

Poezii

Mihai Eminescu

Project Gutenberg

The Project Gutenberg eBook, Poezii, by Mihai Eminescu

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Poezii

Author: Mihai Eminescu

Editor: prof. Nicolae Gutan, acad. Mihai Cimpoi, Chisinau

Release Date: February 18, 2011 [eBook #35323]

Language: Romanian

Produced by: Liviu Munteanu, Luminita Catanus,
Alexandra Baci, Anamaria Petrea, Liviu Jalba

START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK POEZII

MIHAI EMINESCU, POET AL FIINTEI

Personalitate artistica si intelectuala cu caracter erudit, universalist, Eminescu a facut ca "literatura poetica romana" sa inceapa in secolul al XX-lea "sub auspiciile

geniului lui", iar "forma limbei nationale, care si-a gasit in poetul Eminescu cea mai frumoasa infaptuire pana astazi", sa fie "punctul de plecare pentru toata dezvoltarea viitoare a vestmantului cugetarii romanesti" (Titu Maiorescu, Critice, Bucuresti, 1966, p. 475).

Devenind poet exponential, paradigmatic, poet-mit, el ne determina sa-l urmarim nu atat intr-un curs biografic, cat intr-o Idee Eminescu care retopeste totul - viata particulara, opera, doctrina filosofica - in "personalitatea ideii". Fiu al caminarului Gheorghe Eminovici, "om de moda veche" cu radacini genealogice taranesti urmarite pana la Petrea Iminovici (n. 1711, in Ardeal) si al Ralucai Iurascu, "dulcea mama", fiica a stolnicului Vasile Iurascu si a Paraschivei Dontu, femeie de o romantica eleganta si visatoare, Mihai este al saptelea copil dupa Serban, Niculae, Iorgu (George), Ruxandra, Ilie (cel in care se proiecta ca intr-un alter ego), Maria (Marghioala) si inaintea Aglaiei, Henrietei, a lui Matei si Vasile.

Faptul ca s-a nascut si si-a petrecut copilaria intr-un mediu natural va determina organicismul sau doctrinar, aplicat atat modului deontologic, artei poetice profesate, cat si gandirii sale filosofice. Modelele alese sunt cele ale "bunilor salbatici": Shakespeare, geniul natural, Miron Costin, cavaler al "naivitatii sincere, neconstiute". Eminescu se identifica unui homo dacicus, unui om paradisiac, unui om al inceputurilor. "Simt ca sunt o parte a totalitatii", noteaza el despre manifestarile populare. De aceea imbratiseaza modelul de homo folkloricus, impus culturii europene de Herder anume ca homo naturalis care, in arta, se opune Civilizatiei, ca forma opusa Naturii. Cautarea unei lumi "ce

gandea in basme si vorbea in poezii" nu constituie atat un program estetic, cat o forma mentis.

Cea mai romaneasca nota pe care o aduce Eminescu in filosofia artei, in stabilirea statutului ei ontologic, este punerea acesteia sub semnul unei ratio naturalis. Ea trebuie sa asculte, astfel, de principiul organic al naturii insasi. Lucrarea artistului are un caracter intuitiv, dezinteresat si eminamente natural, ca si aceea a albinei sau furnicii. Jocului schillerian al instinctului, generat de o necesitate interioara, ii ia locul, la Eminescu, lucrarea sigura a intuitiei, a unei profunde "idei interne": "Ideea e sufletul, si acest suflet poarta in sine ca innascuta deja cugetarea corpului sau" (Strangerea literaturii noastre populare). O alta nuanta romaneasca, ce se circumscrie si ontologiei heideggeriene a artei, este sacralitatea ca imperativ esential. (Zeul unei bucati de materie: "forma", spune Eminescu in manuscrise). Eminescu ramane un om natural si in procesul de formare intelectuala, in care se supune "ideii interne" si urmareste evolutia acestei idei "de la originea sa pana la ultimul termen al dezvoltarii sale" (trecand si prin "seria termenelor intermediare"). Scolar la Cernauti intre 1858-1863, la National-Hauptschule (Scoala greco-orientala) si Ober-Gymnasium, este atras de "natala mea valcioara", de "casa tacuta, mitutica", fugind de la studii mai cu seama dupa decesul lui Aron Pumnul, al carui Lepturariu ii va inspira Epigonii. "El are preferinte la studiu, iubeste lectura, nu insa si scoala (...) Mai draga, nici vorba, decat scoala ii era lui Eminescu joaca", noteaza Calinescu. Firea romantica se tradeaza in sustragerea regimului scolar constrangator, in propensiunea sufleteasca spre joc, care-l determina sa

devina fugar cu trupa Tardini si sa ia calea pribegiei, fiind si sufleur in trupa lui Iorgu Caragiale, apoi cu aceea a lui Pascaly, care-l prezenta in toamna lui 1868 pentru a fi sufleur la Teatrul National ca "un strein, roman din Moldova... foarte cult, foarte studios, cu cunostinte minunate de literatura germana si romana... sarac si pe drumuri".

Eminescu descopera acum lumea ca teatru, tema fundamentala a creatiei sale, care va da nastere, printre altele, celebrei Glosse. Este un om deplin al teatrului, cumuland functia de sufleur cu calitatea de cronicar teatral (la "Curierul de Iasi") si autor dramatic. "Intamplarea m-a facut ca, din copilarie, inca, sa cunosc poporul romanesc... in crucis, si-n curmezis", va consemna el in timp ce se regasea pe scena forfotitoare a lumii (politice) ca protagonist implicat, fapt care va obtine ulterior o turnura metafizica: "Privitor ca la teatru / Tu in lume sa te-nchipui: / Joace unul si pe patru, / Totusi tu ghici-vei chipu-i, / Si de plange, de se cearta, / Tu in colt petreci in tine / Si-ntelegi din a lor arta / Ce e rau si ce e bine. // (...) Caci acelorasi mijloace/ Se supun cate exista, / Si de mii de ani incoace / Lumea-i vesela si trista; / Alte masti, aceeasi piesa, / Alte guri, aceeasi gama, / Amagit atat de-adese / Nu spera si nu ai teama".

Anii de studentie la Viena (1869-1872) si Berlin (1872-1874), unde cunoaste cultura universala si marii ganditori ai lumii, aduc un solid temei filosofic viziunilor sale, dupa care urmeaza odiseea revenirii in teatrul lumii romanesti ca bibliotecar la Iasi si revizor scolar ("Canalia liberala a nimicit ideile ce mi le faurisem despre viata!"), va scoate el un

strigat existential, apoi ca vesnic gazetar la "Timpul" (1876-1883), incercand sa opuna modelul natural "acestei plebe frantuzite, acestor lepadaturi ale pamantului, acestei lepre a lumii si culme a tot ce e mai rau, mai mincinos si mai las pe fata intregului univers", panglicarilor "in ale tarii, care joaca ca pe funii / Masti cu toate de renume din comedia minciunii": "O, teatru de papuse... zvon de vorbe omenesti, / Povestesc ca papagalii mii de glume si povesti / Fara ca sa le priceapa... Dupa ele un actor / Sta de vorba cu el insusi, spune zeci de mii de ori / Ce-a spus veacuri dupolalta, ce va spune veacuri inca, / Pan? ce soarele s-o stinge in genunea cea adanca". Alaturi de Vasile Alecsandri, Ion Creanga si Ion Luca Caragiale, Eminescu a relevat absurditatea "marii trancaneli" neantizatoare din teatrul lumii. Publicate in 1881 (Scrisoarea V in 1886), Scrisorile se constituie ca niste placi turnante, axate pe cea de a treia, astfel ca sa efectueze o oglindire paralela, autoreferentialul mito(i)poetic punand in valoare teme (topoi) simetrice (existenta omului/poetului, arta, patria, iubirea, femeia) si registrele stilistice - de la lamento-ul sentimental la sarjarea grotesca si la reflectia metafizica. Sunt mostre de meditatie existentiala (lirica, filosofica, etica), in care poetul isi dezvaluie abisurile sufletesti pe fundalul viziunilor metafizice, cosmogonice, sociogonice, fantastice (onirice), realiste. Considerat pe nedrept schopenhauerian in sens ca a valorificat pesimismul amar al filosofului "vointei oarbe", al "lumii ca reprezentare si vointa", Eminescu trebuie pus in relatie creatoare si cu Hegel si Kant, acesta din urma vazut ca un "mare ceasornicar" al cugetului omenesc si facut personaj al Scrisorii I (Batranul Dascal) si al nuvelilor filosofice

Archaeus, Mos Iosif, Sarmanul Dionis. Kant a hranit fantezia eminesciana cu iluzia constiintei de calator absolut. Magul calator in stele era un personaj kantian, caruia i se infatisau caile cunoasterii in reprezentari antinomice, descoperind o lume de generaluri. In timpul expeditiei sale interstelare el cobora si in sfera experientei erotice, intr-o lume a concretului terestru. Hegel il cobora pe poet si in domeniul individualului istoric, pe caile reale ale omenirii (Memento mori), in Archaeus, Sarmanul Dionis si Avataarii faraonului TI?, ideile celor doi filosofi se suprapun, fuzionand in visele eroilor sai catilinari, demonici si metafizici. Miscarea lumilor in forma de roata este o reprezentare eminesciana stimulata deopotriva de Hegel si de Kant. De altfel, toti filosofi (Platon, Schopenhauer, Kant, Hegel) sunt trecuti, dupa cum spunea insusi Eminescu, prin "specificul miros de pamant proaspat al propriului sau suflet". Eminescu nu apare angajat fata de un sistem; el creaza sub semnul obsesiei sistemice generale a secolului sau, fiind un sistematist nativ. Din resentimente, din sentimentul profund dramatic, de esenta existentiala, al singuratatii, din eforturile disperate de recuperare a identitatii ce culmineaza in tulburatorul "Pe mine mie reda-ma", vers din Oda in metru antic, de la care Nichita Stanescu spunea ca incepe poezia romana, s-au nascut Scrisorile si Doina. Aceasta din urma exprima teroarea istoriei exercitata asupra fiintei neamului. Variantele ei merg, asa cum remarca Alain Guillerrou, spre discretie si sobrietate, pastrand insa nestins patetismul chemarii lui Stefan cel Mare ca erou national salvator intr o situatie existentiala-limita, dominata de saracie si invazia strainilor. In Doina, fiinta nationala a poetului striga fara a se

pune sub ocrotitoare adaposturi filosofico-mitice, ceea ce a determinat destinul ei vitreg in posteritate. Marcand, in drumul spre finala ataraxie mioritica, momentul eruptiv suprem al constiintei lucide ce a depozitat intreaga existenta amara a Eului, mereu pusa in relatie cu cea a neamului, Doina este opera cea mai deschisa a lui Eminescu.

"Postumiada", adica opera de valorificare a poeziilor nepublicate sau neincredintate tiparului prin prieteni in timpul vietii, a facut sa intarzie procesul receptarii Intregului Eminescu. Editia Maiorescu din 1883 respecta un criteriu exclusiv estetic si ignora ordinea cronologica. Modelul maiorescian al fizionomiei lirice eminesciene, pus sub semnul platonicismului (al frumosului prototipal, "etern") si al mentalitatii clasice, a dominat tiranic constiinta romaneasca. Lui Perpessicius editia Maiorescu i se parea, in 1939, anul aparitiei primului volum al monumentalei Editii Nationale, "modelul celei mai ideale oranduii a poeziilor lui Eminescu". La cele 72 de poezii, cat cuprindeau cele 11 editii Maiorescu, cele mai multe postume adauga, spre deosebire de editia V. G. Mortun (1890), "Fratii Saraga" (1893) si "Leon Alcalay" (1900). Editiile lui Nerva Hodos, Ilarie Chendi, Ion Scurtu adauga inca 50 de postume, intampinate de campania polemica a lui G. Ibraileanu ("Este Eminescu, "Eminescu"?) si de entuziasmul lui N. Iorga ("Un nou Eminescu aparut: minte setoasa de a sti, suflet doritor de a se impartasi altora, inima revarsand in libertate, bunatate, ochi puternici tintind necontenit idealul". G. Calinescu, care scrie sase volume despre viata si opera lui Eminescu, "reface anatomic tabloul foilor risipite, unind cu

linii, ca in restauratiile pompeiene, figurile mozaicurilor sparte" (G. Calinescu, Opera lui Mihai Eminescu, Bucuresti, 1975, vol. I, p. II). Dintr-un autor de poeme scurte, Eminescu devine sub pana restauratoare a criticului, care ii "descrie" intreaga opera, "un poet cu nazuinta grandiosului si a organicului ca si Goethe". Editia Perpessicius, inceputa in 1939, isi propune sa realizeze "o editie nu pur si simplu variorum, ci omnium variorum, adica una care sa inregistreze toate variantele si toate formele, indiferent de valoare sau de disproportia lor" (Perpessicius, Eminesciana, Bucuresti, 1989, vol. I, pag. 240).

Caracterul miscelaneu al Caietelor eminesciene, determinat de dispunerea "risipita" a variantelor - fapt care a impus o actiune unificatoare - a fost luat in considerare de Perpessicius si de echipa care a continuat munca sa (a se vedea studiile noastre Personalitatea lui Eminescu: odiseea receptarii si "Postumiada" si drumul spre adevaratul Eminescu din volumul Plansul demiurgului, Iasi, 1999).

Ion Negoitescu propunea, in eseu Poezia lui Eminescu (Bucuresti, 1970), o diferentiere ireconciliabila de nivel intre antume si postume, considerandu-le superioare pe acestea din urma; sunt doua taramuri, dupa parerea lui: unul "neptunic" ce corespunde in general antumelor deschise spre orizonturile lumii si altul "plutonic" ce se suprapune laboratorului si care vine din craterul obscur al fiintei unde valvoiesc vapoile subterane. Ar avea loc, astfel, o degradare a lirismului, a mitosului originar, prin dominatia "rationalului", "discursivului", abstractului.

In fata exegetului si cititorului de azi se revela structura holografica a operei lui Eminescu, in care fiecare parte

poate constitui intregul ei univers (Solomon Marcus, *Inventie si Descoperire*, Bucuresti, 1989, p. 290). Poemele si variantele sunt deopotriva "holograme" revelatoare de intreg. In demersul sau poetic esential Eminescu nu merge de la parte spre intreg; el are mereu viziunea Totului in unic. Unicitatea fragmentului nu surpa unicitatea lumii, in care calatoresc neobositi arheii ca principii de viata tesatori de existenta.

Tot astfel il receptam, in planul evaluarii estetice, pe intregul Eminescu. Recapituland aceste interpretari, constatam urmatorul tablou al receptarii: Maiorescu a impus o masca platoniciana-schopenhaueriana; Popovici ii cauta "o facult? maitresse"; Gherea era de parere ca pesimismul era ceva altoit de cauzele sociale; Vianu gasea o dimensiune universală ce-i permitea o libertate demiurgica a miscarilor si schimbarilor la fata; acelasi lucru il observa Iorga (este "rand pe rand visator si desgustat, quietist si revolutionar, plasmuitor de idealuri si dornic de liniste vesnica"); pentru Lovinescu era "nascut urias si incomplet; intemporal, fara priza la realitate, in actualitate, cu un dezechilibru intre materie si spirit". Un Eminescu proaspat si organic redescoperea Calinescu care cuprindea largile orizonturi ale operei si culturii, inscriindu-l in datele ontologice principale (viata, moarte, geneza, extinctie, temele romantice fundamentale), staruind inasa prea mult in stabilirea surselor, filiatilor, asemanarilor; problema personalitatii ca fiind una fundamentala o relua Dumitru Caracostea ("un suflet inalt si adanc intelegator, pornit sa cuprinda prin iubire lumea intreaga, intarit de constiinta unei rare valori..."), Paul Constantinescu (revelata mai cu seama prin Eros si prin

cunoastere metafizica) si Constantin Noica, acesta considerandu-l "omul deplin al culturii romanesti". Etapa noua a eminescologiei, care distinge in Eminescu un poet reprezentativ al fiintei, este configurata de lucrarile Rosei del Conte (Eminescu sau despre Absolut, Modena, 1963), Svetlana Paleologu-Matta (Eminescu si abisul ontologic, Aarhus, 1988) de cartile lui Edgar Papu (Poezia lui Eminescu, 1984), George Munteanu (Eminescu si eminescianismul, 1987) si Theodor Codreanu (Eminescu - devenirea stilului, 1984 si Modelul ontologic eminescian, 1993). Asa cum recunosc si unii filosofi ai culturii (G. Uscatescu), cautarea fiintei noastre, marea noastra regasire ontologica anume Eminescu ne-o face posibila.

O perspectiva exegetica noua impune si recunoasterea lui Eminescu ca om pasionat de stiinta, vocatia lui faustica fiind indiscutabila. Fara a se instraina de calitatea sa de visator nativ, este preocupat de reseaua de interconexiuni a universului, intuind einsteiniana "curba a lui in infinit". Lumea nepusa in interrelatii este moarta pentru Eminescu. "Toate sunt o ecuatiune", termenul de ecuatiune incluzand si sensul de consecinta, ceea ce afirma principiul universal de determinism cauzal si anticipa viziunea holografica a timpului. Interesul pentru matematica se identifica, la Eminescu, interesului pentru problemele infinitului.

Intuitiile stiintifice ale lui Eminescu se manifesta si in surprinderea umanului prin numar, in stabilirea functiei matematice de formare a gandirii (nu numai de modelare) si in viziunea spatio-temporala, care poate fi pusa in relatie directa cu teoria relativitatii. Universul poetic eminescian denota o intelegere a dinamicii formelor in sens modern,

adica conform cu cercetarile mai noi ale lui D?Arcy Wentworth Thompson si Ren? Thom, care nu mai acrediteaza un principiu armonios in evolutia lor.

Solomon Marcus descopera si preocupari semiotice la Eminescu. Poetul are o viziune holografica si sistemica, identificabila in recuperările a tot ce a fost si va urma: "Unul e in toti, tot astfel precum una e in toate". Eminescu ne apropie de imaginea holografica a lumii pe care ne-o ofera fizica moderna. Orice existenta, ne incredinteaza Solomon Marcus, rezumand conceptiile fizice ale lui Bohm, este holomiscarea manifestata intr-o forma relativ stabila (Provocarea stiintei, Bucuresti, 1988, p. 100). Datorita holomiscării putem deduce ca intregul timp se afla in fiecare clipa. Deoarece orice miscare noua le contine pe cele anterioare, efectul pe care l obtinem este cel al cutiilor chinezesti continute la randul lor in cutii, adica efectul sirului natural, despre care vorbeste mereu Eminescu.

Prezentul eminescian este asemenea celui postulat de fizicienii moderni; e cutia de rezonanta in care are loc inmiirea ecourilor ("aducerilor-aminte") trecutului. Recurenta este legea suprema a prezentului care se transforma intr-un prezent etern. Intoarcerile eminesciene spre trecut sunt miscari holografice, care ravnesc sa obtina intregul in parte, precum si certitudinea valorii absolute a timpului. Or, insasi masurarea cu ajutorul aducerilor-aminte a clipei influenteaza starea de polarizare a ei, aducand noi incertitudini. Este ceea ce li se intampla fizicienilor cu pozitiile particulelor-unda, in speta lui Einstein, Podolsky, Rosen: ele se comporta la fel ca si "clipa cea repede" a lui Eminescu. Cum ai putea sa-i prinzi "pozitia" cu masuratorile

sufletului uman?

Aceasta nostalgie einsteiniana dupa pozitia fixa e analoga nostalgiei eminesciene dupa starea pura a eului, greu sau imposibil realizabila in timpul general al devenirii lui in impact cu lumea, nostalgie arcuita de la drama Decebal (cca 1872-1973), unde eul regelui e marcat tensional de timp, la dorinta, dacica, de redare siesi din Oda in metru antic, publicata in 1883.

Eminescu priveste Universul nu doar din punctul de vedere al eului sau, a carui masuratoare ne da marimi relative ("Marimea fiind relativa, noteaza Eminescu in manuscrise, in Sarmanul Dionis si in Archaeus, ceea ce noua ni se pare ca fiind mare, altora poate sa li se para mic"), ci dintr-o multitudine de campuri de vedere sau, dupa cum se exprima fizicienii, sisteme de referinta.

Simultaneitatea relativista, care la Einstein este determinata de existenta acestor sisteme diferite si observatori diferiti, de viteza luminii si miscarea corpurilor (in zone gravitationale variate), Eminescu o fixeaza in imaginea unui univers care propaga imaginea omorarii lui Cezar: cei situati pe Luna ar vedea astazi cel mai departe intr-o scara progresiva ce astazi presupune o diferenta de la cateva zile la cateva mii de ani. "Raza care a cazut pe fata lui murinda calatoreste in Univers si ajunge pe rand in toate stelele infinitului si miliarde de ani pe rand insa tragedia mortii lui Cezar se petrece mereu, fara sfarsit. Tragedia aceasta traieste, dar pururea intr-un mediu nou. Pretutindeni ea e o clipa care este, devine, scade, nu este" (Fragmentarium, Bucuresti, 1981, p. 128). Dependenta timpului de miscare este exprimata metaforic, dar si stiintific exact: "Caci cai de

mii de ani treceau / In tot atatea clipe".

Un loc comun al eminescologiei este recunoasterea caracterului romantic esential - nu doar structural si tematic - al operei eminesciene. La Eminescu se pot gasi toate datele fundamentale ale romantismului: Eul ca Eu Absolut, care intretine un dialog permanent cu Dumnezeu (la Eminescu apare mai cu seama Demiurgul, dovada in acest sens fiind Luceafarul, creatia sa coronara) sau ca geniu; transcenderea contingentului; depasirea instrainarii prin intoarcere la origini, in illo tempore ("eterna reintoarcere" dupa Eliade); cautarea himerei iubirii totale care face totusi ca poetul sa ramana singurul protagonist in "teatrul" iubirii; preeminenta reflectarii narcisice a eului, mitul eminescian al lui Narcis asociindu-si si constiinta antinomiilor si a nelinistilor metafizice; cultivarea visului, mitului si istoriei ca triada categoriala tipica si a ironiei, cultul miscarii, eul absolut fiind conceput, asa cum va observa Lucian Blaga, in deplina analogie cu "omul in actiune", al enormului, fabulosului si universalismului. Shakespeare ca model al universalitatii este recunoscut atat de Schlegel, Novalis, cat si de Eminescu. Asemenea eroului din Avatarii faraonului TI?, Eminescu a fost mereu in cautarea "chintesentelor miscarii istoriei". Istoriei i se prefera intraistoria, timpul redus la icoane si semne, de unde satisfactia deosebita a retragerii in pestera. Timpul istoric eminescian e unul metafizic, "problematic", manevrabil; e un timp deschis si totodata inchis; uriasa "roata a vremii" (Memento mori) se misca dupa propria placere a poetului.

Recunoscand modelarea romantica a omului eminescian ca dat ontologic fundamental, ne putem intreba daca

romantismul, in cadrul cronologic al caruia poetul nostru nici n-a fost, il poate explica intru totul. Calinescu, revazandu-si cele cinci volume ale Operei lui Mihai Eminescu, ramanea neclintit in convingerea ca: "Eminescu este, fireste, un romantic" (G. Calinescu, Opere, vol. 12, Bucuresti, 1969, p. 5).

Pe parcurs analizele calinesciene si cele mai recente au precizat ca atitudinile romantice pot reiesi si "din aerul comun" al romantismului, legaturile lui Eminescu cu acestea fiind sanguine, "siminale", precum credea Claudel ca este influenta lui Rimbaud asupra sa, adanc-existentiale. Exista, dupa parerea lui Mircea Eliade, o experienta si o metafizica "romantica" comuna, care nu ne permit sa vorbim despre inrauriri concrete (Despre Eminescu si Hasdeu, Iasi, 1987, p. 18).

Romantismul eminescian face parte din speta romantismului universal, care se cuvine receptat prin "stigmatetele eterne" romantice, ca si prin simbolismul cu accentul staruitor pus pe muzicalitatea pura si impersonala si prin existentialism, cu situarea omului in cadrul experientelor-limita. Actiunile demiurgice, realizate cu ajutorul magiei si al visului, determina prezenta poetului in centrul lumii. Figura reprezentativa a inceputurilor este bardul sensibil la "muzica sferelor" si atragand lumile intr-un dans interstelar. Timpul este idilic, vesel, solar (Ondina, O calarire in zori, Speranta, Misterele noptii).

Pe de alta parte, avem o proiectie hiperbolica a dezmarginirii lumii, o cosmizare a eului (Povestea magului calator in stele), o perindare ciclica a nasterilor si prabusirilor universurilor, "de la solstitiu la cadere"

(Memento mori), o situatie fantezista in spatiul auroral al lumii, care precede geneza. Universul are o forma umanizata, fiind constituit de un Demiurg patruns de sine insusi, inchis sferic in interior, cu un plans pe care il aude doar el ("De plange Demiurgos, doar el aude plansu-si"). In ciuda dezmarginirii, universul e concentrat in sine si axat pe "fiinta" centralizatoare a Demiurgului sau pe cea confina a Poetului-Geniu (Hyperion): "A geniului imperiu: gandirea lui-anume; / A sufletului spatiu e insusi el". Cosmosul eminescian profund este o realitate fara spatiu, un "sambure de lume" asemenea atomului si punctului matematic din consideratiile sale filosofice manuscrise: "Magul privea pe ganduri in oglinda lui de aur, / Unde-a cerului mii stele ca-ntr un centru se adun. / El in mic priveste-acolo caile lor tainuite / Si cu varga zugravesce drumurile lor gasite: / Au aflat samburul lumii, tot ce-i drept, frumos si bun" (Egipetul).

Paralel cu un asemenea Cosmos, reductibil la un "sambure de lume", se impune in inceputurile sale, mitul creatiunii pamantului dupa o mitologie proprie romana. Pamantul e, in aceasta reprezentare, gand al poetului Rom.

Demiurgismul lui Eminescu e adanc national, coborand in substratul vechilor credinte antropomorfe, adaugandu-se credinte in puterea orfica a cantului si gandului: "Lumea moarta nu cunoaste bucurie - el pascut in doruri - el crescut in canturi a gandit pamantul plin de doruri, plin de cantec - vai de lacrimi - si ca sa poata fi n-a pus conditiunile vietei in alte lumi, ci a legat-o de fundul cel negru a pamantului de care a legat gandirea geniului si cersitura saracului - a pus pe muma vantului sa toarca viata prin viata, firul gandului,

si sa stropeasca celor de pe malul vecinicii floarea cea neagra a mormantului".

In acest mit de tinerețe a creației se prefigurează datele esențiale ale dialogului dintre contingent și transcendent, dintre viața și moarte, ca două forțe energetice ce se activează reciproc, conform unei "logici dinamice a contradictoriului", ilustrată de Ștefan Lupascu. Viața și Moartea formează o unitate organică în câmpul eminescian al Ființei. Ca și la Heidegger, jocul închisului și deschisului, al revelației/ascunderii se instaurează autoritar sub semnul întrebărilor metafizice ale poeziei începuturilor: "A fi sau a nu fi...", "A fi?", "Au moartea ta, inger, de ce fu să fie?", "Au e sens în lume?".

Odissea căutării și înțelegerii Ființei presupune încercarea de a ieși din "cercul strâmț", distincția între eul empiric și cel superior, hyperionic, invocarea permanentă a fantomei iubitei și trăirii complexe a dorului, tragismul viziunii care se arcuiește de la începuturile ei genetice la sfârșitul escatologic: "Caci e vis al neființei universul cel himeric" (Scrisoarea I). Prin vis și gândire mitică se recucereste vârsta aurorală a omenirii (vârsta de aur), "Lumea ce gândea în basme și vorbea în poezii", se identifică Ființa Neantului, se umplu golurile existențiale, se recuperează sacralul, arhetipalul.

Prin neliniștea metafizică, semn doveditor al modernității de esență, prin viziunile sale extrem de ontologizate, prin drumurile spre "samburul lumii", spre Absolut, mereu întrerupte de incertitudini, Eminescu se impune ca un mare poet al Ființei, puternicul filon existential al operei sale determinându-ne să-i interpretăm universalitatea prin

afilierea nu doar romantismului, ci și tuturor formelor postromantice (simboliste, expresioniste, postmoderniste).

Arhetipalul marchează adânc eul eminescian în drumul său spre ființă. Sinele se identifică Dacului, iar Dacia este spre deosebire de Italia lui Goethe, a lui Eichendorff sau Stendhal, de Grecia lui Hölderlin sau de India lui Schlegel și Novalis, nu doar un tărâm al unei "idealități", ci un habitat natural regăsit în substraturile inconștientului.

Dacia simbolizează statul "organicist", al cărui cult îl avea Eminescu și în articolele sale publicistice. Dacia este simbolul sufletului, al frumosului natural, "protoistoric", al "tezei" (în sens hegelian), în timp ce Roma se arată a fi simbolul spiritului rece, neînduplecat. Eul eminescian poartă pecetea dacismului eroic și ascetic, îndeosebi în comportamentul lui etic, titanian și demonic, al începuturilor sau în ataraxia finală a poeziilor scrise în 1883.

Dacismul lui Eminescu este de asemenea ontologic, marcând o adâncire progresivă în abisul sufletesc. Locuința subterană a lui Zamolxe se dovedește a fi populată chiar de sinele adânc al poetului. Sarmis, prin sentimentul subordonării față de ordinea cosmică, e o primă ipostază a lui Hyperion. Dacismul se identifică hyperionismului. Dacia lui Eminescu nu se înscrie pe firul hegelian al succesiunii civilizațiilor și devenirii spiritului datorate acesteia, ci este o imagine mitică pură; ea se topește, așa cum observă Ion Negoitescu, "în haosul patruns de propriul său plans" (I. Negoitescu, *Poezia lui Eminescu*, București, 1970, p. 87).

Suflul divin generează o înțelegere a sacrului. Românii, spre deosebire de dacii în care arde focul originarului, au o privire rece, diluată, căci reprezintă istoria.

Eul dacic al lui Eminescu este primul care, oglindit narcisic intr-o lume a mitosului pur, suporta o diferentiere ontologica: el isi primește, resemnat, botezul istoriei, traieste febril criza valorica si se muta din spatiul sacru originar in sfera imaginara, aruncand "straiul de purpura si aur peste tarana cea grea".

Exista o identificare intre poet si marii domnitori care apar ca proiectii arhetipale ale Eului eminescian. Decebal este o ipostaza a Eului tragic, adanc, infrant in inaltele aspiratii umane. Stefan cel Mare este ipostaza Eului care cunoaste suprema realizare de sine. Alexandru cel Bun simbolizeaza intrarea intr-un timp al cumpenei, al renasterii. Mircea cel Batran simbolizeaza si el dacismul reafirmarii.

Mitul national si cel supranational, impersonal al Fiintei se proiecteaza in constructii concepute si realizate in buna parte la modul imens si ciclic. La tot pasul dam de poeme cu aspiratii epopeice, socio-panoramice ce intentioneaza sa defineasca esenta si principiul universului, procesul de geneza si evolutie a lumii, mecanica vietii, sa descrie destinele omului si civilizatiilor sau sa dea expresie unui fior metafizic.

Apar si forme primitive si "nehotarate" care au infirmitatea unui bronz racit si parasit, in proiecte fiind introduse in devalmasie elemente istorice, clasice, mitologice, motive teologice si de filosofie antirationalista, cosmogonice si cosmografice. Se desprind lesne, in contururi clare, Ciclul dramelor istorice (al Dodecameronului dramatic, conceput in epoca 1874-1877), Ciclul panoramelor cosmo- si sociogonice ce urmareste tabloul lumilor stelare si civilizatiilor (poemul faustic Andrei Muresanu, diorama

hugoliana Memento mori si basmul filosofic Povestea magului calator in stele, gandite in epoca 1869-1874), Ciclul Demonului, realizat in aceeaasi perioada, Ciclul Luceafarului (sau veronian, cum l-a definit Perpessicius), care e publicat in 1883; Ciclul epopeic daco-roman (Sarmis, Nirvana sau Rugaciunea unui dac, Horiadele, Decebal, Crucea in Dacia sau Joe si Crist), scris in ani diferiti, si Ciclul Scrisorilor, scrise si publicate, cu exceptia celei de-a cincea, intre 1877-1881.

Versul "Ca s-explic a ta fiinta, de gandiri am pus popoare" din Memento mori vorbeste sugestiv despre intensitatea si amploarea demersului ontologic eminescian, pus sub semnul inaltului, adancului, vechimii. Predispozitia spre oglindire este universala fiind relevata de majoritatea cercetatorilor (George Calinescu, Rosa del Conte, Ioana Em. Petrescu, Stefan Cazimir), care au considerat pe buna dreptate oglinda ca metafora centrala a operei eminesciene: "privea pe ganduri in oglinda lui de aur, / Unde-a cerului mii stele ca-intr-un centru se adun". Focalizand intregul univers intr-un centru, "oglanda" obliga realul sa se spiritualizeze, contururile materiale, ca si caracterul antropomorfic al eului dispar (asa cum se va intampla mai tarziu la Ion Barbu). Raman doar reflexele eterate, care sunt insemnele cunoasterii pure, narcisice. Oglinda reflecta nu fenomenul, ci noumenul, esenta ideala a lumii, adica insesi adancurile abisale ale fiintei. Ea ofera, in mod romantic, imaginea absolutului, a constiintei umane care se prezinta ca "o monada convergenta", "oglanda a totului divin" (Calinescu). Intrucat Dumnezeu este arteficele, iar universul suprem opera, geniul ca personalitate titanica (hyperionica) si

"compendiu al unitatii si absolutului", este oglinda suprema a creatiei, este Creatorul prin definitie. Cuvantul poetic surprinde heideggerianul joc de oglinzi al lumii (Reigen des Ereignens) care lumineaza Fiinta.

La cota cea mai inalta a intensitatii e trait si sentimentul iubirii, asociat celui al durerii. Iubita e mereu invocata cu imaginea ei pura, ideala de Venus Anadyomene, de Madona dumnezeie, dar apare - intr-un larg spectru realist-concret - de femeie neintelegatoare, de "comedianta veche", de "muiere a lui Samson", intr-un cuvnt de Catalina terestra, sensibila doar in vis la marile chemari pasionale ale poetului-geniu. Actul identificarii depline a acestuia cu iubita esueaza. Poetul ramane singurul protagonist in teatrul iubirii: vaduvul.

Fiinta, in campul Erosului, se lumineaza si se intuneca respectiv, prin trairea prezentei iubitei si prin revelarea finala a absentei ei. Erosul sfarseste prin instaurarea tragica a suferintei, prea-plinul iluzionarii preschimbandu-se intr-un gol interior: "Strain de toti, pierdut in suferinta / Adanca a nimicniciei mele, / Eu nu mai cred nimic si n-am tarie" (Rasai asupra mea). Erosul se intalneste cu Moartea, intr-un distinct acord modern.

Alte mari motive eminesciene sunt roata si orologiul cu tema aferenta a orei douasprezece. Vremea se toarce si se retoarce, intr-o eterna miscare ciclica in cadrul careia se automatizeaza, imbraca masca de orologiu (Memento mori), renaste. Intre incremenirea eleata si curgerea heracliteana, poetul se vede imbratisand un timp ideal corespunzator miezului noptii. Este un timp al inhibitiei, dar si al veghii nestinse, al pluralitatii, dar si al unicitatii, al existentei, dar

si al nasterii apropiate. Cumpana gandirii este identica cumpenei simbolice a timpului: "Se bate miezul noptii in clopotul de-arama, / Si, somnul, vames vietii, nu vrea sa-mi ieie vama. / Pe cai batute-adesea vrea mintea sa ma poarte, / S-asaman intre-olalta viata si cu moarte; / Ci cumpana gandiriimi- si azi nu se mai schimba, / Caci intre amandoua sta neclintita limba" (Se bate miezul noptii, 1876).

Un alt topos existential este apa, simbol amalgamat al vietii universale (ca noian, ca "sicriu lichid"): "Un minut daca te-ai pierde / Tu, macar, / Sub noianul marii verde / Si amar, / Colo-n umeda-i pustie, / Ca-n sicriu, / Te-ai simti pe vesnicie / Mort de viu". Prin izvorare, manifestare stihiala, miscare si metamorfozare continua, prin unduire si involburare invaluitoare de taina, prin reflectarea luminii selenare si celeste, adica prin capacitatea de a fi o oglinda, prin situarea intermediara intre timp si spatiu, prin asemanarea picaturilor cu lacrima si a marii cu un "sicriu lichid", prin proteismul formelor, prin treptele infernale pe care le presupune coborarea in ele, prin intruparea spiritului universal si plenitudinea vietii Cosmosului, prin faptul ca sunt "originea tuturor lucrurilor", dupa cum cred toti romanticii, apele prezinta un spectacol, care este un spectacol al existentei insasi.

Poet al marii-simbol, al marii ca entitate planetara, expresie a imensitatii si misterului, dupa cum observa Constantin Ciopraga, "a facut din apa universala una din temele lui fundamentale: un inepuizabil pretext de meditatie profunda despre conditia umana" (Poezia lui Eminescu, Iasi, 1990, p. 45).

La Eminescu, exista o suveranitate a ochiului, care este,

dupa cum precizeaza el in insemnarile lui manuscrise, "iscoditor al firii" si "luminator al timpului": "vad vise-ntrupate/ gonind dupa vise"; "... face sa privim gandul nostru, disparand in vreme", "lara ochiu-nchis afara inauntru se desteapta". Luceafarul nu e, in ultima analiza, decat poemul tensiunii dintre doua priviri indreptate inafara sferelor populate de cei doi privitori.

Prin vazul intens, in care se reflecta Vesnicia, Eminescu obtine osmoza vizuala cu Demiurgul, caci ochiul nu stabileste doar un simplu contact cu Universul, ci, activand in cel mai inalt grad constiinta si potentializand sinele adanc, ilumineaza intreaga Fiinta: ochiul eminescian este "suma a fiintei", cum observa si Dan C. Mihailescu in *Perspective eminesciene* (Bucuresti, 1982, p. 112).

Asociat organic vazului este auzul care naste cunoscuta armonie eminesciana, muzicalitatea inconfundabila care exprima "profundul sufletului nostru" (G. Ibraileanu), "adancurile metafizice" (D. Caracostea), "suflarea magica a universului uman" (M. Dragan), "pictura tragicului". Poet orfic, fara a starui special asupra elaborarii muzicale, Eminescu isi muzicalizeaza in mod natural viziunile, prin caracterul de lamento al confesiunilor erotice, prin tonul colocvial de monolog sau prin intensitatea nervoasa, de tip wagnerian, a introspectiei si solemnele ondulari ale naturii ("rand pe rand"); prin acordurile largi ale muzicii de sfere sau ale simbolismului cosmic. (Mitopo(i)etica eminesciana este analizata amanuntit in volumul nostru *Narcis si Hyperion*, colectia *Eminesciana-55*, Iasi, 1994).

Nuvelele lui Eminescu si romanul de tinerețe *Geniu pustiu* (1868-1869) au toate datele unei proze de frontiera, in care

regimurile si formulele narative se ingana si se intretes la intersectia realului si visului. Ea este filosofica, eseistica si parabolica in sens modern, fiind, ca si poezia, tensionata ontologic, pusa - adica - in ecuatii metafizice. Reapare teatrul lumii cu regizorul din culise si cu figurantii ce apar si dispar pe scena din fundalul nevazut (Sarmanul Dionis, 1872), motivul cautarii identitatii, lumea ca vis (al sufletului nostru), calatoriile arheului (Archaeus, 1875) ca fiinta inalterabila, evadarile in luna si transcendent, metempsihoza (Avataarii faraonului TI?, si Umbra, scrise in anii studentiei), "singura realitate pe lume" ce transpare in forme diferite.

Eroii sunt naturi "catilinare", demonizate, mesianice, faustiene, reprezentand un amestec de "vis si ratiune rece", visatoria aparand opusa "ordinei realitatii". Ei sunt revolutionari-tribuni (Toma Nour, Ioan), calugari cautand recluziunea (Euthanasius, Ieronim), orfani-metafizici (Dan-Dionis), filosofi batrani si invatacei novice (Ruben, mos Iosif, tanarul din Archaeus). Eminescu incearca sa contureze si fiziologii naturaliste din realitatile imediate (Aur, marire si amor, 1874, Moartea lui Ioan Vestimie, 1878-1879, Parintele Ermolachie Chisalita si La curtea cuconului Vasile Creanga, scrise dupa 1875).

Gazetarul Eminescu nu trebuie departajat de poetul Eminescu. In publicistica, Eminescu este un adevarat Jupiter tonans slobozind manunchiuri de fulgere impotriva "hadoaselor pocituri", promovandu-si ideile cu "stapanire de fier", rostind fraze solemne cu aer sacerdotal sau desfasurand rabdator demonstratii logice cu "istoria si documentele in mana".

Actiunile lui de apostolat sunt dublate de demersurile analitice lucide prin care opereaza "reductii fenomenologice", focalizari rapide ale cauzelor adevarului curent, esentei, legicului, delimitand fapta de vorbe, realitatea de intentie.

Ideea nationala este axul demersului publicistic eminescian: "Inima foarte calda si minte foarte rece se cer de la un patriot chemat sa indrepteze poporul sau si fanatismul iubirii, patriei, cel mai aprig fanatism nu opreste de fel creierul sa ramaie rece si sa-si indrepteze activitatea cu siguranta, sa nimiceasca adevarata cauza a raului si sa o starpeasca cu o statornicie de fier" (Opere, ed. Nationala, vol. IX, Bucuresti, 1990, p. 165).

Omul etic eminescian este omul adevarului intreg si al punctului de vedere universal din care se judeca lucrurile, ceilalti oameni si propriul eu: "Punctul de vedere pe care ne-am pus in articolele noastre, neavand a face numai cu interesele parti?dului conservator, ci cu acele ale tuturor romanilor, era natural ca sa nu pacatuim prin reticente, pentru a nu ne cruta pe noi, ci sa spunem adevarul intreg" (Ibidem, X, p. 107).

Opera gazetareasca a lui Eminescu este in exclusivitate spectacolul intelectual, social si etic al personalitatii sale, necoplesit de imprejurari, de partizanat sau de intolerante incapatanate fata de adversari. Prevederile deontologice (respectul datoriei morale) si cele axiologice (determinarea valorii si esentei faptelor) se imbina armonios.

Personalitatea lui Eminescu este unica si indivizibila, incorporand organic un homo civicus, un homo religiosus si un homo ethicus, care impune o ordine naturala a

universului, vorbind in chip socratic despre cunoasterea de sine si de altii sau in mod platonician despre idei si forme (prototipale), referindu-se mereu la libertate, despre individ si colectivitate, individualism si ideea de stat, despre societatea ca miscare si statul ca stabilitate pe urmele lui Kant si Hegel.

Demersul publicistic al lui Eminescu vizeaza probleme filosofico-etice generale (arheitatea, cosmosul si cosmogonia, legile si "masinaria" universului) sau sociale, politice, economice, etnice ("teleologia" muncii, "formele fara fond"; "golul etnic", statul natural si cel demagogic, patura superpusa, problema Basarabiei si Bucovinei ca "parti din vatra stramosilor nostri").

Actiunile detractoare antieminesciene (Moses Rosen, I. Negoitescu, St. Augustin Doinas. V. Nemoianu s.a.) au vizat limitele "reactionare" ale personalitatii lui Eminescu.

"Reactionarul" Eminescu, a fost, insa, reactualizat cu o forta inegalabila si la o scara nemaivazuta dupa 1989 in Romania si in Basarabia, atestand o reluare masiva a articolelor, fapt determinat de reiterarea unor imperative expuse de Eminescu: pastrarea identitatii nationale, a limbii ca o "casa a fiintei", unitatea spatiului cultural romanesc, parlamentarismul, confundarea "sentimentului public dezinteresat" cu "pasiunile" si a "opiniunilor", ideilor cu "rivalitatile de ambitii".

Dimensiunea caragialiana a Scrisorilor si articolelor lui s-a pus din nou in lumina. Proza de meditatie etico-sociala a lui Eminescu dovedeste "profunditatea infinita a substantei ontologice a geniului", despre care vorbeste Max Scheler in cercetarile sale de etica, sentimentul profund al valorilor, al

sacrului.

Intreaga opera a lui Eminescu ia infatisarea unei drame cu doi actori, care-si asuma in mod intermitent si rolul de regizori: Poetul si Demiurgul.

Aparent armonioase la inceput, raporturile lor cunosc toate treptele scarii ontologice si sunt patrunse de un puternic suflu tragic, de esenta elina si dacica (in proiectul de tinerete al Dodecameronului dramatic) si de esenta mioritica si totodata problematizanta ("luciferica") in sensul lui Blaga in etapa finala.

Dumnezeul inceputurilor eminesciene este figura divina proteica, semanand fie cu Dumnezeul gnosticilor, revelat prin luminarea partiala a tainei, fie cu Dumnezeul manicheic creator al Cosmosului si omului primordial, fie cu Unul lui Plotin sau Primmotorul lui Artistotel. Daca Dumnezeu "apune de pe cerul cugetarii" (Memento mori), se instaureaza Golul si are loc "asfintirea de idei". Ajuns la cunostinta tragica a amurgului zeilor de care vorbea Nietzsche, eul eminescian se deda actiunii de recuperare si de reinstaurare grabnica a lor in spatiul dezeificat. Printr-o verticalitate a gandirii el evolueaza de la Dumnezeul gnostic doar revelat prin fascicule de lumina intensa la Demiurgul cu care este consubstantial ca geniu (Luceafarul). Mitul Demiurgului, care este un mit-umbrela ce-si asociaza mitul Voievodului (al Regelui), mitul Calugarului si Geniului (nu numai al Poetului, ci si al naturii catilinare in genere) se prezinta ca un model existential suprem.

Trairea absolutului cu tot hybrisul si pragul psihic de jos se traduce, desigur, in dor ca ipostaza tipic romaneasca a existentei umane. Prin consubstantialitatea sa cu

Demiurgul, Hyperion devine varful cel mai luminescent al Fiintei pe care il revela adancurile eului eminescian narcisic contemplate. Hyperion inchide cercul fiintial in Totul mioritic (al platonicienei intoarceri la Unic si Identic) si al redarii Sinelui profund, pe care il deschide Narcisul inceputurilor.

Receptat prin grila modernitatii si postmodernitatii, creatia mitopo(i)etica a lui Eminescu isi pastreaza inalta cota valorica, precum si capacitatea de a se postsincroniza cu noile forme si sensibilitati poetice si de a raspunde orizontului de asteptare a cititorului de azi. Eliot afirma ca o noua opera valorica sau un nou scriitor important impune o noua perspectiva exegetica asupra literaturii. Aparitia unor noi mari poeti romani - Blaga, Arghezi, Barbu, Bacovia, Stanescu - a reactualizat tocmai dimensiunile existentiale ale operei sale: instaurarea Fiintei in "luminisul" si abisul ei, cautarea Absolutului (Dumnezeul crestin arghezian il continua pe Demiurgul eminescian); punerea poeziei in ecuatii intelectuale sau chiar matematice deliberate (astfel ca sa exprime, ca la Barbu, "lumea purificata pana a nu mai oglindi decat figura spiritului nostru"), dialogul melancolic intre Fiinta, Nefiinta si Suprafiinta, dialog eminescian pe care Bacovia il duce la desavarsire prin balansarea, observata de Stanescu, "intre paradis si infern, intre viziunea terifianta, infernala si cea suav-angelica" (Fiziologia poeziei, Bucuresti, 1990, p. 243), metalingvismul promovat de acelasi Nichita Stanescu, care porneste de la starea de poezie teoretizata de Eminescu, colorarea accentuat-ontologica a discursului poetic in intreaga mare poezie romaneasca.

Fie ca este receptata din perspectiva nihilismului metafizic,

adica a Rugaciunii unui dac (precum propune Emil Cioran), fie ca se aplica grila stanesiana a metalingvismului, a "necuvintelor", a Odei (in metru antic), aceea moderna sau acea postmoderna a autoreferentialului fragmentar, ironic, grotesc, mitopo(i)etica lui Eminescu apare foarte viabila, datorita si faptului ca se constituie din simboluri universale, din mituri fundamentale. Referindu-se la ele, acad. Eugen Simion delimiteaza un numar de opt, in jurul carora se concentreaza intreaga poezie a lui Eminescu: mitul nasterii si mortii universului (Memento mori, Muresanu, Gemenii, Rugaciunea unui Dac, Scrisoarea I etc.), mitul istoriei (de la Epigonii si Imparat si proletar la Scrisoarea III), mitul dascalului (= al inteleptului, magului), mitul erotic (Luceafarul si numeroase poezii), mitul oniric, mitul intoarcerii la elemente, mitul creatorului (poeme tipice: Oda in metru antic, Luceafarul), mitul poeziei (poezia ca tema de reflectie directa si expresie a unei muzicalitati interioare, a unui, orfism generalizat). Tema masinarii lumii formulata simplu in La moartea lui Neamtu (1870) se extinde, bunaoara, in vaste panorame socio-cosmogonice in Epigonii (1872), Scrisoarea II, Scrisoarea III (1881) si in Panorama desertaciunilor, Povestea magului calator in stele, Strigoii, Gemenii. "Cand recitim, acum, aceste poeme sincretice, in care gasim mai toate fantasmele unui romantism spiritualizat, sensibilitatea noastra vibreaza mai tare in fata momentelor de negatie" (Eugen Simion, Fragmente critice, III, Mit. Mitizare. Mistificare, 1999, p. 27).

Eminescu se cade receptat, azi, indeosebi prin grila existentiala.

Ca un om al hybris-ului, al punctului de varf al traiirii, omul

eminescian traieste intreg spectrul suferintei ca realitate psihica substantiala care aduce revelatia limitelor. In sfera (ingusta) a durerii, el se pune sub semnul unui Tot cu semn negativ, adica sub cunoscutul insemn buddhist: "Totul este suferinta". Mareta omului tragic eminescian ne-o da caracterul profund uman al suferintei, care nu e "poetizata" si abstractizata: este traita cu toata fiinta, cu o intensitate care duce la hybris si la eliberare (mantuire). Lacas al patimirii, lumea se neantizeaza, se cufunda intr-o tacere fara rost. Semnificatia tragica sporeste prin revelarea temeiului rational al suferintei, ea fiind oarba si obscura: "Si ce ramane-n urma in noi decat obscura / Si oarba suferinta ce bantuie natura" (Nu ma-ntelegi). Sensul tragic e subliniat si de faptul ca ea apare ca predestinare, ca fatum, cel care sufera fiind in fond "alesul" soartei. Andrei Muresanu din poemul omonim este "supus ca nealtii la suferinte grele", ele fiindu-i date ca povara umana. Suferinta isi vadeste si un substrat ancestral care acutizeaza constiinta predestinarii: "Ce suflet trist mi-au daruit / Parintii din parinti, / De-au incaput numai in el / Atatea suferinti?" (Ce suflet trist).

Omul eminescian traieste moartea cu deosebita intensitate, caci stie ca impreuna cu viata constituie doua file ale existentei: "Moarte si viata, foaie-n doua fete: / Caci moartea e izvorul de viete, / Iar viata este raul, ce se-nfunda / In regiunea nepatrunsei cete" (Rime alegorice). Moartea este, la Eminescu, o dimensiune perspectivica, intinderea, raspandirea fiind proprietatea ei existentiala. Ea este timp mort si spatiu mort: "Timpul mort si-ntinde membrii si devine vesnicie" (Memento mori). Ca factor (de)constructiv al universului ea se poate intinde peste lume cu uriasele-i

aripe, ca in acelasi poem Memento mori, sau se poate concentra intr-un singur punct al nimicului, intr-o singura fulgerare, ca in Femeia?.. mar de cearta. E firesc ca in fata mortii ca "moarte eterna" poetul sa aiba o atitudine senina, mioritica, marcata de resemnare stoica, ce va da nastere celor doua capodopere ale sale Glossa si Oda (in metru antic): "Nici incline a ei limba / Recea cumpana-a gandirii / Inspre clipa ce se schimba / Pentru masca fericirii, / Ce din moartea ei se naste / Si o clipa tine poate; / Pentru cine o cunoaste / Toate-s vechi si noua toate" (Glossa). Valorificand cele doua provocari existentiale dintre viata si moarte si spunand ca "viata si moarte sunt ca doua poluri", ca "viata e germenul mortii - moartea e germenul vietii" si ca lumea e o vecinica plata catre viata si o incasare din partea mortii Eminescu obtine un grad suprem de ontologizare a discursului mitopo(i)etic.

Poetul simte acut intregul impact cu singuratatea care-l determina sa sada cu perdelele lasate la masa lui de brad, cazand pe ganduri in fata focului palpator in soba. El cunoaste Regalitatea solitudinii, devenind Pastorul "oilor de aur" ale basmului ei si al simfonicului tablou fiintial al lumii. Urzeala existentei se tese, la Eminescu, din firele singuratatii ca realitate intima a lumii. E o stare demonizata, durativa, procesuala, cu o actiune total neantizatoare asupra sufletului. Legarea de "steaua singuratatii" (Oda) are o profunda semnificatie profund destinata, generand complexul mosneagului rege Lear: uitare, intunecare a gandirii vecina sau identica cu alienarea, resimtirea adanca a oboselei si "batranetii" ("Optzeci de ani pe lume imi pare c-am trait").

Eminescu da expresie si melancoliei cu duhul ei ravasitor, dezordonator, opusa bucuriei si patrunsa de fluxul ascuns al inconstientului. Melancolia este stare muzicala prin ea insasi, melodie involuntara ce se naste pura din esenta intima a fiintei. In poezia Melancolie avem o fisurare progresiva, care demonizeaza si condamna la incetinire, repetare, stingere treptata, instrainare: "Si cand gandesc la viata-mi, imi pare ca ea cura / Incet repovestita de o straina gura, / Ca si cind n ar fi viata-mi, ca si cand n-as fi fost, / Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost / De-mi tin la el urechea - si rad de cate-ascult / Ca de dureri straine?... Parca-am murit de mult" (Melancolie). Melancolia irealizeaza universul, deschide un spatiu care este al aratarii/ascunderii fiintei, al alunecarii in nefiinta printr-o "amagire" a sufletului cu "dulceata dorului de moarte" si printr-o pierdere contemplativa in timp, dupa cum zice Lucian Blaga.

Poetul revalorifica si mitul lui Sisif, ca mit esential al destinului nuanat si cu semnificatiile norocului, ursitei, "partii". Poetul oscileza, in fond, intre norocul pamantesc si marele destin cosmic. Se impaca, astfel, cu planul adancei intocmele a lumii si cu soarta "fara lege" ce "oarba imparte bobii" (Andrei Muresanu), cu sortile pe care le scriu stelele in univers (Povestea magului calator in stele). El cauta nu un noroc al sau si nu norocul, ci "norocul sfant": "Si poate ca nici este loc / Pe-o lume de mizerii / Pentr-un atat de sfant noroc / Strabatator durerii!" (S-a dus amorul). Opozitiv durerii, norocul se instituie ca sansa doar prin valorificarea ei. Sensul tragic al impactului dintre noroc si durere este invederat.

Eminescu traieste si intreg spectrul angoasei (spaimei,

nelinistii), care apare la hotarul dintre fiinta si nefiinta. Nelinistea cautarii sensului vietii si nelinistea gasirii nonsensului vietii constituie marele contrapunct existential eminescian. Spaima (spleenul) se manifesta numai odata cu manifestarea unui suflet inchis intr-un "cerc stramt", a unui gol. Ea este deopotriva generata de iubire (e o spaima dulce), de presimtirea mortii sau de constiinta "tronarii" raului in lume: "Da! ai stiut ca-n ceruri, raul, nedreptul trona, / Ca secole natange l-adora, l-incorona". Este, in definitiv, o neliniste metafizica, rezultata din procesul revelarii zadarului, vanului, fara rostului, fara-ntelesului: "In zadar caut al vietii inteles nedelegat" (Egiptul); "In van mai caut lumea-mi in obositul creier" (Melancolie).

Disperarea apare, la Eminescu, drept o forma superioara a trairii care presupune intensitatea ca o conditie sine qua non, fapt pe care-l semnaleaza si Cioran, care recunoaste ca descinde din Rugaciunea unui dac: "Disperarea este starea in care anxietatea si nelinistea sunt imanente existentei. Nimeni nu e torturat in disperare de probleme, ci de convulsiunile si arderile in propria lui existenta" (Emil Cioran, Pe culmile disperarii, Bucuresti, 1934, p. 47). Dan-Dionis, personajul "metafizic", considera disperarea ca factor ce nimiceste inima: "Moartea i un moment, disperarea e timp - o asemenea simtire este iadul."

Receptarea lui Eminescu cunoaste o noua faza dupa 1990, cand se accentueaza interesul aratat personalitatii intelectuale si publicisticii, fapt stimulat de procesul de democratizare a societatii romanesti, si cand se atesta incercarea de lepadarea de "modelul Eminescu", indemn venit de la romanii din diaspora (V. Nemoianu, I.

Negoitescu) si sprijinit de detractorii din tara.

Pe fundalul bolilor culturii romanesti din perioada de tranzitie (neincrederea in propriile valori si dedarea unor actiuni de demitizare, emiterea de pareri subiective exacerbate si intolerante fata de altele care ne introduc intr-o adevarata Poiana a lui Iocan din Morometii lui Preda, unde fiecare intra cu opinia sa si n-o asculta pe a altuia, intelegerea eronata a europenizarii, globalizarii, care, asa cum demonstreaza filosofii mondializarii si sociologii din Occident, nu suprima dialogul multicultural, ci il stimuleaza, s-a proiectat nu atat o noua imagine a poetului, obtinuta prin relectura operei sale, ci una contestata d'acapo fara sprijinul criteriilor valorice. (Un numar special al "Dilemei", nr. 265 din 1998, a fost consacrat reactiilor criticiste, iconoclaste, de parca romanii si-au propus sa-l reinvie pe Momos, zeul grec al ironiei si barfelii, vezi articolul nostru Zeul Momos si noi, romanii din "Literatura si arta", aprilie 2001 si buletinul "M. Eminescu", nr. 4, 2001).

Dincolo de aceste izbucniri ale spiritului demitizator, statura intelectuala a lui Eminescu a continuat sa creasca prin zeci si zeci de exegeze, editii noi si traduceri in alte limbi, functionarea unor centre de studii eminesciene in intreaga lume. Pentru romanii din afara tarii poetul a ramas modelul ontologic urmat in lupta pentru pastrarea identitatii, limbii, credintei. Insusi procesul de "caragializare" a societatii romanesti a contribuit la reactualizarea sensibila a publicisticii sale, in care se vorbeste despre lupta de idei inlocuita cu cea dintre persoane, despre "panglicarii in ale tarii", despre confuzia valorilor culturale, sociale, morale, despre aspectele problematice ale

parlamentarismului,"cosmopolitismului", economiei (administrarea, saracia), ale interactiunii dintre economie, morala si politica. "Abecedarele" politice, sociologice, economice, culturale, pe care le propune poetul si care le pare unora anacronice, isi reobtin actualitatea.

Foarte actual este bunaoara, in plan politic, indemnul de a avea "un viu sentiment de stat", "o constiinta intemeiata despre solidaritatea intereselor nationale", caci sunt si trebuie sa "fie armonizabile nu in opunere unele cu altele", "un patriotism luminat si mai presus de tendinte inguste" - aceste toate fiind superioare programelor "emanate ba de guvernele provizorii, ba de partizi, ba de la personalitati politice izolate" (Studii asupra situatiei). In ce priveste politica externa poetul nostru sfatuia ca, tinandu-se cont de faptul ca "suntem atat de straini, deci o individualitate cu totul aparte in mijlocul popoarelor si mari si puternice care ne inconjoara" sa manifestam "vointa de-a fi un factor hotaritor in echilibrul european" (Politica noastra externa).

Un nou Eminescu l-au conturat noile studii ale lui Dimitrie Vatamaniuc, Eugen Simion, Constantin Ciopraga, Gheorghe Bulgar, Zoe Dumitrescu-Busulenga, George Munteanu, Constantin Barbu, Theodor Codreanu, Dan Manuca, Marin Mincu, Aurelia Rusu, Iosif Cheie-Pantea, Tudor Nedelcea, Victor Craciun, Constantin Cublesan, Rodica Marian, Gheorghe Jurma, Ion Buzasi, Dumitru Tiutiuca, Mircea Itu, Ion Itu, Nicolae Georgescu, Mircea Popa, Ovidiu Vuia, Ion Filipciuc, Maria-Ana Tupan, Dumitru Irimia, Aurelian Zissu, Gheorghe Marinescu. O lucrare de referinta in strainatate o semneaza Helmuth Frisch din Germania (Sursele germane ale creatiei eminesciene, 1999).

Remarcam atat noutatea ontologica a exegezelor, cat si cea documentar-reinterpretativa: Theodor Codreanu si Nicolae Georgescu aduc argumente in favoarea "mortii civile" a poetului, iar Ovidiu Vuia demonstreaza diagnosticarea eronata a bolii si ca ar fi fost intoxicat cu mercur care era contraindicat (poetul suferea de o psihoza endogena de tip afectiv si nu de sifilis, cum s-a crezut pana acum). Insa nebunia se cade dispensata de interpretarea ei ca deviere patologica si pusa in lumina relatiilor dintre psihoza si geniu, dintre boala si creatie, asa cum le inteleg psihologii si filosofii moderni (ca in cazul lui Holderlin sau Nietzsche).

In anul 2000, cand s-a sarbatorit 150 de ani de la nastere in plan national si international, au aparut noi volume de traducere in engleza (Kurt Treptow), germana (Christian W. Schenk si Simona Reicherts-Schenk), italiana (proza in colectia "Mari scriitori al lumii", Editura Risolì), franceza (Jean-Louis Courriol), rusa, ucraineana (selectie: Stepan Chelari), albaneza (antologator: Denis Bubani), turca (editor İrfan Niver Nasrattinoglu), portugheza (Victor Buescu, Carlos Qulisor si Luciano Maia).

Procesul dinamic si nuanțat de receptare a mitopo(i)eticii si personalitatii eminescienice confirma previziunea maioresciana ca secolul XX va sta sub semnul valoric a lui Eminescu; mai mult decat atat: o reactualizeaza si pentru secolul care a venit.

martie 2001 Mihai Cimpoi

TABEL CRONOLOGIC 1850 - La 15 ianuarie se naste la Botosani (conform Registrului de nasteri si botezuri pe anul 1850 al bisericii cu hramul Adormirea Maicii Domnului)

Mihail (Mihai), cel de-al saptelea copil al lui Gheorghe Eminovici, numit caminar printr-un decret domnesc din 12 mai 1841, si al Ralucai (Ralu sau Raresa), fika stolnicului Vasile Iurascu, originar din Hotin. Eminovicii au avut unsprezece copii: Serban (1841-1874); Nicolae sau Nicu (1843-1884); Iorgu sau George (1844-1873); Rucsandra (1845, moarta de copila); Ilie (1846-1862); Maria (moarta la 7 ani); Aglaia (1852-1906); Henrieta sau Harieta (1854?-1889); Matei (1856-1929), Vasile (mort la varsta de un an si jumatate). Mihai isi petrece copilaria atat in "targul glodos" Botosani, cat si in Ipotesti, unde tatal sau cumpara in primavara lui 1848 o jumatate de mosie. Poetul spulbera, cu o verva caustica, toate contestarile originii sale romanesti: "Tot ce pomeneste despre originea mea sunt pure minciuni iscodite din fantazia bolnavicioasa, precum si trebuie sa aiba un redactor al Pseudo-?Romanului?" (ms. 2264, 210v).

1857 - Din vara acestui an dateaza interventia tatalui sau la Postelnicia din Iasi pentru a obtine pasaportul de trecere a hotarului in Bucovina: "Totodata rog sa se inscrie in acel pasaport pe al cincilea fiu al meu, Mihail, care este in varsta de 7 ani. Statul crescatoriu, parul negru, ochii negri, nasul potrivit, fata smolita, avand si acesta a urma studiile". Este primul portret documentar al poetului.

1858-1859 - Este inscris in clasa a 3-a la scoala primara greco-orientala din Cernauti (National-Hauptschule), fiind clasificat al 15-lea intre 72, iar in clasa a 4-a al 5-lea intre 82 de elevi.

1860-1863 - Studii la Ober-Gymnasium. Repetent in clasa a II-a. In aprilie 1863 nu mai este printre elevi. Il intalneste Teodor V. Stefanelli, care il va portretiza mai tarziu: "Mic si indesar, cu parul negru pieptanat de la frunte spre ceafa, cu fruntea

lata, fata lungureata, ume?rii obrazilor putin ridicati, ochi nu mari dar vii, colorul fetei intunecat, prin care strabate in sa rumeneala sanatoasa a obrazilor. Era totdeauna curat imbra?cat". 1864 - Se intoarce la Cernauti, unde era in turneu trupa Fani Tardini. Angajat ca practicant la tribunalul din Botosani si copist ("scriitoriu") la comitetul judetean permanent. 1865-1866 - Este elev particular in clasa V gimnaziala la Cernauti, unde Aron Pumnul ii incredinteaza supravegherea bibliotecii sale. Scribe poeziile De-as avea... si Din strainatate. 1866 - Apare in brosură Lacrimioarele invatateilor gimnasti din Cernauti la mormantul prea iubitului lor profesoriu Arune Pumnul, repausat intr-a 12/24 ianuaru 1866, Cernauti 1866 poezia La mormantul lui Aron Pumnul, semnata M. Eminovici, privatist. In numarul din 25 februarie-9 martie 1866 al revistei "Familia" apare poezia De-as avea... sub semnatura Mihai Eminescu, insotita de urmatoarea nota a redactiei: "Cu bucurie deschidem coloanele foi noastre acestui june numai de 16 ani, care cu primele sale incercari poetice trimise noua ne-a surprins placut". Nasul literar al poetului este Iosif Vulcan, care ii mai publica poeziile Din strainatate, La Bucovina, Speranta, Misterele noptii, precum si traducerea nuvelei Lantul de aur a scriitorului suedez Onkel Adam. In primavara anului paraseste Bucovina, calatorind prin Transilvania (Blaj, Sibiu); trece apoi muntii si vine la Bucuresti, unde Iorgu Caragiale isi deschise un Teatru de vodevil. Scribe poeziile Mortua est!, La o artista, Ondina, Lida. In zilele de 24-28 august participa la Alba Iulia, la Adunarea generala a Societatii Transilvane pentru Literatura si Cultura Poporului Roman (ASTRA). 1867-1868 - Este angajat ca sufleur in trupa lui Iorgu Caragiale,

apoi in cea a lui Millo-Pascali (iulie-august 1867). Este cunoscut de I. L. Caragiale: "Era o frumusetate! O figura clasica incadrata de niste plete mari negre; o frunte inalta si senina; niste ochi mari - la aceste ferestre ale sufletului se vedea ca cineva este inauntru; un zambet bland si adanc melancolic. Avea aerul unui sfant tanar coborat dintr-o veche icoana, un copil predestinat durerii, pe chipul caruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare". Continua colaborarea cu revista "Familia" (La o artista, 18/30 august 1868, Amorul unei marmure, 19 septembrie/1 octombrie 1868). In august 1868, la Arad, il intalneste Iosif Vulcan. Turnee la Brasov, Sibiu, Timisoara, Arad, Oravita, Bazias, Giurgiu. La 29 septembrie 1868 este angajat sufleur al Teatrului National pe o durata de 6 luni. In atelierul pictorului-fotograf J. Tom?s din Praga isi face in septembrie prima fotografie, denumita de G. Calinescu "astrala". Din acest an dateaza textul de roman Geniu pustiu, initial denumit Naturi catilinare. A ramas in stare bruionara. Poetul intreprinde ultimul turneu cu trupa lui Pascali. 1869 - In "Familia" apar Junii corupti si Amicului F. I.. Scrie De-as muri ori de-ai muri, Doi astri, Unda spuma, Cind privesti oglinda marei, Din nopti tacute, Replici, E ingerul tau ori umbra ta?, Venere si Madona, Locul aripelor, De ce sa mori tu?. Se inscrie in cercul societatii literare "Orientul" (1 aprilie), care avea menirea sa stranga folclor si documente de istorie. Termina traducerea Artei reprezentarii dramatice a lui R?tscher. Se afla in turnee cu trupa lui Pascali (Iasi, Cernauti). "Eminescu la 1868/1869 era un tanar cam de 19 ani. Statura mijlocie, bine legat. Frunte inalta, trasaturi frumoase si regulate, par bogat si negru dat inapoi pe umere, cum poatra artistii. C-un cuvant un tip

roscovan foarte frumos" (St. Cacoveanu). Incercari ale familiei de a-l trimite la studii. Stefan Cacoveanu sustine, intr-un memoriu, ca "in acel an, 1869, toamna, se duce de la Bucuresti la Botosani si de acolo la Viena, la Universitate." Din semestrul de iarna 1869/1870 este student auditor la Universitatea din Viena. Lecturi intense din Platon, Kant, Schopenhauer, Fichte, Russo, Confucius, Spinoza, Hegel, Zoroastru, Budha, Schiller, B?chner, Cantemir, Ricardo, Vede, Sacuntala. La 20 octombrie se inscrie la Societatea Literara-Sociala "Romania", iar la 23 octombrie la Societatea Literara si Stiintifica a Romanilor din Viena. 1870 - La 1 ianuarie il viziteaza, impreuna cu un grup de colegi, pe Alexandru Ioan Cuza, aflat in exil la D?bling. Articolele Sa facem un congres, In unire e taria si Echilibrul, publicate in "Federatiunea" din Pesta din aprilie, atrag citarea autorului in fata procurorului public din Pesta pentru abordarea problemelor nationale. Publica in "Convorbiri literare" din 15 aprilie Venere si Madona, iar din 15 august - Epigonii, a carei idee este, dupa precizarea a insusi autorului, "comparatiunea dintre lucrarea increzuta si naiva a predecesorilor nostri si lucrarea noastra trezita, rece". Iacob Negruzzi, redactorul revistei, il viziteaza la Viena. Participa la actiunile de pregatire a sarbatoririi implinirii a 400 de ani de la sfintirea manastirii Putna, ctitorie a lui Stefan cel Mare, amanata din cauza inceputului razboiului franco-german si pierderea fondurilor adunate prin falimentul bancii unde erau depuse. 1871 - Apar in "Convorbiri literare" poeziile Mortua est, Inger de paza si Noaptea. Participa la constituirea Societatii Academice Social-Literare "Romania juna", in comitetul de conducere al careia este ales

bibliotecar. Face cunostiinta cu Veronica Micle. Colaboreaza cu I. Negruzzi. Planuri in vederea scrierii poemului Memento mori (sub titlurile Panorama desertaciunilor, Tempora mutantur, Vanitas vanitatum vanitas), nuvelei Sarmanul Dionis si a poeziei Imparat si proletar (sub titlul Proletarul). la parte, in ziua 15 august, la comemorarea aniversarii 400 de la sfintirea Manastirii Putna. Ioan Slavici si A. D. Xenopol au luat cuvantul, iar poetul a fost prezent cu o poema dedicata lui Stefan cel Mare. Din formatia cernauteana a lui Grigore Vindereu a facut parte Ciprian Porumbescu. 1872 - Se afla un timp (luna iunie) la Botosani. Citeste in sedinta "Junimii" din 1 septembrie 1872 nuvela Sarmanul Dionis si fragmente din Diorama (Memento mori). In sedinta din 7 septembrie citeste Inger si demon si Floare albastra, publicate in "Convorbiri literare". Este primit cu entuziasm. La 16 decembrie se inscrie la Universitatea din Berlin, unde urmeaza cursuri de istorie moderna, istorie generala a filosofiei, principiile logice ale stiintelor exsperimentale, istorie egipteana, filosofie hegeliana, printre profesori aflandu-se D?hring, Reymond, Werder etc. 1873 - Planuri si variante la Luceafarul si Calin. Raporturi complicate cu familia. Se angajeaza secretar la Consulatul roman din Berlin. 1874 - Titu Maiorescu insista sa pregateasca doctoratul in filosofie, pentru a fi numit profesor la Universitatea din Iasi. Traduce Critica ratiunii pure de Kant (cam a treia parte). Se intoarce la Iasi, unde la 1 septembrie obtine postul de director al Bibliotecii Centrale. Moare fratele sau Serban. In numarul din 1 decem?brie al "Convorbirilor literare" apare Imparat si proletar, care intampina critici din cauza "imperfectiunii de forma".

"Eminescu este dintre acei putini oameni, care nu sunt meniti a vietui in societate, pentru ca nu-si afla semeni. In deobste el este nesuferit, pentru ca stie cine este el, stie cine sunt altii, nu i pasa de o lume, pe care trebuie s-o dispretuiasca si sta ca si-o carte deschisa inaintea tuturor. Toate sufletele alese sunt nerezervate si tocmai pentru oamenii comuni lipsa de rezerve a unui suflet ales este nesuferita" (Ioan Slavici). Calatorii la K nigsberg, orasul natal al lui Kant, si la Lvov (Lemberg) in vederea documentarii. In august se intoarce la Iasi, renuntand la doctorat. 1875 - In numarul din 1 februarie al "Convorbirilor literare" apare Fat-Frumos din tei. Desfasoara o intensa activitate de bibliotecar: numara volumele, duce evidenta, face ordine, achizitioneaza carti vechi. La 1 iulie e numit revizor scolar "peste districtele Iasi si Vaslui" la propunerea lui Maiorescu. "In aceasta calitate el calatorea din cand in cand, avea raporturi continue cu invatatorii, cu primarii, cu taranii, si se intari tot mai mult in dragostea sa pentru poporul de jos" (I. Negruzzi). Incepe prietenia cu Ion Creanga, dupa ce il asculta la o consfatuire a invatatorilor din cele doua judete. "Eminescu il indeamna sa scrie (...) si Creanga isi aterne pe hartie povestea Soacra cu trei nurori pe care si o trimite intr-o sara la "Junimea", caci Creanga, timid si cam salbatic din natura lui, n-a voit sa vina si el. La "Junimea" a fost un adevarat entuziasm la citirea acelei povesti; ni se releva un stil si o limba pe care nu o auzisem acei care nu traisem la tara..."(G. Panu). Soseste la Cernauti, unde se intalneste cu Stefanelli. Face numeroase inspectii in scoli. Proiecteaza o carte de citire. Dupa ce, la 29 ianuarie, Titu Maiorescu demisioneaza din postul de

ministru, poetul este "pus in disponibilitate prin Decretul domnesc nr. 1013 din 3 iunie", nemaiaflandu-se la postul de revizor si devenind, la propunerea prietenilor, redactor administrativ si corector la foaia publicatiilor oficiale ale Curtii de apel din Iasi "Curierul de Iasi", unde semneaza cronici dramatice, articole ce abordeaza istoria nationala, nuvela Cezara si schita La aniversara, aparute in foileton. 1876 - "Convorbirile literare" publica Strigoii (1 decembrie), Melancolie, Craiasa din povesti, Lacul si Dorinta (1 septembrie), Calin (1 noiembrie). Scribe poeziile: Sunt ani la mijloc, Cartile, Gandind la tine, Coborarea apelor, Ai nostri tineri..., Femeia?... mar de cearta, Cand te-am vazut, Verena..., In fereasta despre mare. Publica mai multe articole (Romanii si Austro-Ungaria, Dialismul si Federalismul in Austro-Ungaria, Planul unei Federatii balcanice, Turcii si instrainarea industriei romanesti, Industria nationala romaneasca), conferinte, cronici dramatice. Interogari in legatura cu pretinsele furturi de la Biblioteca. La 13 august moare Raluca, mama poetului. Scribe dupa cateva saptamani poezia O, mama... . "Eminescu, in vremea aceea (epoca "Curierului de Iasi" - M. C.), era un tanar cam de 28-29 ani, bine facut, potrivit de inalt, cu fata lungareata incalata, cu musteata neagra, plete lungi si negre ii cadeau pe spate, o redingota neagra cam ponosita, cu o cravata maslinie si cu puchitei albi rotunzi, ieseia bulbucata din jiletca sa vinetie-neagra, inchisa cu doua randuri de bumbi..." (I. S. Ionescu).

1877 - Poetul se muta in luna octombrie la Bucuresti, unde devine redactor la "Timpul" (data probabila 20 octombrie). Apar articole despre situatia din Franta, despre garda cetateneasca si ciclul Icoane vechi si icoane noua:

Actualitatea, Paralele economice, Batranii si tinerii, Ilustratii administrative, Din abesedarul economic, Fraza si adevar. Publica in "Timpul" (24 noiembrie) articolul Balcescu si urmasii lui, in care se opereaza cu o antiteza de felul celeia din Epigonii si serialul Icoane vechi si icoane noua (decembrie). Participa la sedintele "Junimii". 1878 - Publica in "Convorbiri literare" din 1 martie Povestea codrului, Povestea teiului, Singuratate si Departe sint de tine. Colaborari fructuoase la "Timpul": Contestarea alegerii dlui Maiorescu, (8. II.), Basarabia, Concesiuni economice (25. III.), Ca la noi la nimenea (12. IX.), Cronicile noastre vechi (23. IX.), Romanii Peninsulei Balcanice (26. IX.). Tipareste traducerea Fragmentelor din Istoria Romanilor de Hurmuzachi (Socec). Veronica Micle ii face doua vizite la Bucuresti. 1879 - Apar in "Convorbiri literare" din 1 februarie poeziile Pajul Cupidon, O, ramai si Pe aceiasi ulicioara..., iar in numarul din 1 octombrie - Afara-i toamna..., Sunt ani la mijloc..., Cand insusi glasul..., Freamat de codru, Revedere, Foia vesteda, Despartire. La 4 august moare Stefan Micle, sotul Veronicai Micle. Poetul deplange pierderea. Intr-o scrisoare adresata Veronicii ii marturiseste dragostea: "Vazandu-te, am stiut ca tu esti singura fiinta in lume, care in mod fatal, fara sa vrea ea, fara ca eu sa voiesc, care sa determineze intreaga mea viata". La 5 septembrie Veronica Micle il viziteaza pe poet la Bucuresti. Intr-o scrisoare din 2 septembrie isi exprima, geloasa, ca foarte "simtita" poezie Atat de frageda... este adresata "unei fiinte cu care din nefericire sau din fericire poate eu nu ma pot nici masura, nici compara". Publica, in "Timpul", articole importante: Originea romanilor (13. I.), Arboreasa (4. II) si multe altele.

1880 - In numarul din 1 aprilie 1880 al "Convorbirilor literare" apare elegia O, mama... "Junimea" isi reia "miercurile literare" la Bucuresti. Apar semne de oboseala si istovire fizica, senzatia imbatranirii. In raza atentiei poetului apare Cleopatra Poenaru-Lecca. "Eminescu fu impresionat si se amoreaza de frumusetea ei cautand ocazia de a o revedea, dar... dna Lecca era indeferenta la gandurile lui". (I. Petrascu) Publica, incepand din 22 septembrie, in "Timpul", cunoscutul grupaj de articole intitulat Studii asupra situatiei si alte articole in care continua sa abordeze problemele stringente ale actualitatii: independenta Romaniei, xenocratia, formele fara fond, demagogia, viata romanilor din afara si unitatea spatiului cultural romanesc, libertatea, patriotismul, starea institutiilor administrative, legislative, culturale si multe altele.

1881 - Este anul publicarii primelor patru Scrisori in "Convorbiri literare": Scrisoarea I (1 februarie), Scrisoarea II (1 aprilie), Scrisoarea III (1 mai), Scrisoarea IV (1 septembrie), care prezinta o meditatie asupra existentei umane si Cosmosului, patrunda de note sociale. Veronica Micle evita intalnirea cu poetul. Colaboreaza intens la "Timpul" (Iubirea de Patrie, Sentimentele adevarului, Spitalele rurale, Metoda de forma, Pseudocultura).

1882 - La 24 aprilie citeste in sedinta "Junimii" "noua frumoasa poezie Luceafarul", dupa cum noteaza in jurnalul sau T. Maiorescu. Dintr-o scrisoare a Veronicai Micle: "Intreaba-ma daca sunt in luna sau pe pamant, daca sunt teafara sau nebuna, daca te-am urat sau te iubesc mai mult ca oricand". Poetul ii raspunde cu accente de profunda deceptie sufleteasca: "Astept telegramele Havas, ca sa scriu, iar sa scriu de meserie,

scrie-mi-ar numele pe mormant, si n-as mai fi ajuns sa traiesc". Publica: "Timpul" si problema taraneasca, Arta guvernarii, Progresul real si cel fictiv, Munca, echitate si adevar s.a. 1883 - Anul publicarii capodoperei sale Luceafarul (in Almanahul Societatii Academice "Romania juna", aparut la 26 aprilie la Viena si in "Convorbiri literare" din 1 august), aparitiei la editura Socec a primului si unicului volum intitulat Poesii si a unor mari realizari lirice, publicate in "Familia": S-a dus amorul... (24 aprilie-6 mai), Cand amintirile... (15-27 mai), De-acuma... (5 17 iunie), Ce e amorul? (17-20 iulie), Pe langa plopul fara sot... (28 aug?septembrie), Si daca... (13-25 noiembrie). Volumul de poezii, ingrijit de Titu Maiorescu, include urmatoarele poezii: Singuratate, Lasa-ti lumea ta uitata, Pajul Cupidon..., Ce te legeni..., Melancolie, Rugaciunea unui dac, Pe aceiasi ulicioara..., De cate ori, iubito..., O, ramai..., Despartire, Craiasa din povesti, Oda (in metru antic), La mijloc de codru des, Venere si Madona, Sonet (Iubind in taina...), Sonet (Afar-i toamna...), Sonet (Sunt ani la mijloc...), Sonet (Cand insusi glasul...), Sonet (Trecut-au anii...), Sonet (S-a stins viata falnicei Venetii...), Dorinta, Mortua est!, Noaptea..., Egiptul, Adio, Ce e amorul?, Lacul, Inger si demon, Floare albastra, Se bate miezul noptii, Inger de paza, Atat de frageda..., O, mama..., Fat-Frumos din tei, Cu mane zilele-ti adaogi..., Din valurile vremii, Povestea codrului, Imparat si proletar, Pe langa plopul fara sot..., Glossa, S-a dus amorul..., Departate sunt de tine..., Freamat de codru, De-or trece anii..., Te duci..., Peste varfuri, Somnoroase pasarele..., Revedere, Cand amintirile..., Doina, Mai am un singur dor cu trei variante, Epigonii, Calin, Strigoii, Scrisoarea I, Scrisoarea

II, Scrisoarea III, Scrisoarea IV, Luceafarul, Criticilor mei. Prefata mentioneaza dezinteresarea totala a lui Eminescu fata de aparitia volumului: "El a fost totdeauna prea impersonal si prea nepasator de soarta lucrarilor sale...", precum si darul autorului "de a intrupa adanca sa simtire si cele mai inalte ganduri intr-o frumusetate de forme". Se manifesta primele semne ale bolii poetului: "Obiceiul lui era ca citea cu glas tare ceea ce ii placea, mai ales poeziile, si facea multa galagie cand scia, se plimba, declama, batea cu pumnul in masa, era oarecum in harta cu lumea, la care se adresa (...) Eu eram din ce in ce mai staruitor, iar el se facea tot mai indaratnic si zicea in cele din urma ca abuzez de afectiunile lui si-l terorizez. Aceasta a fost pentru mine primul semn al bolii de nervi care-l cuprinsese..." (I. Slavici). In ziua de 5 iunie, sosit la Iasi pentru a participa la festivitatile consacrate dezvelirii statuii lui Stefan cel Mare citeste Doina la reuniunea "Junimii". "Pentru intaia data de 20 de ani de cand exista Societatea, un tunet al aplausuri izbucni la sfarsitul citirii si mai multi dintre numerosii membri prezenti imbratiseaza pe poet" (din amintirile lui I. Negruzzi). La ora 6 dimineata, in ziua de 28 iunie, Titu Maiorescu primeste vestea imbolnavirii poetului. Caragiale izbucneste in plans la auzul acestei vesti. Este internat la Sanatoriul Caritas al doctorului Sutu. In noiembrie este internat la Casa de Sanatate Leidesdorf din Ober-Döbling, unde-l viziteaza Maiorescu. Subscriptii pentru ajutorarea lui Eminescu. In zilele de 22/23 decembrie apare volumul poetului editat de Titu Maiorescu, care constituie un eveniment crucial in cultura romana. 1884 - "Convorbiri literare" publica S-a stins viata... si Glossa (1 ianuarie);

Diana (1 februarie), Te duci... (26 februarie), iar "Familia" poezia Din noaptea... (24 februarie). La 8 ianuarie moare tatal sau, Gh. Eminovici, care "era un om batran foarte dragut, glumet si original" (I. L. Caragiale). Eminescu se intoarce in tara si, la insistenta prietenilor sai, pleaca intr-o excursie de convalescenta in Italia. La 7 martie moare Neculai, fratele poetului. Eminescu este numit subbibliotecar al Bibliotecii centrale din Iasi (septembrie). Sanatatea sa, dupa propria marturisire, "scartie intruna ca o moara stricata, ba poate ireparabila" si este internat in decembrie la spitalul "Sf. Spiridon". Eminescu "a electrizat pe toti cu poeziile sale mai noua", noteaza Iosif Vulcan intr-un articol de calatorie ("Familia" din 17 februarie). 1885 - In "Familia" din 25 ianuarie apare portretul lui Eminescu, un articol al lui Iosif Vulcan intitulat M. Eminescu si poezia Epigonii, iar in "Convorbiri literare" din 1 iulie este publicata poezia Sara pe deal. Se tipareste la Sococ editia a doua a Poesiilor. Este internat la sanatoriul doctorului Iahimovici de la Odesa. La sfarsitul anului participa la seratele teatrului de amatori, organizate la Cernauti de sora sa Aglaia. 1886 - "Convorbirile literare" din 1 decembrie publica poezia La steaua.... Ziarul "Epoca" din 1 ianuarie tipareste Dalila, varianta a Scrisorii V, iar "Albumul literar" poezia Nu ma intelegi. La 27 februarie Al. Vlahuta tine la Ateneu conferinta "Poeziile lui Eminescu". Se afla la baile de la Repedea; in noiembrie este internat la ospiciul de la Manastirea Neamtului. Intalnindu-l pe o strada din Iasi, Vasile Burla ii daruieste paltonul sau. 1887 - Apar in "Convorbiri literare" De ce nu-mi vii (1 februarie), reprodusa si de "Familia" din 17 februarie, si Kamadeva (1 iulie), reprodusa de asemenea

de "Familia" (24 iulie). Almanahul literar pe anul 1887 publica Luceafarul si cateva aforisme , iar "Almanahul revistei "Romania literara" poezia Adio si o poezie a lui Al. Vlahuta intitulata Lui Eminescu. Revista "Familia" din 31 iulie pune prob-lema acordarii unui premiu poetului. "Nenorocitul poet Eminescu este iarasi prada crudei boale, ce-l ofileste si-l consuma de-atata timp! De-o saptamana intreaga nu vorbeste, nu umbla, nu mananca!" Este laitmotivul relatarilor presei vremii. Se intocmesc liste de subscriptii pentru ajutarea lui. Pleaca la bai in Austria. Se intoarce la Botosani, unde primeste ingrijirile sorei sale Henrieta: "Mihai este foarte bine, are chiar permisiunea de a se plimba pe trotuar, se intelege de la sine numai cand e timpul frumos" (dintr-o scrisoare a Henrietei catre Cornelia Emilian din 11 noiembrie). 1888 - Titu Maiorescu ii trimite la 16 februarie o scrisoare in care ii cere asentimentul pentru tiparirea editiei III a Poesiilor. Henrieta, care intentioneaza sa cumpere o casa, se imbolnaveste. Dupa o vizita a Veronicai Micle la 12 aprilie poetul pleaca la Bucuresti. La 20 aprilie apare cea de-a treia editie a Poiesiilor. La 23 noiembrie Senatul voteaza unanimitate acordarea unei pensii lui Eminescu. "Om din mine n-o sa iasa! Prea sunt multi aceia pe cari i-am jignit spunand adevarul si, dupa cele petrecute, nu-mi ramane decat sa stau sficios intr-un colt" (Eminescu catre Slavici). Participa la redactarea gazetei "Fantana Blanduziei". 1889 - La sfarsitul anului apare cea de-a patra editie a Poesiilor. La 12 februarie este internat la spitalul "Marcuta" din Bucuresti. Luceafarul (Venus), dupa relatarile "Tribunii", a avut o neobisnuita lumina in acest an. "Lumea m-a acuzat de lipsa de simtire si umanitate fata de Eminescu. - Sunt lucruri mai

presus de puterile cuiva, va marturisesc sincer, nu pot sa-l vad lipsit de minte, eu care am cunoscut pe Eminescu in cea mai splendida epoca a vietii sale intelectuale. Si asa sunt fara nici o lege si fara nici un D-zeu, sa-mi ramana ce-l putin acel al poeziei, care pentru (mine) s-au fost intrupat in fiinta lui Eminescu..." (dintr-o scrisoare a Veronicai Micle). "... Bietul Eminescu e victima unei prea mari framantari intelectuale. Astazi, cand e nebun, si tot ce vede intr-insul cat a citit" (dintr-un interviu dat de doctorul Sutu). La 1 iunie este lovit de bolnavul Petrea Poenaru cu o piatra aruncata cu prastia. La 15 iunie marele poet se stinge din viata. Pe piatra de mormant de la cimitirul Bellu sunt daluite versurile din Nu voi mormant bogat: "Reverse dulci scantei / Atotstiutoarea, / Deasupra-mi crengi de tei / Sa-si scuture floarea. / Nemaifiind pribeag / De-atunci inainte, / Aduceri aminte / M-or troieni cu drag". In acelasi an mor Veronica Micle, Henrieta, sora poetului si Ion Creanga, marele sau prieten. Lumina Luceafarului, atat de intensa in anul disparitiei lui Eminescu, aureoleaza destinul tragic al poetului: "Ca un Luceafar am trecut prin lume" (Odin si poetul).

NOTA ASUPRA EDITIEI

Editia de fata isi propune sa realizeze un Corpus cvasi-integral de opere eminesciene, incluzand aproape toate textele originale cunoscute pana acum (poezii, proze, drame, articole publicistice, insemnarile manuscrise din diferite domenii si reunite sub genericul Fragmentarium), corespondenta si traducerile cele mai importante.

Asa cum nu exista inca o editie integrala ne varietur, care sa dispuna creatiile lui Eminescu in ordine cronologica, intreprinderea aceasta intarziind din cauza atat a vastitatii operei, a procesului lung de gestatie, a numarului mare de variante, versiuni colaterale, cat si a dificultatilor enorme pe care le ridica datarea facuta de insusi poetul doar in unele cazuri, ne conducem de criteriile de editare "clasice" stabilite de Perpessicius in editia academica, devenita Editia Nationala si denumita pe buna dreptate si Editia Perpessicius. Aceasta editie se intinde in timp de la 1939: vol. I. Poezii tiparite in timpul vietii (1939); vol. II. Poezii tiparite in timpul vietii (1943); vol. III. Poezii tiparite in timpul vietii (1943); vol. IV. Poezii postume (1944); vol. V. Poezii postume (1958); vol. VI. Literatura populara (1963); vol. VII. Proza literara (1977); vol. VIII. Teatrul original si tradus. Traducerile de proza literara. Dictionarul de rime (1988); vol. IX. Publicistica 1870-1877 (1980); vol. X. Publicistica 1 noiembrie 1877-15 februarie 1880 (1989); vol. XI. Publicistica 17 februarie-31 decembrie 1880 (1984); vol. XII. Publicistica 1 ianuarie-31 decembrie 1881 (1985); vol. XIII. Publicistica 1882-1883, 1888-1889 (1985); vol. XIV. Traduceri filosofice, istorice si stiintifice (1983); vol. XV.

Fragmentarium. Addenda editiei (1993); vol. XVI. Corespondenta (1989) si vol. XVII. Biografia operei (1999). Sase volume din aceasta editie au fost ingrijite de Perpersicius, celelalte fiind elaborate de o echipa a Academiei Romane condusa de D. Vatamaniuc.

Reproducand textele din aceasta editie, din care am preluat selectiv notele si descrierea topografica a manuscriselor, le-am colationat cu alte editii de referinta, in special cu cele datorate lui T. Maiorescu (Poezii, 1883, Editura Librariei Socec, cu 61 de poezii in sumar, pe coperta figurand 1884); D. Murarasu (Poezii in 3 volume, Editura "Minerva", Bucuresti, 1970), D. Vatamaniuc (Opere in 5 volume, colectia "Opere fundamentale" aparuta sub auspiciile Academiei Romane, coordonator fiind acad. Eugen Simion, Univers enciclopedic, 1999-2000) si Aureliei Rusu (Opere din colectia "Clasicii romani" si "Proza literara", vol. V, 2000). Pe parcurs s-a inregistrat o prodigioasa activitate editoria, soldata cu alte editii de referinta (editiile Nerva Hodos, Ion Scurtu, Ilarie Chendi) si intregita cu pretioasele contributii ale lui N. Iorga, G. Calinescu, P. Cretia s.a. La intocmirea tabelului cronologic am tinut cont de investigatiile lui I. Rosu, V. Craciun, G. Munteanu, O. Vuia, N. Georgescu, Th. Codreanu, H. Frisch (pentru textele germane).

Ingrijirea prezentei editii a fost incredintata acad. Mihai Cimpoi, reputat eminescolog.

Am adaptat reproducerea textelor la ortografia actuala a Academiei Romane, pastrand totodata, mai cu seama in textele poetice, formele gramaticale si fonetisme utilizate de poet, care raspund si unor necesitati prosodice, dau culoare inconfundabila stilului eminescian si imbogatesc

mitopo(i)etica sa ce poarta pecetea nestearsa a unui mare creator de valoare nationala si universala, fapt confirmat de traducerea si receptarea operei si personalitatii sale intelectuale in diverse arealuri culturale in aproape 70 de limbi.

POEZII

PUBLICATE IN TIMPUL VIETII

LA MORMANTUL LUI ARON PUMNUL

Imbraca-te in doliu, frumoasa Bucovina,
Cu cipru verde-ncinge antica fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ti auroasa si senina
Se stinse un luceafar, se stinse o lumina,
Se stinse-o dalba stea!

Metalica, vibranda a clopotelor jale
Vuieste in cadenta si suna intristat;
Caci, ah! geniul mare al desteptarii tale
Pasi, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Si-n urma-i ne-a lasat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt si mare,
Colo unde te-asteapta toti ingerii in cor,
Ce-ntoana tainic, dulce a sferelor cantare
Si-ti impletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plange Bucovina, te plange-n voce tare,
Te plange-n tanguire si locul tau natal;
Caci umbra ta mareata in falnica-i zburare
O urma-ncet cu ochiul in trista lacrimare
Ce-i simt national!

Urmeze inca-n cale-ti si lacrima duioasa,
Ce junii toti o varsa pe trist mormantul tau,
Urmeze-ti ea prin zboru-ti in canturi tanguioase,
In canturi rasunande, suspine-armonioase,
Colo, in Eliseu!...

DE-AS AVEA...

De-as avea si eu o floare
Mandra, dulce, rapitoare,
Ca si florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai razand cu iarba verde,
Ce se leagana, se pierde,
Undoind incetisor,
Soptind soapte de amor;

De-as avea o floricica
Gingasa si tinerica,
Ca si floarea crinului,
Alb ca neaua sanului,

Amalgam de-o roz-albie
Si de una purpurie,

Cantand vesel si usor,
Soptind soapte de amor;

De-as avea o porumbita
Cu chip alb de copilita,
Copilita blandisoara
Ca o zi de primavara,
Catu-ti tine ziulita
I-as canta doina, doinita,
I-as canta-o-ncetisor,
Soptind soapte de amor.

O CALARIRE IN ZORI

A noptii gigantica umbra usoara,
Purtata de vant,
Se-ncovoie tainic, se leagana, zboara
Din aripi batand.

Roz-alb-aurora, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsa din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor san;

Raspande suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Si Chloris din roze isi pune la salbe
Pe fruntea-i de crin;

Iar raul suspina de blanda-i durere
Poetic murmur,

Pe-oglanda-i de unde rasfrange-n tacere
Fantastic purpur;

Si pasarea canta suspine-imitanda
Un cantec de-amor,
Ecou-i raspunde cu vocea-i vuinda
La plansu-i de dor.
Pe camp se vad doua fiinte usoare
Saltande pe-un cal,
Pe care le-ncinge de flutura-n boare
Subtire voal;

Ca Eol ce zboara prin valuri si tipa,
Fugarul usor
Necheaza, s-arunca de spinteca-n pripa
Al negurei flor,
O dalba fecioara adoarme pe sanul
De-un june frumos,
Astfel cum dormita oftarea, suspinul,
In cantul duios;

Iar talia-i nalta, gingasa, subtire
Se mladie-n vant,
Si negrele-i bucle ondoala-n zefire,
Sclipesc fluturand.

I-adoarme pe sanu-i, se leagana-n brate
In tandre visari;
Pe cand ca profume pe blanda ei fata
Plutesc sarutari.

Iar aeru-n munte, in vale vibreaza
De tainici oftari;
Caci junele astfel din pieptu-i ofteaza
In dalbe cantari:

"Ah! asculta, mandrulita,
Dragulita,
Soapta-mi blanda de amor,
Sa-ti cant dulce, dulce tainic,
Cantul jalnic
Ce-ti cantam adeseori.

De-ai fi, draga, zefir dulce,
Care duce
Cu-al sau murmur frunze, flori,
As fi frunza, as fi floare,
As zburare
Pe-al tau san gemand de dor;

De-ai fi noapte,-as fi lumina,
Blanda, lina,
Te-as cuprinde c-un suspin;
Si in nunta de iubire,
In unire,
Naste-am zorii de rubin;

De-as fi, mandra, rausorul,
Care dorul
Si-l confie campului,
Ti-as spala c-o sarutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sanului!"

Ca Eol, ce zboara prin valuri si tipa,
Fugarul usor
Necheaza, s-arunca de spinteca-n pripa
Al negurei flor;

Vergina il strange pe-amantu-i mai tare
La sanu-i de crin
Si fata-si ascunde l-a lui sarutare
In par ebenin.

Iar Eco isi rade de blande plangeri,
De junii amanti,
Si raul repeta ca cantul de ingeri
In repede dant:

"De-as fi, mandra, rausorul,
Care dorul
Si-l confie campului,
Ti-as spala c-o sarutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sanului!"

DIN STRAINATATE

Cand tot se-nveseleste, cand toti aci se-ncanta,
Cand toti isi au placerea si zile fara nori,
Un suflet numai plange, in doru-i se avanta
L-a patriei dulci plaiuri, la campii-i razatori.

Si inima aceea, ce geme de durere,
Si sufletul acela, ce canta amortit,

E inima mea trista, ce n-are mangaiere,
E sufletu-mi, ce arde de dor nemarginit.

As vrea sa vad acuma natala mea valcioara
Scaldata in cristalul paraului de-argint,
Sa vad ce eu atata iubeam odinioara:
A codrului tenebra, poetic labirint;

Sa mai salut o data colibele din vale,
Dorminde cu un aer de pace, linistiri,
Ce respirau in taina placeri mai naturale,
Visari misterioase, poetice soptiri.

As vrea sa am o casa tacuta, mitutica,
In valea mea natala, ce undula in flori,
Sa tot privesc la munte in sus cum se ridica,
Pierzandu-si a sa frunte in negura si nori.

Sa mai privesc o data campia-nfloritoare,
Ce zilele-mi copile si albe le-a tesut,
Ce auz? odata copila-mi murmurare,
Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a vazut.

Melodica soptire a raului, ce geme,
Concertul, ce-l intoana al pasarilor cor,
Cantarea in cadenta a frunzelor, ce freme,
Nascur-acolo-n mine soptiri de-un gingas dor.

Da! Da! As fi ferice de-as fi inca o data
In patria-mi iubita, in locul meu natal,
Sa pot a binezice cu mintea-nflacarata
Visarile juniei, visari de-un ideal.

Chiar moartea, ce raspande teroare-n omenire,
Prin vinele vibrande ghetoasele-i fiori,
Acolo m-ar adoarme in dulce linistire,
In visuri fericite m-ar duce catre nori.

LA BUCOVINA

N-oi uita vreodata, dulce Bucovina,
Geniu-ti romantic, muntii in lumina,
Vaile in flori,
Rauri resaltande printre stance nante,
Apele lucinde-n dalbe diamante
Peste campii-n zori.

Ale sortii mele plangeri si surase,
Inganate-n canturi, inganate-n vise
Tainic si usor,
Toate-mi trec prin gandu-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fura si cu dulci cuvinte
Imi soptesc de dor.

Numai langa sanu-ti geniile rele,
Care imi descanta firul vietii mele,
Parca dormita;
Ma lasara-n pace, ca sa cant in lume,
Sa-mi visez o soarta mandra de-al meu nume
Si de steaua mea.

Cand pe bolta bruna tremura Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin in calea sa,

Eol pe-a sa arpa bland rasunatoare
Cant-a noptii dulce, mistica cantare,
Cant din Valhala.

Atunci ca si silful, ce n-adoarme-n pace,
Inima imi bate, bate, si nu tace,
Tremura usor,
In fantazii mandre ea isi face cale,
Peste munti cu codri, peste deal si vale
Mana al ei dor.

Mana doru-i tainic colo, inspre tine,
Ochiul imi sclipeste, genele-mi sunt pline,
Inima mi-i grea;
Astfel, totdeauna cand gandesc la tine,
Sufletul mi-apasa nouri de suspine,
Bucovina mea!

SPERANTA

Cum mangaie dulce, alina usor
Speranta pe toti muritorii!
Tristeta, durere si lacrimi, amor
Azilul isi afla in sanu-i de dor
Si pier, cum de boare pier norii.

Precum calatorul, prin munti ratacind,
Prin umbra padurii cei dese,
La slaba lumina ce-o vede lucind
Alearga purtat ca de vant
Din noaptea padurii de iese:

Asa si speranta - c-un licur usor,
Cu slaba-i lumina palinda -
Anima-nc-odata tremandul picior,
De uita de sarcini, de uita de nori,
Si unde o vede s-avanta.

La cel ce in carcere plange amar
Si blestema cerul si soartea.
La neagra-i durere ii pune hotar,
Facand sa-i apara in negru talar
A lumii paranimfa - moartea.

Si maicii ce strange pruncutu-i la san,
Privirea de lacrimi plina,
Vazand cum geniile mortii se-nclin
Pe fruntea-i copila cu spasmuri si chin,
Speranta durerea i-alina.

Caci vede surasu-i de gratie plin
Si uita pericolul mare,
L-apleaca mai dulce la sanu-i de crin
Si fata-i umbreste cu par ebenin,
La pieptu-i il strange mai tare.

Asa marinarii, pe mare imbland,
Izbiti de talazuri, furtune,
Izbiti de orcanul ghetos si urland,
Speranta ii face de uita de vant,
Si spera la timpuri mai bune.

Asa virtuosii murind nu desper,
Speranta-a lor frunte-nsenina,

Speranta cea dulce de plata in cer,
Si face de uita de-a mortii dureri,
Pleoapele-n pace le-nchina.

Cum mangaie dulce, alina usor
Speranta pe toti muritorii!
Tristeta, durere si lacimi, amor
Azilul isi afla in sanu-i de dor
Si pier, cum de boare pier norii.

ASTA VREU, DRAGUL MEU!

Iubesti scumpa mea frumoasa
Ghirlandioara de-albe flori,
Ce-ncununa gratioasa
Buclele-mi ce-n vanturi zbor?
Nu nu! nu nu!
Ce vrei dar draga tu?
Poate roza cea tacuta,
Care dulce se saruta
Cu fluturii razatori?
Ba nu, nu cununa-n laur,
Cinsa-n aur, aur, aur,
Atunci este un tezaur,
Asta vreu,
Dragul meu!

Iubesti dulce dragulina
Doina mea de tainic dor,
Ce pe lira mea suspina
Dulce, bland, incetisor?

Nu nu! nu nu!
Ce vrei dar draga tu?
Poate cantul de-armonie,
Care Eol il adie
Printre frunze, printre flori?
Ah! cand aurul suspina,
In punguta plina, plina,
C-o cantare metalina!
Asta vreau,
Dragul meu!

Iubesti poate pe Selene,
Ca o candela lucind
Cand cu pasu-i lin, alene
Se preumbla surazand?
Nu nu! nu nu!
Ce vrei dar draga tu?
Iubesti poate alba zare,
Ce-o sageata mandrul soare
Peste campul inflorind?
Ah!, cand aurul dulce suna
In punguta mea nebuna,
Nu-mi mai trebe alba luna!
Asta vreau,
Dragul meu!

Iubesti patria-ti mareata,
Ce de glorii duce dor,
Cand in palida ei fata
Se deseamna-un viitor?
Nu nu! nu nu!

Ce vrei dar draga tu?
Poate visul mare, mare,
De marire, razbunare,
Ce-l viseaza-a ei popor?
Cand in loc de glorii, laur,
Mi-ai da aur, aur, aur.
Atunci fi-mi-ar un tezaur,
Asta vreau,
Dragul meu!

MISTERELE NOPTII

Cand din stele auroase
Noaptea vine-ncetisor,
Cu-a ei umbre suspinande,
Cu-a ei silfe sopotinde
Cu-a ei vise de amor;

Cate inimi in placere
li resalta usurel!
Dar pe cate dureroase
Cantu-i mistic le apasa,
Cantu-i bland, incetinel.

Doua umbre, albicioase
Ca si fulgii de ninsori,
Razele din alba luna
Mi le torc, mi le-mpreuna
Pentru-ntregul viitor;

Iar doi ingeri canta-n plangeri,
Plang in noapte dureros,
Si se sting ca doua stele,
Care-n nunta, usurele,
Se cunun cazande jos.

Intr-un cuib de turturele
Ca si fluturii de-usor
Salta Eros nebuneste,
Il desmiarda, l-incalzeste
Cu un vis de tainic dor;

Iar in norul de profume
Doua suflete de flori
Le desparte-al noptii mire
Cu fantastica-i soptire,
Le resfira, pana mor.

Cand pe stele aurie
Noaptea doarme usurel,
Cate inime razande,
Dar pe cate suspinande
Le delasa-ncetinel!

Dar asa ne e destinul,
Vitreg prea adeseori,
Unui lumea i-acordeaza,
Iar pe altul il boteaza
Cu-a lui roua de plansori.

CE-TI DORESC EU TIE, DULCE ROMANIE

Ce-ti doresc eu tie, dulce Romania,
Tara mea de glorie, tara mea de dor?
Bratele nervoase, arma de tarie,
La trecutu-ti mare, mare viitor!
Fiarba vinu-n cupe, spumege pocalul,
Daca fii-ti mandri aste le nutresc;
Caci ramane stanca, desi moare valul,
Dulce Romania, asta ti-o doresc.

Vis de razbunare negru ca mormantul
Spada ta de sange dusman fumegand,
Si deasupra idrei fluture cu vantul
Visul tau de glorie falnic triumfand,
Spuna lumii large steaguri tricolore,
Spuna ce-i poporul mare, romanesc,
Cand s-aprinde sacru candida-i valvoare,
Dulce Romania, asta ti-o doresc.

Ingerul iubirii, ingerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surazand,
Ce pe Marte-n glorie sa orbeasca-l face,
Cand cu lampa-i zboara lumea luminand,
El pe sanu-ti vergin inca sa coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu il strange-n brate, tu ii fa altare,
Dulce Romania, asta ti-o doresc.

Ce-ti doresc eu tie, dulce Romania,
Tanara mireasa, mama cu amor!
Fii tai traiasca numai in fratie
Ca a noptii stele, ca a zilei zori,

Viata in vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tarie, suflet romanesc,
Vis de vitejie, fala si mandrie,
Dulce Romania, asta ti-o doresc!

LA HELIADE

De mi-ar permite-Apolon s-aleg dintre cunune,
Ghirlanda n-as alege-o de flori plapande, june,
Ci falnica cununa a bardului batran;
Eu n-as alege lira vibranda de iubire,
Ci ceea care falnic imi canta de marire,
Cu focul albei Veste aprinde al meu san.

Ghirlanda ce se-nsoara cu silfele usoare,
Pe fruntea inspirata, pe fruntea-nspiratoare,
De bucle-ncungiurata, blondine, undoind,
Placuta-i ? ghirlanda - sublima insa este
Cununa cea de laur, ce santa se-mpleteste
Pe fruntea cea umbrita de bucle de argint.

Ca visul e cantarea ce-o-ntoana Eol dulce,
Cand silfele vin jalnic prin lilii sa se culce,
Sa doarma somn de ingeri pe sanul alb de flori;
Sublim insa e cantul cand tipa si ia-n goana
Talazurile negre ce turba, se rastoarna,
Si spumega ca furii si urla-ngrozitor.

Astfel iti e cantarea, batrane Heliade,
Cum curge profetia unei Ieremiade,
Cum se razbun-un vifor zburand din nor in nor.

Ruga-m-as la Erato sa cant ca Tine, barde,
De nu in viata-mi toata, dar cantecu-mi de moarte
Sa fie ca "Blestemu"-Ti... sa-l cant, apoi sa mor.

LA O ARTISTA

Ca a noptii poezie,
Cu-ntunericul talar,
Cand se-mbina, se-mladie
C-un glas tainic, lin, amar,
Tu cantare intrupata!
De-al aplauzelor flor,
Aparand divinizata,
Rapisi sufletu-mi in dor!

Ca zefirii ce adie
Canturi dulci ca un fior,
Cand prin flori de iasomie
Isi sting sufletele lor,
Astfel notele murinde,
Blande, palide, incet,
Zbor sub mana-ti tremurande,
Ca dulci ganduri de poet.

Sau ca lira sfaramata
Ce rasgeme-ngrozitor
Cand o mana inghetata
Rumpe coardele-n fior,
Astfel mana-ti tremuranda
Bate-un cantec mort si viu,

Ca furtuna descrescanda
Care muge a pustiu.

Esti tu nota ratacita
Din cantarea sferelor,
Ce eterna, nefinita,
Ingerii o canta-n cor?
Esti fiinta-armonioasa
Ce-o gandi un serafin,
Cand pe lira-i tanguioasa
Mana cantecul divin?

Ah, ca visul ce se-mbina
Palid, lin, incetisor,
Cu o raza de lumina
Ce-arde geana ochilor;
Tu cantare intrupata!
De-al aplauzelor flor
Disparand divinizata,
Rapisi sufletu-mi in dor!

AMORUL UNEI MARMURE

Ostirile-i alunga in spaima inghetata,
Cu sufletu-n ruina, un rege-asirian,
Cum stancelor arunca durerea-i inspumata
Gemandul uragan.

De ce nu sunt un rege sa sfarm cu-a mea durere,
De ce nu sunt Satana, de ce nu-s Dumnezeu,

Sa fac sa rump-o lume ce sfasie-n tacere
Zdrobit sufletul meu.

Un leu pustiei rage turbarea lui fuginda,
Un ocean se-mbata pe-al vanturilor joc,
Si norii-si spun in tunet durerea lor muginda,
Gandirile de foc.

Eu singur n-am cui spune cumplita mea durere,
Eu singur n-am cui spune nebunul meu amor,
Caci mie mi-a dat soarta amara mangaiere
O piatra sa ador.

Murindului speranta, turbarii razbunarea,
Profetului blestemul, credintei Dumnezeu,
La sinucid o umbra ce-i sperie disperarea,
Nimic, nimica eu.

Nimica, doar icoana-ti, care ma invenina,
Nimic, doar suvenirea surasului tau lin,
Nimic decat o raza din fata ta senina,
Din ochiul tau senin.

Si te iubesc, copila, cum repede-a junie
Iubeste-n ochi de flacari al zilelor noroc,
Iubesc precum iubeste pe-o alba vijelie
Un ocean de foc.

Din ochi de-ar soarbe geniu slabita mea privire,
De-ar tremura la sanu-mi gingasul tau mijloc,
Ai pune pe-a mea frunte in vise de marire
Un diadem de foc.

Si-as pune soarta lumii pe buza-ti purpurie,
As pune lege lumii razandul tau delir,
As face al tau zambet un secol de orgie,
Si lacrimile-ti mir.

Caci te iubesc, copila, ca zeul nemurirea,
Ca preotul altarul, ca spaima un azil;
Ca scepstrul mana blanda, ca vulturul marirea,
Ca visul pe-un copil.

Si pasu-n urma-ti zboara c-o tainica manie,
Ca un smintit ce cata cu ochiu-ngalbenit,
Cu fruntea-nvinetita, cu fata cenusie
Icoana ce-a iubit.

JUNII CORUPTI

La voi cobor acum, voi suflete-amagite,
Si ca sa va ard fierea, o, spirite-ametite,
Blestemul il invoc;
Blestemul mizantropic, cu vanata lui gheara,
Ca sa va scriu pe frunte, ca vita ce se-nfiara
Cu fierul ars in foc.

Desi stiu c-a mea lira d-a surda o sa bata
In preajma mintii voastre de patimi imbatata,
De-al patimilor dor;
In preajma mintii voastre ucisa de orgie,
Si putreda de spasmuri, si arsa de betie,
Si seaca de amor.

O, fiarba-va mania in vinele stocite,
In ochii stinsi de moarte, pe frunti invinetite
De sange putrezit;
Ca-n veci nu se va teme Profetul vre odata
De bratele slabite, puterea lesinata
A junelui canit.

Ce am de-alege oare in seaca-va fiinta?
Ce foc far-a se stinge, ce drept fara sa-mi minta,
O, oameni morti de vii!
Sa va admir curajul in vinure varsate,
In sticle sfaramate, hurii nerusinate
Ce chiuie-n orgii?

Va vad lungiti pe patul junetii ce-ati spurcat-o,
Sufland din gura boala vietii ce-ati urmat-o,
Si arsi pan-in rarunchi;
Sau bestiilor care pe azi il tin in fiara,
Cum lingusiti privirea cea stearpa si amara,
Cum cadeti in genunchi!

Sculati-va!... caci anii trecutului se-nsira,
In siruri triumfale stindardul il resfira,
Caci Roma a-nviat;
Din nou prin glorii calca, cu fata inzeita,
Cu faclele nestinse, puterea-i impietrita,
Poporul imparat.

Sculati-va!... caci tromba de moarte purtatoare
Cu glasul ei lugubru racneste la popoare
Ca leul speriat;
Tot ce respira-i liber, a tuturor e lumea,

Dreptatea, libertatea nu sunt numai un nume,
Ci-aievea s-a serbat.

Incingeti-va spada la dantul cel de moarte,
Aci va poarte vantul, cum stie sa va poarte
A topai in joc!
Aci va duceti valuri in mii batalioane
Cum in paduri aprinse, manat in uragane,
Diluviul de foc.

Vedeti cum urna crapa, cenusa reinvie,
Cum murmura trecutul cu glas de batalie
Poporului roman;
Cum umbrele se-mbraca in zale ferecate,
Si fruntile carunte le nalta de departe
Un Cesar, un Traian.

Cad putredele tronuri in marea de urgie,
Se sfarma de odata cu lantul de sclavie
Si sceptrele de fier;
In doua parti infernul portalele-si deschide
Spre-a incapea cu mia rasufletele hade
Tiranilor ce pier!

In darn rasuna vocea-mi de eco repetita,
Va zguduie arama urechea amortita
Si simtul lesinat;
Virtutea despletita si patria-ne zeie
Nu pot ca sa aprinza o singura scanteie
In sufletu-nghetat.

Si singur stau si caut, ca uliul care cata
In inima junimii de viata-i dezbracata
Un starv spre-a-l sfasia;
Ca pasarea de zboru-i din ceruri dizmetita,
Ca muntele ce-n fruntea-i de nouri incretita
Un trasnet ar purta.

Dar cel putin nu spuneti ca aveti simtiminte,
Ca-n veci nu se imbraca in vestede vestminte
Misteriul cel sant;
Caci vorba voastra suna ca plans la cununie,
Ca cobeia ce ingana un cant de veselie,
Ca rasul la mormant.

AMICULUI F. I.

Visuri trecute, uscate flori
Ce-ati fost viata vietii mele,
Cand va urmam eu, cazande stele,
Cum ochiul urma un meteor,

V-ati dus cu anii, ducu-va dorul,
Precum cu toamna frunzele trec;
Buza mi-e rece, sufletul sec,
Viata mea curge uitand izvorul.

Candela stersei d-argint icoane
A lui Apolon, crezului meu,
Ma topesc tainic, inasa mereu
De ale patimilor orcane.

Sau ca un nour gonit de vant,
Alerg pe calea vietii mele,
O buha care, tipand a jele,
Bantuie urma unui mormant.

Viata-mi se scurge ca si murmura
Ce-o sufla-un crivat printre pustii,
Ma usc ca crucea pusa-n campii
Si de blesteme mi-e neagra gura.

Imi tarasc soarta ca un vultur
Ce isi taraste aripa franta,
Viscolul iernii moarte ii canta,
Moarte, ii rade tot de-mprejur,

Am uitat mama, am uitat tata,
Am uitat lege, am uitat tot;
Mintea mi-e seaca, gandul netot,
Pustiul arde-n inima-mi beata.

Numai prin chaos tu imi apari,
Cum printre valuri a navei vela,
Cum printre nouri galbena stela,
Prin neagra noapte cum un fanar.

Te vad adesea frunte senina
Ca si gandirea lui Dumnezeu,
Sufletu-ti arde-n sufletul meu
C-o flama dulce, tainica, lina.

Gandind la tine nu voi sa mor,
Imi blastam insusi eu mantuirea,

Orb, nebun, care blastama firea,
Ce-ar vrea din frunte-i sa sting-un nor.

Dar daca gandul zilelor mele
Se stinse-n mintea lui Dumnezeu,
Si daca pentru sufletul meu
Nu-i loc aicea, ci numa-n stele:

Voi, cand mi-or duce ingerii sai
Palida-mi umbra in albul munte,
Sa-mi pui cununa pe a mea frunte
Si sa-mi pui lira de capatai.

LA MOARTEA PRINCIPELUI STIRBEY

Turnurile misca-n doliu a lor inimi de arama
Si un inger cu-aripi negre, cu diadema de spini,
Cu cantarea-i plangatoare lumea misca, lumea cheama,
Precum misca vantu-n cantec fata marii de senin.

Si cu ochiul plin de lacrimi natiunea cea romana,
Care are-n mii de inimi sufletul ei tremurand,
Vede cum prin nori se stinge stea cu flacara divina
Si aude-n cer un tunet si un gemet pe pamant...

A-ntristarii neagra-aripa peste lume se intinde,
Totul tace, caci durerea este muta ca un gand,
Lumea azi nimic nu vede, ochiu-i nimic nu cuprinde,
Decat cursu-acelui astru ce se sparge p-un mormant.

Cine-i acvila ce cade? Cine-i stanca ce se sfarma?
Cine-i leul ce inchide cu durere ochii sai?

Cine-i tunetul ce moare umpland lumea de alarma?...
- Este Domnul Romaniei: Barbu Dimitrie Stirbey!...

VENERE SI MADONA

Ideal pierdut in noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gande in basme si vorbea in poezii,
O! te vad, te-aud, te cuget, tanara si dulce veste
Dintr-un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alti zei.

Venere, marmura calda, ochi de piatra ce scanteie,
Brat molatic ca gandirea unui imparat poet,
Tu ai fost divinizarea frumusetii de femeie,
A femeiei, ce si astazi tot frumoasa o revad.

Rafael, pierdut in visuri ca-ntr-o noapte instelata,
Suflet imbatat de raze si d-eterne primaveri,
Te-a vazut si-a visat raiul cu gradini imbalsamate,
Te-a vazut plutind regina printre ingerii din cer

Si-a creat pe panza goala pe Madona dumnezeie,
Cu diadema de stele, cu surasul bland, vergin,
Fata pala-n raze blonde, chip de inger, dar femeie,
Caci femeia-i prototipul ingerilor din senin.

Astfel eu, pierdut in noaptea unei vieti de poezie,
Te-am vazut, femeie stearpa, fara suflet, fara foc,
Si-am facut din tine-un inger, bland ca ziua de magie,
Cand in viata pustiita rade-o raza de noroc.

Am vazut fata ta pala de o bolnava betie,
Buza ta invinetita de-al coruptiei muscat,

Si-am zvarlit asupra-ti, crudo, valul alb de poezie,
Si paloarei tale raza inocentei eu i-am dat.

Ti-am dat palidele raze ce-nconjoara cu magie
Fruntea ingerului-geniu, ingerului-ideal,
Din demon facui o santa, dintr-un chicot, simfonie,
Din ochirile-ti murdare, ochiu-aurorei matinal.

Dar azi valul cade, crudo! dismetit din visuri sece,
Fruntea mea este trezita de al buzei tale-nghet
Si privesc la tine, demon, si amoru-mi stins si rece
Ma invata cum asupra-ti eu sa caut cu dispret!

Tu imi pari ca o bacanta, ce-a luat cu-nselaciune
De pe-o frunte de fecioara mirtul verde de martir,
O fecioar-a carei suflet era sant ca rugaciunea,
Pe cand inima bacantei e spasmodic, lung delir.

O, cum Rafael creat-a pe Madona dumnezeie,
Cu diadema-i de stele, cu surasul bland, vergin,
Eu facut-am zeitate dintr-o palida femeie,
Cu inima stearpa, rece si cu suflet de venin!

* * *

Plangi, copila? - C-o privire umeda si rugatoare
Poti din nou zdrobi si frange apostat-inima mea?
La picioare-ti cad si-ti caut in ochi negri-adanci ca marea,
Si sarut a tale mane, si-i intreb de poti ierta.
Sterge-ti ochii, nu mai plange!... A fost cruda-nvinuirea,
A fost cruda si nedreapta, fara razem, fara fond.
Suflete! de-ai fi chiar demon, tu esti santa prin iubire,
Si ador pe acest demon cu ochi mari, cu parul blond.

EPIGONII

Cand privesc zilele de-aur a scripturelor romane,
Ma cufund ca intr-o mare de visari dulci si senine
Si in jur parca-mi colinda dulci si mandre primaveri,
Sau vad nopti ce-ntind deasupra-mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori in frunte, verzi dumbravi cu filomele,
Cu izvoare-ale gandirii si cu rauri de cantari.

Vad poeti ce-au scris o limba ca un fagure de miere:
Cichindeal gura de aur, Mumulean glas cu durere,
Prale firea cea intoarsa, Daniil cel trist si mic,
Vacarescu cantand dulce a iubirii primavara,
Cantemir croind la planuri din cutite si pahara,
Beldiman vestind in stihuri pe razboiul inamic.

Lira de argint, Sihleanu - Donici cuib de-ntelepciune,
Care, cum rar se intampla, ca sa mediteze pune
Urechile ce-s prea lunge ori coarnele de la cerb;
Unde-i boul lui cuminte, unde-i vulpea diplomata?
S-au dus toti, s-au dus cu toate pe o cale nenturnata.
S-a dus Pann, finul Pepelei, cel istet ca un proverb.

Eliad zidea din visuri si din basme seculare
Delta biblicelor sante, profetiilor amare,
Adevar scaldat in mite, sfinx patrinsa de-nteles;
Munte cu capul de piatra de furtune detunata,
Sta si azi in fata lumii o enigma nesplicata
Si vegheaz-o stanca arsa dintre nouri de eres.

Bolliac canta iobagul s-a lui lanturi de arama;
L-ale tarii flamuri negre Carlova ostirea cheama,

In prezent vrajeste umbre dintr-al secolilor plan;
Si ca Byron, treaz de vantul cel salbatic al durerii,
Palid stinge-Alexandrescu santa candel-a sperarii,
Descifrând eternitatea din ruina unui an.

Pe-un pat alb ca un lintoliu zace lebada murinda,
Zace palida vergina cu lungi gene, voce blanda -
Viata-i fu o primavara, moartea-o parere de rau;
Iar poetul ei cel tanar o privea cu imbatare,
Si din lira curgeau note si din ochi lacrimi amare
Si astfel Bolintineanu incepu cantecul sau.

Muresan scutura lantul cu-a lui voce ruginita,
Rumpe coarde de arama cu o mana amortita,
Cheama piatra sa invie ca si miticul poet,
Smulge muntilor durerea, brazilor destinul spune,
Si, bogat in saracia-i, ca un astru el apune,
Preot desteptarii noastre, semnelor vremii profet.

Iar Negruzzi sterge colbul de pe cronice batrane,
Caci pe mucedele pagini stau domniile romane,
Scrise de mana cea veche a-nvatatilor mireni;
Moaie pana in coloarea unor vremi de mult trecute,
Zugraveste din nou iarasi panzele posomorate
Ce-aratau faptele crunte unor domni tirani, vicleni.

S-acel rege-al poeziei, vecinic tanar si fericit,
Ce din frunze iti doineste, ce cu fluierul iti zice,
Ce cu basmul povesteste - veselul Alecsandri,
Ce-nsirand margaritare pe a stelei blonda raza,
Acum secolii strabate, o minune luminoasa,
Acum rade printre lacrimi cand o canta pe Dridri.

Sau visand o umbra dulce cu de-argint aripe albe,
Cu doi ochi ca doua basme mistice, adance, dalbe,
Cu zambirea de vergina, cu glas bland, duios, incet,
El ii pune pe-a ei frunte mandru diadem de stele,
O aseaza-n tron de aur, sa domneasca lumi rebele,
Si iubind-o fara margini, scrie: "visul de poet".

Sau visand cu doina trista a voinicului de munte,
Visul apelor adance si a stancelor carunte,
Visul selbelor batrane de pe umerii de deal,
El desteapta-n sanul nostru dorul tarii cei strabune,
El revoaca-n dulci icoane a istoriei minune,
Vremea lui Stefan cel Mare, zimbrul sombru si regal.

.....

Iara noi? noi, epigonii?... Simtiri reci, harfe zdrobite,
Mici de zile, mari de patimi, inimi batrane, urate,
Masti razande, puse bine pe-un caracter inimic;
Dumnezeul nostru: umbra, patria noastra: o fraza;
In noi totul e spoiala, totu-i lustru fara baza;
Voi credeati in scrisul vostru, noi nu credem in nimic!

Si de-aceea spusa voastra era santa si frumoasa,
Caci de minti era gandita, caci din inimi era scoasa,
Inimi mari, tinere inca, desi voi sunteti batrani.
S-a intors masina lumii, cu voi viitorul trece;
Noi suntem iarasi trecutul, fara inimi, trist si rece;
Noi in noi n-avem nimica, totu-i calp, totu-i strain!

Voi, pierduti in ganduri sante, convorbeati cu idealuri;
Noi carpim cerul cu stele, noi manjim marea cu valuri,

Caci al nostru-i sur si rece - marea noastra-i de inghet,
Voi urmati cu rapejune cugetarile regine,
Cand, plutind pe aripi sante printre stelele senine,
Pe-a lor urme luminoase voi asemenea merg?ti.

Cu-a ei candela de aur palida intelepciune,
Cu zambirea ei regala, ca o stea ce nu apune,
Lumina a vietii voastre drum de roze semanat.
Sufletul vostru: un inger, inima voastra: o lira,
Ce la vantul cald ce-o misca cantari molcome respira;
Ochiul vostru vedea-n lume de icoane un palat.

Noi? Privirea scrutatoare ce nimica nu viseaza,
Ce tablourile minte, ce simtire simuleaza,
Privim reci la lumea asta - va numim vizionari.
O conventie e totul; ce-i azi drept mane-i minciuna;
Ati luptat lupta desarta, ati vanat tinta nebuna,
Ati visat zile de aur pe-asta lume de amar.

"Moartea succede vietii, viata succede la moarte",
Alt sens n-are lumea asta, n-are alt scop, alta soarte;
Oamenii din toate cele fac icoana si simbol;
Numesc sant, frumos si bine ce nimic nu insemneaza,
Impartesc a lor gandire pe sisteme numeroase
Si pun haine de imagini pe cadavrul trist si gol.

Ce e cugetarea sacra? Combinare maiestrita
Unor lucruri nexistente; carte trista si-nalcita,
Ce mai mult o incifreaza cel ce vrea a descifra.
Ce e poezia? Inger palid cu priviri curate,
Voluptos joc cu icoane si cu glasuri tremurate,
Strai de purpura si aur peste tarana cea grea.

Ramaneti dara cu bine, sante firi vizionare,
Ce faceti valul sa cante, ce puneti steaua sa zboare,
Ce creati o alta lume pe-asta lume de noroi;
Noi reducem tot la pravul azi in noi, mani in ruina,
Prosti si genii, mic si mare, sunet, sufletul, lumina -
Toate-s praf... Lumea-i cum este... si ca dansa suntem noi.

MORTUA EST!

Facie de veghe pe umezi morminte,
Un sunet de clopot in orele sfinte,
Un vis ce isi moaie aripa-n amar,
Astfel ai trecut de al lumii hotar.

Trecut-ai cand ceru-i campie senina,
Cu rauri de lapte si flori de lumina,
Cand norii cei negri par sombre palate,
De luna regina pe rand vizitate.

Te vad ca o umbra de-argint stralucita,
Cu-aripi ridicate la ceruri pornita,
Suind, palid suflet, a norilor schele,
Prin ploaie de raze, ninsoare de stele.

O raza te-nalta, un cantec te duce,
Cu bratele albe pe piept puse cruce,
Cand torsul s-aude l-al vrajilor caier
Argint e pe ape si aur in aer.

Vad sufletu-ti candid prin spatiu cum trece;
Privesc apoi lutul ramas... alb si rece,

Cu haina lui lunga culcat in sicriu,
Privesc la surasu-ti ramas inca viu -

Si-ntreb al meu suflet ranit de-ndoiala,
De ce-ai murit, inger cu fata cea pala?
Au nu ai fost juna, n-ai fost tu frumoasa?
Te-ai dus spre a stinge o stea radioasa?

Dar poate acolo sa fie castele
Cu arcuri de aur zidite din stele,
Cu rauri de foc si cu poduri de-argint,
Cu tarmuri de smirna, cu flori care cant;

Sa treci tu prin ele, o sfanta regina,
Cu par lung de raze, cu ochi de lumina,
In haina albastra stropita cu aur,
Pe fruntea ta pala cununa de laur.

O, moartea e-un chaos, o mare de stele,
Cand viata-i o balta de vise rebele;
O, moartea-i un secol cu sori inflorit,
Cand viata-i un basmu pustiu si urat. -

Dar poate... o! capu-mi pustiu cu furtune,
Gandirile-mi rele sugrum cele bune...
Cand sorii se sting si cand stelele pica,
Imi vine a crede ca toate-s nimica.

Se poate ca bolta de sus sa se sparga,
Sa cada nimicul cu noaptea lui larga,
Sa vad cerul negru ca lumile-si cerne
Ca prazi trecatoare a mortii eterne...

S-atunci de-a fi astfel... atunci in vecie
Suflarea ta calda ea n-o sa invie,
Atunci graiu-ti dulce in veci este mut...
Atunci acest inger n-a fost decat lut.

Si totusi, tarana frumoasa si moarta,
De racla ta razim eu harfa mea sparta
Si moartea ta n-o plang, ci mai fericesc
O raza fugita din chaos lumesc.

S-apoi... cine stie de este mai bine
A fi sau a nu fi... dar stie oricine
Ca ceea ce nu e, nu simte dureri,
Si multe dureri-s, putine placeri.

A fi? Nebunie si trista si goala;
Urechea te minte si ochiul te-nsala;
Ce-un secol ne zice ceilalti o deszic.
Decat un vis sarbad, mai bine nimic.

Vad vise-ntrupate gonind dupa vise,
Pan? dau in morminte ce-asteapta deschise,
Si nu stiu gandirea-mi in ce o sa stang:
Sa rad ca nebunii? Sa-i blestem? Sa-i plang?

La ce?... Oare totul nu e nebunie?
Au moartea ta, inger, de ce fu sa fie?
Au e sens in lume? Tu chip zambitor,
Trait-ai anume ca astfel sa mori?
De e sens intr-asta, e-ntors si ateu,
Pe palida-ti frunte nu-i scris Dumnezeu.

INGER DE PAZA

Cand sufletu-mi noaptea veghea in estaze,
Vedeam ca in vis pe-al meu inger de paza,
Incins cu o haina de umbre si raze,
C-asupra-mi c-un zambet aripele-a-ntins;
Dar cum te vazui intr-o palida haina,
Copila cuprinsa de dor si de taina,
Fugi acel inger de ochiu-ti invins.

Esti demon, copila, ca numai c-o zare
Din genele-ti lunge, din ochiul tau mare
Facusi pe-al meu inger cu spaima sa zboare,
El, veghea mea sfanta, amicul fidel?
Ori poate!... O,-nchide lungi genele tale,
Sa pot recunoaste trasurile-ti pale,
Caci tu - tu esti el.

NOAPTEA...

Noaptea potolit si vanat arde focul in camin;
Dintr-un colt pe-o sofa rosa eu in fata lui privesc,
Pan? ce mintea imi adoarme, pan? ce genele-mi clilesc;
Lumanarea-i stinsa-n casa... somnu-i cald, molatic, lin.

Atunci tu prin intuneric te apropii surazanda,
Alba ca zapada iernei, dulce ca o zi de vara;
Pe genunchi imi sezi, iubito, bratele-ti imi inconjoara
Gatul... iar tu cu iubire privesti fata mea palinda.

Cu-ale tale brate albe, moi, rotunde, parfumate,
Tu grumazul mi-l inlantui, pe-al meu piept capul ti-l culci;
S-apoi ca din vis trezita, cu manute albe, dulci,
De pe fruntea mea cea trista tu dai vitele-ntr-o parte.

Netezesti incet si lenes fruntea mea cea linistita
Si gandind ca dorm, sireato, apesi gura ta de foc
Pe-ai mei ochi inchisi ca somnul si pe frunte-mi in mijloc
Si surazi, cum rade visul intr-o inima-ndragita.

O! desmiarda, pan? ce fruntea-mi este neteda si lina,
O! desmiarda, pan-esti juna ca lumina cea din soare,
Pan-esti clara ca o roua, pan-esti dulce ca o floare,
Pan? nu-i fata mea zbarcita, pan? nu-i inima batrana.

EGIPETUL

Nilul misca valuri blonde pe campii cuprinsi de maur,
Peste el cerul d-Egipet desfacut in foc si aur;
Pe-al lui maluri galbii, sese, stuful creste din adanc,
Flori, juvaeruri in aer, sclipesc tainice in soare,
Unele-albe, nalte, fragezi, ca argintul de ninsoare,
Alte rosii ca jeratec, alte-albastre, ochi ce plang.

Si prin tufele de maturi, ce cresc verzi, adance, dese,
Pasari imblanzite-n cuiburi distind penele alese,
Ciripind cu ciocu-n soare, gugiulindu-se cu-amor.
Inecat de vecinici visuri, rasarit din sfinte-izvoara,
Nilul misc-a lui legenda si oglinda-i galben-clara
Catre marea linistita ce ineaca a lui dor.

De-a lui maluri sunt unite campii verzi si tari ferice;
Memfis colo-n departare, cu zidirile-i antice,
Mur pe mur, stanca pe stanca, o cetate de giganti -
Sunt gandiri arhitectonici de-o grozava maretie!
Au zidit munte pe munte in antica lor trufie,
I-a-mbracat cu-argint ca-n soare sa luceasca intr-un lant

Si sa para rasarita din visarile pustiei,
Din nisipuri argintoase in miscarea vijeliei,
Ca un gand al marii sfinte, reflectat de cerul cald
S-aruncat in departare... Colo se ridic trufase
Si eterne ca si moartea piramidele-uriase,
Racle ce incap in ele epopeea unui scald.

Se-nsereaza... Nilul doarme si ies stelele din strunga,
Luna-n mare isi arunca chipul si prin nori le-alunga.
Cine-a deschis piramida si-nauntru a intrat?
Este regele: in haina de-aur ros si pietre scumpe,
El intra sa vad-acolo tot trecutul. - I se rumpe
Al lui suflet cand priveste peste-al vremurilor vad.

In zadar guverna regii lumea cu intelepciune,
Se-nmultesc semnele rele, se-mputin faptele bune;
In zadar caut-al vietii inteles nedelegat.
Iese-n noapte... s-a lui umbra lunga-ntins se desfasoara
Pe-ale Nilului lungi valuri. - Astfel pe-unde de popoara
Umbra gandurilor regii se arunca-ntunecat.

Ale piramidei visuri, ale Nilului reci unde,
Ale trestiilor sunet ce sub luna ce patrunde
Par a fi snopuri gigantici de lungi sulite de-argint,
Toat-a apei, a pustiei si a noptii maretie

Se unesc sa-mbrace mandru veche-acea imparatie,
Sa invie in deserturi sir de visuri ce te mint.

Raul sfant ne povesteste cu-ale undelor lui gure
De-a izvorului sau taina, despre vremi apuse, sure,
Sufletul se-mbata-n visuri care-aluneca in zbor.
Palmii risipiti in cranguri auriti de-a lunei raza,
Nalta zveltele lor trunchiuri. - Noaptea-i clara, luminoasa,
Undele viseaza spume, cerurile-nsira nori.

Si in templele marete, colonade-n marmuri albe,
Noaptea zeii se preimbla in vestmintele lor dalbe,
Si al preotilor cantec suna-n harfe de argint;
Si la vantul din pustie, la racoarea noptii bruna,
Piramidele din crested aiurind si jalnic suna
Si salbatec se plang regii in giganticul mormant.

In zidirea cea antica, sus in frunte-i turnul maur.
Magul priivea pe ganduri in oglinda lui de aur,
Unde-a cerului mii stele ca-ntr-un centru se adun.
El in mic priveste-acolo caile lor tainuite
Si cu varga zugravesce drumurile lor gasite:
Au aflat samburul lumii, tot ce-i drept, frumos si bun.

Si se poate ca spre raul unei ginti efeminate,
Regilor patati de crime, preotimei desfrante,
Magul, paza razbunarii, a cetit semnul intors;
S-atunci vantul ridicat-a tot nisipul din pustiuri,
Astupand cu el orase, ca gigantice sicriuri
Unei ginti ce fara viata-ngreuia pamantul stors.

Uraganu-acum alearga pan? ce caii lui il crape
Si in Nil numai desertul nisipisul si-l adapa,
Asternandu-l peste campii cei odata in floriti.
Memfis, Teba, tara-ntreaga coperita-i de ruine,
Prin desert strabat salbatec mari familii beduine,
Sorind viata lor de basme pe campie nisipiti.

Dar s-acum turburand stele pe-ale Nilului lungi unde,
Noaptea flamingo cel rosu apa-ncet, incet patrunde,
S-acum luna arginteste tot Egiptul antic;
S-atunci sufletul viseaza toata-istoria straveche,
Glasuri din trecut strabate l-a prezentului ureche,
Din a valurilor sfada prorociri se aridic.

S-atunci Memfis se inalta, argintos gand al pustiei,
Inchegare maiestrita din suflarea vijeliei...
Beduini ce stau in luna, o minune o privesc,
Povestindu-si basme mandre imbracate-n flori si stele
De orasul care iese din pustiile de jele;
Din pamant si de sub mare s-aud sunete ce cresc.

Marea-n fund clopote are care suna-n orice noapte;
Nilu-n fund gradine are, pomi cu mere de-aur coapte;
Sub nisipul din pustie cufundat e un popor,
Ce cu-orasele-i deodata se trezeste si se duce
Sus in curtile din Memfis, unde-n sali lumina luce;
Ei petrec in vin si-n chiot orice noapte pan-in zori.

CUGETARILE SARMANULUI DIONIS

Ah! garafa pantecoasa doar de sfesnic mai e buna
Si mucoasa lumanare sfaraind saul si-l arde
Si-n aceasta saracie, te inspira, canta barde -
Bani n-am mai vazut de-un secol, vin n-am mai baut de-o
luna.

Un regat pentr-o tigara, s-umplu norii de zapada
Cu himere!... Dar de unde? Scartaie de vant fereasta,
In pod miauna motanii - la curcani vanata-i creasta
Si cu pasuri melancolici meditand umbla-n ograda.

Uh! ce frig... imi vad suflarea, - si caciula cea de oaie
Pe urechi am tras-o zdravan - iar de coate nici ca-mi pasa
Ca tiganul, care baga degetul prin rara casa
De navod - cu-a mele coate eu cerc vremea de se-nmoaie.

Cum nu sunt un soarec, Doamne - macar totusi are blana -
Mi-as manca cartile mele - nici ca mi-ar pasa de ger...
Mi-ar parea superba, dulce o bucata din Homer,
Un palat, borta-n parete si nevasta - o icoana.

Pe paretii cu colb, pe podul cu lungi panze de painjen
Roiesc plosnitele rosii, de ti-i drag sa te-uiti la ele!
Greu li-i de mindir de paie, si apoi din biata-mi piele
Nici ca au ce sa mai suga. - Intr-un roi mai de un stanjen

Au iesit la promenada - ce petrecere gentila!
Plosnita ceea-i batrana, cuvios in mers paseste;
Cela-i cavaler... e iute... oare stie frantuzeste?
Cea ce-ncunjura multimea i-o romantica copila.

Bruh! mi-i frig. - lata pe mana cum codeste-un negru
purec

Sa-mi moi degetul in gura - am sa-l prind - ba las saracul!
Pripasit la vreo femeie, stiu ca ar vedea pe dracul -
Dara eu - ce-mi pasa mie - bietul "ins!" la ce sa-l purec?

Si motanul toarce-n soba de blazat ce-i. Mai motane,
Vina-ncoa sa stam de vorba, unice amic si ornic;
De-ar fi-n lume-un sat de mate, zau! ca-n el te-as pune
vornic,
Ca sa stii si tu odata boieria ce-i, sarmane!

Oare ce gandeste hatrul de sta ghem si toarce-ntruna?
Ce idei se-nsira dulce in mateasca-i fantazie?
Vro cucoana cu-alba blana cu amoru-i il imbie,
Rendez-vous i-a dat in sura, ori in pod, in gavauna?

De-ar fi-n lume numai mate - tot poet as fi? Tot una:
Mieunand in ode nalte, tragic miorlaint - un Garrick,
Ziua tologit in soare, pandind cozile de soaric
Noaptea-n pod, cerdac si stresini heinizand duios la luna.

Filosof de-as fi - simtirea-mi ar fi vecinic la aman!
In prelegeri populare idealele le apar
Si junimei generoase, domnisoarele ce scapar
Le arat ca lumea vis e - un vis sarbad - de motan.

Sau ca popa colo-n templul, inchinat fiintei care
Dupa chip s-asemanare a creat matescul neam,
As striga: o motanime! motanime! Vai... Haram
De-al tau suflet motanime, nepostind postul cel mare.

Ah! Sunt printre voi de-aceia care nu cred tabla legii,
Firea mai presus de fire, mintea mai presus de minte
Ce destinul motanimei il desfasura-nainte!
Ah! atei, nu tem ei iadul s-a lui duhuri - liliecii?

Anathema sit! - Va scuipe oricare motan de treaba,
Nu vedeti ce-ntelepciune e-n faptura voastra chiară?
O motani fara de suflet! - La zgariet el v-a dat ghiara
Si la tors v-a dat mustete - vreti sa-l pipaiti cu laba?

Ii! ca in clondir se stinge capetelul de lumina!
Mosule, mergi de te culca, nu vezi ca s-a-ntunecat?
Sa visam favori si aur, tu-n cotlon si eu in pat.
De-as putea sa dorm incalea. - Somn, a gandului odina,

O, acopere fiinta-mi cu-a ta muta armonie,
Vino somn - ori vino moarte. Pentru mine e tot una:
De-oi petrece-nca cu mate si cu pureci si cu luna,
Ori de nu - cui ce-i aduce? - Poezie - saracie!

INGER SI DEMON

Noaptea-n Doma intristata, prin lumini ingalbenite
A faciilor de ceara care ard langa altare -
Pe cand bolta-n fundul Domei sta intunecoasa, mare,
Nepatrunsa de-ochii rosii de pe mucuri ostenite,

In biserica pustie, langa arcul in parete,
Genuncheata sta pe trepte o copila ca un inger;
Pe-a altarului icoana, in de raze rosii frangeri,
Palida si mohorata Maica Domnului se vede.

O facie e infipta intr-un stalp de piatra sura;
Lucii picaturi de smoala la pamant cad sfaraind
Si cununi de flori uscate fasaiesc amirosind
S-a copilei rugaciune tainic sopotit murm?ra.

Cufundat in intuneric, lang-o cruce marmurita,
Intr-o umbra neagra, deasa, ca un demon El vegheaza,
Coatele pe bratul crucii le destinde si le-asaza.
Ochii cufundati in capu-i, fruntea trista si-ncretita.

Si barbia lui s-apasa de al pietrei umar rece,
Parul sau negru ca noaptea peste-al marmurei brat alb;
Abia candela cea trista cu reflectul ei roz-alb
Bland o raza mai arunca ce peste-a lui fata trece.

Ea un inger ce se roaga - El un demon ce viseaza;
Ea o inima de aur - El un suflet apostat;
El in umbra lui fatala, sta-ndaratnic rezemat -
La picioarele Madonei, trista, sfanta, Ea vegheaza.

Pe un mur inalt si rece de o marmura curata,
Alba ca zapada iernei, lucie ca apa lina,
Se rasfrange ca-n oglinda a copilei umbra plina -
Umbra ei, ce ca si dansa sta in ruga-ngenuncheata.

Ce-ti lipseste oare tie, blond copil cu-a ta marire,
Cu de marmur-alba fata si cu manile de ceara,
Val - o negura diafana mestecata-n stele; clara
E privirea-ti inocenta sub a genelor umbrire;

Ce-ti lipseste sa fii inger - aripi lungi si constelate.
Dar ce vad: Pe-a umbrei tale umeri vii ce se intinde?

Doua umbre de aripe ce se misca tremurande,
Doua aripe de umbra catre ceruri ridicate.

O, nu-i umbra ei aceea - este ingeru-i de paza;
Langa marmura cea alba vad fiinta-i aeriana.
Peste viata-i inocenta, viata lui cea santa plana,
Langa dansa el se roaga, langa ea ingenuncheaza.

Dar de-i umbra ei aceea - atunci Ea un inger este,
Insa aripele-i albe lumea-a le vedea nu poate;
Muri sfintiti de-a omenirii rugaciuni indelungate
Vad aripele-i diafane si de dansele dau veste.

Te iubesc! - era sa strige demonul in a lui noapte,
Dara umbra-naripata a lui buze le inmoaie;
Nu spre-amor, spre-nchinaciune el genunchii-si incovoiaie
Si asculta dus din lume a ei dulci si timizi soapte.

.....

Ea? - O fiica e de rege, blonda-n diadem de stele,
Trece-n lume fericita, inger, rege si femeie;
El rascoala in popoare a distrugerii scanteie
Si in inimi pustiite samana gandiri rebele.

Despartiti de-a vietii valuri, intre el si intre dansa
Veacuri sunt de cugetare, o istorie,-un popor,
Cateodat? - desi arare - se-ntalnesc, si ochii lor
Se privesc, par a se soarbe in dorinta lor aprinsa.

Ochii ei cei mari, albastri, de blandete dulci si moi,
Ce adanc patrund in ochii lui cei negri furtunosi!

Si pe fata lui cea slaba trece-usor un nour ros -
Se iubesc... Si ce departe sunt deolalta amandoi!

A venit un rege palid, si coroana sa antica,
Grea de glorii si putere, l-a ei poale-ar fi depus,
Pe-ale tronului covoare ea piciorul de-ar fi pus
Si in mana-i insceptrata mana ei ingusta, mica.

Dara nu - mute ramas-au buzele-i abia deschise,
Muta inima in pieptu-i, mana ei trasa-ndarat.
In a sufletului taina, ea iubea. Clar si incet
Se ivea fata de demon feciorestilor ei vise.

Ea-l vedea miscand poporul cu idei reci, indraznete;
Ce puternic e - gandi ea, cu-amoroasa dulce spaima;
El prezentul il rascoala cu-a gandirilor lui faima
Contra tot ce gramadira veacuri lungi si frunti marete.

El ades suit pe-o piatra cu turbare se-nfasoara
In stindardul ros si fruntea-i aspra-adanca, incretita,
Parea ca o noapte neagra de furtune-acoperita,
Ochii fulgerau si vorba-i trezea furia vulgara.

.....

Pe un pat sarac asuda intr-o lunga agonie
Tanarul. O lampa-ntinde limb-avara si subtire,
Sfaraind in aer bolnav. - Nimeni nu-i stie de stire,
Nimeni soarta-i n-o-mblanzeste, nimeni fruntea nu-i
mangaie.

Ah! acele ganduri toate indreptate contra lumii,
Contra legilor ce-s scrise, contra ordinii-mbracate
Cu-a lui Dumnezeu numire - astazi toate-s indreptate
Contra inimii murinde, sufletul vor sa-i sugrume!

A muri fara speranta! Cine stie-amaraciunea
Ce-i ascunsa-n aste vorbe? - Sa te simti neliber, mic,
Sa vezi marile-aspiratii ca-s reduse la nimic,
Ca domnesc in lume rele caror nu te poti opune,

C-opunandu-te la ele, tu viata-ti risipesti -
Si cand mori sa vezi ca-n lume vietuit-ai in zadar:
O astfel de moarte-i iadul. Alte lacrimi, alt amar
Mai crud nici e cu putinta. Simti ca nimica nu esti.

Si acele ganduri negre mai nici a muri nu-l lasa.
Cum a intrat el in viata? Cat amor de drept si bine,
Cata sincera fratie adusese el cu sine?
Si rasplata? - Amararea, care sufletu-i apasa.

Dar prin negurile negre, care ochii ii acopar,
Se apropie-argintoasa umbra nalt-a unui inger,
Se asaza lin pe patu-i; ochii lui orbiti de plangeri
Ea-i saruta. De pe dansii negurile se descopar...

Este Ea. C-o multumire adanca, nemaisimtita,
El in ochii ei se uita. - Mandra-i de induiosere;
Ceasul ultim ii impaca toata viata-i de durere;
Ah! sopteste el pe moarte - cine esti ghicesc, iubita.

Am urmat pamantul ista, vremea mea, viata, poporul,
Cu gandirile-mi rebele contra cerului deschis;

El n-a vrut ca sa condamne pe demon, ci a trimis
Pre un inger sa ma-mpace, si-mpacarea-i... e amorul.

FLOARE ALBASTRA

- Iar te-ai cufundat in stele
Si in nori si-n ceruri nalte?
De nu m-ai uita incalte,
Sufletul vietii mele.

In zadar rauri in soare
Gramadesti-n a ta gandire
Si campiile asire
Si intunecata mare;

Piramidele-nvechite
Urca-n cer varful lor mare -
Nu cata in departare
Fericirea ta, iubite!

Astfel zise mititica,
Dulce netezindu-mi parul.
Ah! ea spuse adevarul;
Eu am ras, n-am zis nimica.

- Hai in codrul cu verdeata,
Und-izvoare plang in vale,
Stanca sta sa se pravale
In prapastia mareata.

Acolo-n ochi de padure,
Langa balta cea senina

Si sub trestia cea lina
Vom sedea in foi de mure.

Si mi-i spune-atunci povesti
Si minciuni cu-a ta gurita,
Eu pe-un fir de romanita
Voi cerca de ma iubesti.

Si de-a soarelui caldura
Voi fi rosie ca marul,
Mi-oi desface de-aur parul,
Sa-ti astup cu dansul gura.

De mi-i da o sarutare,
Nime-n lume n-a s-o stie,
Caci va fi sub palarie -
S-apoi cine treaba are!

Cand prin crengi s-a fi ivit
Luna-n noaptea cea de vara,
Mi-i tinea de subsuoara,
Te-oi tinea de dupa gat.

Pe carare-n bolti de frunze,
Apucand spre sat in vale,
Ne-om da sarutari pe cale,
Dulci ca florile ascunse.

Si sosind l-al portii prag,
Vom vorbi-n intunecime:
Grija noastra n-aib-o nime,
Cui ce-i pasa ca-mi esti drag?

Inc-o gura - si dispare...
Ca un stalp eu stam in luna!
Ce frumoasa, ce nebuna
E albastra-mi, dulce floare!

.....

Si te-ai dus, dulce minune,
S-a murit iubirea noastra -
Floare-albastra! floare-albastra!...
Totusi este trist in lume!

IMPARAT SI PROLETAR

Pe banci de lemn, in scunda taverna mohorata,
Unde patrunde ziua printre feresti murdare,
Pe langa mese lunge, statea posomorata,
Cu fete-ntunecoase, o ceata pribegita,
Copii saraci si sceptici ai plebei proletare.

Ah! - zise unul - spuneti ca-i omul o lumina
Pe lumea asta plina de-amaruri si de chin?
Nici o scanteie-ntr-insul nu-i candida si plina,
Murdara este raza-i ca globul cel de tina,
Asupra carui dansul domneste pe deplin.

Spuneti-mi ce-i dreptatea? - Cei tari se ingradira
Cu-averea si marirea in cercul lor de legi;
Prin bunuri ce furara, in veci vezi cum conspira
Contra celor ce dansii la lucru-i osandira
Si le subjugă munca vietii lor intregi.

Unii plini de placere petrec a lor viata,
Trec zilele voioase si orele surad.
In cupe vin de ambra - iarna gradini, verdeata,
Vara petreceri, Alpii cu fruntile de gheata -
Ei fac din noapte ziua s-a zilei ochi inchid.

Virtutea pentru dansii ea nu exista. Insa
V-o predica, caci trebui sa fie brate tari,
A statelor greoaie cara trebuie-mpinse
Si trebuiesc luptate razboaiele aprinse,
Caci voi murind in sange, ei pot sa fie mari.

Si flotele puternice s-armatele faloase,
Coroanele ce regii le pun pe fruntea lor,
S-acele milioane ce in gramezi luxoase
Sunt stranse la bogatul, pe cel sarac apasa,
Si-s supte din sudoarea prostitului popor.

Religia - o fraza de dansii inventata
Ca cu a ei putere sa va aplece-n jug,
Caci de-ar lipsi din inimi speranta de raspalta,
Dupa ce-amar muncirati mizeri viata toata,
Ati mai purta osanda ca vita de la plug?

Cu umbre, care nu sunt, v-a-ntunecat vederea
Si v-a facut sa credeti ca veti fi rasplatiti...
Nu! moartea cu viata a stins toata placerea -
Cel ce in asta lume a dus numai durerea
Nimic n-are dincolo, caci morti sunt cei muriti.

Minciuni si fraze-i totul ce statele sustine,
Nu-i ordinea fireasca ce ei a fi sustin;

Averea sa le aperi, marirea s-a lor bine,
Ei bratul tau inarma ca sa lovesti in tine,
Si pe voi contra voastra la lupta ei va man.

De ce sa fiti voi sclavii milioanelor nefaste,
Voi, ce din munca voastra abia puteti trai?
De ce boala si moartea sa fie partea voastra,
Cand ei in bogatia cea splendida si vasta
Petrec ca si in ceruri, n-au timp nici de-a muri?

De ce uitati ca-n voi e si numar si putere?
Cand vreti, puteti prea lesne pamantul sa-mpartiti.
Nu le mai faceti ziduri unde sa-nchid-avere,
Pe voi unde sa-nchida, cand impinsi de durere
Veti crede c-aveti dreptul si voi ca sa traiti.

Ei ingraditi de lege, placerilor se lasa,
Si sucul cel mai dulce pamantului i-l sug;
Ei cheama-n voluptatea orgiei zgomotoase
De instrumente oarbe a voastre fiici frumoase:
Frumsetile-ne tineri batranii lor distrug.

Si de-ntrebatii atuncea, voua ce va ramane?
Munca, din care dansii se-mbata in placeri,
Robia viata toata, lacrimi pe-o neagra pane,
Copilelor patate mizeria-n rusine...
Ei tot si voi nimica; ei cerul, voi dureri!

De lege n-au nevoie - virtutea e usoara
Cand ai ce-ti trebuie... Iar legi sunt pentru voi,
Voua va pune lege, pedepse va masoara

Cand mana v-o intindeti la bunuri zambitoare,
Caci nu-i iertat nici bratul teribilei nevoi.

Zdrobiti oranduiala cea cruda si nedreapta,
Ce lumea o imparte in mizeri si bogati!
Atunci cand dupa moarte rasplata nu v-asteapta,
Faceti ca-n asta lume sa aiba parte dreapta,
Egala fiecare, si sa traim ca frati!

Sfarmati statuia goala a Venerei antice,
Ardeti acele panze cu corpuri de ninsori;
Ele starnesc in suflet ideea neferice
A perfectiei umane si ele fac sa pice
In ghearele uzurei copile din popor!

Sfarmati tot ce atata inima lor bolnava,
Sfarmati palate, temple, ce crimele ascund,
Zvarliti statui de tirani in foc, sa curga lava,
Sa spele de pe pietre pana si urma sclava
Celor ce le urmeaza pan? la al lumii fund!

Sfarmati tot ce arata mandrie si avere,
O! dezbracati viata de haina-i de granit,
De purpura, de aur, de lacrimi, de urat -
Sa fie un vis numai, sa fie o parere,
Ce far?de patimi trece in timpul nesfarsit.

Ziditi din darmature gigantici piramide
Ca un memento mori pe al istoriei plan;
Aceasta este arta ce sufletu-ti deschide
Naintea vecinicii, nu corpul gol ce rade
Cu mutra de vanduta, cu ochi vil si viclean.

O! aduceti potopul, destul voi asteptarati
Ca sa vedeti ce bine prin bine o sa ias?;
Nimic... Locul hienei il lua cel vorbaret,
Locul cruzimii vechie, cel lins si pizmataret.
Formele se schimbara, dar raul a ramas.

Atunci va veti intoarce la vremile-aurite,
Ce mitele albastre ni le soptesc ades,
Placerile egale egal vor fi-mpartite,
Chiar moartea cand va stinge lampa vietii finite
Vi s-a parea un inger cu parul blond si des.

Atunci veti muri lesne fara de-amar si grija,
Feciorii-or trai-n lume cum voi ati vietuit,
Chiar clopotul n-a plange cu limba lui de spija
Pentru acel de care norocul avu grija;
Nimeni de-a plange n-are, el traiul si-a trait.

Si boale ce mizeria s-averea nefireasca
Le nasc in oameni, toate cu-ncetul s-or topi;
Va creste tot ce-n lume este menit sa creasca,
Va bea pan-in fund cupa, pan? va vrea s-o zdrobeasca,
Caci va muri cand nu va avea la ce trai.

.....

Pe malurile Seinei, in faeton de gala,
Cezarul trece palid, in ganduri adancit;
Al undelor greu vuiet, vuirea in granit
A sute d-echipajuri, gandirea-i n-o insala;
Poporul loc ii face tacut si umilit.

Zambirea lui desteapta, adanca si tacuta,
Privirea-i ce citeste in suflete-omenesti,
Si mana-i care poarta destinele lumesti,
Cea grupa zdrentuita in cale-i o saluta.
Marirea-i e in taina legata de acesti.

Convins ca voi el este-n naltimea-i solitara
Lipsita de iubire, cum ca principiul rau,
Nedreptul si minciuna al lumii duce frau;
Istoria umana in veci se desfasoara,
Povestea-i a ciocanului ce cade pe ilau.

Si el - el varful mandru al celor ce apasa -
Saluta-n a lui cale pe-aparatorul mut.
De ati lipsi din lume, voi, cauza-ntunecoasa
De rasturnari marete, marirea-i radioasa,
Cezarul, chiar cezarul de mult ar fi cazut.

Cu ale voastre umbre nimica crezatoare,
Cu zambetu-va rece, de mila parasit,
Cu mintea de dreptate si bine razatoare,
Cu umbra voastra numai, puteri ingrozitoare,
La jugu-i el sileste pe cei ce l-au urat.

.....

Parisul arde-n valuri, furtuna-n el se scalda,
Turnuri ca facile negre trasnesc arzand in vant -
Prin limbile de flacari, ce-n valuri se framant,
Racnete, vuiet de-arme patrund marea cea calda,
Evul e un cadavru, Paris - al lui mormant.

Pe stradele-ncrusite de flacari orbitoare,
Suiti pe baricade de bulgari de granit,
Se misc batalioane a plebei proletare,
Cu cusme frigiene si arme lucitoare,
Si clopote de-alarma rasuna ragusit.

Ca marmura de albe, ca ea nepasatoare,
Prin aerul cel rosu, femeii trec cu-arme-n brat,
Cu par bogat si negru ce pe-umeri se coboara
Si sanii lor acopar - e ura si turbare
In ochii lor cei negri, adanci si desperati.

O! lupta-te-nvalita in petele-ti bogate,
Eroic este astazi copilul cel pierdut!
Caci flamura cea rosa cu umbra-i de dreptate
Sfinteste-a ta viata de tina si pacate;
Nu! nu esti tu de vina, ci cei ce te-au vandut!

.....

Scanteie marea lina, si placele ei sure
Se misc una pe alta ca paturi de cristal
Prin lume pravalite; din tainica padure
Apare luna mare campiilor azure,
Implandu-le cu ochiul ei mandru, triumfal.

Pe undele incete isi misca leganate
Corabii inechite scheletele de lemn;
Trecand incet ca umbre - tin panzele umflate
In fata lunei, care prin ele-atunci strabate,
Si-n roata de foc galben sta fata-i ca un semn.

Pe maluri zdrumicate de aiurirea marii
Cezaru-nca vegheaza la trunchiul cel plecat
Al salciei pletoase - si-ntinse-a apei arii
In cercuri fulgerande se pleaca lin suflarii
A zefirului noptii si suna cadentat.

Li pare ca prin aer in noaptea instelata,
Calcand pe varf de codri, pe-a apelor mariri,
Trecea cu barba alba - pe fruntea-ntunecata
Cununa cea de paie ii atarna uscata -
Mosneagul rege Lear.

Uimit privea cezarul la umbra cea din nouri
Prin creti ai carei stele lin tremurand transpar,
I se deschide-n minte tot sensul din tablouri
A vietii sclipitoare... A popoarelor ecouri
Par glasuri ce imbraca o lume de amar:

"In orice om o lume isi face incercarea,
Batranul Demiurgos se opinteste-n van;
In orice minte lumea isi pune intrebarea
Din nou: de unde vine si unde merge floarea
Dorintelor obscure sadite in noian?

Al lumii-ntregul sambur, dorinta-i si marirea,
In inima oricarui i-ascuns si traitor,
Zvarlire hazardata, cum pomu-n inflorire
In orice floare-ncearca intreaga a sa fire,
Ci-n calea de-a da roade cele mai multe mor.

Astfel umana roada in calea ei ingheata,
Se petrifica unul in sclav, altu-mparat,
Acoperind cu noime sarmana lui viata
Si aratand la soare-a mizeriei lui fata -
Fata - caci intelesul i-acelasi la toti dat.

In veci aceleasi doruri mascate cu-alta haina,
Si-n toata omenirea in veci acelasi om -
In multe forme-apare a vietii cruda taina,
Pe toti ea ii insala, la nime se distaina,
Dorinti nemarginite plantand intr-un atom.

Cand stii ca visu-acesta cu moarte se sfarseste,
Ca-n urma-ti raman toate astfel cum sunt, de dregi
Oricat ai drege-n lume - atunci te oboseste
Eterna alergare... s-un gand te-ademeneste:
Ca vis al mortii-eterne e viata lumii-ntregi".

FAT-FRUMOS DIN TEI

- Blanca, afla ca din leagan
Domnul este al tau mire,
Caci nascuta esti, copila,
Din nevrednica iubire.

Mani in schit la sfanta Ana
Vei gasi la cel din stele
Mangaieria vietii tale,
Mantuirea fetei mele.

- Nu voi, tata, sa usuce
Al meu suflet tanar, vesel:
Eu iubesc vanatul, jocul;
Traiul lumii altii lese-l.

Nu voi parul sa mi-l taie,
Ce-mi ajunge la calcaie,
Sa orbesc cetind pe carte
In fum vanat de tamaie.

- Stiu mai bine ce-ti prieste,
Las? de-a lumii orice gand,
Mani in zori de zi pleca-vom
Catre schitul vechi si sfant.

Ea aude - plange. Parca
li venea sa plece-n lume,
Dusa de pustie ganduri
Si de-un dor fara de nume.

Si plangand infrana calul,
Calul ei cel alb ca neaua,

li neteaza mandra coama
Si plangand ii pune seaua.

S-avanta pe el si pleaca,
Paru-n vanturi, capu-n piept,
Nu se uita inainte-i,
Nu priveste indarapt.

Pe carari pierdute-n vale
Merge-n codri far? de capat,
Cand a serei raze rosii
Asfintind din ceruri scapat.

Umbra-n codri ici si colo
Fulgereaza de lumine...
Ea trecea prin frunza-n freamat
Si prin murmur de albine;

In mijloc de codru-ajunse
Langa teiul nalt si vechi,
Unde-izvorul cel in vraja
Suna dulce in urechi.

De murmur duios de ape
Ea trezita-atunci tresare,
Vede-un tanar, ce alaturi
Pe-un cal negru sta calare.

Cu ochi mari la ea se uita,
Plini de vis, duiosi plutind,
Flori de tei in paru-i negru
Si la sold un corn de-argint.

Si-ncepu incet sa sune,
Fermecat si dureros -
Inima-i crestea de dorul
Al strainului frumos.

Parul lui i-atinge parul,
Si atunci c-obrazul ros
Ea apleaca gene lunge
Peste ochii cuviosi.

Iar pe buze-i trece-un zambet
Inecat, fermecator,
Care gur-abia-i deschide,
Cea uscata de amor.

Cand cu totul rapita
Se-ndoi spre el din sele,
El inceata din cantare
Si-i grai cu grai de jele,

S-o cuprinde de calare -
Ea se apara c-o mana,
Insa totusi lui se lasa,
Simte inima ca-i plina.

Si pe umarul lui cade
Al ei cap cu fata-n sus;
Pe cand caii pasc alaturi,
Ea-l privea cu suflet dus.

Numai murmurul cel dulce
Din izvorul fermecat

Asurzeste melancolic
A lor suflet imbatat.

Lun-atunci din codri iese,
Noaptea toata sta s-o vada,
Zugraveste umbre negre
Pe camp alb ca de zapada.

Si mereu ea le lungeste,
Si urcand pe cer le muta,
Dar ei trec, se pierde in codri
Cu viata lor pierduta.

La castel in poarta calul
Sta a doua zi in spume,
Dar frumoasa lui stapana
A ramas pierduta-n lume.

MELANCOLIE

Parea ca printre nouri s-a fost deschis o poarta,
Prin care trece alba regina noptii moarta.
O, dormi, o, dormi in pace printre faclii o mie
Si in mormant albastru si-n panze argintie,
In mausoleu-ti mandru, al cerurilor arc,
Tu adorat si dulce al noptilor monarc!
Bogata in intinderi sta lumea-n promoroaca,
Ce sate si campie c-un luciu val imbraca;
Vazduhul scanteiaza si ca unse cu var
Lucesc zidiri, ruine pe campul solitar.
Si tintirimul singur cu strambe cruci vegheaza,

O cucuvaie sura pe una se aseaza,
Clopotnita trosneste, in stalpi izbeste toaca,
Si straveziul demon prin aer cand sa treaca,
Atinge-ncet arama cu zimtii-aripei sale
De-auzi din ea un vaier, un aiurit de jale.

Biserica-n ruina

Sta cuvioasa, trista, pustie si batrana,
Si prin ferestre sparte, prin usi tiuie vantul -
Se pare ca vrajeste si ca-i auzi cuvantul -
Nauntrul ei pe stalpii-i, paretii, iconostas,
Abia conture triste si umbre au ramas;
Drept preot toarce-un greier un gand fin si obscur,
Drept dascal toaca cariul sub inechitul mur.

.....

Credinta zugravesco icoanele-n biserici -
Si-n sufletu-mi pusese povestile-i feerici,
Dar de-ale vietii valuri, de al furtunii pas
Abia conture triste si umbre-au mai ramas.
In van mai caut lumea-mi in obositul creier,
Caci ragusit, tomnatec, vrajeste trist un greier;
Pe inima-mi pustie zadarnic mana-mi tiu,
Ea bate ca si cariul incet intr-un sicriu.
Si cand gandesc la viata-mi, imi pare ca ea cura
Incet repovestita de o straina gura,
Ca si cand n-ar fi viata-mi, ca si cand n-as fi fost.
Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost
De-mi tin la el urechea - si rad de cate-ascult
Ca de dureri straine?... Parc-am murit de mult.

CRAIASA DIN POVESTI

Neguri albe, stralucite
Naste luna argintie,
Ea le scoate peste ape,
Le intinde pe campie;

S-adun flori in sezatoare
De painjen tort sa rumpa,
Si anina-n haina noptii
Boabe mari de piatra scumpa.

Langa lac, pe care norii
Au urzit o umbra fina,
Rupta de miscari de valuri
Ca de bulgari de lumina,

Dandu-si trestia-ntr-o parte,
Sta copila lin plecata,
Trandafiri arunca rosii
Peste unda fermecata.

Ca sa vad-un chip, se uita
Cum alearga apa-n cercuri,
Caci vrajit de mult e lacul
De-un cuvnt al sfintei Miercuri;

Ca sa iasa chipu-n fata,
Trandafiri arunca tineri,
Caci vrajiti sunt trandafirii
De-un cuvnt al sfintei Vineri.

Ea se uita... Paru-i galben,
Fata ei lucesc in luna,
Iar in ochii ei albastri
Toate basmele s-aduna.

LACUL

Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni il incarca;
Tresarind in ceruri albe
El cutremura o barca.

Si eu trec de-a lung de maluri,
Parc-ascult si parc-astept
Ea din trestii sa rasara
Si sa-mi cada lin pe piept;

Sa sarim in luntrea mica,
Inganati de glas de ape,
Si sa scap din mana carma,
Si lopetile sa-mi scape;

Sa plutim cuprinsi de farmec
Sub lumina blandeii lune -
Vantu-n trestii lin fosneasca,
Unduioasa apa sune!

Dar nu vine... Singuratic
In zadar suspin si sufara
Langa lacul cel albastru
Incarcat cu flori de nufar.

DORINTA

Vino-n codru la izvorul
Care tremura pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Si in bratele-mi intinse
Sa alergi, pe piept sa-mi cazi,
Sa-ti desprind din crestet valul,
Sa-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei sedea-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar in par infiorate
Or sa-ti cada flori de tei.

Fruntea alba-n parul galben
Pe-al meu brat incet s-o culci,
Lasand prada gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
Ingana-ne-vor c-un cant
Singuratece izvoare,
Blanda batere de vant;

Adormind de armonia
Codrului batut de ganduri,
Flori de tei deasupra noastra
Or sa cada randuri-randuri.

CALIN

(file din poveste)

GAZEL

Toamna frunzele colinda,
Sun-un grier sub o grinda,
Vantul jalnic bate-n geamuri
Cu o mana tremuranda,
Iara tu la gura sobei
Stai ca somnul sa te prinda.
Ce tresari din vis deodata?
Tu auzi pasind in tinda -
E iubitul care vine
De mijloc sa te cuprinda
Si in fata ta frumoasa
O sa tie o oglinda,
Sa te vezi pe tine insati
Visatoare, surazanda.

I

Pe un deal rasare luna, ca o vatra de jaratic,
Rumenind stravechii codri si castelul singuratic
S-ale raurilor ape, ce sclipesc fugind in ropot -
De departe-n vai coboara tanguiosul glas de clopot;
Pe deasupra de prapastii sunt zidiri de cetatuie,
Acatat de pietre sure un voinic cu greu le suie,
Asezand genunchi si mana cand pe-un colt, cand pe alt colt,
Au ajuns sa rupa gratii ruginite-a unei bolti
Si pe-a degetelor varfuri in ietacul tainuit
Intra - unde zidul negru intr-un arc a-ncremenit.
Ci prin flori intretesute, printre gratii luna moale

Sficioasa si smerita si-au varsat razele sale;
Unde-ajung par varuite zid, podele, ca de crida,
Pe-unde nu - parea ca umbra cu carbune-i zugravita.
Iar de sus pan-in podele un painjan prins de vraja
A tesut subtire panza stravezie ca o mreaja;
Tremurand ea licureste si se pare a se rumpe,
Incarcata de o bura, de un colb de pietre scumpe.
Dupa panza de painjan doarme fata de-mparat;
Inecata de lumina e intinsa in crivat.
Al ei chip se zugravesce plin si alb: cu ochiu-l masuri
Prin usoara-nvinetire a subtirilor matasuri;
Ici si colo a ei haina s-a desprins din sponci s-arata
Trupul alb in goliciunea-i, curatia ei de fata.
Rasfiratul par de aur peste perini se-mprastie,
Tampla bate linistita ca o umbra viorie,
Si sprancenele arcate fruntea alba i-o incheie,
Cu o singura trasura maiestrit le incondeie;
Sub pleoapele inchise globii ochilor se bat,
Bratul ei atarna lenes peste marginea de pat;
De a varstii ei caldura fragii sanului se coc,
A ei gura-i desclestata de-a suflarii sale foc,
Ea zambind isi misca dulce a ei buze mici, subtiri;
Iar pe patu-i si la capu-i presurati-s trandafiri.
Iar voinicul s-apropie si cu mana sa el rumpe
Panza cea acoperita de un colb de pietre scumpe:
A frumsetii haruri goale ce simtirile-i adapa,
Incaperile gandirii mai nu pot sa le incapa.
El in brate prinde fata, peste fata i se-nclina,
Pune gura lui fierbinte pe-a ei buze ce suspina,
Si inelul scump i-l scoate de pe degetul cel mic -

S-apoi pleaca iar in lume nazdravanul cel voinic.

II

Ea a doua zi se mira cum de firele sunt rupte,
Si-n oglind-ale ei buze vede vinete si supte -
Ea zambind si trist se uita, sopoteste bland din gura:
- Zburator cu negre plete, vin? la noapte de ma fura.

III

Fiecine cum i-e vrerea, despre fete sama deie-si -
Dar ea seamana celora indragiti de singuri ei-si.
Si Narcis vazandu-si fata in oglinda sa, izvorul,
Singur fuse indragitul, singur el indragitorul.
Si de s-ar putea pe dansa cineva ca sa o prinda,
Cand cu ochii mari, salbateci se priveste in oglinda,
Subtiindu-si gura mica si chemandu-se pe nume
Si fiindu-si sie draga cum nu-i este nime-n lume,
Atunci el cu o privire nalucirea i-ar discoasa
Cum ca ea - frumoasa fata - a ghicit ca e frumoasa.
Idol tu! rapire mintii! cu ochi mari si parul des,
Pentru-o inima fecioara mandru idol ti-ai ales!
Ce sopoteste ea in taina cand priveste cu mirare
Al ei chip gingas si tanar, de la cap pan? la picioare?
"Vis frumos avut-am noaptea. A venit un zburator
Si strangandu-l tare-n brate, era mai ca sa-l omor...
Si de-aceea cand ma caut in paretele de-oglinzi
Singurica-n camaruta brate albe eu intinz
Si ma-mbrac in parul galben, ca in strai usor tesut,
Si zarind rotundu-mi umar mai ca-mi vine sa-l sarut.
Si atunci de sficiune mi-iese sangele-n obraz -
Cum nu vine zburatorul ca la pieptul lui sa caz?
Daca boiul mi-l inmladiu, daca ochii mei imi plac,

E temeiul ca acestea fericit pe el il fac.
Si mi-s draga mie insami pentru ca-i sunt draga lui -
Gura tu! invata minte, nu ma spune nimarui,
Nici chiar lui, cand vine noaptea langa patul meu tiptil,
Doritor ca o femeie si viclean ca un copil!"

IV

Astfel vine-n toata noaptea zburator la al ei pat.
Se trezi din somn deodata de sarutu-i fermecat;
Si atuncea cand spre usa el se-ntoarce ca sa fuga,
Ea-l opreste-n loc cu ochii si c-o mult smerita ruga:
- O, ramai, ramai la mine, tu cu viers duios de foc,
Zburator cu plete negre, umbra fara de noroc
Si nu crede ca in lume, singurel si ratacit,
Nu-i gasi un suflet tanar ce de tine-i indragit.
O, tu umbra pieritoare, cu adancii, tristii ochi,
Dulci-s ochii umbrei tale - nu le fie de diochi!
El s-aseaza langa dansa si o prinde de mijloc,
Ea sopteste vorbe arse de al buzelor ei foc:
- O, sopteste-mi - zice dansul - tu cu ochii plini d-eres
Dulci cuvinte nentelese, inasa pline de-nteles.
Al vietii vis de aur ca un fulger, ca o clipa-i,
Si-l visez, cand cu-a mea mana al tau brat rotund il pipai,
Cand pui capul tu pe pieptu-mi si bataile ii numeri,
Cand sarut cu mpatimire ai tai albi si netezi umeri
Si cand sorb al tau rasuflet in suflarea vietii mele
Si cand inima ne creste de un dor, de-o dulce jele;
Cand pierduta razimi fruntea de-arzatorul meu obraz,
Parul tau balai si moale de mi-l legi dupa grumaz,
Ochii tai pe jumătate de-i inchizi, mi-ntinzi o gura,
Fericit ma simt atuncea cu asupra de masura.

Tu!!... nu vezi... nu-ti aflu nume... Limba-n gura mi se leaga
Si nu pot sa-ti spun odata cat - ah! cat imi esti de draga!
Ei soptesc, multe si-ar spune si nu stiu de-unde sa-nceapa,
Caci pe rand si-astupa gura cand cu gura se adapa;
Unu-n bratele altuia, tremurand ei se saruta,
Numai ochiul e vorbaret, iara limba lor e muta,
Ea-si acopera cu mana fata rosa de sfiala,
Ochii-n lacrimi si-i ascunde intr-un par ca de peteala.

V

S-au facut ca ceara alba fata rosa ca un mar
Si atata de subtire, sa o tai c-un fir de par.
Si cosita ta balaie o aduni la ochi plangand,
Inima far? de nadejde, suflete batut de gand.
Toata ziua la fereastră, suspinand, nu spui nimica,
Ridicand a tale gene, al tau suflet se ridica;
Urmărind pe ceruri limpezi cum pluteste-o ciocarie,
Tu ai vrea sa spui sa duca catre dansul o solie,
Dar ea zboara... tu cu ochiul plutitor si-ntunecos
Stai cu buze disclestate de un tremur dureros.
Nu-ti mai scurge ochii tineri, dulcii cerului fiastri,
Nu uita ca-n lacrimi este taina ochilor albastri.
Stele rare din tarie cad ca picuri de argint,
Si seninul cer albastru mandru lacrimile-l prind;
Dar daca ar cade toate, el ramane trist si gol,
N-ai putea sa faci cu ochii inaltimilor ocol -
Noaptea stelelor, a lunei, a oglinzilor de rau
Nu-i ca noaptea cea mocnita si pustie din sicriu;
Si din cand in cand varsate, mandru lacrimile-ti sed,
Dar de seci intreg izvorul, atunci cum o sa te vad?
Prin ei curge rumenirea, mandra, ca de trandafiri,

Si zapada viorie din obrajii tai subtiri -
Apoi noaptea lor albastra, a lor dulce vecinicie,
Ce usor se mistuieste prin plansorile pustie...
Cine e nerod sa arda in carbuni smarandul rar
S-a lui vecinica lucire s-o striveasca in zadar?
Tu-ti arzi ochii si frumseta... Dulce noaptea lor se stange,
Si nici stii ce pierde lumea. Nu mai plange, nu mai plange!

VI

O, tu crai cu barba-n noduri ca si caltii cand nu-i perii,
Tu in cap nu ai graunte, numai pleava si puzderii.
Bine-ti pare sa fii singur, crai batran fara de minti,
Sa oftezi dup-a ta fata, cu ciubucul intre dinti?
Sa te primbli si sa numeri scanduri albe de cerdac?
Mult bogat ai fost odata, mult ramas-ai tu sarac!
Alungat-o-ai pe dansa, ca departe de parinti
In coliba impistrita ea sa nasc-un pui de print.
In zadar ca s-o mai cate tu trimiti in lume crainic,
Nimeni n-a aflat locasul unde ea s-ascunde tainic.

VII

Sura-i sara cea de toamna; de pe lacuri apa sura
Infunda miscarea-i creata intre stuf la iezatura;
Iar padurea lin suspina si prin frunzele uscate
Randuri, randuri trece-un freamat, ce le scutura pe toate.
De cand codrul, dragul codru, troienindu-si frunza toata,
Isi deschide-a lui adancuri, fata lunei sa le bata,
Trista-i firea, iara vantul sperios vo creanga farma -
Singuratece izvoare fac cu valurile larma.
Pe potica dinspre codri cine oare se coboara?
Un voinic cu ochi de vultur lunga vale o masoara.
Sapte ani de cand plecat-ai, zburator cu negre plete,

S-ai uitat de soarta mandrei, iubitoarei tale fete!

Si pe campul gol el vede un copil umblând desculț

Si cercand ca sa adune într-un card bobocii multi.

- Buna vreme, mai baiete! - Multamim, voinic strain!

- Cum te cheama, mai copile? - Ca pe tata-meu - Calin;

Mama-mi spune cateodata, de-o intreb: a cui-s, mama?

"Zburatoru-ti este tata si pe el Calin il cheama."

Cand l-aude, numai dansul isi stia inima lui,

Caci copilul cu bobocii era chiar copilul lui.

Atunci intra in coliba si pe capatu-unei laiti,

Lumina cu mukul negru într-un harb un ros opait;

Se coceau pe vatra sura doua turte in cenusa,

Un papuc e sub o grinda, iara altul dupa usa;

Haraita, noduroasa, sta in colb rasnita veche,

In cotlon torcea motanul, pieptanandu-si o ureche;

Sub icoana afumata unui sfant cu comanac

Arde-n candel-o lumina cat un sambure de mac;

Pe-a icoanei policioara, busuioc si mint-uscata

Implu casa-ntunecoasa de-o mireasma piparata;

Pe cuptiorul uns cu huma si pe coscovii paretii

Zugravit-au c-un carbune copilasul cel istet

Purcelusi cu coada sfredel si cu bete-n loc de laba,

Cum mai bine i se sede unui purcelus de treaba.

O besica-n loc de sticla e intinsa-n ferastrie

Printre care trece-o dunga mohorata si galbuie.

Pe un pat de scanduri goale doarme tanara nevasta

In mocnitul intuneric si cu fata spre fereasta.

El s-aseaza langa dansa, fruntea ei o netezeste,

O desmiarda cu durere, suspinand o dragosteste,

Pleaca gura la ureche-i, bland pe nume el o cheama,

Ea ridica somnoroasa lunga genelor marama,
Spariet la el se uita... i se pare ca viseaza,
Ar zambi si nu se-ncrede, ar racni si nu cuteaza.
El din patu-i o ridica si pe pieptul lui si-o pune,
Inima-i zvacneste tare, viata-i parca se rapune.
Ea se uita, se tot uita, un cuvnt macar nu spune,
Rade doar cu ochii-n lacrimi, sparieta de-o minune,
S-apoi ii suceste parul pe-al ei deget alb, subtire,
Isi ascunde fata rosa l-a lui piept duios de mire.
El stergarul i-l desprinde si-l impinge lin la vale,
Drept in crestet o saruta pe-al ei par de aur moale
Si barbia i-o ridica, s-uita-n ochii-i plini de apa,
Si pe rand si-astupa gura, cand cu gura se adapa.

VIII

De treci codri de arama, de departe vezi albind
S-auzi mandra glasuire a padurii de argint.
Acolo, langa izvoara, iarba pare de omat,
Flori albastre tremur ude in vazduhul tamaiet;
Pare ca si trunchii vecinici poarta suflete sub coaja,
Ce suspina printre ramuri cu a glasului lor vraja.
Iar prin mandrul intuneric al padurii de argint
Vezi izvoare zdrumicate peste pietre licurind;
Ele trec cu harnici unde si suspina-n flori molatic,
Cand coboara-n ropot dulce din tapsanul pravalatic,
Ele sar in bulgari fluizi peste prundul din rastoace,
In cuibar rotit de ape, peste care luna zace.
Mii de fluturi mici albastri, mii de roiuri de albine
Curg in rauri sclipitoare peste flori de miere pline,
Implu aerul varatic de mireasma si racoare
A popoarelor de muste sarbatori murmuitoare.

Langa lacul care-n tremur somnoros si lin se bate,
Vezi o masa mare-ntinsa cu facii prea luminate,
Caci din patru parti a lumii imparati si-mparatese
Au venit ca sa serbeze nunta gingasei mirese;
Feti-frumosi cu par de aur, zmei cu solzii de otele,
Cititorii cei de zodii si sagalnicul Pepele.
Iata craiul, socru-mare, rezemat in jilt cu spata,
El pe capu-i poarta mitra si-i cu barba pieptanata;
Tapan, drept, cu schiptru-n mana, sede-n perine de puf
Si cu crengi il apar pagii de muscute si zaduf...
Acum iata ca din codru si Calin mirele iese,
Care tine-n a lui mana mana gingasei mirese.
Ii fosnea uscat pe frunze poala lung-a albei rochii,
Fata-i rosie ca marul, de noroc i-s umezi ochii;
La pamant mai ca ajunge al ei par de aur moale,
Care-i cade peste brate, peste umerele goale.
Astfel vine mladioasa, trupul ei frumos il poarta,
Flori albastre are-n paru-i si o stea in frunte poarta.
Socrul roaga-n capul mesei sa pofteasca sa se puna
Nunul mare, mandrul soare, si pe nuna, mandra luna.
Si s-aseaza toti la masa, cum li-s anii, cum li-i rangul,
Lin vioarele rasuna, iara cobza tine hangul.
Dar ce zgomot se aude? Bazait ca de albine?
Toti se uita cu mirare si nu stiu de unde vine,
Pana vad painjenisul intre tufe ca un pod,
Peste care trece-n zgomot o multime de norod.
Trec furnici ducand in gura de faina marii saci,
Ca sa coaca pentru nunta si placinte, si colaci;
Si albinele-aduc miere, aduc colb marunt de aur,
Ca cercei din el sa faca cariul, care-i mester faur.

lata vine nunta-ntreaga - vornicel e-un grierel,
li sar purici inainte cu potcoave de otel;
In vesmant de catifele, un bondar rotund in pantec
Somnoros pe nas ca popii glasuieste-ncet un cantec;
O cojita de aluna trag locuste, podu-l scutur,
Cu musteata rasucita sede-n ea un mire flutur;
Fluturi multi, de multe neamuri, vin in urma lui un lant,
Toti cu inime usoare, toti sagalnici si berbanti.
Vin tantarii lautarii, gandaceii, carabusii,
Iar mireasa viorica i-astepta-ndaratul usii.
Si pe masa-mparateasca sare-un greier, crainic sprinten,
Ridicat in doua labe, s-a-nchinat batand din pinten;
El tuseste, isi incheie haina plina de sireturi:
- Sa iertati, boieri, ca nunta s-o pornim si noi alaturi.

STRIGOII

I

...ca trece aceasta ca fumul de pre pamant.
Ca floarea au inflorit, ca iarba s-au taiat,
cu panza se infasura, cu pamant se acopere.

Sub bolta cea inalta a unei vechi biserici,
Intre faclii de ceara, arzand in sfesnici mari,
E-ntinsa-n haine albe, cu fata spre altar,
Logodnica lui Arald, stapan peste avari;
Incet, adanc rasuna cantarile de clerici.

Pe pieptul moartei luce din pietre scumpe salba
Si paru-i de-aur curge din racla la pamant,
Cazuti in cap sunt ochii. C-un zambet trist si sfant

Pe buzele-i lipite, ce vinete ii sunt,
Iar fata ei frumoasa ca varul este alba.

Si langa ea-n genunche e Arald, mandrul rege,
Scanteie disperarea in ochii-i crunti de sange,
Si incalcit e parul lui negru... gura-si strange;
El ar racni ca leii, dar vai! nu poate plange.
De zile trei isi spune povestea vietii-ntrege:

"Eram un copilandru. Din codri vechi de brad
Flamanzii ochi rotindu-i, eu mistuiam pamantul,
Eu razvrateam imperii, popoarele cu gandul...
Visand ca toata lumea imi asculta cuvantul,
In valurile Volgai cercam cu spada vad.

Domnind semet si tanar pe roinicele stoluri,
Caror a mea fiinta un semizeu parea,
Simteam ca universul la pasu-mi tresarea
Si natii calatoare, impinse de a mea,
Implut-au sperioase pustiul pan? la poluri.

Caci Odin parasise de gheata nalta-i doma,
Pe zodii sangeroase porneau a lui popoara;
Cu crestetele albe, preoti cu pleata rara
Trezeau din codrii vecinici, din pace seculara
Mii roiuri vorbitoare, curgand spre vechea Roma.

Pe Nistru tabarasem poporul tau sa-mpil;
Cu sfetnici vechi de zile ma-ntampinasi in cale,
Ca marmura de alba, cu par de aur moale;
In jos plecat-am ochii-naintea fetei tale,
Statand un indaratnic - un sficios copil.

La blanda ta mustrare simt glasul cum imi seaca...
Eu caut a raspunde, nu stiu ce sa raspund;
Mi-ar fi parut mai bine-n pamant sa ma cufund,
Cu mainile-amandoua eu fata imi ascund
Si-ntaia data-n viata un plans amar ma-neaca.

Zambira intre dansii batranii tai prieteni
Si singuri ne lasara... Te-ntreb intr-un tarziu,
Uitandu-ma la tine, privind fara sa stiu:
"La ce-ai venit, regina, aicea in pustiu?
Ce cauti la barbarul sub stresina-i de cetini?"

Cu glasul plin de lacrimi, de-nduiosare cald,
Privindu-ma cu ochii, in care-aveai un cer,
Mi-ai zis: "Astept din parte-ti, o, rege cavaler,
Ca-mi vei da prins pe-acela ce umilit ti-l cer...
Eu vreau sa-mi dai copilul zburdalnic - pe Arald."

Si intorcandu-mi fata, eu spada ti-am intins.
Pe plaiuri dunarene poporu-si opri mersul,
Arald, copilul rege, uitat-a Universul,
Urechea-i fu menita ca sa-ti asculte viersul,
De-atunci, invingatoareo, iubit-ai pe invins.

De-atunci, fecioara blonda ca spicul cel de grau,
Veneai la mine noaptea ca nimeni sa te vada
Si-nlantuindu-mi gatul cu brate de zapada,
Imi intindeai o gura deschisa pentru sfada:
?Eu vin la tine, rege, sa cer pe-Arald al meu?.

De-ai fi cerut pamantul cu Roma lui antica,
Coroanele ce regii pe frunte le aseaza

Si stelele ce vecinic pe ceruri colindeaza,
Cu toate la picioare-ti eu le puneam in vaza,
Dar nu-l mai vrei pe Arald, caci nu mai vrei nimica.

Ah! unde-i vremea ceea cand eu cercam un vad
Sa ies la lumea larga... si fost-ar fi mai bine
Ca niciodata-n viata sa nu te vad pe tine -
Sa fumege nainte-mi orasele-n ruine,
Sa se-mplineasca visu-mi din codrii cei de brad!"

Faciliile ridica, se misc-in line pasuri,
Ducand la groapa trupul reginei dunarene,
Monahi, cunoscatorii vietii pamantene,
Cu barbele lor albe, cu ochii stinsi sub gene,
Preoti batrani ca iarna, cu gangavele glasuri.

O duc cantand prin tainiti si pe sub negre bolti,
A misticei religii intunecoase cete,
Pe funii lungi coboara sicriul sub parete,
Pe piatra pravalita pun crucea drept pecete
Sub candela ce arde in umbra unui colt.

II

In numele sfantului
Taci, s-auzi cum latra
Catelul pamantului
Sub crucea de piatra.

Arald pe un cal negru zbura, si dealuri, vale
In juru-i fug ca visuri - prin nouri joaca luna -
La pieptu-i manta neagra in falduri si-o aduna,

Movili de frunze-n drumu-i le spulbera de suna,
Iar steaua cea polara i-arata a lui cale.

Ajuns-a el la poala de codru-n muntii vechi,
Izvoara vii murmura si salta de sub piatra,
Colo cenusa sura in parasita vatra,
In codri-adanci catelul pamantului tot latra,
Latrat cu glas de zimbru rasuna in urechi.

Pe-un jilt taiat in stanca sta tapan, palid, drept,
Cu carja lui in mana, preotul cel pagan;
De-un veac el sede astfel - de moarte-uitat, batran,
In plete-i creste muschiul si muschi pe al lui san,
Barba-n pamant i-ajunge si genele la piept...

Asa fel zi si noapte de veacuri el sta orb,
Picioarele lui vechie cu piatra-mpreunate,
El numara in gandu-i zile nenumarate,
Si falfaie deasupra-i, gonindu-se in roate,
Cu-aripile-ostenite, un alb s-un negru corb.

Arald atunci coboara de pe-al lui cal. C-o mana
El scutura din visu-i mosneagu-ncremenit:
- O, mag, de zile vecinic, la tine am venit,
Da-mi inapoi pe-aceea ce moartea mi-a rapit,
Si de-astazi a mea viata la zeii tai se-nchina.

Batranul cu-a lui carja sus genele-si ridica,
Se uita lung la dansul, dar gura-nchisa-i tace;
Cu greu a lui picioare din piatra le desface,
Din tronu-i se coboara, cu mana semn ii face
Ca-n sus sa il urmeze pe-a codrilor potica.

In poarta prabusita ce duce-n fund de munte,
Cu carja lui cea vechie el bate de trei ori,
Cu zgomot sare poarta din vechii ei usori,
Batranul se inchina... pe rege-l prind fiori,
Un stol de ganduri aspre trecu peste-a lui frunte.

In dom de marmur negru ei intra linistiti
Si portile in urma in vechi tatani s-arunca.
O candela batranul aprinde - para lunga
Se nalta-n sus albastra, de flacare o dunga,
Lucesc in juru-i ziduri ca tuciul lustruiti.

Si in tacere cruda ei nu stiu ce astept...
Cu mana-ntinsa magul ii face semn sa sada,
Arald cu moartea-n suflet, a gandurilor prada,
Pe jet tacut se lasa, cu dreapta pe-a lui spada,
In zid de marmur negru se uita crunt si drept.

Fantastic pare-a creste batranul alb si bland;
In aer isi ridica a farmecelor varga
Si o suflare rece prin dom atunci alearga
Si mii de glasuri slabe incep sub bolta larga
Un cant frumos si dulce - adormitor sunand.

Din ce in ce cantarea in valuri ea tot creste,
Se pare ca furtuna ridica al ei glas,
Ca vantul trece-n spaima pe-al marilor talaz,
Ca-n sufletu-i pamantul se zbate cu necaz -
Ca orice-i viu in lume acum incremeneste.

Se zguduie tot domul, de pare-a fi de scanduri,
Si stanci in temelie clatindu-se vedem,

Plansori sfasietoare impinse de blestem
Se urmaresc prin bolte, se cheama, fulger, gem
Si cresc tumultuoase in valuri, randuri, randuri...

- Din inima-i pamantul la morti sa deie viata,
In ochii-i sa se scurga scantei din steaua lina,
A parului lucire s-o deie luna plina,
Iar duh da-i tu, Zamolxe, samanta de lumina,
Din duhul gurii tale ce arde si ingheata.

Stihii a lumei patru, supuse lui Arald,
Strabateti voi pamantul si a lui maruntaie,
Faceti din piatra aur si din inghet vapaie,
Sa-nchege apa-n sange, din pietre foc sa saie,
Dar inima-i fecioara hraniti cu sange cald.

Atuncea dinaintea lui Arald zidul piere;
El vede toata firea amestecat-afara -
Ninsoare, fulger, gheata, vant arzator de vara -
Departa vede-orasul pe sub un arc de para,
Si lumea nebunise gemand din rasputere;

Biserica crestina, a ei catapeteasma
De-un fulger drept in doua e rupta si tresare;
Din tainita mormantul atuncea ii apare,
Si piatra de pe groapa crapand in doua sare;
Incet plutind se-nalta mireasa-i, o fantasma...

O dulce intrupare de-omat. Pe pieptu-i salba
De pietre scumpe... parul i-ajunge la calcaie,
Ochii cazuti in capu-i si buze viorie;

Cu manile-i de ceara ea tampla si-o mangaie -
Dar fata ei frumoasa ca varul este alba.

Prin vant, prin neguri vine - si nourii s-astern,
Fug fulgerele-n laturi, lasand-o ca sa treaca,
Si luna innegreste si ceru-ncet se pleaca
Si apele cu spaima fug in pamant si seaca -
Parea ca-n somn un inger ar trece prin infern.

Privelistea se stinge. In negrul zid s-arata,
Venind ca-n somn lunatec, in pasuri line, ea;
Arald nebun se uita - cu ochii o-nghitea,
Puternicele brate spre dansa intindea
Si-n nesimtire cade pe-a jiltului sau spata.

Isi simte gatu-atuncea cuprins de brate reci,
Pe pieptul gol el simte un lung sarut de gheata,
Parea un junghi ca-i curma suflare si viata...
Din ce in ce mai vie o simte-n a lui brate
Si stie ca de-acuma a lui ramane-n veci.

Si sufletul ei dulce din ce in ce-i mai cald...
Pe ea o tine-acuma, ce fu a mortii prada?
Ea-nlantuieste gatu-i cu brate de zapada,
Intinde a ei gura, deschisa pentru sfada:
- Rege,-a venit Maria si-ti cere pe Arald!

- Arald, nu vrei tu fruntea pe sanul meu s-o culci?
Tu zeu cu ochii negri... o, ce frumosi ochi ai!
Las? sa-ti inlantui gatul cu parul meu balai,
Viata, tineretea mi-ai prefacut-o-n rai,
Las? sa ma uit in ochii-ti ucizator de dulci.

Si blande, triste glasuri din vuiet se desfac,
Acusa la ureche-i un cantec vechi strabate,
Ca murmur de izvoare prin frunzele uscate,
Acus o armonie de-amor si voluptate
Ca molcoma cadenta a undelor pe lac.

III

"...cum de multe ori cand mor oamenii, multi
deintr-acei morti zic se scoala de se fac strigoi..."
Indereptarea legii, 1652

In salele pustie lumina rosi de tortii
Ranesc intunecimea ca pete de jeratic;
Arald se primbla singur, razand, vorbind salbatic -
Arlad, tanarul rege, e-un rege singuratic -
Palatu-i parc-asteapta in veci sa-i vie mortii.

Pe-oglinzi de marmuri negre un negru nimatez,
A faclelor lucire razbind prin panza fina
Rasfrang o dureroasa lumina din lumina;
Zidirea cea pustie de jale pare plina
Si chipul mortii pare ca-n orice colt il vezi.

De cand cazu un trasnet in dom... de-atunci in somn
Ca plumbul surd si rece el doarme ziua toata,
Pe inima-i de-atuncea s-a pus o neagra pata -
Dar noaptea se trezeste si tine judecata
Si-n negru-mbraca toate al noptii palid domn.

Un obrazar de ceara parea ca poarta el,
Atat de alba fata-i s-atat de nemiscata,

Dar ochii-i ard in friguri si buza-i sangerata,
Pe inima sa poarta de-atunci o neagra pata,
Iara pe frunte poarta coroana de otel.

De-atunci in haina mortii el si-a-mbracat viata,
Ii plac adance canturi, ca glasuri de furtuna;
Ades calare pleaca in mandre nopti cu luna,
Si cand se-ntoarce, ochii lucesc de voie buna,
Pan? ce-un fior de moarte il prinde dimineata.

Arald, ce insemneaza pe tine negrul port
Si fata ta cea alba ca ceara, neschimbata?
Ce ai, de cand pe sanu-ti tu porti o neagra pata,
De-ti plac faclii de moarte, cantare-ntunecata?
Arald! de nu ma-nsala privirea, tu esti mort!

Si azi el se avanta pe calul sau arab,
Si drumul, ca sagetii, ii da peste pustie,
Care sub luna plina luceste argintie -
El vede de departe pe mandra lui Marie,
Si vantu-n codri suna cu glas duios si slab.

In parul ei de aur rubine-nflacarate,
Si-n ochii ei s-aduna lumina sfintei mari -
S-ajung curand in cale, s-alatura calari,
Si unul inspre altul se pleaca-n desmierdari -
Dar buzele ei rosii pareau ca-s sangerate.

Ei trec ca vijelia cu aripi fara numar,
Caci caii lor alearga, alaturea-nspumati,
Vorbind de-a lor iubire - iubire fara sat -

Ea se lasase dulce si greu pe al lui brat
Si-si razimase capul balai de al lui umar.

- Arald, nu vrei pe sanu-mi tu fruntea ta s-o culci?
Tu zeu cu ochii negri... O! ce frumosi ochi ai...
Las? sa-ti inlantui gatul cu parul meu balai...
Viata, tineretea mi-ai prefacut-o-n rai! -
Las? sa ma uit in ochii-ti ucigator de dulci!

Miroase-adormitoare vazduhul il ingr?un,
Caci vantul adunat-a de flori de tei troiene,
Si le aterne-n calea reginei dunarene.
Prin frunze aiureaza soptirile-i alene,
Cand gurele-nsetate in sarutari se-mpr?un.

Cum ei mergand alaturi se cearta si se-ntreaba,
Nu vad in fundul noptii o umbra de roseata,
Dar simt ca-n al lor suflet trecu fior de gheata,
De-a mortii galbeneala pieriti ei sunt la fata...
Ei simt c-a lor vorbire-i mai slaba, tot mai slaba.

- Arald! striga craiasa - las? fata sa-mi ascund,
N-auzi tu de departe cucosul ragusit?
O zare de lumina s-arata-n rasarit,
Viata trecatoare din pieptu-mi a ranit...
A zilei raze rosii in inima-mi patrund.

Arald incremenise pe calu-i - un stejar -
Painjenit e ochiu-i de-al mortii glas etern,
Fug caii dusi de spaima si vantului s-asten,
Ca umbre stravezie iesite din infern
Ei zboara... Vantul geme prin codri cu amar.

Ei zboar-o vijelie, trec ape far? de vad,
Naintea lor se nalta puternic vechii munti,
Ei trec in rapejune de rauri fara punti,
Coroanele in fuga le fulgera pe frunti,
Naintea lor se misca padurile de brad.

Din tronul lui de piatra batranul preot vede
Si-n vanturi el ridica adancul glas de-arama,
Pe soare sa-l opreasca el noaptea o recheama,
Furtunelor da zborul, pamantul de-l distrاما...
Tarziu! caci faptul zilei in slava se repede!

Porneste vijelia adancu-i cant de jale,
Cand ei soseau alaturi pe cai incremeniti,
Cu genele lasate pe ochi painjeniti -
Frumosi erau si astfel de moarte logoditi -
Si-n doua laturi templul deschise-a lui portale.

Calari ei intra-nuntru si portile recad;
Pe veci pierira-n noaptea maretului mormant,
In sunete din urma patrunde-n fire cant,
Jelind-o pe craiasa cu chip frumos si sfant,
Pe-Arald, copilul rege al codrilor de brad.

Batranu-si pleaca geana si iar ramane orb,
Picioarele lui vechie cu piatra se-mpreuna,
El numara in gandu-i si anii ii aduna,
Ca o poveste-uitata Arald in minte-i suna,
Si peste capu-i zboara un alb s-un negru corb.

Pe jiltul lui de piatra intepeneste drept
Cu carja lui cea veche preotul cel pagan,

Si veacuri inainte el sede-uitat, batran,
In plete-i creste muschiul si muschi pe al lui san,
Barba-n pamant i-ajunge si genele in piept.

POVESTEA CODRULUI

Imparat slavit e codrul,
Neamuri mii ii cresc sub poale,
Toate in florind din mila
Codrului, Mariei-Sale.

Luna, Soare si Luceferi
El le poarta-n a lui herb,
Imprejuru-i are dame
Si curteni din neamul Cerb.

Crainici, iepurii cei repezi
Purtatori ii sunt de vesti,
Filomele-i tin orchestrul
Si izvoare spun povesti.

Peste flori, ce cresc in umbra,
Langa ape pe potici,
Vezi bejanii de albine,
Armii grele de furnici...

Hai si noi la craiul, draga,
Si sa fim din nou copii,
Ca norocul si iubirea
Sa ne para jucarii.

Mi-a pareea cum ca natura
Toata mintea ei si-a pus,
Decat orisice papusa
Sa te faca mai presus;

Amandoi vom merge-n lume
Rataciti si singurei,
Ne-om culca langa izvorul
Ce rasare sub un tei;

Adormi-vom, troieni-va
Teiul floarea-i peste noi,
Si prin somn auzi-vom bucium
De la stanele de oi.

Mai aproape, mai aproape
Noi ne-om strange piept la piept...
O, auzi cum cheam-acuma
Craiul sfatu-i intelept!

Peste albele izvoare
Luna bate printre ramuri,
Imprejuru-ne s-aduna
Ale Curtii mandre neamuri:

Caii marii, albi ca spuma,
Bouri nalti cu steme-n frunte,
Cerbi cu coarne ramuroase,
Ciute sprintene de munte ?-??

Si pe teiul nostru-ntreaba:
Cine suntem, stau la sfaturi,

Iara gazda noastra zice,
Dandu-si ramurile-n laturi:

- O, priviti-i cum viseaza
Visul codrului de fagi!
Amandoi ca-ntr-o poveste
Ei isi sunt asa de dragi!

POVESTEA TEIULUI

- Blanca, stii ca din iubire
Far? de lege te-ai nascut;
Am jurat de la-nceput
Pe Hristos sa-l iei de mire!

Imbracandu-te-n vesmantu-i,
Lepadand viata lumii,
Vei spasi gresala mumii
Si de-o crima tu ma mantui.

- Traiul lumii, draga tata,
Cine vor, aceia lese-l,
Dara sufletul mi-e vesel,
Tineretea luminata;

Dantul, muzica, padurea,
Pe acestea le-ndragii,
Nu chiliile pustii
Unde plangi, gandind aiurea!

- Stiu mai bine ce-ti prieste,
Cum am spus, asa ramane;

Pentru drumul cel de mane
De cu azi te pregateste!

Mana Ea la ochi si-o tine,
Toate mintile-si aduna,
Sa ia lumea-n cap, nebuna,
Parc-atata-i mai ramane.

Calu-i alb, un bun tovaras,
Inseuat asteapt-afara,
Ea piciorul pune-n scara
Si la codrul pleaca iarasi.

Sara vine din arinisti,
Cu miroase o imbata,
Cerul stelele-si arata,
Soli dulci ai lungii linisti.

Dar prin codri ea patrunde
Langa teiul vechi si sfant,
Ce cu flori pan-in pamant
Un izvor vrajit ascunde.

Inganat de glas de ape
Cant-un corn cu-nduiosare
Tot mai tare si mai tare,
Mai aproape, mai aproape;

Iar izvorul, prins de vraja,
Rasarea, sunand din valuri -
Sus in codrii de pe dealuri
Luna blanda tine straja. -

Ca din farmec Ea tresare
Si, privind uimita-n laturi,
Vede-un tanar chiar alaturi,
Pe-un cal negru e calare...

Oare ochii ei o mint,
Sau aievea-i, adevaru-i?
Flori de tei el are-n paru-i
Si la sold un corn de-argint.

Ea privi atunci in jos,
Trece mana pe la temple,
Iara inima-i se imple
De un farmec dureros.

El se da tot mai aproape
Si cersea copilareste;
Al ei suflet se rapeste
De inchide-a ei pleoape.

Cu o mana il respinge,
Dar se simte prinsa-n brate,
De-o durere, de-o dulceata
Pieptul, inima-i se strange.

Ar striga... si nu se-ndura,
Capu-i cade pe-a lui umar,
Sarutari fara de numar
El ii soarbe de pe gura;

O desmearda s-o intreaba,
Iar ea fata si-o ascunde,

Si asa de-ncet raspunde
Cu o voce dulce, slaba.

Tot alaturi calaresc,
Nu au grija nimanuia,
Si de dragi unul altuia
Ei din ochi se prapadesc;

Se tot duc, se duc mereu,
Trec din umbra, pier in vale,
Iara cornul plin de jale
Suna dulce, suna greu.

Blandu-i sunet se imparte
Peste vai imprastiet,
Mai incet, tot mai incet,
Mai departe... mai departe...

Sus in brazii de pe dealuri
Luna-n urma tine straja,
Iar izvorul, prins de vraja,
Rasarea sunand din valuri.

SINGURATATE

Cu perdelele lasate,
Sed la masa mea de brad,
Focul palpaie in soba,
Iara eu pe ganduri cad.

Stoluri, stoluri trec prin minte
Dulci iluzii. Amintiri

Taraiesc incet ca greieri
Printre negre, vechi zidiri,

Sau cad grele, mangaioase
Si se sfarma-n suflet trist,
Cum in picuri cade ceara
La picioarele lui Crist.

In odaie prin unghere
S-a tesut painjenis
Si prin cartile in vravuri
Umbla soarecii furis.

In aceasta dulce pace
Imi ridic privirea-n pod
Si ascult cum invelisul
De la carti ei mi le rod.

Ah! de cate ori voit-am
Ca sa spanzur lira-n cui
Si un capat poeziei
Si pustiului sa pui;

Dar atuncea greieri, soareci,
Cu usor-maruntul mers,
Readuc melancolia-mi,
Iara ea se face vers.

Cateodata... prea arare...
A tarziu cand arde lampa,
Inima din loc imi sare
Cand aud ca suna cleampa...

Este Ea. Desarta casa
Dintr-odata-mi pare plina,
In privazul negru-al vietii-mi
E-o icoana de lumina.

Si mi-i ciuda cum de vremea
Sa ma treaca se indura,
Cand eu stau soptind cu draga
Mana-n mana, gura-n gura.

DEPARTE SUNT DE TINE...

Departe sunt de tine si singur langa foc,
Petrec in minte viata-mi lipsita de noroc,
Optzeci de ani imi pare in lume c-am trait,
Ca sunt batran ca iarna, ca tu vei fi murit.
Aducerile-aminte pe suflet cad in picuri,
Redesteptand in fata-mi trecutele nimicuri;
Cu degetele-i vantul loveste in feresti,
Se toarce-n gandu-mi firul duioaselor povesti,
S-atuncea dinainte-mi prin ceata parca treci,
Cu ochii mari in lacrimi, cu mani subtiri si reci;
Cu bratele-amandoua de gatul meu te-anini
Si parc-ai vrea a-mi spune ceva... apoi suspini...
Eu strang la piept averea-mi de-amor si frumuseti,
In sarutari unim noi sarmaneale vietii...
O! glasul amintirii ramane pururi mut,
Sa uit pe veci norocul ce-o clipa l-am avut,
Sa uit cum dup-o clipa din bratele-mi te-ai smult...
Voi fi batran si singur, vei fi murit de mult!

PAJUL CUPIDON

Pajul Cupidon, vicleanul,
Mult e rau si alintat,
Cu copii se harjoneste,
Iar la dame doarme-n pat.

De lumina ca talharii
Se fereste binisor,
Pe feresti se suie noaptea
Dibuind incetisor;

Cordelute si nimicuri,
Iata toate-a lui averi...
Darnic cand nu vrei nici una
Si zgarcit daca le ceri.

In volumul ros de molii
Cauti noaptea adevar
Si-ntalnesti lipita-n file
Vita-i galbena de par.

El da ganduri nentelese
Varstei crude si necoapte,
Cu icoane luminoase
O ingana-ntreaga noapte.

Cand de-o sete sufleteasca
E cuprinsa fata mica -
A dormit cu ea alaturi
Ca doi pui de turturica.

E sfios ca si copiii,
Dar zambirea-i e vicleana;
Dara galesi ii sunt ochii
Ca si ochii de vadana.

Gat si umere frumoase,
Sanuri albe si rotunde
El le tine-mbratisate
Si cu manile le-ascunde.

De te rogi frumos de dansul,
Indestul e de hain
Valul alb de peste toate
Sa-l inlature putin.

O, RAMAI

"O, ramai, ramai la mine -
Te iubesc atat de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu stiu sa le-ascult;

In al umbrei intuneric
Te asaman unui print,
Ce se uit-adanc in ape
Cu ochi negri si cuminti;

Si prin vuietul de valuri,
Prin miscarea naltei ierbi,
Eu te fac s-auzi in taina
Mersul cardului de cerbi;

Eu te vad rapit de farmec
Cum ingani cu glas domol,
In a apei stralucire
Intinzand piciorul gol

Si privind in luna plina
La vampa de pe lacuri,
Anii tai se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri."

Astfel zise lin padurea,
Bolti asupra-mi clatinand;
Suieram l-a ei chemare
S-am iesit in camp razand.

Astazi chiar de m-as intoarce
A-ntelege n-o mai pot...
Unde esti, copilarie,
Cu padurea ta cu tot?

PE ACEEASI ULICIOARA...

Pe aceeași ulicioara
Bate luna în ferestă,
Numai tu de după gratii
Vecinic nu te mai iveri!

Si aceiasi pomi in floare
Crengi intind peste zaplaz,
Numai zilele trecute
Nu le fac sa fie azi.

Altul este al tau suflet,
Altii ochii tai acum,
Numai eu, ramas acelasi,
Bat mereu acelasi drum.

Ah, subtire si gingasa
Tu paseai incet, incet,
Dulce imi veneai in umbra
Tainuitului boschet

Si, lasandu-te la pieptu-mi,
Nu stiam ce-i pe pamant,
Ne spuneam atat de multe
Far-a zice un cuvânt.

Sarutari erau raspunsul
La-ntrebari indeosebi,
Si de alte cele-n lume
N-aveai vreme sa intrebi.

Si in farmecul vietii-mi
Nu stiam ca-i tot aceea
De te razimi de o umbra
Sau de crezi ce-a zis femeia.

Vantul tremura-n perdele
Astazi ca si alte dati,
Numai tu de dupa ele
Vecinic nu te mai arati!

DE CATE ORI, IUBITO...

De cate ori, iubito, de noi mi-aduc aminte,
Oceanul cel de gheata mi-apare inainte:
Pe bolta alburie o stea nu se arata,
Departe doara luna cea galbena - o pata;
Iar peste mii de sloiuri de valuri repezite
O pasare pluteste cu aripi ostenite,
Pe cand a ei pereche nainte tot s-a dus
C-un palc intreg de pasari, pierzandu-se-n apus.
Arunca pe-a ei urma priviri suferitoare,
Nici rau nu-i pare-acuma, nici bine nu... ea moare,
Visandu-se-ntr-o clipa cu anii inapoi.

.....

Suntem tot mai departe deolalta amandoi,
Din ce in ce mai singur ma-ntunec si inghet,
Cand tu te pierzi in zarea eternei dimineti.

RUGACIUNEA UNUI DAC

Pe cand nu era moarte, nimic nemuritor,
Nici samburul luminii de viata datator,
Nu era azi, nici mane, nici ieri, nici totdeuna,
Caci unul erau toate si totul era una;
Pe cand pamantul, cerul, vazduhul, lumea toata
Erau din randul celor ce n-au fost niciodata,
Pe-atunci erai Tu singur, incat ma-ntreb in sine-mi:
Au cine-i zeul carui plecam a noastre inemi?

El singur zeu statut-au nainte de-a fi zeii
Si din noian de ape puteri au dat scanteii,

El zeilor da suflet si lumii fericire,
El este-al omenimei izvor de mantuire:
Sus inimile voastre! Cantare aduceti-i,
El este moartea mortii si invierea vietii!

Si el imi dete ochii sa vad lumina zilei,
Si inima-mi implut-au cu farmecele milei,
In vuietul de vanturi auzit-am al lui mers
Si-n glas purtat de cantec simtii duiosu-i viers,
Si tot pe langa-acestea cersesc inc-un adaos:
Sa-ngaduie intrarea-mi in vecinicul repaos!

Sa blasteme pe-oricine de mine-o avea mila,
Sa binecuvanteze pe cel ce ma impila,
S-asculte orice gura ce-ar vrea ca sa ma rada,
Puteri sa puie-n bratul ce-ar sta sa ma ucida,
S-acela intre oameni devina cel intai
Ce mi-a rapi chiar piatra ce-oi pune-o capatai.

Gonit de toata lumea prin anii mei sa trec,
Pan? ce-oi simti ca ochiu-mi de lacrimi e sec,
Ca-n orice om din lume un dusman mi se naste,
C-ajung pe mine insumi a nu ma mai cunoaste,
Ca chinul si durerea simtirea-mi a-mpietrit-o,
Ca pot sa-mi blestem mama, pe care am iubit-o -
Cand ura cea mai cruda mi s-a parea amor...
Poate-oi uita durerea-mi si voi putea sa mor.

Strain si far? de lege de voi muri - atunce
Nevrednicu-mi cadavru in ulita l-arunce,
S-aceluia, Parinte, sa-i dai coroana scumpa,
Ce-o sa amute canii, ca inima-mi s-o rumpa,

Iar celui ce cu pietre ma va izbi in fata,
Indura-te, stapane, si da-i pe veci viata!

Astfel numai, Parinte, eu pot sa-ti multumesc
Ca tu mi-ai dat in lume norocul sa traiesc.
Sa cer a tale daruri, genunchi si frunte nu plec,
Spre ura si blestemuri as vrea sa te induplec,
Sa simt ca de suflarea-ti suflarea mea se curma
Si-n stingerea eterna dispar fara de urma!

ATAT DE FRAGEDA...

Atat de frageda, te-asameni
Cu floarea alba de cires,
Si ca un inger dintre oameni
In calea vietii mele iesi.

Abia atingi covorul moale,
Matasa suna sub picior,
Si de la crested pan-in poale
Plutesti ca visul de usor.

Din incretirea lungii rochii
Rasai ca marmura in loc -
S-atarna sufletu-mi de ochii
Cei plini de lacrimi si noroc.

O, vis ferice de iubire,
Mireasa blanda din povesti,
Nu mai zambi! A ta zambire
Mi-arata cat de dulce esti,

Cat poti cu-a farmecului noapte
Sa-ntuneci ochii mei pe veci,
Cu-a gurii tale calde soapte,
Cu-mbratisari de brate reci.

Deodata trece-o cugetare,
Un val pe ochii tai fierbinti:
E-ntunecoasa renuntare,
E umbra dulcilor dorinti.

Te duci, s-am inteles prea bine
Sa nu ma tin de pasul tau,
Pierduta vecinic pentru mine,
Mireasa sufletului meu!

Ca te-am zarit e a mea vina
Si vecinic n-o sa mi-o mai iert,
Spasi-voi visul de lumina
Tinzandu-mi dreapta in desert.

S-o sa-mi rasai ca o icoana
A pururi verginei Marii,
Pe fruntea ta purtand coroana -
Unde te duci? Cand o sa vii?

SONETE

I
Afara-i toamna, frunza-mprastiata,
Iar vantul zvarle-n geamuri grele picuri;

Si tu citesti scrisori din roase plicuri
Si intr-un ceas gandesti la viata toata.

Pierzandu-ti timpul tau cu dulci nimicuri,
N-ai vrea ca nime-n usa ta sa bata;
Dar si mai bine-i, cand afara-i zloata,
Sa stai visand la foc, de somn sa picuri.

Si eu astfel ma uit din jet pe ganduri,
Visez la basmul vechi al zanei Dochii;
In juru-mi ceata creste randuri-randuri;

Deodat-aud fosiirea unei rochii,
Un moale pas abia atins de scanduri...
Iar mani subtiri si reci mi-acopar ochii.

II

Sunt ani la mijloc si-nca multi vor trece
Din ceasul sfant in care ne-ntalniram,
Dar tot mereu gandesc cum ne iubiram,
Minune cu ochi mari si mana rece.

O, vino iar! Cuvinte dulci inspira-mi,
Privirea ta asupra mea se plece,
Sub raza ei ma lasa a petrece
Si canturi noua smulge tu din lira-mi.

Tu nici nu stii a ta apropiere
Cum inima-mi de-adanc o linisteste,
Ca rasarirea stelei in tacere;

Iar cand te vad zambind copilareste,
Se stinge-atunci o viata de durere,
Privirea-mi arde, sufletul imi creste.

III

Cand insusi glasul gandurilor tace,
Ma-ngana cantul unei dulci evlavii -
Atunci te chem; chemarea-mi asculta-vei?
Din neguri reci plutind te vei desface?

Puterea noptii bland insenina-vei
Cu ochii mari si purtatori de pace?
Rasai din umbra vremilor incoace,
Ca sa te vad venind - ca-n vis, asa vii!

Cobori incet... aproape, mai aproape,
Te pleaca iar zambind peste-a mea fata,
A ta iubire c-un suspin arat-o,

Cu geana ta m-atinge pe pleoape,
Sa simt florii strangerii in brate -
Pe veci pieduto, vecinic adorato!

FREAMAT DE CODRU

Tresarind scanteie lacul
Si se leagana sub soare;
Eu, privindu-l din padure,
Las aleanul sa ma fure
Si ascult de la racoare
Pitpalacul.

Din izvoare si din garle
Apa suna somnoroasa;
Unde soarele patrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea in valuri sperioase
Se azvarle.

Cucul canta, mierle, presuri -
Cine stie sa le-asculte?
Ale pasarilor neamuri
Ciripesc pitite-n ramuri
Si vorbesc cu-atat de multe
Intelesuri.

Cucu-ntreaba: - Unde-i sora
Viselor noastre de vara?
Mladioasa si iubita,
Cu privirea ostenita,
Ca o zana sa rasara
Tuturora.

Teiul vechi un ram intins-a,
Ea sa poata sa-l indoaie,
Ramul tanar vant sa-si deie
Si de brate-n sus s-o ieie,
Iara forile sa ploaie
Peste dansa.

Se intreaba trist izvorul:
- Unde mi-i craiasa oare?
Parul moale despletindu-si,
Fata-n apa mea privindu-si,

Sa m-atinga visatoare
Cu piciorul?

Am raspuns: - Padure draga,
Ea nu vine, nu mai vine!
Singuri, voi, stejari, ramaneti
De visati la ochii vineti,
Ce lucira pentru mine
Vara-ntreaga.

Ce frumos era in cranguri,
Cand cu ea m-am prins tovaras!
O poveste incantata
Care azi e-ntunecata...
De-unde esti revino iarasi,
Sa fim singuri!

REVEDERE

- Codrule, codrutule,
Ce mai faci, dragutule,
Ca de cand nu ne-am vazut
Multa vreme au trecut
Si de cand m-am departat
Multa lume am imblat.

- Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupandu-le,
Apele-astupandu-le,
Troienind cararile

Si gonind cantarile;
Si mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cararea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Implandu-si cofeile,
Mi-o canta femeile.

- Codrule cu rauri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din tanar precum esti
Tot mereu intineresti.

- Ce mi-i vremea, cand de veacuri
Stele-mi scanteie pe lacuri,
Ca de-i vremea rea sau buna,
Vantu-mi bate, frunza-mi suna;
Si de-i vremea buna, rea,
Mie-mi curge Dunarea.
Numai omu-i schimbator,
Pe pamant ratacitor,
Iar noi locului ne tinem,
Cum am fost asa ramanem:
Marea si cu raurile,
Lumea cu pustiurile,
Luna si cu soarele,
Codrul cu izvoarele.

DESPARTIRE

Sa cer un semn, iubito, spre-a nu te mai uita?
Te-as cere doar pe tine, dar nu mai esti a ta;
Nu floarea vestejita din parul tau balai,
Caci singura mea ruga-i uitarii sa ma dai.

La ce simtirea cruda a stinsului noroc
Sa nu se sting-asemeni, ci-n veci sa stea pe loc?
Tot alte unde-i suna aceluasi parau:
La ce statornicia parerilor de rau,
Cand prin aceasta lume sa trecem ne e scris
Ca visul unei umbre si umbra unui vis?
La ce de-acu-nainte tu grija mea s-o porti?
La ce sa masuri anii ce zboara peste morti?
Totuna-i daca astazi sau mane o sa mor,
Cand voi sa-mi piara urma in mintea tuturor,
Cand voi sa uiti norocul visat de amandoi.
Trezindu-te, iubito, cu anii inapoi,
Sa fie neagra umbra in care-oi fi pierit,
Ca si cand niciodata noi nu ne-am fi gasit,
Ca si cand anii mandri de dor ar fi deserti -
Ca te-am iubit atata putea-vei tu sa ierti?

Cu fata spre parete, ma lasa prin straini,
Sa-nghete sub pleoape a ochilor lumini,
Si cand se va intoarce pamantul in pamant,
Au cine o sa stie de unde-s, cine sunt?
Cantari tanguitoare prin zidurile reci
Cersi-vor pentru mine repaosul de veci;
Ci eu as vrea ca unul, venind de mine-aproape,
Sa-mi spuie al tau nume pe-nchisele-mi pleoape,
Apoi - de vor - m-arunce in margine de drum...

Tot imi va fi mai bine ca-n ceasul de acum.
Din zare departata rasar-un stol de corbi,
Sa-ntunece tot cerul pe ochii mei cei orbi,
Rasar-o vijelie din margini de pamant,
Dand pulberea-mi taranii si inima-mi la vant...

Ci tu ramai in floare ca luna lui april,
Cu ochii mari si umezi, cu zambet de copil,
Din cat esti de copila sa-ntineresti mereu,
Si nu mai sti de mine, ca nu m-oi sti nici eu.

O, MAMA...

O, mama, dulce mama, din negura de vremi
Pe freamatul de frunze la tine tu ma chemi;
Deasupra criptei negre a sfantului mormant
Se scutura salcamii de toamna si de vant,
Se bat incet din ramuri, ingana glasul tau...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Cand voi muri, iubito, la crestet sa nu-mi plangi;
Din teiul sfant si dulce o ramura sa frangi,
La capul meu cu grija tu ramura s-o-ngropi,
Asupra ei sa cada a ochilor tai stropi;
Simti-o-voi odata umbrind mormantul meu...
Mereu va creste umbra-i, eu voi dormi mereu.

Iar daca impreuna va fi ca sa murim,
Sa nu ne duca-n triste zidiri de tintirim,
Mormantul sa ni-l sape la margine de rau,
Ne puna-n incaperea aceluiasi sicriu;

De-a pururea aproape vei fi de sanul meu...
Mereu va plange apa, noi vom dormi mereu.

SCRISOAREA I

Cand cu gene ostenite sara suflu-n lumanare,
Doar ceasornicul urmeaza lung-a timpului carare,
Caci perdelele-ntr-o parte cand le dai, si in odaie
Luna varsa peste toate voluptoasa ei vapaie,
Ea din noaptea amintirii o vecie-ntreaga scoate
De dureri, pe care insa le simtim ca-n vis pe toate.

Luna tu, stapan-a marii, pe a lumii bolta luneci
Si gandirilor dand viata, suferintele intuneci;
Mii pustiuri scanteiaza sub lumina ta fecioara,
Si cati codri-ascund in umbra stralucire de izvoara!
Peste cate mii de valuri stapanirea ta strabate,
Cand plutesti pe miscatoarea marilor singuratate!
Cate tarmuri in florite, ce palate si cetati,
Strabatute de-al tau farmec tie singura-ti arati!
Si in cate mii de case lin patruns-ai prin feresti,
Cate frunti pline de ganduri, ganditoare le privesti!
Vezi pe-un rege ce-mpanzeste globu-n planuri pe un veac,
Cand la ziua cea de mane abia cuget-un sarac...
Desi trepte osebite le-au iesit din urna sortii,
Deopotriva-i stapaneste raza ta si geniul mortii;
La acelasi sir de patimi deopotriva fiind robi,
Fie slabi, fie puternici, fie genii ori neghiobi!
Unul cauta-n oglinda de-si bucleaza al sau par,
Altul cauta in lume si in vreme adevar,

De pe galbenele file el aduna mii de coji,
A lor nume trecatoare le insamna pe raboj;
Iara altu-mparte lumea de pe scandura tarabii,
Socotind cat aur marea poarta-n negrele-i corabii.
Iar colo batranul dascal, cu-a lui haina roasa-n coate,
Intr-un calcul fara capat tot socoate si socoate
Si de frig la piept si-ncheie tremurand halatul vechi,
Isi infunda gatu-n guler si bumbacul in urechi;
Uscativ asa cum este, garbovit si de nimic,
Universul fara margini e in degetul lui mic,
Caci sub frunte-i viitorul si trecutul se incheaga,
Noaptea-adanc-a vecinicieii el in siruri o dezleaga;
Precum Atlas in vechime sprijinea cerul pe umar
Asa el sprijina lumea si vecia intr-un numar.
Pe cand luna straluceste peste-a tomurilor bracuri,
Intr-o clipa-l poarta gandul indarat cu mii de veacuri,
La-nceput, pe cand fiinta nu era, nici nefiinta,

Pe cand totul era lipsa de viata si vointa,
Cand nu s-ascundea nimica, desi tot era ascuns...
Cand patruns de sine insusi odihnea cel nepatruns.
Fu prapastie? genune? Fu noian intins de apa?
N-a fost lume priceputa si nici minte s-o priceapa,
Caci era un intuneric ca o mare far-o raza,
Dar nici de vazut nu fuse si nici ochi care s-o vaza.
Umbra celor nefacute nu-ncepuse-a se desface,
Si in sine impacata stapanea eterna pace!...
Dar deodat-un punct se misca... cel intai si singur. Iata-l
Cum din chaos face muma, iara el devine Total...
Punctu-acela de miscare, mult mai slab ca boaba spumii,
E stapanul fara margini peste marginile lumii...
De-atunci negura eterna se desface in fasii,
De atunci rasare lumea, luna, soare si stihii...
De atunci si pana astazi colonii de lumi pierdute
Vin din sure vai de chaos pe carari necunoscute
Si in roiuri luminoase izvorand din infinit,
Sunt atrase in viata de un dor nemarginit.
Iar in lumea asta mare, noi copii ai lumii mici,
Facem pe pamantul nostru musunoaie de furnici;
Microscopice popoare, regi, osteni si invatati
Ne succedem generatii si ne credem minunati;
Musti de-o zi pe-o lume mica de se masura cu cotul,
In acea nemarginire ne-nvartim uitand cu totul
Cum ca lumea asta-ntreaga e o clipa suspendata,
Ca-ndaratu-i si-nainte-i intuneric se arata.
Precum pulberea se joaca in imperiul unei raze,
Mii de fire viorie ce cu raza inceteaza,
Astfel, intr-a veciniciei noapte pururea adanca,

Avem clipa, avem raza, care tot mai tine inca...
Cum s-o stinge, totul piere, ca o umbra-n intuneric,
Caci e vis al nefiintii universul cel himeric...

In prezent cugetatorul nu-si opreste a sa minte,
Ci-ntr-o clipa gandu-l duce mii de veacuri inainte;
Soarele, ce azi e mandru, el il vede trist si ros
Cum se-nchide ca o rana printre nori intunecosi,
Cum planetii toti ingheata si s-azvarl rebeli in spat
Ei, din franele luminii si ai soarelui scapati;
Iar catapeteasma lumii in adanc s-au innegrit,
Ca si frunzele de toamna toate stelele-au pierit;
Timpul mort si-ntinde trupul si devine vecinicie,
Caci nimic nu se intampla in intinderea pustie,
Si in noaptea nefiintii totul cade, totul tace,
Caci in sine impacata reincep-eterna pace...

.....

Incepand la talpa insasi a multimii omenesti
Si suind in susul scarii pan? la fruntile craiesti,
De a vietii lor enigma ii vedem pe toti munciti,
Far-a sti sa spunem care ar fi mai nenorociti...
Unul e in toti, tot astfel precum una e in toate,
De asupra tuturor se ridica cine poate,
Pe cand altii stand in umbra si cu inima smerita
Nestiuti se pierd in taina ca si spuma nezarita -
Ce-o sa-i pese soartei oarbe ce vor ei sau ce gandesc?...
Ca si vantu-n valuri trece peste traiul omenesc.

Fericeasca-l scriitorii, toata lumea recunoasca-l...
Ce-o sa aiba din acestea pentru el, batranul dascal?

Nemurire, se va zice. Este drept ca viata-ntreaga,
Ca si iedera de-un arbor, de-o idee i se leaga.
"De-oi muri - isi zice-n sine - al meu nume o sa-l poarte
Secolii din gura-n gura si l-or duce mai departe,
De a pururi, pretutindenii, in ungherul unor crieri
Si-or gasi, cu al meu nume, adapost a mele scrieri!"
O, sarmane! tii tu minte cate-n lume-ai auzit,
Ce-ti trecu pe dinainte, cate singur ai vorbit?
Prea putin. De ici, de colo de imagine-o fasie,
Vre o umbra de gandire, ori un petec de hartie;
Si cand propria ta viata singur n-o stii pe de rost,
O sa-si bata altii capul s-o patrunza cum a fost?
Poate vrun pedant cu ochii cei verzui, peste un veac,
Printre tomuri bracuite asezat si el, un brac,
Aticismul limbii tale o sa-l puna la cantari,
Colbul ridicat din carte-ti l-o sufla din ochelari
Si te-o strange-n doua siruri, asezandu-te la coada,
In vro nota prizarita sub o pagina neroada.

Poti zidi o lume-ntreaga, poti s-o sfarami... orice-ai spune,
Peste toate o lopata de tarana se depune.
Mana care-au dorit sceptrul universului si ganduri
Ce-au cuprins tot universul incap bine-n patru scanduri...
Or sa vie pe-a ta urma in convoi de-nmormantare,
Splendid ca o ironie cu priviri nepasatoare...
Iar deasupra tuturor va vorbi vrun mititel,
Nu slavindu-te pe tine... lustruindu-se pe el
Sub a numelui tau umbra. Iata tot ce te asteapta.
Ba sa vezi... posteritatea este inca si mai dreapta.
Neputand sa te ajunga, crezi c-or vrea sa te admire?
Ei vor aplauda desigur biografia subtire

Care s-o-ncerca s-arate ca n-ai fost vrun lucru mare,
C-ai fost om cum sunt si dansii... Magulit e fiecare
Ca n-ai fost mai mult ca dansul. Si prostatecele nari
Si le umfla orisicine in savante adunari
Cand de tine se vorbeste. S-a-nteles de mai nainte
C-o ironica grimasa sa te laude-n cuvinte.
Astfel incaput pe mana a oricarui, te va drege,
Rele-or zice ca sunt toate cate nu vor intelege...
Dar, afara de acestea, vor cata vietii tale
Sa-i gaseasca pete multe, rautati si mici scandale -
Astea toate te apropie de dansii... Nu lumina
Ce in lume-ai revarsat-o, ci pacatele si vina,
Oboseala, slabiciunea, toate relele ce sunt
Intr-un mod fatal legate de o mana de pamant;
Toate micile mizerii unui suflet chinuit
Mult mai mult ii vor atrage decat tot ce ai gandit.

.....

Intre ziduri, printre arbori ce se scutura de floare,
Cum revarsa luna plina linistita ei splendoare!
Si din noaptea amintirii mii de doruri ea ne scoate;
Amortita li-i durerea, le simtim ca-n vis pe toate,
Caci in propria-ne lume ea deschide poarta-ntrarii
Si ridica mii de umbre dupa stinsul lumanarii...
Mii pustiuri scanteiaza sub lumina ta fecioara,
Si cati codri-ascund in umbra stralucire de izvoara!
Peste cate mii de valuri stapanirea ta strabate,
Cand plutesi pe miscatoarea marilor singuratate,
Si pe toti ce-n asta lume sunt supusi puterii sortii
Deopotriva-i stapaneste raza ta si geniul mortii!

SCRISOAREA II

De ce pana mea ramane in cerneala, ma intrebi?
De ce ritmul nu m-abate cu ispita-i de la trebi?
De ce dorm, ingramadite intre galbenele file,
Iambii suitori, troheii, saltaretele dactile?
Daca tu stiai problema astei vietii cu care lupt,
Ai vedea ca am cuvinte pana chiar sa o fi rupt,
Caci intreb, la ce-am incepe sa-n cercam in lupta dreapta
A turna in forma noua limba veche si-n teapta?
Acea tainica simtire, care doarme-n a ta harfa,
In cuplete de teatru s-o desfaci ca pe o marfa,
Cand cu sete cauti forma ce sa poata sa te-ncape,
Sa le scrii, cum cere lumea, vro istorie pe apa?
Insa tu imi vei raspunde ca e bine ca in lume
Prin frumoasa stihuire sa patrunda al meu nume,
Sa-mi atrag luare-aminte a barbatilor din tara,
Sa-mi dedic a mele versuri la cucoane, bunaoara,
Si dezgustul meu din suflet sa-l impac prin a mea minte. -
Dragul meu, cararea asta s-a batut de mai nainte;
Noi avem in veacul nostru acel soi ciudat de barzi,
Care-ncearca prin poeme sa devie cumularzi,
Inchinand ale lor versuri la puternici, la cucoane,
Sunt cantati in cafenele si fac zgomot in saloane;
Iar cararile vietii fiind grele si inguste,
Ei incearca sa le treaca prin protectie de fuste,
Dedicand brosure la dame a caror barbati ei spera
C-ajungand candva ministri le-a deschide cariera. -

De ce nu voi pentru nume, pentru glorie sa scriu?
Oare glorie sa fie a vorbi intr-un pustiu?

Azi, cand patimilor proprii muritorii toti sunt robi,
Gloria-i inchipuirea ce o mie de neghiobi
Idolului lor inchina, numind mare pe-un pitic
Ce-o besica e de spuma intr-un secol de nimic.

Incorda-voi a mea lira sa cant dragostea? Un lant
Ce se-mparte cu fratie intre doi si trei amanti.
Ce? Sa-ngani pe coarda dulce, ca de voie te-ai adaos
La cel cor ce-n opereta e condus de Menelaos?
Azi adeseori femeia, ca si lumea, e o scoala,
Unde-nveti numai durere, injosire si spoiala;
La aceste acad?mii de stiinti a zanei Vineri
Tot mai des se perindeaza si din tineri in mai tineri,
Tu le vezi primind elevii cei imberbi in a lor clas,
Pana cand din scoala toata o ruina a ramas.

Vai! tot mai gandesti la anii cand visam in acad?mii,
Ascultand pe vechii dascali carpocind la haina vremii,
Ale clipelor cadavre din volume stand s-adune
Si-n a lucrurilor peteci cautand intelepciune?
Cu murmurele lor blande, un izvor de horum-harum,
Castigand cu clipoceala nervum rerum gerendarum;
Cu evlavie adanca ne-nvarteau al mintii scripet,
Leganand cand o planeta, cand pe-un rege din Egipt.

Parca-l vad pe astronomul cu al negurii repaos,
Cum usor, ca din cutie, scoate lumile din chaos
Si cum neagra vecinicie ne-o intinde si ne-nvata
Ca epocele se-nsira ca margelele pe ata.
Atunci lumea-n capatana se-nvartea ca o morisca,
De simteam, ca Galilei, ca com?dia se misca. -

Ametiti de limbe moarte, de planeti, de colbul scolii,
Confundam pe bietul dascal cu un crai mancat de molii
Si privind painjenisul din tavan, de pe pilastri,
Ascultam pe craiul Ramses si visam la ochi albastri
Si pe margini de caiete scriam versuri dulci, de pilda
Catre vreo trandafirie si salbatica Clotilda.
Imi plutea pe dinainte cu al timpului amestic
Ba un soare, ba un rege, ba alt animal domestic.
Scartiirea de condeie dadea farmec astei linisti,
Vedeam valuri verzi de grane, undoiarea unei inisti,
Capul greu cadea pe banca, pareau toate-n infinit;
Cand suna, stiam ca Ramses trebuia sa fi murit.

Atunci lumea cea gandita pentru noi avea fiinta,
Si, din contra, cea aievea ne parea cu neputinta.
Azi abia vedem ce stearpa si ce aspra cale este
Cea ce poate sa convie unei inime oneste;
Iar in lumea cea comuna a visa e un pericol,
Caci de ai cumva iluzii, esti pierdut si esti ridicul.

Si de-aceea de-azi-nainte poti sa nu ma mai intrebi
De ce ritmul nu m-abate cu ispita de la trebi,
De ce dorm ingramadite intre galbenele file
Iambii suitori, troheii, saltaretele dactile...
De-oi urma sa scriu in versuri, teama mi-e ca nu cumva
Oamenii din ziua de-astazi sa ma-nceap-a lauda.
Daca port cu usurinta si cu zambet a lor ura,
Laudele lor desigur m-ar mahnii peste masura.

SCRISOAREA III

Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vro limba,
Ce cu-a turmelor pasune, a ei patrie s-o schimba,
La pamant dormea tinandu-si capatai mana cea dreapta;
Dara ochiu-nchis afara, inlauntru se desteapta.
Vede cum din ceruri luna luneca si se coboara
Si s-apropie de dansul preschimbata in fecioara.
Inflorea cararea ca de pasul blandei primaveri;
Ochii ei sunt plini de umbra tainuitelor dureri;
Codrii se infloresc de atata frumuseti,
Apele-ncretesc in tremur straveziile lor fete,
Pulbere de diamante cade fina ca o bura,
Scanteind plutea prin aer si pe toate din natura
Si prin mandra fermecare sun-o muzica de soapte,
Iar pe ceruri se inalta curcubeiele de noapte...
Ea, sezand cu el alaturi, mana fina i-o intinde,
Parul ei cel negru-n valuri de matasa se desprinde:
- Las? sa leg a mea viata de a ta... In bratu-mi vino,
Si durerea mea cea dulce cu durerea ta alin-o...
Scrie in cartea vietii este si de veacuri si de stele
Eu sa fiu a ta stapana, tu stapan vietii mele.

Si cum o privea sultanul, ea se-ntuneca... dispare;
Iar din inima lui simte un copac cum ca rasare,
Care creste intr-o clipa ca in veacuri, mereu creste,
Cu-a lui ramuri peste lume, peste mare se lateste;
Umbra lui cea uriasa orizonul il cuprinde
Si sub dansul universul intr-o umbra se intinde;
Iar in patru parti a lumii vede siruri muntii mari,
Atlasul, Caucazul, Taurul si Balcanii seculari;
Vede Eufratul si Tigris, Nilul, Dunarea batrana -
Umbra arborelui falnic peste toate e stapana.

Astfel, Asia, Europa, Africa cu-a ei pustiuri
Si corabiile negre leganandu-se pe rauri,
Valurile verzi de graie leganandu-se pe lanuri,
Marile tarmuitoare si cetati langa limanuri,
Toate se intind nainte-i... ca pe-un urias covor,
Vede tara langa tara si popor langa popor -
Ca prin neguri alburie se strevad si se prefac
In intinsa-imparatie sub o umbra de copac.

Vulturii porniti la ceruri pan? la ramuri nu ajung;
Dar un vant de biruinta se porneste indelung
Si loveste randuri, randuri in frunzisul sunator,
Strigate de-Allah! Allahu! se aud pe sus prin nori,
Zgomotul crestea ca marea turburata si inalta,
Urlete de batalie s-alungau dupaolalta,
Insa frunzele-ascutite se indoaie dupa vant
Si deasupra Romei noua se inclina la pamant.

Se cutremura sultanul... se desteapta... si pe cer
Vede luna cum pluteste peste plaiul Eschiser.
Si priveste trist la casa seihului Edebali;
Dupa gratii de fereastră o copila el zari
Ce-i zambeste, mladioasa ca o creanga de alun;
E a seihului copila, e frumoasa Malcatun.
Atunci el pricepe visul ca-i trimis de la profet,
Ca pe-o clipa se-naltase chiar in rai la Mohamet,
Ca din dragostea-i lumeasca un imperiu se va naste,
Ai caruia ani si margini numai cerul le cunoaste.

Visul sau se-nfiripeaza si se-ntinde vultureste,
An cu an imparatia tot mai larga se sporeste,

Iara flamura cea verde se inalta an cu an,
Neam cu neam urmandu-i zborul si sultan dupa sultan.
Astfel tara dupa tara drum de glorie-i deschid...
Pan-in Dunare ajunge furtunosul Baiazid...
La un semn, un tarm de altul, legand vas de vas, se leaga
Si in sunet de fanfare trece oastea lui intreaga;
Ieniceri, copii de suflet ai lui Allah si spahii
Vin de-ntuneca pamantul la Rovine in campii;
Raspandindu-se in roiuri, intind corturile mari...
Numa-n zarea departata suna codrul de stejari.

Iata vine-un sol de pace c-o naframa-n varf de bat.
Baiazid, privind la dansul, il intreaba cu dispret:
- Ce vrei tu?
- Noi? Buna pace! Si, de n-o fi cu banat,
Domnul nostru-ar vrea sa vaza pe maritul imparat.

La un semn deschisa-i calea si s-apropie de cort
Un batran atat de simplu, dupa vorba, dupa port.
- Tu esti Mircea?
- Da-mparate!
- Am venit sa mi te-nchini.
De nu, schimb a ta coroana intr-o ramura de spini.
- Orice gand ai, imparate, si oricum vei fi sosit,
Cat suntem inca pe pace, eu iti zic: Bine-ai venit!
Despre partea inchinarii insa, doamne, sa ne ierti;
Dar acu vei vrea cu oaste si razboi ca sa ne certi,
Ori vei vrea sa faci intoarsa de pe-acuma a ta cale,
Sa ne dai un semn si noua de mila mariei-tale...
De-o fi una, de-o fi alta... Ce e scris si pentru noi,
Bucurosi le-om duce toate, de e pace, de-i razboi.

- Cum? Cand lumea mi-e deschisa, a privi gandesti ca pot
Ca intreg Aliotmanul sa se-mpiedece de-un ciot?
O, tu nici visezi, batrane, cati in cale mi s-au pus!
Toata floarea cea vestita a intregului Apus,
Tot ce sta in umbra crucii, imparati si regi s-aduna
Sa dea piept cu uraganul ridicat de semiluna.
S-a-mbracat in zale lucii cavalerii de la Malta,
Papa cu-a lui trei coroane, puse una peste alta,
Fulgerele adunat-au contra fulgerului care
In turbarea-i furtunoasa a cuprins pamant si mare.
N-au avut decat cu ochiul ori cu mana semn a face,
Si Apusul isi impinse toate neamurile-ncoace;
Pentru-a crucii biruinta se miscara rauri-rauri,
Ori din codri rascolite, ori starnite din pustiuri;
Zguduind din pace-adanca ale lumii inceputuri,
Innegrind tot orizontul cu-a lor zeci de mii de scuturi,
Se miscau ingrozitoare ca paduri de lanci si sabii,
Tremura inspaimantata marea de-ale lor corabii!...
La Nicopole vazut-ai cate tabere s-au strans
Ca sa steie inainte-mi ca si zidul neinvins.
Cand vazui a lor multime, cata frunza, cata iarba,
Cu o ura nempacata mi-am soptit atunci in barba,
Am jurat ca peste dansii sa trec falnic, fara pas,
Din pristolul de la Roma sa dau calului ovas...
Si de crunta-mi vijelie tu te aperi c-un toiag?
Si, purtat de biruinta, sa ma-mpiedic de-un mosneag?
- De-un mosneag, da, imparate, caci mosneagul ce privesti
Nu e om de rand, el este domnul Tarii Romanesti.
Eu nu ti-as dori vrodata sa ajungi sa ne cunosti,
Nici ca Dunarea sa-nece spumegand a tale osti.

Dupa vremuri multi venira, incepand cu acel oaspe,
Ce din vechi se pomeneste, cu Dariu a lui Istaspe;
Multi durara, dupa vremuri, peste Dunare vrun pod,
De-au trecut cu spaima lumii si multime de norod;
Imparati pe care lumea nu putea sa-i mai incapa
Au venit si-n tara noastra de-au cerut pamant si apa -
Si nu voi ca sa ma laud, nici ca voi sa te-nspaimant,
Cum venira, se facura toti o apa s-un pamant.
Te falesti ca inainte-ti rasturnat-ai valvartej
Ostile leite-n zale de-mparati si de viteji?
Tu te lauzi ca Apusul inainte ti s-a pus?...
Ce-i mana pe ei in lupta, ce-au voit acel Apus?
Laurii voiau sa-i smulga de pe fruntea ta de fier,
A credintii biruinta cata orice cavaler.
Eu? Imi apar saracia si nevoile si neamul...
Si de-aceea tot ce misca-n tara asta, raul, ramul,
Mi-e prieten numai mie, iara tie dusman este,
Dusmanit vei fi de toate, fara-a prinde chiar de veste;
N-avem osti, dara iubirea de mosie e un zid
Care nu se-nfioreaza de-a ta faima, Baiazid!

Si abia pleca batranul... Ce mai freamat, ce mai zbucium!
Codrul clocoti de zgomot si de arme si de bucium,
Iar la poala lui cea verde mii de capete pletoase,
Mii de coifuri lucitoare ies din umbra-ntunecoasa;
Calaretii implu campul si roiesc dupa un semn
Si in caii lor salbatici bat cu scarile de lemn,
Pe copite iau in fuga fata negrului pamant,
Lanci scanteie lungi in soare, arcuri se intind in vant,
Si ca nouri de arama si ca ropotul de grindeni,
Orizonu-ntunecandu-l, vin sageti de pretutindeni,

Vajaind ca vijelia si ca plesnetul de ploaie...
Urla campul si de tropot si de strigat de bataie.
In zadar striga-mparatul ca si leul in turbare,
Umbra mortii se intinde tot mai mare si mai mare;
In zadar flamura verde o ridica inspre oaste,
Caci cuprinsa-i de pieire si in fata si in coaste,
Caci se clatina rarite siruri lungi de batalie;
Cad asabii ca si palcuri risipite pe campie,
In genunchi cadeau pedestri, colo caii se rastoarna,
Cand sagetile in valuri, care suiera, se toarna
Si, lovind in fata,-n spate, ca si crivatul si gerul,
Pe pamant lor li se pare ca se naruie tot cerul...
Mircea insusi mana-n lupta vijelia-ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calca totul in picioare;
Durduind soseau calarii ca un zid inalt de suliti,
Printre cetele pagane trec rupandu-si large uliti;
Risipite se-mprastie a dusmanilor siraguri,
Si gonind biruitoare tot veneau a tarii steaguri,
Ca potop ce prapadeste, ca o mare turburata -
Peste-un ceas paganatatea e ca pleava vanturata.
Acea grindin-otelita inspre Dunare o mana,
Iar in urma lor se-ntinde falnic armia romana.

Pe cand oastea se aseaza, iata soarele apune,
Voind crestetele nalte ale tarii sa-ncunune
Cu un nimb de biruinta; fulger lung incremenit
Margineste muntii negri in intregul asfintit,
Pan? ce izvorasc din veacuri stele una cate una
Si din neguri, dintre codri, tremurand s-arata luna:
Doamna marilor s-a noptii varsa liniste si somn.
Langa cortu-i, unul dintre fiii falnicului domn

Sta zambind de-o amintire, pe genunchi scriind o carte,
S-o trimita dragei sale, de la Arges mai departe:

"De din vale de Rovine
Graim, Doamna, catre Tine,
Nu din gura, ci din carte,
Ca ne esti asa departe.
Te-am ruga, mari, ruga
Sa-mi trimiti prin cineva
Ce-i mai mandru-n valea Ta:
Codrul cu poienele,
Ochii cu sprancenele;
Ca si eu trimite-voi
Ce-i mai mandru pe la noi:
Oastea mea cu flamurile,
Codrul si cu ramurile,
Coiful nalt cu penele,
Ochii cu sprancenele.
Si sa stii ca-s sanatos,
Ca, multamind lui Cristos,
Te sarut, Doamna, frumos".

.....

De-asa vremi se-nvrednicira cronicarii si rapsozii;
Veacul nostru ni-l umplura saltimbancii si irozii...
In izvoadele batrane pe eroi mai pot sa caut;
Au cu lira visatoare ori cu sunete de flaut
Poti sa-ntampini patriotii ce-au venit de-atunci incolo?
Inaintea acestora tu ascunde-te, Apollo!
O, eroi! care-n trecutul de mariri va adumbriseti,

Ati ajuns acum de moda de va scot din letopiset,
Si cu voi drapandu-si nula, va citeaza toti nerozii,
Mestecand veacul de aur in noroiul greu al prozii.
Ramaneti in umbra sfanta, Basarabi si voi Musatini,
Descalculatori de tara, datatori de legi si datini,
Ce cu plugul si cu spada ati intins mosia voastra
De la munte pan? la mare si la Dunarea albastra.

Au prezentul nu ni-i mare? N-o sa-mi dea ce o sa cer?
N-o sa aflu intr-ai nostri vre un falnic juvaer?
Au la Sybaris nu suntem langa capistea spoielii?
Nu se nasc glorii pe strada si la usa cafenelii,
N-avem oameni ce se lupta cu retoricele suliti
In aplauzele grele a canaliei de uliti,
Panglicari in ale tarii, care joaca ca pe funii,
Masti cu toate de renume din comedia minciunii?
Au de patrie, virtute nu vorbeste liberalul,
De ai crede ca viata-i e curata ca cristalul?
Nici visezi ca inainte-ti sta un stalp de cafenele,
Ce isi rade de-aste vorbe inganandu-le pe ele.
Vezi colo pe uriciunea fara suflet, fara cuget,
Cu privirea-mparosata si la falci umflat si buget,
Negru, cocosat si lacom, un izvor de siretlicuri,
La tovarasii sai spune veninoasele-i nimicuri;
Toti pe buze-avand virtute, iar in ei moneda calpa,
Quintesenta de mizerii de la crestet pana-n talpa.
Si deasupra tuturor, oastea sa si-o recunoasca,
Isi arunca pocitura bulbucatii ochi de broasca...
Dintr-acestia tara noastra isi alege astazi solii!
Oameni vrednici ca sa saza in zidirea sfintei Golii,
In camesi cu maneci lunge si pe capete scufie,

Ne fac legi si ne pun biruri, ne vorbesc filosofie.
Patriotii! Virtuosii, ctitori de asezaminte,
Unde spumega desfraul in miscari si in cuvinte,
Cu evlavie de vulpe, ca in strane, sed pe locuri
Si aplauda frenetic schime, cantece si jocuri...
Si apoi in sfatul tarii se adun sa se admire
Bulgaroi cu ceafa groasa, grecotei cu nas subtire;
Toate mutrele acestea sunt pretinse de roman,
Toata greco-bulgarimea e nepoata lui Traian!
Spuma asta-nveninata, asta plebe, ast gunoi
Sa ajung-a fi stapana si pe tara si pe noi!
Tot ce-n tarile vecine e smintit si starpitura,
Tot ce-i insemnat cu pata putrejunii de natura,
Tot ce e perfid si lacom, tot Fanarul, toti ilotii,
Toti se scursera aicea si formeaza patriotii,
Incat fonfii si flecarii, gagautii si gusatii,
Balbaiti cu gura stramba sunt stapanii astei natii!

Voi sunteti urmasii Romei? Niste rai si niste fameni!
I-e rusine omenirii sa va zica voua oameni!
Si aceasta ciuma-n lume si aceste creaturi
Nici rusine n-au sa ieie in smintitele lor guri
Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,
Indraznesc ca sa rosteasca pan? si numele tau... tara!

La Paris, in lupanare de cinismu si de lene,
Cu femeile-i pierdute si-n orgiile-i obscene,
Acolo v-ati pus averea, tineretele la stos...
Ce a scos din voi Apusul, cand nimic nu e de scos?

Ne-ati venit apoi, drept minte o sticluta de pomada,
Cu monoclu-n ochi, drept arma betisor de promenada,
Vestejiti fara de vreme, dar cu creieri de copil,
Drept stiint-avand in minte vreun vals de Bal-Mabil,
Iar in schimb cu-averea toata vrun papuc de curtezana...
O, te-admir, progenitura de origine romana!

Si acum priviti cu spaima fata noastra sceptic-rece,
Va mirati cum de minciuna astazi nu vi se mai trece?
Cand vedem ca toti aceia care vorbe mari arunca
Numai banul il vaneaza si castigul fara munca,
Azi, cand fraza lustruita nu ne poate insela,
Astazi altii sunt de vina, domnii mei, nu este-asa?
Prea v-ati aratat arama, sfasiind aceasta tara,
Prea facurati neamul nostru de rusine si ocară,
Prea v-ati batut joc de limba, de strabuni si obicei,
Ca sa nu s-arate-odata ce sunteti - niste misei!
Da, castigul fara munca, iata singura pornire;
Virtutea? e-o nerozie; Geniul? o nefericire.

Dar lasati macar stramosii ca sa doarma-n colb de cronici;
Din trecutul de marire v-ar privi cel mult ironici.
Cum nu vii tu, Tepes doamne, ca punand mana pe ei,
Sa-i imparti in doua cete: in smintiti si in misei,
Si in doua temniti large cu de-a sila sa-i aduni,
Sa dai foc la puscarie si la casa de nebuni!

SCRISOAREA IV

Sta castelul singuratic, oglindindu-se in lacuri,
Iar in fundul apei clare doarme umbra lui de veacuri;

Se inalta in tacere dintre raristea de brazii,
Dand atata intunerec rotitorului talaz.
Prin ferestrele arcate, dupa geamuri, tremur numa
Lungi perdele incretite, care scanteie ca bruma.
Luna tremura pe codri, se aprinde, se mareste,
Muchi de stanca, varf de arbor, ea pe ceruri zugravesce,
Iar stejarii par o straja de giganti ce-o inconjoara,
Rasritul ei pazindu-l ca pe-o tainica comoara.

Numai lebedele albe, cand plutesc incet din trestii,
Domnitoare peste ape, oaspeti linistei acestei,
Cu aripile intinse se mai scutura si-o taie,
Cand in cercuri tremurande, cand in brazde de vampaie.
Papura se misca-n freamat de al undelor cutrier,
Iar in iarba inflorita, somnoros suspin-un grier...
E atata vara-n aer, e atat de dulce zvonul...

Singur numai cavalerul suspinand privea balconul
Ce-ncarcat era de frunze, de ii spanzur prin ostrete
Roze rosie de Siras si liane-n fel de fete.
Respirarea cea de ape il imbata, ca si sara;
Peste farmecul naturii dulce-i picura ghitara:

"O, arata-mi-te iara-n haina lunga de matasa,
Care pare incarcata de o pulbere-argintoasa,
Te-as privi o viata-ntreaga in cununa ta de raze,
Pe cand mana ta cea alba parul galben il neteaza.
Vino! Joaca-te cu mine... cu norocul meu... mi-arunca
De la sanul tau cel dulce floarea vesteda de lunca,
Ca pe coardele ghitarei rasunand incet sa cada...
Ah! E-atat de alba nopatea, parc-ar fi cazut zapada.

Ori in umbra parfumata a buduarului sa vin,
Sa ma-mbete acel miros de la panzele de in;
Cupido, un paj sagalnic, va ascunde cu-a lui mana,
Vioriul glob al lampei, mladiaoasa mea stapana!"

Si uscat fosni matasa de podele, intre glastre,
Intre rozele de Siras si lianele albastre;
Dintre flori copila rade si se-nclina peste gratii -
Ca un chip usor de inger e-aratarea adoratei -
Din balcon i-arunca-o roza si cu manile la gura,
Pare ca il dojeneste cand sopteste cu caldura;
Apoi iar dispare-nluntru... auzi pasuri ce coboara...
Si iesind pe usa iute, ei s-au prins de subsuoara.
Brat de brat pasesc alaturi... le sta bine laolalta,
Ea frumoasa si el tanar, el inalt si ea inalta.
Iar in umbra de pe maluri se desface-acum la larg
Luntrea cu-ale ei vintrele spanzurate de catarg
Si incet inainteaza in lovire de lopeti,
Leganand atata farmec si atatea frumuseti...

Luna... luna iese-ntreaga, se inalt-asa balaie
Si din tarm in tarm dureaza o carare de vapaie,
Ce pe-o repede-nmiire de mici unde o aterne
Ea, copila cea de aur, visul negurii eterne;
Si cu cat lumina-i dulce tot mai mult se lamureste,
Cu-atat valurile apei, cu-atat tarmul parca creste,
Codrul pare tot mai mare, parca vine mai aproape
Dimpreuna cu al lunei disc, stapanitor de ape.
Iara tei cu umbra lata si cu flori pana-n pamant
Inspre apa-ntunecata lin se scutura de vant;
Peste capul blond al fetei zboara florile s-o ploua...

Ea se prinde de grumazu-i cu manutele-amandoua
Si pe spate-si lasa capul: - Ma uimesti daca nu mantui...
Ah, ce fioros de dulce de pe buza ta cuvantu-i!
Cat de sus ridici acuma in gandirea ta pe-o roaba,
Cand durerea ta din suflet este singura-mi podoaba.
Si cu focul bland din glasu-ti tu ma dori si ma cutremuri,
De imi pare o poveste de amor din alte vremuri;
Visurile tale toate, ochiul tau atat de tristu-i,
Cu-a lui umed-adancime toata mintea mea o mistui...
Da-mi-i mie ochii negri... nu privi cu ei in laturi,
Caci de noaptea lor cea dulce vecinic n-o sa ma mai sature -
As orbi privind intr-insii... O, asculta numa-ncoace,
Cum la vorba mii de valuri stau cu stelele proroace!
Codrii negri aiureaza si izvoarele-i albastre
Povestesc ele-nde ele numai dragostele noastre
Si luceferii ce tremur asa reci prin negre cetini,
Tot pamantul, lacul, cerul... toate, toate ni-s prietini...
Ai putea sa lepezi carma si lopetile sa lepezi,
Dupa propria lor voie sa ne duca unde repezi,
Caci oriunde numai ele ar dori ca sa ne poarte,
Pretutindeni fericire... de-i viata, de e moarte.

.....

Fantazie, fantazie, cand suntem numai noi singuri,
Ce ades ma porti pe lacuri si pe mare si prin cranguri!
Unde ai vazut vrodata aste tari necunoscute?
Cand se petrecur-aceste? La o mie patru sute?
Azi n-ai chip in toata voia in privirea-i sa te pierzi,
Cum iti vine, cum iti place pe copila s-o desmierzi,

Dupa gat sa-i asezi bratul, gura-n gura, piept la piept,
S-o intrebi numai cu ochii: "Ma iubesti tu? Spune drept!"

As! abia ti-ai intins mana, sare ivarul la usa,
E-un congres de rubedenii, vre un unchi, vre o matusa...
Iute capul intr-o parte si te uiti in jos smerit...
Oare nu-i in lumea asta vrun ungher pentru iubit?
Si ca mumii egiptene stau cu totii-n scaun tepeni,
Tu cu manile-nclestate, mai cu degetele depeni,
Mai sucesti vre o tigara, numeri fire de musteti
Si-n probleme culinare te incerci a fi istet.

Sunt satul de-asa viata... nu sorbind a ei pahara,
Dar mizeria aceasta, proza asta e amara.
Sa sfintesti cu mii de lacrimi un instinct atat de van
Ce le-abate si la pasari de vreo doua ori pe an?
Nu traiti voi, ci un altul va inspira - el traieste,
El cu gura voastra rade, el se-ncanta, el sopteste,
Caci a voastre vietii cu toate sunt ca undele ce curg.
Vecinic este numai raul: raul este Demiurg.
Nu simtiti c-amorul vostru e-un amor strain? Nebuni!
Nu simtiti ca-n proaste lucruri voi vedeti numai minuni?
Nu vedeti c-acea iubire serv-o cauza din natura?
Ca e leagan unor viete ce seminte sunt de ura?
Nu vedeti ca rasul vostru e in fiii vostri plans,
Ca-i de vina cum ca neamul Cain inca nu s-a stans?
O, teatru de papuse... zvon de vorbe omenesti,
Povestesc ca papagalii mii de glume si povesti
Fara ca sa le priceapa... Dupa ele un actor
Sta de vorba cu el insusi, spune zeci de mii de ori
Ce-a spus veacuri dupolalta, ce va spune veacuri inca,

Pan? ce soarele s-o stinge in genunea cea adanca.
Ce? Cand luna se strecoara printre nouri, prin pustii,
Tu cu lumea ta de ganduri dupa ea sa te atii?
Sa aluneci pe poleiul de pe ulitele ninse,
Sa privesti prin lucii geamuri la luminile aprinse
Si s-o vezi inconjurata de un roi de pierde-vara,
Cum zambeste tuturor cu gandirea ei usoara?
S-auzi zornetul de pinteni si fosnirile de rochii,
Pe cand ei sucesc musteata, iara ele fac cu ochii?
Cand incheie cu-o privire amoroasele-ntelegeri,
Cu ridicula-ti simtire tu la poarta ei sa degeri?
Patimas si indaratnic s-o iubesti ca un copil
Cand ea-i rece si cu toane ca si luna lui april?
Inclestand a tale brate toata mintea sa ti-o pierzi?
De la crestet la picioare s-o admiri si s-o desmierzi
Ca pe-o marmura de Paros sau o panza de Corregio,
Cand ea-i rece si cocheta? Esti ridicul, intelege-o...
Da... visam odinioara pe acea ce m-ar iubi,
Cand as sta pierdut pe ganduri, peste umar mi-ar privi,
As simti-o ca-i aproape si ar sti c-o inteleg...
Din sarmana noastra viata, am dura roman intreg...
N-o mai caut... Ce sa caut? E acelasi cantec vechi,
Setea linistei eterne care-mi suna in urechi;
Dar organele-s sfarmate si-n strigari iregulare
Vechiul cantec mai strabate cum in nopti izvorul sare.
P-ici, pe colo mai strabate cate-o raza mai curata
Dintr-un Carmen Saeculare ce-l visai si eu odata.
Astfel suiera si striga, scapara si rupt rasuna,
Se imping tumultuoase si salbatece pe struna,
Si in gandu-mi trece vantul, capul arde pustiit,

Aspru, rece suna cantul cel etern neispravit...
Unde-s sirurile clare din viata-mi sa le spun?
Ah! organele-s sfarmate si maestrul e nebun!

SCRISOAREA V

Biblia ne povesteste de Samson, cum ca muierea,
Cand dormea, taindu-i parul, i-a luat toata puterea
De l-au prins apoi dusmanii, l-au legat si i-au scos ochii,
Ca dovada de ce suflet sta in pieptii unei rochii...
Tinere, ce plin de visuri urmaresti vre o femeie,
Pe cand luna, scut de aur, straluceste prin alee
Si pateaza umbra verde cu misterioase dungi,
Nu uita ca doamna are minte scurta, haine lungi.
Te imbeti de feeria unui mandru vis de vara,
Care-n tine se petrece... la intreab-o bunaoara -
O sa-ti spuie de panglice, de volane si de mode,
Pe cand inima ta bate ritmul sfant al unei ode...
Cand cocheta de-al tau umar ti se razima copila,
Dac-ai inima si minte, te gandeste la Dalila.

E frumoasa, se-ntelege... Ca copiii are haz,
Si cand rade face inca si gropite in obraz
Si gropite face-n unghiul ucigasei sale guri
Si la degetele manii si la orice-ncheieturi.
Nu e mica, nu e mare, nu-i subtire, ci-mplinita,
Incat ai ce strange-n brate - numai buna de iubita.
Tot ce-ar zice i se cade, tot ce face-i sade bine
Si o prinde orice lucru, caci asa se si cuvine.
Daca vorba-i e placuta, si tacerea-i inca place;

Vorba zice: "fugi incolo", rasul zice: "vino-ncoace!"
Imbla parca amintindu-si vre un cantec, alintata,
Pare ca i-ar fi tot lene si s-ar cere sarutata.
Si se-nalta din calcaie sa-ti ajunga pan? la gura,
Daruind c-o sarutare acea tainica caldura,
Ce n-o are decat numai sufletul unei femei...
Cata fericire crezi tu c-ai gasi in bratul ei!
Te-ai insenina vazandu-i rumenirea din obraji -
Ea cu toane, o craiasa, iar tu tanar ca un paj -
Si adanc privind in ochii-i, ti-ar parea cum ca inveti
Cum viata pret sa aiba si cum moartea s-aiba pret.
Si, inveninat de-o dulce si fermecatoare jale,
Ai vedea in ea craiasa lumii gandurilor tale,
Asa ca, inchipuindu-ti lacramoasele ei gene,
Ti-ar parea mai mandra decat Venus Anadyomene,
Si, in chaosul uitarii, oricum orele alerge,
Ea, din ce in ce mai draga, ti-ar cadea pe zi ce merge.

Ce iluzii! Nu-ntelegi tu, din a ei cautatura,
Ca deprindere, grimasa este zambetul pe gura,
Ca intreaga-i frumusete e in lume de prisos,
Si ca sufletul ti-l pierde fara de nici un folos?
In zadar boltita lira, ce din sapte coarde suna,
Tanguirea ta de moarte in cadentele-i aduna;
In zadar in ochi avea-vei umbre mandre din povesti,
Precum iarna se aseaza flori de gheata pe feresti,
Cand in inima e vara...; in zadar o rogi: "Consacra-mi
Crestetul cu-ale lui ganduri, sa-l sfintesc cu-a mele lacrami!"
Ea nici poate sa-ntealeaga ca nu tu o vrei... ca-n tine
E un demon ce-nseteaza dupa dulcile-i lumine,
C-acel demon plange, rade, neputand s-auza plansu-si,

Ca o vrea... spre-a se-ntelege in sfarsit pe sine insusi,
Ca se zbate ca un sculptor fara brate si ca geme
Ca un maistru ce-asurzeste in momentele supreme,
Pan-a nu ajunge-n culmea dulcii muzice de sfere,
Ce-o aude cum se naste din rotire si cadere.
Ea nu stie c-acel demon vrea sa aiba de model
Marmura-i cu ochii negri si cu glas de porumbel
Si ca nu-i cere drept jertfa pe-un altar inalt sa moara
Precum in vechimea sfanta se junghiau odinioara
Virginile ce statura sculptorilor de modele,
Cand taiau in marmor chipul unei zane dupa ele.

S-ar pricepe pe el insusi acel demon... s-ar renaste,
Mistuit pe focul propriu, el atunci s-ar recunoaste
Si, patruns de-ale lui patimi si amoru-i, cu nesatiu
El ar frange-n vers adonic limba lui ca si Horatiu;
Ar atrage-n visu-i mandru a izvoarelor murmururi,
Umbra umeda din codri, stelele ce ard de-a pururi,
Si-n acel moment de taina, cand s-ar crede ca-i ferice,
Poate-ar invia in ochiu-i ochiul lumii cei antice
Si cu patima adanca ar privi-o s-o adore,
De la ochii ei cei tineri mantuirea s-o implore;
Ar voi in a lui brate sa o tina-n veci de veci,
Dezghetand cu sarutarea-i raza ochilor ei reci.
Caci de piatra de-ar fi, inca s-a-n calzi de-atat amor,
Cand cazandu-i in genunche, i-ar vorbi tanguitor,
Fericirea inecandu-l, el ar sta sa-nnebuneasca,
Ca-n furtuna lui de patimi si mai mult sa o iubeasca.
Stie oare ea ca poate ca sa-ti dea o lume-ntreaga,
C-aruncandu-se in valuri si cercand sa te-ntealega
Ar implea-a ta adancime cu luceferi luminosi?

Cu zambiri de curtezana si cu ochi bisericosi,
S-ar preface ca pricepe. Magulite toate sunt
De-a fi umbra frumusetii cei eterne pe pamant.
O femeie intre flori zi-i si o floare-ntre femei -
S-o sa-i placa. Dar o pune sa aleaga intre trei
Ce-o-nconjoara, toti zicand ca o iubesc - cat de naiva -
Vei vedea ca deodata ea devine pozitiva.
Tu cu inima si mintea poate esti un paravan
Dupa care ea atrage vre un june curtezan,
Care intra ca actorii cu pasciorul maruntel,
Lasand val de mirosuri si de vorbe dupa el,
O chioeste cu lornionul, butonat cu o garofa,
Opera croitoreasca si in spirit si in stofa;
Poate ca-i convin tuspatri craii cartilor de joc
Si-n camera inimioarei i-aranjeaza la un loc...
Si cand dama cocheteaza cu privirile-i galante,
Impartind ale ei vorbe intre-un crai batran si-un fante,
Nu-i minune ca simtire-i sa se poata insela,
Sa confunde-un crai de pica cu un crai de mahala...
Caci cu dorul tau demonic va vorbi calugaresta,
Pe cand craiul cel de pica de s-arata, pieptu-i creste,
Ochiul inghetat i-l umplu ganduri negre de amor
Si deodata e viaie, sta picior peste picior,
S-acel sec in judecata-i e cu duh si e frumos...

A visa ca adevarul sau alt lucru de prisos
E in stare ca sa schimbe in natur-un fir de par,
Este piedica eterna ce-o punem la adevar.

Asadar, cand plin de visuri, urmaresti vre o femeie,
Pe cand luna, scut de aur, straluceste prin alee

Si pateaza umbra verde cu fantasticele-i dungi:
Nu uita ca doamna are minte scurta, haine lungi.
Te imbeti de feeria unui mandru vis de vara,
Care-n tine se petrece...
 Ia inteab-o, bunaoara,
S-o sa-ti spuie de panglice, de volane si de mode,
Pe cand inima ta bate-n ritmul sfant al unei ode...
Cand vezi piatra ce nu simte nici durerea si nici mila -
De ai inima si minte - feri in laturi, e Dalila!

LUCEAFARUL

A fost odata ca-n povesti,
A fost ca niciodata,
Din rude mari imparatesti,
O prea frumoasa fata.

Si era una la parinti
Si mandra-n toate cele,
Cum e Fecioara intre sfinti
Si luna intre stele.

Din umbra falnicelor bolti
Ea pasul si-l indreapta
Langa fereastra, unde-n colt
Luceafarul asteapta.

Privea in zare cum pe mari
Rasare si straluce,
Pe miscatoarele carari
Corabii negre duce.

Il vede azi, il vede mani,
Astfel dorinta-i gata;
El iar, privind de saptamani,
Ii cade draga fata.

Cum ea pe coate-si razima
Visand ale ei temple,
De dorul lui si inima
Si sufletu-i se imple.

Si cat de viu s-aprinde el
In orisicare sara,
Spre umbra negrului castel
Cand ea o sa-i apara.

* * *

Si pas cu pas pe urma ei
Aluneca-n odaie,
Tesand cu recile-i scantei
O mreaja de vapaie.

Si cand in pat se-ntinde drept
Copila sa se culce,
I-atinge manile pe piept,
I-nchide geana dulce;

Si din oglinda luminis
Pe trupu-i se revarsa,
Pe ochii mari, batand inchisi,
Pe fata ei intoarsa.

Ea îl privea cu un suras,
El tremura-n oglinda,
Caci o urma adanc in vis
De suflet sa se prinda.

Iar ea vorbind cu el in somn,
Oftand din greu suspina:
- O, dulce-al noptii mele domn,
De ce nu vii tu? Vina!

Cobori in jos, luceafar bland,
Alunecand pe-o raza,
Patrunde-n casa si in gand
Si viata-mi lumineaza!

El asculta tremurator,
Se aprindea mai tare
Si s-arunca fulgurator,
Se cufunda in mare;

Si apa unde-au fost cazut
In cercuri se roteste,
Si din adanc necunoscut
Un mandru tanar creste.

Usor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestei
Si tine-n mana un toiag
Incununat cu trestii.

Parea un tanar voievod
Cu par de aur moale,

Un vanat giulgi se-ncheie nod
Pe umerele goale.

Iar umbra fetei stravezii
E alba ca de ceara -
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scanteie-n afara.

- Din sfera mea venii cu greu
Ca sa-ti urmez chemarea,
Iar cerul este tatal meu
Si muma-mea e marea.

Ca in camara ta sa vin,
Sa te privesc de-aproape,
Am coborat cu-al meu senin
Si m-am nascut din ape.

O, vin?! odorul meu nespus,
Si lumea ta o lasa;
Eu sunt luceafarul de sus,
Iar tu sa-mi fii mireasa.

Colo-n palate de margean
Te-oi duce veacuri multe,
Si toata lumea-n ocean
De tine o s-asculte.

- O, esti frumos, cum numa-n vis
Un inger se arata,
Dara pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodata;

Strain la vorba si la port,
Lucesti fara de viata,
Caci eu sunt vie, tu esti mort,
Si ochiul tau ma-ngheata.

* * *

Trecu o zi, trecura trei
Si iarasi, noaptea, vine
Luceafarul deasupra ei
Cu razele-i senine.

Ea trebui de el in somn
Aminte sa-si aduca
Si dor de-al valurilor domn
De inim-o apuca:

- Cobori in jos, luceafar bland,
Alunecand pe-o raza,
Patrunde-n casa si in gand
Si viata-mi lumineaza!

Cum el din cer o auzi,
Se stinse cu durere,
Iar ceru-ncepe a roti
In locul unde piere;

In aer rumene vapai
Se-ntind pe lumea-ntreaga,
Si din a chaosului vai
Un mandru chip se-ncheaga;

Pe negre vitele-i de par
Coroana-i arde pare,
Venea plutind in adevar
Scaldat in foc de soare.

Din negru giulgi se desfasor
Marmoreele brate,
El vine trist si ganditor
Si palid e la fata;

Dar ochii mari si minunati
Lucesc adanc himeric,
Ca doua patimi fara sat
Si pline de-ntuneric.

- Din sfera mea venii cu greu
Ca sa te-ascult s-acuma,
Si soarele e tatal meu,
Iar noaptea-mi este muma;

O, vin?, odorul meu nespus,
Si lumea ta o lasa;
Eu sunt luceafarul de sus,
Iar tu sa-mi fii mireasa.

O, vin?, in parul tau balai
S-anin cununi de stele,
Pe-a mele ceruri sa rasai
Mai mandra decat ele.

- O, esti frumos, cum numa-n vis
Un demon se arata,

Dara pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodata!

Ma dor de crudul tau amor
A pieptului meu coarde,
Si ochii mari si grei ma dor,
Privirea ta ma arde.

- Dar cum ai vrea sa ma cobor?
Au nu-ntelegi tu oare,
Cum ca eu sunt nemuritor,
Si tu esti muritoare?

- Nu caut vorbe pe ales,
Nici stiu cum as incepe -
Desi vorbesti pe inteles,
Eu nu te pot pricepe;

Dar daca vrei cu crezământ
Sa te-ndrăgesc pe tine,
Tu te coboara pe pământ,
Fii muritor ca mine.

- Tu-mi ceri chiar nemurirea mea
In schimb pe-o sarutare,
Dar voi sa stii asemenea
Cat te iubesc de tare;

Da, ma voi naste din pacat,
Primind o alta lege;
Cu vecinicia sunt legat,
Ci voi sa ma dezlege.

Si se tot duce... S-a tot dus.
De dragu-unei copile,
S-a rupt din locul lui de sus,
Pierind mai multe zile.

* * *

In vremea asta Catalin,
Viclean copil de casa,
Ce imple cupele cu vin
Mesenilor la masa,

Un paj ce poarta pas cu pas
A-mparatesii rochii,
Baiat din flori si de pripas,
Dar indraznet cu ochii,

Cu obrajei ca doi bujori
De rumeni, bata-i vina,
Se furiseaza panditor
Privind la Catalina.

Dar ce frumoasa se facu
Si mandra, arz-o focul;
Ei, Catalin, acu-i acu
Ca sa-ti incerci norocul.

Si-n treacat o cuprinse lin
Intr-un ungher degraba.
- Da? ce vrei, mari Catalin?
Ia du-t? de-ti vezi de treaba.

- Ce voi? As vrea sa nu mai stai
Pe ganduri totdeuna,
Sa razi mai bine si sa-mi dai
O gura, numai una.

- Dar nici nu stiu macar ce-mi ceri,
Da-mi pace, fugi departe -
O, de luceafarul din cer
M-a prins un dor de moarte.

- Daca nu stii, ti-as arata
Din bob in bob amorul,
Ci numai nu te mania,
Ci stai cu binisorul.

Cum vanatoru-ntinde-n crang
La pasarele latul,
Cand ti-oi intinde bratul stang
Sa ma cuprinzi cu bratul;

Si ochii tai nemiscatori
Sub ochii mei ramaie...
De te inalt de subsuori
Te-nalta din calcaie;

Cand fata mea se pleaca-n jos,
In sus ramai cu fata,
Sa ne privim nesatios
Si dulce toata viata;

Si ca sa-ti fie pe deplin
Iubirea cunoscuta,

Cand sarutandu-te ma-nclin,
Tu iarasi ma saruta.

Ea-l asculta pe copilas
Uimita si distrasa,
Si rusinos si dragalas,
Mai nu vrea, mai se lasa,

Si-i zise-ncet: - Inca de mic
Te cunosteam pe tine,
Si guraliv si de nimic,
Te-ai potrivi cu mine...

Dar un luceafar, rasarit
Din linistea uitarii,
Da orizon nemarginit
Singuratatii marii;

Si tainic genele le plec,
Caci mi le imple plansul
Cand ale apei valuri trec
Calatorind spre dansul;

Luceste c-un amor nespus,
Durerea sa-mi alunge,
Dar se inalta tot mai sus,
Ca sa nu-l pot ajunge.

Patrunde trist cu raze reci
Din lumea ce-l desparte...
In veci il voi iubi si-n veci
Va ramanea departe...

De aceea zilele imi sunt
Pustii ca niste stepe,
Dar noptile-s de-un farmec sfant
Ce nu-l mai pot pricepe.

- Tu esti copila, asta e...
Hai s-om fugi in lume,
Doar ni s-or pierde urmele
Si nu ne-or sti de nume,

Caci amandoi vom fi cuminti,
Vom fi voiosi si teferi,
Vei pierde dorul de parinti
Si visul de luceferi.

* * *

Porni luceafarul. Cresteau
In cer a lui aripe,
Si cai de mii de ani treceau
In tot atatea clipe.

Un cer de stele dedesupt,
Deasupra-i cer de stele -
Parea un fulger nentrerupt
Ratacitor prin ele.

Si din a chaosului vai,
Jur imprejur de sine,
Vedea, ca-n ziua cea dentai,
Cum izvorau lumine;

Cum izvorand il inconjor
Ca niste mari, de-a-notul...
El zboara, gand purtat de dor,
Pan? pierde totul, totul;

Caci unde-ajunge nu-i hotar,
Nici ochi spre a cunoaste,
Si vremea-ncearca in zadar
Din goluri a se naste.

Nu e nimic si totusi e
O sete care-l soarbe,
E un adanc asemenea
Uitarii celei oarbe.

- De greu! negrei vecinicii,
Parinte, ma dezleaga
Si laudat pe veci sa fii
Pe-a lumii scara-ntreaga;

O, cere-mi, Doamne, orice pret,
Dar da-mi o alta soarte,
Caci tu izvor esti de vieti
Si datator de moarte;

Reia-mi al nemuririi nimb
Si focul din privire,
Si pentru toate da-mi in schimb
O ora de iubire...

Din chaos, Doamne,-am aparut
Si m-as intoarce-n chaos...

Si din repaos m-am nascut,
Mi-e sete de repaos.

- Hyperion, ce din genuni
Rasai c-o-ntreaga lume,
Ne cere semne si minuni
Care n-au chip si nume;

Tu vrei un om sa te socoti,
Cu ei sa te asameni?
Dar piara oamenii cu toti,
S-ar naste iarasi oameni.

Ei numai doar dureaza-n vant
Deserte idealuri -
Cand valuri afla un mormant,
Rasar in urma valuri;

Ei doar au stele cu noroc
Si prigoniri de soarte,
Noi nu avem nici timp, nici loc,
Si nu cunoastem moarte.

Din sanul vecinicii ieri
Traieste azi ce moare,
Un soare de s-ar stinge-n cer
S-aprinde iarasi soare;

Parand pe veci a rasari,
Din urma moartea-l paste,
Caci toti se nasc spre a muri
Si mor spre a se naste.

Iar tu, Hyperion, ramai
Oriunde ai apune...
Cere-mi cuvântul meu dentai -
Sa-ti dau intelepciune?

Vrei sa dau glas acelei guri,
Ca dup-a ei cantare
Sa se ia muntii cu paduri
Si insulele-n mare?

Vrei poate-n fapta sa arati
Dreptate si tarie?
Ti-as da pamantul in bucati
Sa-l faci imparatie.

Iti dau catarg langa catarg,
Ostiri spre a strabate
Pamantu-n lung si marea-n larg,
Dar moartea nu se poate...

Si pentru cine vrei sa mori?
Intoarce-te, te-ndreapta
Spre-acel pamant ratacitor
Si vezi ce te asteapta.

* * *

In locul lui venit din cer
Hyperion se-ntoarse
Si, ca si-n ziua cea de ieri,
Lumina si-o revarsa.

Caci este sara-n asfintit
Si noaptea o sa-nceapa;
Rasare luna linistit
Si tremurand din apa

Si imple cu-ale ei scantei
Cararile din cranguri.
Sub sirul lung de mandri tei
Sedeau doi tineri singuri:

- O, lasa-mi capul meu pe san,
Iubito, sa se culce
Sub raza ochiului senin
Si negrait de dulce;

Cu farmecul luminii reci
Gandirile strabate-mi,
Revarsa liniste de veci
Pe noaptea mea de patimi.

Si de asupra mea ramai
Durerea mea de-o curma,
Caci esti iubirea mea dentai
Si visul meu din urma.

Hyperion vedea de sus
Uimirea-n a lor fata;
Abia un brat pe gat i-a pus
Si ea l-a prins in brata...

Miroase florile-argintii
Si cad, o dulce ploaie,

Pe crestetele-a doi copii
Cu plete lungi, balaie.

Ea, imbatata de amor,
Ridica ochii. Vede
Luceafarul. Si-ncetisor
Dorintele-i increde:

- Cobori in jos, luceafar bland,
Alunecand pe-o raza,
Patrunde-n codru si in gand,
Norocu-mi lumineaza!

El tremura ca alte dati
In codri si pe dealuri,
Calauzind singuratati
De miscatoare valuri;

Dar nu mai cade ca-n trecut
In mari din tot inaltul:
- Ce-ti pasa tie, chip de lut,
Dac-oi fi eu sau altul?

Traind in cercul vostru stramt
Norocul va petrece,
Ci eu in lumea mea ma simt
Nemuritor si rece.

DOINA

De la Nistru pan? la Tissa
Tot romanul plansu-mi-s-a,

Ca nu mai poate strabate
De-atata strainatate.
Din Hotin si pan? la Mare
Vin muscalii de-a calare,
De la Mare la Hotin
Mereu calea ne-o atin;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Si strainul te tot paste
De nu te mai poti cunoaste.
Sus la munte, jos pe vale
Si-au facut dusmanii cale,
Din Satmar pan? in Sacele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet roman saracul!
Indarat tot da ca racul,
Nici ii merge, nici se-ndeamna,
Nici ii este toamna toamna,
Nici e vara vara lui,
Si-i strain in tara lui.
De la Turnu-n Dorohoi
Curg dusmanii in puhoi
Si s-aseaza pe la noi;
Si cum vin cu drum de fier
Toate cantecele pier,
Zboara pasarile toate
De neagra strainatate;
Numai umbra spinului
La usa crestinului.
Isi dezbraca tara sanul,

Codrul - frate cu romanul -
De secure se tot pleaca
Si izvoarele ii seaca -
Sarac in tara saraca!

Cine-au indragit strainii,
Manca-i-ar inima cainii,
Manca-i-ar casa pustia,
Si neamul nemernicia!

Stefane Maria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las? Archimandritului
Toata grija schitului,
Lasa grija Sfintilor
In sama parintilor,
Clopotele sa le traga
Ziua-ntreaga, noaptea-ntreaga,
Doar s-a-ndura Dumnezeu,
Ca sa-ti mantui neamul tau!
Tu te-nalta din mormant,
Sa te aud din corn sunand
Si Moldova adunand.
De-i suna din corn o data,
Ai s-aduni Moldova toata,
De-i suna de doua ori,
Iti vin codri-n ajutor,
De-i suna a treia oara
Toti dusmanii or sa piara
Din hotara in hotara -

Indragi-i-ar ciorile
Si spanzuratorile!

S-A DUS AMORUL...

S-a dus amorul, un amic
Supus amandurora,
Deci canturilor mele zic
Adio tuturorora.

Uitarea le inchide-n scrin
Cu mana ei cea rece,
Si nici pe buze nu-mi mai vin,
Si nici prin gand mi-or trece.

Atata murmur de izvor,
Atat senin de stele,
Si un atat de trist amor
Am ingropat in ele!

Din ce noian indepartat
Au rasarit in mine!
Cu cate lacrimi le-am udat,
Iubito, pentru tine!

Cum strabateau atat de greu
Din jalea mea adanca,
Si cat de mult imi pare rau
Ca nu mai sufara inca!

Ca nu mai vrei sa te arati
Lumina de-ndeparte,

Cu ochii tai intunecati
Renascatori din moarte!

Si cu acel smerit suras,
Cu acea blanda fata,
Sa faci din viata mea un vis,
Din visul meu o viata.

Sa mi se para cum ca cresti
De cum rasare luna,
In umbra dulcilor povesti
Din nopti o mie una.

Era un vis misterios
Si bland din cale-afara,
Si prea era de tot frumos
De-au trebuit sa piara.

Prea mult un inger mi-ai parut
Si prea putin femeie,
Ca fericirea ce-am avut
Sa fi putut sa steie.

Prea ne pierdusem tu si eu
In al ei farmec poate,
Prea am uitat pe Dumnezeu,
Precum uitaram toate.

Si poate ca nici este loc
Pe-o lume de mizerii
Pentr-un atat de sfant noroc
Strabatator durerii!

CAND AMINTIRILE...

Cand amintirile-n trecut
Incearca sa ma cheme,
Pe drumul lung si cunoscut
Mai trec din vreme-n vreme.

Deasupra casei tale ies
Si azi aceleasi stele,
Ce-au luminat atat de des
Induiosarii mele.

Si peste arbori rasfirati
Rasare blanda luna,
Ce ne gasea imbratisati
Soptindu-ne-mpreuna.

A noastre inimi isi jurau
Credinta pe toti vecii,
Cand pe carari se scuturau
De floare liliicii.

Putut-au oare-atata dor
In noapte sa se stanga,
Cand valurile de izvor
N-au incetat sa planga,

Cand luna trece prin stejari
Urmand mereu in cale-si,
Cand ochii tai, tot inca mari,
Se uita dulci si galesi?

ADIO

De-acuma nu te-oi mai vedea,
Ramai, ramai, cu bine!
Ma voi feri in calea mea
De tine.

De astazi dar tu fa ce vrei,
De astazi nu-mi mai pasa
Ca cea mai dulce-ntre femei
Ma lasa.

Caci nu mai am de obicei
Ca-n zilele acele,
Sa ma imbat si de scantei
Din stele,

Cand degerand atatea dati,
Eu ma uitam prin ramuri
Si asteptam sa te arati
La geamuri.

O, cat eram de fericit
Sa mergem impreuna,
Sub acel farmec linistit
De luna!

Si cand in taina ma rugam
Ca noaptea-n loc sa steie,
In veci alaturi sa te am,
Femeie!

Din a lor treacat sa apuc
Acele dulci cuvinte,
De care azi abia mi-aduc
Aminte.

Caci astazi daca mai ascult
Nimicurile-aceste,
Imi pare-o veche, de demult
Poveste.

Si daca luna bate-n lunci
Si tremura pe lacuri,
Totusi imi pare ca de-atunci
Sunt veacuri.

Cu ochii serei cei dentai
Eu n-o voi mai privi-o...
De-aceea-n urma mea ramai -
Adio!

CE E AMORUL?

Ce e amorul? E un lung
Prilej pentru durere,
Caci mii de lacrimi nu-i ajung
Si tot mai multe cere.

De-un semn in treacat de la ea
El sufletul ti-l leaga,

Incat sa n-o mai poti uita
Viata ta intreaga.

Dar inca de te-asteapta-n prag
In umbra de unghere,
De se-ntalneste drag cu drag
Cum inima ta cere:

Dispar si ceruri si pamant
Si pieptul tau se bate,
Si totu-atarna de-un cuvânt
Soptit pe jumătate.

Te urmareste saptamani
Un pas facut alene,
O dulce strangere de mani,
Un tremurat de gene.

Te urmaresc luminatori
Ca soarele si luna,
Si peste zi de-atatea ori
Si noaptea totdeauna.

Caci scris a fost ca viata ta
De doru-i sa nu-ncapa,
Caci te-a cuprins asemenea
Lianelor din apa.

PE LANGA PLOPII FARA SOT...

Pe langa plopilor fara sot
Adesea am trecut;

Ma cunosteau vecinii toti -
Tu nu m-ai cunoscut.

La geamul tau ce stralucea
Privii atat de des;
O lume toata-ntelegea -
Tu nu m-ai inteles.

De cate ori am asteptat
O soapta de raspuns!
O zi din viata sa-mi fi dat,
O zi mi-era de-ajuns;

O ora sa fi fost amici,
Sa ne iubim cu dor,
S-ascult de glasul gurii mici
O ora, si sa mor.

Dandu-mi din ochiul tau senin
O raza dinadins,
In calea timpilor ce vin
O stea s-ar fi aprins;

Ai fi trait in veci de veci
Si randuri de vietii.
Cu ale tale brate reci
Inmarmureai maret:

Un chip de-a pururi adorat
Cum nu mai au perechi
Acele zane ce strabat
Din timpurile vechi.

Caci te iubeam cu ochi pagani
Si plini de suferinti,
Ce mi-i lasara din batrani
Parintii din parinti.

Azi nici macar imi pare rau
Ca trec cu mult mai rar,
Ca cu tristeta capul tau
Se-ntoarce in zadar,

Caci azi le semeni tuturor
La umblet si la port,
Si te privesc nepasator
C-un rece ochi de mort.

Tu trebuia sa te cuprinzi
De acel farmec sfant,
Si noaptea candela s-aprinzi
Iubirii pe pamant.

SI DACA...

Si daca ramuri bat in geam
Si se cutremur plopii,
E ca in minte sa te am
Si-ncet sa te apropii.

Si daca stele bat in lac
Adancu-i luminandu-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Inseninandu-mi gandul.

Si daca norii desi se duc
De iese-n lucru luna,
E ca aminte sa-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

GLOSSA

Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi si noua toate;
Ce e rau si ce e bine
Tu te-ntreaba si socoate;
Nu spera si nu ai teama,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamna, de te cheama,
Tu ramai la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
In auz ne suna multe,
Cine tine toate minte
Si ar sta sa le asculte?...
Tu aseaza-te deoparte,
Regasindu-te pe tine,
Cand cu zgomote desarte
Vreme trece, vreme vine.

Nici incline a ei limba
Recea cumpan-a gandirii
Inspre clipa ce se schimba
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naste
Si o clipa tine poate;

Pentru cine o cunoaste
Toate-s vechi si noua toate.

Privitor ca la teatru
Tu in lume sa te-nchipui:
Joace unul si pe patru,
Totusi tu ghici-vei chipu-i,
Si de plange, de se cearta,
Tu in colt petreci in tine
Si-ntelegi din a lor arta

Ce e rau si ce e bine.
Viitorul si trecutul
Sunt a filei doua fete,
Vede-n capat inceputul
Cine stie sa le-nvete;
Tot ce-a fost ori o sa fie
In prezent le-avem pe toate,
Dar de-a lor zadarnicie
Te intreaba si socoate.

Caci acelorasi mijloace
Se supun cate exista,
Si de mii de ani incoace
Lumea-i vesela si trista;
Alte masti, aceeasi piesa,
Alte guri, aceeasi gama,
Amagit atat de-adese
Nu spera si nu ai teama.

Nu spera cand vezi miseii
La izbanda facand punte,

Te-or intrece nataraii,
De ai fi cu stea in frunte;
Teama n-ai, cata-vor iarasi
Intre dansii sa se plece,
Nu te prinde lor tovaras:
Ce e val, ca valul trece.

Cu un cantec de sirena,
Lumea-ntinde lucii mreje;
Ca sa schimbe-actorii-n scena,
Te momeste in varteje;
Tu pe-alaturi te strecoara,
Nu baga nici chiar de seama,
Din cararea ta afara
De te-ndeamna, de te cheama.

De te-ating, sa feri in laturi,
De hulesc, sa taci din gura;
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Daca stii a lor masura;
Zica toti ce vor sa zica,
Treaca-n lume cine-o trece;
Ca sa nu-ndragesti nimica,
Tu ramai la toate rece.

Tu ramai la toate rece,
De te-ndeamna, de te cheama;
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera si nu ai teama;
Te intreaba si socoate
Ce e rau si ce e bine;

Toate-s vechi si noua toate:
Vreme trece, vreme vine.

ODA
(in metru antic)

Nu credeam sa-nvat a muri vrodata;
Pururi tanar, infasurat in manta-mi,
Ochii mei naltam visatori la steaua
Singuratatii.

Cand deodata tu rasarisi in cale-mi,
Suferinta tu, dureros de dulce...
Pan-in fund baii voluptatea mortii
Nenduratoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Ori ca Hercul inveninat de haina-i;
Focul meu a-l stinge nu pot cu toate
Apele marii.

De-al meu propriu vis, mistuit ma vaiet,
Pe-al meu propriu rug, ma topesc in flacari...
Pot sa mai renviu luminos din el ca
Pasarea Phoenix?

Piara-mi ochii turburatori din cale,
Vino iar in san, nepasare trista;
Ca sa pot muri linistit, pe mine
Mie reda-ma!

IUBIND IN TAINA...

Iubind in taina am pastrat tacere,
Gandind ca astfel o sa-ti placa tie,
Caci in priviri citeam o vecinicie
De-ucigatoare visuri de placere.

Dar nu mai pot. A dorului tarie
Cuvinte da duioaselor mistere;
Vreau sa ma-nnec de dulcea-nvapaierie
A celui suflet ce pe al meu stie.

Nu vezi ca gura-mi arsa e de sete
Si-n ochii mei se vede-n friguri chinu-mi,
Copila mea cu lungi si blonde plete?

Cu o suflare racoresti suspinu-mi,
C-un zambet faci gandirea-mi sa se-mbete.
Fa un sfarsit durerii... vin? la sanu-mi.

TRECUT-AU ANII...

Trecut-au anii ca nori lungi pe sesuri
Si niciodata n-or sa vie iara,
Caci nu ma-ncanta azi cum ma miscara
Povesti si doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nseninara,
Abia-ntelese, pline de-ntelesuri -
Cu-a tale umbre azi in van ma-mpresuri,
O, ceas al tainei, asfintit de sara.

Sa smulg un sunet din trecutul vietii,
Sa fac, o, suflet, ca din nou sa tremuri
Cu mana mea in van pe lira lunec;

Pierdut e totu-n zarea tineretii
Si muta-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul creste-n urma mea... ma-ntunec!

VENETIA

S-a stins viata falnicei Venetii,
N-auzi cantari, nu vezi lumini de baluri;
Pe scari de marmura, prin vechi portaluri,
Patrunde luna, inalbind paretii.

Okeanos se plange pe canaluri...
El numa-n veci e-n floarea tineretii,
Miresei dulci i-ar da suflarea vietii,
Izbeste-n ziduri vechi, sunand din valuri.

Ca-n tintirim tacere e-n cetate.
Preot ramas din a vechimii zile,
San Marc sinistru miezul noptii bate.

Cu glas adanc, cu graiul de Sibile,
Rosteste lin in clipe cadentate:
"Nu-nvie mortii - e-n zadar, copile!"

SE BATE MIEZUL NOPTII...

Se bate miezul noptii in clopotul de-arama,
Si somnul, vames vietii, nu vrea sa-mi ieie vama.
Pe cai batute-adesea vrea mintea sa ma poarte,
S-asaman intre-olalta viata si cu moarte;
Ci cumpana gandirii-mi si azi nu se mai schimba,
Caci intre amandoua sta neclintita limba.

CU MANE ZILELE-TI ADAOGI...

Cu mane zilele-ti adaogi,
Cu ieri viata ta o scazi
Si ai cu toate astea-n fata
De-a pururi ziua cea de azi.

Cand unul trece, altul vine
In asta lume a-l urma,
Precum cand soarele apune
El si rasare undeva.

Se pare cum ca alte valuri
Cobor mereu pe-acelasi vad,
Se pare cum ca-i alta toamna,
Ci-n veci aceleasi frunze cad.

Naintea noptii noastre imbla
Craiasa dulcii dimineti;
Chiar moartea insasi e-o parere
Si un visternic de vietii.

Din orice clipa trecatoare
Ast adevar il inteleg,

Ca sprijina vecia-ntreaga
Si-nvarte universu-ntreg.

De-aceea zboare anu-acesta
Si se cufunde in trecut,
Tu ai s-acum comoara-ntrega
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mane zilele-ti adaogi,
Cu ieri viata ta o scazi,
Avand cu toate astea-n fata
De-a purure ziua de azi.

Privelistile sclipitoare,
Ce-n repezi siruri se distern,
Repaosa nestramutate
Sub raza gandului etern.

PESTE VARFURI

Peste varfuri trece luna,
Codru-si bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul suna.

Mai departe, mai departe,
Mai incet, tot mai incet,
Sufletu-mi nemangaiet
Indulcind cu dor de moarte.

De ce taci, cand fermecata
Inima-mi spre tine-ntorn?

Mai suna-vei dulce corn,
Pentru mine vre odata?

SOMNOROASE PASARELE...

Somnoroase pasarele
Pe la cuiburi se aduna,
Se ascund in ramurile -
Noapte buna!

Doar izvoarele suspina,
Pe cand codrul negru tace;
Dorm si florile-n gradina -
Dormi in pace!

Trece lebada pe ape
Intre trestii sa se culce -
Fie-ti ingerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a noptii feerie
Se ridica mandra luna,
Totu-i vis si armonie -
Noapte buna!

DE-OR TRECE ANII...

De-or trece anii cum trecura,
Ea tot mai mult imi va plac?,
Pentru ca-n toat-a ei faptura
E-un "nu stiu cum" s-un "nu stiu ce".

M-a fermecat cu vro scanteie
Din clipa-n care ne vazum?
Desi nu e decat femeie,
E totusi altfel, "nu stiu cum".

De-aceea una-mi este mie
De ar vorbi, de ar tac?;
Dac-al ei glas e armonie,
E si-n tacerea-i "nu stiu ce".

Astfel, robit de-aceeasi jale
Petrec mereu acelasi drum...
In taina farmecelor sale
E-un "nu stiu ce" s-un "nu stiu cum".

LASA-TI LUMEA...

Lasa-ti lumea ta uitata,
Mi te da cu totul mie,
De ti-ai da viata toata,
Nime-n lume nu ne stie.

Vin? cu mine, rataceste
Pe carari cu cotituri,
Unde noaptea se trezeste
Glasul vechilor paduri.

Printre crengi scanteie stele,
Farmec dand cararii stramte,
Si afara doar de ele
Nime-n lume nu ne simte.

Parul tau ti se desprinde
Si frumos ti se mai sede,
Nu zi ba de te-oi cuprinde,
Nime-n lume nu ne vede.

Tanguiosul bucium suna,
L-ascultam cu-atata drag,
Pe cand iese dulcea luna
Dintr-o rariste de fag.

Li raspunde codrul verde
Fermecat si dureros,
Iara sufletu-mi se pierde
Dupa chipul tau frumos.

Te desfaci c-o dulce sila,
Mai nu vrei si mai te lasi,
Ochii tai sunt plini de mila,
Chip de inger dragalas.

Iata lacul. Luna plina,
Poleindu-l, il strabate;
El, aprins de-a ei lumina,
Simte-a lui singuratate.

Tremurand cu unde-n spume,
Intre trestie le farma
Si visand o-ntreaga lume
Tot nu poate sa adoarma.

De-al tau chip el se patrunde,
Ca oglinda il alege -

Ce privesti zambind in unde?
Esti frumoasa, se-ntelege.

Inaltimile albastre
Pleaca zarea lor pe dealuri,
Aratand privirii noastre
Stele-n ceruri, stele-n valuri.

E-un miros de tei in cranguri,
Dulce-i umbra de rachiti
Si suntem atat de singuri
Si atat de fericiti!

Numai luna printre ceata
Varsa apelor vapaie,
Si te afla stransa-n brate,
Dulce dragoste balaie.

TE DUCI...

Te duci si ani de suferinta
N-or sa te vaza ochii-mi tristi,
Inamorati de-a ta fiinta,
De cum zambesti, de cum te misti.

Si nu e bland ca o poveste
Amorul meu cel dureros,
Un demon sufletul tau este
Cu chip de marmura frumos.

In fata farmecul palorii
Si ochi ce scanteie de vii,

Sunt umezi infioratorii,
De lingusiri, de viclenii.

Cand ma atingi, eu ma cutremur,
Tresar la pasul tau cand treci,
De-al genei tale gingas tremur
Atarna viata mea de veci.

Te duci si rau n-o sa-mi mai para
De-acum de ziua cea de ieri,
Ca nu am fost victima iara
Neinduratelor dureri.

C-auzu-mi n-o sa-l mai intuneci
Cu-a gurii dulci suflari fierbinti,
Pe funte-mi mana n-o s-o luneci
Ca sa ma faci sa-mi ies din minti.

Puteam numiri defaimatoare
In gandul meu sa-ti iscodesc,
Si te uram cu-nversunare,
Te blestemam, caci te iubesc.

De-acum nici asta nu-mi ramane
Si n-o sa am ce blestema,
Ca azi va fi ziua de mane,
Ca mani toti anii s-or urma -

O toamna care intarzie
Pe-un istovit si trist izvor;
Deasupra-i frunzele pustie -
A mele visuri care mor.

Viata-mi pare-o nebunie
Sfarsita far-a fi-nceput,
In toata neagra vecinicie
O clipa-n brate te-am tinut.

De-atunci pornind a lui aripe
S-a dus pe veci norocul meu -
Reda-mi comoara unei clipe
Cu ani de parere de rau!

DIN VALURILE VREMII...

Din valurile vremii, iubita mea, rasai
Cu bratele de marmur, cu parul lung, balai -
Si fata stravezie ca fata albei ceri
Slabita e de umbra duioaselor dureri!
Cu zambetul tau dulce tu mangai ochii mei,
Femeie intre stele si stea intre femei
Si, intorcandu-ti fata spre umarul tau stang,
In ochii fericirii ma uit pierdut si plang.

Cum oare din noianul de neguri sa te rump,
Sa te ridic la pieptu-mi, iubite inger scump,
Si fata mea in lacrimi pe fata ta s-o plec,
Cu sarutari aprinse suflarea sa ti-o-nec
Si mana friguroasa s-o incalzesc la san,
Aproape, mai aproape pe inima-mi s-o tin.

Dar vai, un chip aievea nu esti, astfel de treci
Si umbra ta se pierde in negurile reci,
De ma gasesc iar singur cu bratele in jos

In trista amintire a visului frumos...
Zadarnic dupa umbra ta dulce le intind:
Din valurile vremii nu pot sa te cuprind.

CE TE LEGENI...

- Ce te legeni, codrule,
Fara ploaie, fara vant,
Cu crengile la pamant?
- De ce nu m-as legana,
Daca trece vremea mea!
Ziua scade, noaptea creste
Si frunzisul mi-l rareste.
Bate vantul frunza-n dunga -
Cantaretii mi-i alunga;
Bate vantul dintr-o parte -
Iarna-i ici, vara-i departe.
Si de ce sa nu ma plec,
Daca pasarile trec!
Peste varf de ramurile
Trec in stoluri randurele,
Ducand gandurile mele
Si norocul meu cu ele.
Si se duc pe rand, pe rand,
Zarea lumii-ntunecand,
Si se duc ca clipele,
Scuturand aripele,
Si ma lasa pustiit,
Vestejit si amortit

Si cu doru-mi singurel,
De ma-ngan numai cu el!

LA MIJLOC DE CODRU...

La mijloc de codru des
Toate pasarile ies,
Din huceag de alunis,
La voiosul luminis,
Luminis de langa balta,
Care-n trestia inalta
Leganandu-se din unde,
In adancu-i se patrunde
Si de luna si de soare
Si de pasari calatoare,
Si de luna si de stele
Si de zbor de randurele
Si de chipul dragei mele.

MAI AM UN SINGUR DOR

Mai am un singur dor:
In linistea serii
Sa ma lasati sa mor
La marginea marii;
Sa-mi fie somnul lin
Si codrul aproape,
Pe-ntinsele ape
Sa am un cer senin.
Nu-mi trebuie flamuri,

Nu voi sicriu bogat,
Ci-mi impletiti un pat
Din tinere ramuri.

Si nime-n urma mea
Nu-mi planga la crestet,
Doar toamna glas sa dea
Frunzisului vested.
Pe cand cu zgomot cad
Izvoarele-ntr-una,
Alunece luna
Prin varfuri lungi de brad.
Patrunza talanga
Al serii rece vant,
Deasupra-mi teiul sfant
Sa-si scuture creanga.

Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci inainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte.
Luceferi, ce rasar
Din umbra de cetini,
Fiindu-mi prieteni,
O sa-mi zambeasca iar.
Va geme de patemi
Al marii aspru cant...
Ci eu voi fi pamant
In singuratate-mi.

DE-OI ADORMI...
(varianta)

De-oi adormi curand
In noaptea uitarii,
Sa ma duceti tacand
La marginea marii.

Nu voi sicriu bogat,
Facie si flamuri,
Ci-mi impletiti un pat
Din tinere ramuri.

Sa-mi fie somnul lin
Si codrul aproape,
Luceasc-un cer senin
Pe-adancile ape,

Care-n dureri adanci
Se nalta la maluri,
S-ar atarna de stanci
Cu brate de valuri,

Se nalta, dar recad
Si murmura-ntr-una,
Cand pe paduri de brad
Aluneca luna.

Si nime-n urma mea
Nu-mi planga la crestet,
Doar moartea glas sa dea
Frunzisului vested.

Sa treaca lin prin vant
Atotstiutoarea,
Deasupra-mi teiul sfant
Sa-si scuture floarea.

Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci inainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte,

Ce n-or sti ca privesc
O lume de patemi,
Pe cand liane cresc
Pe singuratate-mi.

NU VOI MORMANT BOGAT (varianta)

Nu voi mormant bogat,
Cantare si flamuri,
Ci-mi impletiti un pat
Din tinere ramuri.
Si nime-n urma mea
Nu-mi planga la crestet,
Frunzisului vested
Doar vantul glas sa-i dea.
In linistea sarii
Sa ma-ngropati, pe cand
Trec stoluri greu zburand
La marginea marii.

Sa-mi fie somnul lin
Si codrul aproape,
Luceasca cer senin
Eternelor ape,
Care din vai adanci
Se-nalta la maluri,
Cu brate de valuri
S-ar atarna de stanci -
Si murmura-ntr-una
Cand spumegand recad,
Iar pe paduri de brad
Alunece luna.

Reverse dulci scantei
Atotstiutoarea,
Deasupra-mi crengi de tei
Sa-si scuture floarea.
Nemaifiind pribeag
De-atunci inainte,
Aduceri aminte
M-or coperi cu drag
Si stinsele patemi
Le-or troieni cazand,
Uitarea intinzand
Pe singuratate-mi.

IAR CAND VOI FI PAMANT
(varianta)

Iar cand voi fi pamant,
In linistea serii,

Sapati-mi un mormant
La marginea marii.

Nu voi sicriu bogat,
Podoabe si flamuri,
Ci-mi impletiti un pat
Din vestede ramuri.

Sa-mi fie somnul lin
Si codrul aproape,
Sa am un cer senin
Pe-adancile ape.

S-aud cum blande cad
Izvoarele-ntr-una,
Pe varfuri lungi de brad
Alunece luna.

S-aud pe valuri vant,
Din munte talanga,
Deasupra-mi teiul sfant
Sa-si scuture creanga.

Si cum n-oi suferi
De-atuncea-nainte,
Cu flori m-or troieni
Aduceri aminte.

Si cum va inceta
Al inimii zbucium,
Ce dulce-mi va suna
Cantarea de bucium!

Vor arde-n preajma mea
Luminile-n dealuri,
Izbind s-or framanta
Eternele valuri.

Si nime-n urma mea
Nu-mi planga la crestet,
Ci codrul vant sa dea
Frunzisului vested.

Luceferii de foc
Privi-vor din cetini
Mormant far? de noroc
Si fara prietini.

CRITICILOR MEI

Multe flori sunt, dar putine
Rod in lume o sa poarte,
Toate bat la poarta vietii,
Dar se scutur multe moarte.

E usor a scrie versuri
Cand nimic nu ai a spune,
Insirand cuvinte goale
Ce din coada au sa sune.

Dar cand inima-ti framanta
Doruri vii si patimi multe,
S-a lor glasuri a ta minte
Sta pe toate sa le-asculte,

Ca si flori in poarta vietii
Bat la portile gandirii,
Toate cer intrare-n lume,
Cer vesmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
Pentru propria-ti viata,
Unde ai judecatorii,
Nenduratii ochi de gheata?

Ah! atuncea ti se pare
Ca pe cap iti cade cerul:
Unde vei gasi cuvantul
Ce exprima adevarul?

Critici voi, cu flori deserte,
Care roade n-ati adus -
E usor a scrie versuri
Cand nimic nu ai de spus.

DIANA

Ce cauti unde bate luna
Pe-un alb izvor tremurator
Si unde pasarile-ntr-una
Se-ntrec cu glas ciripitor?
N-auzi cum frunzele-n poiana
Soptesc cu zgomotul de guri
Ce se saruta, se harjoana
In umbr-adanca de paduri?

In cea oglinda miscatoare
Vrei sa privesti un straniu joc,
O apa vecinic calatoare
Sub ochiul tau ramas pe loc?
S-a desprimavarat padurea,
E-o noua viata-n orice zvon,
Si numai tu gandesti aiurea,
Ca tanarul Endymion.

De ce doresti singuratate
Si glasul tainic de izvor?
S-auzi cum codrul funza-si bate,
S-adormi pe verdele covor?
Iar prin lumina cea rarita,
Din valuri reci, din umbre moi,
S-apar-o zana linistita
Cu ochii mari, cu umeri goi?

Ah! acum crengile le-ndoaie
Manute albe de omat,
O fata dulce si balaie,
Un trup inalt si mladiet.
Ur arc de aur pe-al ei umar,
Ea trece mandra la vanat
Si peste frunze fara numar
Abia o urma a lasat.

DIN NOAPTEA...

Din noaptea vecinicei uitari
In care toate curg,

A vietii noastre desmierdari
Si raze din amurg,

De unde nu mai strabatu
Nimic din ce-au apus -
As vrea odata-n viata tu
Sa te inalti in sus.
Si daca ochii ce-am iubit

N-or fi de raze plini,
Tu ma priveste linistit
Cu stinsele lumini.
Si daca glasul adorat

N-o spune un cuvânt,
Tot inteleg ca m-ai chemat
Dincolo de mormant.

SARA PE DEAL

Sara pe deal buciumul suna cu jale,
Turmele-l urc, stele le scapara-n cale,
Apele plang, clar izvorand in fantane;
Sub un salcam, draga, m-astepti tu pe mine.

Luna pe cer trece-asa sfanta si clara,
Ochii tai mari cauta-n frunza cea rara,
Stelele nasc umezi pe bolta senina,
Pieptul de dor, fruntea de ganduri ti-e plina.

Nourii curg, raze-a lor siruri despica,
Stresine vechi casele-n luna ridica,

Sartaie-n vant cumpana de la fantana,
Valea-i in fum, fluiera murmura-n stana.

Si osteniti oameni cu coasa-n spinare
Vin de la camp; toaca rasuna mai tare,
Clopotul vechi imple cu glasul lui sara,
Sufletul meu arde-n iubire ca para.

Ah! in curand satul in vale-amuteste;
Ah! in curand pasu-mi spre tine grabeste:
Langa salcam sta-vom noi noaptea intreaga,
Ore intregi spune-ti-voi cat imi esti draga.

Ne-om razima capetele-unul de altul
Si surazand vom adormi sub inaltul,
Vechiul salcam. - Astfel de noapte bogata,
Cine pe ea n-ar da viata lui toata?

NU MA INTELEGI

In ochii mei acuma nimic nu are pret
Ca taina ce ascunde a tale frumuseti;
Caci pentru care alta minune decat tine
Mi-as risipi o viata de cugetari senine
Pe basme si nimicuri, cuvinte cumpanind,
Cu pieritorul sunet al lor sa te cuprind,
In lanturi de imagini duiosul vis sa-l ferec,
Sa-mpiedec umbra-i dulce de-a merge-n intunerec.

.....

Si azi cand a mea minte, a farmecului roaba,
Din orisice durere iti face o podoaba,
Si cand rasai nainte-mi ca marmura de clara,
Cand ochiul tau cel mandru straluce in afara,
Intunecand privirea-mi, de nu pot sa vad inca
Ce-adanc trecut de ganduri e-n noaptea lui adanca,
Azi cand a mea iubire e-atata de curata
Ca farmecul de care tu esti impresurata,
Ca setea cea eterna ce-o au dupaolalta
Lumina de-ntunerec si marmura de dalta,
Cand dorul meu e-atata de-adanc si-atat de sfant
Cum nu mai e nimica in cer si pe pamant,
Cand e o-namorare de tot ce e al tau,
De-un zambet, de-un cutremur, de bine si de rau,
Cand esti enigma insasi a vietii mele-ntregi...
Azi vad din a ta vorba ca nu ma intelegi!

LA STEAUA

La steaua care-a rasarit
E-o cale-atat de lunga,
Ca mii de ani i-au trebuit
Luminii sa ne-ajunga.

Poate de mult s-a stins in drum
In departari albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Icoana stelei ce-a murit
Incet pe cer se suie:

Era pe cand nu s-a zarit,
Azi o vedem, si nu e.

Tot astfel cand al nostru dor
Pieri in noapte-adanca,
Lumina stinsului amor
Ne urmareste inca.

DE CE NU-MI VII

Vezi, randunelele se duc,
Se scutur frunzele de nuc,
S-aseaza bruma peste vii -
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

O, vino iar in al meu brat,
Sa te privesc cu mult nesat,
Sa razim dulce capul meu
De sanul tau, de sanul tau!

Ti-aduci aminte cum pe-atunci
Cand ne primblam prin vai si lunci,
Te ridicam de subsuori
De-atatea ori, de-atatea ori?

In lumea asta sunt femei
Cu ochi ce izvorasc scantei...
Dar, oricat ele sunt de sus,
Ca tine nu-s, ca tine nu-s!

Caci tu inseninezi mereu
Viata sufletului meu,

Mai mandra decat orice stea,
Iubita mea, iubita mea!

Tarzie toamna e acum,
Se scutur frunzele pe drum,
Si lanurile sunt pustii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

KAMADEVA

Cu durerile iubirii
Voind sufletu-mi sa-l vindec,
L-am chemat in somn pe Kama -
Kamadeva, zeul indic.

El veni, copilul mandru,
Calarind pe-un papagal,
Avand zambetul fatarnic
Pe-a lui buze de coral.

Aripi are, iar in tolba-i
El pastreaza, ca sageti,
Numai flori inveninate
De la Gangele maret.

Puse-o floare-atunci-n arcu-i,
Ma lovi cu ea in piept,
Si de-atunci in orice noapte
Plang pe patul meu destept...

Cu sageata-i otravita
A sosit ca sa ma certe

Fiul cerului albastru
S-al iluziei deserte.

DIN MANUSCRISE

FRUMOASA-I...

In lacul cel verde si lin
Resfrange-se cerul senin,
Cu norii cei albi de argint,
Cu soarele nori sfasiind.
Dumbrava cea verde pe mal
S-oglinda in umedul val,
O stanca starpita de ger
Inalt-a ei frunte spre cer.
Pe stanca sfarmata ma sui,
Gandirilor aripi le pui;
De-acolo cu ochiul uimit
Eu caut col?-n rasarit
Si caut cu sufletul dus
La cerul pierdut in apus.
Cobor apoi stanca in jos,
Ma culc intre flori cu miros,
Ascult la a valului cant,
La gematul dulce din vant.
Natura de jur, imprejur,
Pe sus e o bolta de-azur,
Pe jos e un verde covor,
Tesut cu mii tinere flori.
Vad apa ce tremura lin

Cum vantul o-ncrunta-n suspin,
Simt zefiri cu-aripi de fiori
Muiate in miros de fiori
Vad lebede, barca de vant,
Prin unde din aripe dand,
Vad fluturi albastri, usori
Roind si band miere din fiori.

De ce nu am aripi sa zbor!
M-as face un flutur usor,
Un flutur usor si gentil
Cu suflet voios de copil,
M-as pune pe-o floare de crin,
Sa-i beau sufletelul din san,
Caci am eu pe-o floare necaz:
Frumoasa-i ca ziua de azi!

LIDA

Marea-i trista-n vantul serei.
Pe ruini ce se desir
Lida vede-icoana marii
Si pe fata-i plang gandiri.

Blonda Lid-amor gandeste.
Marea vede chipu-i pal
Si-n adancu-i zugraveste
Prin ruini un ideal.

Un pescar pe tarmuri trece
Si din placa de argint

Vede zana trista, rece
Prin risipe ratacind.

Peste-un an in nopti de vara,
Vezi pe luciul vagabond
Cum pescaru-n luntre zboara
Cu-al ruinei geniu blond.

ONDINA (Fantasie)

L-al orelor zilei sirag razator
Se-nsir cele negre si mute
Ce poarta in suflet mistere de-amor
Palite, sublime, tacute
Si noaptea din nori
Pe-aripi de fiori
Atinge usoara, cu gandul,
Pamantul.

Pe-un cal care soarbe prin narile-i foc,
Din ceata pustie si rece
Un june pe vanturi, cu capul in joc,
Cu clipa gandirei se-ntrece
Si calu-i turbat
Zbura necurmat
Manat ca de-a spaimelor zana
Batrana.

Pe aripi de munte si stanci de asfalt
Castelul se nalta, se-ncrunta

Si crestetu-i negru si crestetu-i nalt
De nouru si ani se-ncarunta,
 Dar astazi e viu
 Si-n ton auriu
Rasuna din umbra cea mare
 Cantare.

 In mii de lumina ferestrele ard,
Prin care se vad trecatoare,
Prin tactul cantarei sublime de bard
Cum danta la umbra usoare,
 Cum danta usor
 Dulci vise de-amor.
Palatul parea in magie
 Aurie.

 Ca cerbul ce s-alta in crestet de stanci,
Urmat de sageat-arzatoare,
E calul ce sare prapastii adanci
In zboru-i puternic si mare,
 Cu nara arzand,
 Cu coama pe vant,
O data-nca pinten l-impunge
 Si-ajunge.

 Iar junele sare usor de pe el
Sub manta-i purtand mandolina,
Cu inima plina de-amoru-i fidel,
Cu mintea de visure plina,
 De grile de fier
 Al meu cavalier

S-avanta catand pe fereasta

Si-adasta:

Ca ganduri palide din ore dalbe
Zboara dantandele fiinte albe,
Par aromatele suflete line
Duse de zephyrii de prin gradine,
In coruri nymphele canta la hore
Si gem in lyrele blande, sonore,
Ascunse gandure de dor de duca
Triste si palide ca o naluca,
Apoi in cytere ele-ncordara
Si plin si limpede incet cantara
Glas a trecutului, ce insenina
Mintea cea turbure de ganduri plina:

Pe raul dorului, manat de vanture,
Veni odat?

Pe-un vas cu vasele muiate-n canture,
Lin-imparat.

Venit-a regele sa calce vaile
Catand o sor?,

Eroi se-ninima si plang femeile
De-a lui amor.

El fura muntilor ecouri tinere,
Cantul la dor,

Rapeste buzelor naivei Vinere
Vorba d-amor.

Pe munti in negura, pe stanci de cremene,
El a catat

O alba vergina, sa-i fie gemene

Si te-a aflat.
Tu esti cantarilor sorora gemene,
Sufletul lor,
Regele inimei trebuie sa-ti semene
Ca vis cu dor.
In tine vede-se ca e in ceriure
Un Dumnezeu,
Purtand sim?tria si-a ei misterure
In gandul sau.
Mana dar coardele unele-ntr-altele,
Mana-le lin,
Caci ca in sufletu-ti n-a gasit altele
Regele Lin
Canta cu doliul, ce-l varsa b?lele
Cand plang de-amor,
Sa creada lumile, sa creada stelele
Ca-i tactul lor.

Cum zboara ingerii din stele-n stele,
Barzii zbor, flutura printr-a lor bele;
Din lungul horelor amestecate
Barzii ridic a lor glasuri barbate.
Arpele-n cantece par ca se sfarma
Cand gem cu sufletul, cand zic de-alarma.
Muzica sferelor: Seraphi adoara
Inima lumilor ce-o incongioara,
Dictand in cantece de fericire
Stelelor tactul lor sa le inspire.
Si cum colorile ce se imbina
Naste a soarelui alba lumina,

Astfel prin vocile rasunatoare
Curge-asta mistica, dulce cantare:

Ondina,
Cu ochi de dulce lumina,
Cu bulce ce-nvaluie-n aur
Tezaur!
Idee,
Pierduta-ntr-o palida fee
Din planul Genezei, ce-alearga
Nentreaga!
Sa-nvii vii
Si stanca de care rad timpii
Si tot ce mai e-n nesimtire
In fire?
Vin? dara,
Caci ochiu-ti e viata si para,
Si sufletu-ti, blanda magie
Ce-nvie.
Sa cante
Ce secoli tacu inainte,
Si-a muntilor crestete nalte
Sa salte.

Si din amestecul de vise dalbe,
Dintre dantandele fiinte albe,
Iese cum cantecul dintre suspine
Regina albelor noptii regine.
Paru-i ca aurul fata-ncadreaza,
Cununa-n undele-i se furiseaza.
Pe-o lira gingasa si argintie

Manuta-i coardele le-ncurca vie
Si cum din zilele poetici, june,
A idealului iese minune,
Astfel prin notele lirei de-amor
Glasul ei tremura, dulce usor:

Lira sparta-n stanca lume,
Suflet stins, muiat in nor,
Plans amar luat de glume,
Adevarul vrajitor:

E fiinta-mi tremuranda
Care trece-n infinit,
Ca un fulger fara tinta,
Ca un cap fara zenit.

Si din chinuri ce ma-neaca,
Eu sorb mirul cel curat
Cum o lebada se pleaca,
Band din lacul inghetat.

Si cu moartea cea adanca
Am schimbat al vietii gand,
Am fost vultur pe o stanca,
Sunt o cruce pe-un mormant.

Care-i scopul vietii mele,
Intreb sufletu-mpietrit?
Ochiu-i stins, buzele mele
De dureri a-nvinetit.

Crucea-mi pare ganditoare,
Parca arde-a vietii-mi tort
Si prin neguri mormantare
Privesc fata mea de mort.

Dar atunci cand albe zane
S-or privi-n sufletul meu,
A! ganditi, ganditi la mine
Ca am fost in lume eu.

Un murmur feeric desmearda, doios
A salei tacere senina,
Prin bolta ferestrei, arcata pompos,
S-aude vibrand mandolina,
S-un eco usor,
Setos de amor,
Se-neaca-ntr-a mandolei strune
Nebune.

Si toata viata lui, tot ce-a cules
Din unde, din munte, din vale,
Tot sufletu-i june, tot scumpu-i eres
Il pierde in coardele sale.

Varsandu-l cu dor,
Plangand razator,
El canta cu buze de miere

Durere:

"De ce nu-s o floare uscata de vant
Si pala ca fruntea pe moarte,
Ce mila o pierde prin cruci de mormant
Cu miros strivit, fara soarte,
C-atunci m-ai lua,

La mine-ai cata
Candinda, cum e trecatoare
O floare.
Dar eu nu-s, copila, decat un amor
Ce arde-n o inima juna,
Un glas de pe buze aprinse de dor,
O minte pustie, nebuna
Si dulce descant
Pe coarde de-argint,
Cand palida mea nebunie
Invie.
Dar am o campie ce undoie-n flori,
Campia sperantelor mele.
Acolo te-asteapta razandele zori,
Pletindu-ti coroana de stele.
S-aduci prin amor
De viata fior,
In campul sperantelor vina,
Ondina!"

HORIA

Sa priveasc-Ardealul lunei i-e rusine
Ca-a robii copiii-i pe sub mani streine.

Ci-ntr-un nor de abur, intr-un val de ceata,
Isi ascunde trista galbena ei fata.

Horia pe-un munte falnic sta calare:
O coroana sura muntilor se pare,

Iar Carpatii tepeni ingropati in nori
Isi vuiau prin tunet gandurile lor.

- Eu am - zise-un tunet - suflet mare, greu,
Dar mai mare suflet bate-n pieptul sau;

Fruntea-mi este alba ca de ani o mie,
Dara a lui nume mai mult o sa tie.

- Nalti suntem noi muntii - zise-un vechi Carpat -
Dar el e mai mare, ca ni-i imparat.

Atunci luna iese norilor regina,
Fruntea lui cea pala rosu o-nsenina,

Galbenele-i raze incing fruntea-i rece,
Ca parea din munte diadem de rege.

Si un stol de vulturi muntele-ncongior,
Cugetand ca-i Joe, Dumnezeuul lor,

Cand in miezul noptii, cununat cu nymb,
Fulgere arunca sus de pe Olymp.

NU E STELUTA

Nu e steluta tremuratoare
Sa nu gandeasca in drum de nor
La alta steaua stralucitoare,
La alt amor.

Numai o viata pe gand de moarte,
Numai o frunte ce-a-ngalbenit,
Numai un ?tom fara de soarte
Nu e iubit.

Galbena steaua fara lumina
- Altar sa n-aiba un Dumnezeu -
Este-al meu suflet, care declina,
Sufletul meu!

DIN LYRA SPARTA...

Din lyra sparta a mea cantare
Zboar-amortita, un glas de vant,
Sa se opreasca tanguitoare
Pe un mormant!

Oare femeia pe care mie
Dumnezeu santul o-a destinat
In patu-acela de cununie
S-a-nfasurat?

O caut, gandu-mi si-o-nchipuieste,
Dar n-am vazut-o de cand eu sunt...
Oare amorul ce imi zambeste
E in mormant?

CARE-O FI IN LUME...

- Care-o fi in lume si al meu amor?
Sufletul intreaba inima cu dor.

Va fi manastirea cu zidiri cernite,
Cu icoane sante si ingalbenite,

Va fi vitezia cu coif de arama
L-ale carei flamuri patria te cheama,

Ori va fi o dulce inima de inger
Sa mangaie blanda ale mele plangeri?

L-am catat in lume. Unde o sa fie
Ingerul cu rasul de-alba veselie?

Unde o sa-l caut, mare Dumnezeu...
Poate-i vo fantasm-a sufletului meu?

Ba nu, nu! Oglinda sufletului meu
Imi arat-adesea dulce chipul sau,

Caci oglinda-i rece imi arat-o zeie
Cu suflet de inger, cu chip de femeie,

Dulce si iubita, santa si frumoasa,
Vergina curata, steaua radioasa,

Si sa ma iubeasca, s-o iubesc si eu,
Sa-i inchin viata sufletului meu.

Dar ce rade lumea? Ce rade si spune?
- Femeia nu este ce crezi tu, nebune.

Fata ei e-o masca ce-ascunde-un infern
Si inima-i este blestemul etern,

Buza ei e dulce, insa-i de venin,
Ochiu-i te omoara, cand e mai senin.

Si-apoi ce-i amorul? Visu-i si parere,
Haina stralucita pusa pe durere.

Dar daca e astfel, unde-i a mea zana
Cu chipul de inger muiat in lumina?

- N-a fost niciodata. De-a fost vre odata,
Atunci in mormantul cel rece o cata.

De n-a fost - imagina-ti singur in tine
Un inger din ceriuri cu aripi senine,

Pe care deodata cu sufletul tau
Pe lume-l trimise de sus Dumnezeu

Si care-nainte de-a-l intalni tu,
In sufletul mortii fiinta-si pierdu.

Si canta pe-ast inger de dulce amor
Si plange-l cu jale si plange-l cu dor;

Din sufletu-ti rece tu fa o gradina
Cu rauri de canturi, cu flori de lumina;

Colo-n cimitirul cu cruci risipite
Te primbla adese cu ganduri uimite;

Alege-ti o cruce, alege-un mormant
Si zi: Aici doarme amorul meu sant;

Si canta la capu-i si canta mereu:
Dormi dulce si dusa, tu, sufletul meu!

PHYLOSOPHIA COPILEI

Glasul placerei, dulce iubit
Cheama gandirea pe a mea frunte,
Ce zboara tainic ca si o luntre
In oceanu-i nemarginit.

Stelele toate angeli ii par,
Angeli cu aripi stralucitoare,
A caror inimi tremuratoare
Candele d-aur noua mi-apar.

Falnica-i pare legea Crearii,
Lumi ce de focuri in lumi inot,
Candeli aprinse lui Zebaot,
Ce ard topirei si renvierei.

Dar mai puternic, mai nalt, mai dulce
Ii pare legea de a iubi,
Fara ea nu e de a trai,
Fara ea omul ca stins se duce.

De-aceea nu voi ca eu sa fiu:
Pala idee-a Dumnezeirei,
Sota copila a nesimtirei,
Foc mort ce pare a arde viu.

Ci voi sa-mi caut pe-ntinsa lume
O frunte alba sa o desmierd

Si-n ea gandirea mea sa o pierd,
Cum pierde-un ?co pribeagul nume.

Sa-ncunun capul unui iubit
Cu vise d-aur in rai tesute,
Pana ce ginii necunoscute
Mi-ar rumpe lantul d-a fi trait.

NUMAI POETUL

Lumea toata-i trecatoare.
Oamenii se trec si mor
Ca si miile de unde,
Ce un suflet le patrunde,
Treierand necontenit
Sanul marii infinit.

Numai poetul,
Ca pasari ce zboara
Deasupra valurilor,
Trece peste nemarginirea timpului:
In ramurile gandului,
In sfintele lunci,
Unde pasari ca el
Se-ntrec in cantari.

CINE-I?
(din drama "Steaua marii")

Norul tipa, marea latra,
Plioscaind de stanci in veci,

Si scheletele de piatra,
In natura cea maratra,
Stau batrane, slabe, seci.

In castelul trist si mare,
Ce se nalta rece, sur,
Cu fantasticul lui mur,
Printre stanci cu poala-n mare
Si cu fruntea-n cer de-azur;

In castel izbind de nouri,
Sta-n fereastra ca un arc,
Intr-a marei lungi ecouri,
Fata-n val de gand si nouri -
Al seraphilor monarc.

Un monarc cu fata pala
Si cu par de-un aur bland,
Iar in ochiu-i, ratacind,
Vezi lumina matinala -
Stele-albastre stralucind.

Cine-i ingerul pe maluri,
Ce viseaza in castel,
Cand al marei vis rebel
Sfarma lumile-i de valuri
De pamantul eternel?

Cine-i palida minune
Ce priveste parca-n veci,
Printre stanci de pietre seci,

Cum se scutura de spume
Ale marei unde reci?

VIATA MEA FU ZIU

Viata mea fu ziua si ceru-mi un senin,
Speranta, steaua de-aur mie-mi lucea in san
Pana ce-ntr-al meu suflet deodat-ai aparut -
O, ingere cazut!

Si doua stele negre lucira-n negru foc
Pe cerul vietei mele; - iar geniul-noroc
Ma lasa-n lume singur, dispare in abis
De nour si de vis.

O raza din privire-ti viata mi-a-nnegrit,
Din sanul meu speranta divina a fugit;
Norocul si-a stins steaua... De m-ai iubi macar -
O, inger de amar!

Dar nu!... Din lumea-mi neagra tu zbori in calea ta;
Sub pasul tau pe-arena de aur vei calca
Cand eu pierdut in noapte-mi nimic nu mai sperez,
Ci vecinic te visez.

CAND...

Cand luna prin nouri pe lume vegheaza,
Cand fiec unda se-mbraca c-o raza,
Cand canta ai somnului ginii natangi -
Tu tremuri si plangi.

Cand luna arunca o pala lumina
Prin merii in floare-nsirati in gradina,
La trunchiul unuia pe tine te-astept -
Visand de destept.

Cand soarele arde si ceru-i vapaie,
Pe-a lacului valuri profunde balaie,
Pe-o barca impinsa de valuri ce merg -
La tine alerg.

Cand vantul e-o taina, cand frunza e muta,
Misterul surade prin lumea tacuta,
Culeg pe-a ta frunte sublime visari -
Pe ochi sarutari.

Amorul isi moaie aripele-i stinse,
Tu-nchizi surazanda lungi genele-ti planse,
Si fruntea mea pala pe pieptu-ti asezi -
Surazi si veghezi.

Nebuna copila, ce-amesteci placerea
Cu lacrimi pe care le naste durerea,
Nebuna copila cu-amorul ceresc -
O, cat te iubesc!

CAND MAREA...

Cand marea turbeaza de valuri impinsa
Si-si scutura coama de spume si vant,
Cand nori-alung ziua din lumea cea plansa,
Cand tunete cant;

Atunci printre nouri, prin vant si prin unde
O raza de aur se toarce usor
Si-n fundul salbatic al marei patrunde
Prin vant si prin nor.

Ce cauta raza din ceruri venita,
Din galbena steaua ce-alearga prin cer,
Ce cauta-n mare, in noaptea-i cernita
Und? razele pier?

In fundul cel umed al marei turbate,
In lumea-i noptoa, in sanu-i de-amar,
Luceste o steaua in piatra schimbata,
In margaritar.

E-amantul a stelei ce palida trece
Si-arunca prin nori a ei raza de nea,
E-amantul cazut dintre stele, ce rece
In mare murea.

CAND PRIVESTI OGLINDA MAREI

Cand privesti oglinda marei,
Vezi in ea
Tarmuri verzi si cerul sarei,
Nor si stea.
Unda-n plesnetul ei geme
Si Eol
Suna-n papura ce freme
Barcarol.

Un minut daca te-ai pierde,
Tu, macar,
Sub noianul marii verde
Si amar,
Colo-n umeda-i pustie,
Ca-n sicriu,
Te-ai simti pe vecinicie
Mort de viu.

Vezi pe buza mea palita
Un suras,
Vezi pe fruntea-mi linistita
Dulce vis,
Si al luncei vant de vara
Calduros
Canta-n lira mea amara
Languros.

De-ai patrunde c-o privire
Al meu san,
Sa vezi marea-i de mahnire
Si venin,
Ai cunoaste-atuncea bine
Traiul meu:
Suflet mort, zambiri senine -
Iata eu.

UNDA SPUMA

Unda spuma, vantul trece
Cu suflarea-i rece

Peste marea ce suspina
Trista, dar senina.

Cum nu-s vantul ce alearga
Pe oglinda larga,
Luciul apei de-l incrunta
Cu unda marunta?

Caci as trece suvenire
Blanda de iubire,
Peste-o mare de misteruri
Ce coprinde ceruri,

Printre visele amare
A copilei care
O ador, o cant cum canta
Harfa pe o santa.

PRIN NOPTI TACUTE

Prin nopti tacute,
Prin lunge mute,
Prin vantul iute,
Aud un glas;
Din nor ce trece,
Din luna rece,
Din visuri sece,
Vad un obraz.

Lumea senina,
Luna cea plina

Si marea lina
Icoana-i sunt;
Ochiu-mi o cata
In lumea lata,
Cu mintea beata
Eu plang si cant.

REPLICI

POETUL

Tu esti o unda, eu sunt o zare,
Eu sunt un tarmur, tu esti o mare,
Tu esti o noapte, eu sunt o stea -
Iubita mea.

IUBITA

Tu esti o ziua, eu sunt un soare,
Eu sunt un flutur, tu esti o floare,
Eu sunt un templu, tu esti un zeu -
Iubitul meu.

Tu esti un rege, eu sunt regina,
Eu sunt un caos, tu o lumina,
Eu sunt o arpa muiata-n vant -
Tu esti un cant.

POETUL

Tu esti o frunte, eu sunt o stema,
Eu sunt un geniu, tu o problema,
Privesc in ochii-ti sa te ghicesc -
Si te iubesc!

IUBITA

Iti par o noapte, iti par o taina
Muiata-n pala a umbrei haina,
Iti par un cantec sublim incet -
Iubit poet?

O, tot ce-i mistic, iubite barde,
In acest suflet ce tie-ti arde,
Nimica nu e, nimic al meu -
E tot al tau.

LA O ARTISTA

I
Credeam ieri ca steaua-ti e-un suflet de inger
Ce tremura-n ceruri, un cuget de aur
Ce arunc-a lui raze-n o lunca de laur
Cu-al cantului dar,

Iar tu, interpreta-a cerestilor plangeri,
Credeam ca esti chipul ce palida stela
Arunca pe-o frunte de unda rebela,
Pe valul amar.

Dar astazi poetul cu inima-n ceruri,
Rapit d-a ta voce in rai de misteruri,
S-aduce aminte ca-n cerul deschis
Vazut-a un geniu cantand Reveria,
Pe-o arpa de aur, c-un Ave Maria -
Si-n tine revede sublimul sau vis.

II

Cum lebada viata ei toata viseaza un cantec divin,
Nu cantecul undei murinde pe luciul marei senin,

Cum galbena lunca viseaza o iarna intreaga de-un cant,
Nu cantecul iernei cel aspru, nu arpa lui Eol in vant,

Ci lebada cantecul mortii, al mortii cu chipul ei drag,
Iar lunca viseaza de doina voinicului celui pribeag:

Astfel Romania, uitata-n Carpatul cel ars si batran,
Visat-a de glasul tau dulce, de cantu-ti de dorure plin.

Cum lebada stie ca glasul ce iese din luciul adanc
Sunt inimi de lebede stinse ce-n valuri eterne se plang,

Astfel Romania, ea stie ca glasul tau dulce divin
Italia sora ei numai putut-a sa-l aibe in san.

Ea dara acum te saluta, ea-n visul ei te-a presupus -
Tu vii ca un cantec de sora la sora ce-n lume s-a dus.

DE CE SA MORI TU?

Tu nu esti frumoasa, Marta, insa, capul tau cel blond
Cand se lasa cu dulceata peste pieptu-ti ce suspina,
Tu imi pari a fi un inger ce se plange pe-o ruina,
Ori o luna ganditoare pe un nour vagabond.

Astfel treci si tu prin lume... ca un basmu de proroc!
Esti saraca dar bogata, esti mahnita dar senina!
Ce sa plangi? De ce sa mori tu? Ce poti oare fi de vina
Daca fata ti-e urata, pe cand anii-ti sunt de foc.

Cand ai sti tu cat simtirea-ti si privirea-nduiosata
Cat te face de placuta si de demna de iubit,
Tu ai rade printre lacrimi si-ai ascunde negresit
In cosita ta de aur fata-ti dulce si sireata.

Altele sunt mai frumoase, mult mai mandre, mai bogate,
Dar ca marmura cea rece nu au inima de fel.
Pe cand tu!... esti numai suflet. Esti ca ingerul fidel
Ce pe cel care iubeste ar veghea-n eternitate.

Sterge-ti ochii, blonda Marta... ochii-ti negri... doua stele
Mari, profunzi ca vecinicia si ca sufletu-ti senin.
O, nu stii cat e de dulce, de duios si de divin
De-a te pierde-n ochii-acestia straluciti in lacrimi grele.

O, surazi, surazi odata! Sa te pot vedea... o santa,
O martira ce surade printr-a lumii dor si chin,
Pe cand ochiul ei cel dulce si de lacrimi inca plin
Se ridica pentr-o ruga catra bolta instelata.

Ai suras?!... O! esti frumoasa... inger esti din paradis
Si ma tem privind la tine... caci ti-o jur: nu m-as mira

Dac-ai prinde aripi albe si la ceriuri ai zbura,
Privind lumea cea profana cum se pierde in abis.

DE-AS MURI ORI DE-AI MURI

C-o bucurie trista te tin acum in brate.
Privire in privire si san la san traim,
Si gura ta-mi surade, si ochii tai ma-nvata
Cand tinem fericirea pe san cum s-o iubim.

Dar de-oi muri vreodata, copila ganditoare,
Crezi c-o sa-ncet din stele mai mult a te iubi
Si-o sa petrec in pace prin lumile de soare,
In care-oi dainui?

Nu, nu, copila scumpa!... De-i auzi in noapte,
Cand vei veghea in ruga la candela de-argint,
De-i auzi cum trista aripa unei soapte
Te-atinge aiurind,

De-i auzi vreo arpa sfarmata, plangatoare,
Vuind ca jalea neagra ce geme prin ruini,
Sa stii ca prin a noptii de intuneric mare,
La tine, inger, vin!

Si sa-mi deschizi fereastra, sa trec o boare santa
Prin oalele uitate de vestejite flori,
Sa mangai cu suflarea-mi a ta fata palinda,
Ochii tai ganditori.

Dar de-i muri tu, inger de palida lumina,
O, ce m-as face-atuncea, marite Dumnezeu?

O sa te plang cu vantul ce fluiera-n ruina
In rece zborul sau?

Inger venit din ceriuri, oi plange al tau nume,
L-oi samana-n flori palizi si-n stelele de foc,
Canta-te-as ca si raul cel scuturat de spume
In nopti ce stau pe loc.

Si as primbla durerea-mi pe mari necunoscute,
Prin stanci ce stau in aer, prin munti cu cap de fier,
Prin selbele batrane si prin pustii tacute -
Prin nourii din cer.

Pan? ce batran si palid, cu cap plesuv ca stanca,
As rumpe de pe lira-mi coarde ce nu mai sun?
Si as culca in piatra inima mea adanca,
Cu dorul ei nebun.

LOCUL ARIPELOR

Strecor degetele mele printre buclele-ti de aur,
Raze cari cad in valuri pe un san ce n-am vazut,
Caci corsetul ce le-ascunde e o straja la tezaur,
Iara ochii-ti, gardianii, ma opresc si ma sumut.

Ochii tai, inselatorii! A ghici nu-i pot vreodata,
Caci cu doua intelesuri ma atrag si ma resping -
Ma atrag cand stau ca gheata cu privirea disperata,
Ma resping cand plini de flacari eu de sanul tau m-ating.

O, atunci mana ta-i tare si respinge cu putere
Mana mea, care profana ar intra in santuar

Sa se-ascunda-n sanii-ti tineri, pe cand eu plin de placere
Sa uit lumea-n sarutarea-ti si in ochii tai de jar.

Astazi insa nu-s ca flama cea profana si avara,
Inima mi-e santa astazi, cald si dulce-i pieptul meu,
Azi sunt cast ca rugaciunea si timid ca primavara,
Azi iubesc a ta fiinta cum iubesc pe Dumnezeu.

Tu surazi cu nencrezare?... Cat de rea esti tu, copila!
Lasa ca sub gazul rosu eu la sanii-ti sa patrunc,
Sa deschei corsetul ista... Tu rosind sa razi gentila,
Eu s-apas fruntea-mi arzanda intre pieptii albi, rotunzi.

Si sa strecur a mea mana dupa gatu-ti de zapada!
Tu rosesti... tu nu vrei, Marta?... O, de-ai sti ce caut eu...
Ai surade si-al tau umar ai lasa ca sa se vada,
Sa-ti privesc in ochi cu capul rezemat pe pieptul tau.

Cungiurand c-un brat molatec gatul tau cel alb ca zarea,
Apasand fata-ti rosita pe-al meu piept batand mereu,
Eu cu ceealalta mana pe-ai tai umeri de ninsoare:
Locul aripelor albe le-as cata-n delirul meu!

LEBADA

Cand printre valuri ce salta
Pe balta
In ritm usor,
Lebada alba cu-aripile-n vanturi
In canturi
Se leagana-n dor;

Aripele-i albe in apa cea calda
Le scalda,
Din ele batand,
Si-apoi pe luciul, pe unda d-oglinde
Le-ntinde:
O barca de vant.

INTUNERICUL SI POETUL

INTUNERICUL

Tu care treci prin lume strain si efemer,
Cu sufletu-n lumina, cu gandurile-n cer,
Poet gonit de rasuri si inghetat de vant,
Ce canti ca o stafie caitii din mormant,
Sfarama-n stanca rece a ta nebuna lira
Caci lumea este piatra si ea nu te admira.
Ci tu, nebun si palid, la poalele ei plangi
Ca valul care canta trecutul unei stanci,
Ce vesteda, batrana se leagana prin nori,
Cand stanca e eterna si valu-i trecator.

POETUL

Si tu, crezi, geniu negru, ca fara scop si tinta
A lumei und-amara ma-neaca, ma framanta?
Tu crezi ca eu degeaba m-am scoborat din stele
Purtand pe frunte-mi raza a natiunii mele?
Voi sa ridic palatul la doua dulci sorori,
La Muzica si Drama... in dalbe sarbatori,
Voi sa le-ngan viata si-n cupa lor aurie

Sa torn zi si-ntuneric, dureri si bucurie,
Sa vad trecutu-n viata, sa vad romana drama,
Cum din mormant eroii istoriei ii cheama
Si muzica romana chemand din muntii-n nouri,
Din stelele cazande, din vaile-n ecouri,
Din brazii ce suspina l-a iernei vijelie,
Din fluierul cel jalnic, din buciumu-n campie,
Chemand doina romana, a inimelor plangeri,
A sufletului noapte, a dorurilor stangeri.
Romanu-n trecut mare e mare-n viitor!
Si tu vrei ca poetul sa fie trecator,
Pe-a tarei sale tarmuri sa n-aiba ce sa cante?
Dar nu-s colori destule in lume sa-nvesmante
A muntilor Carpatici sublime idealuri,
Ce-noata-n a lui suflet cum ?noata-n mare valuri
Si-n creieri-i alearga de ganduri vijelii
Cum ginii se sfarama-n ruinele pustii.

LA MOARTEA LUI NEAMTU

Lasati clopotul sa planga cu-a lui voce de arama,
Lasati turnul ca sa miste a lui inima de fier,
Caci de stele mai aproape el le da acum sama
Ca un suflet bun si nobil se indreapta catra cer.

Clopote, tu simti durerea si urmezi cu-a ta cantare,
Cand din stea in stea se suie sufletul intr-un avant,
Pe cand noi urmam cu pasul cel rarit de intristare
Lutul palid, fara suflet, sa-l depunem in pamant.

Ochii? Cate dulci imagini au sorbit a lor lumine!
Capul? O, de cate ganduri el a fost impopulat!
Inima? Cata simtire framantat-a ea in sine?
Sufletul? Cate sperante, cate visuri a pastrat?

Si-azi nimic. Lumea gandirei e o lume sfaramata,
De lemnoasa man-a mortii inima e stoars-acum,
Si imaginile-s sterse, ce prin el treceau odata,
Sufletul (daca esista) printre nori isi face drum.

Ai stiut tu, scumpe frate, ca pamantu-i o ruina?
Ca-i o sarcina viata? Ca-i martiriu sa traiesti?
Ai stiut tu cum ca moartea e un caos de lumina,
Ca la finea vecinicieii te-astept stelele ceresti?

De-a vietii grea enigma tie-acuma nu-ti mai pasa,
Caci problema ei cea mare la nimic o ai redus,
Pe cand noua-nca viata e o cifra nenteleasa
Si-n zadar catam raspunsul la-ntrebarea ce ne-am pus.

In zadar ne batem capul, triste firi vizionare,
Sa citim din cartea lumii semne ce noi nu le-am scris,
Potrivim sirul de ganduri pe-o sistema oarecare,
Masuram masina lumii cu acea masuratoare
Si gandirile-s fantome, si viata este vis.

INGERE PALID...

Ingere palid, iti e mister
Cum ca a lumii valuri si soapte

Este durere si neagra noapte
Pe langa cer?

Nu stii tu, inger, oare sa zbori,
Sa lasi pamantul, trista ruina?
De-ti place cerul, a lui lumina,
De ce nu mori?

O, dar pamantul inca te tine
In niste lanturi tesute-n rai.
De mult zburai tu in lumi senine -
De nu iubeai.

SUS IN CURTEA CEA DOMNEASCA

Sus in curtea cea domneasca,
La domnia din Barlad,
Sade tanar domnul Vlad -
Sub caciula-i taraneasca
Pe-a lui umeri plete cad.

Astfel sade trist si rece
La ospatul luminat
Din domnescul lui palat,
Cu priviri crunte si rece,
Cu-ochiul negru infundat.

Fata palida si trista,
Manta-i neagra pe-umeri tari,
Fata spana, ochii mari -

Astfel trece in revista
Pe boierii lui cei mari.

Ici batrani ca iarna alba,
Munti cu fruntea de arginti,
Soptesc dulce si cuminti -
Colo tineretea dalba
Cu ras mult si fara minti.

Femei palide, frumoase,
Fete blande, ochi de foc
Ce [i]n gene li se joc
Si-a lor raze luminoase
Printe cale-si cata loc.

Sala-i mare, stralucita,
Masa-i alba, oaspeti multi,
Vorbe dulci sa tot asculti,
Chiar lumina-i indragita
De ochi lucii, de ochi multi.

SALA-I MARE, STRALUCITA

Sala-i mare, stralucita,
Masa-i alba, oaspeti multi,
Vorbe dulci sa tot asculti -
Si lumina-i indragita
De ochi lucii, de ochi multi.

Icia unii stau alene
Si viseaza si gandesc,

Colo altii chiuiesc,
Iar femei cu lunge gene
Rad in taina si privesc.

Una face ca nu vede
Si cu capul sta plecat,
Pe cand ochii,-namorat,
A lor raze isi repede
La streinul intristat.

La strein cu fruntea pala
Si cu parul ca de corb -
Buzele ei rosii sorb
Cand in brate si pe poala
Doarme dus amorul orb.

LA QUADRAT

Inger in patru colturi, o stea cu barba lunga,
Cine-a stiut vrodata ca tot ce eu iubeam
E-un dramaturg puternic, dar fara bani in punga,
Un paralelogram?

E-un om a carui visuri la bere tot tinteaza,
Ce se consuma-n asuri si joaca la hazard,
Un om dorinta carui e pe biliard sa saza,
Sa doarma pe biliard.

Adese ori in noapte vad umbra lui fatala,
In mana cu o halba, in gura c-un carnat,

In buzunari cu chifle si subsuori o oala
Si rade... pana-i beat.

Visarea sa un snitel, gandirea sa o bere,
Sa bea etern, acesta e visul sau ciudat -
Si-odata auzi-vom ca-n cruda sa durere
In bere s-a-necat.

STEAUA VIETII

Cand norii, palate fantastice negre,
Cu geamuri prin cari se vede zaphyr,
Ascult-ale marei lungi cantece-alegre,
Cand stele se mir,

Atunci printr-o geana de nouri, deschisa,
Din ochiu-i albastru se vede o stea
Ce-mi miruie fruntea c-o raza de vise,
C-o raza de nea.

O, steaua iubita ce-abia stai prin stele,
Un sfant ochi de aur ce tremuri in nori,
Ai mila si stinge lungi zilele mele -
Cobori, o, cobori!

BASMUL CE I L-AS SPUNE EI

O, da-mi arpa de arama
Si mi-o pune-n bratul stang.
Ochii tai se plec cu teama,
Tu rosesti - glasu-mi te cheama,

Coardele incet te plang!
Vino dar, palida zana,
Pune fata pe-al meu piept,
Gatul tau pe bratu-mi drept,
Tu, a ochilor lumina,
Ma iubesti, tu? Spune drept!

Ma iubesti! Surazi sireata
Si iti pleci ochii in jos!
O, lumina prea curata,
De-ai cunoaste vre odata
Sufletul meu dureros;
De ai sti, palide inger,
Cat de mult te iubesc eu,
Cate nopti de-amor si rau
Am vegheat zdrobit de plangeri,
Scumpa mea, odorul meu!

O, atunci mi-ai cere seama
Ca sa-ti spun cate-am visat,
M-ai fixa fara de teama,
Ai da-ncet neagra marama
De pe paru-ti blond, curat;
Netezind cu mana-ti alba
Tampla ta - tu m-ai privi,
Cu durere mi-ai zambi,
Eu, jucandu-ma cu salba
De pe sanii-ti, as vorbi.

Si ti-as spune, a mea iubita,
Ca de mult eu te-am catat;

In cararea tainuita,
Prin dumbrava inverzita,
Ori prin codrii cei de brad,
Langa cantul de izvoare,
Printre stancele de fier
Ce strabat norii din cer,
Intr-a pesterii racoare,
Intr-a noptilor mister.

Te vedeam cu a mea minte;
Si acum cand te-am gasit
Pare-mi ca-mi aduc aminte
Cum ca-n vremi de mai nainte
Te-am vazut si te-am iubit -
Sa-ti spun unde... intr-o seara
Am visat un vis frumos...
Pe un nour luminos
Am vazut la cer o scara
Ridicandu-se de jos.

Intr-a cerului marire
Scara de-aur se pierdea,
Iar pe-un tron de nemurire,
Tron de-argint si stralucire,
Maica Domnului zambea;
Iar pe schitele de scara
Ingeri stau treptat... treptat,
Cu chip bland si luminat
Si pe lire sunatoare
Cantau dulce si curat.

La picioarele Mariei
Genuncheat pe-un nor de-argint,
Alb ca lebedă pustiei,
Bland ca glasul poeziei,
Sta un inger cugetand;
Si-a luat arpa-i de aur
Si trecand mana pe ea
A-nceput a rasuna
Raiul... luncile-i de laur
De-un bland Ave Maria.

Acel inger!... Fata pala,
Ochiul negru, par balai,
L-am vazut - o stea regala,
O lumina triumfala -
Si de-atunci il iubesc, vai!...
L-am catat in asta lume
Pan? ce viata-mi se pierdu,
Sufletu-mi se abatu...
S-atunci te-am vazut: minune!
Acel inger ai fost tu.

Cand ai lasat cerul, draga?
De ce-n lume ai venit?
Ai stiut ca viata-ntreaga
Trista-mi inima pribeaga
Tot pe tine te-a iubit?
Ai stiut cine te-asteapta
Si-ai venit sa rasplatesti
Lungi durerile-mi lumesti,

Cu zambirea-ti inteleapta
Si cu ochii tai ceresti.

FRUMOASA SI JUNA

Frumoasa si juna, oh, draga-mi mai esti!
Eu caut si caut in ochii-ti ceresti
Si-n veci nu ma satur si-n veci as cata,
Iubita, dorita, o gura - asa!

Tu tremuri, tu cauti, tu murmuri, tu razi,
Cu glasul tau dulce tu raiu-mi deschizi,
Cu parul tau moale tu viata mi-o legi -
O stii si te faci ca nu o-ntelegi!

Sireata si dulce - copil vinovat -
De ce nu ma-mbii cu al tau sarutat,
De ce-astepti sa-l fur de pe ochii-ti profunzi
Si-n blondele plete tu capul ti-ascunzi!

Cu mana ti-acoperi tu ochii tai dragi,
Prin degete cauti, nu rade, ci taci;
Pedeapsa ce meriti, columba a mea,
O gura-i - Oh, da-mi-o - mi-ai dat-o - asa!

MANDRO, MANDRO...

Mandro, mandro, vrei nu vrei
Un inel si doi cercei,
Da mi sa ti sarut ochii tai;
De vrei roche de mireasa

Cingatoare de matase,
Parul sa ti incurc ma lasa;
De beteala o cununa
Vrei pe fruntea ta cea juna,
Da mi o gura, numai una
Iar de vrei un barbatel
Sa l iubesti, sa crezi in el,
Nu l cata - ca iacata l!

IUBITA DULCE, O, MA LASA...

Iubita dulce, o, ma lasa
Sa privesc fata-ti, ochiul tau ceresc,
Sa mangai paru-ti d-a?ree matase,
Privindu-te, de-amor sa nebunesc!
Ah, bratul tau rotund e alb - se lasa
Cu gratie pe umerii-mi - privesc
In ochii tai, in fata ta - in gura juna,
S-ascult uimit la vorba ta nebuna!

Nebuna, ca nu are sir si minte,
Ci gratie s-amor copilaros,
La gura ta, care zambind imi minte
Spre-a coperi misterul cel duios,
Ce-mi spune nu - cand da ochiu-ti fierbinte
Din genele-i imi spune voluptos -
Ah, tot amorul meu, copil in raze,
E concentrat in fiinta-ti luminoasa!

Surasul tau o raza e de soare,
Si ochii tai sunt stele-n noaptea mea,

Si sanul tau de vergina, ninsoare,
Ce lin l-acoperi tu cu mana ta,
Cand tremurand privesti si zambitoare
La-a lui dulci flori ce cresc alaturea -
Si sarutarea ta - oh, spune, spune
Cu ce s-aseaman dulcea-acea minune!

De n-ai fi tu, ce-ar folosi viata,
Sperantele-i, si binele-i, si tot!
Un vis ar fi amestecat cu ceata,
Un chin ar fi - ce l-as sfarsi sa pot;
Pe cand astfel o noapte e mareata,
Pierduta-n stele ce in ceri inot,
Prin ele trece melancolic luna -
O gura da-mi, iubito - si-nca una!

Spre sarutare gura-ti se increata
Si ochii tai privesc intunecat
Si visatori. - Iubito, tu, glumeata,
Nu stii c-a saruta e un pacat
Si ca-n intunecata lor dulceata
Nu s-uita ochii de copii vodat? -
Fara sa planga-n urma-a lor langoare
Si voluptoasa lor intunecare!

Caci ce ai zice daca eu acuma
As uita toate... tu ma intelegi -
E drept ca tie-o vorba-ti trebui numa
Ca toata firea mea in lant s-o legi -
Dar vorba aceea s?rie-ori de gluma
Cu care pasiunea-mi s-o diregi

Vei spune tu? - O, taci - o, taci, n-o spune -
Ai spus-o? -S manios, tu,-ntelepciune!

In van vorba ta bland povatuiește -
La seriozitatea ta surad;
Spre sarutare gura-ti se-ncreteste,
Spre sarutare ochii tai se-nchid;
Sireata esti! sub geana ce umbreste
Ochii-ti sclipesc, si-mi pare ca ei rad;
Cu bratul ti-i acoperi?... Suparata?
Ce te prefaci, iubita mea sireata?

IUBITEI

O, indulceste-ti ochii tai, iubita,
O, insenina fata ta de nea.
Nu stii ca-n piept inima mea ranita
Tresare-adanc la intristarea ta?
Tresare-adanc, tresare-adanc, iubita -
Oh, in zadar mi-ncreti tu fruntea ta.
Durerea chiar de-o simulezi - eu simt
Fiori adanci in pieptul meu trezind.

Ah! cat esti tu de mandra si frumoasa
Cand razi, cand plangi, cand ma saruti, cand - ah!
Cuprind in mani eu capul tau - geloasa! -
Si sarut ochii-ti plini de lacrimi, ah!
Ei stralucesc ca stelele focoase
Ce-ntr-a junie-mi noapte lumina!
Si te iubesc, si te sarut, te-ador,
Amorul meu, nespusul meu amor!

O, nu-mi muri, o, nu-mi muri, iubita,
C-atunci in veci prin noapte-as rataci -
Mi-as sfarma viata-n jalea cea cumplita
Si de durere n-as putea muri.
As purta-n timp inima-ncremenita,
Cu ochii stinsi, si gura-ar amuti.
Durerea ta m-ar face sa traiesc,
Ca sa traiesc, ca sa innebunesc.

Asteapta dar cu moartea ta, iubita,
Pan? ce de fericire-oi muri eu.
Cu roze sa-ncununi fruntea-mi palita,
Zambind sa ma saruti, amorul meu;
De-oi invia, sa stii, dumnezeita,
Ca-un somn a fost angelic, desi greu.
De nu ma voi trezi, sa stii, sa stii -
Ca-n veci visez la ochii tai cei vii.

Cum va fi acel vis eu nu-ti pot spune -
Eu numai il gandesc cand ma cufund
In ochii tai. - Neclare sunt, nebune,
Acele-nchipuiri ce ma patrund.
Priveste tu in ochii mei si-mi spune
Ce vezi in ei, in dorul lor profund.
Tot ce-ai vazut eu am vazut ?n-al tau -
Nici in mormant nu pot ca sa-i uit eu.

Ei sunt minuni ce-a muri nu ma lasa.
In somnul mortii m-or nelinisti,
Patrunde-vor cu raza lor focoasa
Chiar in sicriul unde voi dormi.

Ei au patruns prin paturi neguroase
Ce viata mi-a urzit pana aci -
De-ati putut sparge negurile-acele,
Veti lumina in veci, iubite stele!

Oh, nu-mi muri, te rog! Caci tot ce-n lume
Eu am iubit murit-au prea curand -
Orice amor ce n-a luat drept glume
Al meu amor e astazi in mormant. -
Dar astazi vad c-am pierdut doar un nume:
Caci ea esti tu - tu ea - intr-un cuvant
Tu mi-ai murit o data. - Sa nu-mi mori
De-a doua oara, inger de amor.

Caci de-ai muri ce-as face eu in lume?
N-as regasi in veci chipu-ti usor
Si osandit as fi sa stau in lume -
De jalea ta eu n-as putea sa mor.
Acum - acum n-as plange al tau nume
Ci chiar pe tine, vecinice amor:
Mort, as trai eu; viu, eu as fi mort.
Traieste-mi dar - c-adanc in piept te port!

CANTECUL LAUTARULUI

Ca povestea cea sarmana
Care nimeni n-o-a-nteles,
Trec prin vremea trista, vana,
Cum prin secolii un eres.

Sunt ca lira sparta-n stanca,
Sunt ca glasul din pustii,
Sunt ca marea cea adanca,
Sunt ca moartea intre vii.

Dintre chinuri ce ma-neaca
Eu sorbeam mirul curat,
Cum o lebada se pleaca
Band din lacul inghetat.

Dar cu moartea cea adanca
Azi eu schimb al vietii-mi gand,
Am fost vultur pe o stanca,
Fire-as cruce pe-un mormant!

Care-i scopul vietii mele,
De ce gandu-mi e proroc,
De ce stiu ce-i scris in stele,
Cand in van lumea o-nvoc.

Crucea-mi para ganditoare,
Parca arz-a vietii-mi tort,
Caci prin neguri mormantare
Voi sa vad fata-mi de mort.

Doar atunci cand prin lumina
M-oi sui la Dumnezeu,
Veti gandi si voi la mine
Cum am fost in lume eu.

COPII ERAM NOI AMANDOI...

Copii eram noi amandoi,
Frate-meu si cu mine.
Din coji de nuca car cu boi
Faceam si inhamam la el
Culbeci batrani cu coarne.

Si el citea pe Robinson,
Mi-l povestea si mie;
Eu zideam Turnul Vavilon
Din carti de joc si mai spuneam
Si eu cate-o prostie.

Adesea la scaldat mergeam
In ochiul de padure,
La balta mare ajungeam
Si l-al ei mijloc inotam
La insula cea verde.

Din lut acolo am zidit,
Din stuful des si mare,
Cetate mandra la privit,
Cu turnuri mari de tinichea,
Cu zid impresurata.

Si frate-meu ca imparat
Mi-a dat mie solie,
Sa merg la broaste nempacat,
Sa-i chem la batalie -
Sa vedem cine-i mai tare.

Si imparatul broastelor,
C-un oacac? de fala,

Primi - porunc? ostilor
Ca balta s-o rascoale.
Si am pornit razboi.

Vai! multe broaste noi am prins
- Imi pare chiar pe rege -
Si-n turnul negru le-am inchis,
Din insula cea verde.
Spre sar-am facut pace

Si drumul broastelor le-am dat.
Saltau cu bucurie,
In balt-adanc s-au cufundat
Ca sa nu mai revie.
Noi am pornit spre casa.

Atunci rasplata am cerut
Pentru a mele fapte -
Si frate-meu m-a desemnat
De rege-n miazanoapte
Peste popoare-ndiane.

Motanul alb era vistier,
Marzac cel chior ministru -
Cand de la el eu leafa-mi cer,
El miauna sinistru.
Cordial i-am strans eu laba.

Si imparatul milostiv
Mi-a dat si de sotie
Pe fiica lui cu ras lasciv

Si tapana, nurlie,
Pe Tlantaqu-caputli.

Am multamit c-un umil semn,
- Drept mantie-o prostire -
M-a dus l-amanta mea de lemn,
In sfanta manastire,
Intr-un cotlon de soba.

Si ah! si draga-mi mai era!
Vorbeam bland cu dansa,
Dara ea nu-mi raspundea
Si de ciuda eu atunci
Am aruncat-o-n foc.

Si pe sura ne primblam
Peste stuf si paie
Si pe munti ne-nchipuiam.
Cu fiece bataie
Marsileam alaturi.

Si pe cap mi se imfla
Casca de hartie,
O batista intr-un bat,
Steag de batalie.
Cantam: Trararah!

Ah! v-ati dus visuri, v-ati dus!
Mort e al meu frate.
Nimeni ochii-i n-a inchis
In strainatate -
Poate-s deschisi si-n groapa!

Dar ades intr-al meu vis
Ochii mari albastri
Lumineaza - un suras
Din doi vineti astri
Sufletu-mi trezeste.

Eu? Mai este inima-mi
Din copilarie?

.....

Ah! imi imbla ades prin gand
O cantare veche.
Parca-mi tiuie-aiurind
Dulce in ureche:
Lume, lume si iar lume!

AVEAM O MUZA

Aveam o muza, ea era frumoasa,
Cum numa-n vis o data-n viata ta
Poti ca sa vezi icoana radioasa,
In strai de-argint a unui elf de nea!
Par blond deschis, de aur si matasa,
Grumazii albi si umeri coperea,
Un strai de-argint strans de-un colan auros
Strangea mijlocul ei cel mladios!

Si talia-i ca-n marmura sapata
Stralucea alba-n transparentul strai,
Sani dulci si albi ca neaua cea curata,
Rotunzi ca mere dintr-un pom de rai;
Abia se tine haina cea bogata

Prinsa usor cu un colan de pai,
Astfel adesea ma gasea veghind -
Nori strabatea o umbra de argint.

Crinul luminei stralucea in mana
Reflectand dulce mandrul ei obraz,
Razele dulci loveau fata-i senina,
Rotunzii umeri si-albul ei grumaz;
Parul lucea ca auru-n lumina,
Straiul cadea de pe-umeri de atlaz,
Ochi mari albastri-n gene lungi de aur
Si fruntea-i alba-ntunecata-n laur!

O data-n viata-i muritorul vede
In visul sau un chip asa d-ales!
Eu... fericit c-amantul blondei Lede,
Nebun de-amor, eu o vedeam ades.
Venea-n singuratatea mea pe indelete,
Rataceam mana-n paru-i blond si des,
De pe-umeri haina-i luneca usor -
Vedeai rotundul brat pan? subsuori.

Parea c-asteapta de a fi cuprinsa,
De-a-si simti inima batand cu dor,
Ca buza ei de-a mea sa fie-atinsa,
Ca graiul ei sa tremure usor,
Sa vad privirea vesela si plansa,
Sa aud glas-ntunecat de-amor
Si la ureche dulce sa-i repet
Cantul, ce-n gandul meu se misca-ncet.

O, imi sopteste numa-n dulci cuvinte
Neintelese, pline de-nteles,
O, imi surazi cu gura ta fierbinte,
Tu, inger blind cu ochii plini d-eres,
Caci al tau zambet imi aduce-aminte
C-un inger esti ce fu din cer trimes,
Ca sa mangai junia mea bogata
Cu-a ta zambire dulce si curata.

S-apropia, in aer suspendata,
Si bratul ei grumazu-mi cuprindea,
Priveam in sus la fata-i luminata,
La gura-i mica care suradea -
Din ochi albastri raza-ntunecata,
Plina de-amor in ochiul meu cadea,
Talial ei subtire-n colan stransa
Tremura scump de bratul meu cuprinsa.

Ea a murit. - Am ingropat-o-n zare.
Sufletul ei de lume este plans. -
Am sfarmat arfa - si a mea cantare
S-a inasprit, s-a adancit - s-a stins.
Imi plac a noptii turburate oare,
Imi place de dureri sa fiu invins;
O, de-as orbi, de-as amuti odata,
Ca-n lume nu vad lumea cautata!

Eu nu vad muntii inecati de nouri,
De care gandu-mi vultur s-acata;
N-aud a marii inmiite-ecouri,
Ce-n glasul meu maret s-amesteca;

In codrii-antici n-aud muget de bouri.
Trezind zilele vechi in mintea mea,
Codrul din munti, raul din vale-mi tace -
De ce nu pot in praf a ma preface!

DOI ASTRI

Am vazut doi astri,
Stralucind albastri
Sub o frunte-n vis;
M-a-necat seninul
Cand privii divinul,
Blandul lor suras.
Si mi-am zis in mine:
"Inger cu lumina
De-un adanc noroc...
Din a vietii tale
Inflorita cale
Cum nu stai in loc?"

CAND CRIVATUL CU IARNA...

I
Cand crivatul cu iarna din nord vine in spate
Si matura cu-aripe-i campii intinse late,
Cand lanuri de-argint luciu pe tara se astern,
Vanturi scutur aripe, zapada norii cern...

Imi place-atuncea-n scaun sa stau in drept de vatra,
S-aud canii sub garduri ca scheauna si latra,

Jaraticul sa-l potol, sa-l sfarm cu lunge clesti,
Sa cuget basme mandre, poetice povesti.

Pe jos sa sada fete pe tolul asternut,
Sa scarmene cu mana lana, cu gura glume,
Iar eu s-ascult pe ganduri si sa ma uit de lume,
Cu mintea s-umblu drumul povestilor ce-aud.

Orlogiul sa sune - un greier amortit -
Si cald sa treaca focul prin vinele-mi distinse,
Sa vad roze de aur si sarutari aprinse
In vreascuri ce-n foc puse trasnesc des risipit,
Ca vorba unei babe marunta, tanduroasa.

Atuncea focu-mi spune povestea-a mai frumoasa.
Din el o aud astfel cum voi sa o aud
S-amestec celelalte cu glasul-i palpait.
Si mandru-acest amestec gandirea-mi o descoasa,
O-nsira apoi iarasi cum dansa a voit.

Astfel gandirea-nsira o mie de margele -
Un sir intins si luciu dar fara de sfarsit;
Somnul m-apuca-n brate prin gandurile mele
Si-n somn ma mai urmeaza a lor bland glas uimit.
Prin sirul lor ce suna, orlogiul cu jele
L-aud sunand ca greier batran si ragusit;
In urma tace chiar si a mamei rugaciune -
La ganduri sclipitoare un capat ea le pune.

Ajung la ea si noaptea umbririle-i si-ntinse.
Pe fruntea ei cea dulce culeg blande visari,
Amorul lin isi moaie aripele lui stinse,

Pe ochii ei eu caut profunde sarutari -
Ea-nchide surazanda lungi genele ei planse
Si glasul ei e cantec in line tremurari,
Pe sani rotunzi, albi, netezi, ea fruntea mea aseaza -
Adorm si ea la capu-mi surade si vegheaza.

II

Dar toate-acele basme in somnu-mi ma urmeaza,
Se-mbina, se-nfasoara, se lupta, se desfac,
Copilele din basmu, cu ochii cu dulci raze,
Cu parul negru coade, cu chipul dulce drag,
Si feti-frumosi cu plete in haine luminoase,
Cu ochi caprii, nalti, mandri ca arborii de fag -
In visele din somnu-mi s-adun sa se imbine,
Fac nunti de patru zile si de patru nopti pline.

Imi pare-atunci ca mandra Ileana Cosinzeana,
Cu ochi, albastre stele, blonda, un spic de grau,
In mine se-ndrageste si-usoara-aeriana
S-asaza pe genunchii-mi, cunjura gatul meu,
Eu netezesc cu mana arcata ei spranceana,
Ea ochii-usor si-nchide zambind in visul sau -
Ochii i-s plini de lacrimi ce nu le intelege,
Cu buze-abia deschise imi spune blande sege.

Imi pare ca e vara, ca noaptea-i dulce bruna,
Ca lanuri undioaza, ca apele lin plang,
Ca nourii ii sparge-o armonioasa luna,
Ca stelele din ceruri se scutura si ning -
Prin lanuri in florite noi mergem impreuna
Si mandre flori campene eu pentru dansa strang

Si ea la ingrijirea-mi cea dulce imi zambeste,
Iar sufletul imi rade, si inima imi creste.

Luna prin nouri inger pe lume bland vegheaza,
Somnul aduce-n lume copiii lui natangi.
Pe rau fiece unda se-mbraca cu o raza,
Copacii se cutremur in fruntile de stanci,
Lumina se-mprastie in panza luminoasa
Pe merii plini cu floare-n gradinele adanci -
Si eu, la trunchiul unui, visez la ea destept,
In ploaia de flori roze pe dansa o astept.

Ea vine si pe sanu-mi ce dulce ea se lasa!
In pletele-mi si-ncurca micuta mana ei,
Si umeda-i suflare, pura, copilaroasa,
Adie bland pe frunte-mi si peste ochii mei,
Apoi fata-i uimita de pieptu-mi ea apasa
Si lacrimi de iubire i-nunda ochii sai,
Iar eu pe mani, pe gura, pe ochi, pe albu-i gat,
Incet, beat de iubire, o mangai, o sarut.

Si sarutari o mie trezesc in ea mii vise
Si fruntea-i turburata s-apleaca ca un crin;
In ochii ei cei limpezi sub genele-i inchise,
O lume e de visuri, o lume de senin;
Ea fara sir vorbeste, si dulcile-i surase
Cu lacrimi se amestec, si buzele-i suspin -
Ea doarme astfel treaza, din somn cand se trezeste
Cu buzele ma cata, cu ochii imi zambeste.

In vis ma arde soare si cerul e vapaie,
Pe lac barca e-mpinsa de valuri care merg,

Iar undele-i uimite, profunde si balaie
Reflecta-n ele tarmii - se-ntuneca, se sterg...
In barca sed s-ascult eu a inimii-mi bataie
Caci eu ca randunica la dansa iar alerg -
Pe-a malurilor arbori si funza este muta -
Misterul lin surade pe lumea cea tacuta.

O, TE-NSENINA, INTUNERIC RECE...

O, te-nsenina, intuneric rece
Al vremei. Infloreste-n neagra-ti
Spelunca umeda ca si ebenul cel topit,
Fa ca sa straluceasca pe-acea cale
Ce duce-n vecinicie toate-acele
Fiinte nevazute, cari sunt,
Desi trec nesimtite, ca si vremea
Ce vremuieste-adanc in tot ce e.
Sa vad trecand in haina cuvenita
Acele ganduri, ce-atunci cand apar
Nemuritoare par, pentu c-apoi
Nici sa nu stii cum de au disparut
Din mintea secolilor lungi, greoi -
Ca si cand n-ar fi fost. Cate fiinte
Ar trebui sa treaca pe-a ta cale:
Unele mandre, tantose, regale,
Cu-ncoronata frunte - imbracate
In purpura; altele dulci, cu ochii
Moi, mari, albastri... albe ca si crinul,
Miscand a lor corp voluptos, ce-nvita
Mai aruncand priviri de muritoare,

Mai cautand iubire, ca Sirene;
Unele-nchipuite, alte tampe,
Unele aspre, altele duioase,
Toate cerand brevet la nemurire
Si toate strecurandu-se cu toate astea
Pe calea care duce la orasul
Uitarii, ingropat de vecinicie.
Dar deasupra-astei multimi pestrite
De ganduri trecatoare, vezi departe
Muntii de vecinici ganduri ridicand
A lor trufasa frunte catre cer:
Cu nepasare ei privesc la toate
Efemeridele ce trec in vale
Cantand, vuind, certandu-se si toate
Aspirand la un lucru care-n veci
Nu poate fi a lor - eternitatea.

DEMONISM

O racla mare-i lumea. Stele-s cuie
Batute-n ea si soarele-i fereasta
La temnita vietii. Prin el trece
Lumina franta numai dintr-o lume,
Unde in loc de aer e un aur,
Topit si transparent, mirositor
Si cald. Campii albastre se intind,
A cerurilor campuri potolind
Vanata lor dulceata sub suflarea
Acelui aer aurit.
Acolo sta la masa lunga, alba,

Batranul zeu cu barba de ninsoare
Si din pahare nalte bea aurora
Cu spume de nori albi. Si ingeri dulci
In haine de argint, frunti ca ninsoarea,
Cu ochi albastri cari lin lucesc
Si-ntunecat in lumea cea solara,
Cu sanuri dulci, ca marmura de netezi,
li mangai? barba lunga,-si razim? capul
De umerii batrani cuprinsi de plete.
Si colturoasa-i rosie corona
De fulger impietrit, luceste-n aer
Salbatec. Iar un inger... cel mai bland,
Ingenuncheat l-a lui picioare canta
Pe arfa sa si aerul roseste
De voluptatea cantecului sau...
Nu credeti cum ca luna-i luna. Este
Fereasta carei ziua-i zicem soare.
Cand ingeri canta de asupra raclei
In lumea cerurilor - ele-albesc
Si nu mai patrund raze aurite
Prin vechi oblon - ci raze de argint
Si pe pamant ajung tandari duioase
Din cantecul frumos - dar numai tandari...
Ici in sicriu, sub cel capac albastru
Si tintuit si ferecat cu stele,
Noi viermuim in mase in cadavrul
Cel negru de vechime si uscat
Al vechiului pamant care ne naste -
Certandu-ne-ntre noi, fiinti ciudate,
Gretoase in desertaciunea lor.

Este un ce mare in firea noastra,
Dar acel ceva nu din noi rasare.
O mostenim de la Titanul mort,
De la pamant, in care ne nutrim.
In moartea lui e ceva sfant si mare,
E o gandire-adanca si-ndrazneata
Pentru ce el fu condamnat la moarte.
Viata noastra e o ironie,
Minciuna-i radacina ei. Dorinta
De-a fi si de-a-avea singur tot ce este
Principiul e de inflorirea ei.
In van pamantul mort ne-nspira cateodata
Din santul suc al stinsei sale viete
Gandiri de-o nobila, nalta rascoala:
Intoarcerea la fire si dreptate.
Noi nu-l pricepem... o-ncercam adese
Dar n-o putem. Facuti suntem
Dupa asemanarea-acelui mare
Puternic egoist, carele singur
Imbracat in marirea-i solitara
Ridica-n cer innourata-i frunte.
In van voim a reintra-n natura,
In van voim a scutura din suflet
Dorinta de marire si putere,
Dorinta de a fi ca el in lume:
Unici. Si aceasta dorinta,
Temei la state, natiuni, si cauza
Razboaielor cumplite, care sunt
Pasii istoriei, acest e... raul.
Sa nu ne inselam. Impulsul prim

La orice gand, la orice vointa,
La orice fapta-i raul. Insa
Atuncea cand ne nastem, rasariti
Abia din carnea vechiului Titan,
Noi suntem buni - pana suntem copii.
O binefacere ne da pamantul,
Nepretuita-n duiosia ei,
El ne permite ca sa ne intoarcem
Dup-o viata vana, zgomotoasa,
In sanul lui - in sanul lui si-al pacii.
El ne-a si pus, batran-duiosul tata,
Adanc in suflet o dorinta dulce,
Si de-ntrebam aceast-enigma scumpa
Ce insemneaza si daca voim
A o pricepe, ea raspunde: pace.
Da! pace cautam fara s-o stim.
Ce n-o luam de la-nceput? De ce
O cautam in lupta? Caci in lupte
Nu e decat victorie pe de o parte,
Cadere pe de alta - nedreptate. Si din viata noastra,-
ntemeiata Pe rau, si pe nedrept si pe minciuna
Si din stiinta mortii, -a renturnarii
In corpul mort, din care am iesit,
Se naste vesnica nefericire.
Suntem copii - etern nefericiti.
Dar in zadar, caci suntem dupa chipul
Si-asamanarea lui. Noi suntem rai
Fara de-a-avea puterea lui. Rai putem fi
Mai ca si el - dara din neputinta
Se naste ironia vietii noastre.

In van Titanul mort ce ne-a nascut
Binele ni-l voieste; in zadar
Cearca-a vorbi cu noi in cugetari
Stralucitoare, varii,-mbalsamate,
In flori, in rauri, in glasul naturii
Ce-i glasul lui, consilii vrea a da.
In van. Viata, sufletul, ratiunea
- Scanteia care o numim divina -
Ne face a ne insala asupra firii
Si-a n-o-ntelege...
O, Demon, Demon! Abia-acum pricep
De ce-ai urcat adancurile tale
Contra naltimilor ceresti;
El a fost rau si fiindca raul
Puterea are de-a invinge...-nvinse.
Tu ai fost drept, de-aceea ai cazut.
Tu ai voit s-aduci dreptate-n lume:
El e monarc si nu vrea a cunoaste
Decat vointa-si proprie si-aceea
E rea. Tu ai crezut, o, Demon,
Ca in dreptate e putere. - Nu,
Dreptatea nu-i nimic far? de putere.
Catat-ai aliati intre Titanii
Ce brazdau caosul-n a lor rascoala,
Ai inzestrat pamantul cu gandiri,
L-ai inarmat cu argumente mari
Contra lui Ormuz.
Si el ca tine a devenit rebel,
Se zvarcoli spre ceruri spre-a le sparge,
Miscand aripile-i de munti de piatra,

Puterea sa cumplita - contra Lui.

Dar detunat el recazu in caos -

Cadavru viu, l-invali intr-o racla

Albastra.

Titan batran, cu aspru par de codri,

Plange in veci pe cretii fetii sale

Fluvii de lacrimi. De-aceea-i ca mort;

Uscat... stors de dureri este adancu-i -

Si de dureri a devenit granit.

A lui gandiri incremenira reci

In fruntea sa de stanci si devenira:

Rozele dulci, rubine; foile,

Smaralde, iara crinii,

Diamante. Sangele sau

Se prefacu in aur, iara muschii

Se prefacura in argint si fier.

Din carnea-i putrezita, din noroi

S-au nascut viermii negrului cadavru:

Oamenii.

Spre a-l batjocori pana si-n moarte

Ne-am nascut noi, dupa ordin divin,

Facuti ca sa-si petreaca Dumnezeuul

Batran cu comica-ne neputinta,

Sa rada-n tunet de desertaciunea

Viermilor cruzi, ce s-asaman cu el,

Sa poata zice-n crunta ironie:

Pamant rebel, iata copiii tai!

MIRADONIZ

Miradoniz avea palat de stanci.
Drept stresina era un codru vechi
Si colonadele erau de munti in sir,
Ce negri de bazalt se insirau,
Pe cand deasupra, stresina antica,
Codrul cel vechi fremea imflat de vant.
O vale-adanca ce-ngropa in codri,
Vechi ca pamantul, jumet? din munte,
Mancand cu trunchii rupti scarile negre
De stanci, care duceau sus in palat -
O vale-adanca si intinsa, lunga,
Taiata de un fluviu-adanc, batran,
Ce pe-a lui spate valuroase pare
A duce insulele ce le are-n el -
O vale cat o tara e gradina
Castelului Miradoniz.
Iar in castel de treci prin colonade
Dai de inalte hale cu plafondul
Lor negru stralucit si cu paduri
De flori. Paduri carora florile
Ca arborii-s de mari. Roze ca sorii,
Si crini, ca urnele antice de argint,
Se leagana pe lugerii cei nalti,
Iar aeru-i varatic, dulce, moale.
Ca stelele sunt musculitele prin frunze
Si implu aerul cel cald cu o lumina
Verzuie, clara, aromata. Fluturi -
Cu parul de-aur si cu aripioare
De curcubau - in haine de argint
Din floare-n floare falfaiesc si-si moaie

Guritele-umede si rosii in potirul
Mirositor si plin de miere-al florilor.
Tufe de roze sunt dumbravi umbroase
Si verzi-intunecoase, presarate
Cu sori dulci infoiati, mirositori -
E-o florarie de giganti. Intr-un loc
Crapata-i bolta de granit, de cauti
Prin stresina de codru pana sus,
Unde in ceruri lin pluteste luna.
Ea-i o regina tanara si blonda
In mantia-i albastra constelata,
Cu manile unite pe-al ei piept
De neaua... Trece luminand cu ochii
Albastri, mari, prin straturi inflorite
De nori, ce infoiate ii ofera
Roze de purpur, crinii de argint;
Din cand in cand cu mana-i argintoasa
Ea rupe cate-o floare si-o arunca
Jos pe pamant ca pe-o gandire de-aur;
Colo un nor se nalta sfant si sur,
Se-ncheaga, se formeaza - ?ncremeneste,
Devine-un templu grec si plin de umbra
Columnelor ce-l inconj?r - si prin columne
Trece-argintoasa cate-o raza-a lunei.
Ea drumul ia spre-acel castel. Di?dema-i
De diamante-n stele contopite
Brileaza-n noapte - tariile negre
A domei se-nseinina - si ea intra
In el. - Columnele-ard sub clara ei lumina
Si arunca umbra una-ntr-alta.

Ea intra-n doma... stelele-o urmeaza.
Si noaptea santa plina-i de-ntuneric
Pe raul sant ce curge-n valea mare
Care-i gradina cea din codri vechi
A lui Miradoniz. - Insule sfinte
Se nalta-n el ca scorburi de tamaie.
Copile sunt cu ochi rotunzi si negri,
Cu flori de aur, de smarald - cu stance
De smirna risipita si sfarmata
In bulgari mari. Pe mandrele carari,
Ce trec prin verzile si mandre plaiuri,
E pulbere de-argint. Pe drumuri
Ciresi in floare scutura zapada
Trandafirie a-nfloririi lor,
Vantul le mana, valuros le nalta,
De flori troiene in loc de omat
Si salcii sfinte misca a lor frunza
De-argint deasupra apei si se oglindeaza
In fundul ei - astfel incat se pare
Ca din aceeasi radacina creste
O insula in sus si una-n jos.
Si nu-i nimica in aceste ramuri:
Dintr-un copac intr-altul numai tes
Painjini de smarald painjinisul
Cel rar de diamant - si greieri canta,
Ca orologii aruncate-n iarba.
Se peste raul mare, de pe-un varf
De arbore antic tesut-au ei
Un pod din panza lor diamantoasa,
Legandu-l dincolo de alti copaci.

Prin podul straveziu si clar strabate
A lunei raza si-nverzeste raul
Cu miile lui unde, ca-ntr-o mandra
Nemaivazuta feerie. - lara peste pod
Trece alba, dulce, mladioasa, juna,
Alba, ca neaua noaptea, paru-i de aur
Lin impletind in crinii manilor,
Ivind prin haina alba membri-angelici,
Abia calcand podul cel lung cu-a ei
Picioare de omat, zana Miradoniz.
Ea-ajunge in gradina ei de codri
Si rataceste, - o umbra argintie
Si luminoasa-n umbra lor cea neagra;
Ici se pleaca spre-a culege-o floare,
Spre-a arunca in fluviul batran,
Colo alearga dup-un flutur,
Il prinde - ii saruta ochii si-i da drumul;
Apoi ea prinde-o pasare maiastra
De aur, se asaza-ntr-a ei aripi
Si zboara-n noapte printre stele de-aur.

ECO

Cu-ncetu-nsereaza si stele izvorasc
Pe-a cerului arcuri marete.
In umede lanuri de-albastru ceresc,
Merg norii cu hainele crete
Si stancile rar
Ca stalpii rasar,
Negriti si-ndoiti de furtuna
In luna.

Diamant e in aer, in codri - miros
Si umbra adanc viorie;
Si luna-i a cerului scut argintos
Si stele pazesc in tarie
Si vaile sunt
In aburi de-argint
Pierdute-ntr-al doinelor suier
Din fluier.

Pe-un cal care soarbe prin narile-i foc,
Din ceata pustie si rece,
Un tanar, pe vanturi, cu capul in joc,
Cu clipa gandirei se-ntrece
Si calu-i turbat
Zbura necurmat,
Manat ca de-a spaimelor zana
Batrana.

Pe umeri de munte, din stanci de bazalt
Castelul se nalta, se-ncrunta,
Si-a murilor multe si crestetu-i nalt
De nouri si ani se-ncarunta,
Dar astazi e viu
Si-n glas auriu
Rasuna din umbra cea mare
Cantare.

In mii de lumina ferestrele-i ard,
Prin cari se vad trecatoare,
Prin tactul cantarii pierdute de bard,
Ivindu-se umbre usoare;

Trec albe ca-n vant
Dulci neguri de-argint,
Palatul plutea in magie
Aurie.

Ca cerbul uimit ce prin crestet de stanci
E-urmat de sageat-arzatoare,
Din cai naruite, din garle adanci,
Fugarul in tropot rasare
Cu nara arzand,
Cu coama pe vant,
O data-nca pinten l-impunge
Si-ajunge.

Iar tanarul sare usor de pe el
Si prundul sub pasu-i rasuna.
Frumos ca din basme si tras prin inel
Si nalt ca si bradul in luna,
C-un salt a suit
Al portii granit.
Urcat intr-un arc de fereastra
Adasta.

Mantaua lui neagra in luna s-a-ntins
De pare-o perdea in fereasta
Si gratii de fier a lui mana-a cuprins
Uitandu-se-n sala cea vasta.
Pe stanci de bazalt
Sta calu-i inalt
Si coama-i i-o imfla in luna
Furtuna.

Sala-i ca aerul scaldat in soare,
Muiat de-a florilor suflet racoare.
In ea frumoasele fiinte albe
Par ganduri palide din visuri dalbe.
De-umarul junilor de razim, zboara,
De raze umede ochii-s izvoare,
Ca-n vant se leagana zveltele poze
Prin par ce flutura cununi de roze...
Si beti de muzica plutesc ca vantul,
Jocul e repede, incet e cantul
Si pe cand sufletul sta de betie
Plutesc fiintele... o vijelie...
Pana ce aria dispare, trece...
O raza timida in ziua rece.
Apoi perechile stand risipite
S-adun in grupele oranduite
Si din amestecul de vise dalbe,
Din trecatoarele fiinte albe,
Iese ca aria dintre suspine
Regina albelor noptii regine,
Sau cum din zilele poetic june
A idealului iese minune.
Paru-i ca aurul fata-ncadreaza,
Cununa-n undele-i se furiseaza,
Se-ndoaie talia-i in alba haina
Parca-i o t?mida a noptii taina.
Pe-o lira gingasa si argintie
Manuta-i coardele le-ncurca vie,
Prin blande notele lirei de-amor
Glasul ei tremura dulce usor:

Prin bolta ferestrei inguste
Ma uit intr-al vailor rai,
Cum codrii in cale-i supune
Furtuna, copila de crai.

Prin paru-i de aur, coroana
Cu colturi in fulger si jar,
Ea apele-n cale-i aplană
Si-ndoaie batranul stejar.

Prin poarta ingurta din murii
Gradinei, cetatii-mi din stanci,
Cobor in adancul padurii
Unde-izvoarele murmur adanci.

Prin nourii rupti trece luna
Si-n sufletu-mi dor a patruns,
Si parul mi-l imfla furtuna
Si ochii-mi se-neaca de plans.

Doresc doar ca in fundul marii
Sa ma ia cu sine-n sarai,
In nalte albastrele sale,
Furtuna, copila de crai.

Doresc ca sa intru cu luna
In dome de nouri, ce pier -
Doresc cu popoare de stele
Sa merg drumul mare din cer.

Ce caut, eu nu va stiu spune,
Eu singura nu stiu ce vreau,

Atat e de tainic ascunsa
Dorinta in sufletul meu.

Mi-e ciuda pe frunza cuminte,
Pe vorb?rete valuri de rau,
Ele-mi spun ce doreste-al meu suflet,
Ce singura eu nu stiu.

Si flori si crenge si stele
In ciuda mea taine imi spun -
Ah! cum le-as smulge pe toate
Sa fac din ele cununi.

In codru o creanga se-ndoaie,
O poarta prin frunze, si-n prag
Un chip cu ochi mari se ivate -
Ah! cum mi-ar putea fi de drag.

Un murmur feeric desmearda voios
A salei tacere senina.
Din bolta ferestei arcata pompos
S-aude vibrand mandolina

Si-un eco usor
Petrece cu-amor,
Cu dulcea vibrare de strune,
Ce spune.

Si toata viata lui, tot ce-a cules
Din unde, din munte, din vale,
Tot sufletu-i june, tot scumpu-i eres
Aluneca-n cantecu-i moale

S-al coardelor grai,
Frumos ca din rai,
Amesteca-n vorbe de miere

Durere:

Sara pe deal buciumul suna cu jale,
Turmele-l urc - stele li scapara-n cale,
Apele plang clar izvorand in fantane;
Sub un salcam, draga, m-astepti tu pe mine.

Luna pe cer trece-asa sfanta si clara,
Ochii tai mari cauta-n frunza cea rara,
Umezi se nasc stele pe bolta senina,
Pieptul de dor, fruntea de ganduri ti-e plina.

Nourii curg, raze-a lor siruri despica,
Stresine vechi casele-n luna ridica,
Scartaie-n vant cumpana de la fantana,
Valea-i in fum, fluiera murmura-n stana.

Si osteniti oameni cu coasa-n spinare
Vin de la camp; toaca rasuna mai tare,
Clopotul vechi imple cu glasul lui sara,
Sufletul meu arde d-iubire ca para.
Ah! in curand valea si satu-amuteste,
Ah! in curand pasu-mi spre tine grabeste:
Langa salcam sta-vom noi noaptea intreaga,
Ore intregi spune-ti-oi cum imi esti draga.
Te-i rezima, dulce copil, de-al meu umar
Si fir cu fir paru-ti aurit am sa-l numar,
Ap-am sa beau din a ta gura frumsete,
Dulci sarutari din ai tai ochi de blandete.

Imbratisati noi vom sedea la tulpina,
Fruntea-mi in foc pe ai tai sani se inclina,
Ce-alaturi cresc dulci si rotunzi ca si rodii;
Stelele-n cer misca-auritele zodii.
Ne-om rezima capetele unul de altul
Si surazand vom adormi sub inaltul,
Vechiul salcam - astfel de noapte bogata,
Cine pe ea n-ar da viata lui toata?

.....

Pe varful de munte, in codri-mbracat,
De nourii gramezi se aduna
Si, unul pe altul, maiestru urcat,
Ei par o cetate in luna.

 Si boltile-n muri
 Si stalpii sunt suri,
Lumina prin arc de fereastră
 E-albastra.

In halele-albastre - ?nstelatele bolti -
Te uiti prin coloane de nourii
Si luna iesind dintr-a stancilor colti
La imple cu mii de tablouri.

 Lumina-i de-argint
 In nourii s-a frant
Si se-ncheaga prin naltele dome
 Fantome.

In hainele albe de neguri de-argint
Si cretii de roze purpure,
Si parul pe frunte cu stele e prins,
Ca ingerii albe si pure -
 Prin gene de nor,

Ca visuri strecor,
Ducand instelata lor viata
Prin ceata.
Un suier in noapte, prin codri, un vant,
Un freamat - si totul dispare...
Si nori se-ncretesc risipiti si s-avant.
In luna stau stancile rare -
Iar junele-iubit
E-un brad putrezit
Pe trunchi de granit, pe ruine
Batrane.

ODIN SI POETUL

Ei cer sa cant... durerea mea adanca
S-o lustruiesc in rime si-n cadente
Dulci ca lumina lunii primavara
Intr-o gradina din Italia.
Sa fac cu poezia mea cea dulce
Damele sa suspine, ce frumoase
Pot fi pentru oricine. Pentru mine
Nu. Si juni natangi cu tigarete-n gura,
Frizati, cu sticla-n ochi, cu cioc sub dinti,
Sa reciteze versuri de-ale mele
Spre-a coperi cu-espresia adanca
Unei simtiri adevarate - niste mofturi.
Mai bine-as smulge sufletul din mine,
As stoarce cu o mana cruda, rece
Tot focul sant din el, ca in scanteie
Sa se risipe, pan? se va-njosi

Sa animeze pe deserti si rai.
O, si de-ati plange chiar, daca durerea
Adevarata si neprefacuta
V-ar topi ochii si a mea cantare
V-ar arde sufletul din voi... Atuncea
E si mai rau - si-atunci si mai putin
Va gandi cineva pe un moment
L-acel nefericit ce le-a avut.
Voi le cititi, ca sa puteti a plange
- Caci prin izvor de lacrimi mor dureri -
Voi stiti c-o mana - oricare-ar fi - v-atinge
Fruntea cea plina de sudori, si dulce
Va racori bolnava fierbinteala
Si stavila la lacrimi va pune
C-o sarutare... La mine,
Ce singur stau cu fruntea-ntunecata,
Ce nu pot plange pentru ca durerea
Ochii-mi a stors si sufletul meu aspru
L-a impietrit... la mine
Nimeni nu va gandi, nici a gandit.
La ce? Au nu stiu ei cu totii
Ca, daca vor seca a mea durere
Cu mangaieri - atuncea si izvorul
De canturi va seca... Nebuni! va iert...
O, mare, mare inghetata, cum nu sunt
De tine-aproape sa ma-nec in tine!
Tu mi-ai deschide-a tale porti albastre,
Ai racori durerea-mi infocata
Cu iarna ta eterna. Mi-ai deschide
A tale-albastre hale si marete;

Pe scari de valuri coborand in ele,
As saluta cu aspra mea cantare
Pe zeii vechi si mandri ai Valhalei.
- Bine-ai venit, tanar cu ochi din ceriuri,
Razand Odin si ridicandu-si cupa
M-ar saluta. - Si haina ceea lunga
Si alba cretii-ar arunca de neaua
Si parul lung mi s-ar imfla de vant.
- Un scaun pentru bard - si-n scaunul nalt
De piatra, cu sprijoanele lui nalte,
Eu m-as simti ca-s urias.
Si zeii mangaind lungele barbe,
Naltand privirea-n boltile antice
Spre a-si reaminti dulci suveniri,
M-ar asculta spunandu-le de lumea
Cea de pitici, ce viermuieste astazi
Pe tarana ce-au locuit-o ei.
- Lasa-i pustiei, cine-ar fi crezut
C-atat de mizerabila a deveni
Seminta cea din zei nascuta.
Dar un batran ce sta-ntr-un colt de masa
Ridica cupa lui cu mied: - Asculta,
Nu mi-i sti spune ce mai face tara
Ce Dacia se numea - regatul meu?
Mai sta-nradacinata-n munti de piatra,
Cu murii de granit, cu turnuri gote,
Cetatea-mi veche Sarmisegetuza?
- Nicicum, o, Decebal! O vad
Pentru intaia data acum inaltata
Prin parul tau ca o coroana mandra,

Lucrata-n pietre scumpe ca-n granit.
- Dara urmasii acelor romani?
- Ce sa vorbesc de ei? Toti oamenii
Pigmei sunt azi pe vechiul glob... dar ei
Intre pigmeii toti sunt cei mai mici -
Mai slabi, mai fara suflet, mai misei.
Romani sau daci, daci sau romani, nimic
N-aduce-aminte de-a voastra marire.
Orice popor, oricat de prapadit
O piatra va gasi, sau o bucata
De fier ori de arama, ca sa sape
Cu ea urmele-adanci ce le-ati lasat -
Voi oameni mari, ce stati acum cu zeii
Si ospatati cu ei - in colbul negru
Uitat, s-usor al vechiului pamant.
Dar ei... De-ar merge-n sud si nord - nimica.
Sunt ca o laie de nomazi si de laieti
Ce stau deocamdata numai pre pamantul
Ce l-au cuprins, spre a fi alungati
De alt popor mai tare, iubitor
De cele ce-au trecut, ce-s radacina
Si gloria celor ce sunt.
- Ah! ce-am dorit in ora mortii mele,
Roma sa guste pan-in fund paharul
Mizeriei si-a decaderii, intr-atat
Incat sa se despretuiasca ei pe sine -
Asta s-a implinit... Romanii vechi si mandri,
Invingatorii lumii, au devenit
Romunculi... Dar cu ce s-ocupa ei?
Or fi crescand catei, or fi-nvatand

Sa strige ca cucosii... un popor

Ce se despretuieste pe el insusi trebui

S-ajunga la d-acestea.

- Nu, vorbesc frantuzeste si fac politica.

- E tot atata.

- De unde vii? intreaba Odin bland.

- Am rasarit din fundul Marei Negre,

Ca un luceafar am trecut prin lume,

In ceruri am privit si pe pamant

Si-am coborat la tine, mandre zeu,

Si la consortii tai cei plini de glorii.

De cantec este sufletul meu plin.

De vrei s-auzi al iernii glas vuind

Si lunecand prin strunele-mi de fier,

De vrei s-auzi cum viscoleste-n arfa-mi

Un cant batran si rascolind din fundu-i

Sunete-adanci si nemaiauzite,

Ordonă numai - sau de vrei ca fluviul

De foc al gandurilor mele mari

Sa curga-n volbura de aur pe picioare

De stanci batrane, intr-o limba aspra

Si veche - insa clara si inalta

Ca boltile cerului tau, o, Odin,

Spune-mi atunci, sa-nstrun ale ei coarde

Ca sa-mi castig cununa mea de laur.

Poate-ar fi vrut ei sa mi-o deie... Dara

De la pitici eu nu primesc nimica.

- Sarman copil - zise batranul zeu -

De ce rascolesti tu toata durerea

Ce sufletul tau tanar a cuprins?

Nu crede ca-n furtuna, in durere,
In arderea unei paduri batrane,
In arderea si-amestecul hidos
Al gandurilor unui neferice
E frumusetea. Nu - in seninul,
In linistea adanca sufleteasca,
Acolo vei gasi adevarata,
Unica frumuseti...

(Fruntea-i nalta,
De neaua coperita, si coroana-i
De stele-albastre stralucea in hala,
Si vorba lui blanda era duioasa.)
...Din cupa mea de aur bea aurora
S-intre seninul blandeii diminute
In pieptul tau. Si ti-oi deschide-atunci
Portalele nalte de la hale
Cu lungi coloane de zapada, cu-arcuri
De neaua alba ca argint din Ophir,
Cu bolti mai nalte decat insusi cerul.
Acolo printr-acele lungi coloane
Suspenda lampe mari ca niste albe lune
Ce implu lumea raiurilor mele
Cu o lumina dulce, alba, calda.
Stalpii sclipesc, boltile-s stralucite,
Cararile-s de pulbere mai alba
Ca-argintul cel de viu. - Un aer
Bland, argintiu, iti va imfla tot parul,
Vei rasufla miroase dulci de crin,
Talarul tau va lumina in noapte -
Prin hale vei zari blande-mi zane,

Si-atunci sa canti. Vei sti ce e frumos.
O vorba zice - murii cei albastri
Ai marii, desfacuti in doua,-mi lasa
Privirea intr-un labirint de neaua:
Coloane nalte, bolti arcate splendid,
Pe ele lune lin ardeau... si-n umbra
Cea clar-obscura-a stalpilor de neaua
Vazut-am o copila dulce-inalta,
Subtire ca-ntruparea unui crin.
Frumosu-i par de aur desfacut
Cadea pan? la calcaie, haina-i alba
Uda parea de moale - stralucita
Cuprindea membrii ei dulci si zvelti,
Manile-i mici, ca doi crini albi, incearca
In van a impleti parul de aur,
Gura-i o roza surazand deschisa,
Ochii-i albastri luminau ca stele,
Iar pe-a ei umeri albi abia se tine
Haina cea lunga si bogata. - Vino,
Odin ii zice, bland copil al marii.
Un bard satul de-a lumii lungi mizerii
S-au coborat in noaptea noastra clara -
Sa cante roaga-l. Ca o umbra
Stralucind argintiu in clara noapte
S-apropie... - O, nu te teme,-mi zice,
Tu, ce nu temi furtuna si durerea,
De ce sa tremuri la a mea privire?
Lin tremura glasul ei bland in noapte.
- O, zana, nu de frica, de placere
Tremura-n mine sufletul meu bolnav.

Sa cant? Dar oare la a ta privire
Nu amuteste cantul de-admirare -
Nu esti un cantec insasi - cel mai dulce,
Cel mai frumos, ce a fugit vodata
Din arfa unui bard? O, fecioara,
Vin? langa mine sa ma uit in ochii-ti,
Sa uit de lume, ah! sa pot uita
Fierea cu care ei m-au adapat
In lume. Cine-ar fi stiut
Ca-n fundul marii tu traiesti, copila,
Ca un margaritar, topit din visul
Marii intregi,
Si nu te temi ca aurul din plete-ti
Se va topi in stele - si ca paru-ti
Amestecat cu ele-ar straluci
In noaptea-albastra a acestei lumi;
Si nu te temi ca glasul tau
Va-ndulci vecinicia cea amara
A marii! - Magulitor, ea zice,
S-o roza ea lasa pe a mea gura,
Cu tanar miros - roza gurei sale.
- Frumoasa esti, ca sa gasesc cuvinte
Spre-a indulci ochii tai mari albastri,
Sufletul tau cel bland, nevinovat,
As sfarma soarele in tandari de-aur,
L-as presara-n cararea ca de neaua:
O inchinare l-a tale picioare
Mici, dulci si albe. O, Odin,
Pune-i un sceptru-n mana, sceptrul marii,
Pe fruntea ei coroana pune, mare,

De diamante, umede, topite
In stralucirea lor cea infocata,
Caci ea-i regina frumusetii - a lumii!
Ea capu-si rezema de ai mei umeri
Si glasul ei imi sopti in ureche:
- Voi indulci tot chinul, tot amarul
Cu care-n lume ei te-au adapat -
Caci te iubesc, sarmanul meu copil.

Si Odin isi deschise ochii albastri
Si mari, razand cu ei - iar zeii
Lin sosoteau intre ei batraneste
Si surazand isi aduceau aminte
De-a tineretii zile dulci a lor, ascunse
In negura secolilor trecuti.

MEMENTO MORI (Panorama desertaciunilor)

Turma visurilor mele eu le pasc ca oi de aur,
Cand a noptii intunerec - instelatul rege maur -
Lasa norii lui molateci infoiati in pat ceresc,
Iara luna argintie, ca un palid dulce soare,
Vraji aduce peste lume printr-a stelelor ninsoare,
Cand in straturi luminoase basmele copile cresc.

Mergi, tu, luntre-a vietii mele, pe-a visarii lucii valuri,
Pana unde-n ape sfinte se ridica mandre maluri,
Cu dumbravi de laur verde si cu lunci de chiparos,
Unde-n ramurile negre o cantare-n veci suspina,

Unde sfintii se preimbla in lungi haine de lumina,
Unde-i moartea cu-aripi negre si cu chipul ei frumos.

Una-i lumea-nchipuirii cu-a ei visuri fericite,
Alta-i lumea cea aievea, unde cu sudori muncite
Te incerci a stoarce lapte din a stancei coaste seci;
Una-i lumea-nchipuirii cu-a ei mandre flori de aur,
Alta unde cerci viata s-o-ntocmesti, precum un faur
Cearc-a da fierului aspru forma cugetarii reci.

Las? sa dorm... sa nu stiu lumea ce dureri imi mai
pastreaza.

Imbatat de-un cantec vecinic, indragit de-o sfanta raza,
Eu sa vad numai dulceata unde altii vad necaz,
Caci s-asa ar fi degeaba ca sa vad cu ochiul bine;
De vad raul sau de nu-l vad, el pe lume tot ramane
Si nimic nu-mi foloseste de-oi cerca sa raman treaz.

N-au mai spus si altii lumii de-a ei rele sa se lase?
Cine-a vrut s-asculte vorba? Cine-aude? Cui ii pasa?
Toate au trecut pe lume, numai raul a ramas.
O, acele uriase, insa mute piramide
Cari stau ca veacuri negre in pustiuri impietrite
Cate-au mai vazut si ele - ce-ar vorbi de-ar avea glas!

Cand posomoratul basmu - vechea secolilor straja -
Imi deschide cu chei de-aur si cu-a vorbelor lui vraja
Poarta nalta de la templul unde secolii se torc -
Eu sub arcurile negre, cu stalpi nalti suiti in stele,
Ascultand cu adancime glasul gandurilor mele,
Uriasa roat-a vremei inapoi eu o intorc

Si privesc... Codrii de secol, oaze de popoare
Se intorc cu repejune ca gandirile ce zboara
Si icoanele-s in lupta - eu privesc si tot privesc
La vo piatra ce insemna a istoriei hotara,
Unde lumea in cai noua, dupa nou cantar masoara -
Acolo imi place roata cate-o clipa s-o opresc!

* * *

Colo stau salbateci negri cu topoarele de piatra.
In pustiu alearga vecinic, fara casa, fara vatra,
Cap de lup e-a lor caciula, pe-a lor umeri, piei de urs;
Colo-nchina idolatrul nentelesul foc de lemne,
Colo magul lui ii scrie pe o piatra strambe semne
Sa nu poat-a le-ntelege lungul secolilor curs.

Babilon, cetate mandra cat o tara, o cetate
Cu muri lungi cat patru zile, cu o mare de palate
Si pe ziduri uriase mari gradini suite-n nori;
Cand poporul gemea-n piete l-a gradinei lunga poala
Cum o mare se framanta, pe cand vanturi o rascoala,
Cugeta Semiramide prin dumbravile racori.

Acel rege - o lume-n mana-i - schimbatoarea lui gandire
La o lume da viata, la un secol fericire -
Din portalele-i de aur ca un soare rasarea,
Dar puternica lui ura era secol de urgie;
Ce-i lipsea lui oare-n lume chiar ca Dumnezeu sa fie?
Ar fi fost Dumnezeu insusi, daca - daca nu murea.

Asia-n placeri molateci e-mbatata, somnoroasa.
Boltile-s tinute-n aer de columnne luminoase

Si la mese-n veci intinse e culcat Sardanapal;
Si sub degete maiestre arfele cugeta mite,
Dupa plac si-mpart mesenii a cantarii flori uimite,
Vinuri dulci, mirositoare si femei cu chipul pal.

Azi? Vei rataci degeaba in campia nisipoasa:
Numai aerul se-ncheaga in tablouri mincinoase,
Numai muntii, garzi de piatra stau si azi in a lor post;
Ca o umbra asiaticul prin pustiu calu-si alunga,
De-l intrebi: unde-i Ninive? el ridica mana-i lunga,
- Unde este? nu stiu, zice, mai nu stiu nici unde-a fost.

* * *

Nilul misca valuri blonde pe campii cuprinsi de maur,
Peste el cerul d-Egipt, disfacut in foc si aur;
Pe-a lui maluri galbui, sese, stuful creste din adanc,
Flori, giuvaeruri in aer, sclipesc tainice in soare,
Unele-albe, nalte, fragezi, ca argintul de ninsoare,
Alte rosii ca jaratic, albe-albastre, ochi ce plang.

Si prin tufele de maturi, ce cresc verzi, adance, dese,
Pasari, imblanzite-n cuiburi, distind penele alese,
Ciripind cu ciocu-n soare, gugiulindu-se cu-amor.
Inecat in vecinici visuri, rasarit din sfinte-izvoara,
Nilul misc-a lui legenda si oglinda-i galben-clara
Catra marea linistita, ce ineaca a lui dor.

De-a lui maluri sunt unite campii verzi si tari ferice;
Memphis, colo-n departare, cu zidirile-i antice,
Mur pe mur, stanca pe stanca, o cetate de giganti -
Sunt gandiri arhitectonici de-o grozava maretie,

Au zidit munte pe munte in antica lor trufie,
Le-a-mbracat cu-argint ca-n soare sa luceasca intr-un lant

Si sa para rasarita din visarile pustiei,
Din nisipuri argintoase in miscarea vijeliei,
Ca un vis al marii sfinte, reflectat de cerul cald
S-aruncat in departare... Colo se ridic trufase
Si eterne ca si moartea piramidele-uriase,
Racle ce incap in ele fantazia unui scald.

Se-nsereaza... Nilul doarme si ies stelele din strunga,
Luna-n mare isi arunca chipul si prin nori le-alunga.
Cine-a deschis piramida si-nauntru a intrat?
Este regele. In haina de-aur ros si pietre scumpe,
El intra sa vad-acolo tot trecutul. - I se rumpe
A lui suflet cand priveste peste-al vremurilor vad.

In zadar guverna regii lumea cu intelepciune,
Se-nmultesc semnele rele, se-mputin faptele bune;
In zadar caut-al vietei inteles nedelegat.
Iese-n noapte... si-a lui umbra lung-intins se desfasoara
Pe-ale Nilului mari valuri. - Astfel pe-unde de popoara
Umbra gandurilor regii se arunca-ntunecat.

Ale piramidei visuri, ale Nilului reci unde,
Ale trestiilor sunet ce sub luna ce patrunde
Par a fi snopuri giganteci de lungi sulite de-argint,
Toat-a apei s-a pustiei si a noptii maretie
Se unesc sa-mbrace mandru vechea-acea imparatie,
Sa invie in deserturi sir de visuri ce te mint.

Raul sant ni povesteste cu-ale undelor lui gure
De-a izvorului sau taina, despre vremi apuse, sure,
Sufletul se-mbata-n visuri, cari-aluneca in zbor,
Palmii risipiti in cranguri, auriti de-a lunei raza,
Nalta zveltele lor trunchiuri. - Noaptea-i clara, luminoasa,
Undele viseaza spume, cerurile-nsira nori.

Si in templele marete, colonade-n marmuri albe,
Noaptea zeii se preimbla in vestmintele lor dalbe,
Si al preotilor cantec suna-n arfe de argint;
Si la vantul din pustie, la racoarea noptii bruna,
Piramidele, din crestet, aiurind si jalnic suna
Si salbatic se plang regii in giganticul mormant.

In zidirea cea antica sus in frunte-i turnul maur.
Magul priivea pe ganduri in oglinda lui de aur,
Unde-a cerului mii stele ca-ntr-un centru se adun.
El in mic priveste-acolo caile lor tainuite
Si c-un ac el zugravesce cararusile gasite:
A aflat samburul lumii, tot ce-i drept, frumos si bun.

Si se poate ca spre raul unei ginti efeminate,
Regilor patati de crime, preotimei desfranate,
Magul, gard al razbunarii, a citit semnul intors;
S-atunci vantul ridicat-a tot nisipul din pustiuri,
Astupand cu dansu-orase, ca gigantice sicriuri
Unei ginti ce fara viata-ngreuia pamantul stors.

Uraganu-acum alearga pan? ce caii lui ii crapa
Si in Nil numai pustiul nisipisul si-l adapa,
Asternandu-l peste campii cei odata in floriti.
Memfis, Teba, tara-ntreaga coperita-i de ruine,

Prin pustiu strabat salbatec mari familii beduine,
Sorind viata lor de basme pe campie nisipiti.

Dar si-acum turburand stele pe-ale Nilului lungi unde,
Noaptea, flamingo cel rosu, apa-ncet, incet patrunde,
Si-acum luna arginteste tot Egiptul antic;
S-atunci sufletul viseaza toat-istoria straveche,
Glasuri din trecut strabate l-a prezentului ureche,
Din a valurilor sfada prorociri se aridic.

Si-atunci Memfis se ridica, argintos gand al pustiei,
Inchegare maiestrita din suflarea vijeliei...
Beduini ce stau in luna, o minune o privesc,
Povesindu-si basme mandre mestecate numa-n stele
Despre-orasul care iese din pustiile de jele;
Din pamant si de sub mare, s-aud sunete ce cresc.

Marea-n fund clopote are, care suna-n orice noapte;
Nilu-n fund gradine are, pomi cu mere d-aur coapte;
Sub nisipul din pustie cufundat e un popor,
Ce cu-orasele-i deodata se trezeste si se duce
Sus, in curtile din Memphis, unde-n sali lumina luce;
Ei petrec in vin si-n chiot orice noapte pan-in zori.

* * *

Vezi Iordanul care uda campii verzii Palestine:
Dintre vii cu struguri de-aur se ridic mandre coline,
Pe Sion, templul Iehovei, o minune il privim;
Codrii de maslin s-amestec printre lunci de dafin verde,
Chidron scaldă-n unda-i clara ierburi mari - si-apoi se pierde
In cetatea ce-n vai doarme - miticul Ierusalim.

Si in Libanon vazut-am ratacite caprioare
Si pe lanuri secerate am vazut mandre fecioare,
Purtand pe-umerele albe auritul snop de grau;
Alte vrand sa treaca apa cu picioarele lor goale
Ridicara rusinoase si zambind albele poale,
Turburand cu pulpe netezi fata limpedelui rau.

Am vazut regii Iudeei in biserica mareata,
Unde marmura in arcuri se ridica indrazneata
Si columnele inalte catra cer pare c-arat;
Vazui pe David in lacrimi rupand haina lui bogata,
Zdrobind arfa-i sunatoare de o marmura curata,
Genunchind sa-i ierte Domnul osanditul lui pacat.

Solomon, poetul rege, tocmind glasul unei lire
Si facand-o sa rasune o psalmodica gandire,
Moaie-n sunetele sfinte degetele-i de profet;
El canta pe imparatul in hlamida de lumina,
Soarele stetea pe ceruri auzind cantarea-i lina,
Lumea asculta uimita glasu-i dulce si incet.

Dar iesind din templul sacru lasa gandul lui sa cada,
Caci amorul il asteapta cu-a lui umeri de zapada,
Raze moi in ochii negri - el da lirei alt acord:
Caci femeile-l asteapta cu sireata lor zambire,
Brune unele ca ganduri din povestile asire,
Alte blonde cu par de-aur - vise tainice de Nord.

Dar venit-a judecata, si de salcii plangatoare
Cantaretul isi anina arfa lui tremuratoare;
In zadar rugati peirea - muri se naruie si cad!
Cad si scari, s-aurite arcuri, grinzi de cedru, porti de-arama,

Soarele priveste galben peste-a mortii lunga drama
Si s-ascunde in nori rosii, de spectacol speriat.

Si popor si regi si preoti ingropati-s sub ruine.
Pe Sion templul se sparge - nici un arc nu se mai tine,
Azi gramezi mai sunt de piatra din cetatea cea de ieri.
Cedri cad din varf de munte si Livanul pustieste,
Jidovimea risipita printre secolii ratacesta -
In pustiu se-nalta-n soare desfrunziti palmieri...

* * *

O, lasati sa moi in ape oce?nici a mea lira!
Sa-mbrac sunetele-i dalbe cu a undelor zambire,
Cu-ale stelelor icoane, cu a cerului azur;
Sa inalt muntii Greciei, scanteind muiati de soare,
Cu dumbrave pravalite peste coaste razatoare
Si cu stanci incremenite printre nouri de purpur.

Peste vaile adance repezite-n regioane
Nourate, stau tinute templele multicolore,
Parca muntii-n brat de piatra le ridica si le-arat
Zeilor din ceruri. Vulturi peste vai innegurate,
Grei atarna cu intinse aripi si priviri tintate
Supra lumii ce sub dansii sta adanc, imprastiat.

Astfel Grecia se naste din intunecata mare.
Poarta-n ceruri a ei temple s-a ei sarcini de ninsoare,
Cer frumos, adanc-albastru, straveziu, nemarginit;
Din coloanele de dealuri se intind vaile pline
De dumbrave, de izvoare si de rauri cristaline,
Cari lunec zdrumicate pe-a lor bulgari de granit.

Si din turmele de stance, risipite cu splendoare
Pe-ntinsori de codri negri rupti de rauri sclipitoare,
Vezi oras cu dome albe stralucind in verde crang.
Marea lin cutremurandu-si fata, scutur-a ei spume,
Repezind pe-alunecusul undelor de raze-o lume,
Jos la poarta umbrei mandre a ei sunete se frang.

Mai albastra decat cerul, purtand soarele pe fata,
Ea reflecta-n lumea-i clara toata Grecia mareata.
Cateodata se-ncreteste si-si intunec-al ei vis -
Nimfe albe ca zapada scutur ap-albastra, calda,
Se improasca-n joaca dulce, mladiindu-se se scalda,
Scuturandu-si parul negru, inecandu-se de ras.

Si pe valuri luminoase oce?nul lin le salta,
Orice unda linguseste aratarea lor cea nalta,
Pe nisipul cald le-arunca marea-n jocu-i luminos;
Oceanicele corpuri, ca statuie de ninsoare,
Stralucesc in parul negru, ce si-l usca ele-n soare
Pe-a lor perini nisipoase lenevite languros.

Apoi fug sa-mpopuleze verdea noapte dumbravana
Si vorbind margaritare culeg flori in a lor goana.
Dintr-o tuf-iveste Satyr capu-i chel, barba-i de tap,
Lungi urechi si gura-i stramba, carnu-i nas. - De sus isi
stoarce
Lacom poama negra-n gura - pitulis prin tufe-o-ntoarce,
Se stramba de ras si-n fuga se da vesel peste cap.

Albe trec in bolta neagra prin a trestiei verdeata,
De o craca pe-ape-ntinsa una-si spanzur-a ei brate,
Misca-n aer peste unde fructul marii de omat;

Altele pe spate-ntinse cu o mana-noata numa,
Cu cealalta rupand nuferi plini de-o luminoasa spuma,
Pun in par si ca-necate linistit plutesc si-ncet.

Crengelinde indoaie Eros - schima face, ce vazand-o
Ele-urmeaza in tacere abia apa sfasiind-o...
Intr-o tufa, sub un brustur doarme Satyr, beat de must...
Chicotind, a lui ureche cu flori rosii o-ncoroana.
Lunca rade de rasuna verdea noapte dumbravana -
Ele pier prin bolti de frunze, pe-un drum verde si ingust...

Insereaza si apune greul soare-n vai de mite.
Cu un ros fir de jeratic culmi de munte sunt tivite,
Lunga lor fulgeratura in senin a-ncremenit.
Marea aerului calda, stelele ce-ntarzii line,
Limba raurilor blande, ale codrilor suspine,
Glasul lunei, glasul marei se-mpreuna-n infinit.

Codrii aiureaza negri sub a stelelor povara.
Rauri calde ca si sara apa-n arcuri o coboara,
Pravalind-o purpurie peste scarile de stanci;
In albastru-adanc, in marea cerului cea linistita,
Rapad muntii cu tarie fruntea lor incremenita
Si in valuri verzi de grane imbla vaile adanci.

Printe cremenea crapata, din bazaltul rupt de ploaie,
Ridica copaci monastici trunchii ce de vant se-ndoaie,
Scotand veche radacina din pietrisul sfaramat;
Un vultur s-agata mandru de un pisc cu fruntea ninsa,
Nouri luneca pe ceruri flota lor de vant impinsa
Si rasuna-n noaptea lunei cantul marii bland si mat.

Si atuncea peste ape fata sfant-a lunei pline
Isi ridica discul splendid in imperiul de lumina,
Marii mandre poleindu-i panzariile-i de-azur.
Ea adoarme-ale ei spume, ca margaritarul, sure,
Nisipisul straluceste, rauri scapara-n padure -
In oras, lumina ca stele presarate-n mii de muri.

Si-n poiana ce ridica naltii trunchi cu frunze rare,
Raza lunei alb pateaza umbra verde din carare,
Filomela imple codrii cu suspine de-amorosi.
Joe preschimbat in tanar, cu imobili ochi sub gene,
Pandea umbra mladioasa unei fete pamantene -
Ei se vad, ca sa se mire, cum de sunt asa frumosi.

A fi rau e-o fericire, caci in noptile-argintie
Cate gratii tainuite se descopar, i se-mbie
Si asculta cu iubire tot ce valurile-i mint.
Lui i se descopar nimfe de-o marm?ree zapada,
Ce in apa lui cea clara cursului se lasa prada,
Duse de obraznici unde cu glascioare de argint!

Si cuminti frunzele toate isi comunica misteruri.
Surazand, clipind asculta ochii de-aur de pe ceruri,
Crengile rele imiteaza pan? si zgomotul de guri
A cararilor pierdute de pe valea cu izvoare.
De s-ar sti... cate mani albe rupe-ar flori mirositoare,
Cate buze ar inchide gandul santelor paduri!

Cine are-urechi s-auda ce murmur gurile rele
Si vorbaretele valuri si prorocitoare stele
De-ale gratiilor amoruri, de-ale nimfelor iubit;
Cine-asculta si nu-nstruna arfa-i de cantari bogata,

Caci comori de taine-ascunde orice rau... Lunca ingrata
De-ar sopti, viata-i toata n-ar sfarsi de povestit.

.....

Dar in camera ingusta langa lampa cea cu oliu
Palid sta cugetatorul, caci gandirea-i e in doliu:
In zadar el gramadeste lumea intr-un singur semn;
Acel semn ce il propaga el in taina nu il crede,
Adancit vorbeste noaptea cu-a lui umbra din parete -
Umbra-si rade, noaptea tace, muta-i masa cea de lemn.

Orbul sculptor in chilie pipaie marmura clara.
Dalta-i tremura... inmoaie cu gandirea-i temerara
Piatra rece. Neted iese de sub mana-i un intreg,
Ce la lume isi arata palida-i, eterna-i fire,
Stabila-n a ei miscare, muta-n cruda ei simtire -
O durere-ncremenita printre secolii ce trec.

Iar pe piatra pravalita, langa marea-ntunecata
Sta Orfeu - cotul in razim pe-a lui arfa sfaramata...
Ochiu-ntunecos si-ntoarce si-l arunca aiurind
Cand la stelele eterne, cand la jocul bland al marii.
Glasu-i, ce-nviase stanca, stins de-aripa disperarei,
Asculta cum vantu-nsala si cum undele il mint.

De-ar fi aruncat in chaos arfa-i de cantari inflata,
Toata lumea dupa dansa, de-al ei sunet atarnata,
Ar fi curs in vai eterne, lin si-ncet ar fi cazut...
Caravane de sori regii, carduri lungi de blonde lune
Si popoarele de stele, universu-n rugaciune,
In migratie eterna de demult s-ar fi pierdut.

Si in urma-le-o vecie din naltimi abia-vazute
Si din sure vai de chaos colonii de lumi pierdute
Ar fi izvorat in rauri intr-un spat despopulat;
Dar si ele-atrase tainic ca de-o magica durere
Cu-a lor roiuri luminoase dup-o lume in cadere
S-ar fi dus. Nimic in urma - nici un atom luminat.

Dar el o zvarli in mare... Si d-eterna-i murmuire
O urma ademenita toat-a Greciei gandire,
Impland halele oceanici cu cantarile-i de-amar.
De-atunci marea-nfiorata de sublima ei durere,
In imagini de talazuri, cant-a Greciei cadere
Si cu-albastrele ei brate tarmii-i mangaie-n zadar...

Dar mai stii?... N-auzim noaptea armonia din pleiade?
Stim de nu traim pe-o lume, ce pe nesimtite cade?
Oce?nele-nfinirei o cantare-mi par c-ascult.
Nu simtim lumea patrinsa de-o durere lunga, vana?
Poate-urmeaza-a arfe?-antice suspinare-aeriana,
Poate ca in vai de chaos ne-am pierdut de mult... de mult.

* * *

Sau ghicit-ati vre odata ce socoate-un mandru soare
Cand c-o raza de gandire tine lumi ca sa nu zboare,
Sa nu piard-a lor carare, sa nu cada-n infinit?
Zvarcolindu-se alearga turburate si rebele
Si sa frang-ar vrea puterea ce le farmaca pre ele
Si s-alerge-ar vrea in caos de-unde turburi au iesit.

Vecinicia cea batrana, ea la lumi privea uimita.
Mii de ani cugeta-n mite la enigma incalcita

Care spatiul i-o prezinta cu-a lui lumi si cu-a lui legi;
Si din secolii ce trecura ea s-apuca sa adune
Toata viata si puterea, sucul tot de-ntelepciune
Si se pune sa zideasc-un urias popor de regi.

Si atunci apare Roma in uimita omenire.
Ganduri mari ca sori-n caos e puternica-i gandire
Si ce zice-i zis pe veacuri, e etern, nemuritor;
Iar popoarele-si indreapta a lor suflete marete,
A lor fapte seculare, uriasele lor viete,
Dupa cai prescrie-odata de gandirea-astui popor.

Auzit-ati de-mparatii stand pe tron cu trepte multe?
Fruntea-ncinsa in luceferi facea lumea sa-i asculte,
Vorba lor era o raza in viata lumii-ntregi,
Tari bogate si-nflorite, mari vuinde-n adormire,
Cetati vechi, popoare mandre stau sub falnica-i domnire
Si cezarii-mpart pamantul in Senatul cel de regi.

Pe sub arcuri triumfale trece mandru-nvingatorul
Si-ametit abia aude cum vuieste surd poporul,
Cum a marei glasuri multe se repeta, gem si fug;
Iar la carul lui de aur, cu coroane pe-a lor frunte
Si infranti de umilire, cu priviri stinse si crunte,
Regii tarilor invinse gem cu greu tragand in jug.

Roma arde si furtuna chiuind in ea se scalda
Si framanta-n valuri rosii marea turbure si calda
Si arunca-n loc de spume nori de fum, scantei si vant;
Si in nunta ei grozava turnuri negre ea aprinde
Si faciile-uriase catra stele le intinde...
Evul arde - Roma este oce?nicu-i mormant.

Norii sunt o spuza-n ceruri si prin ei topite stele.
Si, ca oce?nul negru rascolit de visuri grele,
Urbea isi framanta falnic valuri mari de fum si jar;
Din diluviul de flacari, lung intins ca o genune,
Vezi neatins cu arcuri de-aur un palat ca o minune
Si din frunte-i canta Neron... cantul Troiei funerar.

* * *

Langa rauri argintoase, care misca-n mii de valuri
A lor glasuri inmiite, printre codri, printre dealuri,
Printre bolti sapate-n munte, lunecand intunecos,
Acolo-s dumbravi de aur cu poiene constelate,
Codrii de argint ce misca a lor ramuri luminate
Si paduri de-arama rosa rasunand armonios.

Munti se-nalta, vai coboara, rauri limpezesc sub soare,
Purtand pe-albia lor alba insule fermecatoare,
Ce par straturi uriase cu copacii infloriti -
Acolo Dochia are un palat din stance sure,
A lui stalpi-s munti de piatra, a lui stresin-o padure,
A carei copaci se misca intre nouri adanciti.

Iar o vale nesfarsita ca pustiile Saharei,
Cu de flori straturi inalte ca o?ze zambitoare,
Cu un fluviu care poarta a lui insule pe el,
E gradina luminata a palatului in munte -
A lui scari de stanci inalte sunt crapate si carunte,
Iar in halele lui negre stralucind ca si otel

Sunt paduri de flori, caci mari-s florile ca salci pletoase,
Tufele cele de roze sunt dumbrave-ntunecoase,

Presarate ca cu lune infoiete ce s-aprind;
Viorelele-s ca stele vinete de dimineata,
Ale rozelor lumina imple stanca cu roseata,
Ale crinilor potire sunt ca urne de argint.

Printre luncile de roze si de flori mandre dumbrave
Zbor gandaci ca pietre scumpe, zboara fluturi ca si nave,
Zidite din nalucire, din colori si din miros,
Curcubau sunt a lor aripi si oglinda diamantina,
Ce reflecta-n ele lumea in florita din gradina,
A lor murmur imple lumea de-un cutremur voluptos.

Intr-un loc crapata-i bolta, cu-a ei stresin-arboreasa
Si printr-insa-n cer vezi luna trecand alba si frumoasa,
O regina juna, blonda si cu brate de argint,
Ce unesc incrucisate a ei mantie-nstelata
Si albastra peste pieptu-i alb, ca virgina zapada.
Ochii ei cei mari albastri peste nori arunca bland,

Cari se-ntind albi ca zapada si ca straturi argintoase,
Oferindu-i flori de aur si viole-ntunecoase;
Ea din cand in cand pliveste cate una, aruncand
Flori de neaua peste ape ce alerg fulgeratoare,
Raze albe peste lumea vailor celor in floare,
Dungi de-argint in verzii codri, duioase pe pamant.

Dar un nor pe ceruri negru se inalta si se-ncheaga,
Se formeaza,-ncremeneste si devine-o doma-ntreaga,
Plin de umbra de colonne ce-l inconjura-mprejur;
Prin columnele-i marete trece cate-o raza mata,
A lui cupola boltita e cu-argint inconjurata,
Pe arcatele-i ferestre sunt perdele de azur.

Luna inspre ea indreapta pasuri luminoase-ncete,
Diadem de topiti astri arde-n blondele ei plete,
Incalzind aerul serei, stralucindu-i fruntea ei;
Ale domei scari negrite se-nsein - ca neaua sara -
Intra-n doma. Ard columnne sub lumina ei cea clara
Si-si arunca unu-ntr-altul umbra neagra dintre ei.

Stelele in carduri blonde pe regina o urmeaza,
Aerul, in unde-albastre, pe-a lor cale scanteiaza
Si raman intunecate nalte-a cerurilor bolti;
Doma straluceste-n noapte ca din marmura zidita,
Prin o mreaja argintoasa ca prin vis o vezi ivita,
A ei scari ajung din ceriuri a stancimei negri colti.

Iara fluviul care taie infinit-acea gradina
Desfasoara-n largi oglinde a lui apa cristalina,
Insulele, ce le poarta, in adancu-i nasc si pier;
Pe oglinzile-i marete, ale stelelor icoane
Umede se nasc in fundu-i printre ape diafane,
Cat uitandu-te in fluviu pari a te uita in ceri.

Si cu scorburi de tamaie si cu prund de ambra de-aur
Insulele se inalta cu dumbravile de laur,
Zugravindu-se in fundul raului celui profund,
Cat se pare ca din una si aceeasi radacina
Un rai dulce se inalta, sub a stelelor lumina,
Alt rai s-adanceste mandru intr-al fluviului fund.

Pulbere de-argint pe drumuri, pe-a lor plaiuri verzi -
o ploaie -

Snopi de flori ciresii poarta pe-a lor ramuri ce se-ndoaie
Si de vant scutura grele omatul trandafiriu
A-nfloririi lor bogate, ce manat se gramadeste
In troiene de ninsoare, care roza straluceste,
Pe cand salcii argintoase tremur sante peste rau.

Aeru-i varatic, moale, stele izvorasc pe ceruri,
Florile-izvorasc pe plaiuri a lor viata de misteruri,
Vantu-ngreunand cu miros, cu lumini aerul cald;
Dintr-un arbore intr-altul mreje lungi diamantine
Vioriu sclipesc suspine intr-a lunei dulci lumine,
Rar si diafan tesute de painjeni de smarald.

Pe cand greieri, ca orologii, ragusit prin iarba suna,
De pe-un varf de arbor mandru tes in noptile cu luna
Pod de panza diamantina peste argintosul rau,
Si cat tine podul mandru, printre panza-i diafana,
Luna raul il ajunge si oglinda lui cea plana
Ca-ntr-o mandra feerie straluceste vioriu.

Peste podul cel usure, zana Dochia frumoasa
Trece impletindu-si parul cel de-a?ree matasa,
Alba-i ca zapada noaptea, corpu-i nalt e mladiet,
Aurul pletelor strecoara prin manutele-i de ceara
Si prin haine argintoase strabat membrele-i usoare,
Abia podul il atinge mici picioarele-i de-omat.

Trece raul si usoara nalte scari de stanci ea suie;
La ivirea-i zi se face in spelunci de cetatuie,

Ca o zi ea intra mandra in palatul ei de stanci;
Luna e plina de raze - sub caldura-i - argintoase,
Orice stea e-o piatra scumpa - iara florile focoase,
Giuvaeruri umezite cu luminile adanci.

Umede tremur lumine pe boltirea cea albastra.
Zana Dochia cu glasu-i cheam-o pasare maiastra,
Ce zburand prin aer vine cu-a ei pene de paun;
Cand acea pasare canta, lumea rade-n bucurie,
Pe-umarul cel alb o-aseaza si coboara-n vai aurie,
Unde-a raului lungi unde printre papura rasun.

Intr-o luntre - lemn de cedru - ce usor juca pe valuri,
Zana Dochia se suie dezlegand-o de la maluri
Si pe-a fluviului spate ea la vale ii da drum;
Repede luntrea alearga spintecand argintul apei,
Culcata pe jumatate, Dochia visa, frumoasa,
Si la luntrea ei bogata lebede se-nham-acum.

Dar din ce in ce coboara raul lat, el s-adanceste
In paduri intunecate, unde apa-abia sclipeste,
Mai agiunsa de a lunei raze doar din cand in cand;
Tot mai nalti trunchii padurii ca stalpi mari si suri se urca,
Pan-ajunge de-a lor ramuri in bolti mandre se incurca,
Pan-acopar cu-aste arcuri fluviul lat si profund.

Ca prin boltile crapate unei gotice ruine,
Mai strabat prin bolti de frunze razele lunei senine,
Impland p-ici, pe colo raul cu fulgeratoare dungi;
Pe-umarul Dochiei mandre canta pasarea maiastra,
Valuri rad si-ntunecoasa mana lumea lor albastra,
Repezind luntrea bogata pe siroiurile lungi.

Prin padurile de basme trece fluviul cantarii.
Cateodata intre codri el s-aduna, ca a marei
Mare-oglinde, de stanci negre si de munti impiedecat
S-un gigantic lac formeaza, intr-a carui san din soare
Curge aurul tot al zilei si il imple de splendoare,
De poti numara in fundu-i tot argintul adunat.

Apoi iar se pierde-n codrii cu trunchi grosi, cu frunza
deasa,
Unde-n arborul din mijloc e vrajita-mparateasa,
Unde-n salcii mladioase sunt copile de-mparat;
Codrul - inaintea vrajei - o cetate fu frumoasa,
A ei arcuri azi is ramuri, a ei stalpi sunt trunchiuri groase,
A ei bolti stresini de frunze arcuite-ntunecat.

Sara suna glas de bucium si cerboaice albe-n turme
Prin cararile de codru, pe de frunze-uscate urme,
Vin rupand verzile crengi cu talangele de gat;
Si in mijlocul padurii ocolesc stejarul mare
Pan?din el o-mparateasa iese alba, zambitoare,
Pe-umar gol donita alba - stema-n parul aurit.

Din copaci ies zane mandre, de-mparat frumoase fete,
Tinand donite pe umeri, gingase, nalt-mladiete,
Albe trec prin umbra verde, la cerboaice se inclin,
Ce sub dulcile lor mane isi ofera rabdatoare
Ugerele lor implute, si in doniti sunatoare
Laptele-n cadenta curge, codru-mpland c-un murmur lin.

Luntrea cea de lebezi trasa mai departe, mai departe
Fuge pe-albele oglinde ale apei ce se-mparte
Sub a luntrei plisc de cedru in lungi brazde de argint -

Si din ce in ce mai mandre, mai inalte, mai frumoase
Sunt padurile antice - ele-ngroapa-ntunecoase
Cu-a lor varfuri muntii mandri, stancile ce-n cer se-ntind.

Cat de lat sa miste-un fluviu ale apei lui revolte,
Arbori de pe mal deasupra-i se ajung in mandre bolte,
Ramurile se-ntretese, crengile se impletesc,
Frunza deasa smaltuieste nalta, verdea boltitura,
Rau-n vecinica lui umbra in adanc suspina, cura...
Pe-a lui maluri in florite cai in umbra ratacesc.

Soarele trecand pe codri a lui roata de-aur moale,
Varfurile verzi de codri le indoaie-n a lui cale,
Si sosind la vre o lunca insusi el vede mirat
Ce departe e pamantul si ce nalti trunchii padurii,
Si desi calatoreste pe-a lor varfuri, totusi murii -
Boltile groase de frunze - a lui raze nu strabat.

Lang-izvoarele-n florite pasc cai albi c-a marii spume -
Zi ori noapte nu vazura de cand sunt pe-aceasta lume,
Luna santa, stele de-aur, soare alb si zambitor,
Pentru ei necunoscute-s. Umbra verde clarscura
Si mirositorul aer, fluvii ce sclipinde cura
In adancile dumbrave printre tarmii plini de flori -

Astea numai le cunosc ei. - Coamele flutur c-argintul,
Ca la lebede se-ndoaie gatul lor, iara pamantul
Abia-atins e de picioare potcovite cu-aur ros;
Colo-n umbra indulcita de miroase-mbatatoare,
Capul mic ei si-l ridica, nari imfland spre departare
Si urechea ascutind-o, glas de-aud prin arbori grosi.

Luntrea cea de lebezi trasa mai departe, mai departe
Fuge pe-albele oglinde ale apei si se-mparte
Sub a luntrei plisc de cedru in lungi brazde de argint;
Si deodata zi se face - un ocean de lumina -
Fluviul a iesit din codri in campii fara de fine,
Cari verzi si in florite, mandre-n soare se intind.

Dar cat tine rasaritul se-nalt-un munte mare -
El de doua ori mai nalt e decat departarea-n soare -
Stanca ?rcata pe stanca, pas cu pas in infinit
Pare-a se urca - iar fruntea-i, cufundata-n inaltime,
Abia marginile-arata in albastra-ntunecime:
Munte jumatate-n lume - jumatate-n infinit.

Iar in pieptu-acestui munte se arat-o poarta mare -
Ea: inalt este boltita si-ntra-adanc in piatra tare,
Iar de pragu-i sunt unite nalte scari de negre stanci,
Cari duc adanc in valea cea de-acol-abia vazuta
Si-n padurile umbroase cu-adancimi necunoscute
Si-n campii unde mii rauri s-argintesc plane s-adanci.

Pe acea poarta din munte iese zori in coruri dalbe,
Ridicandu-se in cerul diminetii dulci, rozalbe,
Pe-acolo soarele-si mana car cu caii arzatori,
Pe-acolo noaptea rasare blonda luna argintoasa
Si popoarele de stele iese-n roiuri luminoase
Si pe cer se imprastie ca de aur sfinte flori.

Zei Daciei acolo locuiau - poarta solara
In a oamenilor lume scarile de stanci coboara -
Si in verdea-ntunecime a padurilor s-adun;
Si pe negre stanci trunchiate stau ca-n tron in verdea lume

Si din cupe beau aurora cu de neguri albe spume,
Pe cand mii de fluvii albe nasc in umbra si rasun.

Cateodata-un corn de aur ei rasuna-n departare,
Trezind sufletul padurii, codrilor adanci cantare,
Cheama caii lor ce-alearga cu-a lor coame-mflate-n vant;
Vin in herghelii de neaua, pe carari de mult batute
Si pe ei zeii incalic strabatand pe intrecute
[-Al] codrilor nalt intuneric, far? de capat pe pamant.

Dar adesea pe cand caii dorm in neagra departare,
Luna, zana Daciei, vine la a zeilor serbare;
Soarele, copil de aur al albastrei sfintei mari,
Vine ostenit de drumuri si la masa se aseaza.
Aerul se aureste de-a lui fata luminoasa,
Sala verde din padure straluceste in cantari.

Si ca zugraviti stau zeii in lumina cea de soare.
Parul lor cel alb luceste, barba-n brau li curge mare,
Cretii buzei lor sa numeri poti in aerul cel clar;
Hainele intunecate albe par in stralucire
Si ei rad cu veselie l-a paharelor ciocnire,
Iara luna rusinoasa pe sub gene s-uita rar.

Haina lunga si albastra e cusuta numa-n stele.
Iara albii sani de neaua stralucesc, cu de margele
Si margaritare salba, pe un fir de aur prins;
Paru-i lung de aur galban e-mpletit in cozi pe spate,
Ochii ei caprii se uita la cerescu-i mandru frate
Si de melancolici ganduri al ei suflet e cuprins.

Inainte de plecare - ea, doinind din frunza, cheama
Zimbrii codrilor cei vecinici, li desmiarda sura coama.
Li indoaie a lor coarne, pe gurmaz ii bate lin
Si pe frunti ea ii saruta, de raman steme pe ele,
Apoi urca negrul munte, pe sivoaiele de stele,
Lin aluneca s-alene drumul cerului senin.

Indaratu-acelui munte, infinita intinsoare
E frumoasa-mparatie mandra a santului soare
Si pe coaste sunt palate, ce din verzile gradini
Stralucesc marmora alba si senina ca zapada,
Cu intrari in veci deschise, cu scari netezi, colonade
Lungi de marmure ca ceara in lungi bolte se imbin.

Pe-a ferestrelor mari laturi sunt lasate largi perdele,
Mreje lungi de aur ruman - au tesut ani multi la ele
Manile surorii albe. Aeru-i de diamant,
El pluteste-n unde grele de miroase-mbatatoare
Peste vaile ca rauri desfasurate sub soare,
Pe dumbravi cu rodii de-aur, peste fluvii de brilliant.

Si ostiri de flori pe straturi par a fi stele topite,
Fluturi ard, sclipesc in soare, orbind ochii ce ii vede,
Ca idei scaldate-n aur si-n colori de curcubau;
Pe gradinile-nflorite, peste mandrele dumbrave
Norii misca sus in ceruri infoiatele lor nave -
Rostre de jeratec s-aur, vele lungi de curcubau.

A-mparatului de soare bolti albastre si cu stele
Se ridica-n caturi nalte tot castele pe castele.
Cu feresti de aur d-Ofir, cu oglinzi de diamant,
Cu scos?ri de albe marmuri, cu covoare de purpura;

Printre mandrele coloane o cantare bland murmura -
E un vant cu suflet dulce intr-un aer de brilliant.

Si nici umbra nu se prinde d-atmosfera radioasa.
Ca prin apa cristalina trec cu fruntile frumoase,
Trec a soarelui copile printre aerul cel cald;
A lor par e ca si ambra, ca si crinul a lor fata,
Abia-atinse-s a lor umbre de o tainica rosata -
Aurora trandafirie prin ferestre de smarald.

Intr-o lume fara umbra e a soarelui cetate,
Totul e lumina clara, radioasa voluptate,
Florile stau ca topite, raurile limpezi sunt;
Numai colo in departe si-n albastra departare
Ale zorilor gradine clar se vad stralucitoare,
Cu boschetele de roze si cu crinii de argint.

Acolo sunt lacuri limpezi, rumene in a lor fire,
De-a gradinilor de roze tainuita oglindire,
Si din curtea argintie zorile razande ies;
Haine verzi si transparente coprind membrele rozalbe
Si in lac ele arunca roze cu manute albe,
Netezind a lor sprancene, dand din frunte parul des.

Intr-o dulce si umbroasa, viorie atmosfera,
Se ridica dintre lunce, cu-a ei cupole de ceara
Inchegate ca din umbra verde si argint topit,
Transparand prin diamantoasa fina de paingan panza,
Monastirea alb-a lunei ce prin lumi va sa s-ascunza,
Cu coloane-nconjurate de a vitei-ncolaciri.

Ai gradinei arbori mandri cu intunecatul verde
Conjurati s-acoperiti-s cu-iedera ce-n varf se pierde;
Miscand florile ei albe - flamuri cu-nfloritii creti -
Si in muri de frunzi lucinde, si in scari de flori pendente
Si in poduri leganate de zefire somnolente -
Dintr-un arbore intr-altul iedera trece maret.

Spanzura din ramuri nalte vitele cele de vie,
Struguri vineti si cu bruma, poama alba aurie,
Si albine roitoare luminoasa miere sug;
Caii lunei albi ca neaua storc cu gura must din struguri
Si la vinul ce-i imbata pasc mirositorii ruguri
Si in sara cea eterna veseli nechezand ei fug.

Si in monastirea lunei cu-argintoasa colonada,
Vezi cum trece ea frumoasa - corpu-i dulce de zapada,
Umerii, cu-a lor lumine, par de aur moale blond,
Abia corpul coperit e de-un gaz moale ce transpare -
Astfel trece ea frumoasa, cu-a ei brate sclipitoare,
Reflectata-n mii oglinde de pe muri si din plafond.

Si-n odaile inalte din frumoasa monastire
Sunt pe muri tablouri mandre, nimerita zugravire
Ale miturilor dace, a credintei din batrani;
Prin gradini cu albe-izvoare sunt a lunei dulci amoruri,
Sau palate argintoase unde zori traiesc in coruri,
Sau padurea cea vrajita cu frumoasele-i regini.

Asta-i raiul Daciei veche,-a zeilor imparatie:
Intr-un loc e zi eterna - sara-n altu-n vecinicie,
Iar in altul, zori eterne cu-aer racoros de mai;
Sufletele mari viteze ale-eroilor Daciei

Dupa moarte vin in siruri luminoase ce invie -
Vin prin poarta rasaririi care-i poarta de la rai.

* * *

Colo Dunarea batrana, libera,-ndrazneata, mare,
C-un murmur rostogoleste a ei valuri ganditoare
Ce miscandu-se-adormite merg in marea de amar;
Astfel miile de secoli cu vietii, gandiri o mie,
Adormite si batrane s-adancesc in vecinicie
Si in urma din izvoare timpuri racori si clari rasar.

Dar pe-arcade negre-nalte, ce molatec se-nmormanta
In a Dunarii lungi valuri ce vuiesc si se framanta,
Trece-un pod, un gand de piatra repezit din arc in arc;
Valurile-nfuriate ridic fruntile rastite,
Si izbind cu rapejune arcurile neclintite,
Gem, picioarele le scaldă la stancosul lor monarc.

Peste pod cu mii de coifuri trece-a Romei grea marire.
Soarele orbeste-n ceruri de a armelor lucire,
Scuturi ard, carale treier si vuiesc asurzitor;
Iar Saturn, cu fruntea ninsa stand pe steaua-i alburie
Si-aruncand ochii lui turburi peste-a vremii-mparatie,
Aiurind intreaba lumea: - Si aceia-s muritori?

Colo unde stau Carpatii cu de stanci inalte coaste,
Unde paltinii pe dealuri se insir ca mandra oaste,
Muntii teapana lor frunte o suiau ?n-albastre bolti;
Stau tacuti ostasii Romei, ridicand fruntea lor lata,
Stralucitele lor coifuri, la stancimea detunata,
Unde ultima cetate ridica-n nori a ei colti.

Nori ca de bazalt de aspri se zidesc pe-albastra bolta,
Parc-auzi a Marii Negre si a Dunarii revolta
Si a lumii-ncheieture parca le auzi trasnind;
Rasculatu-s-a-Universul contra globului din aer?
Stelele-n ostiri se misca? Imparatii sori se-ncaier?
Moare lumea? Cade Roma? Surpa cerul pe pamant?

Nu. Din fundul Marii Negre, din inalte-adance hale,
Dintre stance arcuite in gigantice portale
Oastea zeilor Daciei in lungi siruri au iesit -
Si Zamolx, cu uraganul cel batran, prin drum pe nouri,
Misca caii lui de fulger si-a lui car. Calari pe bouri,
A lui oaste luminoasa il urma din rasarit.

Ca o negur-argintie barba lui flutura-n soare,
Pletele-n furtuna-nflate albe ard ca o ninsoare,
Colturoasa lui coroana e ca fulger impietrit,
Impletit cu stele-albastre. Rasturnat in car cu rune,
Cu-a lui m?n-arata drumul la ostirile-i batrane
Si de dor de batalie crunt e ochiul stralucit.

Astfel arcul nalt din ceruri el il urca cu grandoare.
Muntii lungi isi clatin codrii cei antici, si-n rasunare
Pravalesc de stanci caciule, salutand intunecat;
Iar hlamida lui cea alba zvarle falduri de zapada,
Cand el bratul isi ridica strigand stancelor sa cada,
Miscand codrii de rasuna in imperiul lor urcat.

Si-n zenit opri ostirea-i peste armia romana.
- Decebal! el striga-n nouri - ii detun, ii iau in goana
Si Danubiul o sa beie a lor sacre legiuni.
Decebal s-arata palid in fereasta nalta-ngusta

Si coroana si-o ridica catr-imaginea augusta
Si se uita cu durere la divinii sai strabuni.

Iar pe plaiuri verzi de munte ostile-Urbei risipite
Privesc cerul, zeii dacici, armile lor pornite -
Rupt e sirul lor pe-alocuri de al soarelui foc ros.
Pe un trunchi inalt de stanca chiar Cezarul sta-n uimire:
- Ridicati semnele Urbei inspre-a cerului ostire
Si stigati: Cu noi e Roma! - Codri-adanci si-ntunecosi

Clocotesc de lungul freamat si de-a armelor sunare.
Armia: "Cu noi e Roma!" Acvilele-i ard in soare.
Van din Sarmisegetuza vin sageti in rosii ploi,
Scuturi se indrept spre dansa, oprind grindina de-arama,
Zei urla - stanci se clatin, norii-n fasii se distrاما
Si de fulgeri lungi siroaie curg in muntii rupti si goi.

Din apus vin zeii Romei. Pe o stea de vulturi trasa,
Zeus de nori-adunatorul urca bolta maiestoasa,
Mart incaorda arcul falnic spre Zamolxe atintit;
Ca sa scape neamul nobil rasarit din a lui coaste,
Insusi el a Urbei semne le ridica inspre oaste,
Si de-antica lui turbare tremur norii de granit.

Lumea pare rasculata din caotic-adancime.
Nori se suie-n stalpi si-n globuri. Din eterna-ntunecime
Ca sa lupte-acuma Joe pe Titani i-a liberat;
Si tunand ei urca cerul, surpand scarile de nouri,
De sub scuturi de fier negru arcurile-ntind in bouri,
De se naruie vazduhul de-al sagetilor varsat.

Negurile-n stalpi se-ncheaga, suind varful lor in soare -
Par un codru sur si vecinic. Lunci albastre lucitoare
Se deschid ca loc de lupta in paduri de nori s-argint;
Printre stalpii suri s-arata coifuri mandru asezate
Pe pletoase frunti divine - pavezi de-aur ridicate,
Lanci ce fulgera in soare, arcuri ce se-ntind in vant.

Joe-ncrunta-a lui sprinceana si ca un copil tresare
Vechiul glob - muntii se clatin, ceruri tremur,
marea moare.
E semnalul cel de lupta intre-armiile de zei;
Si Zamolx franele lasa cailor lui de jeratic,
Coama lor se infla-n limbe de-aur, tremur nebunatec,
Bouri daci rastindu-si fruntea surpa norii toti cu ei.

Lupta-i cruda, lunga, aspra. Lumin pavezele dave,
Sori si lune repezite printr-a norilor dumbrave
Ard albastrele armure ale zeilor romani;
Pasii lor amestec cerul - caii tropota, iar bouri
Ca de tunete un secol implu halele de nouri
Si se frang crasnind in scuturi spadele-albe-a lui Vulcan.

In zadar, caci neinvinse siruri lungi de batalie
Isi zdrobesc armele-n scuturi pe a cerului campie:
Neinvinsi s-unii si altii - s-unii s-alti nemuritori.
In zadar Marte s-arunca spre a sparge siruri dace
Si in van fulgera Joe supra coifelor audace,
Neclintiti stau s-unii s-altii in mareata lupta lor.

Pe un arc de cer albastru in senina departare,
Rezimati pe lanci si scuturi, zeii nordici stau in soare,
O eterna aurora racoreste lumea lor;

Iar in fruntea-acelei bolte, pe un tron cu spata mare,
Odin adancit in ganduri vede-a luptei lungi grandoare
Si coroana-i de-aur luce pe-a lui frunte arzator.

Pletele-albe cad c-argintul pe-umere-n fir imbracate.
Lin isi netezeste barba si priviri intunecate
Ochii lui cei mari albastri spre luptasi au indreptat;
Freea alba ca zapada, zvelta, in albastra haina,
Capul ei muiat in aurul pletelor, c-o dulce taina,
Razima de-umerii aspri l-al Valhalei Imparat.

Cantaret e uraganul pentru lupta care arde,
Bolta lirei lui e cerul, stalpi de nori sunt a lui coarde.
Vanturand stelele rosii prin argintul neguros,
Ele luneca frumoase prin imflarea santa-a strunii,
Ganduri d-aur presarate in cantarile furtunii,
Codri-antici de vant se-ndoaie si raspund intunecos.

Joe vulturilor lasa franele. Cu-a lor aripe
Lungi si negre ei intunec soarele. Iara in rape
Goale si adanci de nouri e Zamolxe-n a lui car -
El vazu capul lui Joe, cum l-apus de soare-n vale
Vezi un varf de munte negru scris cu raze triumfale,
Pe cand el cu intuneric peste vai sta temerar.

Ochii-Olimpicului negri atintesc carul. Cu frica,
Spre-a opri acea privire, dacul manta si-o ridica.
Caii speriasi necheaza, tremurand ei se inalta;
C-o strigare rece Joe fulgerul i-nfige-n coaste
Si a zeilor Daciei crunta si mareata oaste
Orbita aude glasul parintelui lor ranit

Si-o intorc la fuga; caii carul rupt in nori rastoarna,
Din titanicele arcuri ploaie de sageti se toarna,
Nimerind in spate goale pe fugarii cei divini;
Si raniti, urland, ei bolta o coboara - s-o colora
Cu-a lor sange care-n rauri ude, rosii, de-aurora,
Imple-a norilor sparture cu mari lacuri de rubin.

Norii fug si se desfasur - bolta limpede se-ndoaie.
In zenit stau zeii Romei in auritele lor straie,
Lancile si-ncruciseaza privind armia din vai;
A lor chipuri luminoase stralucesc frumoase-n soare,
Ei si-ntorc caii cei falnici si-auritele lor care
Spre apus - iar rosu soare ii urmeaza-ncet pe ei.

Zei daci ajung la marea, ce deschide-a ei portale,
Se reped pe trepte nalte si cobor in sure hale.
Cu lumina, ei ingroapa a lor trai intunecos;
Dara ea, infiorata de adanca ei durere,
In imagini de talazuri cant-a Daciei cadere
Si cu-albastrele ei brate tarmii-i mangaie duios.

Se constela sara. Ziua a fugit in lumea marii
Si pe culmile de munte focuri au aprins strajerii;
Ca si pete mari de aur ?n-umbra vailor adanci,
Ele par suspinse-n nouri. Langa foc strajerii-arunca
Pe peretii suri de piatra umbra lor fantastic-lunga.
Armia doarme pe pajisti ridicate si sub stanci.

Sub o stanca langa focul ce peretii ii afuma,
Cezaru-i culcat pe paie, singur, cu-a lui grije numa;
Sub el, vaile adance pline de neguri si somn.
El privea la focuri rosii si la stanci de umbre pline;

Ca un clopot clar albastru si stropit cu mii lumine
Cerul lumea o cuprinde cu sinistru-i mandru Domn.

Amortit el misca limba lui de tunet printre nouri,
Trezea, scaparand printr-insii, ale vailor ecouri,
Iar in carduri cuvioase stelele se misca-ncet,
Intra-n domele de neguri argintii, multicolore;
De-a lor ruga-i plina noaptea. A lor dulci si moi icoane
Implu vaile de lacrimi, de-un sclipit imprastiet.

Ale focurilor raze cearca neguri sa strabata
Si de dunge de lumina umbra vaii e taiata,
Cari trec prin intuneric rauri si izvoare-albind;
Luminand in ochi de codri, scaparand pe repezi unde,
Vantul c-o suflare plansa codrii negri ii patrunde
Si vrajeste lin din frunze, si vorbeste aiurind.

Pe un varf de munte negru rari in luna stau stejarii,
Iar Traian pare ca vede rasarind prin ei Cezarii,
Salutand a Romei semne cu-a lor mort, adanc suras;
Si incet ei trec prin aer, privind lung cetatea daca,
Binecuvantand ostirea spre apus ei iarasi pleaca,
A lor siruri luminoase implu aerul de vis.

Inradacinata-n munte cu trunchi lungi de neagra stanca,
Rapezita nalt in aer din prapastia adanca,
Sarmisegetuza-ajunge norii cu-a murilor colti;
Si prin arcurile-nguste, faclii rosii de rasina
Negrul noptii il pateaza cu bolnava lor lumina,
Ranind asprul intuneric din a halelor lungi bolti.

Si prin arcuri indoite de lumini de rosii tortii,
Adunati vazu Cezarul la cumplita mas-a mortii:
Ducii daci. Facii de smoala sunt infipte-n stalpi si-n muri,
Luminand halele negre, armuri albe si curate,
Atarnate de columnne, lanci si arcuri razimate
De paretii - pavezi albastre stralucind pe stalpii suri.

Ducii-s nalti ca brazii de munte, tari ca si sapatii din stanca.
Crunt e ochiul lor cel mare, trista-i raza lor adanca,
Pe-a lor umeri spanzur rosii piei de tigru si de leu,
Tari la brat si drepti la suflet si pieptosi, cu spete late,
Coifuri ca granit de negre au pe frunte asezate
Si-a lor plete lungi si negre pe-umeri cad de semizeu.

Cupele - teste de dusman - albe, netede, uscate,
In argint, cu toarte de-aur prea maestru cizelate -
Si cu ele-n mana-nconjura lunga masa de granit;
Vor mai bine-o moarte cruda decat o viata sclava
Toarna-n testele marete vin si peste el otrava,
Si-n tacerea sant-a noptii ei ciocnesc, vorbesc si rad.

Rad si rasul insenina adancita lor paloare.
Se sting una cate una facilele mirositoare,
Se sting una cate una vietile ducilor daci;
De pe scaune cad pe piatra rece, sura, ce podeste
Sala. - Toti, toti pan? la unul. Unul inca tot traieste,
Arde santa lui coroana, fulger ochii lui audaci.

Luna-n oce?n albastru scaldă corpul ei de aur,
Luminand culmile sure si adancul colcantaur
Dintru care-iesit se vara-n nourii anticul castel;
Decebal (palid ca murul varuit in nopti cu luna)

Se arata in fereasta si-si intinde alba mana
Moarta din flamida neagra ce-l acopere pe el.

El vorbeste. Si profetic glasu-i secolii patrunde:
Sufletu-i naintea mortii lumineaz-a vremii unde;
Gandul lui - o prorocie, vorba lui - margaritar;
Si l-aude valea-adanca si l-aud stelele multe.
De pe stanca lui Cezarul sta-n uimire sa-l asculte,
Vorbele-una cate una luneca-n ureche-i clar:

- Vai voua, romani puternici! Umbra, pulbere si spuza
Din marirea-va s-alege! Limba va muri pe buza,
Vremi veni-vor cand nepotii n-or pricepe pe parinti -
Cat de nalta vi-i marirea tot asa de-adanc? caderea.
Pic cu pic secand paharul cu a degradarei fiere,
Imbata-se-vor nebunii - despera-vor cei cuminti.

Pe-a istoriei mari panze, umbre-a sclavelor popoare
Prizarite, tremurande trec - o lunga acuzare -
Tarand sufletul lor vested pe-al coruptiei noroi.
Voi nu i-ati lasat in voia sortii lor. Cu putrezirea
Sufletului vostru propriu ati implut juna lor fire,
Soarta lor va e pe suflet - ce-ati facut cu ele? Voi!

Nu vedeti ca in furtune va blastama oce?ne?
Prin a craterelor gure razbunare strig vulcane,
Lava de evi gramadita o reped adanc in cer,
Prin a evului nori negri - de jeratic crunta ruga
Catre zei - ca neamul vostru cel cazut, ei sa-l distruga -
Moartea voastra: firea-ntreaga si popoarele o cer.

Va veni. Straniti din pace de-a prorocilor cantare,
Din paduri eterne, hale verzi, vor curge mari popoare
Si gandiri de predominare vor purta pe fruntea lor;
Constelatii sangeroase ale boltelor albastre
Zugravi-vor a lor cale spre imperiile voastre,
Fluvii cu de pavezi valuri inspre Roma curgatori.

De pe Alpi ce stau deasupra norilor cu fruntea ninsa,
De prin bolti de codri verde, de prin stancile suspinse,
Pe a pavezelor sanii cobori-vor in sivoi;
Cu cenusa pocaintei si-a implea pamantul fruntea,
Cu cenusa Romei voastre - moarte legioane - punte
Peste rauri. Si nimica nu se v-alege din voi.

Veti ajunge ca-n tampire, in sclavie, degradare.
Pas cu pas cade-n rusine neamul vostru sant si mare:
Ca-n iloti se va preface ginte de-ntelepti si crai,
Cand barbarii vor aduce delta santelor lor vise,
Imbrancind in intunec toate cele de voi zise.
Vai voua, romani puternici, vai voua, de trei ori vai!

Astfel zise. In blastamu-i mana-i alba si uscata
El o scoate pe fereastra si coroana-ntunecata
De pe frunte o arunca in abisul vaii-adanci;
Palid, adancit ca moartea, ca o umbra sta in luna,
Parul lui de vant se imfla, iara vorbele-i rasuna
Si blestemu-i se repeta repezit din stanci in stanci!

Si uimit stetea Cezarul... Cugeti tu, pamant? - el zise -
Avem noi in mani a lumii soarte sau cortegi de vise?
Hotarati de-a ta gandire urmam azi ziua de ieri?...
Si in ordinele-eterne misc-asupra-i universul

Oce?nele-i de stele. Ce ironic li e mersul!
Cezare! cat pai de mare - si ce mic in adevar!

Samburele crud al mortii e-n viata... Si-n marire
Afli germenii caderei. Astfel toate sunt in fire,
Astfel au cazut romanii, mari in bine, mari in rau.
Da-i cumplit sa vezi un popul, osandit sa fie mare
Chiar in rau, ca mereu creste rusinoasa-i degradare
Si nici moartea nu-i trimite nenduratul Dumnezeu.

Caci a mortii brat puternic, cand sta viata s-o desparta,
Nu se-ndura sa ridice sangeroasa-i lunga barda,
Cum calaul greu se-ndeamna la un cap d-imperator;
Zei pregeta sa-si deie-a lor sentinta... Si-n uimire
Cugeta - de au fost popul destinat spre nemurire,
Au fost ei - si daca mor ei - suntem noi nemuritori?...

Stranepotii?... Rupti din trunchiul ce ni da viata fertila,
Pe noi singuri ne uitaram printre secolii far?de mila.
Ei purtau coroane de-aur, noi ducem juguri de lemn...
Exilati in stanci batrane au umplut ei cu noi lumea,
Am uitat marirea veche, cu rusine chiar de nume,
Multe semne de peire si de viata nici un semn.

Au fost vremi cand pe pamantul lor n-aveau
loc sa-nmormante
Mortii lor... P-inimi regale si pe membrele lor sfinte
Spanzura zdrente umilice de sclavi, de cersitori -
Caci simtira-n ei scanteia care secolii aprinde.
Intronati au fost in tronuri arse-n foc... Si pe-a lor frunte
Pusu-s-au de fier coroane arse-n foc sfasiitor.

Si desi-n inima noastra sunt seminte de marire,
Noi nu vrem a le cunoaste; caci straina-ne gandire
Au zdrobit a vietii veche urias, puternic lant;
Secoli lungi ce-au ramas vaduvi de a Romei spirit mare
L-au creat... In noi el este; noi il stingem. Daca moare,
Noi murim... ramul din urma din trupina de giganti.

Cand il cugeti, cugetarea sufletu-ti divinizeaza.
In trecut mergem, cum zeii trec in cer pe cai de raze.
Peste adancimi de secoli ne ridica curcubeii;
Un popor de zei le trecem, caci prin evi de vecinicie
Auzim cetatea sfanta cu-nmiita-i armonie...
Si ne simtim mari, puternici, numai de-i gandim pe ei...

* * *

Miazanoaptea-n visuri d-iarna isi petrece-a ei viata.
Doarme-n valurile-i sfinte si-n ruinele-i de gheata,
Insotita de-ani o mie cu batranul rege Nord,
Ce, superb in haina-i alba, barba-n vanturi, fruntea ninsa,
Rece sufla,-n nori arunca vocea-i turbure si plansa,
Imbatat de mandre stele si cantat de-al marii-acord.

Reci si tristi petreceau sotii; iarna-n zilele-i eterne
Val de-argint peste pustiuri ca lintoliu il aterne.
Vanturi reci is respirarea undelor ce-au amortit;
Arfa lui prin nouri striga - inima-i e ger si gheata -
Marea, ca sa delireze, vanturi sa mugeasca-nvata -
Stelele s-oglanda-n neaua pe pustiul nesfarsit.

Dar atuncea cand soseste blanda miezenoptii ora,
Ceru-albastru ca saphirul mandre raze il colora

Si din a Nordului frunte plin se nalta-astrul polar -
Atunci marea nu rasare printre stanci de vant gonita,
Vantul pe-aripi nu mai duce pulberea iernei-aurita,
Toate trec cand raza-i alba cade-n marea de amar.

Si cand steaua se inalta de pe fruntea lui de rege,
Nord-atunci cu visuri mandre noaptea lunga
si-o petrece.

De pe stanca-n care trona, el picioare de granit
Le intinde-n fundul marii cel amar si fara fine.
Paru-i alb flutura-n vanturi, stuf de raze lungi, senine,
Umerii, dealuri de neaua se inalta-n infinit.

Iara fruntea lui uscata sta prin viscole rebele,
Surpand nourii cei aspri si amestecati cu stele -
Jos e-nmormantat de mare, sus e-ncununat de cer;
Atunci luciul marii turburi se aplană, se-nsenina
Si din fundul ei salbatec auzi cantec, vezi lumina -
Visul unei nopti de vara s-a amestecat in ger.

Si in fundul marii aspre, de safir mandre palate
Ridic boltile lor splendizi, s-a lor hale luminate,
Stele de-aur ard in facile, pomi in floare se insir;
Si prin aerul cel moale, cald si clar, prin dulci lumina
Vezi plutind copile albe ca si florile vergine,
Imbracate-n haine-albastre, blonde ca-auritul fir.

Albe sunt ca neaua noaptea, fata inecata-n raze -
Priiveste insusi cerul dintre nouri sa le vaza:
Despletit flutura pe-umeri, moale, dulce, parul blond.
Noaptea-n nori viseaza stele si se uita-n fund de mare,

Luna lin roseste-n fata de amor si de mirare,
Se aplană de uimire valu-albastru vagabond.

Dara una-i fiica marii ca o lacrima de aur.
Paru-i curge la calcaie ca un lung si scump tezaur:
E a stelelor regina, e al noptii meteor.
Ades alba dintre valuri de-a inot marea despica
Si albastrul bland al marii albul sanilor ridica,
Valurile-n cant saluta santul apelor odor.

Acolo in fundul marii, in inalte-albastre hale,
Sed la mese lungi de piatra zeii falnicei Valhale;
Odin sta-n frunte - cu parul de ninsoare incarcat;
Acolo decid ei moartea Romei si o scriu in rune,
Presun de argint si zale pun pe caii ca furtune -
Astfel se gatesc de duca pentru drumu-ndelungat.

Si atunci furtuna mandra dezradacinat-a marea.
Ea zvarlea frunti de talazuri catre stelele-arzatoare,
Ridica sloiuri de gheata, le-arunca in sant de nori,
Vrand sa sparga cu ei cerul. - Intr-un colt de cer e vara
Si pe scarile de-ivoriu unii dintre zei coboara -
Stralucea-n noaptea batrana fetele ca palizi sori.

Prin a valurilor vaiet, prin a norilor strigare,
Deschidea portale-albastre mandra si batrana mare.
Desfacu apele-n doua dumnezeilor calari
Si la tarm cu stance rupte de a undelor bataie
S-adun toti. Aurul din plete lucea-n luna cea balaie,
Coifuri straluceau albastre ca lumina sfintei mari.

Si pornesc. Odin s-arunca sulita prin nori de-arama,
Care trece-un ac de aur intr-a cerului marama,
Aratand pe neaua drumul l-al Italiei pamant.
Ei se duc, se duc prin campii asternuti cu-alba ninsoare,
Stralucea albastru-otelul de pe membrele barbare,
Pletele le-imfla furtuna, barbile sclipeau in vant.

Ei apar pe-un damb al Romei - ea dormea sfanta s-antica.
Peste lumea-i adormita cate-o stea din ceruri pica,
Secoli gramaditi intr-insa dorm ca si cand n-ar fi fost.
Cugetat-ati vre odata noaptea ce-i lumea intinsa?
Visurile Omenirei, dorurile ei nenvinse
Dorm... Daca ar dormi vecinic - cine-ar sti ca ele-au fost?

Tara pare-a fi a lunei mandra, vesela gradina.
Lumina un gand de aur, sus prin nori, luna cea plina,
Roma-n stele straluceste pe-a ei damburi, langa rau;
Ei privesc Urbea eterna, ce pe dealuri lin straluce,
Sulita pe loc s-opreste, se preface-n d-aur cruce.
Odin moare - Tibrul este a Credintei lui sicriu.

* * *

Cum sub stanci, in intuneric, maruntaile de-arama
A pamantului, in lanturi tin legat si fara teama
Sufletul muiat in flacari a vulcanului grozav,
Astfel secolii de-ntuneric tin in lanturi d-umilire
Spiritul, ce-adanc se zbate intr-a populilor fire,
Spiritul, ce-a vremii fapte, de-ar iesi, le-ar face prav.

Dar de secolii fierbe lumea din adancuri sa se scoale.
Cum vulcanul, ce irumpe, printre nori isi face cale

Si ingoapa sub cenusa creatiunea unei tari,
Astfel fiii tari si tineri unor secole batrane
Lumea din incheieture vor s-o scoata, din tatane
Sa o smulga, s-o arunce in zbucnirea noiei eri.

Tricolorul plin de sange e-mplantat in baricade,
Clopotele url-alarma pe Bastilia ce cade
Si poporul muge falnic, ca un oce?n trezit;
Sfarma tot si pe-a lui valuri ce le urca cu mandrie,
El inalta firi cumplete, cari-l duc, o vijelie,
Sa ingroape sub ruine, ce-n picioare a strivit.

Si prin negrele icoane unor zile fara frauri,
Unde viata e-o scanteie, unde sange curge-n rauri,
Palid, adancit, sinistru, trece tigrul Robespierre;
Si privirea-i sangeroasa s-alinteaza ca spre panda:
Caci ce scrie e-o sentinta, ce gandeste e-o osanda -
Intr-un cran sapat ca-n piatra fierb gandirile-i de fier.

Dar el cade - si s-asaza ale marii nalte unde.
A dreptatii aspra raza in popor adanc patrunde,
Zilele de ingrozire s-a contras intr-un fantom;
Dar puteri nelinistite, ce traiesc in adancime,
Ar vrea tarmul sa-l evada, sa inece cu marime
Lumea. Ele se concentra in suflarea unui om,

Mare, ca-i purtat pe umeri de adanci si mandre vremuri:
Caci gandiri, cari iesise dintr-a lumii lung cutremur,
El le poart-unite-n frunte si le scrie pe stindard;
Cand in lumea subjugata pentru drepturi ridic-arma,
Aratarea-i salutata de popoare... regi se sfarma
Si a gloriei mandre stele intr-a lunei noapte ard.

Si de-aceea a lui flamuri le-nsotesc cu-nsufletire.
El ii duce la invingeri, el ii duce la peire.
Cine moare - moare-n cuget c-a ramas traind in el;
Tot ce-i nobil si puternic in ast secol de mandrie
Il umeaza... Caci prin noaptea unei lumi in batalie
Lin luceste-eterna pace, luminos si mandru tel.

Catra telul care-n noapte le luceste ca un soare
Ei se duc prin zeci de lupte, urmarindu-l cu ardoare,
Zeci de mii cad, pe-a lor urme rasar alte zeci de mii,
Steaua-i duce, ei urmeaza printre veri si printre ierne,
Pana unde-eterna iarna munti de neaua-n campi aterne,
Unde crivatul viseaza uriase vijelii.

S-atunci Nordul se starneste din ruinele-i de gheata,
Muntii plutitori si-i sfarma si pe-a campurilor fata
El ridica visuri nalte... volburi mari de frig se vad
Si trecand peste ostire o ingroapa... Si cu fala
El ridica drept faclie aurora-i boreala
Peste-ostirea-ntroienita in pustiul... de omat.

Nordul m-a invins - ideea m-a lasat. Si ca un soare
Vezi ca-ncepe a apune intr-a secolilor mare,
Aruncand ultima-i raza peste Domul d-invalizi.
La apus priveste lumea in duioasa ei uimire.
N-a fost om acel ce cade, ci a veacului gandire
A trait in el... Cu dansul cartea lumii iar s-a-nchis.

Exilat in stance sure si-n titanica-i gandire,
Ca Prometeu ce-a-adus lumei a luminei fericire,
De pe-o piatra el priveste lingusirea marii-adanci;
Acolo, gonit de soarte si de ganduri, el adoarme,

Cu durere-adanca marea vrea pamantul sa-l rastoarne -
Si izbea mugind de doliu in mormantul lui de stanci.

Sori se sting si cad in caos mari sisteme planetare,
Dar a omului gandire sa le masure e-n stare...
Cine-mi masur-adancimea - dintr-un om?... nu -
dintr-un gand
Neaprofundabil. Vana e-a-nvatatilor ghicire.
Cum in fire-s numai margini, e in om nemarginire.
Cat geniu, cata putere - intr-o mana de pamant.

Intr-un cran uscat si palid ce-l acoperi cu o mana,
Evi intregi de cugetare traiesc pacinic impreuna,
Univers, rauri de stele - fluvii cu mase de sori;
Viata turbure si mare a popoarelor trecute,
A veciei vai deschise-s cu-adancimi necunoscute,
Vezi icoana unui secol langa chipul unei flori!

Tu, ce in campii de caos semeni stele - sfant si mare,
Din ruinele gandirii-mi, o, rasari, clar ca un soare,
Rupe valur?le d-imagini, ce te-ascund ca pe-un fantom;
Tu, ce scrii mai dinainte a istoriei gandire,
Ce tii boltile tariei sa nu cada-n risipire,
Cine esti?... Sa pot pricepe si icoana ta... pe om.

Fulgera-n norii de secoli unde-ngropi a ta marime,
Printre boltile surpate sa ma uit in adancime:
De-oi vedea a ta comoara, nu regret chiar de-oi muri.
Oare viata omenirei nu te cauta pe tine?
Eu un om de te-as cunoaste chiar sa mor mi-ar parea bine.
Dar sa stiu - semeni furnicei ce cuteaz-a te gandi?

Cine-a pus aste seminte ce-arunc ramure de raze,
Intr-a caosului campuri, printre veacuri numeroase,
Ramuri ce purced cu toate dintr-o inima de om?
A pus ganduri uriase intr-o teasta de furnica,
O vointa-atat de mare-ntr-o putere-atat de mica,
Gramadind nemarginirea in sclipitu-unui atom.

Vai! in van se lupta firea-mi sa-nteleaga a ta fire!
Tu cuprinzi intregul spatiu cu a lui nemarginire
Si icoana-ti n-o inventa omul mic si-n margini strans.
Jucaria sclipitoare de gandiri si de sentinte,
Incurcatele sofisme nu explic a ta fiinta
Si asupra cugetarii-ti pe multi moartea i-a surprins.

Oamenii au facut chipuri ce ziceau ca-ti seaman tie,
Te-au sapat in munti de piatra, te-au sculptat intr-o cutie,
Ici erai zidit din stance, colo-n aschii de lemn sfant;
S-apoi vrura ca din chipu-ti sa explice toate. Muta
La rugare si la hula idola de ei facuta
Ramanea!... Un gand puternic, dar nimic - decat un gand.

In zadar trimit prin secoli de-ntrebari o vijelie,
Sa te cate-n hieroglife din Arabia pustie,
Unde Samum isi zideste vise-n aer, din nisip.
Ele trec pustiul mandru s-apoi se coboara-n mare,
Unde mitele cu-albastre valuri lungi, stralucitoare,
Inecand a mele ganduri de lungi maluri le risip.

Prefacute-n vulturi ageri cu aripi fulgeratoare,
C-ochi adanci si plini de mite, i-au trimis in cer sa zboare,
Dar orbite, cu-aripi arse pe pamant cad indarat;
Prefacute-n stele de-aur merg pan? I-a veciei usa,

Dara arse cad din ceruri si-mi ning capul cu cenusa
Si cand cred s-aflu-adevarul ma trezesc - c-am fost poet.

Ca s-explic a ta fiinta, de gandiri am pus popoare,
Ca idee pe idee sa cladeasca pan-in soare,
Cum popoarele antice in al Asiei pamant
Au unit stanca pe stanca, mur pe mur s-ajunga-n ceruri.
Un graunte de-ndoiala mestecat in adevaruri
Si popoarele-mi de ganduri risipescu-se in vant.

Cum esti tu nimeni n-o stie. Intrebarile de tine,
Pe-a istoriei lungi unde, se ridica ca ruine
Si prin valuri de gandire mitici stance se sulev;
Nici un chip pe care lumea ti-l atribuieste tie
Nu-i etern, ci cu mari cete d-ingeri, de fiinti o mie,
C-un cer incarcat de mite asfintesti din ev in ev.

Timp, caci din izvoru-ti curge a istoriei gandire,
Poti raspunde la-ntrebarea ce patrunde-a noastra fire,
La enigmele din cari ne simtim a fi compusi?
Nu!... Tu masuri intervalul de la leagan pan? la groapa.
In ast spat? nu-i adevarul. Orologiu esti [ce sapa...]
Tu, nedand vo dezlegare, duci l-a dezlegarei usi.

S-astazi punctul de solstitiu a sosit in omenire.
Din marire la cadere, din cadere la marire
Astfel vezi roata istoriei intorcand schitele ei;
In zadar palizi, sinistri, o privesc cugetatorii
Si vor cursul sa-l abata... Combinatii iluzorii -
E apus de Zeitate s-asfintire de idei.

Nimeni soarele n-opreste sa apuie-n murgul serei,
Nimeni Dumnezeu s-apuie de pe cerul cugetarii,
Nimeni noaptea sa se-ntinda pe-a istoriei mormant;
Multi copii batrani crezut-au cum ca ei guverna lume,
Nesimtind ca-s dusi ei singuri de un val fara de nume,
Ca planetul ce ii poarta cugeta adanc si sfant.

Se-nmultesc semnele vremii, iara cerul de-nserare
Rosu-i de razboaie crunte, de-arderi mari, de disperare
Si idei a zeci de secolii sunt reduse la nimic;
Soarele divin ce-apune varsa ultimile-i raze
Pe-a istoriei campie mult iubita si se lasa
In oceanul de-ntuneric, ce s-arata inamic.

Spune-o veste cum ca-n tara unde fug a lumii zile
Sa traiasca mai departe, stralucite si copile,
Intr-a noptilor gradine stele cresc in loc de flori;
Unde-n codrii de arama canta-n crengi arfe-atarnate,
Zmeii-si fac din cate-un munte uriasele palate -
E un lac cu apa vie intr-un ses incantator.

Cine bea din el nu moare... O, as bea, sa vad anume
C-a venit domnia mortii, sfaramand batrana lume -
Stele cad si in cadere alte lumi rup cu lovire;
Intr-a cerurilor doma tunetele sa vuiasca
Ca mari clopote de jale, fulgere sa straluceasca
Ca faclii curate, sfinte pe pamantu-nmormantat.

Marea valur?le sa-si miste si sa tremure murinda,
Norii, vulturii mari?mbrii, a lor aripi sa-si aprinda,
Fulgeri rataciti s-alerge spintecand aerul mort;
In catapeteasma lumii soarele sa-ngalbeneasca,

Ai peirii palizi ingeri dintre flacare sa creasca
Si sa rupa panz-albastra pe-a cerimei intins cort.

Fulgerele sa inghete sus in nori. Sa amorteasca
Tunetul si-adanc sa taca. Soarele sa palpaiasca,
Sa se stinga... Stele-n ceruri tremurand sa cada jos:
Raur?le sa se-nfioare si-n pamant sa se ascunza
Si sa sece-a lumei fata, sa se faca neagra. Frunze
Galbene, uscate, cerul lumile sa-si cearna jos.

Moartea-ntinda peste lume uriasele-i aripe:
Intunericul e haina ingropatelor risipe.
Cate-o stea intarziata stinge izvorul ei mic.
Timpul mort si-ntinde membrii si devine vesnicie.
Cand nimic se intampla-va pe intinderea pustie
Am sa-ntreb: Ce-a ramas, oame, din puterea ta? - Nimic!!

Dar la ce sa beau din lacul ce da viata nesfarsita,
Ca sa vad istoria lumii dinainte-mi repetita,
Cu aceleasi lungi mizerii s-obosesc sufletu-mi mut?
Si sa vad cum nasc popoare, cum traiesc, cum mor. Si toate
Cu virtuti, vicii aceleasi, cu mizerii repetate...
Vrei viitorul a-l cunoaste, te intoarce spre trecut.

Din agheazima din lacul, ce te-nchina nemurirei,
E o picatura-n vinul poeziei s-a gandirei,
Dar o picatura numai. Decat altele, ce mor,
Ele tin mai mult. Umane, vor pieri si ele toate.
In zadar le scrii in piatra si le crezi eternizate,
Caci eterna-i numai moartea, ce-i viata-i trecator.

Si de-aceea beau paharul poeziei infocate.
Nu-mi mai chinui cugetarea cu-ntrebari nedezlegate
Sa citesc din cartea lumii semne, ce mai nu le-am scris.
La nimic reduce moartea cifra vietii cea obscura -
In zadar o masuram noi cu-a gandirilor masura,
Caci gandiri le-s fantome, cand viata este vis.

POVESTEA MAGULUI CALATOR IN STELE

In vremi de mult trecute, cand stelele din ceriuri
Erau copile albe cu parul blond si des
Si coborand pe raza tara lor de misteruri
In marea cea albastra se cufundau ades;
Cand basmele iubite erau inc-adevaruri,
Cand gandul era paza de vis si de eres,
Era pe lumea asta o mandra-mparatie
Ce-avea popoare mandre, mandre cetati o mie.

Domnea in ea atuncea un imparat prea mare,
Batran, cu ani o suta pe fruntea lui de nea,
Si mana lui zbarcita, uscata insa tare,
A tarilor lungi frauri puternic le tineau.
Si tarile-nflorite si-ntunecata mare
La glasul lui puternic gigantic se misca.
Dar nu se mira lumea de bratu-i ce supune,
Ci de a lui adanca si dreapta-ntelepciune.

In sala cu muri netezi de-o marmora de ceara,
Pe jos covoare mandre, cu stalpi de aur blond,
Cu arcuri ce-si ridica boltirea temerara,
Cu stele ca flori rosii pe-albastrul ei plafond,

Cu arbori ce din iarna fac blanda primavara
Si-ntind umbre cu miros pe-a salei intins rond,
Acolo sta-mparatul... - boierii lui de sfat -
Pe tronul-i de-aur rosu sta mut si nemiscat.

Ca aripe de lebezi mari, albe, unduioase,
Pletele argintoase pe umerii-i cadea
Si barba lui cea lunga pe piept ii cadea deasa,
Dar ochii, stele negre, intunecati sclipea;
Sprincenele-i batrane se-ntunecau stufoase,
In mana sceptru de-aur, povara lui cea grea,
Pe fruntea lui cea ninsa de aur diadem -
Parea c-asteapta-a mortii intunecos problem.

Boierii dimprejuru-i pe scaune de-onoare
Pureau ca-s zile stinse pierdute in trecut,
Cu fetele lor palizi ca raza cea de soare,
Carunti, cu barbe albe pe pieptul cel tacut;
Pe frunti se gramadise a anilor ninsoare,
Pe umerii lor vremea cu pasi mari a trecut.
Ca zilele ce-s stinse, ei din trecutul lor
Priveau la acel soare ce le-a lucit cu dor.

Deodata imparatul din tronul lui se scoala
Ca regele pustiei din stanca de granit;
In curte oastea suna cantarea triumfala,
Poporul o aude miscandu-se ?miit.
Din muri, din stalpii netezi, stindardele de fala
Desfasurate tremur la zgomotul ivit.
Lui glasul ii tremura... dar raspicat si bland
Vorbe margaritare le-nsira tremurand.

- Vremea pe ai mei umeri s-a gramadit batrana.
Din oase si din vine a stors a vietii suc
Si slaba si uscata e-mparateasca-mi mana.
Brad invecit prin stance pe tronul-mi ma usuc,
Curand va-ntinde moartea mantaua ei cea bruna
Pe mine... Si suflarea-mi aripile-i o duc.
Cu rece-agheazma moartea fruntea mea o sfinteste
Si inima-mi batrana bataile-si rareste.

Si sufletu-mi pan? n-a-ntins imflatale-i aripe
Spre-a stelelor imperiu intins ca si un cort,
Nainte pana corpul-mi sa cada in risipe,
Nainte de-a se rupe a vietii mele tort,
Rog cerul sa-nmulteasca hotarnicele clipe,
S-urnesc pe umeri tineri imperiul ce-l port -
Pe-a fiului meu umeri voi pune pan? traiesc
Imperiul gigantic, purpuru-mparatesc.

Dar viata are multe alunecusuri rele,
Prea-mbie pe oricine cu chipul ei cel drag
Si fraurile lumii sa i se para grele,
Din mani el sa le scape la al domniei prag;
Caci zielele-unui rege primejdii au in ele -
El poate sa aleaga-a placerilor sirag
Si-atunci devine umbra - pe mana de misei
Cad fraiele si dansii duc lumea cum vor ei.

Nainte de a pune pe brunele lui plete
Coroana mea de aur - eu voi ca sa-l incerc.
Nu voi ca sa se lase placerilor sirete
Ce strang in lant de roze a cugetarei cerc;

Nu voi ca lumea asta cu visuri sa-l imbete,
Caci cei mai multi din oameni dupa nimic alerg -
Sa vada-n cartea lumii un inteles deschis,
Caci altfel viata-i umbra si zilele sunt vis.

De-aceea inainte de-a mortii-mi santa ora
V-am adunat, pe-al vietii-mi mintos areopag.
De-acolo de-unde rauri spumoase se coboara
In umbra-ntunecoasa a codrilor de fag,
Pe muntele gigantic ce fruntea si-o strecoara
Prin nori pana la soare - traieste-un batran mag.
Cand inca eram tanar, el tot batran era:
Al vremilor curs vecinic nu-l poate turbura.

In fruntea lui e stransa un ev de-ntepelciune,
Viata lumii toate in minte-i a-ncaput.
Trecutul... viitorul el poate-a ti le spune;
Batranu-i ca si vremea cea fara de-nceput
Si soarele din ceruri la glasu-i se supune,
Al astrilor mers vecinic urmeaza ochiu-i mut.
De-aceea voi ca dansul pe fiul meu sa-nvete
Cari carari a vietii-s desarte, cari marete.

Dar el din a lui munte in veci nu se coboara,
Caci nu vrea ca sa piarda din ochi a lumei cai,
Ca nu cumva masura, cu care el masoara,
In lipsa-i sa se schimbe... si el, intors din vai,
Silit ca sa inceapa din inceputu-i iara,
Sa nu poata s-opeasca gandirea celor rai.
Si cine-enigma vietii voieste s-o descuie,
Acela acel munte pe jos trebui sa-l suie.

Cu buclele lui negre, ce mandre stralucite!
Cu fata lui cea trasa, ce dureros de pal!
Cu ochii mari ce-si primbla privirile-i unite,
C-o frunte-n bucle-si pierde puternicu-i oval -
Astfel feciorul tanar pe cugetu-i [tintit e].
Sta rezemat de pragul auritului portal:
A tatalui sau vorba aude si se-nchina -
Un semn ca se supune measurei ce-o destina.

S-apropie cu pasuri modeste, line, rare
Si umil ingenunche pe treapta de la tron:
- Pe mane, pe cand noaptea v-aprinde blandu-i soare,
Cand clopotul va plange cu-al serei dulce ton,
Atunci eu ma voi duce, pe calul pag calare,
M-oi duce pan? la poala a muntelui Pion
S-apoi pe jos de-acolo eu muntele-am sa sui,
Ca gandurilor mele aripe sa le pui.

Aripe, ca sa stie ce e desertaciunea:
Sa treaca ale lumii curs mizer si meschin,
Ca pasul vietii-mi toate sa-l duca-ntelepciunea,
Ca sigur ca calc calea vietii cea de spini,
Ca tot ce eu voi face sa fie fapte bune,
Sa n-ascult decat glasul-adevarului senin;
Si sarcina vietii-mi sa-mi fie cat de grea,
Voi sti s-urmez, parinte, cu ravna calea ta.

II

In munti ce puternici din codri s-ardica,
Giganti cu picioare de stanci de granit,

Cu fruntea trasnita ei norii despica
Si vulturii-n creieri palate-si ridica
Si-uimiti stau in soare privindu-l tintit.

Acolo prin ruini, prin stanci gramadite
E peatera neagra zahastrului mag;
Stejari pravaliti peste rauri cumplite
Si stanuri batrane cu muschi coperite;
Incet se cutremur copacii de fag.

Vuind furtunoasa-i si strasnica arpa
Trec vanturi si clatin padurea de brad,
Praval pietre mari din culmea cea stearpa,
Arunca bucati cu pomi si cu iarba,
Ce-n urlet de rauri se naruie, cad.

Furtuna la caru-i lungi fulgere-nhama
Si-i mana cu glasul de tunet adanc,
Vuieste a vantului arfa de-arama
Si vulturu-n doliu copiii si-i cheama,
Prin nouri cad stele si-n abis se sting.

Si grindini cu gheata cu ghemuri ca rodii
Se sparg de a stancelor coaste de fier
Si-n ceruri se-ncurca auritele zodii
Si dracii la rauri adun licapodii
Si iarna mugeste calare pe ger.

Deasupra-astui munte cu fruntea sterpita,
Deasupra de lume, deasupra de nori,
Sta magul; priveste furtuna pornita:

Deasupra lui, soare cu raza iubita,
Desupt, iarna, ploaie, zapada, fiori.

El cartea-si deschide, la ceruri priveste
Si zodii descurca in lungul lor mers.
E-o carte ce nimeni in veci n-o citeste,
Cu semnele strambe intoarse-arabeste:
Sunt legile-n semne din ast univers.

Cu barba lui alba de vant rascolita,
Arunca pe lume el ochii lui suri
Si chinuie vantul cu-aripe zburlita,
Aduna si sparge o turma cumplita
De nori ce alearga trasnind in paduri.

Prin noaptea batrana, ursuza, voinica,
Prin nori ce se clatin, se lupta, se sparg,
Feciorul de rege trecea fara frica -
Pe munte luceste o flacara mica
Cu raze ce taie-ntunerecul larg.

In van la picioare-i fug rauri spumate
Si stancele rupte in cale-i s-atin,
Nimic nu-i in stare s-opreasca vodata:
Cu pasul lui sigur prin rauri inoata,
Se-ndreapta spre telul cel mic si senin.

Stejarii cei rupti sunt podete pe rauri,
Lumine de fulger carari ii arat,
Desi cerul lasa a vantului frauri
S-azvarle toti norii de-a muntelui brauri,
El trece la astrul ce luce curat.

Retras in sala mare de marmura trandafirie,
Incins in stralucitul si negrul lui talar,
Privirea lui o nalta pe-a cerului campie
Si cugetul lui zboara in lumi fara hotar.
Si gand cu gand se-mbina in lunga reverie,
Si buzele-i se misca c-un zambet bland, amar,
Si sufletul il implu dorinti nemarginite,
Ca marea de adance cu valur?le uimite.

Ce sufletu-i doreste se-ntreaba si nu stie,
Se uita-n stele,-n luna, ce ca un vis de-argint
Cu fata ei cea blonda lungi nourii sfasie
Si visuri lungi gandirea i-o-mbata si i-o mint.
Aripa unui inger el simte ca-l mangaie
Si neteda lui frunte o-atinge tremurand -
Si gatul astui inger ar vrea ca sa-l cuprinza,
Cu el sa zboare-n tara steloasa si intinsa.

"Spun mite - zice singur - ca orice om in lume
Pe-a cerului nemargini el are-o blanda stea,
Ce-n cartea veciniciei e-unita cu-a lui nume,
Ca pentru el s-aprinde lumina ei de nea;
De-aceea-ntreb gandirea-mi, ca sa-mi raspund-anume
Din marea cea albastra care e steaua mea?
E-acel trandafir rosu, ce mut-duios-uimit
Lucesce-un gand de aur deasupra-mi in zenit?

Un om se naste - un inger o stea din cer aprinde
Si pe pamant coboara in corpul lui de lut,
A gandurilor aripi in om el le intinde
Si pune graiul dulce in pieptul lui cel mut.

O candela a vietii, de cer steaua depinde
Si imbla scriind soartea a omului nascut.
Cand moare a lui suflet, aripele si-a-ntins
Si renturnand in ceruri pe drum steaua a stins.

Dar ce e acea steaua? E-o candela aprinsa,
De-a cerului mari valuri e dusa pe-al ei drum?
E-o para aurita de-a firii pom suspinsa
Ce cade scuturata de-a mortii lung samum?
Si daca e o lume puternica, intinsa,
De viata mea-i legata viata unei lumi?
Pe capul meu si-ntoarce destinurile sale,
Cand mor ea cade stinsa-ntr-a chaosului vale?

De ce de-a mea viata o lume e legata,
De ce un inger palid din cer s-a coborat,
Ca trupul meu sa-nvie cu flacara-i curata,
De ce-un geniu coboara in corpul cel urat,
De ce orice fiinta din cer e condamната
O viata sa petreaca in scutece varat?
Cine prescrie legea la orice inger bland
Ca-n viata-i sa coboare o data pe pamant?"

Si murii netezi, rosii, de marmura curata
Lumina lunii blande in sala o resfrang.
Si aeru-mprejuru-i, lumina-i colorata,
Caci razele se-mbina, se turbura, se frang,
Si-n dulcea atmosfera uimita, purpurata
S-aud glasuri usoare ca arfe care plang.
Dar nu-i sunet aievea... ci-a gandurilor sale
Glas tremurat si dulce ii raspandea cu jale:

"Cand Dumnezeu creeaza de geniuri o ceata
Sa cerce vrea p-oricare de-i rau ori de e bun,
Caci nu vrea sa mai vada cum a vazut odata
Ca cete rele d-ingeri la glas nu se supun,
Ca cerul il rascoala cu mintea turburata
Pan? ce trasniti se praval in caosul strabun;
De-aceea-in om ce naste, din ingeri orisicare
Odata-n vecinicia-i coboara spre cercare.

Cand suna-n viata lumii a miezenoptii ora,
Atunci prin ceruri imbla zambind amorul orb,
De ingeri suflete-albe vazandu-l se colora
Si ochii lor albastri privirea lui o sorb;
Plecand spre pamant ochii ei timizi se-namora
In pamantesti fiinte cu fragedul lor corp,
Si prin a lumii vama cobor bolnavi de-amor
In corpurile de-oameni ce-astept venirea lor.

Dar pan? ce corpu-n lume un inger il cuprinde,
Deasupra vamii lumii pe luminoase cai
Imperiul lui cel mare o stea in cer aprinde -
Acolo el domneste, lasand a lumii vai.
Dar de viata-i lumeasca domnia-n cer depinde:
De-i rau, steaua s-arunca in noaptea celor rai
Si lumile nestinse pe-a cerului cununi
Imperii sunt intinse a ingerilor buni.

Abia parasesc unii a domei mari pilastri,
Abia parasesc cerul si in flori-i cort,
Abia au vreme-a pierde puternicii lor astri,
Coboara-n lume, afla amorul lor ca-i mort.

Atunci il iau in brate si luminand albastri
In lumea lor bogata cu lacrimi ei il port -
Sunt ingeri blanzi si timizi, asa nevinovati
Incat in asta lume nu trebuiesc cercati.

A unui inger palid ursita pamanteasca
Legata e de soarta corpului ce-l aleg.
Atarna de viata domnia lor cereasca:
Ce samana in lume, in stele ei culeg;
Nefericiti adesea, ce-o soarte-mparateasca,
Un om ce-i nascut mare in lume isi aleg;
Un imparat puternic dar infocat, cand moare:
O stea uriasasca in caos se coboara.

Dar in acest cer mare ce-n mii de lumi luceste
Tu nu ai nici un inger, tu nu ai nici o stea,
Cand cartea lumii mare Dumnezeu o citeste
Se-mpiedica la cifra vietii-ti far? sa vrea.
In planu-eternitatii viata-ti gresala este,
De zilele-ti nu este legat-o lume-a ta.
Genii beau vinu-uitarii, cand se cobor din ceruri;
Deschise-ti-s, nebandu-l, a lumilor misteruri.

Greseli de astea-n lume se-ntampla-adesea multe
Si-ncurca-a vecinicieii mult inteleptul plan.
Gasesti in lume oameni cu mintile oculte
Cari cunosc a lumii gandire de titan;
Sa stii insa ca oamenii in veci nu vor s-asculte
Si-n basme au un nume: li zice nazdravan.
La ganduri uriase a lor minte asuda,
Da? oamenii-i inconjor si nu vor sa-i auda.

Desi rari si putini-s, lumea nu va sa-i vaza,
Viata lor e lupta, cand mor se duc neplansi.
Ei n-au avut la leagan un bland inger de paza
Si-a lor ochi de durere sunt turbure, si stinsi;
Dara desi blanzi ingeri nu-si varsa a lor raze
In sufletul lor, totusi ei mari is si distinsi,
Caci Dumnezeu in lume le tine loc de tata
Si pune pe-a lor frunte gandirea lui bogata.

Dar - e un inger palid cu lungi aripi si negre,
In aste firi marete in veci e-namorat.
Pacat numai c-amoru-i stinge sisteme-ntegre,
Intorsu lui omoara p-oricine l-a-ascultat,
Seducator trimite placerile aleagre
Si de asculti cantarea-i geniu-ti e sfarmat.
A celor trecatoare in mana lui e soarte,
Frumosu-i ca nealtii si numele-i e: Moarte!

De-aceea sa n-asculti tu sublima lui cantare,
Caci morti-s pe vecie acei ce o ascult,
In fiecare secol un alt amant el are
Si cel care-l iubeste ramane-n veci ocult.
Asculta glasul-mi rece: eu sunt un seraf mare.
De Domnul eu trimisu-s, caci te iubeste mult,
Sa scap a ta fiinta de caosul-i imens -
Eu in glasul gandirii-ti am pus acesta sens.

Ca dincolo de groapa imperiu n-ai o lume,
De asta tie n-are de ce sa-ti para rau;
A geniului imperiu: gandirea lui - anume;
A sufletului spatiu e insusi el. Ca grau

Vei samana in ceruri a gandurilor sume
Si-atunci realizate vor fi, vor sta mereu.
Ca-n lumea dinafara tu nu ai mostenire,
A pus in tine Domnul nemargini de gandire.

In aste mari nemargini unde gandiri ca stele
Lin infloresc, miriade s-amesteca, contrag;
Zidite-n dome mandre, de cugetari castele
Se darma la suflarea-ti si-n taina se desfac
Sau la dorinta-ti numai se misca ca margele
Si sub cantari, ce vibra - se-ntuneca si tac;
Asta nemarginire de gand ce-i pusa-n tine
O lume e in lume si in vecie tine.

Cand mintea va cuprinde viata ta lumeasca,
Cand corpul tau cadea-va de vreme risipit,
Vei cobori tu singur in viata-ti sufleteasca
Si vei dura in spatiu-i stelos nemarginit;
Cum Dumnezeu cuprinde cu viata lui cereasca
Lumi, stele, timp si spatiu s-atomul nezarit,
Cum toate-s el si dansul in toate e cuprins,
Astfel tu vei fi mare ca gandul tau intins.

De-asta viata mandra de vrei sa ai o stire,
Gandeste num-atuncea la visuri si la somn,
Ca mort e corpul rece in noapte, nesimtire,
Pe creatiuni bogate sufletul este domn;
In ocean de stele, prin sori, nemarginire,
El imbla, risipeste gandirile prin somn;
Desi nu sunt aievea aceste lumi solare,
El tot le vede, simte, le-aude si le are.

Cand omul risipitu-i, un lut fara suflare,
Sufletul in afara ramane surd si orb:
Un cantec fara arpa, o raza fara soare,
Un murmur fara ape, e suflet fara corp,
Dar inauntru-i este o lume-ntinsa mare,
Aievea-i pentru dansul. Cum picaturi ce sorb
Toate razele lumii intr-un graunte-uimit,
In el is toate, dansul e-n toate ce-a gandit."

Seraful isi sfarsise vibrata-cugetare,
Gandirea tace-asemeni in fiul de-mparat,
Si galbena ca gheata rupta din nori rasare
Luna si trece moarta pe cortu-nnourat
Si cerul nori gandeste, nori mari de razbunare
Ce vor sa biciuiasca pamantul rasculat
Si noaptea-insira ceasuri pe firu-i incolor
Ca raul care-si mana trecutu-n viitor.

Deodata vede ca nori se despica
In doua si cale ii fac printre ei.
Ajunsu-i in culme, sub dansul o clica
De vanturi s-alunga prin nouri si-si strica
Aripa de stance, se clatin in vai.

Sub el vijelia cea neagra, turbata,
Cu caii de fulger, cutreier nebuni
Si bate in vanturi, pe nori rasturnata,
Ea stancile-ndoaie si grindina fata,
Amesteca lumea, framanta furtuni.

Deasupra-i pe bolta albastra, senina,
Cald soare luceste si imbla cu drag.

Pe-a muntelui stresna de stanci si ruina,
Pe-o stea pravalita, cu cartea in mana,
Adanc se gandeste puternicul mag.

- Parinte - el zice - si-adanc i se-nchina,
Batanul meu tata aici m-a trimis.
- Venit-ai? - batranul raspunde - suspina,
Pe fata lui trece zambire senina,
C-o mana el cartea cea veche a-nchis. -

Vazut-am din carte-mi ca viata batrana
Curand se sfarseste - s-asupra-astui gand
Uitat-am eu lumea - durere straina
In suflet patrunse, cu-aripi de lumina -
Si pan? ma uitasem scapa din pamant

Furtuna turbata... Din mii de furtune
Ce-asupra pamantului imbla zburand,
Sunt cateva cari de mult is nebune,
De-aceea legate de pietre batrane
Le tin incuiate-ntr-a muntelui fund.

Si pan? m-apucase de tatal tau jele,
Bag seama ca una din ele-a scapat,
A rupt cu aripa vo cateva stele,
Trantitu-le-a-n nouru si-n vanturi rebele
Si codrii mei vecinici i-a mai maturat.

Asteapta, copile, sa caut o vraja
In carte... Sa chem eu giganticul vant.
Pe aripi sa-i puie o mie de maje,

S-o lege de stance, sa-i steie de straja
In neagra-nchisoare in fund de pamant...

Sopteste; vant falnic furtuna o-nhata,
Aripele-i leaga - o бага in stanci,
Acolo cu lanturi o leaga de brate;
Cu-ncetul a cerului nori se desfata,
Incet se-ncretesc peste vaile-adanci.

- Copile, acum pericol nu este -
Urmeaza-mi in munte, in salele-mi mari,
Acolo-mi vei spune de tatal tau veste.
In viata-ne fost-am Pilad si Oreste -
El moare - si-n lume raman singur iar.

Nainte de moarte trimis-a pe tine,
Ca vietii-ti sa dau eu batranul meu sfat
Si asta desigur facut-a el bine:
Primejdii te-asteapta si, fara de mine,
Se poate de ele ca n-ai fi scapat.

De-ai fi ca alti oameni, atuncea se poate
Ca soarta ta-n bine din rau as schimba,
Dar semnul tau nu sta in cartea mea toata.
A sortilor stele de mine-s purtate,
Da? tu in tot cerul nu ai nici o stea.

De-aceea eu nu pot nimic pentru tine.
Scrisoarea-ti menita eu nu pot s-o schimb.
Ce e pot preface... Ce-n stele senine
Nu-i scris - eu nu pot sti. Sunt scrieri streine
Gandite de Domnu-ntr-a sorilor nimb.

Dar pot sa-ti arat a pierzarilor cale,
Ca-n ea sa n-aluneci, ca neademenit
De-un inger c-ochi verzi, cu trasurile pale,
Ce lumii aduce durere si jale
De moarte, de care adanc esti iubit.

El zice s-alene coboara la vale,
La porti uriase ce duc in spelunci.
De stanci prabusite gigantici portale
Descuie si intra in mandrele hale
De marmura neagra, intinse si lungi.

Pilastri de aur pe muri se coboara,
Pe jos sunt covoare tesute-n flori vii
Si stele in candeli dulci raze presara
Si aeru-i dulce ca-n noaptea de vara
Si razele-s calde si trandafirii.

Prin hala cea mare, cu pasure line
Ei trec si prin bolte sapate-n granit
Ei intra-ntr-o sala cu miroase plina;
A murilor marmuri lucind ebenine
Ca negre oglinde de tuci lustruit.

Batranul in urma-i el poarta o-nchide.
Adanc intuneric i-nconjura-tunci -
Pe masa cea mare incet el aprinde
Potirul albastru viorelei cei blande,
Ea-arunca-n negru-aer raze, vinete dungi.

Pe-un tron, imparatul, de rosa matasa
S-asaza, se uita-n marmoreii muri,

Batranul alaturi pe-un scaun se lasa
Si flori raspandesc adormite miroase
Ca mirosul proaspat a verzii paduri.

Si razele-albastre prin sala alearga.
Fantastic batranul s-ardica si bland
In aer inalta puternica-i varga.
Pe-oglinda cea neagra, profunda si larga
Incet-incet pare o umbra de-argint.

E vanat la fata ca margaritarul,
Pe albii lui umeri aripi se desfac
Si luciu c-argintul ii este talarul;
In mana lui mica el tine paharul
Somniei... Pe frunte-i flori rosii de mac.

Cad pletele, blonde si lungi spice de-aur,
Inchisa-n lungi gene privirea lui sta;
O cupa cu versuri, cu cifre de maur
la-n mana batranul - ca sange de taur,
Un vin rosu toarna si regelui da.

Vazand umbra alba pe negrul parete,
Din tron imparatul genunchie uimit,
In vis umbra rade - si lungile-i plete
Ca aurul blonde se las raschiete
Pe netezii umeri, pe albul ei gat.

- E somnul - batranu-n ureche ii spune -
O vorba sa nu spui, caci daca nu taci,
Ca visul el pierde - cu greu se supune
La magica-mi vorba - las stele sa sune,
Ca-n tabla cea neagra sa-l prind. - Tu sa faci

Ce-oi spune. O cupa pe margini cu aur
El ia si-n ea varsa cristalicul vin.
Stau in jurul cupei cu cifre de maur
Obscunse vraji scrise... Ca sange de taur
E vinul si totusi e clar ca rubin.

- Bea - zice - atunci somnul din muri se coboara
Si ochii-ti saruta cu dulce suras;
Atunci tu grumazu-i cu bratu-nconjoara,
El aripa lui si-o ridica si zboara,
Te duce cu dansul in lumea de vis.

Si junele bea si adoarme. Deodata,
Pe ochi buze calde si moi a simtit.
El bratul si-ntinde si-nlantuie-ndata
A umbrei dulci umeri si netezi... Umflata
El simte aripa ca-n sus a pornit.

Pe umerii umbrei el fruntea si-o lasa
Si-aude suflarea-i cea calda batand
Si dus el se simte in lumi luminoase,
In corure sfinte, prin stele-auroase
Aude cum suna aripa de-argint.

El ochi-si deschide, deasupra lui vede
Doi ochi mari albastri, adanci, visatori.
A lui fericire el mai ca n-o crede,
El gura si-apasa pe blondele-i plete
Si fata cea pala i-o mangaie-n dor.

E beat de a visului lunga magie,
In brate-i pe inger mai tare-a cuprins
Si umbra surade, cu-aripa-l mangaie
Si gura-si apleaca in dulce betie,
I-apasa pe buze-i sarutu-i aprins.

- Vezi tu - zice umbra - pe-a haului vale:
Pamantul cu muntii-i ce fumega stins,

Cu mari adormite ce murmura-n jale;
Dorm populii, tari si cetatile sale.
Deasupra-ti, oceanul de stele intins.

Pamantul departe-ntr-un punct s-a contrage,
Caci lumi de departe in puncte se schimb,
Dispar a pamantului viziune vage,
A stelelor tara curata se trage,
Alearga, traieste a astrilor timp.

O stea, un imperiu intins e si mare,
Cu sute de tari si cu mii de fiinti.
Cetatile mari raspandite-s in soare,
Palate de-argint se ridic ganditoare
Si regii sunt ingeri cu aripi de-arginti.

Si sufletul liber privirea-i santita
O nalta pe stelnicul, marele plai:
O patrie noua sublima, iubita,
De cantece plina din veacuri fugite -
Aici lumea-antica urmeaza-a ei trai.

Vezi steaua ca muntii si-ntoarse si marea
Imbland neclintita in veciniciu-i mers.
A anilor spat? le destina un soare:
La una-i mai mic si la alta mai mare
Caci sorii scriu timpu-n acest univers.

Curand vom ajunge pe steaua senina,
Pe care in ceruri numesc-o a mea.
De visuri, de umbre, de cantec e plina.

Curand vom intra in campia ei lina
Si-n urma-ti pamantul ramane - o stea.

III

Magul ramas in munte, din el iese afara,
Pe-o piatra detunata el sede peste vai,
Priveste. - Codrii mangai cu vant de primavara
A lui frunte uscata, adancii ochi ai sai.

Se suie-n varf de munte, o stea din cer coboara -
O stea, vultur de aur, cu-aripele de foc,
Pe ea sezand calare, in infinit el zboara,
Stelele scliiseau sfinte si-n cale-i faceau loc.

Si rasfirati in spatiu ingeri duceau in poale
A lumilor adance si blande rugaciuni
Si intinzand in vanturi aripele regale
L-a lumii trepte-albastre le duc si le depun.

Pe magul cel puternic ei il saruta-n cale,
El trece dus pe steaua ce zboara ca un gand
Si cand veni sant, mare, pe-a caosului vale
Da drum stelei, s-arunca in haul fara fund.

Deasupra vedea stele si dedesuptu-i stele,
El zboara fara preget ca tunetul ranit;
In sus, in dreapta,-n stanga lanurile de stele
Dispar. - El cade,-un astru in caos azvarlit.

Caci la un punct albastru privirea-i atintita:
L-a caosului margini un astru bland usor;

Cale de mii de zile el cade-ntr-o clipita,
Zboara ca gandul care l-arunca-n viitor.

Din ce in ce s-apropie de lumea departata,
O zi mai are inca s-ajunge-n luna lui.
Acolo el rasufla de calea-i departata -
De pe-un munte a lunei arunca ochii lui.

Cu ochii plini de lacrimi la acea stea priveste,
Ce lumina albastra mergandu-si drumul sau:
- Ce linistita-i dansa, in pace ea paseste,
O, cum iubesc eu steaua, unde m-am nascut eu.

Mai e-n tot universul o stea plina de pace,
Neturburata vecinic de ura, de razboi;
In toate Creatiunea gura ei vecinic tace,
N-o bantuie griji rele, n-o bantuie nevoi.

E-un om, care pe dansa nefericit se tine,
Dar nu-i nefericirea in stea, ci e in el,
Dar soartea lui schimba-voi, din rau oi face bine -
Cobor acum la astru-mi sa-l mangai si pe el.

Din varf de munte-n luna in spatiu iar s-arunca,
In clipa-ajunge-n norii ai astrului natal,
Cu-amor el il priveste, cu o privire lunga,
In funii lungi el rupe al nourilor voal.

L-intinde, l-impleteste, din el isi face scara,
O-arunca-n zarea lunga de flutura in vant,
Apoi pe ea cu-ncetul batranul se coboara
Pe mare, care-si misca mii valuri tremurand.

Din norii cei mai desi el luase o bucata,
Isi face din ea luntre, ce luneca pe val,
A marei unde-albastre aluneca-nspumate
Si-l duc in leagan dulce, prin canturi de pe mal.

Din insule bogate cu mari gradini de laur,
Lebede argintoase aripele-ntinzand
Veneau sfasiind apa la luntrea lui de aur
Si se-nhamau la dansa si o trageau cantand.

Batranu-n manta-i alba infasurat viseaza
Iar lebede-argintoase luntrea bogata trag,
Al valurilor cantec pe el il saluteaza -
Pe fruntea-i impletita e-o ramura de fag.

Plutind cu repejune sub palida lumina
A lunei, ti se pare al marii Dumnezeu,
Cantat de inmiirea valurilor senina
Si inganat de lebezi in dulce visul sau.

Luntrea, un vis de aur, panza albastra-a marii
O sfasie - si-aproape ea vine-acum de mal,
Un mal de pietre suie, de stanci frante rebele,
Ce stau lovind cu poala in inspumatul val.

Acolo printre stance batrane si schelete,
Un templu in ruina, de apa inecat,
Pe jumătate murii si stalpii si-i inclina
Si sta-n curand sa cada de vreme sfaramat.

In scorburi de parete traieste-un biet calugar
Tanar, frumos - dar insa ca umbra el e slab.

Din stance naruite, din pietre si din bulgari
Facu carari spre fundul al templului arab.

Acolo prigonit sta de visuri si de ganduri.
Ce vrea nici el nu stie, se chinuie-n zadar,
Doarme pe-un pat de trente ce-i pus pe doua scanduri,
Nu bea apa d-izvoare, ci valul marei-amar.

Astfel el vrea viata s-o sfarme, s-o scurteze.
De ce? si pentru cine, el singur n-a stiut.
Astfel se chinuieste in rugaciuni asceze
In cate-o biata arfa din arcul sfaramat.

O arfa de arama cu coarde ruginite,
El zbarnaie pe dansa un cantec dezolat.
Strune-amortite tremur de mana lui trezite...
El cheama cu cantarea-i o umbra ce-a visat.

S-acum el sta in luna pe-o piatra risipita
Si cantecu-i in noapte zbura mult dureros,
Parea c-asteapta-n aer pe umbra lui iubita
S-o vada, astfel ochiu-i tinteaa intunecos.

Magul pe-o piatra seaca din luntre se coboara.
Pe-a valurilor fuga el drumu-apoi ii da -
Pe-o stanca-apoi se suie - pe-ascetul il masoara
Cu ochiul. Ca geniul vazduhului el sta.

Calugarul il vede, arfa scapa din mana,
Pe buze-i trece-un zambet ascet, slabit, amar.
El stanca lui o lasa, la mag incet el vine
Si mana lui o prinde si-ntreaba cu glas rar:

- Ce-ai mai facut, parinte... Iar ai venit la mine,
Crezi tu c-o sa ma mangai pe mine? nu, in veci
Surd este al meu suflet l-a tale vorbe line
Cum stancele la glasu-mi surde raman si reci.

O, vino colo-n scorburi ca sa-ti arat fereasta
Pe care umbra blanda ieri noaptea a venit
Prin stalpii-n prabuseala... prin arcuri sparte... Asta...
Pe-aici pe-o scara de-aur ea blanda a intrat.

- De-aceea te-ai retras tu, ii zise magu-atuncea,
Sa traiesti in asceze gandind la Dumnezeu,
Band apa marii-amara in negrele spelunce -
Ca sa domini in tine ispita, geniul rau!...

- Ispita neagra dansa? un geniu rau, o, nu e!
Raspunse trist si dulce fantasticul ascet.
De-ar veni ceriul insusi aceasta sa mi-o spuie,
De-ar spune-o dansa insasi - eu totusi nu o cred.

As crede mult mai iute ca vrea sa ma insele,
Ca vrea sa-mi cerce-amorul adanc insa fatal,
De-as spune numai chipul cum privirilor mele
S-arata - n-ai mai crede ca-i geniu infernal.

Cand ca un vis argenteu pluteste blonda luna
Prin marea-albastra-n ceruri, prin somnorosii nori,
Cand noaptea-i o regina lunateca si bruna,
Cand valuri lovesc tarmii cu spumele racori,

Eu de pe stalpul negru iau arfa de arama,
Arfa a carei sunet e turbur, tremurat,

Arfa care din pietre durerile le cheama,
Din stancile starpitate, din valuri-nfurate...

Si cant... Din valuri iese cate o raza franta
Si pietrele din tarmuri imi par a suspina.
Din nori strabate-o raza molateca si blanda,
O raza diamanta cu-albeata ei de nea.

Si raza ma iubeste, mangaie a mea frunte
Cu-a ei lumina blanda - o muzica de vis
Din aer si din mare cantului meu raspunde,
Cantec nascut din ceruri si-al marii crunt abis.

La mijlocul de aer, in sfera de lumina,
Din frunte-mi se retrage raza cea de cristal,
Ea prinde chip si forma, o forma diafanina,
Inger cu aripi albe, ca marmura de pal.

Si se coboara palid pe drumul razei sale
Si se coboara-alene, cu cantecu-mi l-invoc
Si haine argintie coprind membrele sale,
Prin paru-i flori albastre, pe frunte-o stea de foc.

Eu stau uimit si palid... mana-mi involuntara
Se misca tremuranda pe coardele de fier,
Ce cauta-al meu suflet in acea sfanta oara
De la turburii creieri in van eu sama cer.

Cine-ar fi oare umbra aceea argintie
Ce vine la cantarea-mi cand cu o ruga-o-nvoc,
Cand provocati de arfa-mi raspund valuri o mie,
In nopti cand pricep scrisul al stelelor de foc?

Cantand pe a mea arfa salbateca, vibranda,
Am pus in ea o parte a sufletului meu.
E partea cea mai buna, mai pura si mai sfanta
Ce intr-o noapte alba, pe-o raza tremuranda
Parasi lemnul putred, zburand la Dumnezeu.

Cand noaptea insa-i calda, molateca si bruna,
Atunci o chem din mare, atunci o chem din luna
Pe-acea parte iubita a sufletului meu.
Si ea venind prin noapte ca o raza de soare
Coboara pe-a mea frunte nebuna visatoare,
Pan? se preface-n chipul ce l-am visat mereu.

Nu e vre o fantasma nebuna si desarta,
E o faptur-aievea, cu gand din gandul meu,
Dintr-un noian de raze am intrupat-o eu
Si inima-mi o cheama, gandirea-mi o desmiarda
Si sufletul din mine e si sufletul sau.

Tot ce-am gandit mai tanar, tot ce-am cantat mai dulce,
Tot ce a fost in cantu-mi mai pur si mai copil
S-a-mpreunat in marea aerului steril
Cu razele a lunei ce-n nori sta sa se culce
Si a format un inger frumos si juvenil.

- Nebun ori esti lunatec - batranul murmureaza...
E visul tineretii, e sete de amor.
Ingerul tau e-o raza si trupul ei un nor...
La cantecul tau ?co raspunde plangator
Si tu-mpopulezi marea cu suflete de raze
Si stelele de cantec le impli visator.

la una cate una icoanele palite,
la una cate una o und-, o stea de foc
Si toate sunt nimica... cand toate la un loc
Pot in tine visarea si cantul sa-l escite,
Mintea sa-ti strice poate al razelor bland joc,
Ce se-mpreuna-n aer, care se sparg in nori,
Care rasfrang in valuri spumanzi si gematori.

- Si dac-ar fi, ce-mi pasa? Chiar pala nebunie
Se poate ca trezita a-nfapt ochii cumpliti
In fruntea-mi vestezita, in creieri rataciti
Si-n jurul ochilor mei grava ca la stafie
Afunde si teribili, lungi cearcane de plumb -
Fie asa - eu nu zic... Si totusi, nebunia
Cum e, cu chipul dulce, cu care m-a coprins
Imi place - cum imi place visul de raze nins,
Imi place cum imi place o umbra argintie.
Tu cugeti. Cugetarea cu raze reci patrunde,
Loveste chipul dulce creat de fantazie
Si acest chip devine palid ca o stafie
Si-ndata ce-l privesti tu el sta sa se confunde
Cu locul de-unde vine, cu norii ori cu unde.
Dar eu... eu nu sunt astfel... Mie-mi place visarea.
Fie ea chiar un basmu, numai fie frumos,
Inger c-ochi mari albastri, cu chipul luminos...
Si iert ca el se stinge, cum aprind lumanarea.
Caci n-o aprind... din contra... Ca cel ce-i place-un vis
Si chiar trezit de friguri el tine ochiu-nchis,
Ca mai departe visul frumos sa il viseze,
Asemenea uit lumea si eu... sunt bucuros
De pot prelungi inca visul meu radios.

De n-ar fugi-nfidelul... O, de ar sta mereu
Sa oglindez intr-insul adanc sufletul meu,
Cu cantecu-mi ferice simtirea sa-i desmierd
Si-n ochii mari si bolnavi fiinta sa mi-o pierd...
De n-ar fugi!... dar fuge... Fuge cum luna plina
Incearca dupa codri greu capul de-l inclina
Si fuge si se duce pe-o raza iar in sus,
Se pierde in ruina castelului zdrobit...
E sufletul meu palid, e sufletul meu dus
Ce paraseste lumea de cer ademenit.

.....

O, de-as muri odata... Cu corpul meu de plumb
Sa simt cum mortii aspre molatec eu sucumb
Iar sufletul... o parte ce-n mine-a mai ramas
Sa zboare-unde-l asteapta amorul in estas,
Sa zboare unde partea-i cea juna, dulce, pala
Pluteste printre stele... iar stelele-i esala
Un corp de raze blonde... Caci am pluti-mpreuna
Prin norii cei lunateci, prin stelele ce suna,
Si ne-am dori cum raza doreste-o alta raza,
Una in bratul altei lumina fac frumoasa.
Dar nu se poate inca... caci corpul meu de lut
Un sclav greoi si rece - e sclav, dar e astut.
Ma tine-n pieptul bolnav... si-n bratul inca tare,
Cand sufletul meu liber vrea sa s-arunce-n mare
Sa scape d-el odata...
In astfel de momente ma speriu eu de mine.
O, de ar fi o moarte fara ca eu sa mor,
Eu as curpinde-o-n brate si as strange-o cu dor.

Magul adanc gandeste si-n minte-si desfasoara
Soarta omului care l-avea naintea sa.
Sarac, umil fusese in lume-odinioara,
Dar gandul lui puternic viata-i apasa.

Acest cap trist si palid coroana vrea sa poarte
Si azi pe el se vede un negru comanac.
Acesti umeri voit-au sa duc-a lumii soarte
Si azi acopar trente si rasa de siac

Si capu-acest ce-n perini de tron ar fi dictat moarte
Azi doarme-n pat de trente, drept perina un sac,
Picioarelor ranite-n sandale li-era dor
De salele de marmuri, de-a tronului covor.
Descult imbla pe uliti, de visuri mintea plina
Si-n lungile-i mizerii, ca-n mare cufundat,
Visa ca-ntreaga lume la dansul o sa vina,
Ca el de lumea-ntreaga va fi incoronat.
Coroane el imparte la regi. - Si la regine,
Iubindu-le,-ngenunche. Palate-a ridicat
Femeilor ce viata si-o-nchina la placeri,
Ce trupul de zapada si-l scalda-n negru par.

Dar foaia se intoarse... Cu greata si scarbire
Ii paru-atunci ca lumea e toata joc de carti.
Atunci el se retrase in muri de manastire
Si capul si-l cufunda-ntr-a lumii sfinte carti.
Pe murii in risipa o candela subtire
Chilia innegrita lumina. Si prin parti
Necunoscute-a lumii gandirea lui pribeaga
Strabate cu-aripi mandre nemarginirea-ntreaga.

In van pune pe suflet greoile catuse
De ganduri uriase, de-nalte rugaciuni.
In van in a lui urma a-nchis a lumii usa
La visele ei turburi, cu mari desertaciuni;
Pe focul cugetarei a presurat cenusa,
Ci sub cenus-ard inca consumatori carbuni.
Atunci visul marirei s-a sterge-n a lui gand
Cand peste spuza sura se va turna pamant.

Atunci claustrul il fuge - si-n tarmuri sterpi de mare
Se trage sa gaseasca linistea-i ce s-a dus,
Dar vai! s-acolo-l urma visarile-i amare,
Caci lumea cu-a ei visuri gandirea i-au supus.
Aici insa visarea-i e-adanc-omoratoare,
Caci in chip de femeie s-arata-n aer sus.
Lumesti ganduri intr-alt chip impleau sufletul sau.
El cugeta la toate, ci nu - la Dumnezeu.

Pe noaptea-i sufleteasca, tainica, rece, stinsa,
Cazu ploaie de raze cu cer senin si dalb
Si sufletu-i se imple iar cu icoane-aprinse,
O aurora-l imple cu aeru-i rozalb.
Si se preface-n inger, plans de iubire, alb,
Din cer cade alene o dulce stea desprinsa
Si-n inima-i aude un dulce glas de-argint
Ca sunetu-unui clopot prin noapte aiurind.

Magul isi razgandeste-a calugarului soarte!
"E-aievea acea fiinta, visele-ti nu te mint,
Dar nu-i aci in lume... E sufletu-unei moarte,
Pe care-nsa eu insumi pot ca sa-l reaprind.

Pot s-o topesc in forma de lut care s-o poarte
Si idealu-eteric in lut eu pot sa-l prind,
Dar nu aici. - Aicea de viata n-are parte;
Vom merge-n lumea unde traieste mai departe."

O, DE AI STI CUM SOAPTA TA DIVINA

O, de ai sti cum soapta ta divina
Deschide-al visurilor labirint,
Ca ce vad eu in privirea-ti senina
N-a vazut nimeni, nimeni pe pamant.
E-atata scris si-atat nu-i scris in sine,
Incat ar trebui un trai de sfant
Ca sa-ntealeaga soapta ta surprinsa,
Privirea ta cea dulce si aprinsa.

Si de-ar pricepe-o... stii tu ce ar zice
Acel fara de seaman muritori?
Ti-ar impleti cununi de aurite spice?
Ghirlanzi de stele mestecate-n flori?
Ar tremura de vorba ce i-ai zice,
S-ar bucura de-amor si iar de-amor?...
Ce-ar zice el... o stiu - si eu ti-o zic:
Privind in ochii-ti n-ar zice nimic.

Caci ce-i de zis, vazandu-te pe tine,
Ce e de zis la frumusetea ta!
Sa-si smulga parul cand gandeste-n sine
Ca nu-i pe lume fata ca a ta,
Priviri c-a tale-albastre si senine,
San ca al tau de alb - o calda nea -

Umeri c-ai tai de vergina zapada,
De aur bucle-asa frumos sa sada.

O, lasa-ma sa mangai a ta frunte
Sa plec pe sanu-ti capu-mi obosit.

PALIDA MADONA

Inconjoara cu-a lui brat
Mijlocu-i subtire
Si saruta nebunit
Sanii de zapada.

Este ea... amanta lui,
Dulce, blanda, pala,
El se uita-atunci la cer,
Ca un leu se scoala.

Cand dusmanii sfarma-n porti
Si pe muri se suie,
El respinge-nvingator
Neagra lor urdie.

Dar lovit in lupta grea
La pamant s-oboara;
Mai murmura inca lin
Numele-i si moare.

Si orasu-eliberat
De-namice sabii
Slobozi oceanului
Carduri de corabii.

Printre crengi stralucesc
Pete de lumina,
Peste varfuri cari cresc
Trece luna plina.

Si sub arborul cel gros
Si in umbra deasa
La mormantul marmoros
Doamna cea frumoasa.

Ti se pare cum ca vezi
Pe o veche-icoana
Imbracata prea frumos -
Palida madona.

CUM UNIVERSU-N STELE...

Cum universu-n stele iubeste noaptea clara,
Cu toate-a mele ganduri astfel eu te-am iubit,
Cand am plecat eu fruntea cu-a gandului povara
Pe sanu-ti sa se-nchida, de lume ostenit.

Simtii atunci puternic cum lumea toata-n mine
Se misca, cum se-ndoaie a marii ape-ntregi
Si-n fruntea mea, oglinda a lumilor senine,
Aveam gandiri de preot si-aveam puteri de regi.

Dar ca pe-un mar cu vierme mi-ai omorat simtirea
In goana lumei oarbe, pe strada in noroi.
De-atunci ma-ntreb cum oare de m-a-nselat privirea,
Cum s-a putut ca-n lumea asta sa ne iubim... noi?

Astazi inima-mi este o radacin-uscata,
Gandirea mea o toamna ca gandul unui mort,
Sunt ca un imperator cu fruntea devastata:
De mult nu stiu nimica de-imperiul ce-l port.

AM PUS SOFA LA FEREASTA

Am pus sofa la fereasta -
Luna trece blonda-trista,
Stele curg stralucitoare -
Mandra capu-n mani si-ascunde.

Si-apoi si-l ascunde-n perini,
Intr-un colt al sofei rosii;
Aurul moale se desface,
Curge pe grumazul alb.

Si de ce-si ascunde fata
Dulce, juna, fericita -
Oh, ar vrea sa rida de bucurie
Fara ca s-o vad si eu.

Luna-n patul ei de nour
Albi, s-ascunde sa se culce,
Paru-n cap eu i-l incaier
Si-i sarut manuta dulce.

Stele curg incet la vale,
Aerul moale scanteiaza
Si ea ochii plini de lacrimi
Si-i inchide si viseaza.

De-umar alb imi razim fruntea,
Zic putin si mult privesc,
Inima in mine creste
[De un dor supraceresc.]

Tremura talia dulce
Strans de bratul meu cuprinsa,
Ea se apara,-mi cuprinde
Gatul - ma saruta, rade.

Si nimica nu mai zice.
E atat de fericita -
Sunt atat de fericit!
Luna trece linistita.

CERETI CANTURI DE IUBIRE

Cereti canturi de iubire:
Niciodata n-am iubit -
Vesel cant de fericire?
Fost-am eu doar fericit?

Nu, de cand eu sunt in lume
Nimeni, nimeni pe pamant
N-a zambit l-a mele glume,
N-[a]-ascultat al meu cuvant.

Nu, de cand eu sunt pe lume,
Fericirea n-am baut;
De radeam cu veselie,
Eu in veci m-am prefacut...

Am intors apoi cojocul
Cand iubirii-mi s-ofereau;
Le-am fugit - si rasul, jocul,
Cu mandrie le-am respins.

Plin de nevinovatie
In aceia tineri ani,
Eu primeam cu bucurie
Tot ce s-ar fi oferit.

Astazi ea ma inconjoara,
Astazi eu blestam si fug.
A mea inima fecioara
N-a primit. - Azi nu voi jug.

Ah, odat? orice femeie
Mie-un inger se parea,
Pe-orisicare-as fi iubit-o,
Ce primea iubirea mea.

Dar, vai! cine-o sa se uite
La copilul cel ciudat
Cu-a lui plete lungi zburlite
Si cu ochiul turburat?

Aveam spirit, dar prea fine
Pureau glumele-mi la prosti.
Cei batrani credeau ca anii
Le da drept sa nu m-asculte.

Astazi, voi, femei, iubire
Mi-oferiti - azi n-o voi eu.
Azi batrani cer aprobarea-mi,
Vor s-asculte sfatul meu.

Dara astazi cu mandrie
Eu nu voi sa le raspund.
Ah! vor sti ei vre odata
Cate lacrimi eu am plans?

DACA TRECI RAUL SELENEI...

Daca treci raul Selenei se face pare ca sara
Desi-ntr-a soarelui lume eterna noapte nu tine.
E-o sara frumoasa - adormita desi este ziua.
Aerul e vioriu, miroasele florilor mandre
Adormitor se ridica din ostile florilor mandre;
Intr-un codru maret, unde arbor legat e de arbor,
De liane ce spanzura-n aer snopii de flori,
Unde prin vechii copaci-si fac albinele stupii salbateci,
Plini de faguri de miere, ce curge ca auru-n soare,
Cu de ghirlanzi uriase copaci, din a lor radacine
Pana la varfii din nori cu liane incolaciti-s,
Cari cu snopi de flori i-nconjoara, marirea le-ngroapa.
Daca prin codri patrunzi dai de-o vale frumoasa si verde
Pe-al careia deal se intinde o mandra gradina.
Mari ciresi cu boabele negre, cu frunza lor verde,
Crengile-ndoaie de greul dulcilor, negrelor boabe,
Meri, cu merele rosii ca fata cea dulce-a Aurorei,
Misca in vant frumoasele, mari, odorantele roade;

Iara pe marginea mandrei gradini inaltata-i in huciuri
Vita de vie cu frunza intoarsa ce umbra doreste
Si cu strugurii vineti si galbeni ce-imflati stau in soare.
Vineti cu bruma sunt unii, iar altii cu boabele galbene c
aurul,
Fluturii le-nconjoara ca dulci corabioare de colori si lumini,
Iara albine din bobite crapate sorb lamura mierei;
Iar in mijloc de gradine, intr-o lunca de verzi portocale
Nalta-se ca intr-un flor invalid palatul Selenei.
Mare-i, cu zece intrari, la care duc scari inaltate
Si cerdacuri in aer - tinut de-argintoase columne
Si in trei caturi se-nalta palatul cu mii de ferestre
Mari si boltite prin care patrunde-o lumina albastra;
Si prin bolti de ferestre se vad argintoase coloane,
Muri cu oglinzi de diamant, ce lucesc mai clare ca ziua,
Mandre icoane cu fete de crai imbracate-n albastru,
Codri de basme cu arbori vrajiti si cu albe cerboaice,
Iar prin coloane pare ca vezi trecand o minune:
Luna cu parul ei blond desfacut, care curge in valuri
Pe umeri in jos, imflat cu dulce de miroase si cantec,
Care tremura-n veci in aerul fin al serei.
D-umerii goi abia se tine o mantie albastra,
Mainile albe de ceara se joaca cu cozile blonde
Si cu margeanul ce cade pe sani si cu cretii de manta.

ADANCA MARE...

Adanca mare sub a lunei fata,
Inseninata de-a ei blonda raza,

O lume-ntreaga-n fundul ei viseaza
Si stele poarta pe oglinda-i creata.

Dar mani - ea falnica, cumplit turbeaza
Si misca lumea ei negru-mareata,
Pe-ale ei mii si mii de nalte brate
Ducand peire - tari inmormanteaza.

Azi un diluviu, mane-o murmuire,
O armonie care capat n-are -
Astfel e-a ei intunecata fire,

Astfel e sufletu-n antica mare.
Ce-i pasa - ce simtiri o sa ni-nspire -
Indiferenta, solitara - mare!

CUM OCE?NU-NTARATAT...

Cum oceanu-ntaratat turbatu-i!
Racnind inalta bratele-i spumate,
De nori s-acata,-n bolta lumei bate,
Pana furtuna-l reimpinge-n patu-i.

Salbatecul! ?Van fulger fricosate
Apara cerul... El incredintatu-i
Ca bolta cea albastra e palatu-i;
Cu-asalt s-o ia el vrea - ca pe-o cetate.

Ranit de fulgere, el se inmoaie
Si c-o poveste il adoarme-o boare
Si-n vis - un cer in fundu-i se indoaie.

Tot ce-a dorit in visul lui el are:
Tarie, stele, luna cea balaie...
Dormind murmura - murmurand tresare.

AH, MIEREA BUZEI TALE

Ah, mierea buzei tale am gustat-o,
A buzei tale coapte, amorul meu;
Zapada sanului eu am furat-o,
De ea mi-am racorit suflarea eu;
Ah, unde esti, demonico, curato,
Ah, unde esti sa mor la sanul tau!

Ce sunt eu azi? o frunza, o nimica
Si-mi pare ca am fost un imparat;
Simtirea care sufletu-mi despica
E ca si cand o lume mi-a furat;
Ah, mierea buzei tale, pasarica,
Am nebunit de cand o am gustat!

Ah, cum nu esti, sa-ti mistuiesc viata,
Sa-ti beau tot sufletul din gura ta,
Sa-ti sorb lumina pan? ce-or fi de gheata
Frumosii-ti ochi - sa-ti devastez asa
Tot ce tu ai frumos... o, ma invata
Sa te ucid cu respirarea mea!

Sa murim amandoi... La ce traiesc eu,
La ce traiesti tu pe a lumii spume?
Sarmane inimi inchegate-n vreme,
Sarmane patimi aruncate-n lume;

Ah, sa murim, nu plange, nu te teme,
Ca undeva s-afla al nostru nume!

Incet, incet... sa ne culcam in racla,
Incet de pe pamant ne-om furisa.
O, stinge a privirei tale facla,
Inchide ochii tai... asa, asa;
Ce bine e sa dormi adanc in racla,
Sa dormi adanc, sa nu mai stii ceva.

Iubito, vremea-n loc sa steie,
Sa stinga universu-ntreg in noi:
O raza inca, inca o scanteie,
S-apoi dispare tot... s-apoi, s-apoi
Simt inca gandul tau iubit, femeie,
S-apoi nu vom mai fi nimic... noi doi.

GHAZEL

Tu, cu cruzime m-ai respins, cand am voit, copila,
Sa devastez frumsetea ta cea dulce, far? de mila -
Si totusi corpul tau e plin de-o coapta tinereta,
Tu, al amorului duios demonica prasila!
Eu am plecat purtand in piept durerea-mi toata scrisa,
Precum al primaverii vant duce-n vazduh o fila;
Dar noaptea cand am adormit, atunci durerea-mi toata
Se ghemuieste-n inima-mi, o arde si-o impila;
Parea din somn ca m-am trezit si te-am vazut pe patu-mi,
Botind cersaful meu cel alb cu mana ta gentila;
Abia al hainei tale gaz de umaru-ti se tine
Si sanii tai s-au liberat de-a hainei cruda sila

Si proaspeti, albi, rotunzi si tari ei se ridic, se lasa
Si ochii tai in lacrimi ard, in lacrimi dulci de mila.
La rasuflarea cald-a ta se coace-uscata gura,
Se vad frumosi margaritari ce-ntredeschisi defila.
Cu bratul meu eu secele ti le-nclestai salbateg
Si-am vrut sa-ti musc gurita ta de tremurai febrila;
Si tu te aperi surazand, c-o man-acoperi sanii,
Privirea ta inoata ud, cand blanda, cand ostila,
De bunavoie, lungezind, te lasi de sold rapita,
Dar retrezita de amor tu te desfaci cu sila
Si de turbare s-a-nclestat, s-a strans gurita-ti creata;
Tu de pe frunte paru-ti dai, plangi tremurand, copila,
In solduri boiul ti-l indoi s-ai vrea sa-mi scapi din mana,
Precum se-ndoaie, vrand s-o rupi, in degete-o zambila,
Dar sangele tau dulce-acum ca mierea cea de struguri
In vine-ti fierbe nebunit si mintea o exila.
Atunci cazusi pe pieptul meu, o sarcina in friguri,
Un fruct rascopt de-amorului caldura fara mila,
Ai mai gemut o data clar ca omul care moare,
Apoi te lasasi patimei ce te ardea, Sibylla,
Si-n lupta noastra te-am adus sub greul vietii mele,
Pecete-am rupt, ce pan-acum junetea ti-o sigila -
Un corp am fost ingemanat traind o viat-obscura,
Demonic-dulce, amoros, spasmotica, febrila,
Si sufletele noastre-atunci pe buze atarnate
S-au contopit in sarutari, in desmierdari, in mila,
Parc-am trecut noi amandoi in noaptea nefiintei,
Ne-am zugrumat in sarutari, ne-am omorat, copila!

O ARFA PE-UN MORMANT

Prin gandurile-mi triste si negre treci frumoasa,
Ca marmura de alba, in haine de argint,
Cu ochii mari albastri in bolti intunecoase
Si desfacut ti-e parul in valuri de-aur moale...
Deasupra fruntei tale e-un mandru cerc de stele -
Astfel treci tu, copila, faptura mintii mele,
Minune-a Creatiunii, s-o singura gandire
Te face ca sa tremuri: o arfa pe-un mormant.

Da, da! In viata-mi trista tu treci cu-a tale stele
Albastre si in zboru-ti tu murmuri surazand...
E-amor? copilarie?... Sunt versurile mele
Ce-ocupa a ta minte de murmurezi visand?
Surazi!... Nu plange numai la finele poemei
C-o arfa pe-un mormant.

Ah! de-as muri... tu, inger, fara sa stii vodata
Ca te-a iubit acela, ce zace in pamant,
C-un rai intreg de visuri, crimea instelata
De cugetari inalte cu dansu-i ingropata,
Ca acea lume-ntreaga tie-a fost inchinata -
Tu inocenta, alba, ai trece surazand...
Doar luna-n cer atuncea s-ar indoi in lira
S-ar suspina in noapte: o arfa pe-un mormant!

CARE-I AMORUL MEU IN ASTA LUME

Care-i amorul meu in asta lume:
Este-al bravurei coiful de arama,
Sau al marirei aspru rece nume?

Sau este claustrul cernit, ce cheama
Cu-a lui icoane sante-ngalbenite,
Cu clopotu-i vestind a mortii drama?

Sau este chipul bland unei iubite,
Ce, dulce, pura, santa si frumoasa,
Sa-mi faca zile albe,-ore-aurite?

O vad adesa steaua radioasa
?N-oglanda sufletului meu - o zeie -
S-a ei privire-asupra mea se lasa:

De inger suflet, chipul de femeie;
In visul vietii ei ea sfant surade
Si ma-namor de-oricare-a ei idee,

Cand lumea-amar de visu-acesta rade:
Nu e femeia ce crezi tu, nebune,
Si chipul care inima-ti l-inchide

Nu este-n lume. Cine-atunci mi-a spune
Unde e ingerul cu-aripi senine,
A sufletului meu scumpa minune?

Ea n-a fost niciodata... doar in tine
De-a fost vrodata ea, de mult e moarta,
Astfel de chip o data-n lume vine.

Dar de nu e, mangaie-ti a ta soarta -
Crede: ca ea deodata cu-a ta fire
Trecut-a-n lume-a cerurilor poarta,

Dar inainte de-a-i-ntalni privirea,
Ea a murit si-a ei fiinta buna
E colb in lume, umbra in gandire!

De-aceea-n instelate nopti cu luna,
Pasu-ti indreapta, cata cimitirul
Si un mormant ti-alege, ti-ncununa,

Incoarda-ti lira scumpa, iara mirul
Al vorbelor iubitei tu il varsa
Pe-acel mormant ce-l inverzeste pirul

Si zi: Dormi dusa, inima mea arsa.

DUMNEZEU SI OM

Cartii vechi, roase de molii, cu paretii afumati,
I-am deschis unsele pagini, cu-a lor litere batrane,
Strambe ca gandirea oarba unor secole straine,
Triste ca aerul bolnav de sub murii afundati.

Dar pe pagina din urma, in trasuri greoaie, seci,
Te-am vazut nascut in paie, fata mica si urata,
Tu, Cristoase,-o ieroglifa stai cu fruntea amarata,
Tu, Mario, stai tacuta, teapana, cu ochii reci!

Era vremi acelea, Doamne, cand gravura grosolana
Ajuta numai al mintii zbor de foc cutezator...
Pe cand mana-nca copila pe-ochiul sant si arzator
Nu putea sa-l inteleaga, sa-l imite in icoana.

Insa sufletul cel vergin te gandea in nopti senine,
Te vedea razand prin lacrimi, cu zambirea ta de inger.
Langa tine-ngenuncheata, muma ta stetea-n uimire,
Ridicand frumoasa, santa, catra cer a sale mane.

In padurile antice ale Indiei cea mare,
Printre care, ca oaze, sunt imperii fara fine,
Regii duc in pace-eterna a popoarelor destine,
Inchinand intelepciunii viata lor cea trecatoare.

Dar un mag batran ca lumea ii aduna si le spune
C-un nou gand se naste-n oameni, mai puternic si mai mare
Decat toate pan-acuma. Si o stea stralucitoare
Arde-n cer aratand calea la a evului minune.

Fi-va oare dezlegarea celora nedezlegate?
Fi-va visul omenirii gramadit intr-o fiinta?
Fi-va bratul care sterge-a omeniei neputinta
Ori izvorul cel de taina a luminii-adevarate?

Va putea sa risipeasca cea neliniste eterna,
Cea durere ce-i nascuta din puterea marginita
Si dorinta far? de margini?... Lasati vorba-va pripita,
Mergeti regi spre inchinare la nascutul in taverna.

In taverna?...?n umilinta s-a nascut dar adevarul?
Si in fase d-injosire e-nfasat eternul rege?
Din durerea unui secol, din martiriul lumii-ntrege
Rasari o stea de pace, luminand lumea si cerul...

Sarcini de-aur si de smirna ei incarca pe camile
Si pornesc in caravana dupa steaua plutitoare,

Ce in aerul cel umed pare-o aschie din soare,
Lunecand pe bolta-albastra la culcusu-eternei mile.

S-atunci inima crestina ea vedea pustia-ntinsa
Si prin ea plutind ca umbre imparati din rasarit,
Umbre regii si tacute ce-urmasu astrul fericit...
Stralucea pustia alba de a lunii raze ninsa,

Iar pe muntele cu dafini, cu dumbrave de maslin
Povestind povesti batrane, au vazut pastorii steaua
Cu zambirea ei ferice si cu razele de neaua
S-au urmat sfintita-i cale catre staulul divin.

.....

Azi artistul te concepe ca pe-un rege-n tronul sau,
Dara inima-i desarta mana-i fina n-o urmeaza...
De a veacului suflare a lui inima e treaza
Si in ochiul lui cuminte tu esti om - nu Dumnezeu.

Azi gandirea se aprinde ca si focul cel de paie -
Ieri ai fost credinta simpla - inasa sincera, adanca,
Imparat fusi Omenirei, crezu-n tine era stanca...
Azi pe panza te arunca, ori in marmura te taie.

STAM IN FEREASTA SUSA

Stam in fereasta susa
Si izvoreau in taina,
Cu-a lor de aur haina,
A noptii stele mari.

Se imfla dinainte-mi
De vant deschisa carte
Si literele-i moarte
In luna joaca clar.

Un rau, vezi, misca unda-i
Cea visator-bolnava,
Un cantec in dumbrava,
O floare vad pe lan,

O stea in cer albastru,
Ce-arunca-a ei icoana
Pe-oglinda alba, plana,
A lacului Meran.

Si suna-n noaptea trista
Un cantec de copila
Si vant-ntoarce-o fila
Din cartea ce-am deschis.

De ce mi-a-ntors el foaia
Unde-nvatatul zice
Ca-n lume nu-i ferice,
Ca viata este vis?

PRIVESC ORASUL - FURNICAR

Privesc orasul - furnicar -
Cu oameni multi si muri bizari,
Pe strade largi cu multe bolti,
Cu cate-un chip l-a stradei colt.

Si trec foind, razand, vorbind,
Multime de-oameni pasi grabind.
Dar numai p-ici si pe colea
Merge unul de-a-nletelea,
Cu ochii-n cer, pe suierate,
Tiindu-si manile la spate.
S-aude clopot rasunand,
Cu prapuri, cruci, icoani, viind,
Preotii lin si in vesminte
Cantand a cartilor cuvinte.
In urma vin ca-ntr-un prohod
Tineri, femei, copii, norod;
Dar nu-i prohod - sfintire de-apa,
Pe uliti lumea sa nu-ncapa;
Se scurg incet - tarra bumbum -
Ostasii vin in mars acum,
Naintea lor tambur-major,
Voinic el calca din picior
Si tobe tare-n tact ei bat
Si pasii suna apasat;
Lucesc si armele in sir,
Frumos stindarde se desir;
Ei trec mereu - tarra bumbum -
Si dupa-un colt dispar acum...
O fata trece c-un profil
Rotund si dulce de copil,
Un cane fuge spariet,
Suier-un lotru de baiet,
Intr-o raspantie uzata
Si-ntinde-un orb mana uscata,

Hamalul trece incarcat,
Si orologiile bat -
Dar nimeni mai nu le asculta
De vorba multa, lume multa.

MURMURA GLASUL MARII

Murmura glasul marii stins si molcom,
Inconjurand a Italiei insula mandra -
O, luminati, a cerului stele albe,
Campilor nostri.

Va varsati icoanele voastre in Tibur,
Nori, zugraviti pe campie umbre fuginde,
Tu, maretie a noptii, a marii, a lumei,
Imple Italia.

Mare, poarta pe undele tale corabii,
Unele grele ne-aduca aur din Yfir,
Altele infoiate de roze d-Egipet,
Vinuri si smirna.

Ah, trimiteti popoare vulturii vostri
Cei de lemn sa zboare pe marea mareata,
Caci a Romei eterne picioare marmorei
Daruri asteapta.

Numai singur asupra lumei in pace,
Nepasator tamaii si laudei voastre,
Invaluit in maiestatea tacerei
Sta-mperatorul.

Vezi-l atins de umbra gandirilor regii!
Vorba-i va sa fie o raza-n lume;
Orele lui sunt izvoare la anii istoriei,
Salve-Imperator!

MITOLOGICALE

Da! din portile mandre de munte, din stanci arcuite,
Iese-uraganul batran, manand pe lungi umeri de nouri,
Caii fulgeratori si carul ce-n fuga lui tuna.
Barba lui flutura-n vanturi ca negura cea argintie,
Parul imflat e de vant, si prin el colturoasa coroana,
Impletita din fulgerul ros si din vinete stele.
Hohot-adanc batranul cand vede ca muntii isi clatin
Si-si pravalesc caciule de stanci cand vor sa-l salute...
Codrii batrani rad si ei din adanc si vuind il saluta
Paltenii nalti si batranii stejari si brazii cei vecinici.
Numai marea-albastra murmura-n contra orgiei,
Care batranul rege-o facea: -n betia lui oarba,
El man-ostiri de nori contra marii... s-armia-i neagra,
Rupta pe-ici, pe cole? de a soarelui rosa lumina
Siruri lungi fug repede grei pe cerul cel verde.
Si netezindu-si barba, trece prin ei uraganul
Dus de fulgeratorii cai in batrana caruta,
Care scartaie hodorogind, de-ai crede ca lumea
Sta sa-si iasa din vechile-i vecinice incheieture.
- Groaznic s-a imbatat batranul - soarele zice;
Nu-i minune - a baut jumatate d-Oceanul Pacific.
Rau ii mai imbla prin pantece-acum bautura amara.
Insa-s eu de vina... c-umplut-am de nouri pahare

Cu-apele marii adanci, boite cu rosa lumina -
Cine dracul stia acum ca de cap o sa-si faca!
Ah! mosneagul betiv e-n stare-ntr-o zi sa ruine
Toate societatile de-asigurare din tara.
Soarele-si baga capul prin nori si limba si-o scoate
Si c-o raza gadila barba batranului rege.
- Hehe! zice batranul razand, ce faci tu, Pepeleo?
Tanar, hai? De mii de ani tot tanar te vad eu,
Pare-mi ca dai pe obraz cu ros dupa moda de astazi,
Altfel nu-nteleg cum tanar de-o mie de evi esti.
- Taci, mosnege far? de obraz, te du, te trezeste...
Vezi in ce stare te afli, coroana iti sta pe-o ureche
Si cu veselia ta proasta lumea ruini tu!
Insa-a popoarelor blonde de stele guverne-indaratnici,
Vai! nu facuse sosea cumsecade pe campii albastri
Si se rastoarna carul si rau se-nglodeaza batranul.
Mai ca era sa-i ramaie ciubotele-n glodul de nouri.
Hei, ce-i pasa! El norii framanta jucand mocaneasca
Si pe-un vant l-apuca de cap, facandu-i morisca.
Se tavalea peste cap si, piscat de-un purec de fulger,
Se scarpina de-un sir de paduri ca de-un gard de rachita.
Norii roses de rusine si fug iar vantul se culca
Intre codri si munti... Uraganul mahmur poticneste
Spre castelul de stanci, ce-si deschide-uriasa lui poarta,
Spre-a-l primi pe bolnavul batran in surele hale.
El isi ia coroana din cap si in cui o atarna,
De sclipeste-n noapte frumoasa si rosa - un fulger
Incremenit in nori. Cojocul l-anina
El de cuptor... ciubote descalta si negrele-obiile
Cat doua lanuri arate le-ntinde la focul Gheenei

Sa se usuce... Chimirul descinge si varsa dintr-insul
Galbeni aprinsi intr-un vechi caus afumat de pe vatra,
Mare cat o pivnita...-N patu-i de pacla-nfoiata,
Regele-ntinde batranele-i membre si horaieste.
Pana-n fundul pamantului urla: pestere negre
Si radacinile muntilor mari se cutremura falnic
De horaitul batranului crai. Iara-afara
Vezi un ger batran si avar cu fata mahnita,
Carabanind al zorilor aur in saci de-ntuneric
Ca sa-l usuce-n rubine. Cu-ncetul, cu-ncetu-nsereaza...
Soarele, ca sa impace marea, la ea se apleaca,
Lin netezeste-a ei fata albastra si-adanc se uita
In luminoasele valuri a ei si sanu-i desmiarda
Cu tot aurul razelor lui. La pamant se mai uita...
Florile toate ridica la el cochetele capuri
Copilaroase si ochii lor plini de zadarnice lacrimi...
Pe gradini se mai uita, pe-alei de visini in floare
Si de ciresi incarcati, de salcami cu mirosul dulce.
Pe-acolo se primbla o fata-in albastru-mbracata,
Parul cel blond impletit intr-o coada ii cade pe spate...
Ca Margareta din Faust ea ia o floare in mana
Si soptea: ma iubeste... nu ma iube... ma iubeste!
Ah! boboc... amabila esti... frumoasa si - proasta,
Cand astepti pe amant, scriitor la subprefectura,
Tanar plin de sperante, venind cu luleaua in gura...
Soarele-a apus, iar luna, o closca rotunda si grasa,
Merge pe-a cerului aer moale s-albastru si lasa
Urmele de-aur a labelor ei stralucinde ca stele.
Iar de a doua zi se scoala batranul si urca Raraul

Numai in camesoi, desculat si fara caciula
Si se scarpina-n cap - somnoros - uitandu-se-n soare.

INTR-O LUME DE NEGURI...

Intr-o lume de neguri
Traieste luminoasa umbra.
Mai intai scaldata
In ceti eterne si sure,
Insa, incet-incet,
Razele mari a gandirii
Negurile albe patrund
Si formeaza un arc albastru,
Clar senin in jurul lui,
Ce-a lui margini isi gaseste
Intr-a negurilor creti
Si-nainte, inainte
Zboara geniul de lumina.
Indaratu-i printre neguri
A ramas un fluviu clar
De albastru senin aer.
In dungi supte, in cordele
De argint, ele suspenda
Fluturari si creti in calea
Raului de-aer albastru,
Ce de cale ii serveste
Mandrului geniu si nalt
Al luminei.

DIN BERLIN LA POTSDAM

Din Berlin la Potsdam merge
Drum de fier, precum se stie,
Dara nu se stie inca
C-am luat bilet de-a trie,

C-am plecat de dimineata
Cu un taler si doi grosi...
Si de gat cu blonda Milly,
C-ochi albastri, buze rosi.

Zice Brahma, tata Brahma,
Cum ca lumea asta nu e
Decat arderea-unei jertfe
Intr-o vecinica catuie.

Am aprins si eu luleaua
Si jertfesc lui tata Brahma,
Langa mine-un sip cu Kammel!
S-o bucata de pastrama.

Zice Darwin, tata Darwin,
Cum ca omul e-o maimuta -
Am picior de maimutoi,
Milly-nsa de pisicuta.

Si ma urc in tren cu graba
Cu o foame de balaur,
Intre dinti o pipa lunga,
Subsuori pe Schopenhauer

S-acum suiera masina.
Fumul pipei lin miroasa,

Sticla Kammel ma invita,
Milly-mi rade. - Ce-mi mai pasa!

IMBATRANIT E SUFLETUL DIN MINE...

Imbatranit e sufletul din mine
Ca un bordei pustiu in iarna grea.
Unde te-ai dus, pe cari cai straine
O, tinereta, tinereta mea!
Suspine n-am - ah, de-as ave suspine,
De-as ave lacrimi, plange de-as pute!
Durerea cea mai cruda, cea mai mare,
Afland o forma, afla usurare.

Nimic, nimic! Cantarea spaimantata,
Popoare ce-o ridic la Dumnezeu.
Imnuri de glorii pe marimi ce-mbata,
Amorul bland si dulce glasul sau.
Ah! toata lumea este fermecata
De umbra unui dor... si numai eu
Ma furisez o umbra si nu pot
Sa scap de ea... de mine... si de tot!

Oricine-a plans si spune ca ferice
In lume nu-i, acela e-un nebun.
Ce stie el ce sunt dureri cand zice
Ca-ntr-al lui suflet armonii rasun -
Caci armonie-i orice plans aice,
E-o impacare plansul... e un bun.
Cel ce nu poate plange, acela stie
Ce-i viata moarta, ce e moartea vie?

Acela are-ntr-insul gramadita
Vecia-ntreaga de dureri si chin,
A ei marime; ochiul nu s-a stins,
In lacrimi s-o traduci si in venin.
Icoane nu-s si vorbe nu-s; n-apara
Macar aproape ce inseamna...
O, fericitii acei ce pot de forma...

[]

V-aduceti oare de-acei regi aminte,
Ce-n piramide, altii in pustiu,
Morminte mari, uriesesti morminte,
Un munte-ntreg le fu al lor sicriu?
Durerea care nu gasea cuvinte
Aflat-a semne mari, care o stiu.
- Tu, taina muta, de zidiri marime -
Vorbesc dureri ce nu pot sa suspine.

Ah, ce-i cuvantul, ce-i coloare, sunet,
Marmura ce-i, pentru ce noi simtim?
O coarda-ntinsa imiteze-un tunet,
Un ah! sa spuie cum ne chinuim.

[]

[]

Nu, nu...! Si, fie forma cat de nuda,
N-ajunge-n veci durerea noastra cruda.

De bate-o inima sub alba haina,
Abia se misca cretii de omat.
Un semn ca sub ea se petrece-o taina,
C-un suflet e de groaza sfasiet.
Un semn abia ce poate, ce distaina
Din chinul nostru vorbe ce arat?
Neputincioase sunt semnele-orcare...
Ce-arata fata marei ce-i in mare?

.....

Un cerc ce-i desemnat pe o hartie
S-arate ceea ce se misca-n cer,
Incunjurand cu moartea ei pustie
Pamantul greu cu a lui hemisfer,
Care vuind se misca-n vecinicie
In jur de soare,-n ocean d-eter -
Si toate astea intr-un cerc pe-o coala:
Marimea lumii si a firei fala.

Pe ce domnim?... pe cifre si pe semne...

DE CE N-AFLAM IN IMPLINIREA...

De ce n-aflam in implinirea dorintelor din asta lume,
Acea sublima fericire ce inainte-i am visat,
De ce in cruda voluptate, de ce in slava unui nume,
N-afli nimic - nimic din ceea ce-n asta lume-ai cautat.

Bacanta-ti da corpul de neaua, ochirea disperata, clara,
Ce patrundand nervii din tine, de voluptate tremuri tu;

Sarutul ei poate fi dulce, cu toate-asta gura-i e-amara,
Nu-i dulce gura ce la mie nainte-ti li se prea dadu!

Si gloria te chinuieste - e un supliciu ce apasa.
Marirea e apasatoare, insomnia e plata ta;
Si vinu-n loc sa lumineze a ta privire-ntunecoasa
Mai mult te face sa vezi raul, micimile din lumea ta.

Nu implinirea cea aievea a celor ce doresti in lume,
Numai dorinta dupa [ceva] e tot ce-i dulce pe pamant;
Dorinta, iubirea de fala, ambitia dupa un nume,
Si imbletul dupa marire: te fac numai mai fericit.

BISMARQUEURI DE FALSA MARCA

Bismarqueuri de falsa marca,
Mie-mi pare cum ca, parca
De iubirea nemtarimei
Nici un rau nu va intarca.
In zadar Alsasul, Posen,
Cu-a lor stare va incarca
Ochii vostri, sa pricepeti
Unde duce-a tarii barca
Si ce rau ne proroceste
A cobirei neagra tarca.
Voi ne duceti spre peire,
Bismarqueuri de falsa marca.
Escelenta, bezedeaua
Cu mandrie poarta steaua
Ce cu stima i-a fost data
C-a putut a fi licheaua...

Ci in loc de streangul care
Se cadea, i-au dat cordeaua
Caci nevasta-i pentru-o tarla
De catane fu, cateaua;
In zadar cu-a lor mandrie
Tu ingreuni canapeaua,
Crezi ca lumea te admira
Cand colinzi in lung soseaua;
In zadar mai taie mutre
Serioase mascaraua,
Cu blazoane-nchipuite
S-a impodobit cupeaua.
Stim ce-arama este-ntr-insul
Si-i cunoastem noi turaua.
?N-alte tari e-onoare mare
Decoratia si steaua,
Dar ce merite-are dansul
Escelenta, bezedeaua?
E o carte masluita
Toata viata lui, licheaua,
Si noi stim ce insemneaza
De pe pieptu-i tinicheaua.

PUSTNICUL

Sala-mbracata cu-atlas alb ca neaua,
Cusut cu foi si roze visinii,
Si ceruita stralucea podeaua
Ca si-aurita sub lumina vii -
Lumini de-o ceara ca zaharu - o steaua,

Diamant topit pe-oricare din facii.
Argint e-n sala si de raze nins
E aerul patruns de mari oglinzi.

Copile dulci ca ingerii - virgine -
Prin sala trec purtand cununi de flori;
Ah! vorba inger scapa pe oricine
De lungi descrieri, dulce cititori -
Astfel acum ea ma scapa pe mine
Sa zugravesc terestrele comori,
Acele dulci, frumoase, june-scule
Cu minti deserte si cu inimi nule.

La ce-as descrie gingasa cocheta,
Ce-abia trecuta de-optsprezece ani,
Priviri trimite, timide, sirete,
Cand unui tont, ce o privea avan,
Cand unui ghiuj, cu mintea capieta,
Urat s-avar, sinistru si plescan,
Sau unui general cu talia nalta,
Strigau si prost ca si un bou de balta?

Sa cant cum samana de rau, impulsul
In corp de inger, sufletul diform?
Iriniei lui Byron sa-i simt pulsul,
Ori autorului ce-a scris Maryon de Lorme?
Sa descriu nopti romantice? - Avulsul
Ce apele plangand le-arunca - adorm
Chiar ingerii - si in azur muiete
Curg stele de-aur dulci si-mprastiete?

Si sa discos dar inima femeii
Suspinsa-n nopti albastre, plin? de-amor?
Ah, a ei patimi au firea scanteii:
In clipa ce le naste ele mor;
Inchide-ti ochii, caci pazeasca zeii
L-a lor lucire sa te uiti cu dor:
Abisuri sunt in suflet. Pe o clipa
Pasiunea li lumin-a lor risipa.

La ce escursiuni? - Ce nu sunt oare
Unde v-au dus, in sala cea de bal,
Pe inflorite, dulci si moi covoare,
Unde mii flori mirosul lor esal;
Sub a perdelei umbra scutitoare,
Ce de tradarea mandrului cristal
Al marilor oglinzi te scapa sigur,
Cand vrei s-observi cum grupe se configur.

Deci dupa o perdea! Pe-o moale sofa
Alene sade-un inger de copil.
In paru-i negru-o rosie garofa,
In ochi albastri plutitori s-agil
Si haina de-alba, stralucita stofa
Cuprinde-un mijloc mladiet-gentil,
Ce lin se-ndoaie parc-ar sta sa culce
Sub evantaliu-i ce pluteste dulce.

Un inger, da! aripa doar se cade
Pe ai ei umeri albi ca neaua, goi,
Spre-a fi un ingeras precum se cade.
S-apoi ce bine-i ca s-o credeti voi!

Cine-ar ghici vodata cum ca sade
Un demon crud in suflet de noroi?
Cu vorba inger in sa eu, saracul,
Ma voi scuti de a descri - pe dracul.

CUM NEGUSTORII DIN CONSTANTINOPOL

Cum negustorii din Constantinopol
Intind in piata diferite marfuri,
Sa ieie ochii la efenzi si popol,

Astfel la clai de vorbe eu fac varfuri
De rime splendizi, sa le dau de trampe,
Sumut o lume s-astfel ochii lor fur.

Dactilui-i cit, troheele sunt stambe,
Si-i diamant peonul, indraznetul.
Dar astazi, cititori, eu va vand iambe,

Si mare n-o sa vi se para pretul:
Nu bani va cer, ci vremea si auzul.
Aprinde-ti pipa si asaza-ti jetul

La gura sobei, cum o cere uzul;
Citeste cartea ce iti cade-n mana
Si vezi de nu-i margaritar hurmuzul

Ce-n mana-l ai de-acum o saptamana.

IN CAUTAREA SEHERAZADEI

In mari de nord, in hale lungi si sure
M-am coborat si am ciocnit cu zeii,
Atarnand arfa-n vecinica padure.

M-am indulcit cu patima femeii,
In stele i-am topit aurul din plete,
In poale-am scuturat piatra cameii,

Din ochi i-am sarutat priviri sirete,
De umeri rezemat am ras cu dansa
S-am potolit din gura-i lunga sete

De-amor. Apoi m-am dus - ea plans-a.
Mi-a deschis marea portile-i albastre
Si Nordul frig durerea-mi calda stins-a.

M-am dus spre Sud - und-insule ca glastre
Gigantici se ridic din sfanta mare,
C-ostiri de flori, semanaturi de astre.

Si si-a inflat eterna mea cantare
Aripele de para-n cer pornite,
Pan-am pierdut pamantu-n departare,

De unde-albastre scandure-s urnite.
De ganduri negre-i grea antica-mi nava:
Nu stiu pe vane cai-s ori menite?

Viata mea-i ca lanul de otava:
E seasa far-adanc si inaltime.
Vulcanul mort si-a stins eterna lava.

Dar ah, ce vad? E vis? O-ntunecime
Ridica colti inalti din franta mare.
Cine imi spune ce minune-i? Nime?

Din ce in ce un rai in departare
Se desfasoara dintre stanci trunchiete,
Plesnite lin de undele amare.

Muntii inalti la cer strabat, se vede;
Vai cu izvoare s-adancesc sub soare
Si dealuri mari paduri inalta-n spete:

E Orientul. Codrii, cu grandoare,
Cu varfii nalti vor norii sa-i disfete.
Cetati prin ei isi pierd a lor splendoare.

Prin codrii lui, prin sesurile crete,
De-a vantului suflare-mbalsamata,
Din muntii-n nori si prin pustii marete,

Urbile-antice stralucind s-arata
Si albe par si mitice - cu basme
Uriesesti e tara presarata.

Si norii spanzura pe cer, fantasme
De foc si aur ce-n ostiri se-nsira,
Codrii se plang si marea doarme-n spasme.

Ajung la tarm - se-ndoaie ca o lira
Cu valuri instrunita-n lunge randuri,
Un mic liman, ce raze bland respira.

Corabiei apusene grea de ganduri
Sinistre - eu pe valuri ii dau drumul,
Franta de stanci se risipeste-n scanduri.

Ce intalnesc intai pe tarm e-un tumul -
Proroc prea sigur al vietii umane,
Tu esti cenusa iara viata-i fumul.

Nu crede insa ca in doruri vane
Caut norocul spre-a te-afla pe tine,
Noroc lumesc - zambiri aeriane!

Las pe-altii sa zideasca din ruine
Zidiri de-o zi pe rabdatoarea spata
A vechiului pamant, ce nu-i de mine.

In furnicarii din Apus ei toata
Viata-si fac doruri nebune,
Nu stiu ca-n lume nu-i ceea ce cata.

Ei caut adevar - gasesc minciune.
Neam vine si neam trece - toti se-nsala.
Eu adevar nu cat - ci-ntelepciune.

Caci mintea cea de-ntelepciune goala,
Oricat de multe adevaruri stire-ar,
Izvor de amarare-i si de boala.

In lada aur oricat gramadire-ar -
Cu aur nu se stinge-n veci amarul
Si Pace numa-n inima-i gasire-ar.

Usor trage prezentul la cantarul
Intelepciunii... Si ea-i fericirea.
Cu-a rasaritului averi samarul

Eu mi-l incarc cu-a lui gandiri - gandirea.
Eu pasu-ndrept colo inspre caruntii,
Gigantici muri ce-n campi ii sadi firea.

Din codri-adanci, ce inmormanta muntii,
Ce-abia si-arat al lor cap in ninsoare,
Urcand in negre stanci diadema fruntii,

Prin sir de codri, palmi naltati in soare,
Prin lunci de dafin, pe-unde cresc maslinii,
Smochini s-atin pe verzi carari in floare.

Din prund inalta trunchii lor arinii
In lunce risipiti, sub stanci ce pica
Izvoare sar prin muschii radacinii.

Prin mandrele gradini in cer ridica
Saraiuri albe cupole de aur.
Cu sori pare plouata urbea-antica

Si risipite prin dumbravi de laur
Stau casele-albe, azile linistite.
Pe porti sunt stihuri scrise-n limbi de maur

Iar caile-s cu marmura podite
Si fara porti sunt sfintele dumbrave.
Pe scari inalte flori de foc sadite.

Pe scari culcate fete albe, suave
Parul cel negru-l piaptana in soare,
Ori visatoare stau de-amor bolnave.

Ah, e cetatea cea stralucitoare
Unde-mparatul Indiei resade:
Un soare insusi este el sub soare.

Nevasta lui e-acea Seherazade,
De-ntelepciune plina si frumuseti:
S-a o privi doar soarelui se cade.

* * *

Intr-un sarai cu cupola rotunda,
Pe scari de marmura imi urc piciorul,
Pe stalpi inalti las umbra sa patrunda,

Sub bolta portii calc de flori covorul -
Carare-i el prin de-aur nalte glastre:
In ele crinii mari intrec ivorul.

Pe murii albi marmorei s-urc pilastre,
Ce netezi, rosi, oglinde de purpura,
Reflecta frunze verzi si flori albastre.

Un miros racoros simtirea-mi fura.
Deschisa lin e usa unei sale
Si noi minuni uimitii ochi vazura.

Cu umbre moi a gandurilor sale
Un pictor a-nflorit plafondul, murii,
Cu chipuri zvelte, basme-orientale.

Pe perini lungi culcate-s hurii -
Si din catui de-argint copar miroase
Cu fum albastru formele picturii.

De rosa catifea cu fir pe margini trase
Se nalta intr-un baldachin perdele,
Umbrind un pat cu perini de matase.

Pe acel pat, un tron cusut cu stele,
Sta insirand margaritare-n poale
Regina cea-nteleapta - Dintre ele

Picioare de zapada, mici si goale,
Ea-ntinde surazand ca-n vis pe-un scaun
De visinie catifea si moale.

Dureri si ani, si toate imi disd?un
Aceste vise-aieva la vedere:
Ma mir cum in Olimp se mir-un faun.

Frumoasa e in visu-i de placere,
Cu fata alba ea lumina sala
Si ochii ei izvoara de mistere,

Mari si adanci taiati-s ca migdala
Si-n paru-i negru corpu-i de zapada
E cufundat - o virgina Itala.

Cine-ar vedea far-in genunchi sa cada?
Am genuncheat. - Eu am stiut, straine,
Ca ai sa vii - a dorurilor prada -

Ca sa m-asculți și sa duci de la mine
A-ntelepciunii și a frumusetii floare,
Sa luminezi gândirile din tine.

Eu am știut - profeta vrajitoare -
S-atrag cu-a tainelor și-a basmei raza
Poeti cu inimi ceruri-doritoare.

Ridica-te și vino de te-asaza
Ici, langa mine, sui pe perna asta...
Cu bratu-i gol și alb ea o-nfoiaza.

Am ascultat... M-am razimat cu coasta
De dulci gatite perini - iar genunchiul
Plecat... c-adoratori din vremea foasta.

PREOT SI FILOSOF

Caci n-avem sfintii vostri, voi ne muștrati, preoti,
Deși de-a voastra tagma suntem și noi cu toti...
Si noua vanatoarea de aur și marire
Ne-nseamna-n asta lume a Raului domnire.
Si noua-nghesuirea pe drumul spre placere
In suflet naste scarba și inimei durere.
Si noi simțim ca suntem copii nimicniciei,
Nefericiri zvarlite in brazdele veciei...
Si sufletu-ne-n tremur ca marea se aterne,
Taiat fiind de nava durerilor eterne;
Ca unde trecatoare a marii cei albastre,
Dorinta noastra, spuma nimicniciei noastre.
Si noi avem o lege - deși nu Dumnezeu -

Simtim ca Universu-l purtam si prea ni-i greu:
Stim a fi stranepotii acelui vechi pacat,
Ce semintia Cain in lume-o a creat.
De n-o-mbracam in pilde, e semn c-am inteles,
Ca-n noi este credinta, ce-n altii e eres.
Caci eretic tiranul, ce Crucii se inchina
Cand oardele-i barbare duc moarte si ruina.
In van cu mani uscate se roaga, tiind strana,
Deasupra lui cu aripi intinse sta Satana.
Degeaba langa patu-i alaturi sta sicriul
Cand gloatele-i pe lume au tot intins pustiul.
Ce Dumnezeu e-acela care-ar putea sa-l ierte
Ca tari intregi schimbat-au in intinsori deserte?
Si eretic e-acela ce rasa v-o saruta
Cand ura-n a lui suflet, de veche, e statuta?
In van cercati a-i drege caci rai raman de-a valma
Si trebuie ca soarta sa-i spulbere cu palma,
Din visul sa-i trezeasca cu care-i inconjoara
Dem?nul lumii-acestei - comedia-i bizara.

Nu ne mustrati! Noi suntem de cei cu-auzul fin
Si pricepuram soapta misterului divin.
Urmati in calea voastra multimii de absurzi
Si compuneti simfonii si imnuri pentru surzi,
Ascuteti adevarul in idoli, pietre, lemn,
Caci doar astfel pricepe tot neamul cel nedemn
Al oamenilor zilei sublimul adevar
Ce voi spuneti in pilde, iar noi l-avem din cer.

O, ADEVAR SUBLIME...

O, adevar sublim - o, tinichea si paie!
O, poezie mandra - o, buiguit nerod!
Istorie spirata - minciuna si bataie,
Amor ceresc si dulce - a mucosilor plod.

O, om, oglind-a lunei cu capul sui si sec,
Cu creierul ca ceata, cu coaste de berbec,
Stapan pe-a ta gandire - cum esti p-instinct stapan -
Se vede cand femeia goleste al ei san.

Cand poala s-o ardica, de pulpa-i vezi, stapane,
Tu nu surazi cu rasul cel lacom si murdar,
Tu nu esti ca un taur si nu esti ca un cane,
Ce umil da din coada catelei lui cu har.

Nu esti gelos - ferit-a... cucosii doar si vierii
Au numai obiceiul de-a se lupta-n duel.
Tu nu ai patimi scumpe si lacrima muierii
Nu misca al tau suflet, nu-ntuneca de fel.

Esti bun cu ai tai semeni, nu c-alte animale.
Tu ii iubesti atata incat ii strangi de gat...
Si-i faci s-admire geniul - sunarea unei oale -
Si limba ta de flacari si plina de urat.

Istoria omenirii cu regi de poezie,
Cu regii de razboaie e ca si un poem;
Dar totusi rog divina ca deparcior ramaie
De corpul meu nevrednic - nu-mi vine la cherem.

Cugetatori ai lumii! o, imputiti eterul
Cu sisteme inalte, puneti-l in saltar.
O lada este lumea cu vechi buclucuri - ceriul
De stele si comedii va este un hambar.

Preoti cu crucea-n frunte, visternici de mistere,
Voi sunteti sarea lumii, formati inima ei.
E rau numai ca ziua stati pe mancat si bere
Si sara pe minciune si noaptea pe femei.

O, dranganiti pe ganduri voi, muzici; voi, sculptor,
Imi pipaiti cu mana un corp tremurator;
Si, voi, artisti dramatici, strambati-va la luna,
Pictori, eternitatea v-asteapta c-o cununa.

Tu, timp, nu poti cununa in degete s-o sfermi,
Caci zugravir-atata de bine saci de viermi.
O, regi, ce pusi pe tronuri de Dumnezeu sunteti
Sa platiti balerine si tiitori s-aveti.

O, diplomati cu graiul politicos si sec,
Lumea cea pingelita o duceti de urechi.
Imi place axiomul cel tacit, fiinti spurcate:
Popoarele exista spre a fi inselate.

ADUCAND CANTARI MULTIME

Aducand cantari multime,
Si mai bune si mai rele,
Ma intreb cu indoiala
Cine cauta la ele?

Cata cei ce noaptea, ziua
Isi muncesc sarmana minte -
Plebea multe stiutoare
Pentru pane, pentru linte?

Sau cei ce pazesc cantarul
A dreptatii, draga Doamne,
Ce la domni saruta mana
S-altceva inca la doamne?

Sau acei care-si pun osul
Carul statului de-l misca?
Ah, prea stii mai dinainte
Tot ce-i doare si ce-i pisca.

Eu nu pot sa le dau lefuri,
Nici onori, nici pensiune.
Nu-s in stare nici sa judec
Merite pentru natiune.

Toti acei ce-n asta lume
Vor ceva... ma lese-n pace,
Eu nu voi nimic, nimica,
Decat pace, pace, pace.

Si de-or trece pe-aste siruri
Ochii cei cuminti de fata

Sau a junelui privire
De visare ingrecata,

De vor trece intr-o viata
Doruri multe-ndefinite:
Or privi sub flori albastre
Aste pagine citite

Si dureri scanteietoare
Si tablouri infocate
Vor patrunde tremurande
Aste suflete curate.

Da, la voi se-ndreapta cartea-mi,
La voi inimi cu aripe.
Ah! lasati ca sa va duca
Pe-alta lume-n doua clipe.

CONFESIUNE (Aratand un cran)

Aciea este lumea... de-o sfaram - e sfarmata.
De sfaram pe vecie acest idol de lut
Eterna pace-ntinde imperiul ei mut
Si soarele pe ceruri se-nchide ca o rana
Ce arde-n universul bolnav de viata vana.
Si marea tace-nceata; cantau strigoi; miscare;
O noapte condensata, in veci nepieritoare,
Ca noaptea din sicriuri, din groapa, din caverne -
Povestea linistita a mortii cei eterne...
Nu vezi ca desi chipu-mi arat-a fi de gheata,

Un vis al meu caldura-i, lumina si viata?
V-am inselat, nemernici, v-am inchegat in vreme,
V-am aruncat in viata, plecati sub anateme
Sa va urati din leagan, sa v-omorati in vain,
V-am semanat in spatiu pe voi samanta Cain,
Sa curat am vrut sanu-mi de tot ce-i crud, spurcat
Si pentru voi anume creai al vietii iad.
Si sa va-nsele vecinic l-am imbracat frumos
Cu nopti senine-n stele, cu soare auros.
In samburii durerii eu pus-am fericire,
In vicii am pus miere si in pacat zambire.
Tot ce-aspirati in lume, toate-au acelasi fine.
In mantie de rege m-am imbracat pe mine
Si de va-ntindeti mana dup-a mea umbra-avara,
Las mantia sa-mi cada si ma revedeti iara.
Coroana, aur, glorii, cantare si comori,
Istorie si nume, iubire si onori
Sunt basmele ce-nconjur, razande, chipul meu:
Atingeti-le numai si veti vedea ca-s... eu.
Din frazele istoriei mirosul meu v-atinge...

[]

Am zugravit in ochii-vi semanaturi de stele.
Moarte si nemurire sunt numai umbre a mele.
Ca sa va-nsel privirea am nascocit eu timpul.
El va arata iadul, imperiul, Olimpul
Si cu mandrie poarta a vecinicieii masca
Cand mama lui e-o clipa care cand sta sa-l nasca
Il si ucide. Totusi in clipa suspendata,
Daca din noapte-eterna o fiinta se arata,

El vede cer si stele, oceanul, universul;
El nu-mi zareste ochii, el nu-mi aude mersul
Ce-l sperie - trecutul - gigant cu visuri sumbre.
Viitorul gol, nimica in umbra unei umbre.
A clipelor cadavre din carti el sta s-adune,
In petice de vreme catand intelepciune.
Ce inteles au ele... ce este a lor fire?
Nimicnicie, umbra, mizerie, peire.
Nu vrei s-asculti de mine. - Nu stii s-asculti.
- Mi-e mila.
Nu este dat ca omul cel muritor, in sila
Sa poarte-n a lui suflet confesia-mi cumplita,
Sa duca-n piept durerea - aceea ce menita
A fost ca sa o poarte o omenire toata,
Prea grea pentru un om e... ea trebuie sfarmata
In mii bucati, ca astfel sa o puteti purta.
Nefericite - iata confesiunea mea.

PATRIA VIETII E NUMAI PREZENTUL

Patria vietii e numai prezentul.
Clipa de fata: numa-n ea suntem,
Suntem in adevar. - Iara trecutul
Si viitorul numai o gandire-s.
In van impingeti ce vi-i dinainte,
In van doriti acelea ce-or veni.
Intoarceti-va-n voi si veti cunoaste
Ca toate-n lume, toate-s in prezent.
Tot ce au fost si tot ce-a fi vreodata
Au fost, va fi numai pentru ca e.

Nu stii ca atingand pe-un singur om
I-atingi pe toti? Multimea e parere.
Spune la mii de insi aceeaasi vorba
Si-n mii ea atunci va trezi
Icoana-aceeasi si acelasi simt.
Un semn ca toti e-n unul, unu-n toti.

CAND SE JUCA ELISA MULLER...

Pe genunchii-mi te-am purtat.
Ti-am privit in fata,
Ochii-mi ochii-ti a catat,
Gura-mi, buza-ti creata -
Si m-am pus pe sarutat.
Cine ma invata?

Ca o mama bland si lin
Ce-un copil rasfata,
Mangaia ai fruntea mea
Si m-ai strans in brata.
Ah, cat te iubesc de mult!
Cine ma invata?

Eu ma duc, te parasesc -
Nu ma privi suler,
La spectacol ma pornesc.
Stai sa-mi vad de guler.
In teatru romanesc
Azi e Elisa Muller.

Un copil netrebnic sunt -
Spune-mi-o-apasata.
Mi-ai legat acest cuvânt
De viața-mi toată,
Mi l-ai dat rosind, plângând
Când ai fost - ciudată.

Ah, surade-mi încă-un pic
Și nu-mi fi ursuză.
Căci cu degetul cel mic
Te ating pe buza.
Și șoptește-mi un nimic
Nimeni să n-auză.

Astăzi e duminică.
Păcă și una bună.
Eu te las și bine că
Mi te las nebună...
Trage-te de manecă...
Ce știi de-i minciună.

Nici nu știi, o, turtură,
Ce-mi auz de-a bine.
Tu gândești cine știi ce
Și te uiti la mine.
Ah, iubita mitită,
Cum te-ador pe tine!

Un nimic, un cuvântel,
Spus după perdeaua,
E o piatră de inel,
E a nopții neaua,

Arde-atat incat cu el
As aprinde-o steaua.

S-apoi taci ca nu cumva
Sa auda-o floare
C-ai soptit asa ceva;
Din ascunzatoare
S-ar rosi - mai, mai asa
Cum o oarecare.

Cum te uiti asa, nauc,
Si-n gandiri te-nsinguri,
Esti tu ziua langa nuc,
Esti tu noaptea-n cranguri,
Sa te iau si sa te duc,
Sa fim numai singuri.

S-atunci n-om vorbi de fel:
Vorba este pleava.
Cand se iubesc doi astfel
- Inima bolnava -
Atunci tac, tac cumintel,
Noaptea in dumbrava.

SCRISORI DIN CORDUN

Suna pietricica-n vale,
Cine-a pus tara la cale
Si acum la batranete
S-a intins pe criticale?

Ti-am citit cu indulgenta
Si cu-amor eu criticaua,
O hazlie-impertinenta,
Bat-o poarca, mance-o caua.

Zice Darwin, dupa tine,
Cum ca omul e-o maimuta -
Simt humorul de gorile
Cand desmiard-o pisicuta.

Pisicuta criticoasa
Ce iti speli curata laba
Si-ti intorci dulce mustata,
Fii de treaba, fii de treaba.

Nu se scuipa-asa in oameni,
Nu se manca astfel linte.
Fa politica, iubito,
Fii cuminte, fii cuminte!

Acolo vei put? spune
Tot ce vrei - caci s-asa nime
Nici te-aude, nici te crede,
O sublime, o sublime.

Nu se trec la noi potcoave
De la iepe de mult moarte -
Pune-te de-nvata draga:
Nu stii carte, nu stii carte.

LUNA IESE DINTRE CODRI

Luna iese dintre codri.
Noaptea toata sta s-o vada.
Zugravesce umbre negre
Pe lintolii de zapada.

Si mereu ea le lungeste
Si suind in cer le muta,
Parca fata-i cuvioasa
E cu ceara invascuta.

Ce gandeste? - numai norii
Lin se-mbina, se dez-bina
Ca fasii de gaz albastru,
Ca si aburi cu lumina.

Lin pin iarba scotoceste
Apa-n prund si-n pietricele.
Florile surad in taina,
Oare ce-or surade ele?

Si[-s] cu neguri imbracate
Lac, dumbrava si padure.
Stele palid tremurande
Ard pin negurile sure.

Lumea-n roua e scaldata,
Lucioli pe lacuri zboara.
Luna umbrei, umbra lunei
Se amestec, se-nfasoara.

Lunecand pe ceruri, norii
Negri-acopar tot seninul.

Se sting una dupa alta
Si icoana si suspinul.

Infasat in intuneric,
Eu nu vad, nu aud soapte.
Ah, ma simt atat de singur!
Este noapte, noapte, noapte.

ANTROPOMORFISM

In poiata tainuita ca-n umbroasa zahastrie
Traia puica cea motata cu penetul de omat;
Nu-i cucos in toat-ograda, ce de-iubire capiet
S-urmareasca insolenter inocenta ei junie.

Ce cocheta e copila, cu ce gratie ea imbla?
Si ce stele zugravesce in nisip cu dulcea-i laba -
O gaina virtuoasa, o gaina prea de treaba
Cu evlavie ea cata fire de-orz si coji de jimbla.

Dara cine sa admire a ei nuri si tinereta?
Boul chior, ce vede numai jumet? din a lui paie?
Ah! In inima-i fecioara simte-o tainica vapaie
Pentru cucurigul dulce din cantari de dimineata.

Pierde gustul de mancare, scormoleste, de ti-i mila,
In pamant ca sa gaseasca chipul cel dorit intruna
Sau se primbla visatoare, noaptea cautand in luna
A lui umbra luminoasa - melancolica copila!

O gaina-mbatranita, venerabila matroana,
Ce de mult e schivnicita de lumesti desertaciuni,

Ea ii spune-ale ei taine, ca la raza-ntelepiciunei
Sa gaseasca mangaiere pentru-a gandurilor goana.

Iar calugarita veche, ce de mult era iertata,
Ce de mult se dizvatase de placerile d-iubire,
Ea cu limba ascutita cleveteste-ntreaga fire -
Contra demoralizarei propovaduie-nfocata.

- Ah - ii zise mititica - nu privesti la randunele,
Cum din cuib scot puii capul, se cuteaza pe ulucuri
Si apoi la miezul noptii ii aud facand buclucuri,
Sarutandu-se cu ciocul, dragostindu-se-ntre ele.

- Soarte-avem nefericita - ii raspunse-atunci batrana:
Nu-i gaina randunica, randunoiul nu-i cucos.
Necredinta lor stiuta-i; aspri, rai, tiranicosi,
Ei trezesc viata-n inimi si apoi o invenina.

Numai flori-s fericite, caci pe ?ceeasi trupina
E pistilul feciorelnic si staminul barbatesc;
Sub perdele verzi de frunze, se-mpreun si se iubesc,
Chipul junelui din floare c-odoranta lui virgina.

Dar cucosul - ce netrebnic! nestatornic! - este drept:
Cand el sulita iubirei in adancu-ti suflet baga,
Te simti dusa chiar in ceruri - uiti pe-o clipa lumea-ntreaga,
Dar pe urma gelozia sfarma inima-ti din piept.

Caci pe urma el te lasa, trista, slaba, vaduvita.
Cu aripele-ostenite ziua, noaptea stai pe oua;
Mori de sete si de foame, nici un sambure de roua,
Nici priviri de-amor n-arunca la sarmana eremita.

Ci mai bine nu mai intre in gandirea ta virgina
Visele inselatoare de iubire si placere -
Vin? sa-nveti intelepciunea, a naturii-adanci mistere
Si a stelelor mari drumuri, ce viitorul il lumina.

Cum vorbeau intelepteste, ce s-auda si sa vada?
Dupa gard strain cucosul se preimbla-ncet turceste.
Puicei-i trece-ndata pofta de-a vorbi filosofeste,
Ea asculta cu iubire cucoseasca serenada.

Ah, amorul ii patrunde prin ureche; -n van batrana
O ciupestee-n cap cu ciuda, vrea s-o tie de aripa;
Ea se smulge si alearga tremuranda intr-o clipa,
Printre gard priveste dulce l-aratarea lui pagana.

Iar batrana cruce-si face cu-a ei laba si gandeste:
"Tinereta, tinereta!" si oftand intra-n poiata;
Aparata de-ntuneric ipocrita cea sirata
Pe un pui nevrasonic inca alterata-l pricajeste.

Unde este invatatul cu talent fonognomonic
Sa compue un compendiu despre blandele impresii,
Ce un sunet numa-l naste in simtirile miresei,
Cum un cucurigu poate fi adanc, duios, demonic?!

Ce simtiri eroici, mandre, reprezinta cucurigul,
Cat curagi - ce osebire de-al gainei cotcodac;
Ce frumos ii sade creasta ca un rosu comanac.
De dorinta se-nfierbanta, de amor o trece frigul!

Si maximele batranei pe-o ureche toate-i iese,
Cum intrara pe cealalta. Sfatuiri contra iubirei

O-nvatara ce-i iubirea. Stie-atat ca c-o privire
Galisa poate sa prinda pe pasaua ce-si alese.

S-astfel ea facand la planuri se-nvarteste prin ograda
Si trezeste-n bucuria-i, din gandire somnoroasa,
Pe-un clapon, mahnit calugar, cu-aratare pantecoasa,
Fara creasta de mandrie, fara glas si fara coada.

Si, facand un paa! angelic, il intreaba de nu-i frate,
De nu-i var cu Don Juanul ce canta de gard dinc?lo.
Dar monahul cel sinistru zise tragic: - O! Apollo
Ma fereasca sa fiu ruda cu-aste firi intunecate.

Nu! pe mine preuteasa zeitatii pamantene
Langa focul cel de jertfa, pe altar de caramida,
M-a lipsit de demnitatea de cucos - ca sa-mi surada
In a mea lipsa de patimi a lui Plato fenomene.

Cu privirea mea cea casta, de-nteres ne-nfluintata,
Vad in lume si in lucruri numai samburul si-ideea;
Prototipu-l vad in toate, si cu-a geniului scanteie
Vad cucosul lui Mohamet cu-aratare luminata.

In sublime revelatii a misterului etern,
Multamesc vestalei groase ce-mi crea aceasta soarta;
Dumnezei or s-ospateze umbra mea cand va fi moarta,
Inchin viata-mi cugetarei - un Pitagoras modern!

El reintra in chilie, iar puicuta sta pe ganduri.
Si mereu prin minte-i imbla demnitatea de cucos:
"Ce-i lipseste lui Chirila, ce au verii lui fierosi
Si el n-are?" Astfel dansa meditand imbla pe scanduri.

Dar ii bate inimioara. Ea la gard se duce iarasi,
Sa priveasca iar la idol, cu-a lui pas de maiestate,
Creasta rosa, pieptu-n care inima barbata bate.
Cum ar vrea ea ca sa-l aiba de-al juniei ei tovaras!

Cum se teme ea acuma!... El o vede s-o saluta.
Ochii-i ard si el ii spune maguliri cavaleresti.
"Nu! - el zice in ton liric - pentru flacare ceresti
Nu exista ingradire, cat de nalta e trecuta".

Vrea sa zboare; dar Sibylla cu a maturei magie,
Ea, ce poarta grija scumpa pe-al vestalelor palat,
Il loveste si alunga cavaleru-naripat...
Si in urma lui puicuta se uita cu nebunie.

Suferintele lui Werther se urmeaza-n pieptu-i toate,
Desi nu ca el eroic vrea cucosul sa s-ucida;
El iubeste - ea socoate cum portita sa-i deschida,
Dar rusinea-i virginala de la scopu-i o abate.

"Nu, nu! Ca din intamplare, ca dinc?lo ratacita,
Sa ma afle cumva noaptea si sa-mi caute chichita".
Si cand luna imple noaptea, trist, ea urca o capita,
Sare gardul si timida lin paseste indragita...

Ramaneti cu bine toate a copilariei soate,
Caci instincte tainuite au invins in ea fecioara.
"Ce-am sa pierd?, gandeste dansa, tot imi spun de o
comoara
De pazit grea, ce odata trebuie s-o pierzi in viata".

Dar deodata el s-arata - rusinoasa vrea sa zboare,
El alearga dupa dansa - cum ar vrea si cum n-ar vrea;
Cum ii place sa se lase prinsa. Sub aripa-i grea,
Ea se simte fericita, desi-afecta suparare.

- Vrei sa fugi?, suspina dansul, ma urasti atat de tare?
- Te urasc! surade dansa cu-inocenta siretie,
Cum sa nu te-urasc, tirane, cand tu vrei sa-mi faci rau mie?
El jura ca nu, si cere botisor de impacare.

Cum sa nu-i dea? Poate dansa sa refuze-o rugaciune,
Spusa cu delicateta si poetic-formulata?
S-ar cadea ca sa reziste? Sade bine? Infocata,
Fericita e ca pierde ce-ndoieste pretu-iubirei.

Ceru-ntinde sus senina-i panzarie de azur,
Ca cusuta e cu stele tremurand de-aurul lor grele.
Cand o-acopar a lui aripi, cand il simte pe-a ei sele,
Inocenta-i sangereaza, i se-ntuneca-mprejur.

Tine mult aceasta dulce, amoroasa nerozie.
Al ei suflet se topeste de-ntunericul molatec,
Simte pare c-o patrunde un piron ros de jeratec
Ce-o omoara s-o turbeaza, o-ndelira si-o sfasie.

Ochisorii si-i inchise, ca topita sta acuma
Si in vocea ei muiata pipaieste nenteles.
El o mangaie, o-ncredinta ca de cer a fost trimes
Si merit ca s-o iubeasca si sa-i joace dulcea gluma.

- Tu!, ea zise, ce frumos esti, rege-al lumei de gaine.
Eu te iert! amoru-ti dulce ca si miros de garofa.

Si ca-n vechile tragedii el raspunde-n antistrofa:
- Tu esti Venus in poiata, ochii tai - ceresti lumina.

Din istoria puicutei asta-i partea cea intaie,
Asta e icoana scumpa-a saptamanelor de miere;
"Poezia-i intervalu-ntre placere si placere" -
Optimist filosofeaza cu cucosul, ce-o tamaie.

Dar curand al ei caracter si simtirea ei naiva
Se schimba-n cochetarie. Cucoseii cei mai tineri
Implu curtea stralucita a motatei noastre Vineri
Si la glasul lor subtire ea s-arata milostiva.

Al gainariei-Adonis, cu privirile-ndraznete,
Petit-crev? blazat, ironic, cu pasiuni titanomahe,
Obiectiv croniceii zilei a gainelor monahe,
Pe tipic ii face curte - Lovelace de la cotete.

Cu placere ea admite curtea junelui sagalnic.
Orice-obraznicie, ruga, ea ii trece cu vedere,
Ca-n sultanul vechi sa-escite gelozie si durere -
Vai! de unde poate crede un sfarsit atat de jalnic!

Caci sultanul, care-o crede cum ca e necredincioasa,
Tanarului Cicisbeo el acum cata pricina.
Cu curagi el se ridica, creasta-i rosa se-nvenina
Si lugubru el ii zice: - Fugi sau mori tu, ticaloase!

Fat-Frumos gatu-si indoaie indarat si ii raspunde:
- Nu m-atinge-a ta insulta, tu, de-origina plebeu -
Diferinta prea e mare, cine esti? si cine-s eu?
Eu petrec si eu fac curte cui voiesc si orisiunde.

- Te-oi sili sa lupti cu mine! iritat striga sultanul
Isi zburli penele-n ceafa si cu furie s-arunca,
Lupta crunt, pe cand deoparte sta nefericita prunca,
Urzitoarea Iliadei, ce isi plange Don Juanul.

Se trantesc, se rup cu ciocul si mananca tavaleala -
Obosesc. Se naste-acuma pe-o minuta armistit.
Dar curand se-ncaier iarasi. Don Juanul cel pestrit
Cade-n sange si sultanul trambita pe el cu fala.

Iara dona nu tradeaza ce-n simtire-i se petrece,
Nu tradeaza de-i durere, voiosie, nepasare -
Poate vru sa deie pretul partii cei invingatoare
Si de-aceea ramasese ca si marmura de rece.

Ci profetic se arata preoteasa culinara -
Ia pe mort in poala-i sacra, de-a lui haina il despoaie;
Ea il spala-n apa sfanta, si in scumpe maruntaie
Pun miresme felurite pentru jertfa mortuara.

?N-invertiri misterioase peste focul vetrei sfinte,
Ea-l intoarce, curatindu-l de lumestile-i pacate.
Palamarul ce slujeste pamanteasca zeitate
In Olymp il ia si-l duce, jertfa zeilor fierbinte.

Si in rasuri nesfarsite, artificia de glume,
In vorbiri spirituale, observatii invatate,
Despre-a artei culinare mari mistere-ntunecate,
In divina nepasare, ei stau jertfa s-o consume.

Vai, de ce nu tine nimeni o oratie funebra
Si nu-ntoana-un De profundis pentru soarta-i mucenica!

Peste-a raclei portelane nici o lacrima nu pica.
Inima zeilor lumei, de ingrata, e celebra.

Ori n-au fost eroi in lume, intelepti si virtuosi -
Unii-n lupte pentru bine a lor sange si-l varsara,
Ceilalti langa lampa alba santa viata-si consumara
Sa-i lumine - ca sa aiba soarta bietului cucos?

Oare el nu are-asemeni soarta oricarei fiinte?
Suferintele uneia bucurii ii sunt altora;
Viata multora se stinge spre-a hrani viata mult?ra
Si mancarea reciproca e-a istoriei fiinta.

Bietul rac! De viu l-arunca ca sa fiarba-n vinul cald.
Cate sufer? - ce-i pasa celui care nu e rac!
Ce ii pasa pasaruicei ce munceste pe-un gandac
Sau paingenu, ce suge capul mustei de smarald.

Pasaruica ia in sine simtul, gandul dintr-un greier
Ce ucide. Al lui suflet pe-al ei suflet ?navuteste...
Si cucosul care moare naste-n cel ce-l mistuieste,
Cine stii ce simt in suflet, cine stii ce gand in creier.

Dar sultanul spre durerea puiculitei lui naive,
Ce-omori-n duel pe-un tanar de-o sperant-atat de mare,
La racoare-i pus sarmanul, ca sa cugete-n mustrare
L-ale codicei penale paragrafe respective.

Deci puicuta vaduvita singuric-acum ramane.
?N-inceput isi plange soarta si parea nemangaiata;
Dar curand cucosi mai tineri implu partea neocupata
A duioasei inimioare de amor si jale pline.

Ea invata ca sa uite. Ca marquiza de Chatelet,
Care pe Voltaire batranu-nlocui cu Saint-Lambert.
Pentru inima-i vicleana cucoseii nu se cert,
Caci din tanar in mai tanar ?n-academia-i ii i?.

In curand ea pierde-n curte tot al noutatii farmec.
Nu-i cucos ce nu-i luase tot ce-o puica poate da,
In curand alte gaine al ei nimb l-intuneca,
Cum odata-l intrecuse, pe Harun, vizirul Barmeg.

In zadar li imputeaza a lor ganduri senzuale.
"De - raspunde cu-ironie unul din amantii fosti -
Inima-mi intreag-a ta e - dar ce vrei - noi suntem prosti,
Simtul imbla dup-o carne mai tanara si mai moale".

In curand cade pe ganduri, deveni curand bigota;
Cum se-ntampla, din Phrinee deveni calugarita.
Limba-i imbla, ascutita ca la vechea-i protectrita -
Poiata afuriseste si ograda poliglota.

Si atunci gainareasa de caderea-i se indura:
Desparti gainarimea cu viata imorala
De chilia solitara a puicutei, ce isi spala
A trecutului pacate prin asceza cea obscura.

Ea cata societatea parintelului Chirila,
A claponului lugubru cu humorul lui de bute;
El iubeste-n ea ideea frumusetii cei trecute,
In matroana desflorita vede inca pe copila.

Ea vedea in inteleptul cu-aratare reverenda
Prototipul cucosimei, pe-al cucosilor cucos,

Cand cu flori de-oratorie si cu ochi bisericosi,
Adancit platonizeaza in tirada somnolenta

Astfel dar fin? si dansa drumul sortii pamantene:
Arde lumanarea vietii pana la un capitel.
Si acum la batranete, sa-l uzeze si pe el,
Ea drept candela l-aprinde fiintei suprapamantene.

Untdelemnul-n sant-pretinsa vatra a bigoteriei
E acelasi ce-n amoruri pamantene-a licurit;
Duhul sfant in chip de porumb nu din cer s-a pogorat,
Ci mai jos de brau l-avuse Iosif si l-a dat Mariei.

Iara voi, ce-n nopti cand luna peste varfuri de copaci
Ca un scut de-argint rasare, implind lungile alee
C-umbre negre si dungi albe - urmariti pe vro femeie,
Suppusand sub a ei poale mult mai mult decat doi craci;

Voi, ce-uniti tot universul in zambirea mintii scurte,
Ce catati gandiri de inger ?n-ochii mari cari va par
Doua nopti insprancenate, - vie-va-n minte macar
Cum ca demonul din ochii-i e acelasi de sub burta.

Ah, ganditi o clipa numai la sulita cu varf ros
Si la rana ce o face, sangele-inocent ce-l varsa -
Ca sa vezi cate iluzii minte inima cea arsa,
Pe cand do?a e-o gaina si seniorul un cucos.

Deci dara, boieri de cinste, ca-mi facui tot boierescu
Mai cu rime, mai cu vorbe, cand de sama, cand de claca;
Am ajuns la deciu - ma scarpin - inchid cartea mea posaca

Si cu multa plecaciune vi se-nchina
- Minunescu.

CALIN NEBUNUL

Fost-a imparat odata si trei fete el avea,
Cat putea privi la soare, da? la ele ca mai ba.
Una decat alta este mai frumoasa de poveste,
Dar din ele-acuma doua mai era cum mai era,
Nu ca doar ai pute spune cum ca-a fost asa s-asa,
Nici o vorba de poveste, cer cu stele presarat
Nu ajung la frumuseti astor fete de-mparat.
Dar desi nu-ti poti da vorba despre ele cu cuvantul,
Mintea tot le-atinge umbra, ochii lor i-ajunge gandul,
Dar de cea mai mijlocie nici un gand sa n-o masoare,
E o floare de pe mare, cine-i cata-n fata moare.
Multi feciori de imparati, de razboinici laudati
Le-au cerut ca s-o li-o deie, ca cu chipul de femeie
Sa-mpodoabe c-o icoana viata lor cea nazdravana,
Da-mparatul nici gandeste sa li deie-asa comoara,
Ale casei lui mai mandre si mai trainice odoara.

Da-ntr-o sara-n drum de tara cine dealul mi-l coboara?
Trei feciori voinici de frunte ca trei soimi voinici de munte,
Vin in zale imbracati, pe cai negri-n calicati,
Spitelati, usori ca vantul, de-o frumuseti-ntunecoasa,
Au venit sa-i ceara, Doamne, fetele cele frumoase.
Dar mai bine-ar fi sa-i ceara tot bielsugul de pe tara!
Si ce nu se pun de-i cer trei luceferi de pe cer!
De-ar pute, de n-ar putea, trei luceferi el li-ar da,
Dara fetele lui ba. Unu-atunci din ei s-a dus

Si in noaptea cea senina ca sa fluiere s-a pus:
Vine-un nour, ce-i de nour? Vine-un vant - da? ce-i de vant?
Vine-o ploaie de sivoaie si furtuna pe pamant,
Si in nori hraniti de fulger si pin rauri de scantei
Zboara fetele rapite, duse-n lume de cei trei.
Scrie carte imparatul, scoate veste-n tara toata,
Cine s-ar gasi pe fete de la zmei sa i le scoata,
Sa le iee de neveste si cine s-ar ispiti
Toata-mparatia mandra intre ei va imparti...
Nu-si mai pieptana nici capul de atata suparare
Si lasase ca sa-i creasca peste piept o barba mare,
Care cade jos in noduri, ca si caltii ce nu-i perii,
Sta sa creasca iarba-ntr-insa, s-imble gaze ca puzderii.
Nu mai ese sara-n prispa sa stea cu tara de vorba.
Ca un pomatuf de jalnic si tacut ca o cociorba,
S-a uitat de mult luleaua si cloceste tot pe ganduri,
Doara plosca-l mai ocheste de pe-a policioarei scanduri.

Dar in satu cela-n care sedea imparatul dornic
Era si un om de sama, un fruntas... fusese vornic;
Avea trei feciori din cari doi or fost cum or fi fost,
Oameni harnici si ca lumea, da cel mic era un prost.
Catu-i ziua sade-n vatra si se joaca in cenusa,
Prost ca gardul de rachita, sui ca clanta de la usa.
De vorbeste, cine-asculta? Stie ca nu-i de vo sama.
Toti ii zic: "Ne-aude Tontul", da pe el Calin il cheama.
Cei doi frati se ispitira si au zis: - Haidem si noi,
Dulce mar e-mparatia, de ne-a-ntoarce inapoi
Dumnezeu din calea lunga. Cine-a fi sa le gaseasca,
Tot voinic din asta lume, de vita pamanteneasca!
Deci, cum vrura sa se duca, zice prostul: - Hai si eu!

- Hai! ca tot n-are ce face, s-asa imbla teleleu,
Ne-a tine de-urat uitucul s-a pazi la noapte focul.
Deci facur-un arc puternic si vorbira ca-n tot locul
Unde va cade sageata, ei sa steie de popas.
Repezi atunci cel mare o sageata din parlaz.
Mers-au ca vo doua zile, s-au gasit. Cel mijlociu
Arunca si tot pe-atata, ba s-oleaca mai tarziu.
Dara cand zvarli nebunul, mers-au ei trei luni de-a rand,
Zi si noapte, pan? gasira-a lui sageata in pamant.
S-ajungand au scos amnarul, au scos cremene si iasca,
Ca s-atate foc in codru, sa se-ntinda s-odihneasca.
Dar intai se sfatuira ca pe rand sa steie paza
Si pe foc sa puie vreascuri, a se stinge sa nu-l lase,
Hotarand ca celui care va lasa sa se potoale,
Va lasa sa-i prinda noaptea, ei sa-i puie capu-n poale.
Se culcara doi. Cel mare sa pazeasca au ramas.
Dara pe la miez de noapte auzi-n vazduh un glas.
Vine-un zmeu in solzi de crita cu trei capete si, lui:
- Cum de calci mosia tatei, far? de voia nimarui?
Hai la lupta... Se luptara si-l lovi voinicul rau,
Facu trei capiti de carne din trei capete de zmeu,
Si cand cei doi se trezira: - Uite, voi cat ati dormit,
Ce mai lupt-avui grozava si ce treab-am ispravit!
A ramas in noapte-a doua ca strejariu cel mijlociu
Si tot pe la miezul noptii prin vazduh aude-un chiu

Si pin vant vazu cu-aripe sunatoare, fioroase
Patru capete cumplite pe doua umere groase.
- Hai la lupta, mai voinice, cum facusi de te vazui,
Cum de calci mosia tatei far? de voia nimarui?
Dar voinicul il omoara si, ca vai de mama lui,

Patru clai de carne face el din capetele lui.
Cand cei doi iar se trezira, au vazut a lui isprava,
Isbandirea stralucita dintr-o lupt-asa grozava.
Si cand iar i-apuca noaptea, lui Calin de grija-i dara
Sa pazeasca bine focul de a noptii crunte fiara.
Cand acum in noaptea-a treia strajuia Calin, deodata,
Auzi un vuiet mare si-nainte i se-arata
Cu opt capete cumplite un zmeu mandru nasdravan,
Cu ochi rosii de jeratec si cu sufletul avan.
- Haide-ha, Calin Nebune! Cum venisi nu te-i intoarce,
Nici s-a fierbe pentru tine, nici s-a tese, nici s-a toarce!
Se lupta Calin Nebunul, mai ca sufletul sa-i steie,
Iara zmeul cel puternic cat de cat sa nu se deie.
El taindu-i o ureche, cade-n foc un strop de sange
Si in noaptea cea adanca tot jeratecul se stinge
Si in negrul intuneric intr-o lupta oarba, cruda,
Mani de fier in piept i-nfige; zmeul ostenit asuda,
Gafaie pe cele-opt gaturi, sub genunchi Calin il tine
Si cu sabia-i rateaza a lui capete pagane.

Dar acuma-mi sta pe ganduri - ce sa faca el - foc nu e,
Fratii se trezeasca numai si capul o sa-i rapuie.
S-a luat si el si merge suparat inspre padure
Cu un harb plin de funingini, subsuoara c-o sacure,
Sa gaseasca vun carbune. Pe-un copac inalt se suie,
Pe-ntinsori de codri negri aruncand privirea suie,
In adanca departare el vazu zare de foc,
El coboara si porneste ca s-ajunga-n acel loc.
Intalneste-un om in drumu-i cam grabit din cale-afara:
- Buna noapte! - Tam mitale! - Cum te cheama?
- De-cu-sara.

- He-he-hei, mai De-cu-sara! Ian mai stai, ca nu-i asa?
Ce cati tu noaptea-n padure, colinzi lumea iac-asa?

Cot la cot Calin il leaga cu odgonul de un pom
Si se cam mai duce, iata ca in cale-i iar un om.

- Buna noapte! - Tam mitale! - Cine esti? - Sunt
Miez-de-noapte!

- Elelei! Ce cati in codri, pepeni verzi si stele coapte?
D-un copac si p-esta-l leaga si, cum merge pe carare,
Iar un om pin intuneric inaintea lui rasare.

- Buna noapte! - Tam mitale! - Cum te striga? -
Zori-de-zi.

- Ei, cumetre Zori-de-ziua, ia opreste-oleaca-aci.
Hai, si stand de vorb-o tara, sa mancam pasat cu lapte,
Vin incoa ca bate luna - hai la umbra - tot ii noapte.
- Omule, ce-mi cati pricina... sunt grabit... - Ce-atata graba?!
Ciorilor! ia nu mai spune, stiu ca nu ai nici o treaba!
Il lega si pe acesta, ca pana va gasi foc,
Ziua sa nu se mai faca si vremea sa stea pe loc.
El ajunge. Intr-o groapa mare arde-un foc avan...
Pe-o parechi de pirosteie clocoteste un cazan,
Doisprezece zmei in juru-i dorm adanc intinsi pe burta,
Imprejur de pirosteie se cocea o mare turta
Si-n cazan, notand in zama, clocoteau vo doua vaci.
"Hei - isi zise nazdravanul - dete badea de colaci!"
Si desi in fata vetrei dorm sezand zmeoaice mame,
El, atins de-acea mireasma a clocotitoarei zame,
Doi taciuni lua in harbu-i, un carbune in lulea,

Si luand o bucatica din o vaca ce fierbea,
Iata, curge-un strop fierbinte pe a unui zmeu ureche.
Asta tipa cu-ngrozire ca un bou impuns de streche.

Toti treziti pun pe el mana, unu-l leaga, altu-l tine,
Unu-i tasala padurea, cetluindu-l cole bine.
Sfatuiesc ca sa-l omoare. - Da?, ma rog dumilorvoastre
Cine si-ar mai pune mintea cu asa obrazuri proaste
Cum-s eu, maria-voastra! Ma lasati ca-s om sarac,
De cand sunt n-am vaz?t turaua, nici macar de la petac.
Zise unul catra dansul: - Daca tu ne-i put? face,
Fata-mparatului Rosu s-o luam, poti merge-n pace.
- Ce n-o luati domnia-voastra, ca sunteti mai tari, mai multi?
- Ei, pe noi ne simte-ndata, sa ne-apropiem desculti,
Suntem duhuri necurate si-mparatul cela Ros
Are-n vatra in cenusa un catel si un cucos;
Nazdravani-s, bata-i naiba, cum ne simt ii vezi ca-ndruga,
Unul bate, altul canta... s-o tulim urat la fuga.
Sa s-apropie nu poate decat omul pamantean.
- De-i asa, poi las? pe mine... zice Strolea cel viclean.
Il dezleaga si-l urmeaza... El vazua atunci legat
Un voinic care, cand vede ca zmeii s-au departat,
Se smuci lasand in urma a lui mani si-n codru piere.

Luna iese dintre codri, noaptea toata sta s-o vada,
Zugraveste umbre negre peste giulgiuri de zapada
Si mereu ea le lungeste si suind pe cer le muta,
Parca fata-i cuvioasa e cu ceara invascuta;
Si cu neguri imbracate-s lan, dumbrava si padure,
Stele galben tremurande misca-n negurile sure,
Intra-n domele de nouri argintii multicolore,
De-a lor ruga-i plina noaptea, a lor dulci si moi icoane
Imple vaile de lacrimi de-un sclipit imprastiet
Cand in carduri cuvioase sus pe cer se misca-ncet.
Inradacinata-n munte cu trunchi lung de neagra stanca,

Repezita mult in aer din prapastia adanca,
A-mparatului cel Rosu sta mareata cetatuie,
Poalele-i in vai de codri, fruntea-n ceruri i se suie.
Si prin arcurile-nguste faclii rosii de rasina
Negrul noptii il pateaza cu bolnava lor lumina,
Ranind asprul intuneric din a salelor lungi bolti,
Zugravind in noaptea clara a ei muchi si a ei colti.

Pe carari sapate-n stanca zmeii si Calin se suie,
Numai luna ii imbraca cu lumina ei galbuie
Si pandind trec uriasii de pe-o stanca pe-alta stanca;
Intr-o sura departare murmura valea adanca,
Numai pe paretii netezi ai stancimii indelunge
Ei arunc umbre gheboase, uriase, negre, lunge,
Ce in siruri tupilate dupa ei se misca, pare.
Noaptea-ntinde maretia-i, lunca doarme, lunca moare,
Si calcand incet cu greul lor s-apropie-n tacere.
El ajung la poarta mare, ferecata cu putere,
Ce nu-i om s-o poata trece. Dar Calin, suit pe zid:
- Hei, veniti, zmeilor, zice, poarta nu pot s-o deschid,
Dara unul cate unul v-oi lua coala de chila
Si pe sus va trec in curte... Abia-apuca sa li-o zica
Si ei unul cate unul s-apropie, si de-a randul
El la fiecare-i taie capul de chila tiindu-l
S-a lor trupuri moarte-arunca raschiete in ograda
Si in urma sare dansul, ca sa vada, ce-a sa vada?
Imparatul de zid strasnic si de poarta ce avea,
Ferestrele stau deschise si usile se crapa.
Scari batute-n pietre scumpe repede voinicul suie,

Intra-n casele frumoase din inalta cetatie,
Pe covoare moi el calca, intra in acea odaie,
Care-i plina de a lunei blanda, tainica bataie.
Pe paretii icoane mandre zugravite-n umbra par
Cum ca chipurile din ele dintre codri mari rasar.
Pe un pat de flori frumoase, proaspete si ude inca,
Doarme fata cea vestita si-n visarea ei adanca,
Ea zambind isi misca dulce a ei buze mici, subtiri,
Innecata de lumina si miros de trandafiri,
Iar din pod pan-in podele un paingan de smarald
A tesut panza subtire, tremurand in aer cald,
Si in care luna bate de scilipeste viorie
S-o incarca cu o bura, diamantoasa colbarie.
Si prin mreaj-asta vrajita vedeai patul ei de flori,
Ea cu umeri de zapada si cu parul lucitor
Si mai goala este-n somnu-i, numai bolta nalta, sura
A ferestei este rece si simtirea nu o fura,
Dar de panz-acoperita-i cu un colb de piatra scumpa.
S-apropie-ncet voinicul si cu mana va s-o rumpa,
Apoi lin o da-ntr-o parte, peste fata se inclina,
Pune gura lui fierbinte pe-a ei buze ce suspina,
Ia inelul ei cel mandru de pe degetul cel mic...
Si se-ntoarce in codreana-i noapte tanarul voinic.
Langa zmeii morti cand trece, limbile le taie el,
Le aduna sangerande si le pune-n testemel,
Trece zidul si porneste iar la drum pan? ce ajunge
La cazanul care fierbe in mijlocul verzii lunce.
Pe-o zmeoaica mum-o taie, pe-alta o scapa in pripa,
Ia din nou in harb taciune s-un carbune pune-n pipa,
Ia cazanul intr-un deget si in altul el ia turta

Si se-ntoarce iar la fratii, fluierand cu minte scurta
Toate cantecele rele ce-n viata-i le cantara...
Deslega pe Zori-de-ziua, Miez-de-noapte, De-cu-sara,
Din cazanul care-l duce dandu-le de drum merinde.
Abia-ajunge-unde dorm fratii, abia focul il aprinde,
Ziua cea intarziata navali din rasputeri
Si ca repezit in aer soarele se-nalta-n ceri;
Fratii lui atat dormira cat intrase in pamant
De un stanjen si-i impluse frunza adunata-n vant.
Se trezira. - I! Caline, lunga fu si noaptea asta,
Dar nimic el nu le spune ce facuse-n vremea-aceasta,
Ci plecand ei mai departe tot Calin arcu-ncordeaza
Si, zburatuind, sageata trece-n lume ca o raza,
Vajaie-n vazduh cumplita; ei urmeaza unde-i cheama,
Pan-ajung in faptul noptii la padurea de arama.
- Mai, fartati, Calin li zise, nu-ti pute trece prin cranguri
Si prin codri isti de-arama, ramaneti aicea singuri,
Va claditi ici o coliba, va sapati groapa de vatra,
Singurel voi merge numai pe cararile de piatra,
Sa vedem ce-a fi cu mine. Ei se pun de il asculta
Si el trece in padure far-a pierde vorba multa
Si la orice pas el face, codrul simtitor rasuna
Si pin mrejile de frunze glasuri trec ca o furtuna,
Caci o struna-i orce creanga si o limba-i orce frunza.
Luna doar, trecand pe ceruri, voind codrul sa-l patrunza,
Imple noaptea-i aramie cu mari dunge de omat
Pe sub cari, rascolite, fulger apele incet.
Si deodata-n codrul mandru el aude de departe
Rasunand un glas de fata, ce venea din lunci desarte

Si urechea i-o desmiarda; el asculta sub un trunchi
Si cantarea dureroasa il patrunde in rarunchi:

Greierus ce canti in luna
Cand padurea suna,
Cum nu stii ce am in mine,
Greiere straine?
Ca te-ai duce de-ai ajunge
Noaptea de te-ai plange,
Ca o pasere maiastra
La noi in fereastră.
Vai de picioarele mele,
Pe-unde imbla ele?
Vai de ochisorii mei,
Pe-unde imbla ei?
Inima-n mine-i bolnava,
Floare de dumbrava,
Si vai lacrimile mele,
Cum le vars cu jele!
Du-te greier, du-te greier,
Pan? la munte-n creier
Si priveste-nduosata
Zarea departata,
Lumea-ntreaga o colinda,
Mergi la noi in grinda,
Spune-i mamei! "Ce-am facut
De m-a mai nascut,
Caci ar fi facut mai bine
Sa ma ia de mane,
Prefacuta ca ma scapa
Sa m-arunce-n apa,

Caci de cer ar fi iertata
Si de lumea toata".

Nainteaza si o vede langa apa aramie,
Culegand flori amortite de pe maluri cenusie
Si punandu-le in poala grea de florile de piatra.
Lumineaza luna-n ceruri ca un foc pe-o mare vatra,
Coltii muntilor ce rupt-i-s, uriase stanci de cremeni,
Ce paretii si-i ridica indaratnici, suri asemeni,
Vantul care trece-n suier, noaptea sura si bolnava,
Imple cu salbatecie aramoasa-acea dumbrava.
- Buna vreme, fata mandra de-mparat, Calin ii zice.
- Multamim, raspunse dansa, tinerel flacau voinice!
Ce cati tu? Ce vant te-aduce? Nu stii ca om pamantean
Nu poate calca padurea de barbatul meu avan?...
- Stiu, fetita-mparatita, dar nici frica n-am, nici teama,
Ca el zmeu e si puternic, dar si eu - Calin ma cheama.
Cum vorbeste, iata zmeul vine iute ca un vant,
Cu o falca-n cer el vine si cu una pe pamant.
- Buna vreme, zmeu de cane! - Multamesc,
Calin Nebune!
- Am venit sa-ti iau nevasta. - De-i pute, de ce nu? Bune
Sunt de zis ce-ti vine-n minte, dar mai greu e sa le faci,
Zmeul codrilor de-arama nu te-asteapta cu colaci.
Eu mananc patru cuptoare, patru boi mi-ajung abia
Si de vin patru antaluri abia trag la o masea.
- Nici ca-mi pasa! Si la lupta in dumbrava ei se scoala,
Se apuca, de copacii tremurau de-nvalmaseala,
Tremura sub ei pamantul de-a lor pasuri apasate,
Scapara cremenea neagra a stancimei detunate.
Crunt Calin de mijloc l-imfla, pan? la varf de brazi il urca,

Ca pe-un lemn el il tranteste, pin copaci trupul i-ncurca,
Si-n genunchi apoi l-indoaie ca pe-un vreascur ce il frange,
I se imfla muschii vineti de otel pe cand il strange
Si lovit, pierzand simtirea, zmeul ca o musca moare,
Ce lovita este iarna de-o scanteie de ninsoare.
- Sa-mi ramai cu bine, fata, eu ma duc sa cat acum
Cele doua sori a tale... Se porni din nou la drum,
Trece codri de arama, de departe vede-albind
Si aude glasul mandru al padurilor de-argint.

Noaptea-n roua e scaldata, lucioli pe lacuri zboara,
Lumea umbrei, umbra lumei se amestec, se-nfasoara,
In padurea argintoasa iarba pare de omat,
Flori albastre tremur ude in vazduhul tamaiet,
Pare ca si trunchii mandri poarta suflete sub coaja,
Ce suspina pintre ramuri cu a glasului lor vraja,
Crengile sunt ca vioare pintre care vantul trece,
Frunze sun ca clopoteii, trezind ceasul doisprezece,
Si pin albul intuneric al padurei de argint
Vezi isvoare zdrumicate peste prund intunecand
Si sarind in bulgari fluizi pe pietrisul din rastoace,
In cuiabar rotit de ape peste care luna zace.
El aude-un cantec dulce, plin de lacrimi si de noduri,
Doina de simtire rupta ca jelania-n pohoduri,
Impland codrul de zapada, sufletu-i de-o jale mare,
Pare-i ca din piept de fata canta o privighetoare:

Asa-mi vine cand si cand
Sa ma iau pe drum plangand,
Lumea ce-a fi sa ma vada
Nici sa poata sa nu-mi creada;

In zadar ma mai jelesc,
Vara vine, codri cresc,
In zadar m-as bucura,
Iarna iar i-a scutura,
Si, de-mi vine, de nu-mi vine,
Tot arde inima-n mine.
Nici n-am cui sa ma jelesc,
Sa spun pe cine doresc.
Mult ma mir, Doamne, de mine
Cum nu m-ai luat la tine,
Mult ma mir ce-oi fi gandit,
Ce-am facut de n-am murit!

In vazduhul plin de-a noptii moale luminoasa ploaie
El vazu o fata mandra, imbracata-n lunge straie
De argint, ce sta ca umezi pe-a ei trup care tresare,
Ca o creanga mladioasa sub a vantului suflare.
Nalta e, subtire este, ochii mari adanci ridica
Parul ei de aur moale pana la calcaie-i pica
Si cu poalele ei albe sterge stelele-i senine,
Lacrimi lungi ce curg pe fata-i ca si fire diamantine.
"Nu uita cum ca seninul cerului este in astri,
Nu uita ca-n lacrimi este taina ochilor albastri.
E frumos pe cand din cerul plin de-o santa bogatie
Cade-o lacrima frumoasa in adanca vecinicie -
Dar de cad ranite toate, ceru-i negru si pustiu,
Nu-i naltime, nu-i albastru, e o noapte de sicriu.
Stea ce cade taie lumea ca o lacrima de-argint,
Pe seninul cer albastru frumos lacrimile-l prind,
Si din cand in cand varsate frumos lacrimi te prind,
Dar de seci intreg isvorul, vai de ochiul tau cel bland.

Pin diamantii tai se scurge sange fin de trandafiri
Si zapada viorie din obrajii tai subtiri -
Curge noaptea lor albastra, a lor dulce vecinicie,
Ce usor se poate stinge pin plansorile pustie.
Cine e nerod sa arda in carbune-o piatra rara
Si eterna-i stralucire s-o striveasca intr-o para?
Tu-ti arzi ochii si frumsetea - infinitul lor se stinge -
Si nu stii ce rapesti lumii? Ah, nu plange, ah, nu plange!"

Astfel el se socoteste. I-a cazut atat de draga,
Cat ar fi inflat in spate pentru ea lumea intreaga.
- Buna vreme, fata mandra de-mparat! - Multam, voinice,
Dar ce vant te bate-ncoace si ce rau te-aduce-aice?
Zise ea zambind - de multa vreme zambi-ntaia data,
Caci si ei ii cade drag el, desi n-ar vre s-o arate -
Stie ea de ce ii place, ca sa n-o prinda de veste,
Ce frumos il afla dansa, cum ii sta, ce drag ii este?
Dar deodata spaimantata de un sunet, ea ii spune:
- Fugi! ca dac-a veni zmeul, viata ta o va rapune!
- Vie numai! zise dansul... s-om vedea atunci cum ploua -
Nu se da Calin, saracul, nici cu una, nici cu doua.
Si deodata peste codri de argint vine in zbor
Zmeul falnic, care misca cu aripa varful lor,
Peste varfurile-nalte parca zborul lui il simti,
Frunzarimea cea miscata de aripele-i cu zimti.
- Buna vreme, zmeu de cane! - Multamesc, Calin Nebun!
- Am venit sa-ti iau nevasta. - Ba sa vezi ce-oi sta sa-ti spun:
Opt cuptoare manc de pane si opt boi si opt antale
Abia sunt un pranz puternic pentru trupul meu in zale.
Si vrei sa te bati cu mine? - Nici ca-mi pasa! - Aide, dara.
Suna frunza zgomotoasa, codrul din adanc rasare,

Tremura mai surd pamantul, oasele parca se rup,
Cand vanjosi si-ndoaie dansii a lor brate s-a lor trup,
Dar Calin in sus l-ardica si-l tranteste la pamant
De sun oasele ca harburi si zbor aripele-n vant.
Il omoara. Apoi zice: - Ramai, fata mea cu bine!
Merg sa scap pe sora mare si sa auzim de bine.
Trece selbele-argintoase, trece-o vale, un colcantaur
Pana vede dinainte-i rasarind padurea de-aur.
Mult frumoasa e padurea cu-a ei trunchi de aur ros,
Ce in frunza lor cea moale suspinau intunecosi.
Iarba lin calatoreste, o petala statatoare
Ce, sclipind cu mii de raze sub al noptii dulce soare,
Poarta-n galbenele-i unde spice cu margaritare,
Flori de mac ce imfla noaptea capul lor cel ros si mare;
Numai fluturi mici albastri si mari roiuri de albine
Curg in rauri sclipitoare de luciri diamantine
S-implu aerul cel dulce de cristal si de racoare,
A popoarelor de muste sarbatori murmuitoare.
Iar aude-un cantec mandru care codrul il trezeste,
Parca frunzele-l repeta, parca vantul tot il creste,
Si-nainte-i parca vede satul lui si i se pare
C-auzea doinind o fata chiar la ei in sezatoare:

Maica, maica, draga mea,
Ajunga-te jalea mea,
Sa te-ajung-un dor s-un drag,
Sa sezi toata ziua-n prag
Cu firut bagat in ac
Si tu sa nu-mi poti impunge
Pan? nu-i suspina si plange,

Pan? nu ti-a veni in gand
Unde-am fost si unde sunt.

Langa lacul cel albastru instelat cu nuferi mari,
Pintre trestii auroase ce se legan solitari,
Vede fata cea cu ochii cuviosi ca in biseric?
Fata-i alba ca zapada intr-un par de intuneric.
Ea in haina ei cea verde se inmladie bogata,
Cu flori albe-mpodobita, cu diamante presarata.
- Buna vreme, fata mandra de-mparat. - Multam, Caline,
Mult iti merge vestea-n lume, multe-am auzit de tine
Si prea rau de tine-mi pare c-ai venit sa mori aici,
Caci de vine zmaul numai rau ti-a merge, mai voinice!
- Toti se lauda cu mancarea. Spune-mi fata cat mananca
Zmeul tau, sa vad pe-acesta de il pot invinge inca.
- Doisprezece boi, antale tot pe-atatea, iara pane
Douasprezece cuptoare abia ii ajung sa cine.
- C-un antal de vin mai tare decat mine, zice cesta,
Dar va da Dumnezeu sfantul sa ma scap si de acesta.
Vine zmeul, vine iute, miscand codrii cei de aur,
Cu cap mare ca cuptorul si cu aripi de balaur.
- Hei, Caline, rau de tine! striga el si se arunca
Pe voinicul care-l prinde, invartindu-l jos in lunca.
Se luptara rau si zmeul cat de cat sa nu se deie.
- Hei, nevasta, zice dansul, da-mi sa beau si da-i sa beie.
Dupa ce mai odihnira, zise zmeul: - Mai Caline,
Nu s-alege-ntre noi lupta ci-ostenim asa, vezi bine,
Da? m-oi face-o para rosa si te-i face-o para verde
S-om lupta pan? din noi unul se va stinge si s-a pierde.
Para rosa este zmeul, para verde e Calin
Si in galbenu-ntuneric ei se lupta cu venin.

Se-nfasoara, de desfasur, mestecand a lor vapaie,
Fulgerand umbra din codri in a flacarei bataie,
Joaca-n juru-le dumbrava cand in umbra purpurie,
Cand incremeneste parca intr-o brum-adanc-verzie,
Cand in dungi inflacarate, bolti, carari in jur se casc
Sub lumini de curcubee repezi ce se sting cum nasc,
Falfaiesc ca doua candeli, obositi se-nvart, se-ncaier
Si aproape-aproape stinse s-urmaresc jucand prin aer,
Scotand limbe ascutite ca sa-nghimpe pe cealalta;
Ei jucau prin crengi inalte, pintre trestie, pe balta,
Balta tremura adanca, somnoros si lin sclipeste,
Azvarlind intunecata cate-o musca, cate-un peste
Catre flamele-ostenite... Peste ei de-odata zboara
Ca o pata de cerneala-n noaptea aurita-o cioara.
Zice zmeul: - Moaie, cioara, aripa-ti in apa, stinge
Flacara cea verde care nu-s in stare a o-nvinge.
- Imparate pr?naltate, moaie-ti aripa in apa,
Zice-atunci Calin, si stinge flacara rosa - ma scapa.
Iara cioara, cumu-i cioara, cum aude ca o urca,
Nici una, nici doua, iute se coboara, nu se-ncurca
Si lasand din bot sa-i cada doua picaturi de apa,
Potoleste para rosa, ce tresare, fuge, crapa,
Si cu botul o ciupest, curge sange ca fier ros,
Incat lacul cel albastru e-ncrusit ca vinul ros.
Zmeul a murit... Se face om Calin si se indreapta
Cu trei fete-mparatese unde fratii il asteapta.

Pe-ntinsori de codri negri un senin se desfasoara,
Ce-a lui stele mari si albe peste ele le presara.
Si la margine de codru ei aprind o focarie
Intr-o groapa cu cenusa... de juca trandafirie

Colibioara cea de trestii cu usita-i rezimata,
Impletita din rachita, cu curmei de tei legata.
La o plosca de vin negru stand de vorba bucurosi,
Parca-i zugravesce focul cu rasfrangerile-i rosi.
De asuprai ceru-i negru, pe-ntinsori de catifea
Sunt cusute-n umed aur ici o stea, colo o stea
Si asa senin e focul, cat le numeri paru-n barba,
Batatura cea din toale, pe carari fire de iarba,
Si ca merele de rosii stau fetitele-n vapaie,
Doua-s oachese ca sara, mijlocia e balaie,
Iar Calin, lungit pe burta si cu manile pe coate,
Cam cu chef le povesteste intamplarile lui toate
Si la capat se chiteste: - Mai fartati, socot asa:
Fata mare si cea mica le luati de v-or place,
Dara pe cea mijlocie - mi-o cazut draga de foc
Si nici ea nu zice baiu, bat-o hatrul de noroc.
Pe incet se stinge focul si s-acopere cu spuza...
El de manica o trage... si unind buza de buza
Ei soptesc... s-ar spune multe si nu stiu de und? sa-nceapa
Caci pe rand si-astupa gura, cand cu gura se adapa;
El o simte-n a lui brate tanara, rotunda, tare
Si ea tremura ca varga de otel de-a lui stransoare.
Isi ascunde fata rosa de iubire si sfiala,
Ochii-n lacrimi ii ascunde-n parul moale de peteala...
Si adorm. Somn greu ii varsa plumb in vinele-ostenite.
Fratii lui cand vad cat doarme, ei se pun pe sopotite
Si marunt se sfatuira ca picioarele sa-i taie,
Sa se laude c-omorara ei pe zmeii in bataie.
L-ar fi omorat, dar cesta, nazdravan fiind, nu pot.
Ei facura cum gandira si-l lasara-asa schilod.

La pornit pe fete scoala... Iar Calin de multa truda
Nu simti nici o durere, numa-n somnu-i greu asuda;
Chiar picioarele in traista i le iau, cu ei le-au dus,
Caci gasindu-le, cum fuse nazdravan, si le-ar fi pus
Iar la loc... In zori de ziua, el a doua zi trezit,
Vede cum il schilodise, ce sa faca amarat?
Vo trei zile dup-olalta se mai taraie in branci
Pin tufanii din padure si pin coltii cei de stanci,
Pan-ajunge ca sa vada un palat in vai de rai
Cat ca sa te uiti la dansul - de frumos - nu te-ndurai
Si aude-un glas cu jele, chiar o gradina de glas,
Care inima i-o rupe de-asa dor s-asa nacas.
Si cum in palat el intra, pe voinicul vede pare
Care manile-si rupsesse intr-a zmeilor prinsoare.
- Buna vreme, mai voinice! - Multamim frumos, Caline,
Ce-ai patit tu de picioare, ce rau dete peste tine?
Si Calin incepe-a-i spune cat patise pan-acuma.
- Hai, ne-om prinde frati de cruce. - Hai, ne-om prinde,
spune-mi numa
A cui esti si cum te cheama? - Eu fecioru-s de-mparat,
Codrii de-aur fur-ai nostri pan? ce zmeii i-au luat.
De cand i-ai ucis, Caline, iar ai nostri sunt. Cu chin
Singurel imi mai duc traiul ici in codri, mai Calin.
Amandoi insa in lume, tu schilod, eu fara mane,
Ici pin noaptea dumbravana si pin vai am duce-o bine.
Pin padurile-uriase, pin gradini si pin palat
Se primbla Calin pe gatul feciorului de-mparat.
Unu-n mani, altu-n picioare, uriasi fiind de boi
Au putere, pe atata cat le trebuie la doi.
Si trecand asa-n padure, ei aud fosnind in frunze, -

Trece-o umbra fugitoare ce tusnea sa se ascunza.
Calin mana si-o intinde si pe sus cand mi-o ridica,
Muma zmeilor pletoasa se zbatea racnind de frica.
- Fa-mi picioare, baba hatra, si lui mani, or te omor!
- De un stanjen mai la vale e, badica, un izvor:
Vara-te in el cu totul si-i iesi intreg. - Ei stai,
De-i asa - Calin, mehenghiul - baga-mi-te tu intai.
- Ba eu baiu, ca nu-mi trebui. Varati-va dumneavoastra.
Calin rupe-o creanga verde si o baga-n ap-albastra
Si uscat-o scoate iara. - I! cum ti-oi da pumni, tu baba,
Ai vrut sa ne-usuci, sirato, spune dreptul mai degraba.
- Sa vedeti, voinici, la vale, printre trestia inalta,
Apa vie tot sclipeste, se roteste colo-n balta.
Ei ajung la apa-n farmec si bagand o creang-uscata,
El o scoate numa-n muguri si cu frunze incarcata.
Se bagara-atunci in balta si-amandoi iesira-ntregi
Si pe bab-o aruncara in izvorul c-unde reci
Si cu apa moarta... Dansa se-nchirceste, se-naspreste -
Ca un trunchi uscat cu noduri pe izvorul mort pluteste.

Si acum se sfatuira veseli ei si bucurosi
Ca fartatul lui sa ieie fata-mparatului Ros.
Se gatira omeneste cu itari si cu cojoc,
Cu chimirul plin de galbeni, incinsi bine la mijloc
Si pe drumuri parasite ei se iau si se pornesc
Si trecand printr-o padure din tinutu-mparatesc,
Din tufari cu crengre grele el s-apuca sa adune
In basmaua pistruita ca o mana de alune.
Iata ca, ajunsi la poarta, auzir-un vuiet mare,
Chiuiri, halaiu de nunta, veselii de masa mare.
Cand la poarta - vad o baba de-ale noastre. - Buna sara.

- Multamim, voinici din lume. - Ce s-aude-aici afara?
- Ia,-mparatul... isi marita fata... - Cine-o ia, matusa?
- De, tiganul, bucatarul, un cioroi pistrui cu gusa!
Cica, bata-l naiba cioara, a ucis doisprece zmei.
Zise-atunci Calin pe ganduri: - Ia auzi, matusa hai,
Eu ti-oi da banet de sila, galbeni zimti chiar un caus
Daca cum vei sti, ghiontita, mi-i patrunde pintre usi
Si la masa dinaintea imparatului vei pune
Ca plocon pentru mireasa asta mana de alune.
Iara baba, cumu-i baba, da cu ghiotura sa treaca,
Mai ghiontita, mai sucita, mai impinsa cate-oleaca,
Intra-n casa unde-i masa, pune-n talger dinainte
Testemelul cu alune, far-a zice trei cuvinte.
Imparatul pune mana si alunele zglobie
Peste fata cea de masa duraind se imprastie.
Dar in mijlocul basmalei un inel in loc ramasa -
Un inel care-l pierduse de mult tanara mireasa.
- Tata, uite-inelul care intr-o noapte mi-a perit
Far? sa stiu nici cum, nici unde. - Cine dara l-a gasit?
Cine a-adus alunele-astea? Logofetii spun ca baba.
O strigara de la poarta sa s-urneasca mai degraba.
Cand, in locu-i cine, vine? Un voinic strein. El spune:
- Imparate prenatalte, eu vi l-am pus in alune.
Iara cioara cea de mire pe trei perini sade-n puf,
Slugi il apara cu creanga de muscute si zaduf;
Cum trecuse Calin pragul de sub el o perna cade,
Cum veni-n mijlocul casei nici a doua nu mai sade,
Cand ajunse la-mparatul si a treia sta sa cada,
Ca tiganului, vezi Doamne, nu i se cadea sa sada.
Zice-atuncea imparatul: - Cum, voinice, si cu cale

A ajuns inelul fetei in manile dumitale?

- Imparate prenataltate, iaca cum si iaca cum.

Da? tiganul nici mai stie, fata lui ii numai scrum:

- Imparate luminate, cum poti ca sa-mi strici hatarul?

Eu am omorat toti zmeii. - Cum tigane? - Cu satarul;
Ma inec daca l-ati crede... dar la fete tot imi schimba.

- Sa se cate zmeii, doamne, daca au varfuri de limba.

li catara si, ce-i dreptul, nici la unul nu era

Si Calin atunci le scoate si le-arata in basma.

Imparatul porunceste ca s-aduc-un armasar

Si de coada lui sa lege pe tiganul bucatar

Si de coada-i mai legara langa el un sac de nuci.

Cade-o nuca - o bucatica, astfel ii facu habuci.

- S-acum tu, voinice, zise, mi-i fi ginere. - Ba nu,

Alta fata, imparate, tare draga imi cazu.

Am un frate-nsa de cruce, tot fecior de imparat,

Si de mult ti-era s-o ceara, desi nu s-a cutezat.

Uite-l ice. Dara fata se cam uita vrand-nevrand,

Ca tot pe Calin Nebunul l-ar fi vrut ea mai curand.

Cindure ca cu feciorul era mai de o potriva,

La a ochilor lui jele s-a muet mai milostiva.

Deci facur-o nunta mare s-a tinut trei luni de rand.

Lautari, benchet, halaiuri, tot ce-ti poate trece-n gand.

Ce nu era? Draga Doamne, era nunta-mparateasca.

- Dar acum ma duc, le zice. Pe-a mea Domnul s-o pazeasca.

Nici nu stiu cum e, cum nu e. Geaba fratele-i de cruce,

Geaba tanara mireasa il mai tin cu vorba dulce,

Dor i-i, Doamne, si nici stie cum l-apuca-un dor avan,

Ca de cand n-o mai vazuse se scursese sapte ani.

Cand ajunse locul unde casa tatalui sau fuse,
El vazu palate mandre in livezi marete puse.
Si pe o campie goala el vazu de vite-o ciurda,
Dupa ea copil calare c-un ciomag in mana zburda.
Si parea ca are sase ai si-nca ceva mai bine.
- Buna vreme, mai baiete! - Multamim, voinic streine!
- Nu-mi stii spune cine sade-n aste randuri de palat?
- Doi voinici ce-au scos odata pe trei fete de-mparat
Din a zmeilor prinsoare... - S-au luat care pe care?
- Mijlociul pe cea mica si cel mare pe cea mare.
- Da? ce-i cu cea mijlocie? - La gaini au pus-o ei
Si sa vezi, voinic straine ca eu sunt feciorul ei.
Mama-mi spune cateodata, de-o intreb a cui is eu,
Ca-s a lui Calin Nebunul. Cine-o mai fi, nu stiu, zau!
Cand aude... numai dansul isi stia inima lui,
Ca, sa iertati dumneavoastra, de... era baietul lui.
- Da? ma rog, bade, ajuta-mi sa dau vitele-n ocol.

Insereaza... Stele implu tot seninul lin si gol...
Cu baiatu-n bordei intra si pe capatu-unei laiti
Lumina mucos si negru intr-un harb un ros opait,
Se coceau pe vatra sura doua turte in cenusa,
Un papuc e intr-o grinda, celalalt e dupa usa,
Pin gunoi se primbla iute leganata o ratusca
Si pe-un tol oracaieste un cucos inchis in cusca;
Harae-n colt colbaita noduros rasnita veche,
In cotlon toarce motanul pieptanandu-si o ureche;
Sub icoana afumata unui sfant cu comanac
Arde-n candela-o lumina cat un sambure de mac,
Pe-a icoanei policioara busuioc uscat si minta
Implu casa de-o mireasma piparata si prea sfanta.

O besica-n loc de sticla e lipita-n ferastrie,
Pintre care trece-o dunga mohorata si galbuie,
Cofa-i alba cu flori negre si a brad miroase apa,
De lut plina, razimata, sta pe coada ei o sapa.
Pe cuptorul uns cu huma Calinas cel mititel
Zugravise c-un carbune un clapon si un purcel,
Cu codita ca un sfredel si cu fuse-n loc de laba
Cum i se sedea mai bine purcelusului de treaba.
Pe un pat cu paie numai doarme tanara-i nevasta,
In mocnitul intuneric fata ei langa fereastră...
Si tot sufletul dintr-insul pare-atunci ca si-l inhoalba
Si-l aduna-n ochi de trece peste fata ei cea alba.
El s-asaza langa dansa, fata ei o netezeste,
O desmiarda cu durere, o sarut,-o dragosteste,
Pleaca gura la ureche-i, bland pe nume el o cheama,
Ea deschide somnoroasa lunge gene de arama
Si adanc la el se uita, i se pare ca viseaza,
Ar zambi si nu se-ncrede, ar striga si nu cuteaza,
El din patu-i o ridica si pe pieptul lui o pune,
Toata viata-i se aduna-n al ei san rotund si june.
Ea se uita si se uita... muta... un cuvant nu spune,
Doara rade c-ochii-n lacrimi, sperziata de-o minune,
S-apoi ii suceste parul ?n-a ei degete subtire
Si-si ascunde fata rosa pe-al lui piept duios de mire.
El stergarul i-l desprinde si-l impinge lin la vale,
Drept in crestet o saruta pe-al ei par de aur moale
Si barbia ei ridica, s-uita-n ochii plini de apa
Si pe sanu-i o desmiarda si din gura-i se adapa.

Dar a doua zi voinicul manios intra-n ograda,
Fratii lui, cum il vazura, la genunchi veneau sa-i cada:

- Iarta, frate, caci gresala, zau, de mult ne-apasa pieptul!
- Ba nu, fratilor li zise, sa vedem ce e cu dreptul,
Sa facem o boamba mare, s-aruncam spre cer in sus,
Si tustrei sa stam sub dansa pe cand va cade de sus,
Sa vedem ce-a sa gandeasca Dumnezeu si ce-a sa zica.
Astfel, cum ti-ai face cruce, ei se pun alaturi... pica
Boamba grea zvarlita-n ceruri, din cei doi facand farama.
Si Calin ramane singur, rau ii pare ca la nime,
Dara nici c-avu ce face. Impacat de-asta dreptate,
Lasa-n pace sa traiasca tinerele lui cumnate
Si facu o nunta mare dup-opt ai de-nstrainare.
Multa lume se dusesese ca sa vad-asa serbare.
Fui si eu... Dar cum facura o ulcica cu papara,
Mi-au batut caciula-n crestet si m-au dat pe us-afara,
Ma-nciudai urat. In grajduri pusei mana pe-un cal graur,
Cu picioarele de ceara si cu seaua numai aur,
De fuior ii era coada, capul lui era curechi,
Avea ochii de neghina si gandaci avea-n urechi;
S-am pornit pe-un deal de cremenii... picioarele se topeau,
Coada parae-ndaratu-i, ochii-n capul lui pocneau.
Cum vazui ca nu-i de bine, incalecai pe-o prajina
Si mergand pe ea de-a hale v-am spus si eu o minciuna.
Si incalecand pe-o sea, v-am spus-o toata asa.

FATA-N GRADINA DE AUR

A fost odat-un imparat - el fu-nca
In vremi de aur, ce nu pot sa-ntorn,
Cand in paduri, in lacuri, lanuri, lunca,
Vorbeai cu zeii, de sunai din corn.

Avea o fata dulce, mandra, prunca,
Cu cari basme vremile s-adorn?,
Cand trece ea, frumoase flori se pleaca-n
Usorii pasi, in valea c-un mestecan.

In van i-o cer. Batranul se gandeste,
Prea e frumoasa, prea nu e de lume -
Ma mir cum cerul nu s-ademeneste
Sa scrie-n stele dulcele ei nume;
E rau poetul, care n-o numeste,
Barbara tara, unde-al ei renume
Inca n-a-ajuns, si chipu-i rapitoriu
Nu-i de privirea celor muritori.

In vale stearpa, unde stanci de paza
Inconjura mareata adancime,
Cladi palat din pietre luminoase,
Gradini de aur, flori de-ntunecime;
Iar drumul vaii pline de miroase
Afar? de el nu-l stie-n lume nime -
Acolo s-a inchis frumoasa fata
Ca nici o raza-a lumii sa n-o bata.

Sale-mbracate in atlas, ca neaua,
Cusut in foi si roze visinii,
In mozaicuri stralucea podeaua,
Din muri inalti priveau icoane vii;
Fereasta-i oarba, desi sta perdeaua,
De-aceea-n sale ard lumini, faclii,
Si aerul, patruns de mari oglinzi,
E racoros si de miroase nins.

O noapte-eterna prefacuta-n ziua,
Gradina de-aur, flori de pietre scumpe,
Zefir trecea ca o suflare viua,
Si-n calea lui el crenge grele rumpe.
Cu-aripi de-azur, in noaptea cea tarziua,
Copii frumosi ai albei veri se pun pe
Boboci de flori, cand ape lin se vaer
Zbor fluturi sclipitori, ca flori de aer.

Acolo-nchisa cu mai multe soate,
Ca ea copile si sotii de joaca,
In lumea ei salbatic se rasfata,
In straluciri viata s-o imbraca.
A ei priviri sunt tinere si hoate,
Zambirea-i calda buza-i sta s-o coaca,
Si-n acest rai, in asta lume suava
De multamire se simtea bolnava.

Dar de a ei frumseta fara seaman
Auzi feciorul de-mparat Florin,
Norocul lui cu-al ei ii pare geaman,
De-atunci un foc il mistuie in san.
"In van stau locului, stau sa ma-ndeaman
Cu munca mea, cu dorul, cu-al meu chin."
Patruns de dorul nestiutei verguri,
S-au dus sa ceara sfat la santa Miercuri.

- Alai, convoi, ii zise-atuncea sfanta,
Napoi trimite, nu lua nimica,
Si singurel te du de-ti cata tinta,
Caci stramt e drumul si e grea potica.

la calul meu cel alb; el se avanta,
Ca gandul zboara-n lume fara frica,
Dar daca vrei s-o afli, tine minte:
Nu sta in valea-aducerei-aminte.

Porni in lume, singurel, in toiu-i.
Il duce calu-i fratior cu vantul -
De aur paru-i si frumos e boiu-i,
Fecior de-a drag, cum n-a vazut pamantul,
O stea el pare-n neamu-i si in soiu-i -
Cu bine mearga-mi si sa-l tie sfantul.
Ajunge-o vale mandra si frumoasa -
Parea ca-i chiar gradina lor de-acasa.

Si sub un tei el de pe cal se dete,
Se-ntinse lenes jos, pe iarba moale -
Din tei se scutur flori in a lui plete
Si mai ca-i vine sa nu se mai scoale.
Si calu-i paste flori, purtand in spete
Presunul lui si seaua cu paftale,
In valea de miros, de rauri plina,
In umbra dulce bine-i de odina.

De-a lui batran el isi aduse-aminte,
Cum il lasa si cum porni in lume,
Dorind cu o iubire-asa fierbinte:
O umbr,-un sunet, un nimic, un nume.
L-apuc-un dor de tara si parinte,
Tot ce-a dorit ii pare-atunci ca-s spume,
Si cand pe calul lui el iar se simte,
Napoi apuca, peste drumuri strimte.

Dar indarat ajuns, l-apuca dorul
Din nou, - neliniste, iubire-adanca -
S-arunca iar pe cal, urmand amorul
Ce-n al lui suflet neclintita[-i] stanca.
In van l-opreste regele, poporul,
E dus de-o stea ce arde-n minte-i inca,
Dorit de raza unor doi ochi tineri -
S-a dus sa ceara sfat la sfanta Vineri.

- Voinicul meu, ii zise-atuncea sfanta,
De ce-ai statut in valea amintirei?
Pentru oricare e frumoasa, blanda,
Cu curtea-oricarui seamana. Ceirii
Din acea vale inima-ti framanta.
Nu sta in ea. De te-nchinasi iubirei,
Te du de-o cata, si-n a ei fereasta,
De-o vezi deschisa, zvarle floarea asta.

Dar sa nu stai in valea disperarii,
Ce-n a ta cale tu vei trece-o sigur.
El iar porni in lumea intamplarei,
Bolnav de dor si de-a iubirei friguri.
Dadu de-o vale-n asfintitul serei,
Prin crenge negre umbre se configur.
Intunecoasa-i cum o simt doar orbii,
Si falfaiesc prin aer rece corbii.

El de pe cal se dete. In padure
Sopteste frunza, ramuri stau de sfaturi
Si somnul nu voieste ca sa-l fure,
Caci umeda e frunza lui de paturi,

Urechea-i treaza a dumbravei gure
Le asculta soptind din mii de laturi -
Si corbii croncanesc si zboara-n fala
In aer clar ca pete de cerneala.

Atunci o frica inima-i patrunde,
Pe cal se pune si fugi din vale,
Si-n loc s-urmeze drumu-acolo unde
Voia sa mearga, s-a intors din cale.
Soseste iar in tara-i, de-l patrunde
Din nou un dor, o amarare,-o jale.
Atunci din nou el o lua pe maneci
Sa ceara sfat acum santei Dumineci.

- Ai stat in valea disperarei iara,
li zise sfanta, ci din nou porneste!
Iti dau o pasere cu tine - zboara
Cu calul tau, unde norocu-ti creste.
Cand ai ved? frumoasa ta fecioara
Ca plange,-atunci da drumul paserei ieste.
Tu dorul ti-l ajungi, desi te ticai.
Ea-ti fie tot, ce-ai suferit nimica-i.

Trecand prin valea disperarii,-astupa
A lui urechi, sa n-o auda-n sopot;
In van se-ncearca calea-i s-o-ntrerupa
Vuii, murmure, s-o opreasca n-o pot.
O umbra zboara, pan? se vede dupa
Atata mers c-aude zvon de clopot;
Atunci vazu in zarea lui palatul
In care-nchise fata-i imparatul.

In ziduri de otel lucea castelu-i
Cu stresini de-aur si cu turnuri nalte
Si scris pe muri-i, minunat in felu-i,
Faptura grea a mesterelor dalte.
In mari gradine i se arata lui
Izvorul viu, ce cade, vrand sa salte.
El se mira cum toate-astfel a fi pot:
Gradine, rediuri, lacuri, ziduri, sipot.

Dar un balaur tologit in poarta
Sorea cu lene pielea lui pestrita,
Cu ochii-nchisi pe jumatate, poarta
Privirea jucatoare sa-l inghita,
Iara Florin - inima-n el e moarta -
Cand vede solzii, dintii cei de crita,
Sarind la el si-nfipse a lui spada
Si de pamant il tintui de coada.

Apoi din munte stanuri el rastoarna,
Le gramadeste crunt peste balaur;
Acesta iar se zbate, se intoarna
Si in durerea-i muge ca un taur,
Dar el mereu pe dansul pietre toarna
Pan? nadusit plesni acel centaur.
Trecu-nainte - doua lantii scurte -
Pan? ce dadu de stralucita curte.

Un an de cand copila petrecuse
Urzind gandirea-i si visand ursitul,
Un an intreg prea fericita fuse,
Dar dup-un an mi-a fost-o-ajuns uratul.

Isi amintea viata ce-o avuse
Si peste pieptu-i isi indoaie gatul,
Si trsit privea un punct cu ochii tinta,
Si se usca ca si la umbr-o planta.

- Eu mor de n-oi vede seninul, cerul,
De n-oi privi nemarginirea vasta,
Raceala umbrei m-a patruns cu gerul
Si nu mai duc - nu pot - viata asta.
Ah! Ce fericite-as fi sa vad eterul
Si sa vad lumea, codrii din fereasta,
Si de voiti cu viata sa mai suflu,
Deschideti usi, fereste, sa rasuflu.

Astfel o mistuia neastamparatul
De viata dor si dorul cel de soare -
Desi le poruncise imparatul
Sa nu care cumva sa-si amasoare
Ca sa deschida usile, palatul -
Dar totusi, cand vazura ca ea moare,
Nu stiu ce or sa faca, sa se poata, -
De l-ar urma, el ar gasi-o moarta.

Vazand cu ochii, piere de-a-n picioare
Din zi in zi - atunci el [e]-au deschis
Feresti inalte si, la mandrul soare,
Din boal-adanca fata a invis
Si se facu si mai farmacatoare,
Astfel cum nu iti trece nici prin vis -
Se rumeni in fata ei ca marul,
A-ntinerit-o aerul si cerul.

Un zmau o vede, cand s-a pus sa steie
?N-a ei fereasta-n asfintit de sari;
Zburand la cer, din ochi-i o scanteie
Cuprinse-a ei mandrete, fermecari;

Si-n trecatoarea tanara femeie
Se-namora copilul sfintei mari -
Nascut din soare, din vazduh, din neaua,
De-amorul ei se prefacu in steaua.

Cazu din cer in tinda ei mareata,
Se prefacu in tanar luminos,
Si corpul lui sub haina ce se-ncreata,
S-arata nalt, subtire, mlados.
Par negru-n vite lungi ridica fata
Si ochi-albastri-nchis, intunecos,
Iar fata-i alba, slaba, zambitoare -
Parea un demon ratacit din soare.

- Ah! te iubesc, ii zise el, copila,
La glasul tau simt sufletu-mi ranit,
Din stea nascut, plec fruntea mea umila,
Cu ochii mei prind chipul tau slavit -
Nu vezi cum tremur de amor? ai mila!
In nemurirea mea de-as fi iubit -
Iubit de tine - te-as purta: o floare
In dulci gradini, aproape langa soare.

N-ai vede iarna, toamna nu, nici vara,
Eterna primavar,-etern amor...
De ti-as inchide zarea ta cea clara
Cu-al meu sarut, o, scumpul meu odor,
Pan? ce sa mangai inima-mi amara
Culca-mi-as capul la al tau picior
Si te-as privi etern ca pe o steaua
Frumos copil, cu umerii de neaua.

- O, geniu mandru, tu nu esti de mine,
De-a ta privire ochii mei ma dor,
Sangele meu s-ar stoarce chiar din vine,
Caci m-ar usca teribilu-ti amor!
Curand s-ar stinge viata mea, straine,
Cand tu m-ai duce-n ceruri langa sori,
Frumos esti tu, dar a ta nemurire
Fiintei trecatoare e peire.

El o privi atunci cu ochii tinta:
In fata-i slaba - zambet dureros;
Se face stea si iarasi se avanta
In cerul nalt, in roiul luminos.
Acolo toata noaptea sta de panda,
Si prin fereasta el privea duios,
Cu o lumina dulce, trista-clara,
Sa vada umbra-i alba si usoara.

A doua zi el se facu o ploaie,
In tact cazanda, aromata lin,
Si din feresti perdelele le-ndoaie,
Burand prin tesaturile de in,
Patrune iarasi in a ei odaie,
Preface-n tanar sufletu-i divin:
El sta frumos sub boltile ferestii,
Purtand in par cununa lui de trestii.

Blond e-azi si parul lui de aur moale
Pe umeri cade indoios, imflat;
Ca ceara-i palid... buza lui cu jale
Purta un zambet trist, nemangaiat.

El o priveste... sufletu-i s-aduna.
In ochiul lui albastru, bland si mat...
S-astfel cum sta mut inger din tarii
Parea un mort frumos cu ochii vii.

- O, vin cu mine, scumpa,-n fundul marii,
Si in palate splendizi de cristal,
Cand vant-u-a trece peste-a apei arii
Tu-i auzi cantarea lui pe val;
Ti-i inchina viata ta visarii,
Vei fi oceanului monarchul pal...
Ti-oi da palate de margean si profir,
Cu bolti lucrate numa-n aur d-Ofir.

- Ca sa-mi ajungi nevrednica-mi iubire
Ai parasit al cerurilor cort,
Dar nu e chipul tau cel peste fire
Ce-n fundul sufletului meu il port.
O, geniul meu, mi-e frig l-a ta privire,
Eu palpit de viata - tu esti mort.
Cu nemurirea ta tu nu ma-nveti,
Acum ma arzi, acum ma ingheti.

Nu... om sa fii, om trecator ca mine,
Cu slabiciunea sufletului nost?,
Sa-ti inteleg tot sufletul din tine
Si bratul tau, de mi-a fi adapost,
Sa-l stiu ca-i slab, iubirea ca-l sustine,
La om e-un merit, ce la zei n-a fost.
De ma iubesti, sa-mi fii de sama mea,
Fa-mi dar de nunta nemurirea ta.

Intunecos si fara de speranta,
La ea priveste geniul in nimb -
Isi simte inima legata-n lante,
In lantul lumei cei cu-o mie limbi.
- Chiar nemurirea mea, chiar abundanta,
Puterii mele tu o cei in schimb.
Ei bine, da! Eu m-oi sui la cer,
Ca de la Domnul moartea mea s-o cer.

Da, moartea! Pentru-o clipa de iubire
D-eternitatea mea sa ma dizlege,
Sa vad in juru-mi anii in peire,
Sa am in inima mea moartea rece,
Sa fiu ca spuma marii in sclipire,
Sa vad cum trec cu vremea, care trece...
O, mult cerusi, prea mult - si totusi tie
Ti-nchin splendori, putere, vecinicie.

La cer se-nalta el pe bolta mare,
Cu-aripe lunge curatind seninul,
Priveste-n jos castelul in splendoare,
L-apuca dorul inimei, suspinul.
- Ah! ce-ai cerut, femeie trecatoare,
Femeie scumpa, ca sa-mi mangai chinul!
De-asupra lumei risipite-n soapte
El se-nalta - un curcubeu de noapte.

Precum o floare ar iesi din surii
Si mortii munti, din paitra lor uscata,
Astfel copila-nviosa murii,
Pe cand in bolta geamului s-arata,

Copil al apei, cerului, padurii,
A lumii-ntregi mai dragalasa fata.
Ea asculta pe-al primaverii oaspat
In dimineata ce-i zambeste proaspat.

Imprastiata fulgereaza roua
In viorii, stralucitoare boabe,
Tarana-nvie-n primavara noua,
Racoare-i vantul ca miros de ape;
Parea c-ar fi plouat, desi nu ploua
Decat lumina, ce nu mai incape.
Cu gura, fata, ochii ei, ea rade
Privind in soare, ii clipea, i-nchide.

In dimineata clara ca oglinda
La porti s-arata tanarul Florin,
In jur de ziduri calul si-l colinda,
Isi simte inima inflata-n san;
Dar poarta-nchisa bratu-i sa-l tot prinda,
Ea nu se misca-n negrele-i tatani;
Ci el fereasta cum vazu crapata,
Arunca-n ea cu floarea fermecata.

Pe-atunci copila impletea cununa
Din flori de aur si de diamante;
Din carti o soata-a ei ii sta sa-i spuna
C-al ei noroc purtatu-i de un fante.
Cand floarea-i cazu-n poala - ea nebuna
O saruta, zvarlind pe celelante,
Si-o mirosi cu gur-abia deschisa,
Si ochii ei pluteau in mii de vise.

Ea alerga cu graba la fereasta,
Sa vada daca vantul nu-i aduce
Si alte flori, asa frumoase c-asta,
Dar de-ngaimare ochiul ei straluce
Si surazand ea rumeneste, casta,
Cand vede-un tanar langa poarta-n cruce.
Si el o vede si cu mandru glasu-i
El ii vorbi, oprindu-si calu-n pasu-i:

- Ah! te-am vazut, mi te-am vazut in fine,
Copil cu ochi de-albastra-ntunecime,
Cu-a tale gene de-aur dulci si fine,
Cu-al tau suras de gingasa cruzime.
Ah, as muri de-atat noroc si bine,
Caci te-am vazut cum nu te-a vazut nime.
Nu stii ce-am suferit pan-a te-ajunge,
Copil frumos ca luna noptii lunge.

Ah, vin? cu mine vin-in a mea tara,
Casteluri am, gradini adanc-frumoase,
Sub pasul tau coroana-mi seculara
Mi-o pun - ma plec, sunt sclavul tau, frumoasa.
Am pietre scumpe in a mea comoara,
Mai multe decat tatu-ti are aur,
S-aur mai mult de cum argint el are,
S-a tale-s toate, scumpa, mandra floare!

Ea il privea cu ochiul plin de mila,
I-ar fi sorbit cuvantul de pe gura.
In fata lui ea nu-si mai face sila,
Un lesin parca inima i-o fura -

Si trist priveste tanara copila
Cumplitii muri si porti... Din ochiu-i cura
Un fir senin de lacrimi; ea isi strange
Cu-a ei manute inima si plange.

El, cum o vede astfel in fereastra
S-arunca ochiu-adanc si nobil-mare,
Si drum el da la pasarea maiastra -
Aripile-si intinde, vrand sa zboare,
Din ce in ce s-intinde-aripa-albastra,
Din ce in ce se face tot mai mare,
Incat doar din marimea unei vrabii
Ea semana acum unei corabii.

- Copila mea, ii zise, nu te teme,
Pe multi am dus cu inimi doritoare,
Ca vantu-n fuga cu batrana vreme
Prin tari o mie peste sfanta mare -
Nu vezi, Florin nici sti cum sa te cheme,
Atat de mult iubirea lui il doare,
De-aceea zvarle-n laturi ac si caer
Si sa te-ncrezi corabiei de aer.

Ea se sui pe-aripa,-ntinzand mana,
Ca si cand ar fi vrut ca sa se tie,
Si-ncet coboara pasarea straina
Pe-a lui Florin amabila sotie;
Pe cal ridica sarcina lui lina,
La pieptul lui ar vre in veci s-o tie,
Se uita-n ochi-i, dand la calu-i pinten,
S-acesta vantului s-asterne sprinten.

In vremea asta zmeul se suise
La cer, cu aripile lungi intinse,
Culege-n cale-i blandele surase
A mii de stele, ce zburau ca ninse;
La tronul cel etern pe scari deschise
Stau mandre genii cu lumina-ncinse;
L-a Lui picioare in genunchi s-asterne
Si-ndreapta ruga-i milei cei eterne.

- O, Adonai! al carui gand e lumea
Si pentru care toate sunt de fata,
Asculta-mi ruga, sterge al meu nume
Din a veciei carte mult mareata;
Desi te-adora stele, mari in spume,
Un univers cu vocea indrazneata,
Toate ce-au fost, ce sunt, ce-ti nasc in cale
N-ajung nici umbra maretiei tale.

Ce-ti pasa tie dac-a fi cu unul
In lume mai putin spre lauda ta,
Asculta-mi ruga, tu, Eternul, Bunul,
Si sfarma-n aschii vesnicia mea!
Pe-o muritoare eu iubesc, nebunul,
Si muritor voiesc a fi ca ea,
S-atata dor, durere simt in mine,
Incat nu pot s-o port si mor mai bine.

- Tu-i pismuiesti... si pismuiesti aceea
Ce ei in lume numesc fericire.
Au nu ti-i mila cand privesti scanteea,
Cum ca la soare e a ei pornire?

Astfel si ei isi aruncar-ideea,
Dorinta, pasul, in nemarginire,
Dar cum scantei se sting, in drum spre soare,
Astfel si omu-aspira, dara moare.

Ca ei sa fii? Sa vezi ca sub blesteme
De ura e-nfierat umanul nume,
Sa ai de semenul tau a te teme,
Sa fii ca spuma, fuga unei spume,
Sarmane inimi inchegate-n vreme,
Sarmane patimi aruncate-n lume
Si sa ma blestemi, sa ma-ntrebi: ce drept
Avui sa-ti pun o inima in piept?

Pe-o clipa-n mijlocul eternitatii
Sa deschizi ochii tai maretii si clari,
Sa masuri toate visele vietii,
Simtind incet cum iarasi redispari,
Sa pai un fir de colb in raza vietii,
Si in parerea-i pe-un moment sa pari,
Sa fii ca si cand n-ai fi... Intre ieri
Si mani, o clipa... Oare stii ce-mi ceri?

Ce-i omul de a caruia iubire
Atarni lumina vietii tale-eterne?
O unda e, avand a undei fire,
Si in nimicuri zilele-si disterne.
Pamantul da tarie nalucirei,
Si umbra-i drumul gliei ce s-asterne
Sub pasul lui... Caci lutul in el creste,
Lutul il naste, lutul il primeste.

Si acest drum al pulberii, peirii,
Ce ca pe-un plan l-am zugravit cu mana,
Nimic fiind, l-am inchinat muririi -
In van s-acopara oprind ruina,
Nimic etern in tremurul sclipirei;
In van adun si-si gramadesc lumina
In carti si scrisuri, si in van s-acata
De vis etern sarmana lor viata...

Si tu ca ei voiesti a fi, demone,
Tu, care nici nu esti a mea faptura;
Tu, ce sfintesti a cerului colone
Cu glasul mandru de eterna gura...
Cuvant curat ce-ai existat, Eone,
Cand Universul era ceata sura...?
Sa-ti numeri anii dupa mersul lunei
Pentr-o femeie? Vezi iubirea unei:

Intr-adevar, ?n-adanca departare
Vazu calari pe fata cu Florin.
Odata-n evii ochiul lui cel mare,
Si sfant, si-adanc de lacrimi este plin,
Ce cad taind nemarginirea-n mare,
Margaritari frumosi si mari devin.
Incet batand din aripi, maiestos,
Geniul mandru se porneste-n jos.

Cu fata-i trista le privi in urma
Si-ntinde mana ca dup-orice-i dus.
In fundul lumei, unde apa scurma
Al marei san - acolo-o ar fi dus

Daca-l iubea... Acuma plansu-si curma:
- Fiti fericiti - cu glasu-i stins a spus -
Atat de fericiti cat viata toata
Un chin s-aveti: de-a nu muri deodata."

MIRON SI FRUMOASA FARA CORP

Ce lumina-i si ce vorbe
Jos sub grinzile colibii?
Marta manuiie cociorbe,
Iar Maria toaca hribii,
Iar ciobanu-si pune gluga,
Mai indrugă cate-ndrugă,
Iese-n noaptea cu scantei
S-o tuli urat de fuga,
Parca-i dracul in calcai.

Iar la coltul marei vetre
Stau pe laiti, langa spuze,
Un mosneag si trei cumetre, -
Povestesc miscand din buze.
Tinerica puica nasa
Prejmuiește tot pe moasa,
Pe cand spala la un blid,
Iar batrana gata fasa
Si cumetrele se rad.

- Mai ciobane ortomane,
Unde-mi mergi asa pe frig?
- Da la rasnita la Dane
Si la bors la Pipirig;

Ce era sa spun? Iac-asta,
Mi-a facut baiet nevasta,
Nu va fie cu banat.
Sa-mi veniti si dumneavoastra
Ca s-asa-mi sunteti din sat.

L-a spalatu-l, pieptanatu-l,
La botez l-a dus pe micul,
La icoane l-a-nchinatu-l,
Un diac citi tipicul;
Cand pe el veni botezul
li trecu auzul, vazul,
Nici ca-i pasa lui, saracul,
Ca nanasa spune crezul
Si se leapada de dracul.

Ca el striga si se stramba
Parc-ar fi pe o frigare.
Duhul sfant in chip de limba
l-a iesit pe gur-afara.
Unii afla cum ca nasu
E cam stramb, ca si la tat-so,
Si ca-si samana cu soiul.
Dar? pe cand cu toti au ras-o
Se-mprastue taraboiul.

Nins luceste campul, teiul,
Si trosneste cararusa,
Cand se-ntorc si vad bordeiul
Si deschide Musa usa.
Cand isi pun copilu-n leagan,

C-un picior incet il leagan
La lumina din surcica
Si o vorba de-alta leaga-n
Planuri mari pe gaza mica.

Dar deodata din parete
les ursite ca pe-o poarta,
Flori albastre au in plete,
Cate-o stea in frunte poarta.
Si de-o tainica lumina
Toata casa este plina
Ce din ochii lor porni.
Peste leaganu-i se-nclina
Si-ncepura a-l meni:

- Ca si leii sa fii tare
Si frumos ca primavara,
Sa fii gingas ca o floare,
Luminos ca luna sara;
Si iubit sa fii de lume,
S-ai averi si mare nume,
Sa te faci chiar imparat
Si sa-ti mearga astfel cum e
La ficiori din basme dat.

Zise-atunci duioasa mama:
- Multamesc de cate-ascult,
Dara multi i-or fi de sama
S-or ave atat de mult.
Lui sa-i dati ce din multime
N-a putut sa aiba nime,

Si nespus si fara rost -
S-atunci zane din naltime
Va sarut piciorul vost?.

Zise-atunci, din ele una:
- De-o doresti cu dinadinsul,
Fie-i dat ca totdeauna
El sa simt-adanc intr-insul
Dorul dupa ce-i mai mare
?N-asta lume trecatoare,
Dupa ce-i desavarsit
Si sa-si vada la picioare
Acest dar nepretuit.

Ele pier. Iara baietul
A crescut cum l-a menitu-l,
Se facu frumos cu-ncetul,
Cine-l vede l-a-ndragitu-l.
Si desi ca leul tare,
Era gingas ca o floare
Si istet era cu duhul,
Cum a toate-s stiutoare
Doara luna si vazduhul.

Intr-o zi vazu pe-o rabla
Un tobas ce lumea cheama,
Cu musteata ca o greabla
Si c-o trambita de-alama:
- Imparatul pr?naltatul
M-a trimis s-adun tot satul,
Sa dau stire tuturor

Ca el cauta in latul
Lumii-acestei pe-un ficior,

Ce din toti va fi mai tare,
Mai frumos si mai cuminte.
Deci va strangeti mic si mare
Si sa tineti bine minte...
Caci se poate, cine stie,
Ca la voi prin sat sa fie
Voinicel a-i fi pe plac,
Sa-i dea fata de sotie.
Cat v-am spus-o, iaca tac.

Abia el sfarsi s-auda,
De la sat ia ziua buna,
Nu-i pasa de drum si truda,
Caci mereu parea ca-i suna
Vestea mandra in ureche,
Ca si o poveste veche.
S-a pornit in toiul lui,
Nazdravan intr-o ureche
Ca feciorul nimarui.

Si la curtea-mparateasca
A ajuns intr-un tarziu
S-apasa pe frunte casca,
Sterge paru-i auriu,
Intra-n curte. Sumedenii
De voinici, boieri, rudenii
Se-nchinau fetei balane,

Precum oamenii la denii
Bat metanii la icoane.

Ea se uita tot in laturi,
Se inchina si suspina
Cand cu zambet, cand cu sfaturi,
Cand cu-a ochilor lumina;
Cum prin siruri ea colinda
Se uita intr-o oglinda
Cu un aer curios,
Ce-i menita ca sa prinda
Chipul celui mai frumos.

Din oglinda ea nu vede
Decat vecinic chipul ei,
Dar deodata, mai nu crede,
Ce vazura ochii sai?
In oglinda fermecata,
Dintr-o negura s-arata,
Ca-ntr-un vis frumos in somn,
O figura minunata
Intr-o mantie de domn.

Ea mai face-o dat-ocolul
Adunari...-i pare cum ca
Intr-un colt ea vede solul
Frumusetei, ce-si arunca
Ochii tristi, numai vapaie.
- Nu stiu cum o sa va paie,
Zise ea, zambind voios,

Rosa-n fata ei balae,
Dar acela-i mai frumos.

Cand cu degetul l-arata
Toti la el si-ndreapta ochii,
Si multi pinteni zuraira
Si fosiira multe rochii -
Si din bolta de fereastră,
In armura lui albastra,
El apare lin din unghi
Si la fata cea maiastra
El isi pleaca un genunchi.

- Nici nu ai de ce sa starui,
Zise ea cu ochi-n vis,
Bucuros mana ti-o darui,
Caci in suflet te-am inchis.
S-a ei mana preafrumoasa,
Fina, dulce, ea si-o lasa
Pe-a lui crestet adorat,
El la gura-i o apasa
S-o saruta infocat.

Iata, vine si-mparatu-i,
Ce zambea cu mutra hatra,
El la mers cam leganatu-i
Si pe capu-i poarta mitra,
Poarta-un schiptru s-alt nimica,
Ca si craiul cel de pica,
S-aurit vesmantul sau;

Cine-l vede, sta sa-i zica
Ca-i vladica din Harlau.

- Am avut un om al casei,
- Zise dansul, un ciocoi,
A murit si, anul azi-i
S-a facut din el moroi.
De-unde-mi aprindea ciubucul,
Se apuca, bata-l cucul,
Ca sa-mi strice-mparatia -
Si nu pot ca sa-l apucu-l,
Ori sa-i stric farmacaria.

Fierul, aurul, tombacul,
Arda-l focul sa mi-l arda,
L-a strans tot si, stie dracul,
A facut din ele-o barda;
Iar din codri, huci, poeine
Si din alte buruiene
A facut num-un copac.
Cin? se simte mai cu [vene]
Sa li vie-astor de hac?

Si cu toti se duc de-a valma,
Vad, se mira, nici se-ncearca,
Dar Miron ia barda-n palma
Si copaciul mi-l incarca,
Pan? ce vede ca se-nclina,
Scartaind din radacina -
S-a cioplit din el tarus,

Pe-a moroiului tarana
El l-a-nfapt adanc acusi.

De-atunci farmecu-nceteaza.
Codri cresc si fierul iar e.
Imparatul cuvanteaza:
- Ast voinic e cel mai tare.
Un batran raspunse: - Bine,
Spune-mi, tinere, pe cine
Fata are-acum in minte?
- Ea gandeste-acum la mine.
- Ha! acesta-i mai cuminte!

Si sa cante strana prinde
- Este tare, este tare,
Si cuminte, si cuminte
S-aratos la aratare.
Scarpinandu-se la ceafa,
Imparatul c-o garafa
A venit si c-un sangeap
Si, implandu-l, zice: - la fa
De mi-l toarna peste cap!

Si acu sa-mi faci hatarul
Sa-mi iei fata-n insotire,
Stiu ca ai sa fii catarul
Peste nazuri, fasolire,
Ba se poate sa te-adoarne
Cu frumos protap de coarne
Si sa-ti puie si urechi.

Cine poate s-o intoarne
Cand asa-i venit din vechi?

Ca, sa vezi, si-mparateasa...
De... atata-ti spun acuma,
Taci, da? ochii-ti ai de paza,
Ca ce-i fata, ce-i si muma!
E si-un alt metod, ti-l sfatui,
Sa taci molcom, sa ingadui,
Fa-te ca nici stii... n-ai treaba,
Tu sa-i faci frumos tabietu-i
Si-ncolo sa-ti vezi de treaba.

Deci Miron o ia de mana
S-o arata pe la oaspeti,
Cu-a ei ochi numai lumina,
Cu obrazii fragii proaspeti.
S-au pornit frumoasa nunta
De sarea pana si ciunta,
Si ologi-si faceau graba,
Si mosneag juca marunta,
Curtenind pe langa baba.

Dar desi ferice inca,
Totusi el in pieptul lui
O dorinta are-adanca,
Nestiuta decat lui,
Dorul dupa ce-i mai mare
?N-asta lume trecatoare,
Dupa ce-i desavarsit,

Si tot sufletul il doare
Dupa cum a fost merit.

Si pe toti el ii intreaba
Daca stiu cumva in lume
Asta tainica podoaba,
Ast odor fara de nume.
Dar pe cine-ntreaba tace,
Cui prin minte-i poate trece?
Numai cantaretul orb
Spune-n treacat cum ca asta
E frumoasa fara corp.

El i-a spus ca-n vremi denante
Auzi duioasa veste,
Ca-n castel de diamante
Cea mai mandra fata este;
Ochi de-albastru intuneric,
Ce lucesc adanc, chimeric,
Ca d-iubire doua basme;
Dara corpul ei eteric,
Nesimtit, ca de fantasme.

"De vei merge in ajunul
Mult senin din Anul nou,
Pe cand cerul se deschide
La al lumilor ecou,
Atunci ea vine asemeni
Printre stancele de cremeni,
Langa lacul de smarald,

Ca sa-si scalde sanii gemeni
Unde zanele se scald!"

El pleca atunci in lume
Si nevasta-n lacrimi lasa,
Cu un dor fara de nume
Uita tara, rude, casa.
Cum trecu numai Craciunul,
El pe cal a pus presunul
Si s-a dus la lacu-n vraja,
Unde asteptand ajunul
De-Anul nou el sta de straja.

Si din trestia plecata
El privea la apa fina,
Cu oglinda-i nemiscata
Stralucind sub luna plina.
Desi stii ca apa-i moale
Totusi, placa-i de cristale
Parc-ar fi incremenit.
Nencretite, plane, pale,
Viorii au adormit.

Radacinile in paturi
Sub pamant s-a-ntretesut
Si pornesc in mii de laturi,
Flori frumoase la vazut.
Colo-n snopi, colo cate-una,
Colo-n fire se-mpreuna,
Indoite intr-un trunchi;

Ici o pajiste intr-una,
Iar dincolo un manunchi.

Rosi si vineti, albi-s snopii
Cei de flori stralucitoare,
Picurati, isi scutur stropii,
Ce lucesc margaritare.
Pe cararea-abia imblata
Printre iarba infoiata,
Trece-un mandru chip de zana,
Cu-aratare fermecata
Si privire blanda, lina.

Si pe ea o haina fina,
Tesatura stravezie,
Ca o bruma diamantina,
Ce in creturi se-mprastie.
Se lipeste sclipitoare
De duioasa-i aratare,
Ce-n miscarile-i o trada,
Se strevad a ei picioare,
Sani si umeri de zapada.

Inocenta-i e zambirea-i,
Ingereasca, trista, lina,
Diamante in privirea-i
S-au topit a lor lumina.
Peste-a apei dalba placa
Ea acum zambind se pleaca,
S-uita-n fundu-i luminos

Si in luna isi dizbraca
Corpul ei asa frumos.

Luna parca se roseste
De amor si de mirare,
Numai lacul o priveste,
Ramaind in nemiscare.
Este alba ca zapada,
Iara paru-i sta sa cada
La calcaiu-i rotunzit, -
Cine oare-ar fi s-o vada,
Sa nu moara de-ndragit?

Dar desi pe noaptea toata
Peste lanuri luna tace,
Aratarea-i luminata
Nici o umbra ea nu face,
Cu-ntuneric nu incarca;
Intinzand piciorul, parca
Lacul cel de farmec prins
Cu-a lui varf intai il cearca,
Pan? se lasa dinadins

Si incet paseste-n apa.
Ochiul ei s-aprinde, cere,
Iara buzele-i se crapa
De o stranie placere;
Totusi valul nu se taie
Cercuind apa balaie,
Ci-o incunjura frumoasa

S-o imbraca cu vapaie
In lucire scanteioasa.

Si desi in lac inoata,
El nu misca, nici se-ncreata,
Ca o floare-i aninata
De oglinda cea mareata.
El din trestii o priveste,
Nici se misca,...-ncremeneste
L-aratarea ei cea cruda.
Si cand lacul paraseste
Pe-al ei corp ea tot nu-i uda.

Ea s-a dus. Dar el ramas-a
In adanc ranit de dansa,
Uita lumea, uita casa,
Imbla drumurile-ntinsa.
Ea ii pare ca-i mai mare
?N-asta lume trecatoare,
Ca-i ceva desavarsit
Si sa vada la picioare
Acest dar nepretuit.

Toamna vine si prin lunce
Frunza cade randuri, randuri,
Adancit imbla atunce
El in grija si pe ganduri;
El purta in gandu-i nurii,
Ochii mari, zambirea gurei,
Si imbland prin codrii mari,

El vazu Mama-padurei
Ratacind printre stejari.

El durerea lui s-o spune
Si ca trebuie sa moara
De n-a prinde-acea minune,
Acea tainica fecioara.
- Ea, ii zise-atunci batrana,
Locuieste ca o zana
In palat de diamante,
Mai frumoasa, mai senina
Dintre toate celelante.

Tu palatu-i vei ajunge
De vei merge, fara insa
Sa gandesti la alta-n lume
Cat la dansa,-n veci la dansa;
De-o ajungi fara de veste
Ea atuncea astfel este
Ca si cand ar fi a ta;
Caci ea face tot ce peste
Dansa ca sa treaca-ai vrea.

El a mers, a mers intr-una,
Far? de drum, de-orice sa-i pese,
Cand pe varfuri trece luna
El vazu prin lunci alese
Un palat lucind departe,
Ce luceste, parc-ar arde.
El intra pe scari de-oglinda

Si prin salele desarte
Pe covoarele din tinda.

Si-n lumina blandeii lune
El vazu frumoasa fata,
Dulce, mandra, o minune,
De fereasta rezimata.
El la ea genunchi-si pleaca:
- Ca amorul meu sa-ti placa,
Parasii parinti si tara.
Ea tacea... privirea-i saca,
Fata rece, ca de ceara.

"Ah, gandi el, cum nu-i buna,
Cum nu zici: Bine-ai venit!"
Atunci ea zambi in luna
Si sopti: - Bine-ai venit.
Si-n palat atunci s-aprinse
Mii lumini sclipind ca ninse,
Ea-l lua de brat si-l duse
Printre salele intinse
Si la mandre mese puse.

Ei cinara-n mandre muzici,
Cu de aur vase, linguri,
Beat de-amor el spuse: - Nu zici,
Scumpo, sa ne lase singuri?
Si lumini se sting de sine,
A cantarilor suspine
Disparura randuri-randuri,

Ei raman cu dulce bine
Si insira mandre ganduri...

- Ah, iubito, zise dansul,
Cum nu simti focul ce-l simt?
Si pe ea o-apuca plansul
Parca pieptu-i este stramt
De-a ei patima-nfocata.
Ea plangea, radea deodata,
Cu-a ei buze dulci si coapte
?N-intuneric parca-l cata,
Imbatat de-amor si noapte.

- Ah, ii zice el cu dorul,
Lasa-ti haina ta regala,
Gol in ochii-ti vad amorul, -
Ah, arata-mi-te goala.
Atunci ea rosind se pleaca
Si sta pieptii sa-si disface
Si din sponci desprinde haina
Si in luna se dezbraca,
Desvelind taina cu taina.

Ce frumoasa-i... Umed-alba,
Neted-dulce zugravit,
De pe sani rotunzi o salba
Ea in urma a zvarlit,
Si se plimba pe covoare
Moi cu miclele-i picioare,
Paru-i curge la calcaie,

Iara luna zambitoare,
Poleind-o, o mangaie.

La picioare-i el s-arunca,
Langa el sa vie-o roaga,
Ea s-asaza dulce, prunca,
Langa el in mandra saga,
Si el bratelesi-ntinde,
Rumeneste si s-aprinde,
Pe cand ochii lui o sorb,
Dar nimic in brat nu prinde -
Caci frumoasa-i fara corp.

"Ah, gandi el cu turbare,
Tremurand invapalet,
Dulce zana, cum nu are
Corp frumos, precum o vad!"
- Asta n-o pot, ca ce pipai,
Numarul vietii o pripa-i,
Trecator, de unde-un sopot
Si fiinta lor o clipa-i,
Eu eterna sunt si n-o pot!
El isi scurge toata viata
Intr-un chin, in nedormire,
Vecinic o avea in fata
Blanda, dulce, in zambire,
Vecinic tinde a lui mana
Dup-imaginea-i divina,
Vrea s-o stranga, s-o omoare,
Dar desi de nuri e plina,
Totusi umbra-i ca din soare.

De dorinta lui aprinsa,
Ce-a ramas neimplinita,
El un an trai la dansa
Cu viata-i mistuita;
Dar perind chiar din picioare,
Pierzand mintea care-l doare,
Dup-un an se-ntoarce iara
L-a lui casa razatoare
Si la dulcea-i nevestioara.

Dara vai! cum ii parura
De urate toate cele.
Nimic ochiul nu-i mai fura,
Nici simtirea lui in jele.
Toate-i par urate, sure,
Intr-un chip, intr-o masura,
Inchircite si de rand
Si nimic nu-i de masura
Celor ce avea in gand.

Trist, retras, ranit de moarte,
S-ar fi-ntors l-acea frumseta,
Dar stia ce cruda soarte
Are-eterna-i tinereta.
Langezind in gand si-n fire,
In muri tristi de manastire
S-a inchis chipu-i perit,
S-adancit in amintire
Si-n amor, el a murit.

RIME ALEGORICE

Corabia vietii-mi, grea de ganduri,
De stanca mortii risipita-n scanduri,
A vremii valuri o lovesc si-o sfarma
Si se izbesc intr-insa randuri-randuri.

Iar eu pe-un tarm pustiu murii in pace.
Deasupra fruntii-mi luna-n nouri zace,
Trecand incet pustiile Saharei
Si luminand o lume care tace.

La miezul noptii vezi pustia plana
Nascand de suptu-i mandra caravana
De morti in valuri lungi si, treaza,
Mergand incet spre-un vis: Fata-morgana.

Intr-adevar: adanca departare
Arata un palat numai splendoare.
Printre feresti patrunde o lumina;
Perdelele-i pareau muiate-n soare.

De prin deserturi lungi si departate,
In siruri vin scheletele uscate.
Pustiu-atunci cu caravane-sate,
Dormea ca mort sub luna care bate.

O caravana langa mine trece,
Naintea ei vine-o suflare rece.
In siruri lungi se strecur si se strecur:
Eu numar unul, numar doisprezece.

Un chip atuncea de pe cal coboara.
La mine-ndreapta-a lui privire-amara

Si fata slaba, trista, adancita
S-osoasa mana o intinde-avara.

Dar sa ma misc nu am nicicum putere,
Caci tapan mort eram si fara vrere.
Pleoapele-mi pe ochi erau lasate,
Desi prin ele eu aveam vedere.

Iar umbra-n valu-i de matase sura
D-urechea mea si-apropie-a ei gura
Si-mi spune lin si-ncet povestea mare,
Ce ca un rau etern in minte-mi cura:

"Colo-n palat rezida-o vrajitoare
Si om cu ochii vii de-o vede moare;
Iar celor morti, lumina lor adanca,
Li da viata noptii trecatoare.

Deci vin si tu pe un schelet sa-ncalici,
Sa vezi palatu-i in lumini opalici;
De sirul nostru sa te tii in urma
Pan? la gradina ei cu flori italici.

Si iata valul meu ti-l dau - pe fata
Sa-l pui, s-acoperi ochii tai de gheata,
Ca nu cumva sa se topeasca iute
De a privirei ei tiranica dulceata."

Ma sui si plec... o umbra sunt din basme
Si o fantasma sunt intre fantasme,
Prin mana mea de o ridic se vede
Ca si prin corpul straveziei iasme.

Din ce in ce cu totii se apropii.
Gradini lucesc si flori cresteau cu snopii,
Iar roua curge in briliante umezi -
Din crengi de arbori lumineaza stropii.

Pe scari de marmur ne suim cu totii
Si mortii-si caut prin coloane sotii:
Sunt tineri unii ca iubirea moarta,
Iar alti au barbe albe ca preotii.

Dar toti cu totii sunt de om ruine
Si, risipiti din carduri beduine
Au fost gasit amara, cruda moarte
Intr-un pustiu arzand si fara fine.

Vorbesc incet... ca-n somn... si vorba suna
Ca frunze-uscate cari vant-aduna,
Sau ca murmurul cel vrajit de ape
Cand peste codri-apare blonda luna.

Deodata-n doua sirul se desface.
In fund apare-un mandru chip ce tace;
Cu rosii flori de mac in paru-i negru,
Cu ochii-nchisi un semn cu mana-mi face.

Eu o urmez prin galerii inalte.
Izvoare vii din vase stau sa salte
Si langa ele nimfele de marmur,
Fapturi ceresti unor maiestre dalte.

Pe lucii muri auritele pilastre.
In jurul lor sunt asezate glastre,

Din care cresc bogate-ntunecoase
Ici roze negre, colo flori albastre

Si pe feresti perdele de purpura.
Un miros racoros simtirea-mi fura;
Deschisa lin e usa unei sale
Si noi minuni uimitii ochi vazura.

Un pictor a-nflorit plafondul, murii,
Cu basme mandre, cu frumoase hurii
Si din catui de-argint, copar miroase
Cu fum albastru formele picturii.

Iar pe-un divan, ascuns intre perdele
Albastre, infoiate si cu stele,
Sedea regina basmelor maiastra -
Lumina lumea gandurilor mele.

Ea insira margaritare-n poale
Si pe-un covor persan, frumos si moale,
Ea-ntinde surazand ca-n vis si lenes
A ei picioare de zapada - goale.

Ochii adanci ca doua basme-arabe
Saman cu-aceia ai reginei Sabbe,
Cum imparatul Solomon ii scrie,
Cu-a lor priviri de-ntunecime slabe.

Cu ochi pe jumătate-nchisi surade:
- Desi privirea-mi pe cei vii ucide,
Te uita lung la mine, tu, ce mort esti,
Pan-al tau suflet ochii va deschide.

L-al tau mormant tu esti in pragul portii,
Dar sa te stingi nu este voia sortii,
Ci-n fata mea sa lasi incet sa-ti cada
De pe-ai tai ochi de gheata valul mortii.

Ingenunchind atunci am zis in sine-mi:
"O dulce chip, cu mana fruntea tine-mi
Si de pe ochi ia-mi valul trist si rece,
Caci simt bataia renviatei inimi".

Si de pe ochii-mi cade ceata sura
Si noi minuni uimitii ochi vazura,
Caci inaintea mea stai vrajitoare
Si basmu-asculiti cu zambetul pe gura.

* * *

S-atunea pier anticele portale.
In jurul meu iluminate sale
Si-n loc de morti fiinte vii, ce vesel,
Cu hohot rad - serbeaza bachanale.

Unde-s acum fantasticele seme
Prin care luna strabatea-ntr-o vreme?
Acele mii risipuri din pustie
Traiesc... nici unul moartea nu si-o teme.

Cand ar avea moarte o vecinicie
De-amor, de viata si de nebunie,
Ei nu s-ar veseli atat de tare
Precum o fac in asta moarte vie.

Ici vezi femeia plina si balaie
Ce lasa-ncet sa cada a ei straie;
Zambind ramane-n mijlocul multimei
Precum ar fi iesit din calda baie.

Ici una oachesa se-ntinde-alene
In bratu-unui barbat ce, de sub gene,
S-arunca ochi-ntunecosi salbateci,
Setosi de patimi c-ale unei hiene.

Iar una sta cu ochii ei sa soarba
Pe-un vechiostas cu-ntunecime oarba
Si degetele fine ca de ceara
Si-mpleticeste-n a lui neagra barba.

Un ras, un chiot, o vuire multa -
Cu totii striga, nimeni nu asculta;
Ocari frenetici sunt o desmierdare
Si desmierdarea deveni insulta.

Toti se iubesc - s-o spun in gura mare.
Toti au facut din viata sarbatoare:
De masti razande lumea este plina,
De comedianti si de femei usoare.

Murmure doar s-aud de prin unghere,
Unde cu glasul bland amantul cere,
Pe cand iubita gura ei, uscata
De sarutari, deschide la placere.

Ce-i lumea asta ma intreb acuma:
Au nebunit-au, sau domneste ciuma?

De-acopar moartea, ranele hidoase
Cu ras, cu-amorul, cu betii, cu gluma?

"Ba nu - raspunse-atunci Seherazade -
Nu, nu ii vezi asa precum se cade;
Viata lor un vis al mortii este,
Azi prada ei, iar mani ea o sa-i prade.

Ce afli-n lume? mii de generatii,
Popoare mandre sau obscure natii
De mult perira si pe-a lor cenusă
Traieste... cine?... ei! inmormantatii.

Moarte si viata, foaie-n doua fete:
Caci moartea e izvorul de viete,
Iar viata este raul ce se-nfunda
In regiunea nepatrunsei cete.

Femeia goala, cufundata-n perne,
Frumsetea ei privirilor aterne;
Nu crede, tu, ca moare vre odata,
Caci e ca umbra unei vieti eterne.

Iubirea ta-i viata - a ei iubire
E viata iar si iar de omenire.
Vointa ei s-a ta de se-mpreuna,
Atunci e suflet in intreaga fire".

EU NUMAR, AH, PLANGAND

Eu numar, ah, plangand:
- Al noptii miez suna -

Al despartirii ceas
Adanc vibra.

Adio! scump,-acum.
Al lunii disc senin
Din crengi de arbori mari
S-arata plin.

Abia din brat te las,
De trist abia ma duc,
Nainte-mi vecinic treci -
Un bland naluc.

Si zi si noapte treci -
La tine-n veci gandesc,
Copil frumos si blond,
Ce mult iubesc!

Auzi: din codri cum
Izvoare prund rastorn
Si melancolic bland,
Un glas de corn.

CANTEC VECHI

Vino, scumpa, de priveste
Dorul tau cum ma munceste.
Nici de fel cum nu ma lasa
Nici sa intru sara-n casa,
Ci din asternut ma scoala,
Ca pe-un patimas de boala,

Si ma face de alerg
Nestiind pe unde merg.
Cand in zori de dimineata,
Ma visez cu tine-n brata,
Cand te strang sa nu te pierd
Si te chem si te desmierd.
Ars deodata sar din pat,
Singurel m-am desteptat,
Suspinand si ametit,
Ma simt mai nenorocit.
Sunt de carne, nu-s de fier!
Ce sa fac ca sa nu pier?
Caci ranit sunt de amor,
De nici traiesc, nici nu mor:
Somnul meu nu este somn,
Nici pe mine nu sunt domn.
A dormi de sunt pe cale,
Zaresc chipul dumitale:
O icoana zugravita
Cu multi nuri inchipuita.

CODRULE, MARIA-TA

Codrule, Maria-Ta,
Lasa-ma sub poala ta,
Ca nimica n-oi strica
Fara num-o ramurea,
Sa-mi atarn armele-n ea.
Sa le-atarn la capul meu,
Unde mi-oi aterne eu,

Sub cel tei batut de vant
Cu floarea pan? la pamant,
Sa ma culc cu fata-n sus
Si sa dorm, dormire-as dus;
Dar s-aud si-n visul meu,
Draga codri, glasul tau,
Din cea rariste de fag,
Doina rasunand cu drag,
Cum jelind se tragana
Frunza de mi-o leagana,
Iara vantul molcomit
De-a ved? c-am adormit.
El pin tei va vicoli
Si cu flori m-a coperi.

DOINA, DOINA, GREU IMI CAZI

Doina, doina, greu imi cazi
Din padurea cea de brazii,
Si cu jale imi rasuni
Din huceagul de aluni,
Si m-adormi, m-adormi cu drag
Prin frunzisul cel de fag.
Cine suna-n cetine,
Doinite, prietine,
Diu, diu, diu, de-a codrului,
Ca doina-i care-o cantai -
Tragana-ne, tragana,
Frunza-n codru leagana.

EA-SI URMA CARAREA-N CODRU

Ea-si urma cararea-n codru.
Eu ma iau pe a ei urma,
Cand ajung cu ea alaturi
Rasuflarea-mi mi se curma.

Mai rasuflu inc-o data,
Zic o vorba, ea tresare
Si se uita-n alta parte
Si raspuns deloc nu are.

Dar mereu de ea m-apropiu
Si vorbesc si ii dau sfaturi;
Ea se apara c-o mana
Si se uita tot in laturi.

Cand pe talie-i pun bratul
Ea se frange, va sa scape,
Dar o trag mereu spre mine,
Mai aproape, mai aproape.

Mai nu vrea si mai se lasa,
Capul ei mi-l pun pe umar,
Pun pe ochii-nchisi, pe gura,
Sarutari fara de numar.

Si la piept o strang mai tare,
Rasuflarea-mi se sfarseste;
O intreb de ce-i mahnita,
O intreb de ma iubeste.

Iar ea ochii si-i deschide
Mari, puternici, plutitori:
- Imi esti drag din cale-afara,
Dar obraznic uneori.

DE CE MA-NDREPT S-ACUM...

De ce ma-ndrept s-acum la tine iarasi?
Caci far? de tine n-am de spus nimica...
Si azi nu-mi pasa lumea ce-o sa zica
De-acest-poem, in contra-mi, spre ocara-si.

De grija ei un fir de par nu-mi pica...
Sa ieie dar copiii mei in gheara-si;
Parerea ta, iubit si blond tovaras,
De ea ma bucur si de ea mi-e frica.

Amor si moarte sunt in dusmanie:
Amic acestei des am cautat-o,
Ci-n drumul ei m-am dat, copilo, tie...

Viata mea din nou ai castigat-o
Si orice road-a ei si armonie
A ta-i cu drept: deci si pe-aceasta - iat-o!

GANDIND LA TINE

Gandind la tine fruntea-acum ma doare.
Nu stiu ce rost mai are-a mea viata
Cand n-am avut o clipa de dulceata:
Amar etern si visuri peritoare!

De ce in noapte glasul tau ingheata!
Vedea-vor ochii-mi inca-o data oare
Frumosul trup, - femeie zambitoare! -
Ce mi-a fost dat sa-l strang o clipa-n brate?

Tu, blond noroc al unui vis desert,
Tu, visul blond unui noroc ce nu e,
De-i mai veni, sa stii ca nu te iert.

Caci dorul meu muștrari o sa-ti tot spuie
Si sarutandu-te am sa te cert
Cu desmierdari cum n-am spus nimaruie.

CARTILE

Shakespeare! adesea te gandesc cu jale,
Prieten bland al sufletului meu;
Izvorul plin al canturilor tale
Imi sare-n gand si le repet mereu.
Atat de crud esti tu, s-atat de moale,
Furtuna-i azi si linu-i glasul tau;
Ca Dumnezeu te-arati in mii de fete
Si-nveti ce-un ev nu poate sa te-nvete.

De-as fi trait cand tu traiai, pe tine
Te-as fi iubit atat - cat te iubesc?
Caci tot ce simt, de este rau sau bine,
- Destul ca simt - tot tie-ti multumesc.
Tu mi-ai deschis a ochilor lumina,
M-ai invatat ca lumea s-o citesc,

Gresind cu tine chiar, iubesc gresala:
S-aduc cu tine mi-este toata fala.

Cu tine da... Caci eu am trei izvoara
Din care toata mintea mi-o culeg:
Cu-a ta zambire, dulce, lina, clara
A lumii visuri eu ca flori le leg;
Mai am pe-un intelept... cu-acela iara
Problema mortii lumii o dezleg;
S-apoi mai am cu totul pentru mine
Un alt maestru, care viu ma tine...

Dar despre-acela, ah, nici vorba nu e.
El e modest si totusi foarte mare.
Sa taca el, sa doarma ori sa-mi spuie
La nebunii - tot intelept imi pare.
Si vezi, pe-acesta nu-l spun nimanuie.
Nici el nu vrea sa-l stie orisicare,
Caci el vrea numai sa-mi adoarma-n brata
Si decat tine mult mai mult ma-nvata!

PE GANDURI ZIUA...

Pe ganduri ziua, noaptea in veghere,
Astfel viata-mi tot in chinuri trece -
Va vrea natura oare sa se plece
La ruga mea - sa-mi deie ce i-oi cere?

Nimic nu-i cer decat mormantul rece,
Repaos lung la lunga mea durere -

Decat sa port iubirea-mi in tacere,
Mai bine ochiu-mi moartea sa mi-l sece.

Caci lumea e locasul patimirei:
Un chin e valu-i, iara gandul spuma,
Dureri ascunse farmecele firei.

O data te-am vazut - o clipa numa -
Si am simtit amarul omenirei...
Ce-am folosit ca-l stiu si eu acum?

TU CEI O CURTENIRE...

Tu cei o curtenire
In gluma - si doresti
Sa-ti spun a mea iubire
In versuri frantuzesti.

Dar eu sunt melancolic
Si nu stiu sa raspund.
Nu pot sa-mbrac in glume
O taina ce ascund.

Tu razi si-ti razemi capul
De umaru-mi incet,
Si-n ochii mei imi cauti,
Vicleano, asa cochet.

Tu vezi ca in iubire
Nu stiu ca sa glumesc;
Nu-ti pare oare bine
C-atata te iubesc?

DORMI!

De ce te temi? au nu esti tu cu mine?
Las? ploaia doar sa bata in feresti -
Las? vantul trist prin arbori sa suspine,
Fii linistita tu! Cu mine esti.

Ce te-ai sculat si te uiti in podele?
Uimita pari si pari a astepta.
Nu poti vedea cu ochii printre ele -
Vrei sa-ti aduci aminte de ceva?

Lasa-te-n perini - eu iti voi da pace.
Dormi tu - si lasa sa raman destept.
Pe cand citesc intotdeauna-mi place,
Din cand in cand sa cat la tine drept,

Sa vad cum dormi... sa te admir cu drag...
Cu gura-abia deschisa-ncet respiri,
De pe condei eu man-atunci retrag.
Patrunde pacea triste-mi gandiri.

Frumoasa esti... o prea frumoasa fata.
Ca marmura de alba-i a ta fata.
Imi vine sa alerg la tine-ndata
S-astfel cum dormi sa te cuprind in brata.

Dar te-ai trezi... pacat! si nu ma-ndur.
Dormi linistit c-un brat pe dupa cap.
Din cand in cand cu ochiul eu te fur,
Din cand in cand din mana cartea scap.

Si-s fericit... Pulseaza lunga vreme
In orologi cu pasii uniformi...
De ce te temi? Cu mine nu te teme!
De nu te culci, te culc cu sila... Dormi!

IN FEREASTA DESPRE MARE

In fereasta despre mare
Sta copila cea de crai -
Fundul marii, fundul marii
Fura chipul ei balai.

Iar pescarul trece-n luntre
Si in ape vecinic cata -
Fundul marii, fundul marii,
Ah! de mult un chip i-arata.

"Spre castel vrodata ochii
N-am intors si totusi plang -
Fundul marii, fundul marii
Ma atrage in adanc."

COBORAREA APELOR

Din munti batrani si din paduri marete
Se nasc izvoare, ropotind se plimba,
Deprind pe rand oceanica lor limba
Si sunt in codri pustnici cantarete.

Spargand prin stance albia lor stramba,
Se legan line si fac valuri crete.

In drumul lor ia firea mii de fete -
Aceleasi sunt, desi mereu se schimba.

Dar cu adancul apei s-adanceste
In glasul lor a sunetului scara.
Devine trista - randuri-randuri creste,

Pan? ce urnindu-se in marea-amara
- Ca fluviu mandru, ce-ostenit mugeste -
Al tineretei dulce glas de mult uitara.

MARIA TUDOR

De ce cu ochii-ncremeniti sub bolte
De marmur - tu-l privesti cu spaima cruda?
Pandesti ca leii, fruntea ta asuda
Si pumnu-ti vra mania-i s-o dezvolte.

Seceratorul tau l-ai pus la truda
Si snopi de viete sunt a lui recolte;
Pentru-al lui cap ai infruntat revolte
Si astazi simti ca strangi la piept pe-o Iuda.

Te-nalta-n cer invidia vulgara
Caci stii din lorzii junghiati a face
Lui Fabiano a marirei scara.

Tu esti regina si astfel isi place.
Cine te vede, slab obraz de ceara,
Stiind furtuna vietii tale - tace.

DE VORBITI MA FAC CA N-AUD...

De vorbiti ma fac n-aud,
Nu zic ba si nu va laud;
Dantuiti precum va vine,
Nici va suier, nici v-aplaud;

Dara nime nu m-a face
Sa ma ieu dup-a lui flaut;
E menirea-mi: adevarul
Numa-n inima-mi sa-l caut.

E IMPARTITA OMENIREA...

E impartita omenirea
In cei ce vor si cei ce stiu.
In cei dentai traieste firea,
Ceilalti o cumpanesc s-o scriu.
Cand unii tese haina vremii,
Ceilalti a vremii coji adun:
Viata unii dau problemei,
Ceilalti gandirei o supun.

Dar pace este intre dansii:
Ce unii fac iau alti aminte,
Caci pana azi domneste-ntr-insii
A cartii tale graiuri sfinte.
N-a intrat viermele-ndoielii,
Copil e ochiul lor cand vede,
Cainta vad urmand greselii,
Caci omul tot in tine crede.

Al raului geniu arate-mi
Un om din vita pamanteasca,
Ce-ar fi-ncercat ale lui patemi
Naintea ta sa-ndreptateasca;
Caci buni si rai traiesc in tine,
Cuvantul tau e calea lor -
De-a lor abateri li-i rusine,
Caci tu esti tinta tuturor.

Virtutea nu mai e un merit,
Caci merit nu-i cand nu e lupta.
Asupra ta ei nu se-ntarat
Cu viata-n joc, cu mintea rupta;
Manand cu anii colbul scolii,
Ei cred far-a fi inteles,
Din carti stravechi roase de molii
Isi implu mintea cu eres.

Ei nu patrund a ta marire -
Minune-i pentru dansii tot.
Necercetand nimic in fire,
Nimic nu stiu, nimic nu pot;
Caci nu-i supusa lamuririi
Gandirea-n capul intelept -
La toate farmecele firii
Se bat cu manile pe piept.

SONET SATIRIC

Piscata-ti este mana ta de streche,
De misti in veci condeiul pe hartie -

Dureaz-un sir sau fabrica o mie:
Cuvinte noua-or fi, dar blaga veche.

Ce are-n gand un om, aceea scrie,
Nimica nou tu n-ai de spus, Ureche,
Cu Pantazi fiind pe veci pareche,
Tu izvodesti, cel mult, ce dansul stie.

Ti-asaman fruntea unei vii paragini
Si vant si pleava sunt a tale scrieri,
De zei lipsite, vai! a tale pagini.

Zadarnic paiul sec al mintii-l trieri,
Drapandu-i golul ei cu reci imagini:
Nimic nu iese dintr-un dram de crieri.

AI NOSTRI TINERI...

Ai nostri tineri la Paris invata
La gat cravatei cum se leaga nodul,
S-apoi ni vin de fericesc norodul
Cu chipul lor istet de oaie creata.

La ei isi casca ochii sai nerodul,
Ca-i vede-n birje rasucind mustata,
Ducand in dinti tigara lungareata...
Ei toata ziua bat de-a lungul Podul.

Vorbesc pe nas, ca saltimbanci se stramba:
Stalpi de bordel, de crasme, cafenele
Si viata lor nu si-o muncesc - si-o plimba.

S-aceste marfuri fade, usurele,
Ce au uitat pan? si a noastra limba,
Pretind a fi pe cerul tarii: stele.

IN LIRA-MI GEME SI SUSPIN-UN CANT

In lira-mi geme si suspin-un cant,
Caci eu imi vars acum veninu-n vant.
Prin minte-un stol de negre ganduri trec:
Spre casa cea din patru scanduri plec,
Gemand, plangand eu fruntea pun pe mani,
Se rumpe suflet, mi se rupe san,
Scapare caut in zadar de chin...
Sa stangi un dor ce-n sanu-mi arde - vin?!

Cand te doresc eu cant incet-incet:
Plec capul la pamant incet-incet
Si glasul meu rasuna tanguios
Ca tristul glas de vant incet-incet.
Si orice vis, orice dorint-a mea
Eu singur le-am infrant incet-incet.
Sageata doar a crudului amor
In suflet mi-o implant incet-incet
Si simt veninul patrundand adanc...
Cu sangele-l framant incet-incet
Si nu-mi ramane decat sa pornesc
Spre al meu trist mormant incet-incet.

AH, CERUT-AM DE LA ZODII

Ah, cerut-am de la zodii,
De l-al sortii mele faur,
Dulcii sanului tau rodii
S-al tau cap scaldat in aur.

S-ale tale mani de ceara,
Fruntea-mi rece sa desmierzi,
Fata alba-n parul galban
Si-ndaratnici ochii verzi.

S-astazi tu de buna voie
Fericita-n brate cazi-mi;
Capul tau scaldat in aur
De-al meu umar tu il razimi.

Astazi tu de buna voie
Imi intinzi dulcea ta gura:
Soartea mi le-a dat pe toate
Cu asupra de masura.

AZI E ZI INTAI DE MAI

Azi e zi intai de mai,
Azi e ziua de Armindenii;
Eu te cat, draguta mea,
Eu te caut pretutindenii.

Eu te cer de la izvor,
De la codrul cel de brazii,
De la vantul ce lovi
Balsamand al meu obraz.

Intre muntii cei inalti,
De la rauri eu te cer:
De-au vazut cumva ascuns
Al vietii-mi giuvaer.

Cu-al tau zambet rasfatat
Si cu dulcile cusururi,
Te-am iubit, copil dragut,
Te-oi iubi de-acum si pururi.

Te iubesc far? de-mputari,
Fara urma de caire -
Dara, vai, nu te gasesc
Nicaire, nicaire.

CE SOPTESTI ATAT DE TAINIC...

Ce soptesti atat de tainic,
Tu, izvor de canturi dulci?
Repezind balaia unda,
Floarea tarmului o smulgi

Si o duci, o duci cu tine,
Vajaind incet pe prund;
Ale tale unde floarea
Cine stii unde-o ascund?

Astfel trece si viata-mi,
Dar o floare-n valu-i nu e,
Nici nu spun ca tine doru-mi
Nimaruie, nimaruie.

Ci eu trec tacut ca moartea,
Nu ma uit la vechii munti;
Scrisa-i soarta mea in cretii
Intristatei mele frunti.

Numai colo, unde teiul
Lasa floarea-i la pamant,
Eu incep sa misc din buze
Si trimit cuvinte-n vant.

Vis nebun, desarte vorbe!
Floarea cade, rece cantu-i
Si eu stiu numai atata
C-as dori odat? sa mantui!

FEMEIA?... MAR DE CEARTA

Femeia? Ce mai este si acest mar de cearta,
Cu masca ei de ceara si mintea ei desarta,
Cu-nfricosate patimi in fire de copila,
Cu fapte fara noima, cand cruda, cand cu mila,
A visurilor proprii eterna jucarie?
Un vis tu esti in minte-i - si astazi te mangaie,
Iar mane te ucide. Cu-acelasi ras pe buza
Ea azi asculta soapta-ti de-amor sa o auza,
Iar mani cu mii propuneri te chinuie si stie
Ca orice nerv in tine il rumpe si-l sfasie.
Comedianta veche ca lumea - comedie
Ea joaca azi - juca-va de astazi ani o mie,
Cu-aceeasi masca mandra, neteda, miscatoare -
Si cel iubit de dansa azi rade, mane moare.

Si asta nerozie, cruzime intrupata,
In lumea cea de chinuri ea oare ce mai cata -
Ea, cea ce nu gandeste, gandind doara cu gura?
Caci sarutari si vorbe de-amor i-a dat natura,
Si rasul cel mai vesel, zambirea-mbatatoare,
Atata-ntelepciune e-n gura ei de floare,
Atata-ntelepciune pari a vedea, s-atata
Placere pare-aduce in inima-amarata,
Cand capul c-oboseala pe urmaru-i ti-l culci
Sau cand te uiti in ochii-i ucizatori de dulci,
Incat chiar mantuirea cea vecinica ti-o sfermi
Si redevii un Sizif - sacrifici pentru viermi:
Sa le compui in lume o haina-n generatii -
Sacrifici si mandrie, si minte, s-aspiratii.
O, moarte, dulce-amica - sub mantia ta larga
Acoperi fericirii - si magica ta varga
Atinge cate-o frunte de om, ce te doreste:
Il face ca titanii, de tot despretuieste,
Despretuieste lumea, pe sine - si-n sfarsit -
Despretuie gandirea ca e despretuit,
Priveste asta viata ca pas spre mantuire,
Ocazie durerei, o lunga adormire
In inimi spaimantate - un chin si o povara,
Ce veacuri ce trecura pe umeri i-ncarcara.
A vietii comedie miscata e de aur -
Cand scena astei viete e-al mantuirei faur.
Ironica e ziua ce vesel te priveste
Pe cand in fire-o fiinta pe alta prigoneste,
Ironica-i miscarea a florilor in vant
Cand sug cu radacina viata din pamant;

Ironie e pamantul - visternic de viete
Cand sanul lui ascunde seminte mii, razlete,
Cari iesind odata l-a soarelui lumina,
Cu capul se saluta, se sug cu radacina.
O lupta e viata si toata firea-i lupta,
Milioane de fiinte cu ziua intrerupta
Sustin prin a lor moarte, hranesc prin putrezire,
Acea frumoasa haina ce-acopere pe fire.
In van creati la vorbe si le-azvarliti in vant:
Plodirea este rolul femeiei pe pamant.
Priviti acele rasuri, zambiri, visari, suspine,
Dorinta de plodire o samana in tine.
Ce va certati cu noaptea si buiguiti cu luna?
De-ti face-o, de nu-ti face-o... totuna e, totuna.
De nu-ti fi voi in lume din nou sa prasiti neamul,
Oricare vita suie, oricare tont e-Adamul
Vietei viitoare... si fie-un par de gard,
Femei ramaie-n lume, de doru-i toate ard.
O, moarte! - nu aceea ce-omori spre-a naste iara,
Ce umbra esti vietii, o umbra de ocară -
Ci moartea cea eterna in care toate-s una,
In care tot s-afunda, si soarele si luna,
Tu, care esti enigma obscurei constiinti,
Cuprins-abia de-o minte, din miile de minti,
Tu, stingere! Tu, chaos, tu - lipsa de viata,
Tu, ce pan? si la geniu spui numai ce-i in carti;
O, slaba fulgerare... cea, carui nu te teme,
Ingheti nervul vietii din fugatoarea vreme,
Cand altii cu-a lor ganduri mereu in lume sapa,
- Istorie e viata ce scrisa e pe apa; -

Pe tine, dulce-amice, pe tine, intuneric,
Tu, care c-o suflare stingi jocul cel feeric
Al lumii sclipitoare - pe tine, gand de noapte,
Te stinge o femeie cu tainicele-i soapte.
Nimic nu e in soapta-i - stii tu ce ea sopteste?
Ea nu ma vrea pe mine - pe tine te uraste.
Cand imi zambeste mie, ea-atunci s-a pus la panda:
Tu esti jertfa la care tinteste-a ei izbanda,
Ea n-a stiut vodata, ca ce voieste-i alta -
Ca tu esti inamicu-i si ca eu sunt unealta.
Unealta chinuita! unealta de ocară, Cand eu cunosc prea
bine iubirea ca-i amara,
Ma mint pe mine insumi, doresc si cred c-amorul
Folos mi-aduce mie...

CAND TE-AM VAZUT, VERENA...

Cand te-am vazut, Verena, atunci am zis in sine-mi:
Zavor voi pune mintii-mi, simtirei mele lacat,
Sa nu patrunda dulce zambirea ta din treacat
Prin usile gandirei, camara tristei inemi.

Caci nu voiam sa arda pe-al patimilor rug
Al gandurilor sange si sufletu-n cantare-mi;
Si nu voiam a vietii iluzie s-o sfaremi
Cu ochii tai de-un dulce, puternic viclesug.

Te miri atunci, craiasa, cand tu zambesti, ca tac:
Eu idolului mandru scot ochii blanzi de serpe,
La rodul gurii tale gandirile-mi sunt sterpe,
De carnurile albe eu falcile-ti dizbrac.

Si pielea de deasupra si buzele le tai.
Hidoasa capatana de paru-i despoiata,
Din sange si din flegma scarbos e inchegata.
O, ce ramase-atuncea naintea mintii-mi? Vai!

Nu-mi mrejuiai gandirea cu perii tai cei desi,
Nu-mi patrundeai, tu idol, in gand vrodinioara;
Pentru ca porti pe oase un obrazar de ceara,
Pareai a fi-nceputul frumos al unui les.

Oricat fii mladioasa, oricum fie-al tau port,
Si blanda ca un inger de-ai fi cantat in psalme,
Sau daca o hetera jucand bateai din palme,
Priveam de o potriva c-un rece ochi de mort.

De dulcea iscodire eu ma feream in laturi.
In veci catam in suflet mania s-o intart,
Ca lumea s-a ei chipuri sa-mi para vis desert
De muieresti cuvinte si lunecoase sfaturi.

Usor te biruieste poftirea frumusetii,
Ziceam - si o privire din arcu cel cu gene
Te-nvata crud durerea fiintei pamantene
Si-n inima iti baga el viermele vietii.

Venin e sarutarea paganei zane Vineri,
Care arunca-n inimi sagetile-ndulcirii,
Dezbarbateaza mintea cu valul amagirii -
Deci in zadar ti-i gura frumoasa, ochii tineri.

Decat sa-ntind privirea-mi, ca mani fara de trup,
Sa caut cu ei dulcea a ochilor tai vraja,

In portile acestea mi-oi pune mana straja.
De nu - atunci din frunte-mi mai bine sa mi-i rup.

PIERDUT IN SUFERINTA...

Pierdut in suferinta nimicniciei mele,
Ca frunza de pe apa, ca fulgerul in chaos,
M-am inchinat ca magul la soare si la stele
Sa-ngaduie intrarea-mi in vecinicul repaos;
Nimic sa nu s-auda de umbra vietii mele,
Sa trec ca o suflare, un sunet, o scanteie,
Ca lacrima ce-o varsa zadarnic o femeie...
Zadarnica mea minte de visuri e o schele.
Caci ce-i poetu-n lume si astazi ce-i poetul?
La glasu-i singuratec s-asculte cine vra?
Necunoscut strecoara prin lume cu incetul
Si nimene nu-ntreaba ce este sau era...
O boaba e de spuma, un cret de val, un nume,
Ce t?mid se cuteaza in veacul cel de fier.
Mai bine niciodata el n-ar fi fost pe lume
Si-n loc sa moara astazi, mai bine murea ieri.

M-AI CHINUIT ATATA CU VORBE DE IUBIRE

M-ai chinuit atata cu vorbe de iubire,
Cu sarutari aprinse si cu imbratosari!
Stiai c-o maiestrie ce nu am cunoscut-o
Ca nervul cel din urma in mine sa-l trezesti.
Demonic-dureroasa era acea simtire -
Dureri iar nu placere a tale sarutari...

Si pan-acum imi pare ca tu esti un baiat
Ce-n haine de femeie s-ret s-a imbracat.

Si Dumnezeu te stie... Tu ai un san frumos,
Tu ai o gura plina si rosa voluptoasa;
Si parul tau cel negru in unde de-abanos
Ajunge pan? la sale in unde luminoase;
Si vorba ta e vie si ochiul languros
Si mana ta cea fina e dulce, mangaioasa;
Si totusi mi se pare ca-n fire-ti e-o gresala
De impli al meu suflet c-o boare de raceala.

Si stii, nefericito, ca ochiul tau m-atrage
Ca un magnet - si totusi in taina il respinge.
Credeam intaia data ca te iubeac - dar simt
Ca sangele meu este dusman la al tau sange.
Ah! cine m-a pus oare sa-ti spun intr-un ceas rau
Ca te iubesc... Iubirea de suflet nu te stinge
Cum stinge-asta simtire - ca si o piata rea -
Suflarea, mintea, pieptul, singuratatea mea.

Dar am lasat eu iute al fiintei tale cerc.
Ca dintr-un somn magnetic eu m-am trezit indata...
Prezenta ta vrodata in viata-mi n-am sa cerc,
Caci de o dureroasa betie ma imbata.
Nu stiu nici ce gandiri am, nu stiu nici unde merg
Si simt ca toata firea imi e intunecata...
Ai fi ucis si capul si inima din mine
Daca-n a tale laturi eu m-as fi prins mai bine.

Cuvantu-mi pentru tine nu avea inteles,
Cuvantul tau pe mine ma inciuda adanc.

Cu cat-amaraciune iti raspundeam ades,
Cum imi placea in suflet ca sa te fac sa plangi
Si printr-o nedreptate pareai ca ma razbun
Daca din a mea cauza plangeai tu vre odata.
Ah! sufletele noastre nu sunt de fel armonici
Si sunt ca doua note cu totul discordante...

Cu tine numa-n lume putere-as fara mila
Sa fiu... Caci tu pe mine m-ai facut slab si moale,
Cu-a tale vorbe vane pierdut-am seri ori zile...
M-ai speriat adesea cu-a tale ganduri goale...
Dar nici nu esti femeie... Un demon tu imi pari,
Ce-ascunde foc din Tartar si-o c?mplita raceala.
Far? nici o armonie e toata viata ta;
Tu esti cumplit de buna, cum esti cumplit de rea.

Cum multamesc eu soartei ca am scapat de tine,
Far-a comite, doamna, pacatul mostenit.
Azi iarasi ma vad singur si fericit si bine!
Azi muza mea ma cata cu ochiul linistit.
Acele nopti turbate de doruri si suspine
S-au dus ca un vis negru, salbatec si urat!
Azi iarasi capu-n visuri eu il cufund prin carti
Si in tacere imblu prin norii cei deserti.

Si in fereastra vantul cu degetele pare
Ca bate lin si dulce si vajaie incet;
Urechea iar imi suna in liniste si iara
Simt inima ca-mi bate de-un dor invapriet!
In minte mi se-aduna mii visuri zambitoare,
Caci nu te vad pe tine, ce crud le-ai spariet

Din tainica lor umbra... Si sufletu-ti fierbinte
Abia-mi mai e o slaba aducere aminte...

PIERDUTA PENTRU MINE, ZAMBIND PRIN LUME TRECI!

Pierduta pentru mine, zambind prin lume treci
Si eu sa-mi stiu osanda... sa te iubesc in veci,
In veci dup-a a ta umbra eu bratele sa-ntind,
De-a genelor miscare nadejdea sa mi-o prind,
Zambirea gurei crude sa-mi fie al meu crez -
Purtand in suflet moarte, tu vesel sa ma vezi.

Fii binecuvantata si fericita tu,
Copil cu par de aur ce mintea mi-o pierdu.
Veninu-amaraciunei si anii-mi pustiiti
In cumpana usori-s pe lang-al tau caprit;
Si-n a mea socotinta ma simt atat de mic -
Tu esti odorul lumii si eu ma simt nimic.

Da, da... numai natura dreptate are-n veci,
Copil cu gura calda, cu mici picioare reci,
Caci ea-n intelepciune-i creeaza-astfel de chip
Pe langa care toate sunt pleava si nisip.
Ironie pare-a zice: nemernici ramatori,
Visat-ati vreodata asemenea comori?

Pe tine-apoi te-arata in dreapta ei mandrie:
Turband de-mpatimire, murind de gelozie,
Te vad cum al tau zambet voioasa multor darui,
Ca vesela si dulce vorbești apoi oricarui

Si risipesti privirea-ti - cand eu pentr-un cuvant
Din gura ta cea dulce, m-as duce in mormant.

Atata de frumoasa... si tot numai femeie?
Ah, am crezut o clipa ca esti poate o zeie,
Ca marmura de rece ca treci pe langa oameni,
Din fiinte muritoare nici uneia nu-i sameni,
S-atuncea, ca in ceruri o steaua, sa te-ador -
O, dulce chip de inger si totusi muritor!

Da, muritor... blestemul al lumii acesteia:
Crezi ca te-nchini la soare s-ai adorat scanteia -
Eu caut pe-nteleptul cel mai nebun - arate-mi
O singura femeie lipsita ce-i de patemi
Si eu... eu il voi crede, in stare tot sa cred:
- Numai a ei faptura de inger dac-o vad -

Ca niciodata buza n-atinse-o alta buza,
Ca niciodata-urechea de-amor nu vru s-auza,
Ca niciodata ochii-i n-opri c-un bland repaos
Pe-o fata barbateasca... ca ea nu s-a adaos
In gandu-i sau cu fapta in randul altei vieti...
Le cred, le cred pe toate... de ce nu mi-o spuneti?

Spuneti ca-i ca omatul din proaspat abia nins,
Colanu-i nici o mana, ca noi, i l-a descins,
Ca gura i-i fecioara, ca ochiu-i e virgin
Si mana asta dulce, ca floarea cea de crin,
Ca nu a strans-o nimeni, ca n-a raspuns cu strans -
Ca setea de iubire pe ea n-o au atins.

Dar vai, e prea frumoasa! Putut-a sta-mpotriva
- Placerea-ademeneste, dorinta-i guraliva -
Acelor vorbe calde, soptite cu durere,

Ce aerul il umplu si inima de miere?
Putut-a impotriva atatora sa steie
Cand e asa frumoasa, cand nu-i decat femeie?

Ca toti sa fiu? Ca dansii sa fiu viclean, fatarnic?
Sa cumpar cu un zambet, un zambet iar zadarnic;
Viata adoratei si gingasei copile
Sa o patez cu umbra placerei unei zile
Si sa iubesc ca dansii... cand partea cea mai buna
Din inima-mi si minte i-a ei pe totdeuna?

O, tu! tu dumnezeul si viata vietii mele,
Priveste-amaraciunea-mi si spune, nu ti-i jele?
Nici astazi al tau suflet de mine nu se-ndura?
Viata-mi se nutreste din acea dulce gura,
De-un zambet, de o vorba ce mi-o arunci de mila -
Sa te iubesc atata, nu e pacat, copila?

Pe maica-mea sarmana atata n-am iubit-o,
Si totusi cand pe dansa cu tarna-a coperit-o,
Parea ca lumea-i neagra, ca inima imi crapa
Si as fi vrut cu dansa ca sa ma puie-n groapa...
Cand clopotul sunat-au, plangea a lui arama
Si ratacit la minte strigam: unde esti, mama?

Priveam in fundul gropii si lacrimi curgeau rau
Din ochii mei nevrednici pe negrul ei sicriu;
Nu stiam ce-i de mine si cum pot sa raman
In lume-atat de singur si-atata de strein,
Si inima-mi se stranse si viata-mi sta in gat -
Dar ca de-a ta iubire tot nu am plans atat.

O, demone, viata-mi si sufletu-mi de vrei,
De ce mai stai pe ganduri, de ce nu mi le cei?
De ce ma-nsala ochiu-ti cu zarea-i, cu seninu-i,
De ce cu usurinta, atat, atat ma chinui?
Ajunga-ti... ma omoara mai bine... si destul.
De vorbe si de zambet sa nu mai fiu satul?

A mamei amintire eu unu-n stare-am fost
Sa ti-o sacrific tie si sunt atat de prost
Incat tot numai tie viata-ti multamesc,
In dar parca mi-ai da-o... si parca o primesc
Ca orbul, ca un cane, caci, vezi, in stare sunt
Pe praful urmei tale cu fruntea la pamant.

Si tu? Imi zambesti mie, cum altora zambesti,
Cum poate-ai spus-o altor tu-mi spui ca ma iubesti -
Si eu? eu sunt ca altii? Si tu vezi si in mine
Pe-amantul unei zile, pe-un Don Juan, pe-un cane
Ce-i dai si cu piciorul si dupa ce-l desmierzi?
O, rade-ma, o, casca in fata-mi... tu ma pierzi!

Cocheta, lunecoasa, lingusitoare, rece -
Cu viata-mi sfaramata uratul tau petrece;
Si sa te vezi privita cu patima, cu jind,
Sa vezi ca cel mai tare se face om de rand,
Cu gura numai spuma se pleaca in genunchi,
- Privelistea aceasta te bucura-n rarunchi -

Sa-l vezi ca la picioare-ti se taraie un vierme
Si recea-ti ironie mai mult inca sa-l sferme.
O, cat de bine stii tu natura ce a vrut
Cand a facut zapada si diamant din lut,

Stii ce voieste dansa cu ochii-ti straluciti -
Ea vrea prin o zambire sa fim nefericiti.

Sa vad a ta faptura sa nu mai fi ajuns!
Ce demon oare-n cale-ti m-a pus ca sa patruncz -
Si de sub frunte ochii mai bine i-as fi rupt
Decat sa sorb din ochii-ti veninul ce l-am supt,
Decat sa fiu un preot la un astfel de cult,
Mai bine-mi rupeam capul s-as fi pierit de mult!

Si totusi, totusi, scumpo... de nu te-as fi vazut,
Au asta bogatie de-amor as fi avut?
Durerea-mi este draga, caci de la tine-mi vine
Si imi iubesc turbarea, caci te iubesc pe tine;
Uraste-ma, privesc la mine cu dispret,
Sa te iubesc prin astea tu mai mult ma inveti.

Spuneti-mi cum ca fata o masca e de ceara
Si mai mult o sa creasca iubirea mea amara!
Ca-n lupanar vazut-o-ati jucand, batand din palme,
Si o sa-mi par-un inger, in gandul lui cu psalme!
Spuneti de ea tot raul de vreti sa-nnebunesc:
Ca-i hetera, un monstru, ca-i Satan - o iubesc!

O, DULCE INGER BLAND...

O, dulce inger bland,
Cu ochi uimiti de mari,
La ce mai reapari
Sa-ngreui al meu gand?
Parea ca te-am uitat,

Ca n-oi mai auzi
Ca-mi amintesti vo zi
Din viata mea de sat!

Mai poti sa-ti amintesti
Cum noi imblam disculti
Si tu steteai s-asculti
Duiioasele-mi povesti?
Spuneam cum am imblat
Frumos fecior de crai
In lume noua ai
Iubita de-au aflat!

Ca si cand te-ai mira,
Tu ochii mari faceai,
Desi ma pricepeai
C-o spun in pilda ta;
S-apoi cand te rugam
Sa-mi spui de ma iubesti,
Prindeai ca sa soptesti
Cu buzele abia!

Si-mi raspundeai cu dor:
"Tu nu ma vei cata,
In veci raman a ta
Caci drag imi esti de mor..."
Uitasi al tau cuvant:
Nu m-ai chemat sa viu
Alaturea-n sicriu,
La stanga ta-n mormant!

Dar azi, cand se pare
Ca-n veci eu te-am uitat,
Tu iar te-ai aratat
Ca-n tinereata mea;
Suflarea ta usor
Zburat-au racorind
Si reintinerind
Intaiul meu amor.

Mai tare sa-mi vorbesti:
- De mine ce te temi? -
S-aud cum lin ma chemi
Acolo unde esti!
Curand, curand si eu
Imi pare c-oi pleca
Pe dulce urma ta,
Iubit copilul meu!

IAR FATA TA E STRAVEZIE ZADARNIC STERGE VREMEA

Zadarnic sterge vremea a gandurilor urme!
In minte-mi esti sapata ca-n marmura cea rece,
Uitarea mana-n noapte a visurilor turme
Si toate trec ca vantul - dar chipul tau nu trece.

In veci noaptea si ziua soptesc in gand un nume,
In veci la pieptul bolnav eu bratele imi strang,
Te caut pretutindeni si nu te aflu-n lume,
Tu, chip frumos cu capul intors spre umar stang.

Astfel in veci in minte-mi incremenisi frumoasa
Si vad in veci aievea divinul tau profil.
O, cum nu pot in brate sa te omor plangand,
Tu, blond al vietii mele si-al dragostei copil!

Zadarnic cat repaos pe perina cea moale,
Imi pare c-a mea tampla pe piatra o am pus
Si noaptea-ntreaga ochii-mi in lacrimi se ineaca
Si mintea mea in noaptea de veci va fi apus.

Pe cat mai am in pieptu-mi un pic macar de sange,
In inima cat fibra din urma va trai,
Avare, ele-n sine icoana ta vor strange,
Cu dansa impreuna si ele vor muri!

O, rai al tineretii-mi, din care stau gonit!
Privesc cu jind la tine, asemeni lui Adam,
Eu nu gandesc c-o clipa am fost si fericit,
Ci mor, mor de durerea ca-n brate nu te am.

O DATA TE VAZUSEM

O data te vazusem -
S-am stat inmarmurit
Si crud-a fost durerea
Cu care te-am iubit.

Te vad de-a doua oara
Si glasul tau l-ascult -
Si stiu numai atata
Ca am trait prea mult.

Al anilor iubirei
- Inveninat necaz -
E numai o parere
Pe langa cel de azi.

SA TIN INCA O DATA...

Sa tin inca o data
Manuta ta la piept
Si-n ochii tai sa caut
Intrebator si drept.

O strans-imbratisare
- Vis dureros de foc -
S-apoi sa plec in lume
Copil far? de noroc.

Sa nu se mai aleaga
De viata mea nimic,
Sa mor uitat de oameni -
E soarta ce-mi prezic.

VENIN SI FARMEC...

Venin si farmec port in suflet,
Cu al tau zambet trist ma pierzi,
Caci fermecat sunt de zambirea-ti
Si-nveninat de ochii verzi.
Si nu-ntelegeti ca-n al meu suflet
Dureri de moarte tu ai pus -

Cat de frumoasa esti pot spune,
Cat te iubesc nu e de spus!

CU PENETUL CA SIDEFUL

Cu penetul ca sideful
Straluceste-o porumbita,
Cu capsorul sub aripa
Adormita sub o vita.

Si tacere e afara.
Lumineaza aer, stele.
Muta-i noaptea - numai raul
Se framanta-n pietricele.

O STRADA PREA INGUSTA

O strada prea ingusta
Parea ca se facea -
Si case lungi si negre
Pe doua parti era.

Pe dansa nu luceste
Un singur felinar -
Eu trec incet si fluier
In suflet cu amar.

Deodata simt in urma-mi
Venind, tiptil-tiptil,
Pas sficios de fata,
Usor ca de copil.

Si simt cum ca de bratu-mi
Un brat usor s-anina -
Si simt ca mana-mi strange
O mana dulce, fina.

Rasuna miazanoaptea
Din turla neagra, veche -
Suntem atat de singuri
Si suntem o pareche.

Caci tu esti, tu iubita!
Si am dorit, ah, cat!
Sa fim odata singuri
Si iata-ne-n sfarsit!

Nici stii, copila dulce,
Cate pe suflet am!
De cand te intalnira
Ochii mei, te iubeam;

Mi-erai atat de draga -
Mi-era atat de dor -
Incat credeam adesea
Ca trebuie sa mor!

O, in sfarsit!... Copila,
Si ai venit - chiar tu!
Am asteptat norocul -
Norocu-acesta nu.

Cum dete preste mine?
Cum de-ai gandit sa vii,

Sa simt suflarea-ti calda
D-urechea-mi c-apropii?

TERTINE

Tinzandu-ti mana o priveai cuminte,
Miscai zambind a tale rosii buze,
Soptind incet, ca-n vis, la dulci cuvinte.

Urechea mea pandea sa le auza
- Abia-ntelese pline de-nteles -
Cum ascultau poetii vechi de muza.

Si-n ochii tai citeam atat eres,
Atata dulce-a patimei durere,
Ca-n al meu suflet toat-o am cules.

A vorbei tale lamura de miere,
Al gandurilor visatorul chaos,
Al tau suras precum s-a ta tacere

Si chipul tau in voluptos repaos
Patruns-au toate limpede-n cantare-mi,
Cand al tau suflet mie l-ai adaos.

Stapana esti pe gandu-mi si suflare-mi
Si-acesta cant, ce gata-acum vedemu-l,
Tu poti sa-l tii si numai tu sa-l sfaremi.

De-ngadui tu ca eu sa-nchin poemul,
Precum viata mea ti-am inchinat-o,
Dispretui hula orisicarui ?mul:

Primește-l dar c-un zambet - adorato!

TU MA PRIVESTI CU MARI OCHI...

Tu ma privesti cu marii ochi, cuminte;
Te vad miscand incet a tale buze,
Soptind ca-n vis la triste, dulci cuvinte.

Urechea mea pandeste sa le-auza
- Abia-nteles, pline de-nteles -
Cum ascultau poetii vechi de muza.

In ochii tai citeam atat eres,
Atata dulce-a patimei durere,
Ca-n suflet toata, toat-o am cules.

Vorbirea ta mi-i lamura de miere,
In ochii tai de visuri e un chaos,
Si-atat amor c-auzi pan? si-n tacere.

Frumosul chip in voluptos repaos
Patruns-au trist si dulce in cantare-mi,
Fiinta ta gandirii-mi am adaos.

Caci numai tu traiesti in cugetare-mi,
A ta-i viata mea, al tau poemul,
Cum le inspiri tu poti sa le si sfaremi.

Nu crede tu ca eu sunt cuiva ?mul
Cand cantul meu se-mbraca fel de fel:
Ici in tertine suspinand, vedemu-l,

Dincolo el ofteaza in gazel,
Acelasi e, desi mereu se schimba,
De tine-i plin, de tine-mi zice el...

Alege forme dulci din orice limba:
Acuma-l vezi imbland carare dreapta,
Acum pe-a lui Firdusi cale stramba.

Dar orisicand el alta nu asteapta
Decat ca tie, suflete, sa-ti placa,
Tu sa-l aprobi cu gura inteleapta.

In mii costume astfel se imbraca,
Si ca s-atraga dulcea ta zambire
Minuni, de vrei, sarmanul o sa faca...

S-acuma-l vezi, cu-a lor ademenire
L-au dus pe-alaturi dulcile tertine,
Uitand ce-a vrut sa-ti spuie-n aste sire.

Au vrut sa-ti spuie ca e plin de tine,
Ca de-al tau farmec ritmul sau foieste,
C-a sale ganduri de zambiri sunt pline

S-astfel pe mine el ma stapaneste...
Aduna-n versuri ale mele zile
Si-n strofe le-a legat gradinareste,

In poala ta zvarlind aceste file.

ICOANA SI PRIVAZ

De vrei ca toata lumea nebuna sa o faci,
In catifea, copila, in negru sa te-mbraci -
Ca marmura de alba cu fata ta rasari,
In boltile sub frunte lumina ochii mari
Si parul blond in caier si umeri de zapada -
In negru, gura-dulce, frumos o sa-ti mai sada!
De vrei sa-mi placi tu mie, auzi? si numai mie,
Atuncea tu imbraca matasa viorie.
Ea-nvineteste dulce, o umbr-abia usor,
Un san curat ca ceara, obrazul zambitor
Si-ti da un cer t?mid, suferitor, plapand,
Nemarginit de gingas, nemarginit de bland.
Cand imbli, a ta haina de tine se lipeste,
Ci gingas-mladioasa tu razi copilareste.
De sezi cu capul mandru pe spate lin lasat,
Tu pari sau fericita sau parc-ai triumfat...
Ciudat... Stau melancolic, greoi ca si un trunchi,
Cand vesela ti-ai pune chiar talpa pe genunchi.
Caci ma cunosc prea bine si nu-mi vine sa cred
Ca ma iubesti pe mine tu, tu! ce eu te vad
Atata de frumoasa, atat de rapitoare,
Atat - cum nu mai este o alta pe sub soare;
Iti bati tu joc de mine, cu ochii ma provocai
Si vrei cu al meu suflet tu numai sa te joci...
S-apoi... Merit eu oare mai mult de la un inger
Decat de-a lui privire eu sufletu-mi sa-mi sanger?
O, bate-ti joc, copila, ucide-ma de vrei,
Zambirea gurei tale, un vis din ochii tai
Mai mult e pentru lume decat un trai desert...
Si incheierea vietii-mi: pe tine sa te iert.

Ce sunt? Un suflet moale unit c-o minte slaba,
De care nime-n lume, ah, nimeni nu intreaba.
Si am visat odata sa fiu poet... Un vis
Desert si fara noima ce merit-un suras
De cruda ironie... Si ce-am mai vrut sa fiu?
Voit-am a mea limba sa fie ca un rau
D-eterna mangaiere... si bland sa fie cantu-i.
Acum... acuma visul vad bine ca mi-l mantui.
Caci toata poezia si tot ce stiu, ce pot,
Nu poate sa descrie nici zambetu-ti in tot.
Te-am ingropat in suflet si totusi slabii crieri
Nu pot sa te ajunga in versuri si descrieri.
Frumseta ta divina, nemaigandita, sfanta
Ar fi cerut o arfa puternica, ce-ncanta;
Cu flori stereotipe, cu raze, diamante,
Nu pot sa scriu frumseta cea vrednica de Dante.
O, bate-ti joc de mine, pigmeu desert, nedemn,
Ce am crezut o clipa de tine ca sunt demn.
O, marmura curata, o, inger, o, femeie,
Eu sa te-ating pe tine cu-a patimei scanteie,
Eu, eu sa fiu in stare o clipa sa-mi inchipui
C-al meu e trupul dulce? C-a mele: fata-i, chipu-i...?
Nebun ce sunt... Nu razi tu? O, razi de mine... Razi.
Plangand cu-amaraciune, eu ochii sa-mi inchiz,
Sa nu mai vad nainte-mi acea frumoasa zeie,
Cu capul ei de marmur pe umeri de femeie...
Astfel imi trece viata, astfel etern ma chinui
Si niciodata, Ana, nu m-a lasat la sanu-i,
Caci ea nu vrea iubire... vrea numai adorare...
Tampit sa-mi plec eu fruntea ca sclavul la picioare

Si ea sa-mi spuie rece: "Monsieur, ce ai mai scris?"
La glasu-i chiar ironic, sa fiu in paradis,
Sa fiu prea, prea ferice, de-a vrea sa cate numa
Pe acest mizerabil, ce o priveste-acuma.
Da, da! sa fiu ferice de-un zambet, de-un cuvânt,
Caci zambetul mai mult e ca viata-mi pe pamant.
Sa simti cum ca natura isi bate joc de noi:
Ici-colo cate-un geniu - si preste tot gunoi.
Si eu simt acest farmec si-n sufletu-mi admir
Cum admira cu ochii cei mari odat? Shakespeare.
Si eu, eu sunt copilul nefericitei secte
Cuprins de-adanca sete a formelor perfecte;
Dar unde este dansul cu geniu-i de foc
Si eu, fire hibrida - copil far? de noroc!
Far? de noroc? De ce dar? Au nu sunt fericit
Ca-n calea mea o umbra frumoasa s-au ivit?
Nu mi-e destul-avere un zambet trecator,
O vorba aruncata ironic - de amor?
Comoara nu-i destula privirea, un cuvânt,
Ce viata-mi insoti-va de-acum pan-in mormant?
Sunt vrednic eu a cere - sunt demn sa am mai mult?
A lumei hula oare in juru-mi n-o ascult?
Putut-am eu cu lira strabate sau trezi
Nu secolul, ca altii - un ceas macar, o zi?
Cuvinte prea frumoase le-am randuit sirag
Si-am spus si eu la lume ce-mi este scump sau drag...
Aceasta e menirea unui poet in lume?
Pe valurile vremii, ca boabele de spume
Sa-nsire-ale lui vorbe, sa spuie verzi s-uscate
Cum luna se ivate, cum vant-u-n codru bate.

Dar oricate ar scrie si oricate ar spune...
Campii, padure, lanuri fac asta de minune,
O fac cu mult mai bine de cum o spui in vers.
Natura-alaturata cu-acel desemn prea sters
Din lirica moderna - e mult, mult mai presus.
O, trista meserie, sa n-ai nimic de spus
Decat povesti pe care Homer si alti autori
Le spusera mai bine de zeci de mii de ori.
Da, soarele batranu-i, batran pamantu-acuma:
Pe gandurile noastre, pe suflet s-a prins bruma
Si tineri numa-n sanuri vedem frumsetea vie,
Dar gandul nostru-n ceata n-o pune pe hartie...
Suntem ca flori pripite, citim in colbul scolii
Pe carti cu file unse, ce roase sunt de molii.
Astfel cu mestesuguri din minte-ne - un pir -
Am vrea sa iasa rodii sau flori de trandafir.
In capetele noastre de semne-s multe sume,
Din mii de mii de vorbe consist-a noastra lume,
Aceeasi lume stramba, urata, intr-un chip
Cu fraze-mpestritata, suflata din nisip.
Nu-i acea alta lume, a geniului rod,
Careia lumea noastra e numai un izvod...
Frumoasa, ea cuprinde pamant, oc?an, cer
In ochi la Calidasa, pe buza lui Omer?
O, salahori ai penei, cu rime si descrieri
Noi abuzam sarmanii de mana-ne de crieri...
Caci plumbu-n veci nu-i aur... si-n noi se simte izul
Acelei meserie ce-o-nlocuim cu scrisul...
In loc sa manui plugul, sau teasla si ciocanul,
Cu aurul fals al vorbii spoiesc zadarnic banul

Cel rau al mintii mele... si vremea este vama
Unde a mea viata si-a arata arama.

"Sa reproduci frumosul in forme" ne inveti:
De-aceea poezia-mi ma imple de dispret...
Dator e-omul sa fie a veacului copil,
Altfel ca la nevolnici el merit-un azil
Intr-un spital... Acolo carpeasca cu minuni
Paretii de chilie si spuna la minciuni...
Da! ticalos e omul nascut in alte vremi...
Sincer, iti vine soartea s-o sudui, s-o blestemi:
Blastamurile insasi poet te-arata iarasi,
Al veacului de mijloc blestemul e tovaras.
Intre-un poet nemernic, ce vorbele innoada
Ca in cadenta rara sa sune trist din coada
Si-ntre-ofiterul tantos cu spada subsuoara
Alegere nu este, alegerea-i usoara.
Pocnind in a lui haine, el place la neveste,
Fecioara-nfiorata isi zice: acesta este...
Acesta da... Simtire tu ai si este dreapta.
Nebuni suntem cu totii, natura-i inteleapta -
Un corp frumos si neted te face sa iubesti,
In bratul lui puternic tu simti ca-ntineresti.

Doar nu esti tu nebuna
S-alegi in locu-i, fata, pe un impusca-n luna,
Pe-un om care sta noaptea s-a mintii adancime
In strofe o disface si o asaza-n rime...
Soldatul spune glume usoare - tu petreci...
Pe cand poetul gingas, cu mersul de culbeci,
E t?mid, abia ochii la tine si-i ridica.
El vorbe cumpaneste, nu stie ce sa-ti zica,

Privindu-te cu jale, ofteaza - un nauc...
Si zile-ntregi stau astfel in jilt, s-apoi ma duc
Si ani intregi putea-voi tot astfel ca sa sez
Si-n inima copilei de fel nu-naintez.
Copil, copilul nu e? voieste sa petreaca.
Ce caut eu cu ochii-mi, cu-a lor privire seaca?
Ce-i zic dumnezeire, si inger, stea si zeie,
Cand ea este femeie, si vrea a fi femeie?
Si totusi... Ah, odata, mi-a spus cu vorbe dulci:
- As vrea pe brat, aicea, tu capul tau sa-l culci,
Sa mangai a ta frunte, nefericit copil!
Acest cuvânt, divino, mai zi-l o data, zi-l.
Vezi tu, inchipuirea in veci imi e tovaras.
Un vis, ca o poveste, in veci revine iaras:
S-ajung o zi in care, in stramta mea chilie,
Tu sa domnesti ca fiica, stapana si sotie
Si-n ore de durere, cand gandul mi-a fi vested
Sa simt cum dulce-ti mana se lasa pe-al meu crestet,
S-atunci ridicand capul, dand ochii-mi peste spate,
Sa vad, ah, pamanteasca-mi, duioasa-mi zeitate...
Fugi, fugi! Ce te asteapta cu mine intr-un veac,
In care poezie si visuri sunt un fleac:
Nu te indemn eu insusi ca sa-mi urmezi in cale,
Sa fiu nemernic martor nefericirii tale.
Decat sa scriu la versuri, mai bine-as bate toba:
Cu rime si cu strofe nu se-nalzeste soba.
Chiar inima-mi de-as da-o sa bei dintr-insa sange:
Nevoia este gheata ce-amoru-n graba-l stinge.

.....

Visand astfel ia sama cu mine ca petreci,

Copil cu gura calda, cu picioruse reci.
Te-apropii, ma-ntrebi dulce: cum nu te curtenesc?
O vorba-ai vrea in fine s-auzi cum o rostesc...
De-un ceas tu casti in fata-mi - acum-nsa doresti,
Drept pret, sa-ti spun amoru-mi in versuri frantuzesti.
Idee! Si de bratu-mi atarni dulcele-ti brat.
Intorc spre tine capul, privesc fara de sat,
Cu gura pe-al tau umar incet si trist soptesc:
- Esti prea frumoasa, Doamna, si prea mult te iubesc!

CU GANDIRI SI CU IMAGINI

Cu gandiri si cu imagini
Innegrit-am multe pagini:
S-ale cartii, s-ale vietii,
Chiar din zorii tineretii.

Nu urmati gandirei mele:
Caci noianu-i de gresele,
Urmarind prin intuneric
Visul vietii-mi cel chimeric.

Neavand invat si norma,
Fantazia fara forma
Ratacit-a, vai! cu mersul:
Negru-i gandul, schiop e viersul.

Si idei, ce altfel imple,
Ard in frunte, bat sub temple:
Eu le-am dat imbracaminte
Prea bogata, fara minte.

Ele samana, hibride,
Egiptenei piramide:
Un mormant de piatra-n munte
Cu icoanele carunte,

Si de sfinxuri lungi alee,
Monoliti si propilee,
Fac sa crezi ca dupa poarta
Zace-o-ntreaga tara moarta.

Intri-nuntru, sui pe treapta,
Nici nu stii ce te asteapta.
Cand acolo! Sub o facla
Doarme-un singur rege-n racla.

VIS

Ce vis ciudat avui, dar visuri
Sunt ale somnului fapturi:
A noptii minte le scorneste,
Le spun a noptii negre guri.

Pluteam pe-un rau. Sclipiri bolnave
Fantastic trec din val in val,
In urma-mi noaptea de dumbrave,
Nainte-mi domul cel regal.

Caci pe o insula in farmec
Se nalta negre, sfinte bolti,
Si luna murii lungi albeste,
Cu umbra imple orice colt.

Ma urc pe scari, intru-nlauntru,
Tacere-adanca l-al meu pas.
Prin intuneric vad inalte
Chipuri de sfinti p-iconostas.

Sub bolta mare doar straluce
Un singur sambure de foc;
In dreptul lui s-arata-o cruce
Si-ntunecime-n orice loc.

Acum de sus din chor apasa
Un cantec trist pe murii reci
Ca o cersire tanguioasa
Pentru repaosul de veci.

Prin tristul zgomot se arata,
Incet, sub val, un chip ca-n somn,
Cu o facie-n mana-i slaba -
In alba mantie de domn.

Si ochii mei in cap ingheata
Si spaima-mi saca glasul meu.
Eu ii rup valul de pe fata...
Tresar - incremenesc - sunt eu.

.....

De-atunci, ca-n somn eu imblu ziua
Si uit ce spun adeseori;
Soptesc cuvinte nentelese
Si parc-astept ceva - sa mor?

EU NU CRED NICI IN IEHOVA

Eu nu cred nici in Iehova,
Nici in Buddha-Sakya-Muni,
Nici in viata, nici in moarte,
Nici in stingere ca unii.

Visuri sunt si unul s-altul,
Si totuna mi-este mie
De-oi trai in veci pe lume,
De-oi muri in vecinicie.

Toate-aceste taine sfinte
- Pentru om franturi de limba -
In zadar gandesti, caci gandul,
Zau, nimic in lume schimba.

Si fiindca in nimica
Eu nu cred - o, dati-mi pace!
Fac astfel cum mie-mi pare
Si faceti precum va place.

Nu ma-ncantati nici cu clasici,
Nici cu stil curat si antic -
Toate-mi sunt de o potrive,
Eu raman ce-am fost: romantic.

FELICITARE LUI SAMSON BODNARESCU

N-am stiut cum ca in ziua
Douazeci si sapte iuni,

Isi serbeaza-aniversarea
Toti voinicii si Samsunii.

In biserica asemeni
Cat imblai pe la icoane
N-am vazut pe sfantul Samson,
Pre iubitele Samsoane.

Si afland de-asa minune
Eu scrisei aceste sire,
Dorind multa sanatate,
Viata lunga si sporire.

Si spre semn caracudistic
Iti trimit aceasta carta,
Iar tu spune printr-un distic*
Cum ca cei absenti se iarta.

* Soll heissem "Dystichon" (n.a.)

UN LUCEAFAR...

Un luceafar, un luceafar inzestrat cu mii de raze
In viata-mi de-ntuneric a facut ca sa se vaza.
Eu privind acea lumina ca din visuri ma destept
Si cu bratele-amandoua catra dansa ma indrept.
Ca o zana din poveste ea e nalta si usoara,
E subtire si gingasa si din ochi revarsa para,
Iar la fata e balaie, parul galben cade-n cret,
Trandafiri pe fata are si cu zambetul istet.

POET

Sa tot torni la rime rele
Cu dactile in galopuri,
Cu gandiri nemistuite
Sa negresti mai multe topuri;

Si cand vezi vre o femeie
Sa te-nchini pan? la pamant
Si de-a sta ca sa-ti vorbeasca
Sa inghiti orice cuvânt;

Nespalat, neras sa umbli,
Si rufos si desuchiet -
Toate-acestea impreuna
Te arat-a fi poet.

DE CE IN AL MEU SUFLET

De ce in al meu suflet
De ani eu moartea port,
De ce mi-e vorba saca,
De ce mi-e ochiul mort?

De ce pustiu mi-e capul,
Viata intr-un fel?
Si tu... tu esti aceea
Ce ma intrebi astfel?

CU-AMANDOUA MANILE...

Cu-amandoua manile
Inima o tii
Si ii simti bataile
Repezi, dulci si vii.

Ochii-n trup se sperie
Si revarsa foc.
Ai visat vreodata tu
Astfel de noroc?

Un noroc asemenea
Bland si dureros!
Tu iubesti, copila mea,
Fara chiar sa stii.

SI DACA DE CU ZIUA...

Si daca de cu ziua se-ntampla sa te vaz
Desigur ca la noapte un tei o sa visez,
Iar daca peste ziua eu intalnesc un tei
In somnu-mi toata noaptea te uiti in ochii mei.

E CEASUL CEL DE TAINA

E ceasul cel de taina, in care-inelul sortii
Uneste-al vietii capat cu inceputul mortii:
Sub piedica aceasta batranii mor in pace
Si se concep copiii acei ce se vor face;
Cei insurati desigur aceia ca vor naste;
Pe cel far? de sotie iubirea il va paste.

LUMEA IMI PAREA O CIFRA...

Lumea imi pareea o cifra, oamenii imi pareau morti,
Masti ce rad dupa comanda, cari ies de dupa porti
Si dispar - papusi maiestre ce ca sunt nici ca nu stiu
Si-ntr-o lume de cadavre cautam cu suflet viu;
Ma zbateam dorind viata, cu ce sete eu catam
Precum cel ce se ineaca se acata de-orice ram.
Dibuit-am in stiinte, in maxime,-n poezie,
Dara toate imi parura sura, stearpa teorie.
N-aveam scop in asta lume, nici aveam ce sa traiesc
Pana cand... blestam momentul!... pan?ce-a fost sa te-
ntalnesc.
Oare sunt eu tot acelasi? Singur nu mai ma-nteleg:
De clipirea genei tale putui viata sa mi-o leg.
Eram mandru - injosirea, ba sclavia ma inveti:
Ma dispretuiesc pe mine... Ce mai are astazi pret?
Imi pareea ca imparatii sunt pe lume un nimic
Caci ei nu tineau in mana degetul tau dulce, mic,
Incepusem s-am in lume ceva ce platea mai mult
Decat lumea, decat totul ce putusem sa ascult;
Ma miram, cum de pierdusem ochii pentru tot ce fu?
Toate existau sub soare, pentru ca existi si tu.

O, CHILIA MEA SARMANA...

O, chilia mea sarmana,
Cu negritul, tristul zid,
Daca n-ati fi voi in lume
As fi stat sa ma ucid.

Dara voi, cei ce-ati fost [de fata]
Cand varsam lacrimi fierbinti,
Tristi pereti, negriti de vreme,
Voi acuma sunteti sfinti.

Sfinti, caci ce-i mai sfant in lume,
Decat cand o dulce gura
Iti sopteste vorba trista
Ca-n sfarsit si ea se-ndura.

CATRENE

Cand te pierzi in valul vietii
Trist la tarm doar eu raman:
Brate fara de nadejde,
Nava fara de stapan.

* * *

Cum se turbura izvorul
Cand din el drumetul bea,
Astfel ma-nfloara dorul
Cand rasari in calea mea.

* * *

Tu esti aerul, eu harpa
Care tremura in vant,
Tu te misti, eu ma cutremur
Cu tot sufletul in cant.

* * *

Eu sunt trubadurul. Lira
Este sufletul din tine,

Am sa cant din al tau suflet
Sa fac lumea sa suspine.

LECTURA

Stam sara la fereasta,
Iar stelele prin ceata
Cu tainica dulceata
Pe ceruri izvorea.

Citeam pe-o carte veche,
Cu mii de negre ganduri
Si literele-n randuri
Prinsese a juca.

Jos lacul se-ncretise
Sub purpura tarzie
Si valuri verzi de graie
Se legana pe lan.

O stea din cer albastru
Trecu a ei icoana
Din fata apei plana
In fundul diafan...

Si cred pe inteleptul
Ce-l vad ca-n carte zice
Ca-n lume nu-i ferice,
Ca toate-s naluciri...

Deodata la ureche-mi
Aud soptind copila...

Iar vantu-ntoarce fila
Cu negrele gandiri.

CODRU SI SALON

I
Zadarnic fete mandre zambind cutreier sala
Si muzica-i si visuri si farmec indelung.
In ochii unui tanar sadita e raceala
Si note cat de blande in inima-i n-ajung.

Amicul cel de-o varsta paharul lui il imple
Si-l cheama si pe dansul la masa unde beu;
Pe manile-amandoua el tine a lui temple,
Se uita pe fereasta cum ninge-ncet... mereu.

Se uita cum omatul copaci si case-ncarca,
Cum vantul farma ramuri zvarlindu-le-n feresti,
Atunci i se nazare un vis frumos... si parca
Revede tineretea-i cu ochii sufletesti.

Colo in departare e valea lui natala,
Cu codri plini de umbra, cu rape fara fund,
Unde izvoara albe murmura cu sfiala
Si scapar-argintie lovindu-se de prund.

Ar vrea ca sa mai vada colibele de paie
Prin stance incuibate, ce mai ca se praval,
Cand luna dintre nouri, craiasa cea balaie,
Se ridica prin codri din fruntea unui deal.

Sa aib-ar vrea coliba de trestii, mititica,
In ea un pat de scanduri, muschi verde de covor,
Din pragu-i sa se uite la munte cum s-ardica
Cu fruntea lui cea stearpa pierzandu-se in nor.

Ar vrea sa rataceasca campia in florita
Unde ale lui zile din visuri le-au tesut;
Unde-nvata din rauri o viata linistita,
Parand sa n-aiba capat, cum n-are inceput.

Mama-i stia atatea povesti, pe cate fuse
Torsese in viata... deci ea l-au invatat
Sa ticluiasca semne s-a pasarilor spuse
Si murmura cuminte a raului curat.

In curgerea de ape, pe-a frunzelor sunare,
In dulcele ?miitul al paserilor grai,
In murmurul de viespii, ce-n mii de chilioare
Zidesc o manastire de ceara pentru trai,

De spanzura prin ramuri de salcii argintoase
O-ntreaga-mparatie in cuib leganator,
A firii dulce limba de el era-nteleasa
Si il implea de cantec, cum il implea de dor.

Visa copilul... Fruntea-i de-o stanca razimata,
Privea uimit in raul ce spumega amar,
Si arunca vo piatra in apa-nvolburata.
Radea, canta degeaba... plangea chiar in zadar.

El vede ierburi nalte in mandra zi cu soare.
Crescute-ajung la braul unei copile. Lin

Prin iarba mare trece s-aminte luatoare
Pliveste flori albastre si fire de pelin.

Cununa impleteste, o-ncaiera salbatec
In pletele imflate, in parul incalcit
Si ochii rad in capu-i si fata-i e jeratec -
A lanurilor zana, cu chip sumet, rastit.

Apoi in codru trece si canta doina draga,
Salbatec este glasu-i, vioi, copilaros,
El suna-n codru verde, trezeste lumea-ntreaga,
Picioarele-i desculte indoaie flori pe jos.

- Ah! cum nu sunt - ea striga - o pasere maiastra,
Cu penele de aur ca paserile-n rai!
La sfanta Joi m-as duce, as bate in fereastra
Cu ciocul si i-as zice cu rugatorul grai:

Sa-mi deie-un mar, in care inchisa e o lume,
Palat frumos la munte, in codri infundat,
S-un fat-frumos de mire, inalt, cu dulce nume,
Din sange si din lapte - fecior de imparat!

Ea canta si pocneste in crengi c-o varga lunga.
O ploaie de flori albe se scutura pe ea,
Un flutur se inalta, cu sete ea-l alunga,
Cu mana crengi indoaie si glasu-i rasuna.

Apoi si-aduce-aminte... era o zi frumoasa...
El s-a trezit pe-o punte sub ochii ei de foc...
Ea paru-si da-ntr-o parte din fata rusinoasa,
Isi pleaca ochii t?mizi si el a stat pe loc...

Ce s-a-ntamplat de-atuncea nu vrea sa tie minte.
Destul ca nu mai este... si chipul el cel bland,
Zambirea-i sficioasa si ochiul ei cuminte
Sunt duse fara urma de pe acest pamant.

S-a stins. De-aceea insa ar vrea inca o data
Sa vada lunca verde, departe valea-n flori,
Unde ades de bratu-i, in noaptea instelata,
Sedea pe stanca neagra spuindu-i ghicitori.

Da, ghicitori, enigme. Ce stia el pe-atunce
De-a vietii grea enigma, de anii furtunosi?
In lacu-adanc si neted, in mijlocul de lunce,
Parea ca vede zane cu par de aur ros.

Si trestia cea nalta vuind de vant mai tare...
La galsu-i asculta el ca basme triste, dulci,
Cand retele din codru pe cretii apei clare,
Scaldandu-se prin papuri lasau pe valuri fulgi.

II

Trecura ani. E noapte. In camera bogata,
Pe-un pat alb ca zapada, copila sta maret.
O candela de aur c-un punct de foc arata
Prin umbra stravezie icoane pe paret.

Culcata jumătate, copila cu-ntristare
Zambeste. Plete blonde pe umere cobor
Si cad pe albe perini, iar ochiul ei cel mare
Arata nu amorul - ci setea de amor.

Iar fata ei frumoasa-i de-acea albeata sura,
Brumata ca-n lucirea unui margaritar;
Pe brate de zapada, pe sanii ei se fura
A candeliei lumina mai rar si tot mai rar.

Iar micile-i picioare ating covorul moale
Si chinuie papucii de-atlaz, care stau jos.
L-a patului ei margini cu fruntea-n a ei poale
Sta in genunche dansul, privind intunecos...

Sub umerii-unei fete ca marmura de rece
Sunt umbrele-ntristarii, ce-adanci l-arata slab;
Prin ochii mari si negri o indoiala trece,
Ce fulgera in taina, apoi dispare-n grab.

- Din vorba mea nu poate amor sa se aleaga?
Nu te iubesc atata cat stiu sa te iubesc?
Ai vrea sa storc din mare amaraciunea-ntreaga
Si intr-o picatura s-o beau, sa-nnebunesc?

Spre-a implini vo unul din dorurile tale,
Au pot sa fiu, copila, de trei ori Dumnezeu,
Si ce-au facut puternic in veacurile sale,
Acea intr-o clipa sa pot a face eu?

O, de-as putea s-amestec a lumii lucruri toate,
Dupa a mea vointa, un ceas sa te incant,
Cu susu-n jos ar merge a firii legi bogate,
Pustiu ar fi in ceriuri si ceriul pe pamant.

Si la a ta ivire parere-ar ziua noapte,
Astfel de stralucita ai trece-n lanuri verzi,

Incat numai paraie ti-ar povesti cu soapte
Ca in a ta privire eu mintile imi pierz.

Cand ai muri, iubito, caci contra mortii n-are
Nici Dumnezeu putere, atuncea cu amar
As stinge in gramada sistemele solare
Si-n ast mormant te-as pune ca pe-un margaritar.

Iar eu, eu, singuratec in lumea cea pustie,
In chaos fara stele si fara de nimic,
M-as arunca - un demon - sa cad o vecinicie,
De-a pururea si singur desertul sa-l despic.

Iar daca liberate planetele cu-ncetul
Ar reintra in viata in vechile lor legi,
Fiintele lor noua priveasc-atunci cometul,
Nelinistind cu zboru-i veciile intregi.

Fantasma nesfarsita si totusi diafana,
Din lume exilata neafland limanul sau,
Demon, gonit de-a pururi de ordinea tirana -
Acela sa fiu eu.

- Sa faci minuni? Nu-i asta. Nu ma-ntelegi, iubite -
Pe crestetul lui mandru ea manile si-a pus.
Sunt taine-n asta lume atat de neghicite,
De-ai spune viata toata, tot n-ai sfarsi de spus.

Vezi tu, eu te-as vrea t?mid, un bland baiet, sa-mi spuna
Cu ochii plini de visuri zadarnice povesti,
S-adorm plecandu-mi tampla la tampla ta - nebuna!
Asa cum te visasem ai fost, dar nu mai esti.

Patate de-ndoiele a vietii tale vise -
Baiet de-ai fi tu inca, la mine sa te-ardic,
Sa te privesc cu gene pe jumătate-nchise,
Dar nu mai crezi in visuri, caci nu mai crezi nimic.

Sa fii un paj din basme si eu sa fiu regina!
O, cum as fi de buna si tu ai fi gentil,
Plutire-am lin pe lacul ce doarme in gradina,
Caci eu ma simt copila, de-ai fi si tu copil!

Nu mintea ta, nu ochii ce fulgera-n tacere,
Nu asta ma ingheata de-mi vine ca sa mor.
Ma doare - nu stiu... glasul amestecat cu fiere,
Caci sufletu-ti e-o rana, suflarile-ti ma dor.

Ce vrei? Imi pare-n ochii-ti ca vad o veche vina.
In vorba amintirea a unei crude munci,
In inima e-o parte cu totul straina -
De-ai fost vrodata tanar, e foarte mult de-atunci!

DIAMANTUL NORDULUI (Capriccio)

In lac se oglinda castelul. A ierbii
Molatece valuri le treiera cerbii.
In vechea zidire tacere-i si numa
Perdelele-n geamuri scanteie ca bruma.

Strafulgera-n umbra-i de valuri bataie
Ajunse in fuga de-a lunei vapaie,

Ce-n varfuri de dealuri acum se iverse
S-a stancilor multe pe cer zugrăveste.

Pareau uriesi ce in cuib de balaur
Pazea o mareata comoara de aur,
Caci luna, ce rosa prin ele rasare,
Comoara aprinsa in noapte se pare.

Iar lebede albe din negrele trestii
Apar domnitorii ai apei acestei,
Cu aripi intinse o scutur si-o taie
In cercuri murinde si brazde balaie.

Uimit, Cavaleriul cu pasuri pripite
Imbla prin umbroase carari nisipite;
Dumbrava sopteste, izvoarele suna,
Asteapta-n amestec vibrare de struna.

Varatecul aer te-adoarme cu zvonul...
Cu dor Cavaleriul priveste balconul.
Cu frunze-ncarcatu-i si trec prin ostrete
Liane-nflorite in feluri de fete.

Iar papura misca de-al apei cutreier.
In iarba inalta suspina un greier -
Prin vanata umbra, prin rumana sara,
In farmecul firei rasuna ghitara:

- Arata-te-n haina de alba matasa,
Ce pare-ncarcata c-o brum-argintoasa,
Sa vad a ta umbra-n lumina-nmuieta,
In parul cel galban inalt-mladieta.

Indura-te, scumpo, in mine arunca
Viole albastre si roze de lunca,
Pe coardele-ntinse-a ghitarei sa cada
In noaptea cea ninsa de-a lunei zapada.

Iar ochii albastri, mari lacrimi a marii,
Sa-ngaduie-n taina suspinul cantarii;
Cobori, adorato, pe inima cazi-mi,
Balaia ta frunte de umar sa-mi razimi.

E demn-a ta frunte sa poarte corona,
Robit universul sa-i fie - Madonna!
Ingaduie celui din urm-al tau sclav
Plangand sa-ti sarute al urmelor prav.

Si lasa-ma-n umbra camarii-ti sa vin,
Frumos imbracate cu alb muselin,
Iar Cupido pagiul cu palma s-ascunda
A lampei de noapte lucire de nunta.

Deasupra-si aude uscata fosnire
A poalelor lungi de matasa subtire;
Prin flori ii apare, se-nclina pe gratii
Duios-as-aratare a mult-adoratei.

Ghitara lui tace; cu sopot ea spune:
- Zadarnica este iubirea ta, june!
De-un farmec legata-i intreaga-mi simtire,
Iubirea-mi asemeni de-a lui implinire.

Oricat mi-ai fi drag, si-o jur ca-mi esti drag,
Un farmec te-opreste, te leaga de prag...

De-aceea de mine sa fugi, Cavalerie,
Si uita ca gandu-mi si doru-mi te cere.

A Nordului mare o piatra ascunde,
Luceste ca ziua prin negrele-i unde
Si cui o va scoate viata mi-o darui;
Dar vai! nici s-o vada nu-i soarta oricarui.

- O, inger! el zice si glasu-i se-neaca
Si dreapta ii scapa pe-a sabiei teaca:
Sigur de iubire-ti - m-astepte pierzare -
Tot scoate-voi piatra luminei din mare!

.....

Din Spania pleaca, cu pasii pribegi,
Prin tari si orase, castele de regi;
Abia vede-o tara si iarasi o lasa,
Caci piatra luminei gandirea i-apasa.

De ani e pe cale... Se vede in fine
Cuprins de pustiuri de negura pline,
Incet poticneste al calului pas,
Si-n noapte departe se pierde-al sau glas.

El vede munti mandri, asupra carora
Padurile negre nu stiu aurora
Si toate formeaza cladire inalta
De stanci ce gramada stau una pe alta.

Un munte e poarta si stresini paduri
Si scarile-s dealuri... In falnicii muri,
Prin aspru arcate boltiri de fereastra,
Priveai o lumina ca cerul albastra.

Cum marea de valuri nu stie repaos,
Astfel se framanta al norilor chaos,
O stea nu luceste pe bolta cea larga -
Pornit ca de vanturi sirepul alearga.

Un tunet cutremura lumea-n temei.
Venea parc-o oaste calare de zei...
Cu-a lui erghelie-nspumata de cai,
Vuind vine mandrul al marilor crai.

Cu gaturi intinse sirepi de omat
Prin norii cei negri zburau spariet,
Manati de gigantul cu barb-argintoasa,
Ce vantul in doua despica frumoasa.

Vazandu-l pe tanar inalta toiagul.
O aspra privire i-arunca mosneagul,
Cumplit ameninta, in arc se coboara
Si pierde in doma-i inalt solitara.

Se-ntuneca iarasi, in fulger nazare
Vedenii uimite palatul cel mare;
Nazare batranul in bolta ferestii,
In pletele-i albe cununa de trestii.

Fugea Cavaleriul. - Dar codrii-n urdie
In urma-i s-aduna si iar se-mprastie;
Campiile sese aluneca iute,
Deasupra-i s-alunga de fulgere sute.

Si luna s-azvarle pe-a norilor vatra,
Paraiele scapar, bulboanele latra,

Deasupra lui cerul i-alearga in urma
Si stelele-n rauri gonite, o turma.

Si muntii batrani il urmau in galop
Cu stancele negre, gigantici ciclopi,
Greoaie hurduca pamantu-n picior,
Praval de pe umeri padurile lor.

Se-ntreaba: Fug eu? Sau ca lumea intreaga
A rupt-o de fuga nebuna, pribeaga?
Sau mari subterane duc muntii cu sine,
Purtandu-m-o frunza pierduta pe mine?

O data-nca pintenu-nfige - alearga!...
Deodata... se schimba in noaptea cea larga
Privirea... Nainte-i o lume-i deschisa
Cu aer varatec pe lunge de visa..

Pe maluri de rauri ce scapara line,
El vede castele cu arcuri senine
De marmura alba ascunse-n dumbrave.
In cer misca norii-auritele nave...

O muzica trista, adanc-voluptoasa,
Patrunde-acea lume de flori si miroasa;
Si verzile lanuri se leagana-n luna
Si lacuri cadenta cantarilor suna.

Subtirile neguri pareau panzarie
De brum-argintoasa, lucind viorie;
Si florile toate sub ea-ncremenite
Respira bogate miroase-adormite.

Pe-al codrilor verde, prin boltile dese,
Prin mreje de frunze seninul se tese;
Si apele misca in pature plane -
In funduri viseaza a lumei icoane.

Si unde-n dumbrava-i sapata carare,
O mandra femeie s-arata calare,
Pe calul ei graur se-nmladie-n laturi,
De dulcea-i privire nu poti sa te saturi.

In parul ei negru lucesc amortite
Flori rosi de jeratic frumos incalcite,
Rubine, smaranduri, astfel presarate,
Salbatec-o face la fata s-arate...

Si ochi de-un albastru, bogat intuneric,
Ca basme pagane, de-iubire, chimeric
Lucesc sub o frunte curata ca ceara -
Zambirea-i imbata ca noptile, vara.

Pe codri-nfioara a ei frumuseti
Si apele fulger cu undele crete;
Se pare ca-nvie a basmelor vremuri,
Caci lumea-i cuprinsa de-un dulce cutremur.

Din nori curge-o bura, un colb de diamante,
Pe vai se aseaza, pe dealuri inante;
In fata li-i luna, prin suiet de soapte
S-ardica pe cer curcubeie de noapte...

Ea calu-si alatura, mana intinde,
Iar parul ei negru incet se desprinde

Si-n valuri de moale matasa el cade
Pe umere albe... Frumos i se sade!

Si plans este glasu-i: - Iubit cavalerie,
Nu merge la mare, ca mor de durere;
Imparte cu mine pamantul si raiul -
De dor si de grija ii tremura graiul.

- Iubite dorite, in bratele-mi vino
Si cruda durere din pieptu-mi alin-o!
Sa fii al meu mire menitu-i de zodii
Si tie pastrat-am a sanului rodii.

- In van e, craiaso! zambirea-ti din treacat,
Caci mintea mea pus-au simtirilor lacat
Si chipu-ti nu poate patrunde-n visare-mi.
Cu ochii albastri amoru-mi nu-l sfaremi.

Pastreaza, craiaso, viclenele sfaturi.
In laturi, frumoasa ispita, in laturi!
Ea piere... cu dansa castele, dumbrava...
Si marea-ngheata vuieste grozava.

Miscate de mare-n strigare mareata
A Nordului vin caravane de gheata...
Pe ceruri in neguri o stea nu s-arata.
Departe doar luna - o galbena pata.

Cetati hrentuite pe tari plutitoare,
Cu siruri de dome, steclind de ninsoare,
Schelete-uriase purtand cremenite
Coroane in colturi pe capuri haite.

Vin regii de Nord cu ostiri sa se plimbe,
Cu chipuri ciuntite si umere strambe,
Si toata strigarea, vuirea, sunarea
E surda ca ceriul, e moarta ca marea.

In domele largi, prin palate desarte
Rasuna doar vantul... ca glasuri - departe.
Si spiritul mortii eterne-n ruine
Isi misca imperiul fara de fine.

Orasul pe ape-i al zeilor nordici,
Cu strade de temple, cu dome si portici;
Dar astazi sunt frante boltitele porti,
Pustiu e in dome - si zeii sunt morti.

El suie un turn ce se nalta sub luna,
Cu ziduri crapate de ger si furtuna,
Se uita la ceruri, se uita in mare...
Cu capul in jos se arunca... Dispare.

Si cum amorteste si-ngheata... suspina:
- O, piatr-a luminei, revarsa-mi lumina!
Prin genele-nchise s-arata, o vede
Si striga... si mana pe dansa repede...

O prinde... prin farmec in jur se-nsenina,
El vede lungi rauri, campii in lumina,
Gradina din tara-i, cu lacu-i, castelu-i
Ca-n vis, ca aievea i se arata lui.

Ce stai cu sfiala, ce nu te apropii,
N-auzi cum pe funze aluneca stropii,

S-aleele scutur de roua o ploaie
Iar soarele nalta in disc de vapaie?

El scarile urca cu piatra in mana.
In prag il asteapta frumoasa stapana.
De gatu-i s-atarna, zambind ea ii spune:
- Adanca-ti durere pieri prin minune.

Dar piatra mai scumpa si cea-adevarata
Iubirea mea este nestinsa, curata;
Pastreaza-mi-o bine... aceasta ti-o darui...
El ochii si-i freaca sa vada-adevaru-i?

.....

Si drept ca-n miscarea molaticei ierbi
Pasea inainte-i o turma de cerbi.
Dar tot nu-i in ceru-i... Din genele-i bruma
Cu visul deodata s-o scutur-acuma.

Isi scutura haina cea umeda, plina.
Balconu-l priveste si tare suspina.
Zadarnic facut-au ghitara-i parada:
Inez nici visase sa vie sa-l vada.

Si ce-i mai ramane sa faca saracul?
In lac sa priveasca cum joaca malacul?
Mai bine prin tufe se fura cu paza...
Ca nimeni s-auza si nimeni sa vaza.

In urma-i o usa-n balcon se deschide...
Prin flori se arata o gura ce rade...

Cu fata ascunsa in paru-i, sirata,
De-amoru-i prostatec asa se disfata.

AUZI PRIN FRUNZI USCATE

Auzi prin frunzi uscate
Trecand un rece vant,
El duce vietile toate
In mormant, in adancul mormant.

Auzi sub bolti de piatra
Un trist, un rece cant,
El duce vietile noastre
In mormant, in adancul mormant.

In gura port un singur
Si dureros cuvant,
Cu el pe buze m-or duce
In mormant, in adancul mormant.

Deasupra-mi sa soptearca
Iubitu-ti nume sfant,
Cand m-or lasa-n intuneric
In mormant, in adancul mormant.

Pana nu te vazusem
Nici nu simteam ca sunt.
Si-acum doresc sa dorm somnul
Adancului mormant.

Ca frunzele uscate
Cazand de-un rece vant,

S-au dus nadejdile toate
In mormant, in adancul mormant.

Si parca sub bolti de piatra
Aud un rece cant,
Ce-atrage vietile noastre
In mormant, in rece mormant.

ALBUMUL

Albumul? Bal mascat cu lume multa,
In care toti pe sus isi poarta nasul,
Disimulandu-si mutra, gandul, glasul...
Cu toti vorbesc si nimeni nu asculta.

Si eu intrai. Ma vezi rarindu-mi pasul.
Un vers incerc cu pana mea inculta,
Pe masa ta asez o foaie smulta,
Ce de cand e nici n-a visat Parnasul.

Spre-a-ti aminti trecutele petreceri,
Condeiu-n mana tu mi-l pui cu sila.
De la oricine-un snop de paie seceri,

Apoi te uiti razand la cate-o fila:
Viclean te bucuri de-ale noastre-ntreceri,
Privind in vrav prostia imobila.

SAUVE QUI PEUT
(varianta)

Albumul tau e un salon in care
S-aduna fel de fel de lume multa
Si fiecare asaz-o foaie smulta
Din viata sa, in versuri rabdatoare.

Acum doresti cu pana mea inculta
Si eu sa trec prin mandra adunare?
Dar ea de-amicii tai sfiala are
Si de-oi vorbi, au cine ma asculta?

Spre-a-ti aminti trecutele petreceri
Condeiu-n mana tu mi-l pui cu sila.
De la oricare-un snop de fraze seceri,

Apoi le rasfoiesti fila cu fila.
Viclean te bucuri de-ale noastre-ntreceri,
Privind in vrav prostia imobila.

PETRI-NOTAE

Impresurat de creditor, se vede,
Si neputand plati cu rele rime,
Te-ai strecurat pe la Cordon, sublime,
Sa ne-asurzesti cu versuri centipede.

Presupui ca nu te stie nime,
Ca esti martir ai vrut sa faci a crede;
Mai bine masca de paiazzo-ti sede:
Caci ne-am convins de mult de-a ta marime.

Armeano-grec, lingau cu doua fete,
Iti ad-aminte ce aveai in straiti

Cand pietre numarai la voi in piete.

De-aceea taci si inca bine paie-ti
Ca nu te regalam, cum stim, cu bete:
Facie nu-i nemtescul tau opait.

ORICARE CAP INGUST

Oricare cap ingust un geniu para-si,
Cu versuri, goale de cuprins, sa placa
Si, cum doreste, zgomot mare faca,
Cununi de lauri de la plebe ceara-si;

Ci muza mea cu sine se impaca.
Eu am un singur, dar iubit tovaras,
Si lui inchin a mele siruri iarasi,
Cantarea mea, de glorie saraca.

Cand dulci-i ochi pe linii or s-alerge,
Va cumpani in iambi turnata limba:
Ici va mai pune, dincolo va sterge.

Atuncea ea in lumea mea se plimba,
Cu-a gandurilor mele nava merge
Si al ei suflet pe al meu si-l schimba.

PAREA C-ASTEAPTA...

Parea c-asteapta s-o cuprind in brata
Si fata mea cu manile-i s-o ieie,

Ca sa ma pierd in ochii-i de femeie,
Citind in ei intreaga mea viata.

Dar cand s-o prind, ea n-a voit sa steie,
Ci intr-o parte-ntoarse dulcea-i fata;
Pandind, cu ochii ma-ntreba isteata:
Sa-mi dea o gura, ori sa nu-mi mai deie?

De-astfel de toane vecinic nu te saturi,
Oricat o rogi, ea tot se da in laturi
S-abia la urma parca tot se-ndura.

Improtiviri duioase-a frumusetii
In lupte dulci disfac uratul vietii,
Ce n-au amar, fiindca au masura.

USOARE SUNT VIETELE MULTORA...

Usoare sunt vietele multora.
Ei prind din zbor placerea trecatoare,
In orice timp au clipa lor cu soare
Si-n orice zi le-apare aurora...

Dar spune, tu, copila visatoare,
De-am fost si eu din randul acelora,
De-mi esti si mie ce le esti altora,
De nu mi-ai fost o stea nemuritoare?

Traiam pierdut in umbra amortirii,
Desarta-mi viata semana cu spuma
Si orb eram la farmecele firii...

Deodata te vazui; o clipa numa
Simtii adanc amarul omenirii...
Si iata ca-l cunosc intreg acuma.

ORICATE STELE...

Oricate stele ard in inaltime,
Oricate unde-arunca-n fata-i marea,
Cu-a lor lumina si cu scanteiarea
Ce-or fi-nsemnand, ce vor - nu stie nime.

Deci cum voiesti tu poti urma cararea:
Fii bun si mare, ori patat de crime,
Acelasi praf, aceeași adancime,
Iar mostenirea ta si-a tot: uitarea.

Parca ma vad murind... in umbra portii
Asteapta cei ce vor sa ma ingroape...
Aud cantari si vad lumini de tortii.

O, umbra dulce, vino mai aproape -
Sa simt plutind deasupra-mi geniul mortii
Cu aripi negre, umede pleoape.

CE S-ALEGEA DE NOI, A MEA NEBUNA...

Ce s-alegea de noi, a mea nebuna,
De ne-ntalneam de mult cu-asa iubire?
Sau nebuneam mai mult inca-mpreuna,
Sau eu muream de-atata fericire.

Viata mea cea stralucita
De ochii tai cei de copil
Era un zgomot si-nflorita
Precum e luna lui april.

Si-n asta inflorire zgomotoasa
Noi ne-am fi fost atat... atat de dragi...
Cu toane multe, tu, ca o craiasa,
Iar eu - de tine lacom - ca un pagi.

Acum, ca-n toamna cea tarzie,
Un istovit si trist izvor,
Asupra-i frunzele pustie
A noastre visuri cad si mor.

Si de nimica astazi nu-mi mai pasa,
Nu cer nimic din lume, nici astept.
Ma mir de ce cu strangeri dureroase
Sarmana inima mai bate-n piept.

In vaduvire si eclipsa,
Eu anii mei ii risipesc,
Simtind in suflet pururi lipsa
De chipul tau dumnezeiesc.

CE S-ALEGEA DE DOI NEBUNI, IUBITO...
(varianta)

Ce s-alegea de doi nebuni, iubito,
De ne-ntalneam de mult si nu pierdeam
O tinerete care-am risipit-o?

De dragul tau de mult innebuneam,
Sau ca muream de-atata fericire,
Dar numai sara vietii n-ajungeam.

Erai de zgomot plina, de-nflorire,
Iar ochii tai cei tineri de copil
M-ar fi tinut de-a pururea-n uimire.

Iar graiul tau, cand bland si cand ostil,
Facea singuratatea-mi zgomotoasa,
Cum e cu zgomot luna lui april.

Si in necazul tau si mai frumoasa,
Te cuprindeam sa nu te mai retragi,
Sa-mi plangi la piept la dragoste geloasa.

Si ne-am fi fost atat, atat de dragi...
Ca o craiasa mi-ai fi fost cu toane,
Eu lacom de-al tau farmec ca un pagi.

Dar azi, loviti de ale sortii goane,
Viata-mi pare-un istovit izvor
Si plina de-ale toamnei reci icoane.

A noastre visuri cad pe rand si mor
Precum in vant rotiri de frunze-uscate...
Statornic nu-i decat al nostru-amor...

Renunt silit la el, caci nu se poate,
Si lungi iluzii, ca un intelept,
Naintea mea le vad cazand pe toate.

Nu cer nimic, nimic nu mai astept,
Si nici intreb la ce o mai simtesc
Sarmana inima batand in piept.

La ce? Ca viata mea s-o risipesc
Intr-o-ndelunga, trista vaduvire,
Lipsita de-al tau chip dumnezeiesc:

Sa-l cat in veci, sa nu fii nicaire.

ATAT DE DULCE...

Atat de dulce esti, nebuno,
Ca le esti draga tuturor,
Cunosc femei ce dupa ochii
Si dupa zambetul tau mor.

Femei frumoase si copile
Te-ar indragi, te-ar saruta.
Tu ai iubirea tuturor -
Si numai eu iubirea ta.

Un farmec bland de fericire
Tu raspandesti oriunde-ai sta -
Esti fericirea tuturor
Si eu sunt fericirea ta.

De razi se desprimavareaza,
Invie totul unde-i sta,
Caci tu esti viata tuturor
Si numai eu viata ta.

De dragul tau si flori si oameni
Si stele sa traiasca vor.
Pe mine ma iubesti tu numai
Si numai eu doresc sa mor.

UMBRA LUI ISTRATE DABIJA-VOIEVOD

Cum trece-n lume toata slava
Ca si un vis, ca spuma undei!
Sus, in cetate la Suceava,
Eu zic: Sic transit gloria mundi!
Pe ziduri negre bate luna.
Din vechi icoane numai pete,
Sub mine-aud un glas ce suna,
Un glas adanc, zicand: "Mi-e sete".

Si vad iesind o umbra alba.
Mosneag batran, purtand coroana,
Pe pieptul lui o sfanta salba,
Pe umeri largi o scumpa blana,
Ea mana-ntinde bland: - N-ai grija,
Ce zic nu trece la izvod.
Eu sunt vestitul domn Dabija,
Sunt mos Istrate-voievod.

- Maria-voastra va sa-ndemne
Pe neamul nostru in trecut?
Ci el cu mana face semne
Ca nu-nteleg ce el a vrut.
- Maria-voastra-nsetoseaza
De sange negru si hain?

El capu-si clatina, ofteaza:
- De vin, copilul meu, de vin.

Cand eram voda la Moldova
Haladuiam pe la Cotnari.
Vierii toti imi stiau slova
Si-aveam si grivne-n buzunar.
Pe vinul greu ca untdelemnul
Am dat multi galbeni venetici;
Aici lipseste tot indemnul.
In lume mult, nimic aici.

La voi, in lumea ceealalta,
Fiind cu mila si drept,
M-a pus cu sfintii laolalta
Si-n rai ma dusera de-a drept.
Dar cum mai pune sfantul Petre
La rau canon pe-un biet crestin!
Cand cer sa beau, zice: "Cumetre,
Noi n-avem cimpoieri si vin".

Si totusi domn fusesem darnic
Si bun de inima cu toti.
De cate ori l-al meu paharnic
Umplut-am cupa numai zloti!
Ca ce sunt recile mademuri,
Ce, aur, pietre si sidef
Pe langa vinul copt de vremuri,
Pe langa-un haz, pe lang-un chef!

Impresurat-am eu si Beciul
Cu oaste buna si stransuri;

Soroca, Vrancea si Tigheciul
Trimis-au mii viteze guri
Sa certe craii cu manie...
Ce-mi pasa? Mie deie-mi pace
Sa-mi duc Moldova-n batalie
Cu mii de mii de poloboace.

Atunci cand turcii, agarenii
Mureau in iurus cu halai,
Ostirea noastra, moldovenii
Se prapadeau intr-un gulai.
Si zimbrul cel cu trei luceferi
Lucea voios pe orice cort.
Precum ne-am dus, veniram teferi
Si toti cu chef si nime mort.

Nici vin cu apa n-am sa mestec,
Nici dau un ban pe toata fala.
De-aceea n-am nici un amestec
Oriunde nu imi fierbe oala.
Cand calca tara hantatarii,
Eu bucuros in lupte merg,
Cand intre ei se bat magarii,
In fundul pivnitei alerg.

Se certe ungurii si lesii...
Ce-mi pasa mie? La Cotnari
Eu chefuiam cu cimpoiesii,
Cu mascarici si lautari;
Si sub umbrarele de cetini
Norodu-ntreg juca si bea,

Iar eu ziceam: sa bem, prietini,
Sa bem pan? nu vom mai putea.

Daca venea sa rataceasca
Vun invatat archeolog,
Vorbind in limba pasareasca,
Nu m-aratam ca sa ma rog.
Dar tie-ti place doina, hora,
Iti place-al vitei dulce rod,
Tu povesteste tuturor
De mos Istrate-voievod.

Le spune sfatul meu s-asculte,
S-urmeze vechiul obicei,
Sa verse dintre cupe multe
Si la pamant vo doua-trei.
Caci are-n san Moldova noastra
Viteze inimi de crestin;
Tineri, in veselia voastra,
Stropiti-le duios cu vin!

Si in Moldova mea cea dulce
Oranduit-am cu prisos:
Ca butea plina sa o culce,
Cea goala iar cu gura-n jos.
Si astfel sta-n Moldova toata
Cu susu-n jos ce era treaz.
Odihna multa-i laudata
La cel chefliu, la cel viteaz.

Cand de manusa lungii sabii
Ma rezimam sa nu ma clatin,

Cantau cu toti pe Basarabii,
Pe domnii neamului Musatin,
Pan? ce-ncheiau in gura mare
Cu Stefan, Stefan domnul sfant,
Ce nici in ceriuri saman n-are,
Cum n-are saman pe pamant!

Moldova cu stejari si cetini
Ascunde inimi mari de domn,
Sa bem cu toti, sa bem, prietini,
Sa le varsam si lor in somn.
Pan? la al zilei bland luceafar
Sa bem ca buni si vechi tovarasi;
Si toti cu chef, nici unul teafar,
Si cum sfarsim sa-ncepem iarasi.

Rapiti paharele cu palma,
Iar pe pahar se stranga pumn
Si sa cantam cu toti de-a valma,
Diac tomnatic si alumn;
Cantam adanc un: De profundis.
Perennis humus erit rex.
Frumoase vremi! Dar unde-s? unde-s?
S-au dus pe veci! Bibamus Ex.

FIIND BAIET PADURI CUTREIERAM

Fiind baiet, paduri cutreieram
Si ma culcam ades langa izvor,
Iar bratul drept sub cap eu mi-l puneam,
S-aud cum apa suna-ncetisor:
Un freamat lin trecea din ram in ram
Si un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopti intregi am mas,
Bland inganat de-al valurilor glas.

Rasare luna,-mi bate drept in fata:
Un rai din basme vad printre pleoape,
Pe campi un val de argintie ceata,
Sclipiri pe cer, vapaie preste ape,
Un bucium canta tainic cu dulceata,
Sunand din ce in ce tot mai aproape...
Pe frunze-uscate sau prin naltul ierbii,
Parea c-aud venind in cete cerbii.

Alaturi teiul vechi mi se deschise:
Din el iese o tanara craiasa,
Pluteau in lacrimi ochii-i plini de vise,
Cu fruntea ei intr-o marama deasa,
Cu ochii mari, cu gura-abia inchisa;
Ca-n somn incet-incet pe frunze pasa,
Calcand pe varful micului picior,
Veni alaturi, ma privi cu dor.

Si ah, era atata de frumoasa,
Cum numa-n vis o data-n viata ta
Un inger bland cu fata radioasa,
Venind din cer se poate arata;
Iar paru-i blond si moale ca matasa
Grumazul alb si umerii-i vadea.
Prin hainele de tort subtire, fin,
Se vede trupul ei cel alb deplin.

IAMBUL

De mult ma lupt catand in vers masura,
Ce plina e ca toamna mierea-n faguri,

Ca s-o astern frumos in lungi siraguri,
Ce fara piedeci trec sunand cezura.

Ce aspru misca panza de la steaguri,
Trezind in suflet patima si ura -
Dar iar cu dulce glas iti imple gura
Atunci cand Amor t?mid trece praguri!

De l-am aflat la noi, a spune n-o pot;
De poti s-auzi in el al undei sopot,
De e al lui cu drept acest preambul -

Aceste toate singur nu le judec...
Dar versul cel mai plin, mai bland si pudic,
Puternic iar - de-o vrea - e pururi iambul.

COLINDE, COLINDE

Colinde, colinde!
E vremea colindelor,
Caci gheata se-ntinde
Asemeni oglinzilor
Si tremura brazii
Miscand ramurelele,
Caci noaptea de azi-i
Cand scanteie stelele.

Se bucur? copiii,
Copiii si fetele,
De dragul Mariei
Isi piaptana pletele,

De dragul Mariei
Si-a Mantuitorului
Luceste pe ceruri
O stea calatorului.

INVIEREA

Prin ziduri innegrite, prin izul umezelii,
Al mortii rece spirit se strecura-n tacere;
Un singur glas ingana cuvintele de miere,
Inchise in tratajul stravechii evanghelii.

C-un muc in mani mosneagul cu barba ca zapada,
Din carti cu file unse norodul il invata
Ca moartea e in lupta cu vecinica viata,
Ca de trei zile-nvinge, cumplit muncindu-si prada.

O muzica adanca si plina de blandete
Patrunde tanguioasa puternicile bolti:
"Pieirea, Doamne sfinte, cazu in orice colt,
Inveninand pre insusi izvorul de viete.

Nimica inainte-ti e omul ca un fulg,
S-acest nimic iti cere o raza mangaioasa,
In palcuri sunatoare de plansete duioase
A noastre rugi, Parinte, organelor se smulg".

Apoi din nou tacere, cutremur si sfiala
Si negrul intuneric se sperie de soapte...
Douasprezece pasuri rasuna... miez de noapte...
Deodata-n negre ziduri lumina da navala.

Un clocot lung de glasuri vui de bucurie...
Colo-n altar se uita si preoti si popor,
Cum din mormant rasare Christos invingator,
Iar inimile toate s-unesc in armonie:

"Cantari si laude-naltam
Noi, tie unuia,
Primindu-l cu psalme si ramuri,
Plecati-va, neamuri,
Cantand Aleluia!

Christos a inviat din morti,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte calcand-o,
Lumina ducand-o
Celor din morminte!"

RUGACIUNE

Craiasa alegandu-te
Ingenunchem rugandu-te,
Inalta-ne, ne mantuie
Din valul ce ne bantuie;
Fii scut de intarire
Si zid de mantuire,
Privirea-ti adorata
Asupra-ne coboara,
O, maica prea curata,
Si pururea fecioara,
Marie!

Noi, ce din mila sfantului
Umbra facem pamantului,
Rugamu-ne-ndurarilor,
Luceafarului marilor;
Asculta-a noastre plangeri,
Regina peste ingeri,
Din neguri te arata,
Lumina dulce clara,
O, maica prea curata,
Si pururea fecioara,
Marie!

VRE O ZGATIE DE FATA

Vre o zgatie de fata
Carei gura nu-i mai tace,
Ca stigletii-ntoarce capul
Cand incolo, cand incoace.

Sau o alta visatoare
Care lina si mareata
Are-n ochii-i intuneric
Si mandrie are-n fata;

Sau mai mici si mai plinute,
Sau mai zvelte si mai slabe,
Toate peste-un sfert de secol,
Vai! vor fi aproape babe.

Si zambesc atat de dulce
Ca si cand ar fi de-a pururi!

Toate gratiile de astazi
Or sa fie-atunci cusururi.

ALEI MICA, ALEI DRAGA

Alei mica, alei draga,
Cine vrea sa ne-nteleaga
Vaza frunza cea pribeaga
Ce-i ca viata noastra-ntreaga.

Alei, draga Veronica,
Despartirea toate strica,
De ne-alegem cu nimica -
Viata trece, frunza pica.

* * *

Alei draga, alei mica,
Viata trece, frunza pica,
Si din ura ce ne strica
Nu ne-alegem cu nimica.

Macar cine ne graieste,
Altul alta indrageste.
Inima-mi pe cat traieste
Tot la tine se gandeste.

Alei mica, alei draga,
la vezi frunza cea pribeaga -
Asa trece viata-ntreaga
Si nimic n-o sa s-aleaga.

DRAGOSTE ADEVARATA

Dragoste adevarata
De fecioara prea curata;
Tanara-ntineritoare,
Dragoste de fata mare;
Insa plina-i de durere
Dragostea cea de muiere,
De durere si de haz,
De dulceata si necaz;
Indaratnica si draga
Cata cearta ziua-ntreaga,
Iara sara se impaca,
Ca tot tie va sa-ti placa;
Dragostea de la muieri
E cu sare si piperiu,
Nu-i lihnita si dulceaga,
Zi cu zi in foc te baga,
E razboinica, fierbinte
Si cu capul fara minte;
Dragostea de la muiere
E ca fagurul de miere,
Dar un fagur piparat,
Dulce cand e suparat,
Ca-i rastita si cu toane,
Nedusa pe la icoane;
Ochii negri amandoi
Iti dau pururea razboi,
Gura cea cu zambetele
Tare-ti poarta sambetele,
S-acel drac cu mani subtiri

Cu manie in priviri
Tot mai scump pe zi ce merge...

MA-NTREBAI, DRAGA,-NTR-O ZI

Ma-ntrebai, draga,-ntr-o zi
Cine-n lume s-o gasi
Pe noi a ne desparti.
Iata dealul s-au gasit
Pe noi de ne-au despartit,
Dealul cel cu raurile,
Cerul lumii plin de stele,
Oamenii cu vorbe rele.
Intre mine si-ntre tine
E o tara si mai bine,
Intre viata ta s-a mea
S-au pus oamenii perdea.

LUMINEZE STELELE

Lumineze stelele,
Planga raurelele,
Nori-n cer calatoreasca,
Neamurile-mbatraneasca
Si padurile sa creasca -
Numai eu voi ramanea,
Gandurile la o stea,
Ce au fost odat-a mea:
Caci a fost si nu mai este.
Dulce gura de poveste,

Ziua cine mi-o zambi,
Noaptea cine-o povesti?

IN OCHII TAI CITISEM...

In ochii tai citisem iubire dinadins
Si-n calea vremii steaua mea
O clipa s-au aprins.

Apoi ca foi uscate, vazduhul coperind,
Vazui nadejdi si fericiri
Naintea mea pierind.

Dup-acea dulce clipa, ce-atata ma uimea,
Nainte chiar de-a rasari
Se stinse steaua mea.

MINTE SI INIMA

I
- Ce privesti in jos smerita,
Ca te manii te prefaci,
Cand iti zic ca el iti place
Si ca tu de mult ii placi.

Voi jucati in comedie
Rolul vostru de-ntelept,
Dar de ce unul la altul
Va uitati atat de drept?

De ce, cand pe neasteptate
El soseste uneori,

Rumenirea face locul
Unei gingase palori;

Si privesti cu ochi nesiguri,
Sanul creste far? sa vrei?
Dar va stingeti dupa-olalta...
Comedie, dragii mei...

Parca-l vad cum vine ice,
Sade-n veci pe-acelasi jet
Si la tine isi indreapta
Ochii negri si sirati.

Si cand credeti cum ca nime
Dimprejur nu va ia sama,
Numa-atunci va dati in petic
Si va aratati arama.

Eu va vad de pe sub gene:
Ochi-n ochi priviti fierbinte
Si de dragi unul altuia
Conversati fara cuvinte.

Cine nu v-ar sti, copila,
Da, v-ar crede neam de sfinti.
Si sa stati numai l-atata...
Bine? Sunteti voi cuminti?...

- Taci, matusa, tu ma superi,
De-i vorbi mai mult eu fug.
Ce se pare ca-i iubire
Nu-i decat prietesug.

- De prieteni, se-ntelege,
Va-nselati cu mult sistem.
Si de dansul nu pe-atata,
Dar de tine mai ma tem.

Pan-acum pornirea voastra
Ati stiut sa o mascati
Si in sufletele voastre
Cu durere va iubeati.

Promitand unul altuia
Cum ca nu veti mai iubi,
Voi gandeati c-o sa ramaie
Astfel pana veti muri.

Si-n aceasta mangaiere,
De pe-o zi pe alta, voi
Traganiti o fericire
Dureroasa, amandoi.

Fiind siguri unul de-altul,
Sa promiteti fu usor
Cum ca nu o sa mai faceti
Aliante de amor.

Dara azi pui capat tragic
Astei stranie povesti...
- Doamne, Doamne, matusico,
Nu ti-i greu sa mai vorbești?

- Nu mi-i greu, caci esti in stare
Sa sfarami ca un... copil

Jucaria-ncantatoare
A frumosului idil.

Cand va vad mergand alaturi,
Va zambiti si va privesc
Si cand credeti cate spuneti
Eu fac haz si-ntineresc.

Voi gurmanzi ai dragostirii,
Cu reteta cea mai buna
Invalidi amoru-n vorbe,
Clevetindu-l impreuna.

Si, feriti de ochii lumii,
Intre raristea de brazi
Voi mergeti cand vine sara,
Tu esti rumana-n obraz

Si atata bucurie
Vad in ochii tai cei mari...
Nu lipseste decat nunta
C-un taraf de lautari.

In zadar oare Teodor
Scrie-a codrului poveste?
Si atat de rau ii pare
Ca baiet el nu mai este?

Ca nu vreti a da pe fata
Dulcea taina inteleg,
Caci cu-atata e mai dulce -
Dar un capat nu aleg.

Si ce bine ati petrece
Azi, cand viata va zambeste,
Cum in vremea mea Konaki
O spunea pe batraneste:

"Prin pustii si munti salbateci,
Prin prapastii, rapi, ponoara,
Unde-n albia de stanca
Suna blandezele izvoara;

Acolo unde natura
Cu puterea ei mareata
Raspandit-au pretutindeni
Bucurie si viata;

Unde brazii cei de fala
Se inalta cu trufie,
Unde zmeura si mura
Au a lor imparatie;

Unde toate impreuna
Striga: "Vino, te opreste!" -
Acolo amorul cheama,
Acolo vin? de iubeste.

Acolo ochiul zavistnic
Nu mai are vo putere:
Nu-i jignire in iubire,
Ci noroc si mangaiere."

Tie-ti trebuie vecinul;
Teodor e pentru tine:

Linistit, cam mizantropic
S-apoi il iubesti, stiu bine.

Tie-ti place poezia,
El lucreaza versuri bune.
Toate versurile sale
Tu pe muzica le-i pune.

De-i canta veti face duo,
Glasul vostru se combina;
De te-i pune la piano
Te-a-nsoti din violina.

Tie-ti place mosioara,
Pe a ta vrei s-o lucrezi,
Iar el stie plugaria -
Gospodar e precum vezi.

Mosioara lui altdata
Era tot paraduita;
Vezi acuma ce-i aduce,
Cat de bine-i randuita.

Asadar, nu sta la ganduri,
Pre usor alegi din doua,
Eu iti zic sa-ti iei vecinul,
Le-l cu manile-amandoua.

- Toata ziua se inchide
Prin autori mancati de molii
Si il vezi intotdeauna
Cum-i plin de colbul scolii!

- Dar nu vine-n toata sara?
- Vine. Poate i-i urat.
S-apoi nu stii cum ca fusta
Femeiasca-o au... urat?...

- Pentru?
- Stiu eu care-i cauza?
- Pentru ca in lumea toata
Numai una-i este draga.
Vezi asa, asa e, fata.

- S-acea una?
- Acea una
Sta naintea mea si coase
Si de-i spun ca este astfel
Se preface manioasa.

- Frumuseti sa spariu lumea,
Precum insasi vezi, nu am,
Deci in cumpana pun toate
Si le masur dram cu dram.

S-am vazut ca-i mult mai bine
C-un mosneag sa ma cunun,
Decat iar sa-mi risc eu sama
C-un barbat ori c-un nebun.

Eu sustin ca orice casa
Din conventie se face:
E mai multa fericirea
Caci intr-insa este pace.

- Pace? Da? cunosti mosnegii?
Scartaiesc neincetat.
Ba-i bolnav, ba n-are vreme
Sa te duca la primblat.

De faci muzica el casca,
Daca razi el e ursuz -
Sa vorbesti de vrei ai voie,
Da? nici glasul nu-i auzi.

Cand s-apropie, draguta
Fata! - funia de par,
Atunci chin! Mosneagu-ntr-una
Scartaieste ca un car.

Nu doresc, nepoata draga,
Sa ajungi la asa hal...
Stii ce pace e aceea?
E tacerea din spital.

Alta-i pacea sufleteasca
Care e rodul iubirii -
Si acolo e tacere,
Dar tacerea fericirii.

Tu lucrezi iar el acasa
Poate sta, poate lucra,
Dar din cand in cand arunca
Ochii lui asupra ta.

Si se uita lung la tine.
Doamne! limpede mai stie

Cum ca fara tine lumea
I-ar fi chiar ca o pustie.

Vii la spate, vezi ce scrie,
Peste siruri tu alergi,
Ii iei pana chiar din mana,
Singura vo vorba stergi.

Si sa crezi ca stears-o lasa
Daca tu vei zice: nu.
Te aproba, caci in minte-i
Si in inima-i esti tu.

II

Ii zic: ma lese-n pace,
Nu voi sa ma cuprinda;
Iar el razand raspunde:
- O, uita-te-n oglinda

Si spune-mi daca omul
Gasind in a lui viata
Odor asa de dulce,
Nu l-a cuprinde-n brate?

Ii zic: ma lese-n pace,
Ce are cu-a mea gura,
Cu ochii mei ce are,
De-a merge nu se-ndura?

Iar el razand raspunde
Ca nu cunoaste mila;

De nu-i voi da de voie
Mi-o ia el cu de-a sila.

 Ii zic: ma lese-n pace,
Caci inima ma doare.
Fiorul ma sfarseste
Si cad de pe picioare.

 Iar el raspunde... - vorba-i
De lacrimi pare plina:
- De vrei un leac, iubita,
La inima-mi tu vina.

III

Ana

Povesteste chiar din capat sa te vad daca o stii...

Muti

E! Achil si Agamemnon isi spunea grobienii.
Si atunci batranul Nestor prinde-a spune la povesti,
Pe-amandoi ii probozeste cu cuvinte batranesti.
Imprejur sta toti elinii, steteau preotii si regii
Iara Nestor tine una... stii mata cumu-s mosnegii.
Iar Achil pe Agamemnon suduindu-l zice: - Cane!
Mi-i lua tu pe Brizeis, dar uitata nu-ti ramane.
Las? tu, lasa mai jupane, stiu eu bine ce-am sa-ti fac,
Sa-mi cazi tu odata-n labe, s-apoi las? ca-ti vii de hac.

Ana

Bun, frumos! Da-i inainte! suduie ca un muscal.

Muti

Singura ai spus, mamaie, ca Homer ii natural,
Si ne-ai zis sa spunem toate, ia asa cum se graieste,

S-apoi tot eu is de vina?

Ana

Natural, nu mojiceste.

Spune tu, Bibi...

Bibi

Mamaie, eu stiu tocmai cum e-n carte.

Ana

Si asa se si cuvine; spune, Bibi, mai departe.

Bibi

Cum Achil si Agamemnon in de ei se tot sfadeu,

Vine Nestor s-amandurilor le tinu apoi de rau:

Pe-Agamemnon il impaca, pe Achil il imblanzeste,

Ca acesta pe Brizeis sa o dea se invoieste

Dar ii spune dinainte sa nu cerce de cumva

Preste Brizeis, din avere-i sa s-atinga de ceva...

Iar Ulis lua pe Chriseis si-n corabie suind,

Merge la preotul Chrise, fata-n manile lui dand,

I-a adus tauri de jertfa, si convoi iar la acheri

Cu preotul lui Apolo sa-i impace iar pe ei.

Ana

Vezi, mai badeo, cum se spune? Limpede, frumos, cu sir.

Muti

Ce mai treaba; a-nvatat-o pe de rost din par in fir.

Ana

Tu nu stii sa-nveti tot astfel... Te opreste cineva!

Dara nu vrea cuconasul, asta-i... Spune, fata mea.

Bibi

Crainicii lui Agamemnon ei asemeni se luara

Pe Brizeis s-o aduca... dar Achil statea afara,

Langa cort, si sa i-o ceara frica li-i si nu le vine.

Ci Achil nu-i mai inearca si cu ea de mana vine.
Si le-o da in seama...

Muti

Prostul! Numai gura ii de el.
De-o iubeste pe Brizeis de ce-o da ca un misel?
I-as fi dat eu lui mireasa... Sa fi fost eu acol?
li umpleam de bodaproste, de nu stiau incotro,
li faceam pe toti tocana, rupeam gatu ca la vrabii
Si-mi duceam apoi acasa Mirmidonii pe corabii.

Ana

Foarte rau si fara cale, dragul meu... si nu-ti ascunz
Chiar nesuferit esti astazi, indaratnic si - raspunzi.
Povestesti prost... Din franceza mai ca n-ai stiut nici bechi;
Doamne, cum nu ai un dascal, sa te traga de urechi.
Mergi, Bibi, la Marioara ca sa-ti dea tie placinte,
Iara lenesului celui chiar nimic, sa tie minte.

Muti

Dar de ce-a dat pe Brizeis, spune, mama, ii cu drept?
Sa fi fost a mea, mamuta, eu cu totii dadeam piept.
Ai spus singura ca dansul pe Brizeis o iubea...
Catu-i lumea si pamantul n-o luau din mana mea.

Ana

Eu ti-am spus-o, si-o spun inca si ti-oi spune vreme multa
Cumca omul cel de treaba urma mintea s-o asculta,
Judeca intotdeauna, nu se indaratniceste...

Muti

Minte, minte! sa i-o deie daca-atata o iubeste...

Bibi

"Judecata totdeauna decat dragostea-i mai sus":
Ast-ai zis-o mai deunazi... vezi, tin minte ce mi-ai spus.

Ana

(o saruta)

Draga mamei... Esti de treaba... si inveti asa frumos!

Nu ca cela, ca jupanul indaratnic si lenos.

Muti

Spune, mama, cate-i spune si eu totusi ti-oi raspunde:

Mintea, nu zic ba, frumoasa-i numai ca eu nu stiu unde i.

Dara vezi tu, mamucuta, eu vin iar la vorba mea:

De eram Achil, pe Brizeis nimeni nu mi-o mai lua.

Ana

(amenintand)

Mimi!

Muti

Manie-te, mama, zi ce-i vre... zi la femeie

Nu numai placinte, dara, nici mancare sa nu-mi deie

Si sa mor de foame, totusi, de-ar veni vro unu-aice

Sa te ia cu sila... iara mintea ceea de mi-ar zice

Da-o, da-o pe mamaia... nu te dau sa stiu ca mor.

Ana

(il bate pe obraz)

Indaratnicule!

Muti

Vezi tu, pentru tine, un odor,

Dau razboi cu toata lumea ca Bogdan-Voda cel chior...

Ana

Aide mergi iubire chioara, mergi la Maria, da-mi pace.

Astazi inca treaca-mearga! Dar alt? data nu mai face.

Muti

Nu ma duc...

Ana

Nu vrei placinte?

Muti

Nu acum, sa-ti spun ceva...

Da? asa-i ca nu te superi?... zi ca nu te-i supara.

Ana

Spune, de!...

Muti

Cum as incepe... Doamne? Doamne-ah, mamucuta,
Tare esti tu frumusica, nu stiu cum, si esti draguta
Decat cum nu se mai poate, cum nu e alta mamita...

Ana

Ce vrei, Mimi, spune-odata...

Muti

Sa spun? Da? Da-mi o gurita!

Ana

Atat?

Muti

Da. Si inca una, si-nca una, nu stiu cum
Da-mi esti draga fara sama...

Ana

Haide, Mimi, pleac-acum,
Da-ne pace...

Muti

Tu nu crede ca-s asa de rau copil,
Stiu poveste mai frumoasa decat cea a lui Achil.
Eu stiu una de la mosu: a padurilor poveste
Si frumoasa, si frumoasa, cu n-au fost si nu mai este.

Ana

Asa dar, mosu Teodor; spune-o, spune, dragul meu.

Muti

Ceva nou, n-ai auzit-o pan-acuma, numai eu.

[.....
..]

Ana

Aide, Mimi, mergi acuma... sa veniti cand v-oi chema.

Matusa

Mie nu-mi dai o gurita?

Muti

Nu-mi esti draga ca mama...

IV

- Ce copil viori e Mimi, ce dragutu-i...

- Matusica,

E-ndaratnic, fara minte, tocmai d-asta imi e frica.

- De n-ar fi ca al tau tata, care - Dumnezeu sa-l ierte -

Mi-a facut viata-amara cu-ndaratnicele-i certe...

- Ce cuminte este Bibi...

- Da cuminte! ca si tine.

Ca si tata-sau maiorul... Tine minte foarte bine

Tot ce-i spuneti...

- C-ar aduce asa mult cu dansul? Nu,

Nu gasesc asemanare asa mare.

- Da, da! Vezi tu

Nu ii seamana-n afara. Inlauntru. Numai minte-i.

Nu vezi tu cum momitica repeteaza la cuvinte

Ce le-aude de la dansul, de la tine: "Mai prejos

E iubirea decat mintea..." Izbutit-ai ca pe dos

Sa o cresti, nepoata draga...

- Iara vii la vorba veche...

- Si de ce nu? Sa stiu, draga, ca-i surzi de o ureche

Totusi cred de datorie ca sa-ti spun a mea parere,

Caci te vad de mult schimbata...

Mai cu sama - o placere -

De-o bucat? de vreme-ncoace... de cand fusi la Bucuresti...

Cat erai tu de cuminte, azi pe zece parti tu esti.

Cine stii cu cine-acolo tu te vei fi intalnit,

Ce desemnuri intelepte cu-nvatatii ai croit,

Mai ales cu al tau frate, pr? iubitul meu nepot,

Dar destul ca de atunce a pricepe nu te pot.

Si destul ca pot prepune, ca nepotul meu stricat

In aceste conferente rolu-ntai l-a fi jucat...

- Drept c-asa-i, dar numa-n jocul rezonabil ce-am avut;

Rolu-ntai il joaca altul.

Altul? Poate c-am stiut.

Jocu vostru rezonabil sa nu iasa, de, cumva,

Joc copilaresc si ti si la altul careva.

- Bine-mi pare cum ca vorba chiar la asta ai adus.

Caci si eu pastrez o taina cam de mult si ti-am mai spus

C-atingand pe mai multi oameni n-am putut-o da pe fata.

Dar cum tu ai apucat-o ma scuteste de prefata.

- Un secret? Insa secretul eu de mult l-am priceput.

- Cum? ai observat?

- Da, doara nu ma crezi ca sunt de lut.

Deci te rog, fii asa buna, nu lasa sa mai astept

Si sa vad de au patruns-o taina ochiu-mi intelept.

Asa dar, fara prefata, spune-mi iute...

- Ma marit.

- Te mariti, ma rog, cu cine, draga mea?

- Ai auzit,

Cred, de d. Stelineanu?

- Capitan d-infanterie...

- Asa; unchiu-sau...

- Ministrul! Bine fata, ce ti-i tie...,

Doamne, iarta-ma! Dar bine, serios vorbesti tu, fata?

Nu zic... inteleg prea bine cum ii treaba asta toata.

Ai avut proces la curte, petitiuni ai scris ades

Intr-un stil plin de sentente, prea cuminte si ales

Si batrana Escelenta s-a-ndragit de-al tau condei,

Iara frate-tau ce-n mintea ta a pus atat temei

I-au si spus desigur cum ca tu esti vaduva si bine

Ti-ar par? ca Escelenta sa te ieie chiar pe tine.

- Pana astazi nu ti-am spus-o caci i-am fost fagaduit

Si fratane-meu si altui sa tin lucrul tainuit.

- Si cand vine Escelenta?

- Astazi vine, inspre sara.

- Potrivire sunt acestea? Bine faci tu? Bine dara.

- Sa-ti spun, draga matusica. Cand intai m-am maritat

Am facut-o din iubire. Bine oare mi-a imblat?

Si maiorul se-nsurase din iubire-ntaia data.

Cum i-a mers lui poate bine... asa-i lumea asta toata

Si fiindca am nevoie de un sprijin, de-un azil

Si fiindca n-am pe nimeni decat numai pe copil

Ma marit, sa pot cu tine a trai in Bucuresti

Si sa-mi cresc copilul bine.

- Altfel nu-ti inchipuiesti

Cum ca poate fi. Asculta, dar maiorul ce va zice?

- El? Dar bine ce-i cu dansul? El ramane tot aice.

Iara vii la vorba veche?

- Viu si voi veni vezi bine.

Tu-l iubesti, el te iubeste, ce-o sa faca fara tine?

- Doamne, Doamne, matusica, hai sa zicem ca-l iubesc.

Nu ti-am spus ca din iubire nu ma mai casatoresc?
Judecata, matusica, judecata este tot.
Hotarat-o-am odata, d-a ma-ntoarce nu mai pot.
Cate-am tras in asta lume nu voiesc sa le mai trag,
La iubire nu mai caut, fie-mi orisicat de drag.
Dara nu-l iubesc... In urma si maioru-i juruit
Cum ca de a doua oara nu se-nsoara din iubit.
- Lasa-ma cu juruinta, judecata, hotarare,
Caci acestea nu-s nimica contra gingasei iubire.
Voi, in cruda tinereta, amandoi nenorociti,
Voi cu inimi simtitoare, ce atat va potriviti,
Amandoi amici cu codrii nebunii v-ati pus in cap
Incat ochii-a va deschide eu, matusa, nu am cap.
Dara fost-au din iubire cea dentai casatorie?
Inclinare, simpatie - mai stiu ce a vrut sa fie? -
Dar destul c-acea simtire voi amor o botezarati
Si sa va feriti de dansul de apururi va jurarati.
Eu am visat, nepotica, multe si mai multe poate
Decat tine, decat dansul, dara vezi cu-aceste toate
Eu iti spun ca acel tanar ce-n junie mi-a jurat
Un amor fara de capat, juramantul n-au calcat
Si atuncea cand batranul pe vecie-au adormit
Eu nu mai stiam in mine cat de mult m-au fost iubit.
- O esceptie, matusa...
- O esceptie? Dar voi
Poate nu sunteti tot astfel, tot esceptii amandoi?
Ratiune intrupata, tu... Asculta, fata hai,
Ce sunteti copii... Sau altfel; fiti copii, insa nu rai,
Nu copilarosi, nu astfel, urmati inimelor voastre:
Numai inima-i izvorul fericirii vietii noastre.

- Lasa inima, matusa... Cum gandesti sa ma abati
De l-a mea fagaduinta?

- Bine, fata, nu va dati,
Dar ti-oi spune inca una... Esclenta e batrana
Si e plina de podagra, imbla tot cu carja-n mana.

STRIGATURI

I

Eu pe pieptul tau culc capul
Si ma uit la tine-n fata,
Ca copilul ce se uita
L-ale maicii sale brate.

* * *

Ca miresele sa imble ori sa calce ca pe piua.

* * *

Chiar sarac, de ai draguta
Ai multimi de daraveri,
Caci primesti si dai simbrie
In necazuri si placeri.

* * *

Ca amorul e zadarnic
Nu vei sti numaidecat,
Ci atunci numai, copile,
Cand de el te-i fi topit.

* * *

Ce-mi scoti ochii cu mandria
Si-mi vorbești ca o sa-mi treaca -
Fie omul cat de mandru
Tot la dragoste se pleaca.

* * *

Unde dragostea domneste
la greselele-n mimic,
Caci prin certele omenimii
E ca ramul de finic.

* * *

Stiu eu daca tii la mine,
Daca tu nu ma inseli?
Caci pe buze-s scrise numai
A iubirei invoieli.

* * *

Oricat fii nenorocita
Tot cu dragostea teiei -
Oricum simta-o barbatul,
Indoita-i la femei.

* * *

Caci la dragoste de cade
Tare mult s-au imblanzit.

* * *

Limba-n gura ti se moaie
Pe cand dragostea vorbeste.

* * *

Ah, mai bine sa ma-nsele
Chiar de zece ori amorul,
Decat nenselat de dansul
Nici sa-l stiu si sa-i duc dorul.

* * *

Mai scapare-am cu viata
Din al dragostei razboi,
Cu dulceata-i nesfarsita
De nu ne-am lupta in noi?

* * *

Tolba dragoste-i de aur,
Dar sageata-i otravita.

II

Si la poala hainei tale
E adanc de alta floare.

* * *

Haine noi cari la imblet
Lin de trupu-ti se lipesc
Si arata cu-a lor cute
Boiul tau imparatesc.

* * *

Si te mladii cu mult farmec
Intre cretii-mbracamintii:
Stii ca toata esti frumoasa
Si ca esti rapirea mintii.

* * *

Haina ta cea minunata
Nu-i in stative tesuta,
Caci usoara-i ca de neguri
Si te misti ca si o ciuta.

* * *

Pedepsit-au mana inul
Panza fina ca sa teasa,
Cat tu pari a fi mai goala
Caci usoara-i si-aratoasa.

* * *

Si albastre fine torturi
- Straveziile matasuri -
Cat cu-a ta privire fina

Umbra tu abia le masuri.

* * *

Oh, cum este de ciudata,
Lingusita, desmierdata!

* * *

Nici prea mare, nici prea mica,
Dar crescuta subtirica,
Nimeni n-ar putea sa zica
Ca nu-i coz de frumusica.

* * *

Are haine-alesatele
Si podoabe de ineale,
Multe fie, putintele,
Tot ii sta bine cu ele.

* * *

Dulce mangaiere-mi fuse,
Dar la rau ma mai aduse.

* * *

Blestemat sa fie locul
Unde mi s-au aprins focul.

* * *

Caci un cantec cat de mandru
Ce cu glas se-mpreuna -
El din gura de femeie
Inzecit de dulce suna.

* * *

Cantec de zori
Desteptarea placerilor,
Cantec de dor
Amortirea durerilor.

* * *

Iar cantecul de dor
Ti-aduce somn usor.

* * *

Cantecele mai mult aprind
Durerile din dragoste
Cand far? de veste te cuprind.

* * *

Pana ieri cu fetele
Astazi cu nevestele.

* * *

Cel ce canta se desmiarda si pe el si pe ceilalti.

RASAI ASUPRA MEA...

Rasai asupra mea, lumina lina,
Ca-n visul meu ceresc d-odinioara;
O, maica sfanta, pururea fecioara,
In noaptea gandurilor mele vina.

Speranta mea tu n-o lasa sa moara
Desi al meu e un noian de vina;
Privirea ta de mila calda, plina,
Induratoare-asupra mea coboara.

Strain de toti, pierdut in suferinta
Adanca a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic si n-am tarie.

Da-mi tinereta mea, reda-mi credinta
Si reapari din cerul tau de stele:
Ca sa te-ador de-acum pe veci, Marie!

TA TWAM ASI

Fiica gingasa de rege, cand in haina ta bogata
Treci in faeton de gala si te mladii zambitoare,
Cum din frunzele-nfoiate rade proaspata o floare,
Toata lumea ce te vede e de tine-nseninata.

Zbori cu sase cai ca vantul si rasai ca Aurora.
Cu caciulele in mana si cu gurile cascade,
Oamenii saluta-n cale pamanteasca zeitate.
Tu te-nchini. Te simti nascuta spre norocul tuturor.

Dar deodata in multime tu fixezi ochiul tau mare.
De o umbra-nfiorata e gandirea ta cuprinsa...
O femeie de pe strada si-a-naltat privirea-i stinsa
Inspre tine... fara ura, far-amor, fara pasare.

Tu? Unde te-apropii codrul se preface in gradina,
Intristarea-n bucurie, bucuria-n fericire...
Secolii coroanei tale cu regala stralucire
Pot sa scoata grau din pietre si palate din ruina.

Ea? nascuta-ntr-o camara in mizerie obscura,
N-auzi nici glas de muma, nici a preotilor psalme...
S-a trezit cu comediantii cum juca batand din palme,
Pe-a pierzarii cai parintii o-ndreptara s-o vandura.

Ea? De-o intra in templu, sub negre boltituri
Al mortii spirit doara il simte in tacere,
Caci nu-ntelege blandul cuvânt de mangaiere
Din paginile unse a sfintelor scripturi.

Ce-nseamna-acele candeli ce ard in orice colt
Sub chipuri mohorate cu-adanci si slabe fete?
Ce-nseamn-acea cantare patrinsa de blandete,
Ce imple tanguioasa puternicile bolti?

Rugamu-ne-ndurarilor,
Luceafarului marilor!
Din valul ce ne bantuie
Inalta-ne, ne mantuie!
Privirea adorata
Asupra-ne coboara,
O, maica prea-curata
Si pururea fecioara,
Marie!

Rapita de duiosul organelor avant,
Pe cartea cea de ruga alunec-a ta dreapta,
Iar ochii tai cei umezi la ceruri se indreapta.
Ea?... cade in multime cu fata la pamant.

* * *

De-ai muri, copil de rege de-ale florilor miroasa,
Ca de marmura un inger sub boltirile inalte,
Pe un catafalc depusa - un popor ar plange-ncalte,
Dupa sufletul tau dulce, dupa sfanta cea frumoasa.

Ea? Daca va cadea moarta intr-o noapte de betie
Prin ciocnire de pahare si prin danturi desfrante...
Vre un cioclu de pe uliti va-ncarca-o-atunci in spate,
Dara nici in moarte insasi liniste nu va sa-i fie.

Nu. Nici maiestatea mortii nu sfinteste pe sarac...
Caci scheletu-acela care a purtat ast-avutie

De amar si de durere, preparat de-anatomie,
Va face-un pedant dintr-insul... Iar in urma, intr-un sac,

Va fi aruncat in groapa cea comuna. O scanteie
Ce-a pierit fara de urma. Si cu toate astea-i semeni
Ca si lacrima cu roua. Parc-ati fi surori de gemeni:
Doua vieti in doua inimi, si o singura femeie.

INTRE PASARI

Cum nu suntem doua pasari,
Sub o stresina de stuf,
Cioc in cioc sa stam alaturi
Intr-un cuib numai de puf!

Nu mi-ai scoate oare ochii
Cu-ascutitul botisor
Si alaturea de mine
Sta-vei oare binisor?

Parca mi te vad, draguta,
Ca imi zbori si ca te scap,
Stand pe gard, privind la mine,
Ai tot da cochet din cap.

Iara eu suit pe casa
Si plouat de-atat amor,
M-as imfla ursuz in pene
Si as sta intr-un picior.

DUPA CE ATATA VREME

Dupa ce atata vreme
Laolalta n-am vorbit,
Mie-mi pare ca uitaram
Cat de mult ne-am fost iubit.

Dar acum te vad nainte-mi
Dulce, palida cum sezi -
Lasa-ma ca altadata
Umilit sa-ngenunchez,

Lasa-ma sa-ti plang de mila,
Sa-ti sarut a tale mani...
Manusite, ce facurati
De atatea saptamani?

IN VAN CATA-VETI...

In van cata-veti ramuri de laur azi,
In van cata-veti mandre simtiri in piept.

Toate trecura:
Viermele vremilor roade-n noi.

Caci nu-i iubire, ura d-asemeni nu-i
Si ce ramase umbra simtirei e:

Murmura lunei
Neteda, palida, ca si ea.

Nu e antica furie-a lui Achile,
Nu este Nestor blandul-cuvantator.

Aprigul Ajax
Tarana-i azi, si nimic mai mult.

Si unde-i Roma, doamna a lumii-ntregi,
Si unde-s astazi vechii si marii caesari?

Tibrule galban,
Unde e astazi marirea ta?

Chiar papii mandri cu trei coroane-n cap,
Pastori de natii cu stramba carja-n mani,
Pulbere-s astazi.
Pulbere sunt chiar vii fiind.

Caci nu saruta regii piciorul lor,
Caci nu se-nchina lumea la glas de sfant.
Semnele tainei
Mute raman si ii fac de ras.

Chiar tronul papei azi ca o scena e
Si el isi face mutrele lui plangand.
Hohotul lumei,
Lumei intregi ii raspunde-atunci.

Caci nu-i s-ardice boltile de granit,
Un Michel-Angelo nu-i sa faca iar
Ziua din urma.
Templele vechie pustie raman.

Sa-nvie panza, Rafael astazi nu-i.
Nu-nvie dalta-n manile cele noi.
Moarta ramane
Marmura grea sub ochiul mort.

In van cata-veti ramuri de laur azi,
In van cata-veti mandre simtiri in piept.

Toate trecura:
Viermele vremilor roade-n noi.

NOI AMANDOI AVEM ACELASI DASCAL

Noi amandoi avem acelasi dascal,
Scolari suntem aceleiasi pareri...
Unitul gand oricine recunoasca-l.
Ce stii tu azi, eu am stiut de ieri.
De-aceleasi lucruri plangem noi si radem...
Non idem est si duo dicunt idem.
Tu zici ca patria e-n decadere,
De ras si de ocară c-am ajuns;
Cand cineva opinia mi-ar cere,
El ar primi tot astfel de raspuns,
Ca de rusine ochii sa-i inchidem:
Non idem est si duo dicunt idem.

Caci din adancul gandurilor tale
Rasare ura, din al meu amor.
Tu ai vrea tot sa mearga pe-a sa cale,
Eu celui slab ii sunt in ajutor.
Cu-acelasi gand, noi totusi ne desfidem:
Noi idem est si duo dicunt idem.

Pe mine raul, desi rad, ma doare,
Ma tine linistea vietii-ntregi;
Iar tu uiti tot la raza de splendoare
Ce-o varsa-asupra ta a lumii regi...
S-ai vrea cu proprii mani sa ne ucidem:
Non idem est si duo dicunt idem.

E greu a spune ce deosebire
Ne-a despartit, de nu mergem de-a valma.
Si s-ar vedea atunci fara-ndoiala
Cand noi ne-am scoate sufletele-n palma,
Ca-ntregul lor cuprins noi sa-l deschidem:
Non idem est si duo dicunt idem.

O,-NTELEPCIUNE, AI ARIPI DE CEARA!

Ce mani subtiri s-apuca de perdele
Si intr-o parte t?mide le trag!
In umbra dulce, dupa vechi zabrele
Suspina gura-n gura, drag cu drag.
Luceste luna printre mii de stele,
Suspina vantu-n frunzele de fag,
Se clatin codri mangaiati de vant -
Lumini pe ape, neguri pe pamant.

* * *

O,-ntelepciune, ai aripi de ceara!
Ne-ai luat tot far? sa ne dai nimic,
Putin te-nalti si oarba vii tu iara,
Ce-au zis o vreme, altele deszic,
Ai desfrunzit a visurilor vara
Si totusi eu in ceruri te ridic:
M-ai invatat sa nu ma-nchin la soarte,
Caci orice-ar fi ce ne asteapta - moarte!

Tu ai stins ochiul Greciei antice,
Secat-ai bratul sculptorului grec,
Oricat oceanu-ar vrea sa se ridice

Cu mii talazuri ce-nspumate trec,
Nimic el noua nu ne poate zice.
Genunchiul, gandul eu la el nu-mi plec,
Caci glasul tau urechea noastr-o schimba:
Pierduta-i a naturii sfanta limba.

In viata mea - un rai in asfintire -
Se scuturau flori albe de migdal;
Un vis purtam in fiecere gandire,
Cum lacul poarta-o stea pe orice val;
Astfel duceam viata-mi poleita
De raza lumii si de aur pal
In vai de vis, in codri plini de canturi,
Atarnau arfe ingeresti pe vanturi.

Si tot ce codrul a gandit cu jale
In umbra sa patata de lumini,
Ce spun: izvorul lunecand la vale,
Ce spune culmea, lunca de arini,
Ce spune noaptea cerurilor sale,
Ce lunii spun luceferii senini
Se adunau in rasul meu, in plansu-mi,
De ma uitam rapit pe mine insumi.

In van cat intregimea vietii mele
Si armonia dulcii tinereti;
Cu-a tale lumi cu mii de mii de stele,
O, cer, tu astazi cifre ma inveti;
Putere oarba le-arunca pe ele,
Lipseste viata acestei vieti;

Ce-a fost frumos e azi numai parere -
Cand nu mai crezi, sa canti mai ai putere?

Si daca nu-i nimic decat parere
Tot ce suspina inimei amor,
Istoria cu lungile ei ere
Un vis au fost amar - amagitor;
Tot ce-aspiraram, toat-acea putere
Care-am robit-o falnicului dor
Am cheltuit-o ca niste nebuni
Pe visuri, pe nimicuri, pe minciuni.

Sunt nentelese literele vremii
Oricat ai adanci semnul lor sters?
Suntem plecati sub greul anatemii
De-a nu afla nimic in vecinic mers?
Suntem numai spre-a da viata problemei,
S-o dezlegam nu-i chip in univers?
Si orice loc si orice timp, oriunde
Aceleasi vecinice-ntrebari ascunde?

STELELE-N CER

Stelele-n cer
Deasupra marilor
Ard departarilor,
Pana ce pier.

Dupa un semn
Clatind catargele,

Tremura largele
Vase de lemn;

Niste cetati
Plutind pe marile
Si miscatoarele
Pustietati.

Stol de cocori
Apuca-ntinsele
Si necuprinsele
Drumuri de nori.

Zboara ce pot
Si-a lor intrecere
Vecinica trecere -
Asta e tot...

Floare de crang,
Astfel vietile
Si tineretile
Trec si se stang.

Orice noroc
Si-ntinde-aripele,
Gonit de clipele
Starii pe loc.

Pana nu mor
Pleaca-te, ingere,
La trista-mi plangere
Plina de-amor.

Nu e pacat
Ca sa se lepede
Clipa cea repede
Ce ni s-a dat?

STAU IN CERDACUL TAU...

Stau in cerdacul tau... Noaptea-i senina.
Deasupra-mi crengi de arbori se intind,
Crengi mari in flori de umbra ma cuprind
Si vantul misca arborii-n gradina.

Dar prin fereastra ta eu stau privind
Cum tu te uiti cu ochii in lumina.
Ai obosit, cu mana ta cea fina
In val de aur parul despletind.

L-ai aruncat pe umeri de ninsoare,
Desfaci visand peiptarul de la san,
Incet te-ardici si sufli-n lumanare...

Deasupra-mi stele tremura prin ramuri,
In intuneric ochii mei raman,
S-alaturi luna bate trist in geamuri.

DE PE OCHI RIDICI...

De pe ochi ridici inchisa
Languroasa, lunga geana,
Rai de fericiri promise
Si de tainica dojana.

Si-ti pui degetul pe gura,
Sfatuiesti si ameninti
Si imi dai invatatura
Sa ne facem mai cuminti.

Atunci bratul meu cuprinde
Mladosul tau grumaz:
"Mani vom fi cum vei pretinde,
Dar cum sunt ma lasa azi."

Astfel lupt cu-a ta mustrare
Ceasuri, zile, saptamani,
Si mereu a mea-ndreptare
O aman de azi pe mani.

ZBOAR-AL NOPTII NEGRU FLUTUR

Zboar-al noptii negru flutur
Cu-a lui aripi ostenite,
Pe cand crengile se scutur
Pe carari intelenite.

Iara bolta cea senina
Printre ramuri, printre frunza,
Aruncand dungi de lumina
Cearca tainic sa patrunga.

Prin a ramurilor mreaja,
Suna jalnic in urechi
Cantec dulce ca de vraja
De sub teiul nalt si vechi.

Iara sunetele sfinte
Misca jalnic al tau piept:
Nu mai cugeti inainte,
Nici nu cauti indarapt,

Ci asculti de pasarele
Ciripind in verde crang,
Cum de-amoru-ne-ntre ele
Sfatuindu-se ne plang.

CA O FACLIE...

Prin tomuri prafuite ce mesele-i incarca,
Edgar trece cu gandul prin veacuri ca-ntr-o barca.
Nimica nu opreste a gandurilor graba,
Din cand in cand in cale-i pe sine se intreaba:
La ce folos ca timpul si spatiul strabate
Si ce folos ca vecinic ravnind singuratate
El de nimic in lume viata-i n-o s-o lege,
Ca-ntelegand desertu-i, problema-i n-o-ntelege...

Ce cauta talentul in sirele-i s-arate?
Cum luna se iverse sau vant-u-n codru bate?
Dar de-o va spune-aceasta sau daca n-o va spune,
Padurile si luna vor face-o de minune.
Ba ele vor intrece de-a pururi pe-autori
Ce-au spus aceste lucruri de zeci de mii de ori.
O, capete pripite, in colbul trist al scolii,
Cetiti in foliante ce roase sunt de molii
Si viata, frumusetă, al patimei nesat
Nu din viata insasi - din carti le invatati.

In capetele voastre, de semne multe sume,
Din mii de mii de vorbe consist-a voastra lume.

Ca o faclie stinsa de ce mereu sa fumegi,
De ce mereu aceleasi gandiri sa le tot rumegi
Si sarcina de ganduri s-o porti ca pe un gheb,
Astfel ades in taina durerii ma intreb...
Nu aflu unde capul in lume sa mi-l pun:
Caci n-am avut taria de-a fi nici rau, nici bun,
Caci n-am avut metalul demonilor in vine,
Nici pacinica rabdare a omului de bine,
Caci n-am iubit nimica cu patima si jind -
Am fost un creier bolnav s-o inima de rand.

De mult de vorbe goale nici voi sa mai ascult.
Nimic e pentru mine ce pentru lume-i mult.
Ce este viitorul? Trecutul cel intors
E sirul cel de patimi cel pururea retors.
Am azvarlit in laturi greoaie, veche carti,
Cari privesc viata din mii de mii de parti
Si scrise in credinta ca lumea tot se schimba
Cu dezlegari ciudate si cu franturi de limba.
Nu-i foliant in lume din care sa inveti
Ca viata pret sa aiba si moartea s-aiba pret...
Si de pe-o zi pe alta o tarai uniform
Si nici ca pot de somnul pamantului s-adorm.

Pustie, sura, rece si fara inteles...
Nu apar adevarul, nu apar un eres,
Nu sunt la inaltime si nu sunt dedesupt,
Cu mine nu am lupta, cu lumea nu ma lupt

Sa-nving eu adevarul sau sa-ntaresc minciuna:
In cumpenele vremii sunt amandoua una.
Sa tin numai la ceva oricat ar fi de mic...
Dar nu tin la nimica, caci nu mai cred nimic.

In manta nepasarii ma-nfasor dar si tac
Si zilele vietii-mi in siruri le desfac,
Iar visurilor mele le poruncesc sa treaca.
Iar ele ochii-albastri asupra mea si-i pleaca,
Cuprinse de amurgul cel fin al aurorii:
Vapaia-n ochi unita-i cu farmecul palorii.
Trec, pier in adancimea iubirii s-a genunii,
Icoanele frumoase si dulci a slabiciunii
Ca flori cu vestejite si triste frumuseti:
Uitarea le usuca sarmanele vietii...
S-apoi!? Ce-mi pasa! Fost-am in lume poate unic
Ce fara sa stiu unde pe-a lumii valuri lunec?
Multimea nu se naste decat spre a muri...
Rusine-i al ei numar cu unul a spori?
Ferice de aceia ce n-au mai fost sa fie,
Din leaganul carora nu s-au durat sicrie,
Nici in nisip vro urma lasar-a lor picioare
Neatinsi de pasul lumii trecute, viitoare,
De-a pururi pe atatia cati fura cu putinta:
Numele lor e nimeni, nimic a lor fiinta.
Ei dorm cum doarme-un chaos patruns de sine insusi,
Ca cel ce-n visu-i plange, dar nu-si aude plansu-si
S-a doua zi nu stie nimic de acel vis.
Vai de acel ce ochii in lume i-a deschis!
Blestem miscarii prime, al vietii primul colt.
Deasupra-i se-ndoira a cerurilor bolti,

Iar de atunci prin chaos o muzica de sfere,
A carei haina-i farmec, cuprinsul e durere.

O, genii, ce cu umbra pamantului il sfintiti
Trecand atat de singuri prin secolii robiti,
Sunteti ca acei medici milosi si blanzi in viata
Ce parca n-au alt bolnav decat pe cel de fata.
Oricui sunteti prieteni, dar si oricui ii pare
Ca numai pentru dansul ati fost in lumea mare.
In orice veac trairati neincetateniti,
Si totusi nici intr-unul straini nu o sa fiti,
Caci lamura vietii ati strans-o cu-ngrijire
Si dandu-i acea haina de neimbatranire,
Oricat se schimbe lumea, de cade ori de creste,
In dreapta-va oglinda de-a pururi se gaseste:
Caci lumea pare numai a curge trecatoare.
Toate sunt coji durerii celei neperitoare,
Pe cand tot ce alearga si-n siruri se aterne
Repaosa in raza gandirii cei eterne.
Iar adevarul, ca si pacatul mumii Eve,
De fata-i pretutindeni si pururea aieve.

O, STINGA-SE A VIETII...

O, stinga-se a vietii fumegatoare facla,
Sa aflu capataiul cel mult dorit in racla!
N-aflai loc unde capul in lume sa mi-l pun,
Caci n-am avut taria de-a fi nici rau, nici bun,
Caci n-am avut metalul demonilor in vine,
Nici pacinica rabdare a omului de bine,

Caci n-am iubit nimica cu patima si jind...
Un creier plin de visuri s-o inima de rand.
De mult a lumii vorbe eu nu le mai ascult,

Nimic e pentru mine ce pentru ea e mult.
Viitorul un trecut e, pe care-l vad intors...
Acelasi sir de patimi s-a tors si s-a retors
De manile uscate a vremii-mbatranite.
Sunt limpezi pentru mine enigmele-nalcite:
Nu-ntreb de ce in lume nu ne e dat de soarte
Noroc fara durere, viata fara moarte.
Am pus de mult deoparte acele roase carti
Ce spun c-a vietii file au vecinic doua parti...
Cu-a lor intelepciune nimica nu se schimba.
Cu dezlegari ciudate si cu franturi de limba
Ocupe-se copiii... Eu pun o intrebare
Nu noua, insa dreapta... nu libera, dar mare.

Viata, moartea noastra noi le tinem in mani,
Pe ele deopotriva noi ne simtim stapani.
O cupa cu otrava, un glonte, un pumnar
Ne scapa deopotriva de-o lume de amar.
De ce tin toti la dansa, oricat de neagra fie?
Ea implineste oare in lume vo solie?
E scop in viata noastra - vun scop al mantuirii?
Nu junghiem fiinta pe-altarul omenirii?
A gandului lucire, a inimei bataie
Ridica un graunte din sarcina greoaie
Mizeriei comune? Traind cu moartea-n san
Pe altu-n asta lume il doare mai putin?
O, eu nu cer norocul, dar cer sa ma invat

Ca viata-mi pret sa aiba si moartea s-aiba pret,
Sa nu zic despre mine ce omului s-a zis:
Ca-i visul unei umbre si umbra unui vis.

O, Demiurg, solie cand nu mi-ai scris in stele,
De ce mi-ai dat stiinta nimicniciei mele?
De ce-n al vietii mijloc, de ganduri negre-un stol
Ma fac sa simt in minte si-n inima un gol?
De ce de pe vedere-mi tu valul ai rarit,
Sa vad cum ca in suflet nu am decat urat?
Viata mea comuna s-o tarai uniform
Si sa nu pot de somnul pamantului s-adorm?

Zadarnica, pustie si fara inteles
Viata-mi nu se leaga de-un rau sau de-un eres.
Eu nu ma simt deasupra si nu sunt dedesupt,
Cu mine nu am lupta, cu lumea nu ma lupt
Pentru-o minciuna mare ori mare adevar.
Totuna mi-ar fi mie, caci alta nu mai cer,
Decat sa fiu in dreapta ori stanga hotarat,
S-omor si eu pe altul sau sa fiu omorat
Si far? de nici un titlu in lume sa ma-nser...
Caci ce-i, la urma urmei, minciuna, adevar?...
Sa tin numai la ceva... oricat ar fi de mic...
Dar nu tin la nimica, caci nu mai cred nimic.

URAT SI SARACIE

Urat si saracie sunt acei doi tovarasi,
A caror urme crude le aflu pururi iarasi
Pe orice chip si-n orice-ndraznii de a iubi...

Iubit-am poate cantul, voit-am a robi
Cu el un suflet dulce, al meu intreg sa fie...
Zburat-au chip si cantec - urat si saracie!
Caci ce nu ai in clipa in care ai dorit
Se schimba-n rau cu vremea, de farmec saracit.
S-arata inainte-ti o schele despojata
De orice vis cu care o imbracai odata.
Puterea tineretii, a mintii vioiciune,
A inimei bataie, si gingasa minune
Din ochi, cand toata viata in ei iti este scrisa
De o citeste-oricine scrisoarea ei deschisa,
Dar mai cu seama aceea ce tu vrei s-o citeasca...
Cum trec, cum trec cu toate... si far? sa le opreasca
Nimic... Astfel te-ntuneci o stea in vecinicie
Si ce-ti ramane-n urma? vreme si saracie.
Da, vreme! numai vreme sa aibi sa simti deplin
Ce mult puteai in lume, si cat, cat de putin
Ti-a fost dat. Daca nobil ai fost si bland si drept,
Daca prin a ta minte ai fost un intelept,
Avand darul pe care natura-l poate da,
Frumsete, minte, faima, ajuns-ai la ceva?
Caci nu cauta lumea aceea ce slaveste,
Aceea ce o prinde - ci ceea ce-i prieste.
Daca esti rau si-i vine rautatea la-ndemana,
Daca esti prost si vasta prostie e stapana,
Sau de-un desert atarna in lume a ta soarta
Si nu stii cum desertii prin lingusiri se poarta
Sau nu poti sti... atuncea de ce folos e tie
C-ai avut tot ce firea ti-a dat cu darnicie,

Ca esti podoaba scumpa in lume orisicui,
Podoaba ce nu-i trebuie in lume nimanui?

Virtutea e-o poveste... Cand gandul ti-l ascuti,
Tu vezi ca slabiciuni sunt vestitele virtuti:
Nobletea-i slabiciunea acelor ce nu pot
Pe sine sa se puie deasupra peste tot,
Sa aiba pentru toate adanc si greu dispret,
Hranind a lui viata din sute de vietii.
A nu-ti tine cuvantul cand nu-ti vine-ndemana,
A dezbraca pe-acela ce ti s-a dat pe mana,
A insela multimea cu mii fagaduinti,
Cand ai mintit o data sa te mai pui sa minti,
A urgisi pe-acela care ti-a facut bine,
A imple a lui nume de pete si rusine -
Aceasta nu e nobil... Dar toti - si-ndeosebi
O fac usor - tu numai stai vecinic sa intrebi.
Tu numai iti pui vorba si gandul la cantari,
Tu numai vrei a-ntrece caracterele mari,
Privind peste multime cu multa nepasare...
Ei bine! P-asta drama si soarta ta cea mare,
Din asta cumpanire de drept si datorie,
Ce ti-a ramas la urma? urat si saracie.

Iubit-ai?... Ah! un caier de canepa nu-i moale,
Nu-i blond cum e podoaba cea dulce-a fruntii sale!
Cu gura ei subtire si mani reci ca de ceara,
Iar ochiu-i plin de raze straluce in afara,
Rapindu-ti tie ochii cu a lor stralucire.
Tu n-ai gustat din rodul acel de fericire:
Tu esti onest si plin de respect si generos

Sa frangi in zarea vietii un rod asa frumos.
Te-ai dus si te urmara parerile de rau.
In urma ta venit-au un neted natarau
S-acesta... ei... facut-au ce n-ai vrut sa cutezi;
Ce-a mai ramas din dulcea figura mergi de vezi:
Anii i-au scris cu pana lor neagra pe-a ei frunte.
Si gura cea cu albe margaritari, marunte,
Acuma e zbarcita si ochiul plin de para,
Ce-si revarsa lumina sa rece in afara
E stins, si nu-i nimica in el, nu-i adancime;
Tu numai vezi intr-insul ce nu vazuse nime
Decat tu... Ce ajunse a fi? Cocheta, rece,
Lingusitoare, cruda, din mana-n mana trece
Si cauta-n iubire placerea numai, care
E-o clipa de betie si-o zi de dezgustare.
Dara acea iubire adanca si curata
Care-n viata vine o data, num-o data,
Acea eterna sete ce-o au dupaolalta
Doi oameni ce-si pierdura privirea una-ntr-alta,
Acel amor atat de nemarginit, de sfant,
Cum nu mai e nimica in cer si pre pamant,
Acea inamorare de tot ce e al ei,
De-un zambet, de un tremur al gingasei femei,
Cand pentru o privire dai viata, dai noroc,
Cand lumea ti-este neagra de nu esti la un loc
Cu ea... Unde-i norocul ce l-a promis ea tie?
Ce va ramane voua? Urat si saracie!

CRISTALOGRAFIE

Cand aduce blonda Liza
Socoteala unei vedre
Universul cristaliza
Hexacontetraedre!

POVESTEA DOCHIEI SI URSITORILE

Creste iarba, mari, iara,
Batuta de vant de vara
Unde mi-i padurea rara.
Dar in iarba cea frumoasa
N-a intrat vrodata coasa
Unde mi-i padurea deasa.
De desisul din padure
Nu s-atinse vro secure.
Cat de naltu-i, cat de mare,
Nicaieri nu vezi carare,
De si-ar pierde urmele
Ciobanasi cu turmele.
La temei de codri desi
Nu-i carare ca sa iesi,
Ci-i o rariste de brazi
Si un ochi voios de iaz
Si doi tei ca niste frati,
La tulpina departati,
La varfuri amestecati.
Iar la umbra celor tei
Mi s-arata un bordei,
Frunza cade de pe ei
Scuturata, resfirata,

Pe carare aruncata.
Iar pe prispa, singurea,
Vaduvioara tinerea,
C-un picior imi legana
Copilas infasatel,
Ce ii rade frumusel.
Si cum codrul se framanta,
Ea isi canta, ea-si descanta,
Leganand dintr-un picior
Ii zicea incetisor:
- Nani, nani, puisor,
Nani, nani, copilas,
O poveste spune-t-as,
O poveste dragalasa,
Ca sa-mi cresti voinic in fasa.
Tata-meu era cioban,
Cate clipe-s intr-un an
Tot atatia baci avea
Cu mii turme-alaturea,
Turme mii de mielusele,
Ciobanasii dupa ele,
Turme mandre si de oi,
Ciobanasii dinapoi
Cu fluiera si cimpoi,
Mai avea, de ma pricepi,
Herghelii de cai sirepi,
Ce ca vijeliile
Ii impleau campiile,
Ii pasteau mosiile,
Si de-a lungul raurilor

S-asterneau pustiurilor,
Si in valurile ierbii
Pasteau ciutele si cerbii,
Si prin munti pierduti in nouri
Avea carduri mari de bouri,
S-avea munti, s-avea paduri,
Si cetati cu-ntaritari,
S-avea sate mii de mii
Presarate pe campii,
S-avea sate mari si mici,
Pline toate de voinici.
Ce mai freamat, ce mai zbucium
Cand, sunand voios din bucium,
Chema tara la hotare,
De-alergau cu mic cu mare,
De curgeau cu raurile
Si-nnegrea pustiurile.
Amar mie,-ntr-un suspin
Lacrimile vale-mi vin,
Cu naframa de le sterg,
Ele tot mai tare merg.
Si frumoasa mai eram,
Cum n-a mai fost neam de neam.
De-aur mi-erau pletele
Si le-mpleteau fetele,
Rumana ca un bujor,
Eram draga tuturor.
Au venit, mari,-au venit
Imparati din Rasarit
Sa ma ceara in petit,

Dar s-au dus cum au sosit.
Veneau crai si veneau soli
Invatati in multe scoli,
Cu cuvinte asezate
Ma cerura cu dreptate.
"Buna vreme, baci batran,
Imparatu nost? stapan
Ne-au trimis a intreba
De mariti fata ori ba."
El raspunde-atunci cinstit:
"Dragi voinici, bine-ati venit,
Dragu mi-e sa v-ospatez,
Cu voi sa ma desfatez,
Dar oricat m-ati intrebat,
Fata n-am de maritat."
Da-mparatul din Apus
Au venit si nu s-au dus,
Doua vorbe ca mi-au spus,
Inima ca mi-au supus.
Era mandru si-narmat,
Un osten implatosat,
Era mandru si voinic,
N-avea grija de nimic.
El inalt si eu inalta,
Ne sta bine laolalta,
Potriviti cu de prisos,
Eu frumoasa, el frumos,
Amar mie,-ntr-un suspin
Lacrimile vale-mi vin,
Cu naframa de le sterg,

Ele tot mai tare merg.
Auzit-au d-auzit
Petitori din Rasarit
Ca eu stau sa ma marit,
Iara cum m-am maritat
Multe neamuri s-au sculat,
Casa doar ne-o vor strica
Si pe noi ne-or departa;
Mii de limbi curgeau in rauri,
Rasarite din pustiuri,
Si veneau adunaturi,
Rasarite din paduri,
Mai calari si mai pe jos,
Tot veneau in nour gros,
Veneau roiuri, veneau turma
Si lasau pustiu-n urma,
Veneau turma, veneau vale
Si surpau cetati in cale;
Geaba omul meu da piept,
L-impingeau tot inderept.
I-au infrant ostirile,
I-au rapit maririle,
Pustiit-au tarile,
I-au luat averile,
I-a-nnegritu-i soarele,
I-au robat popoarele.
Eu in codrul cel pustiu
Ratacind, intr-un tarziu,
Am aflat din limbi straine
Ca barbatul nu-mi mai vine,

Am aflat dinspre Apus
Ca barbatul mi s-a dus,
S-a dus cale nenturnata,
De toti oamenii urmata.
Am aflat din Rasarit
Ca barbatul mi-au murit,
Si-au murit si mi-l bocea,
Lumea-ntreaga il plangea.
Plans-au toate schiturile,
Toate rasariturile
Si apusurile toate,
Si noroadе, limbi si gloate,
Miazanoapte, miazazi
Nu-l mai putura trezi.
Plans-au marea pe-ai ei regi,
Pe-mparatii lumii-ntregi,
S-o furtuna se lasa
Ce pamantul l-ineca.
Miazanoapte si apus
Neamuri mii pe cale-au pus,
Roiuri mari si pradatoare
A strainelor popoare,
Ce curgeau, mari, curgeau,
Capat nici nu mai aveau,
Ca sa puie mostenire
Pe sarmana omenire.
Cand gandesc l-asa dureri,
Pare-mi-se c-au fost ieri,
Cand gandesc l-ai mei ciobani,
Pare-mi-se mii de ani...

Iara cand am auzit
Ca barbatul mi-au murit,
Teiu-acesta am sadit, -
Creste teiul si-nfloreste
Si viata mi-o umbreste.
Si in umbra-i cum traiesc,
Eu nu mai imbatranesc.
Dragul mamei copilas,
Multe-n lume spune-ti-as,
Dar ma tem sa nu ma lasi,
Ci mai dormi, mari, un pic
Ca esti crud de ani si mic,
Dormi la umbra, dormi in pace,
Ca mama tie ti-a face,
Sub cel tei batut de vant,
Patisorul la pamant;
Multe-s ramurelele,
Tot or bate stelele,
Iara luna va strabate
Dulcea ta singuratate,
Iar cand vantul v-aromi,
Mandru mi te-a adormi,
Si cand vantul va sufla,
Teiul te va legana,
Florile-si va scutura,
Iarasi te vei destepta
Sub rotirea norilor,
In caderea florilor,
Sub lucirea stelelor
Si la jocul ielelor,

Sub frunza stejarilor
La glasul izvoarelor.
Unde-i crucea de la cai
- Nu mai plange, mai -
Cresc ca fratii doi molizi
- Razi, puiule, razi -
Unde-s pasari in copaci
- Taci, puiule, taci -
S-adun fete si flacai
- Dormi, puiule, hai! -

Si cum canta, cum suspina,
Glasul codrului o-ngana,
Si cum doina-si tragana
Teiul mi se leagana,
Adormind-o florile
Si privighetorile.
Suna dulce, o auzi ici,
Inceputul unei muzici
Triste si aeriane
Ca sunarea din organe.
Mum-adoarme, pruncul rade,
Teiul vechi i se deschide.
Ies trei zane ca pe-o poarta,
Cate-o stea in frunte poarta,
Ele-s ursitorile,
Luminand ca zorile,
Maini usoare, glasuri slabe,
Pietre scumpe-n mii de boabe
Le incarca cu podoabe,
Si prin frunze stravezie

A lor glezne argintie
Mai nu calca pe pamant
Cand se leagana de vant,
Cand usor de mani se prind,
Trag un dant si mi-l intind,
Leaganul incungiurand
Si din gura-ncet cantand.
Una-i zice: - Drag baiat,
Sa fii mare imparat,
Caci asa fel ti-a fost dat.
Alta-i zice: - Sa fii tare
Fara de asemanare
Cum nu e viteaz sub soare.
Zise-a treia: - Fii cuminte
In purtare si cuvinte,
Si istet sa fii cu duhul
Cum e luna si vazduhul.
- Ah, mai stati, mai stati o clipa,
Nu-i dati daruri ce in pripa
Sunt supuse la risipa;
Daruri ce le dati mult?ra
Dati-le s-acum alt?ra,
Ci deasupra tuturor
Daruiti-i lui ceva
Ce in lume nimenea
N-a avut, nici n-o avea.
Zana-a treia sta pe loc,
Ochii ei sunt plini de foc
Si la muma se uita
Si astfel ii cuvanta:

- Dochie, draguta mea,
Stii tu ce-ai cerut, ori ba?
Nici o stii, nici o vei sti,
Si eu tot voi implini.
Zana pe copil se pleaca,
Ochi-n lacrimi i se-neaca
Si ea zice-incetisor:
- Nani, puisor,
Cerul, cand o sa te scoli,
Ti-o trimite soli,
Caci ti-e dat acum de soarte
Viata fara moarte
Si ti-e data tinereta
Fara batraneta.
Un cuvnt macar sa nu zici,
E sfarsitul unei muzici
Blande si aeriane
Ca sunarea din organe.
Muma doarme-n ciritei,
Intra zanele in tei,
Muma doarme, pruncul rade,
Teiul vechi se reinchide,
Iara pruncul si cu muma
Fata-n fata dorm acuma,
Si, cum dorm cu ochiu-nchis,
Au visat acelasi vis.

URSITORILE

Codru-i alb si frunza-i neagra.
A lui mii de ramurele
De zapada ii sunt grele,
Vantul trece doar prin ele,
Vantul rece si vro tarca
Scuturand le mai descarca...
Alba-i noaptea cea cu luna,
De-n departe codrul suna,
Lupi-n palcuri se aduna.
Sufla vantul, sufla-intr-una,
Camp si cer mi le-mpreuna.
Te-apuc-o jale nebuna,
Jale lunga si intinsa,
Ca si tara toata ninsa,
Codri tremur ca o varga
Cat ii zarea ta de larga,
Lupii peste culmi alearga,
Strabatand ninsorile,
Palcuri zboara ciorile,
De mai zici cu [zicatoarea]:
Alba-i lumea, neagra-i cioara.
In temei de codri desi
Nu e partie sa iesi,
Nu-i carare, nici razor,
Nici urma de vanator.
Vicolind, troienele
Au umplut poienele,
S-au lasat pe crengi uscate,
Peste frunze scuturate,
Peste ape, peste toate.

In padurea nepatrunsa,
O cascioara e ascunsa,
Nu-i aproape sat, nici drum,
Singurica, nu stii cum,
Doar din horn ii iese fum...
Cine-n casa o sa-mi sada,
De nu-i pasa de zapada,
Care cade s-o sa cada
Tot gramada pe gramada,
De-ntrece gardu-n ograda,
Pan? la stresina-o s-ajunga
De s-alege iarna lunga?
Vaduvioara tinerica
Sade-acolo singurica;
Cate zile sunt lasate
Nu mai merge pe la sate,
Cata-i vremea unei ierne,
Cat zapada se aterne,
Ea tot deapana si tese
Fire albe, panze-alese.
Parul ei cel negru, moale
Desfacut cadea la vale,
Ochii tineri si caprii
Stralucesc asa, de vii,
Iar de rade are haz,
Cu gropite in obraz
Si la unghiul dulcii guri,
Si la alte-ncheieturi,
Si la degete, la coate,
La-ncheieturile toate;

Ochii ard intunecosi,
Fata alba, buze rosi,
Iar cand merge leganata,
Tremur sanii ei deodata,
Tremura frumseta-i toata.
Nu-i subtire, ci-implinita,
Cum e buna de iubita,
Nici prea mica, nici prea mare,
Plinuta la-ncingatoare,
Plinuta la sani, la fata,
Incat ai ce strange-n brate.
Tot ce-ar zice i se cade,
Tot ce-ar face bine-i sade,
Si la vorba de s-o-ntinde,
Vorba dulce bine-o prinde,
Si de tace iarasi place,
Ca are pe vino-ncoace;
Oachesa si sprancenata
Si la imblet alintata -
Ar trebui sarutata.

Pe cand arde focu-n vatra,
Lupii urla, canii latra,
Iar ea toarce din fuior,
Leganand cu un picior
Albia c-un copilas,
Adormit si dragalas,
Alb ca felia de cas.

Si ea zice-ncetisor:
- Nani, nani, puisor,

Dormi, draguta, dormi in pace,
Ca la vara eu ti-oi face
Sub cel tei batut de vant
Asternutul la pamant.
Vantul ca va aromi,
Iara tu vei adormi,
Vor patrunde stelele
Toate ramurelele,
Iara luna va strabate
A noastra singuratate,
Iar cand vantul va sufla,
Teiul se va legana,
Florile si-a scutura,
Iarasi te va destepta
Sub plutirea norilor,
In caderea florilor,
Pe-a izvoarelor sunare,
Pe de-a pururi calatoare,
La glas de privighitoare.

Cum ingana si viseaza,
Genele-i se-ngreuiaza;
Adormind astfel cum sade,
Fusul din mana ii cade;
Doar prin somn misca piciorul,
Ca sa-si legene ficiorul.
Focu-n vatra se potoale,
E-o caldur-asa de moale,
Si sub candela smerita
Ea adoarme zugravita;
Iar camasa sta sa-i cada

De pe umeri de zapada,
De pe muntii sanului,
Albi ca floarea crinului,
Asa dulci si plini si dragi,
Pe-a lor culmi avand doi fragi,
Si rotunzi si dragi si dulci,
Fruntea pe ei sa ti-o culci.
Adormise-asa frumos
Cu-a ei mani lasate-n jos,
Sub o candela smerita
Pare ca e zugravita.
Cum dormea cu ochiu-nchis,
Ea visa un mandru vis:
Un parete-a stat sa cada,
Nu mai e de fel zapada,
Codrul tremura-nfrunzind,
Izvoarele-ntinerind
Si ea vede mandrul tei
Ce umbreste casa ei,
Ca-nfloarea batut de vant
Cu crengile la pamant;
O cantare suna lina,
Iar in zare luna plina,
Iar baiatu-n somn, el, rade.
Teiul mandru se deschide,
Ies trei zane ca pe poarta,
Cate-o stea in frunte poarta:
Ele-s ursitorile,
Rumene ca zorile,
Si usoare calca, slabe,

Pietre scumpe-n mii de boabe
Pe-a lor valuri sunt podoabe.
Si prin panze stravezie,
A lor glezne argintie
Nu s-ating nici de pamant,
Ci se leagana de vant,
Caci usor de mani se prind,
Trag un dant si mi-l intind,
Leaganul incunjurand
Si din gura cuvantand,
Cuvantand cuvinte rare
Ca niste margaritare.

Una zise: - Drag baiat,
Vei fi mare imparat,
Caci asa iti este scris,
Cum ti-o spun acum in vis.

Alta zise: - Vei fi tare
Fara vro asemanare,
Cum nu-i alt viteaz sub soare.

Iar a treia zise: - Draga,
Ai sa aibi o minte-ntreaga,
Caci istet vei fi cu duhul
Ca si luna si vazduhul.

Iara muma cum viseaza,
Manile-si impreuneaza
Si se roaga catre zane:
- Luminatelor stapane,
Nicaieri nu-i copilas
Asa bland si dragalas,
Nici in lume, nici in tara,
Ca-i frumos din cale-afara,
Drag imi e ca o minune,
N-am cuvinte a o spune,
Geaba caut si gandesc,
Nu stiu sa le potrivesc.
Nu-i dati daruri trecatoare
Cum dati altora sub soare,
Daruiti-i lui ceva
Ce in lume nimenea
N-a avut si n-o avea.
Atunci dantul se opreste,
Zana-a treia trist priveste,
Catre muma zise-asa:
- Stii tu ce-ai cerut ori ba?
Nici o stii, nici o vei sti,
Dara eu voi implini
Ce-ai cerut in ceasul sfant,
Sfant in cer si pe pamant.

Pe copil se pleaca zana,
Peste el si-ntinde mana:

Numai tu vei mai avea
Ce nu are nimenea,
Ca acum ti-e dat de soarte
Viata fara moarte,
Si ti-e data tinerețe
Fara batranete.

O cantare suna lina,
Arde-n zare luna plina,
Peste varfuri trec scantei,
Intra zanele in tei.
Muma doarme, pruncul rade,
Copacul se reinchide.

MUSATIN SI CODRUL

Saraca Tara-de-Sus,
Toata faima ti s-a dus.
Acu cinci sute de ai
Numai codru imi erai...
Imprejur nasteau pustii,
Se surpau imparatii,
Neamurile-mbatraneau,
Craile se treceau,
Numai codrii tai cresteau...

Si in umbra cea de veci
Curgu-mi raurile reci

Limpegioare, rotitoare,
Avand glasuri de izvoare.
Bistrita in stanci se bate
Prin paduri intunecate
Si mereu se adanceste
Unde ap-abia clipeste,
Si dodata vede ca
Apa ei se-mpiedeca
Si de stanci i se iezeste.
Ea s-aduna si tot creste,
Se trezeste-n mandru lac,
Iar copacii umbra-i fac.
Iar stejari din mal in mal
Pe deasupra-i se praval,
Varfuri sprijin deolalta
Si imi fac o bolta nalta,
De varfuri ce se-mpletesc
Si in umbra stapanesc,
Si in vecinica racoare
Undele scanteietoare.
Dintr-un mal la celalalt
A cazut un trunchi inalt,
Mi-a cazut de-a curmezisul,
De ii spanzura frunzisul,
Punte lunga de-un copac
Peste-o liniste de lac;
Punte lunga, puncte mare,
De mi-o poti trece calare.
Stefan-voda, tinerel,
Trece puntea singurel,

Cu pieptarul de otel,
Cu cusma neagra de miel,
Drag i-e codrului de el.
Cum venea la vanatoare,
Purta arcul pe spinare,
Cu lungi plete pan? pe spate,
Dar la frunte retezate,
Copilas in haine stramte,
Usurel mi se mai simte.
De ocheste-o caprioara,
Soimul pe deasupra-i zboara,
De-si intinde mana-n sus,
Soimu-n palma i s-a pus;
Si tot vine chiuind
Si din frunza tot pocnind,
Si cand prinde a canta,
Codri-ncep a rasuna,
Doina cand o tragana
Fruna toata-o leagana,
Ca o canta traganat
Codrului de leganat.
Nime-n juru-i nu era,
Numai mierla fluiera,
Iara el se cobora
Unde apa tremura.
Cucul canta, mierla-i zice:
- Ce cati tu, baiet, pe-aice?
Zice codrul linistit:
- M-am pus de am infrunzit
Pentru ca tu m-ai dorit.

Iara valurile suna,
Miscatoare se aduna,
Printre mrejele de frunze
Cearca soare sa patrunza,
Ard in umbra la racoare
Petele scanteietoare
Si pe-a undelor bataie
Varsa lumina vapaie,
Pe siroaie limpezi, lungi,
Zboara razele ca dungi.
Iar Musatin, stand culcat,
Se aterne pe cantat:
- Codri, codri, dragul meu,
Parca ti-as fi spus-o eu
Sa suni din frunza mereu;
Cu frunzisul frematos
Povestesti asa frumos,
De m-adormi in iarba jos.
Codrul i se inchina
Si din ramuri clatina:
- Hoi Musatin, mai Musatin,
Voios ramurile-mi clatin
Si voios ti-as cuvanta,
Sa traiesti maria-ta!...
Hai Musat, sa ne-ntelegem
Si-mparat sa ni te-alegem,
Imparat izvoarelor
Si al caprioarelor,
Asezat la vrun parau,
Sa scoti fluierul din brau,

Tu sa canti si eu sa cant,
Frunza-mi toata s-o framant,
S-o pornesc vuind in vant
Pe izvoare,
In ponoara,
Unde paserile zboara,
Unde crengile-mi se pleaca
Si caprioarele joaca.
Apa-i zice...: - O, copile,
Mainile intinde-mi-le,
Vino-n fundul luminos,
Ca tu esti copil frumos.
Iar Musatin ii raspunde:
- Geaba ma momesti din unde,
Geaba, codri, dragul meu,
Imi suni din frunze mereu,
Cand m-oi duce de la tine,
Frunza-o plange dupa mine,
Ca de suflet ma apuca
Dor de cale, dor de duca,
Si desi mi-asa de jele
De plansul maicutei mele,
Eu m-as duce, m-as tot duce,
Dor sa nu ma mai apuce.
Si m-as duce-n cale lunga,
Dor sa nu ma mai ajunga;
In zadar in vant ma cheama
Dor de casa, glas de mama,
In zadar rasuna-n vant,
Caci asa merit eu sant:

Sa-mi fac cale pe pamant,
Sa-mi intind cararile,
Sa cutreier tarile,
Tarile si marile.
Fire-ar tare glasul meu,
Ca sa treaca tot mereu
De oriunde oi fi eu:
Peste ape, peste punti,
Peste codrii de pe munti,
Sa ajunga pan-acasa,
Unde-mi sta mama de teasa,
Si sa-i spuie-n multe randuri
Nu muri, mama, de ganduri.
- Nu te duce, mai copile,
Ci de ai in lume zile,
Toate daruieste-mi-le.
Tu sa stii, iubite frate,
Ca nu-s codru, ci cetate,
Dar de mult sunt fermecat
Si de somn intunecat;
Numai noaptea cand soseste
Luna-n cer calatoreste,
Umbra-mi toata mi-o petrece
Cu lumina ei cea rece.
O, atunci un corn imi suna,
Toti copacii impreuna
Misca jalnic frunza-n luna,
Iara lumea mea s-aduna,
Caci copac dupa copac
Toti deodata se desfac.

Din stejar cu frunza deasa
Iese mandra-o-mparateasa,
Cu par lung pan? la calcaie
Si cu haine aurie;
Mandra-i este rochia
Si o cheama Dochia.
Din copaci fara de numar
Ies copii cu soimi pe umar
Si copile multe iese
Cu-a lor manece sumese,
Si pe umerele goale
Poarta donite si oale.
Si porneste-atunci un zbucium,
Sun-un dulce glas de bucium,
Pe carari fara de urme
Vin cerboaicele in turme
Si mugesc incet atat,
Cu talangele de gat,
Si asteapta rabdatoare
Maini frumoase de fecioare,
De le mulg in donicioare.
Caci sa stii, iubite frate,
Ca nu-s codru, ci cetate,
Dar vrajit eu sunt de mult,
Pana cand o sa ascult
Rasunand din deal in deal
Cornul mandru triumfal
Al craiului Decebal.
Atunci trunchi-mi s-or desface
Si-n palate s-or preface,

Vei vedea iesind din ele
Mii copile tinerele
Si din brazii cat de mici
Vei vedea iesind voinici,
Caci la sunetul de corn
Toate-n viata se intorn.

- Ramai, codri, sanatos,
Ca ma cheama apa-n jos
Si menit in lume sunt
Sa-mi fac cale pe pamant.

Si Musatin s-apropie
De Bistrita argintie,
Luntrea ce juca pe val
O dezleaga de la mal,
Sare-n ea si ii da drum,
Ca sageata zboar-acum,
Si mergand, mergand departe,
Apa-n doua o desparte,
In largi brazde de argint
Ce se misca stralucind,
Si in umbra[-n zbor] mi-l cura
Si prin verdea boltitura;
Numai p-ici si pe colea
Soarele mai patrundea,
Ici e umbra, colo soare
Pe ape tremuratoare.
El pe maluri in florite
Vede turme ratacite;
Caii pasc langa paraie,

Ca la lebede se-ndoaie
Gatul lor. Iar capul mic
Ei deodata il ridic?
Si urechile ciulesc
Pe cand luntrea o zaresc.
El plutea, plutea mereu,
Codrul suna bland si greu.
Cand deodata zi se face.
Codru-n doua se desface
Si pe ape rotitoare
Scanteiaza mandru soare
Si-nainte-i vede-un munte.
Cu-a lui crestete carunte,
S-a cladit stanca pe stanca
Incepand din vale-adanca,
Si purtand pe el paduri
Peste nourii cei suri,
Isi ridica in senin
Crestet de zapada plin.
Si spre mal se-ndreapta iara
Luntrea mica si usoara,
Iar Musatin se coboara,
Calea muntelui apuca,
Pana-n varfuri sa se duca,
Pan? ce noaptea l-au ajuns
In cel codru nepatruns.
Dar cu noaptea-n cap porneste,
Se tot urca voiniceste,
Doara culmea va sui-o
Pe cand s-o miji de ziua.

Si pe culmea inaltata
El ajunge deodata
Si facandu-si ochii roata
Mistuieste lumea toata,
Ca departe se-ntind sesuri,
Ce cu ochii nu le masuri,
Unde soarele cel sfant
Parca iese din pamant.

.....

Iar in liniste de vant
Trec departe de pamant
Cu-a lor panze atarnate
Mii corabii incarcate.
Iar privind spre miazazi
Dunarea el o zari
Intr-un arc spre mare-ntoarsa
Si pe sapte guri se varsa.

.....

Vai coboara fumegand,
Dealuri mandre inverzind,
Vede codrii cum coboara,
Deal cu deal, scara cu scara,
Resfirandu-se pe ses,
Unde raurile ies,
Si pe varfuri de paduri
Manastiri cu-ntarituri;
Vede targuri, vaduri, sate
Pe campie presarate,
Vede mandrele cetati
Stapanind pustietati,

Vede turmele de oi
Cu ciobanii dinapoi,
Cu fluiera si cimpoi,
Iara ergheliile
Petreceau campiile
Si de-a lungul raurilor
S-asterneau pustiurilor.

Iara soimul tinerel
Pe asupra-i zboara el
Si din gura-i cuvanta:
- Sa traiesti, Maria ta!

.....

DRAGOS-VODA CEL BATRIN

Dragos-Voda cel batran
Pe Moldova e stapan,
Si domnind cu toata slava
Sade-n scaun la Suceava,
La Suceava laudata,
Cu ziduri incunjurata,
Zid de piatra nalt si gros,
Ca pe el merg cinci pe jos
Si au loc cu de prisos,
Ca merg trei calari alaturi
Si mai au loc pe de laturi
Caii mandri sa si-i joace
Cand incolo, cand incoace;
Iar din negri trunchi de stanca

Peste valea cea adanca,
Pe deasupra de cetate,
De biserici si palate,
Sta domneasca cetatuie,
Ce cu crestele-i se suie,
Repezite inspre nori
Peste codrii sunatori,
Cu-a ei ziduri, cu-a ei bolti
Si cu turnuri pe la colti,
Ziduri grele si cu creste
Cum au fost si nu mai este.
Pintre arcurile grele,
Pintre negrele zabrele
Abia soarele strabate
Intre tinzi intunecate;
In pereti de piatra goala
Au infipt faclii de smoala,
Fumegand, cu flacari rosii,
Lumineaza-ntunecosii
Stalpi de piatra grei si suri
Unde-atarna armaturi,
Aratand a lor rugina
Sub faclia de rasina,
Paveze, manusi leite,
Casce mandre, poleite,
Si pieptare, obrazare
Si arcuri de vanatoare.
Iar in fundul salei drepte
Se-nalta pe sapte trepte
Tronul domnului crestin,

Coperit de-un baldachin;
Iara-n jetul auriu
Sade Dragos brumariu,
Barba alba pan-in brau,
Cu ochi negri viforosi;
Coroana de aur ros
Stralucind frumos pe frunte
Peste pletele carunte;
Pe-a hlamidei sale cute
Flori de aur sunt cusute;
Si cu fata inteleapta
Si cu schiptru-n mana dreapta.

Iar I-a tronului picioare
Se insira pe covoare
Jeturi de lemn de stejar
Sapate cu mestesug;
Icea sese, colo sese,
Pentru boierii alese:
Vornicul Tarii-de-Jos
Sta in scaun luminos,
Un batran si bland mosneag
Cu albastrul lui toiag,
Ce-i cu aur impletit
Cu pietre acoperit;
.....
Cel din Neamt si de la Vrance
Razimat statea pe lance,
Dar pe toti i-ntrece-n slava
Parcalabul de Suceava.
Si astfel, jur imprejur,

Sed in blane de samur,
Cu pieptare la un fel
Si cu manici de otel.
Cei ce-n lume se inalta
Cizme rosie incalta,
Cizme rosi impintinate
Si pieptare-mplatosate,
Camasi de zale marunte,
Ce par ca focuri de munte,
Cine-n oaste are carma
Poarta camasa de sarma...

IN ZADAR IN COLBUL SCOLII...

In zadar in colbul scolii,
Prin autori mancati de molii,
Cauti urma frumusetii
Si indemnurile vietii,
Si pe foile lor unse
Cauti taine nepatrunse
Si cu slovele lor strimbe
Ai vrea lumea sa se schimbe.
Nu e carte sa inveti
Ca viata s-aiba pret -
Ci traieste, chinuieste
Si de toate patimeste
S-ai s-auzi cum iarba creste.

CE SUFLET TRIST...

Ce suflet trist mi-au daruit
Parintii din parinti,
De-au incaput numai in el
Atatea suferinti?

Ce suflet trist si far? de rost
Si din ce lut inert,
Ca dup-atatea amagiri
Mai spera in desert?

Cum nu se simte blestemat
De-a duce-n veci nevoi?
O, valuri ale sfintei mari,
Luati-ma cu voi!

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dintre sute de catarge
Care lasa malurile,
Cate oare le vor sparge
Vanturile, valurile?

Dintre pasari calatoare
Ce strabat pamanturile,
Cate-o sa le-nece oare
Valurile, vanturile?

De-i goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmeaza in tot locul
Vanturile, valurile.

Nenteles ramane gandul
Ce-ti strabate canturile,
Zboara vecinic, inganandu-l,
Valurile, vanturile.

CU PANZELE-ATARNATE

Cu panzele-atarnate
In liniste de vant,
Corabia strabate
Departe de pamant.
Iar stolul randurelelor
Trece-ntre cer si mare...
O, stelelor, stelelor,
Nemuritoare,
De ce si voi nu va luati
Pe-ale lor urme oare?

De ce ma intristeaza
Ca valurile mor,
Cand altele urmeaza
Rotind in urma lor?
De ce caderea florilor
S-a frunzelor ne doare?
O, norilor, norilor,
Sti-veti voi, oare,
De ce raman atatea-n veci
Si numai omul moare?

In cer intotdeauna
Urmam al nostru mers,

Ca soarele si luna
Rotind in univers.
Un crez adanc patrunde-va
De-a pururi omenirea
Ca undeva, undeva
E fericirea;
Si toti alearga dupa ea:
N-o afla nicaire.

DIN CERURILE-ALBASTRE

Din cerurile-albastre
Luceferi se desfac,
Zambind iubirii noastre
Si undelor pe lac.
De glasul pasarelor
Pe ganduri codru-i pus.
O, stelelor, stelelor,
Unde v-ati dus?

In turme calatoare
Trec nourii pe ceri,
Ce seaman pieritoare
Duioselor dureri.
De stralucirea florilor
E campul tot raps.
O, norilor, norilor,
Unde v-ati dus?

Soptiri aeriene
Patrund din mal in mal

S-a stelelor icoane
Pre fiecare val.
De ochii tai cei plini de-amor
Aminte mi-am adus.
O, stelelor, stelelor,
Unde v-ati dus?

Cum iedera se leaga
De ramuri de stejar,
Mi-a fost odata draga
Si dragu-mi este iar.
De bratul tau cuprins cu dor
Aminte mi-am adus.
O, bratelor, bratelor,
Unde v-ati dus?

DE-ATATEA ORI...

De-atatea ori am fost sa mor,
De dragul dragii mele...
Ce s-au ales de-atat amor,
O, stele, eternelor stele?
Si viata toata mi-am inchis
Gonind la idealuri...
Ce s-au ales de-atata vis,
O, valuri, eternelor valuri?

DOINA

Ce sta vantul sa tot bata
Prin frunza de tei uscata
Si frangandu-si ramurile
Sa loveasca geamurile?
Iara tu de ce suspini
Cand privesti peste gradini?
Nu mai sta de tot ofta
Si in gand nu ma mustra:
Ca atunci te voi uita
Cand nu s-or mai arata
Langa mare raurile,
Langa drum pustiurile,
Luna si cu soarele
Si-n codru izvoarele.
Vei av? de suspinat,
Cand vei sti ca te-am uitat,
Cand vei sta ca sa ma-ngropi
Pe cararea dintre ploi,
Si-atunci vantul o sa bata
Prin frunza de tei uscata,
Scuturand-o, risipind-o,
De ti s-o uri privind-o.

DE-AR FI MIJLOACE

De-ar fi mijloace
Si-ar fi putinta
Cum m-as mai face
Dupa dorinta!
M-as face-oglinda

Stralucitoare.
Sa te cuprinda
Pan? la picioare.
Pieptene de-aur,
Ce-n mangaiere
Parul neteaza
Fara durere.
Un vant m-as face,
Ce lin si-n taina
De piept desface
Usoara haina.
Un somn m-as face
Dulce de vara
Sa-ti inchiz ochii
In orice sara.
Dar n-am mijloace
Nici e putinta
De a ma face
Dupa dorinta.

SARMIS

Mijeste orizontul cu raze departate,
Iar marea-n mii de valuri a ei singuratate
Spre zarea-i luminoasa porneste sa-si uneasca
Eterna-i neodihna cu linistea cereasca.

Natura doarme dusa, tariile in pace.
Din limpedea naltime pe-alocuri se disface
O stea, apoi iar una; pe ape diafane

Isi limpezesc in tremur pe rand a lor icoane.
Tot mai adanc domneste tacerea inteleapta -
Se pare cum ca noaptea minunea si-o asteapta.

Deodata luna-ncepe din ape sa rasaie
Si pan? la mal dureaza o cale de vapaie.
Pe-o repede-nmiire de unde o aterne
Ea, fiica cea de aur a negurei eterne.
Cu cat lumina-i dulce pe lume se mareste
Cresc valurile marii si tarmul negru creste
Si aburi se ridica din fund de vai spre dealuri.
O insula departe s-a fost ivind din valuri,
Parea ca s-apropie mai mare, tot mai mare,
Sub blandul disc al lunii, stapanitor de mare.

Din umbra de la maluri s-a desfacut la larg
O luntre cu-a ei panze sumese de catarg.
Taind in doua apa, ea poarta o pareche:
Pe Sarmis, craiul tanar din Getia cea vechi,
Mireasa-i in picioare, frumoasa ca o zana,
Statea si pe-a lui umar isi sprijina o mana.

Se clatin visatorii copaci de chiparos
Cu ramurile negre uitandu-se in jos,
Iar tei cu umbra lata si flori pana-n pamant
Spre marea-ntunecata se scutura de vant.

- De cate ori, iubito, ma uit in ochii tai,
Mi-aduc aminte ceasul cand te-am vazut intai.
Ca marmura de alba, cu mani subtiri si reci,
Strangeai o manta neagra pe sanul tau... In veci
Nu voi uita cum tampla c-o mana netezind

Si fata ta spre umar in laturi intorcand,
Stiind ca nimeni nu e in lume sa te vada,
Ai fost lasat in valuri frumosul par sa cada.
In orbitele-adance frumosii ochi ce-ncanta,
Pierduti in visuri mandre, priveau fara de tinta.
Si tu zambeai, c-un zambet cum e numai al tau,
Nu te-a mai vazut nimeni cum te vazusem eu...
Si plini iti erau ochii de lacrimi si de foc,
Pe-al genei tale tremur purtand atat noroc...
De ce zambeai tu oare? Vrun cantec bland de jale
Au desteptat in taina glasul gandirii tale?...
Pluteai ca o usoara craiasa din povesti.
Dintr-o zambire-n treacat simtii ce dulce esti!
Si cum mergeai, armonic si lin iti era pasul,
Ramas in nemiscare m-a fost cuprins extasul,
Am stat pe loc, cu ochii doar te urmam mereu,
Tu, gingasa mireasa a sufletului meu...
De-atuncea cu pustiul-mi statut-am sa ma cert,
Urmand cu-a mele brate o umbra in desert...
Pan? ce-n sfarsit ajuns-am sa mangai chipul sfant
Al celei mai frumoase femei de pre pamant.
Ce zeu din cer te puse in calea mea sa iesi,
O, frageda fiinta ca floarea de cires!
Cum s-a putut ca-n lume asa minuni sa steie,
Caci tu esti prea mult inger si prea putin femeie!
Si fericirea-mi, scumpo, nici indraznesc s-o crez.
Tu esti? Tu esti aievea? Sau poate ca visez...
Daca visez, te-ndura, ramai la al meu piept
Si fa ca pe vecie sa nu ma mai destept.

Se clatin visatorii copaci de chiparos
Cu ramurile negre uitandu-se in jos,
Iar tei cu umbra lata, cu flori pan-in pamant,
Spre marea-ntunecata se scutura de vant.

Ea cade in genunche sub florile ce ploua.
Grumazul i-l cuprinde cu bratele-amandoua,
Lasand pe spate capul... - Copile! n-o sa mantui?
Caci fioros de dulce, pe buza ta cuvantu-i...
Si cat de mult ridici tu, in gand pe-o biata roaba!
Comoara ta din suflet e singura-mi podoaba,
Cu focul bland din glasu-ti, iubite, ma cutremuri,
De-mi pare o poveste de-amor din alte vremuri.
Si ochiul tau adanc e si-n adancime tristu-i,
Cu umeda-i privire tu sufletul imi mistui!
O, da-mi-i numai mie si nu-i intoarce-n laturi,
De noaptea lor cea dulce in veci nu ma mai saturi...
Las? sa orbesc privindu-i, iar tu asculta-ncoace
Cum sta la sfaturi marea cu stelele proroace
Si codri aiureaza, - izvoarele-i albastre
Soptesc ele-nde ele de dragostele noastre.
Luceferii, ce tremur sclipind prin negre cetini,
Pamantul, marea, cerul cu toate ni-s prietini,
Cat ai putea departe lopetile sa lepezi,
Ca-n voie sa ne duca a marii unde repezi.
Oriunde ne vor duce in farmecul iubirii,
Chiar de murim, ajungem limanul fericirii.

Ea manile-amandoua le pune pe-al lui crestet...
Frunzis purtat de vanturi pe valuri cade vested.
Se clatin visatorii copaci de chiparos

Cu ramurile negre uitandu-se in jos,
Iar tei cu umbra lata, cu flori pana-n pamant
Spre marea-ntunecata se scutura de vant.

Din codrii singurateci un corn pareca ca suna.
Salbatecele turme la tarmuri se aduna.
Din stuful de pe mlastini, din valurile ierbii
Si din poteci de codru vin ciutele si cerbii,
Iar caii albi ai marii si zimbrii zanei Dochii
Intind spre apa gatul, la cer inalta ochii.

GEMENII

I
O candela subtire sub bolta cea inalta
Lumina peste regii cei dacici laolalta,
Cari taiati in marmur cu steme si hlamide
Se insirau in sala sub negrele firide,
Iar colo-n fruntea salei e-un tron acoperit
C-un negru val de jale, caci Sarmis a murit.
Iar chipu-i - cel din urma in lungul sir de regi -
Sub valu-i ca pe-o umbra, abia il intelegi.

Deodata crasca fierul in dosu-unei firide.
A unei tainiti scunde intrare se deschide,
De sub o manta lunga se-ntinde-o alba mana,
Ce tine o faclie aprinsa de rasina,
Care ii bate-n fata si-i lumineaza chipul...
Pe-un stalp taiat, orologiul isi picura nisipul.
Brigbelu ce cu Sarmis e frate mic de-a gemeni -
Ca umbra cu fiinta sunt amandoi asemeni -

Incet inainteaza, faclia si-o ridica
S-urechea atiind-o el asculta: "Nimica!
Un ceas mai am, si iata ca voi ajunge-n fine
Atat de sus in lumea creata pentru bine.
Creată pentru bine ne spun cartile vechi,
De mii de ani ne suna legenda in urechi...
Si am vazut virtutea gasind a ei rasplata,
Ce nu numai de oameni - de zei e-nvidiata,
Rasplata prea frumoasa: un giulgi si patru scanduri.
De cand vazui aceasta, am stat mereu pe ganduri:
Sa-mi stampar lacomia? Pe langa dulci izvoara
Sa trec murind de sete pentr-o asa comoara?
Pe cand c-un om in lanturi - de-i frate, chiar, ce-mi pasa
Daca-l imping in laturi? - O cale luminoasa
Nainte-mi se deschide? L-am dat deci la o parte,
De-ale virtutii bunuri sa aiba singur parte.
Ei! Lumea-i impartita in prosti si in sireti,
Iar patimelor rele viclenii le dau pret.
Samanta roditoare se cade ca sa sameni.
Ca sa fii domn, se cade sa-i iei adanc pe oameni.
Voiesti ca sa se-nchine cu toti l-a tale oase,
Atunci invie-intr-insii pornirea dusmanoasa,
Invidia si ura boteaza-le virtuti,
Numeste-erou pe-un gade ca fierul sa-i ascuti,
Pe cel viclean si neted numeste-l intelept,
Nebun zi-i celui nobil si simplu celui drept,
Din patimi a multimei fa scara la marire
Si te-or urma cu totii in vecinica orbire.
Cu laude mangaie desertaciunea lor,
Din roiuri rasipite vei face un popor

Si sigur fii la rele de-a pururea urma-va,
Cu sange si cenusa pamantul presura-va...
Fereste-te de una, sa te pazeasca ceriul,
Sa nu te-mping-un demon a spune adevarul.
A spune: ca nu-s vrednici decat de-adanc dispret,
Ca pentru-o vorba goala jertfesti a lor vieti,
Ca-n tine nici iti pasa macar de-ale lor pasuri,
Ca cu a lor micime de suflet tu ii masuri,
Ca lauda, cu care i-ncarci e o ocară,
Ca tot ce e ca dansii e vrednic ca sa piara".

Deodata iar asculta... se imfla a lui nari,
Aude glasuri multe si pasi urcand pe scari,
Iar usa de la mijloc da aripele-n laturi,
De intra voievozii de tari si de olaturi,
In fruntea lor c-un preot batran... lara mosneagul,
Cu laurul vecinic verde in paru-i alb, toiagul
De aur si-l ridica: - Brigbelu, iata ora
Ca-n numele multimii si-n fata tuturoră,
Venii sa chem de trei ori pe rege-n gura mare
Si daca nici acuma din umbra-i nu rasare,
Sa-ti oferim coroana, caci legea ne prescrie
Ca peste-un an nici tronul desert sa nu ramaie,
Nici vaduva coroana de tampla cuvenita".
Pe un tripod s-aduce catuia aurita.
Cu faclii stinse-n mana-n genunche cad ostenii,
Iar preotul aprinde un vraf de mirodenii.
De fumul lor albastru se imple bolta nalta,
S-acopere multimea, iar flacarile salta,
Toti in genunchi cu groaza asculta in tacere
Iar preotul incepe cu glas plin de durere:

- In numele Cel?ia, al carui vecinic nume
De a-l rosti nu-i vrednic un muritor pe lume,
Cand limba-i neclintita la cumpenile vremii,
Toiagul meu s-atinge incet de varful stemei
Regesti, si pentru dansa te chem - daca traiesti,
O, Sarmis, Sarmis! Sarmis! rasai de unde esti.
Pe ochi tiind o mana facliile-si intind,
La sfantul foc din mijloc cu toti si le aprind.
Prin arcurile nalte trecu un jalnic vaier,
Iar bratele ridica facliile in aer.
Iar preotul smunceste c-o mana panza fina
Ce-acopere statua de marmura senina
Si tesatura neagra de-un fin si gingas tort
Lasand sa cada-n flacari, sopteste-adanc: - E mort!
Brigbelu se repede-n fereastra si priveste.
O mare de lumina pe-o clipa il orbeste,
El vede mii de facile lucind si mii de suliti,
Multimea si ostasii se-mping vuind pe uliti,
Iar negre tac deasupra a capistelor bolti
S-ale cetatii ziduri c-un turn la orice colt.

S-a strecurat multimea si sala-i iar pustie.
Prin ea Brigbelu singur imbla ca o stafie...
Adanc fugira ochii in cap, pierit e chipul,
Orologiul in uitare de mult si-a scurs nisipul,
Cand iata o femeie mai alba ca omatul,
Iesind incet din umbra, o-ntoarce de-a-ndaratul,
Priveste cum din discul de aur iese fum
Si zice rar si rece: - Esti multamit acum?
Atuncea el tresare si ochii invarteste.
Cum sta-nainte-i nalta, privind o mistuieste:

- O, vino mai aproape, aproape l-al meu piept,
Odor cu par de aur si ochiul intelept.
Ca zece morti deodata durerile iubirii-s -
Cu-acele morti in suflet eu te iubesc, Tomiris.
- Dar lasa-ma - ea striga. - Ce galben esti la fata,
Suflarea ta ma arde si ochiul tau ma-ngheata.
Ce ma privesti atata? A ta cautatura
Ma doare, cum ma doare suflarea ta din gura.
Ce ochi urat de negru! Cum e de stins si mort!
Inchide-l, ah, inchide-l - privirea ta n-o port...
- Dar ma iubesti, Tomiris - tu ma iubesti atat,
Precum pe al meu frate nicicand nu l-ai iubit.
- Da, simt ca in puterea ta sunt, ca tu mi-esti domn -
Si te urmez ca umbra, dar te urmez ca-n somn.
Simt ca l-a ta privire vointele-mi sunt sterpe,
M-atragi precum m-atrage un rece ochi de serpe,
Fugi, fugi in lumea larga! Ma faci sa-nnebunesc,
Caci te urmez si totusi din suflet te urasc.
El o cuprinde... Fata ei alba-atuncea piere
Si gura ei se strange de-o stranie durere.
Ea ar tipa si glasul in gat i se ingaima.
Ea il sorbea cu ochii, desi murea de spaima...
Si cum stau mana-n mana... tresar, tot mai aproape
Se strang si peste ochii-i isi lasa-a ei pleoape.
Din tainita adanca pare a c-aud un vaier.
Deasupra ei Brigbelu, naltand facia-n aer,
Ii zise: - O, iubito, din nou ti se nazare.
Iar ea mereu asculta, s-aude i se pare:
"Se clatin visatorii copaci de chiparos
Cu ramurile negre uitandu-se in jos,

Iar tei cu umbra lata, cu flori pan-in pamant
Spre marea-ntunecata se scutura de vant!"

II

Brigbelu, rege tanar din vremea cea carunta,
Pe zeii vechii Dacii i-a fost chemat la nunta.
Frumos au ars in flacari prinosul de pe vatra,
Pe cand intrara oaspai sub boltile-i de piatra.
In capul mesei sade Zamolxe, zeul getic,
Ce lesne urca lumea cu umaru-i athletic.
In dreapta lui sub valul de ceata mandrul soare,
In stanga-i sade luna sfioasa, zambitoare...
Din sale departate patrunde zvon de arma.
Prin el cimpoiul skytic porneste dulcea-i larma,
Trezind greoiul ropot de dant, caci la un loc
Toti oaspetii mai tineri loveau baltage-n joc,
Iar tinerele fete cu ei jucand de-a valma
Se-nvart si se mladie usor sunand cu palma.

La mijlocul de masa pe tronul-i sade el
Cu plete lungi si negre, intunecos, Brigbel.
Si razimat pe spata al zeilor fiastru
Privea-n ochii miresei al cerului albastru.
Frumosi ca doua basme, izvoarele uimirii-s,
In paru-i lung de aur se invalea Tomiris.
Incolo voievozii, boiarii dupa treapta
Soptesc cu admirare in barba inteleapta
Cand spune cantaretul povesti din alte vremuri,
De regi de-a caror fapte te miri si te cutremuri.
Spunea cum din deserturi ce nu mai au hotara,
Venit-au de la Nilul cu tainice izvoara

Pe negrele corabii cu mii de mii de gloate,
Stapanul pe Egipt cu-averile lui toate.
Apoi veni acela ce-au frant pe Minotaur,
Tezeu, sa cate lana cu mitele de aur.
Apoi tarziu in urma veni strainul oaspe
Cladind pe Istru poduri - Darius al lui Istaspe,
Un rege, ce in lume nu-si gasea loc sa-ncapa,
In Dacia venise, cersind pamant si apa.
Si povestea batranul de neamuri curgand rauri,
Din codri rasarite, iesite din pustiuri
Si cum pierira toate pe rand precum venira
Si cum catand norocul mormantul si-l gasira.

Si pe cand toti asculta, chiar regii din firide,
Cu gura-n pumn ghidusul se stramba si tot rade.
Cu mutra lui de capra si trup schilod de faun
Isi taraie piciorul tinandu-se de scaun.
Se clatin visatorii copaci de chiparos
Cu ramurile negre uitandu-se in jos,
Iar tei cu umbra lata cu flori pan-in pamant
Spre marea-ntunecata se scutura de vant.

Deodata-n fundul salei, apare sub un arc,
Cu stanga razimata de spada-i de monarc,
Nebunul Sarmis - care-i cu craiul frate geaman -
Ca umbra cu fiinta-i ei amandoi s-asaman.
Dar galben e la fata si ochii ard in friguri
Si vanata-i e gura. El vine cu pasi siguri
Si pe pumnaru-si scapa Brigbel mana regala.
Din tron pe jumatate cu furie se scoala...
Nebunu-nalta dreapta, se uita lung la el -

Cu mana pe pumnaru-i incremeni Brigbel.
Si ca sa inteleaga nainte-i ce se-ntampla
Nebunu-si trece mana la ochi, apoi la tampla,
Se uita turbur, pare ca si-ar aduce-aminte
De-o veche povestire, cu jalnice cuvinte.
Cu glasul lui ce suna adanc, ca de arama,
El noaptea cea eterna din evii-i o recheama,
Arata cum din neguri cu umeri ca de munte
Zamolxe, zeul vecinic, ridica a sa frunte
Si decat toata lumea de doua ori mai mare,
Isi pierde-n ceruri capul, in jos a lui picioare,
Cum sufletul lui trece vuind prin neagra ceata,
Cum din adanc ridica el universu-n brata,
Cum cerul sus se-ndoaie si stelele-si asterne,
O bolta rasarita din negure eterne,
Si decat toata lumea de doua ori mai mare
In propria lui umbra Zamolxe redispare.
"Priviti-l cum sta mandru si alb pe naltu-i jet!
El imfla rasuflarea vulcanului maret,
Daca deschide-n evii-i el buza cu manie
Si stelele se spulber ca frunzele de vie;
El mana in uitare a veacurilor turma
Si sorii ii negreste de pier fara de urma.
Daca se uita-n mare, ea tremura si seaca.
De-si pleaca a sa frunte, tot ceru-atunci se pleaca.
Ci-n evii tai, Zamolxe, tu n-ai creat vreodata
Un chip mai bland, mai gingas decat ast chip de fata!
Gandirea ta, divine, abia putu s-adune
Din mii minuni din lume o singura minune,
Caci numai tie singur iti fuse cu putinta

S-unesti atata farmec cu-atata necredinta...
Dar nu ti-o cer, tot darul ti-l zvarl iar la picioare.
De-a lumii tale bunuri privirea azi ma doare.
Nici vin sa-mi cer coroana, nici tara mea. O darui,
Fasii s-o rup-oricine si cum ii place-oricarui.
La ce-as mai cere-o tara, in care nu-i credinta,
Unde un frate pe-altul s-ucida-i cu putinta!
Rebel! facusi din sceptru unealta de ocară
S-ai dat tu insusi pilda din om sa fie fiara.
Eu lumii trebuit-am, dar tie-ti trebui ea,
Sa fie rea, smintita, corupta, cum o vrea,
Tu esti din a ei mila stapan si s-o urmezi
Tu trebui, ca mai bine in scaun sa te-asezi;
Ca nu de vro suflare pe dansul sa te clatini
Cata-vei sa iei ochii prostesti cu noua datini.
Din Sybaris vei strange batrani cu barbi boite,
Ca neamului sa-i deie naravuri mai spoite,
S-arate cum mosnegii, imbalsamiti cu mumii,
Intrec si tineretul in scandelele lumii!
Stramosi pierduti in veacuri, randuitori de cete,
Coroana mea s-a voastra e plina azi de pete.
O, voievozi ai tarii, frangeti a voastre sabii
Si ciuma in limanuri sa intre pe corabii.
Puteti de-acum sa rumpeti bucati a mele flamuri,
Manjit pe ele-i zimbrul adunator de neamuri,
De azi al vostru rege cu drag va sa ingroape
Domnia-i peste plaiuri, puterea-i peste ape.
S-acum la tine, frate, cuvantul o sa-ndrept,
Caci voi sa-ngalbeneasca si sufletu-ti din piept
Si ochii-n cap sa-ti sece, pe tron sa te usuci,

Sa sameni unei slabe si stravezii naluci,
Cuvantul gurii proprii, auzi-l tu pe dos
Si spaima mortii intre-ti in fiecare os.
In orice om un dusman sa stii ca ti se naste.
S-ajungi pe tine insuti a nu te mai cunoaste,
De propria ta fata, rebel, sa-ti fie teama
Si somnul - vames vietii - sa nu-ti mai ieie vama.
Te mira de gandirea-ti, rasai la al tau glas,
Incremeneste galben la propriul tau pas,
Si propia ta umbra urmand prin ziduri vechi,
Cu manile-ti astupa sperioasele urechi,
Si striga dupa dansa plangand, muscand din unghii,
Si cand vei vrea s-o-njunghii, pe tine sa te-njunghii!...
Te-as blestema pe tine, Zamolxe, dara vai!
De tronul tau se sfarma blastemul ce visai.
Durerile-mpreuna a lumii uriase
Te-ating ca si suspinul copilului din fase.
Invata-ma dar vorba de care tu sa tremuri,
Samanator de stele si-ncepator de vremuri.
Tomiris! vis de aur in viata-mi, sa te cert?
Durerea-mi, nebunia-mi, pustiu-mi ti le iert!
Ce sa te blestem oare? Caci visul mangaios
A trebuit sa piara... Prea, prea era frumos.
Cu-amor atat de fara de margini si de-nalt
Nu se cadea sa tie un om la celalalt.
Prea nu aveam in lume nici sfant, nici Dumnezeu,
Prea ne uitasem astfel de tot si tu si eu.
Cereasca fericire nu se putea sa tina,
Nu se cadea s-o aiba o mana de tarana,
In lumea de mizerii si lacrimi nu e loc

Pentru atata mila si pentru-atat noroc...
De-aceea-n codri negri ma-ntorc sa ratacesc.
In umbra lor eterna eu umbra-mi mistuiesc,
Privesc cum peste frunze uscate, fara urme,
Alearga zimbrii negri si cerbii fug in turme,
Iar langa vechi fantane de lume date-uitarii
Privesc in iarba nalta sirepii albi ai marii.
Se clatin visatorii copaci de chiparos
Cu ramurile negre uitandu-se in jos,
Iar tei cu frunza lata, cu flori pan-in pamant,
Spre marea-ntunecata se scutura de vant."

III

Prin salele pustie un om in neagra haina
Temandu-se de pasii-i, se strecura in taina.
Sub mantia lui lunga ascunde un pumnar,
Tot indarat priveste cu spaima si amar.
El rade... Se repede spre umbra-i... umbra sare.
Din dreptul unor ziduri, incet ea iar apare...
Asupra-i se repede si iar se da-napoi:
- O, Sarmis, lupta lunga, grozava e-ntre noi!
Ce fugi? Ce fugi? Nu vezi tu la lupta ca te chem?
Nu crede cum ca tremur, nu crede ca ma tem!
S-atuncea iar rasare si fata-i slaba piere,
Si ochiul fix se uita cu spaima si durere:
"O, inima mea lasa, de ce-nlemnesti in san,
Sfarseste! Si pumnarul imi scap-acum din mani...
Dar il voi strange bine... Stai... stai, nebun misel".
- Loveste crud o data si cade mort - Brigbel.

GELOZIE

Cand te-am vazut, femeie, stii ce mi-am zis in sine-mi?
N-ai sa patrunzi vrodata inluntrul astei inemi.
Voi pune usii mele zavoare grele, lacat,
Sa nu patrunza-n casa-mi zambirea ta din treacat.

Si cum? dar intelegi tu cum? Cu-acea gelozie,
Ce gandurile-ti arde si inima-ti sfasie,
Caci ma-ntrebam, se poate c-atat de-mpodobita
Cu inima si mintea, sa nu fie iubita?
Caci prea, prea e frumoasa... Dorinta-i guraliva,
Ademenirea-i blanda, putut-a sta-mpotriva
Atator vorbe calde soptite cu durere,
Ce aerul il imple c-un val de mangaiere?
Putut-a impotriva atatora sa steie
Cand e asa de dulce si nu-i decat femeie?
Stiind ca o sageata din arcu cel cu gene
E chiar durerea insasi a vietii pamantene,
Venin stiind ca este sarutul zanei Vineri,
Venin mi-era suflarea si ochii tai cei tineri
Si nu voiam ca dansii cu dulce viclesug
S-aprinza al meu suflet pe-al patimilor rug;
Si zborul cugetarii-mi, mandria din cantare-mi,
Eu nu voiam c-un zambet al tau sa mi le sfaremi...
Priveai la mine straniu si te mirai ca tac...
Tu nici visai ca-n gandu-mi eu falcile-ti dezbrac
De carnurile albe si gingase si sterpe,
Ca idolului mandru scot ochii blanzi de serpe,
Tu nici visai ca-n gandu-mi eu fata ta o tai,
Ca ce ramase-atuncea naintea mintii-mi, vai!

Era doar inceputul frumos al unui les...
Ba mai treceai cu mana prin perii tai cei desi,
Si nici visai ca gandu-mi te face de ocară
Pentru ca porti pe oase un obrazar de ceara
Si ca priviri grozave, ca mani fara de trup,
Se intindeau asupra-ti, cu ele sa te rup,
Si pe cat de frumoasa si gingasa la port
Eu te priveam atuncea c-un rece ochi de mort.

Dar m-ai invins... Patruns-ai a inimei camari
S-acum lucesti ca steaua fatala peste mari
Pe gandurile mele... si treci asa frumoasa
Ca marmura de alba, cu gene lacramoase,
Si cum plutesti n-atinge piciorul de pamant...
Atarni precum atarna nadejdile... de vant.
Ma misc ca oceanul cu suferinti adanci,
Ce bratele-i de valuri le-atarna trist de stanci.
Se nalta si recade si murmura intruna
Cand luneca pe negre paduri de paltin luna:
Patruns el e de jalea luminei celei reci...
In veci de el departe si el iubind-o-n veci.
De s-ar lasa pe sanu-i, din cer vro dinioara,
El ar simti ca-nluntru-i cu ceru-ntreg coboara
Si-ar cadenta durerea-i pe-al veacurilor mers
C-un univers deasupra-i si-n el c-un univers.

Astfel domnesti pe visu-mi si pe singuratatea-mi
Si misti in al meu suflet un ocean de patemi.
Iar bratele-mi s-arunca ca valurile marii
- Ah, in desert, nici nu pot ca sa te dau uitarii -
S-arunca inspre cerul cel luminos, recad

Si mistuit de chinuri ca Tantalus in iad.
Dar in zadar! caci astfel a fost vointa sortii
Ca tu sa-mi dai durerea si voluptatea mortii
Si sa-mi rasai din marea de suferinti, inalta,
Ca marmura eterna iesita de sub dalta.

DIN CAND IN CAND

Eu te-am iubit imi pare-un veac, tu nici macar din cand in cand,
Si nici ai vrut sa alinezi al meu amar din cand in cand.
Erai frumoasa cum nu e nimic in cer si pe pamant;
Azi nu mai esti precum ai fost, frumoasa doar din cand in cand.
Si ochii tai ce straluceau mistuitor si infocat
Sunt osteniti si se aprind cu mult mai rar din cand in cand.
O, spune-mi, suflet dulce, tu, pe care-atata l-am iubit,
Dac-ai aflat in calea ta vrun solitar din cand in cand,
Care de-adancul meu amor atata de nemarginit
Macar ca-n vis sa-ti fi adus aminte iar din cand in cand.
Nu! Ai trecut din mani in mani prin toti acei oameni de rand,
Tu, trupul tau cel dulce plin le-ai dat in dar din cand in cand,
Cu al tau suflet asa cald s-adormitor nu i-ai atins,
O, si nici unul n-a-nteles atata har din cand in cand.
Cu cata inspirare eu, cu cat inalt ceresc avant
Apropiam de gura mea acest pahar din cand in cand!
O, iubeam umbra ta si tot ce e in tine, tot ce esti
Si astazi daca ma gandesc, nebunesc iar din cand in cand.
Dar vai! pierduta astazi esti, orice dorinta a pierit;
Tot inca visu-l urmaresc si, in zadar din cand in cand,

Tot te mai vaz naintea mea plutind ca-n vis, pierduta da,
Cu buze supte, c-un obraz ca si de var, din cand in cand.
Pasarea Phoenix, numai ea, rasare din cenusa ei,
Dar oameni ce se mistuiesc nu mai rasar din cand in cand.
Ca a mea viat-ai chinuit, iertai de mult, ci-mi pare rau.
L-al tau trecut eu ma gandesc cu-atat amar din cand in
cand.

CA SI STOA CE PRETINDE

Ca si Stoa, ce pretinde
Sa fim mandri si integri,
Cand plutesc deasupra noastra
Cu-a lor visuri ochii negri;

Ca si basmele pagane
De iubire ce-ard chimeric
Cu nesatiul lor de visuri
Si cu-atata intuneric;

Cand atrasi de a lor noapte
Ne suntem straini de lume,
Dusi pe marginea uitarii
De-un avant fara de nume;

Cand gandire nu mai este
Si cand inima e trista
Si afara de-acel farmec
Cand nimic nu mai exista:

Parasesc si veac si tara
Pentru umeri de femeie
Si o rog astfel in jetu-i
Dulce locului sa steie,

Sa ma pierd privind-o vecinic
De la crestet la picioare,
Mandra ca o-mparateasa,
Calda, cu senin de soare,

De pe ochii-i sa ridice
Languroase lunge gene,
Sa-ngenunchi naintea zanei
Venus Anadyomene,

Genele dand intuneric
Voluptos cautaturii,
Iar gropitele cochete
Dulci rad la mijlocul gurii.

DONA SOL

Te rog ramai o clipa inca
Ca sa te strang duios la piept.
Din fericirea mea adanca
As vrea sa nu ma mai destept.
Si totusi luna iese-n zare,
Albeste zidul nalt si gol...
Da-mi cea din urma sarutare
Si inca una, dona Sol!

Ma-ntrebi cu ochiul tau cuminte
Unde ma duc si ce ma fac,
Cand de pe ceruri stele sfinte
Patrund in codru, bat in lac.

.....

Au nu esti tu la inaltime
Ca steaua vecinicii pol?...
Pe mine nu ma stie nime,
Nici chiar tu insati, do?a Sol.

Ades cand frunzele pe craca
Soptesc ca zgomotul de guri
Ce se saruta si se-mpaca
In umbr-adanca de paduri,
Eu stau unde patrunde luna
Pe alb izvor, sunand domol;
De canta pasarile-ntr-una,
De tine-mi canta, dona Sol.

Si pe oglinda miscatoare
Stau de privesc un straniu joc:
E apa pururi calatoare
Pe chipu-mi ce ramane-n loc.
S-au desprimavarat padurea,
Suspina pasarile-n stol...
Si numai eu, gandind aiurea,
Gandesc la tine, dona Sol.

De ce doresc singuratate
Si glasul tainic de izvor,
De ce cand codrul frunza-si bate

Adorm pe verdele-i covor?
Ca prin lumina cea rarita
Prin umbra moale de [pristol]
Sa mi s-arate linistita
A ta ivire, dona Sol.

Sa vaz cum mana ta indoaie
In arc o ramura de fag
Si ca Diana cea balaie
Iti faci in codru mandru prag;
Sageti de aur pe-al tau umar,
Gonesti vanatul tau in stol,
Dar peste frunze far? de numar
Nu-mi lasi o urma, dona Sol.

Chiar de luceafarul de seara
Te tem, caci dulce arde el,
Cand treci frumoasa si usoara
In umbra negrului castel...
De as zacea ranit de moarte,
Intr-un genunchi eu tot ma scol;
Tinzandu-mi dreapta de departe
Ma-nchin la tine, dona Sol.

.....

Cand luna trece in uimire
Spre-a face-al marilor ocol,
Ea, luminand a mea iubire,
Te lumineze, dona Sol.

APARI SA DAI LUMINA

Apari sa dai lumina arcatelor feresti,
Sa vaz in templu-i zana cu farmece ceresti.
Prin vremea trecatoare luceste prea curat
Un chip taiat de dalta, de-a pururi adorat.
Privi-te-voi cu ochii in lacrimi fierbinti...
O, marmura, aibi mila de-a mele rugaminti!

Indura-te si lasa privirea-mi s-o consol
La alba stralucire a gatului tau gol,
La dulcea rotunzire a sanilor ce cresc,
La noaptea cea adanca din ochiul tau ceresc,
Sa vad ca de privirea-mi tacand te infiori...
O, marmura, aibi mila de ochii-mi rugatori!

As vrea cu-a mele lacrimi picioarele sa-ti scald,
In dulcea-nfiorare a sufletului cald,
Sa mor patruns de jalea amorului meu sfant,
Ca lebada ce moare de propriul ei cant,
Sa mor de-ntaia raza din ochii tai cei reci...
O, marmura, aibi mila de stingerea-mi pe veci!

Ca iarna cea eterna a Nordului polar
Se-ntinde amortirea in sufletu-mi amar,
Nimic nu lumineaza astei pustietati,
Doar sloiurile par ca ruine de cetati,
Plutind de asprul vicol al mortii cei de veci...
Tu ramura-nflorita... pe visul meu te pleci!

Din lumea de mizerii si fara de-nteles
Cu ochii cei de gheata ai mortii m-am ales
Si totu-mi pare vested, cazut si uniform.
Sunt insetat de somnul pamantului s-adorm,

Incat numai de nume imi pare ca exist...
Tu doar rasai c-un zambet in visul meu cel trist!

Cu ochii tai de inger ma mangai si ma minti,
Caci ei cuprind o lume de dulci fagaduinti,
De-amor fara de margini, de scumpe fericiri,
Cum nu se afla-n lumea aceasta nicairi,
Caci este umbra blanda-a iubirii cei de veci,
Ce trece cu intreaga-i putere, pe cand treci!

Nici luna plutitoare, nici stelele din cer
N-or sa patrunza-n lumea trecutelor dureri,
N-or sa patrunz-amarul pierdutei tinereti,
Macar sa am de-acuma o suta de vietii,
Caci sufletu-mi de-atuncea e-atat de-ntunecat...
Doar ochii tai de inger in visul meu strabat!

Ca toamna cea tarzie e viata mea, si cad
Iluzii ca si frunza pe undele de vad,
Si nici o bucurie in cale-mi nu culeg,
Nimic de care-n lume iubirea sa mi-o leg,
Pustiul si uratul de-a pururi ma cuprind...
Doar bratele-ti de marmur in visul meu se-ntind!

Precum corabii negre se leagana de vant
Cu panzele-atarnate, departe de pamant,
Cum intre cer si mare trec pasarile stol,
Trec gandurile mele a sufletului gol,
Intind ale lor aripi spre negre departari...
Tu numai esti in visu-mi luceafarul pe mari.

Cu aspra nepasare tu sufletu-mi aduci
Pe cele doua brate intinse-a sfintei cruci
Si buzele-nsetate cu fiere mi le uzi;
Cand ruga mea fierbinte nu vrei sa o auzi,
Ma faci partas in lume durerilor lui Crist...
O, marmura, aibi mila de sufletul meu trist!

Dar te cobori, divino, patrunga de-al meu glas,
Mai mandra, tot mai mandra la fiecare pas...
Visez, ori e aievea? Tu esti in adevar?
Tu treci cu mana alba prin vitele de par?
Daca visez, ma tine in vis, privindu-mi drept...
O, marmura, aibi mila sa nu ma mai destept!

RENUNTARE

As vrea sa am pamantul si marea-n jumatate,
De mine sa asculte corabii si armate,
De voi clipi cu ochiul, cu mana semn de-oi face,
Sa-si miste rasaritul popoarele incoace;
Salbatecele oarde sa curga rauri-rauri,
Din codri rascolite, starnite din pustiuri;
Ca undele de fluviu urmeze-ale lor scuturi,
Intunece-se-n zare pierdutele-nceputuri,
Un rau de scanteiare luceasca lanci si sabii,
Iar marea se-nspaimante de negrele-mi corabii.

Astfel razboi porni-voi. Voi arunca incalte
O jumatate-a lumii asupra celeilalte.
Priveasca-m-atunci preoti: - un monstru ce se-nchina,
Cand oardele-i barbare duc moarte si ruina.

Ruga-ma-voi cu mana uscata tinand strana,
Deasupra mea cu-ntinse aripi va sta Satana;
Cu tronul meu voi pune alaturea sicriul,
Cand gloatele-mi in lume ar tot mari pustiul,
Sa simt ca nu se poate un Dumnezeu sa-mi ierte
Cetatile in flacari si tarile deserte...
Astfel doar as preface durerea-mi fara nume,
Dezbinul meu din suflet intr-un dezbin de lume.

Si tot ce-ncanta ochii cu mii de frumuseti,
Tot ce pamantul are si marea mai de pret,
Gramezi sa steie toate la mine in comori.
Alaturea cu ele sa trec nepasatori,
Simtindu-ma in mine stapan al lumii-ntregi,
Un zeu in omenire, un soare intre regi
Si raze sa reverse din frunte-a mea coroana...
Sa-ngenunchez nainte-ti asa ca la icoana
Si descriindu-ti toata puterea fara seama
Sa-ti zic: - la-le pe toate, dar si pe mine ia-ma!

Nu ma iubi! Ca robul sa fiu pe langa tine,
De-i trece,-n jos pleca-voi a ochilor lumina,
Dezmostenit de toate, la viata abdicand,
Sa nu-mi ramana-n minte decat un singur gand:
C-am aruncat un sceptru, cu dansul lumea-ntreaga,
Pastrandu-mi pentru mine durerea ca-mi esti draga;
Inamorati de tine ramana ochii-mi tristi
Si vecinic urmareasca cum, marmura, te misti.
In veci dup-a ta umbra eu bratele sa-ntind,
De-al genei tale tremur nadejdea sa mi-o prind,

Sa-mi razim a mea frunte de zidurile goale,
Atinse de-umbra dulce a frumusetii tale.

NU MA-NTELEGI

In ochii mei acuma nimic nu are pret
Ca taina ce ascunde a tale frumuseti.
Caci pentru care alta minune decat tine
Mi-as risipi o viata de cugetari senine
Pe basme si nimicuri, cuvinte cumpenind
In vorbe peritoare ca-n lant sa te cuprind,
Si in senin de stele durerile sa-mi ferec
Pan? nu s-o stinge umbra iar dulce-n intuneric?

Si azi cand a mea minte, a farmecului roaba,
Din orisice durere iti face o podoaba,
Si cand rasai nainte-mi ca marmura de clara
Iar ochii tai cei mandri scanteie in afara,
Incat de-ale lor raze nu pot patrunde inca
Ce-adanc trecut de ganduri e-n noaptea lor adanca;
Azi - cand a mea iubire e-atata de curata,
Ca aura de care tu esti impresurata,
Ca setea ursitoare ce-o au dupaolalta
Lumina de-ntunerec si marmura de dalta,
Cand sufletu-mi atarna plutind in ochii mei
De un cutremur tainic al tinerei femei
Si vietile-amandoror s-amesteca-n intreg,
Cand inteles de tine, eu insumi ma-nteleg.
Sa treaca inflorirea de-un vant al recii ierne,
Sa-nceti a fi icoana iubirii cei eterne,

Cu marmura cea alba sa nu te mai asameni,
Sa fii ca toata lumea - frumoasa intre oameni,
Sa-ncete-acea simtire ce te-au facut o zeie,
Sa fii - incantatoare - dar numai o femeie,
S-atunci sa-mi zici: - Privirea ce-atat ai adorat-o
E inca tot senina, fermecatoare... lat-o!?

E inca tot!... Avea-vei in ochii-mi acel pret
Ce azi ti-l da sfiala pierdutei mele vieti?
Voi fi supus duioasei, nemaisimtitei munci,
C-o oaste de imagini sa te iubesc s-atunci?

Au nu stii tu ce suntem? Copii nimicniciei,
Nefericiri zvarlite in brazdele veciei,
Ca repedea rotire a undelor albastre
Gandirea noastra spuma zadarniciei noastre,
Iar visuri si iluzii, pe marginea uitarii,
Trec si se pierd in zare ca paserile marii.
Si ce ramane-n urma in noi decat obscura
Si oarba suferinta ce bantuie natura?

Si azi, cand am puterea, ce-o are numai Domnul,
Din chaosul uitarii s-alung pe-o clipa somnul,
Pe schelea lumii noastre urate si-ntr-un chip,
Cu vorbe-mpestritate, zidite din nisip,
Eu sa zaresc o alta - un rai, o primavara,
Si-n codri plini de umbra lucire de izvoare -
Azi, cand esti prea mult inger si prea putin femeie,
Frumoasa cum nici Venus nu a putut sa steie,
In loc de-a fi un soare al astei lumi intregi,
Tu imi ucizi gandirea, caci nu ma intelegi.

OCHIUL TAU IUBIT

Ochiul tau iubit,
Plin de mangaieri,
Dulce mi-au lucit
Pana ieri.

Oare te pierdui
Pe acest pamant,
Fara ca sa-mi spui
Un cuvant?

Oare te induri,
Tu, ca sa ma lasi,
Geniu de paduri
Dragalas?

Luna in zadar
Bate in feresti,
Si ma-ntreaba iar
Unde esti?

Ar luci pe zid
Pana ce te culci,
Pana ti se-nchid
Ochii dulci.

Si ar tremura
Tainic in frunzis
Si te-ar saruta
Pe furis.

Dar ea zi cu zi
E in orice loc
Si te va gasi
Cu noroc.

Eu nu pot sa plec
Peste nori si vant,
Si sa te petrec
De-unde sunt.

Cum nu sunt ca ea,
Ca sa ma strecur,
Drept oglinda ta
Sa cobor!

Chipul tau frumos
Sa-l privesc intreg -
Cu atat folos
Sa m-aleg.

Sa apar ca-n vis
Acelel vederi
Care mi-au suras
Pana ieri.

OCHIUL TAU IUBIT
(varianta)

Ochiul tau iubit,
Plin de mangaieri,

Dulce mi-au lucit
Pana ieri.

L-am iubit cu mii
Lacrime fierbinti
Si cu-atat de vii
Rugaminti.

Si cum suferii
De al tau amor,
Cat de mult dorii
Ca sa mor!

Pururi te catam
Pe orice pamant,
Caci a-ti spune am
Un cuvânt.

Camaruta ta
Sara sa-mi deschizi,
Ca te-oi desmierda
Ca sa razi.

Sa-ti inchid indat?
Pe cand tu te culci
Cu un sarutat
Ochii dulci.

Sa masor mereu
Cat de mult crescusi,
Sa sarut al tau
Piciorus.

Sanul rotunjor
Cand pe brat il porti,
Li s-ar face dor
Si la morti.

De te-ai potrivi
Astei rugaminti,
Fericiti om fi
Si cuminti.

Zana din paduri,
Umbra din povesti,
Glas al dulcei guri,
Unde esti?

DACA IUBESTI FARA SA SPERI

Daca iubesti fara sa speri
De-a fi iubit vrodata,
Se-ntuneca de lungi pareri
De rau viata toata.

Si-ti lasa-n suflet un amar
Si in gandiri asemeni,
Caci o iubire in zadar
Cu moartea-i sor? de gemeni.

Dar vindecarea la dureri
In piept, in partea stanga-i,
De-acolo trebuie sa ceri
Cuvinte sa te mangai.

Acolo afli adapost
Oricate se intample,
Ca s-un amor care-ar fi fost,
Viata ta o imple.

Caci un luceafar rasarit
Din linistea uitarii
Da orizon nemarginit
Singuratatii marii.

Si ochiul tau intunecat
Atunci il imple plansul,
Iar ale vietii valuri bat
Calatorind spre dansul.

Si dau cadente de nespus
Durerii tale lunge
Pe cand luceafarul e sus
Ca sa nu-l poti ajunge.

Zambeste trist cu raze reci
Sperantelor desarte:
In veci iubi-o-vei, in veci
Va ramanea departe.

S-a tale zile-or fi cum sunt
Pustii ca niste stepe;
Iar noptile de-un farmec sfant
Ce nu-l mai poti pricepe.

SI OARE TOT N-ATI INTELES...

Si oare tot n-ati inteles
Cum nu mi-i lumea draga,
Cand cu nimic nu m-am ales
Din viata mea intreaga.

Cand al meu suflet mistuit
De chin si de parere
A fost un trist, necontenit
Prilej pentru durere.

Cand fu menit ca pe pamant
Dorinta sa-l alunge
Dup-un noroc atat de sfant
Cum nu se poate-ajunge.

E un miraj de necrezut
Pe-un orizon de stepe:
De al lui farmec strabatut
Eu tot nu-l pot pricepe.

El stapaneste amortit
Pustiile uitarii
Ca si o stea din rasarit
Singuratatea marii.

Si-l rog incet, il rog pe veci
Ca sa-mi asculte plansul,
Cand ale apei valuri reci
Calatoresc spre dansul.

Atatea blande rugaminti,
Atatea calde soapte,

Atatea lacrimi fierbinti
Varsate zi si noapte,

Le-am indreptat despre apus
Durerea sa-mi alunge,
Dar el se nalta tot mai sus
Ca sa nu-l pot ajunge.

Va fi in veci necunoscut,
Va fi in veci departe...
E steaua negrului trecut:
Iubirea far? de moarte,

Ce margineste-n orizon
Si oce?n si stepe
S-al carei farmec monoton
Te-a-nvins far-a-l pricepe.

Caci a iubi fara sa speri
De-a fi iubit vrodata:
E semnul vecinicei dureri
Ce cerul ti-l arata.

SI OARE TOT N-ATI INTELES...
(varianta)

Si oare tot n-ati inteles
Cum nu mi-i lumea draga,
Cand cu nimic nu m-am ales
Din viata mea intreaga.

Cand al meu cuget mistuit
De-o stranie parere
A fost un lung, necontenit
Prilej pentru durere.

Si a pastrat in fundul sau
Ca in cenusa rece
Taina parerilor de rau
Dupa un vis ce trece.

Ca un luceafar rasarit
Din linistea uitarii
Dand orizon nemarginit
Singuratatii marii,

Nainte de-a luci deplin
Menit ii pare stinsul,
Iar ale apei valuri vin
Calatorind spre dansul.

Si totusi va luci in veci
Aprins de zeul Amor
Si ale sale raze reci
Pe frunte lumina-m-or.

In urma lui un dor nespus
S-alerg o sa m-alunge,
Desi se nalta tot mai sus
Ca sa nu-l pot ajunge.

Va ramanea necunoscut,
Va stapani departe,

Cum stapaneste pe trecut,
Intins, eterna moarte.

Caci stapaneste tot ce-a fost
Si tot ce o sa vie
Si cate nu avura rost
Si nu au fost sa fie.

Cate iubiri fara-nteles,
Cate-ntelepte-asemeni,
Cate cu moartea s-au ales
A fi surori de gemeni.

Cate amoruri se jurau
Sa tie pe toti vecii,
Pe cand de flori se scuturau
Alaturi liliecii

Si-au prefacut pe-acest pamant
A noastre vieti in stepe
Si ne-au patruns de-un farmec sfant
Ce nu-l puteam pricepe.

Dar cine e veti intreba,
Nebuna si infama:
Nici voi sa stiu cararea sa
Si nici chiar cum o cheama.

Ea sufletul mi-au mistuit
C-o stranie parere
Din viata mea, necontenit
Prilej pentru durere.

SA FIE SARA-N ASFINTIT

Sa fie sara-n asfintit
Si noaptea sa inceapa;
Rasaie luna linistit
Si tremurand din apa;

Si sa imprastie scantei
Cararilor din cranguri;
In ploaia florilor de tei
Sa stam in umbra singuri.

Si capul meu de grije plin
Pe bratul tau se culce
Sub raza ochiului senin
Si negrait de dulce,

Ca iar cuminte sa ma fac,
Caci tu imi prinzi tot gandul,
Ca cerul ce priveste-n lac
Adancu-i cuprinzandu-l.

Cu farmecul luminei reci
Simtirile strabate-mi:
Revarsa liniste de veci
Pe noaptea mea de patemi

Si de asupra mea ramai
Durerile de-mi curma
Si fii iubirea mea dentai
Si visul meu din urma.

UN FARMEC TRIST SI NENTELES

Un farmec trist si nenteles
Puterea mea o leaga,
Si cu nimic nu m-am ales
Din viata mea intreaga.

E un luceafar rasarit
Din negura uitarii,
Dand orizon nemarginit
Singuratatii marii.

Ingalbenit ramane-n veci
Si-i e aproape stinsul,
Cand ale apei valuri reci
Calatoresc cu dansul.

Cu-atatea tainici rugaminti,
Cu-atatea calde soapte,
Cu-atatea lacrimi fierbinti,
Varsate zi si noapte,

I te-ai rugat: dorul nespus
Din suflet sa-ti alunge,
Dar el se-nalta tot mai sus
Ca sa nu-l poti ajunge.

Va ramanea necunoscut
Si va luci departe
Caci lumineaza din trecut
Iubirii celei moarte

Si se aprinde pe-orizon
Pustiu de mari si stepe
Si a lui farmec monoton
M-a-nvins far-a-l pricepe.

MUSAT SI URSITORILE

Sub vantul rece-al amortitei ierne
Isi pleaca codrul crengile-ncarcate;
Sub alba-i haina campul se aterne,

Cu stele dulci e bolta presarata;
Din fundul lumii, ce se pierde-n zare,
Prin rumeni aburi luna se arata

Iar din bordei ce sta langa carare,
Prin ochiul prins unei feresti rotunde
Se-aude plans, se vede lumina

Si in caldura locuintei scunde
O mama misc-un leagan cu piciorul
Si la scanciri c-un cantec ea raspunde.

Si-au adormit incet, incet feciorul,
- Sub a lui leagan a impins o piatra -
Gandirea ei spre viitor ia zborul.

Mai licuresc carbuni colo, pe vatra,
Ea cade-ncet pe-a scaunului spate,
Din codri lupii urla, canii latra.

Ea doarme-adanc cu brate-n jos lasate,
Dara prin somn sta tinta sa priveasca:
Un mandru vis in sufletu-i strabate.

Da, cand a fost copilul sa se nasca,
Opri Or?on ale sale pasuri
Ca soarta-n lume el sa i-o croiasca.

Jur-impjur se auzira glasuri
Si s-au oprit Neptun din drumu-i sferic,
Muit-au limba de l-a vremii ceasuri.

Soptind usor treceau cu pas feeric
Pe langa leagan dand mereu ocoale:
Trei umbre albe ies din intuneric,

La cer ridica bratele lor goale,
Usoare - parc-ar fi de vant plutite,
Descant copilu-n somn sa nu se scoale.

Sunt ursitori cari din cer sosite
Revars-asupra-i zarea aurorii,
Cu cate daruri lui i-au fost menite.

I-aduc comori, viata lunga, glorii,
Deasupra lui revarsa raze slabe,
Din ochii lor, adanc-adormitorii.

Pe parul lor - margaritare-n boabe -
Balai si moale ca si auru-n spice
Scanteie-n umbra ale lor podoabe.

Copilul doarme, ele fac sa pice
Deasupra-i flori, se pleaca sa-l meneasca,
Inconjur leaganul si-ntaia zice:

- Sa fii frumos si fata ta luceasca,
Precum in cer e numai unul soare,
Un soare fii in lumea pamanteasca.

- Puternic fii - i-a zis cea urmatoare;
Si biruind vei merge inainte,
Sa-ti fie viata-n veci stralucitoare.

A treia zise tainic: - Fii cuminte,
Patrunzator ca si lumina mare,
Tu sa-ntelegi cele lumesti si sfinte.

Iar muma lui cu spaima-n somn tresare,
Impreunandu-si manile-amandoua,
Ea in genunchi se roaga-n gura mare:

- O, ursitori, a caror daruri ploua
Asupra lumii-ntregi, mai stati o clipa
Si ascultati rugarea spusa voua.

Nu bunatati care se trec in pripa
Sa ii meneasca sfanta voastra gura,
Nu bunatati supuse la risipa.

Puternici, mari, frumosi atatia fura,
Intelepciuni, comori le-ati dat mult?ra
Si toate, vai, cu vremea se pierdura.

Lui daruiti ce nu ati dat alt?ra,
Un dar nespus de scump ce n-are nume
Ca sa rasar-asupra tuturor...

Atunci, la ruga nenteleptei mume,
Zana privi adanc si trist ca s-o priceapa:
- Stii tu ce dar ii cei si stii tu cum e?

Tot ce e om se naste si se-ngroapa,
Fie-n coliba, fie-n vechi castele,
Pe culmi de munte ori la mal de apa.

Dar e-mparat, dar cetitor de stele,
Acelasi vis ii suna in ureche,
A lor vieti sunt pururi tot acele.

Pe cand sunt tineri se adun pereche,
La joc, la viata si la dant s-aduna,
Batrani fiind vorbesc de vremea veche.

Si lui ursit-am tot o viata buna
Si masurata pe un pic de vreme,
Sa aiba ziua soare, noaptea luna!

Caci de ar fi incoronat de steme
Sau pe pamantul gol de si-ar asterne
Tot viata si tot moarte-o sa se cheme.

Tu chemi blestemul nenduratei ierne
Pe capul lui cel tanar, nenteleapto!
Tu-i ceri durerea unei vieti eterne.

Da, sus la cer privirea ta indreapt-o!
Plinita e dorinta ta nebuna.
Si ziua neagra peste el asteapt-o.

Caci i s-a dat sa simta-ntotdeauna
Un dor adanc si indaratnic foarte
De-o frumuseti cum nu e nici una

Si s-o ajunga chiar e dat de soarte,
Caci tinereta neimbatranita
Ii daruim si viata far? de moarte.

Dar nentrupat e chipu-acei iubite
Ca si lumina ce in cer se suie
A unei stele de demult pierite:

El n-a fost cand era, el e cand nu e.

PESTE CODRI STA CETATEA...

Peste codri sta cetatea
Stapanind singuratatea...
Luna plina stralucea,
Ziduri negre poleia
Din naltimea cea albastra
Batea tainic la fereastra.
Si pe negrele zabrele
Sta domnita dupa ele,
Uitandu-se norilor
Calea zburatorilor.
Parul galben, abia cret,

Peste tample sta razlet
Si trecand pe dupa tample,
Ca un val de aur imple
Umerele si spinarea
Si intreaga aratarea.
Si e una la parinti,
Cum e luna printre sfinti,
Si-ntre fete tinerele
Ca si luna printre stele,
Si e una chiar sub soare,
Cine cata-n ochi-i moare,
Ochi izvoare de lumina,
Cu mani albe, lungi si fine
Si cu degetele trase,
Subtirele, de craiasa,
Si buzele subtirele
De-mi zambea-ntristat cu ele.

Au mai stiu povestitorii
Ce sunt, oare, zburatorii?
Vin din rumenirea serii
Si din fundul sfant al marii.
Vin din ploaia cea cu soare
Si din dor de fata mare.
Iara umbra norilor,
Calea zburatorilor,
Caci ii vede
Cine-i crede,
Le nazare
La oricare
La chemat din noaptea mare.

De-ndrageste vro fata,
Ca luceafar i s-arata,
Dar din nouri se repede
La pamant unde o vede
Si-n carare ii rasare
De la crestet la picioare;
Ochii negri-ntunecosi
I se uita mangaiosi,
In par negru stele poarta,
Dara alba fata-i moarta,
Ori se face nor de ploaie
Care cade in siroaie
Si bureaza-asa de lin
Prin perdelele de in;
Si-n fereastră, ca-ntr-un prag,
Se arata nalt si drag,
Cu par lung de aur moale
Si cu ochii plini de jale.
Trestia l-incununeaza,
Hainele ii scanteiaza,
Haine lungi si stravezii,
Pare-un mort cu ochii vii.
Astfel iese zburatoriu
Si din umbra, si din nori,
Si din lanuri, si din lunca,
Si din stea ce se arunca,
Si din tainicul izvor
Care suna-ncetisor,
Si cand luna cea balaie
Varsa apelor vapaie.

lese din senin cu ploaie,
Si din ploaie cu senin,
Si din lacul cristalin,
Si din ceruri, si din mare,
Si din dor de fata mare.
A lui suflet e-o scanteie
Din luciri de curcubeie,
Din dragoste de femeie;
A lui glas la miez de noapte
E ca muzica de soapte,
Cand se clatin ramurile
Si suspina pasarele.
Si cum sta domnita dusa
Si pe ganduri multe pusa,
Teiul nalt crescut sub geamuri
I-au intins vro doua ramuri
Incarcate,-nfloritoare
Si frumos mirositoare,
Si aude sopotind
Si prin frunze ropotind
Ca un glas de copilas
Ce-o intreaba dragalas:
- De ce sezi inchisa, fata,
Dupa poarta ferecata,
Dupa zidurile grele,
Dupa negrele zabrele?
Deschide zabrelele
Si priveste stelele,
Luna plina o priveste
Cum pe munti calatoreste

Si deschide-mi un oblon
Ca sa trec fara de zvon,
Ca de noapte imi e teama;
Toate umbrele ma cheama,
Tricolici ma prigonesc,
Iar babele ma vrajesc
Cu flori rosie de mac,
Cu oscior de liliac,
Ca sa nu ma dau de leac.
Nu auzi cum zbor prin ramuri,
Tip in horn si bat in geamuri?
Nu sunt tanar fara minte
Prins de dulcele-ti cuvinte,
Nu curtean infumurat,
Nici osten implatosat,
 Ci eu sunt
 Zburator
 Ca un vant
 De usor,
 Ma anin
 De un ram
 Si suspin
 Langa geam,
 Ca-n salas
 Tremurand
 Sa ma lasi
 Mai curand.
Caci sant slab de-mi plangi de mila,
Orb ca visul de copila;
Sant ca vant de primavara,

Ca amurgul cel de vara;
Din picioare pan? la cap
Intr-un cuib pot sa incap,
Iar in cuib de turturele
Dorm alaturea de ele.
Iarna vin gonit de fulgi,
Ce m-acopar ca un giulgi,
Si cand voi spuneti povesti,
Suflu codrul pe feresti,
Iar la claca cea de furca
Mana-mi torturile-ncurca.
O, deschide-mi un canat,
Ca printr-insul sa strabat,
Sa ma iei la tine-n pat,
Ca sa dorm lang-al tau sin
Ca un biet copil strain;
Adormit la pieptul gol,
Nu ma-ndur sa te mai scol;
Sanii albi, doua comori,
Tare sant dezmierdatori,
Fiind albe si ratunde,
Inima mi se patrunde,
Cu gurita ma adapa
Si de focul meu ma scapa;
Adormit pe bratul stang,
Nu te teme c-am sa plang,
Teama n-ai ca te-oi trezi,
Ca eu pier in zori de zi;
Ci-am sa suflu-asa de cald,
In miroase sa te scald,

Sa-mi vezi fata de ninsoare
Si aripele usoare,
Caci viata mea o tin
Cu miros de flori de crin;
Nu beau apa, ci scantei
Si miros de flori de tei,
O, primeste-ma in brate!
Umbra noptii ma ingheata,
Un strigoi poate in pripa
Sa ma prinza de aripa,
Sa m-ascunza in mormant,
Ca sa nu stiu unde sunt,
Ori de aripi sa ma lege,
De un clopot fara lege,
Si tragandu-l, sunator,
De izbirea lui sa mor,
Caci eu nu sant vrun fecior
Ca sa viu amagitor,
Ci eu sant
Zburator
Ca un vant
De usor,
Ma anin
De un ram
Si suspin
Langa geam,
Ca-n salas
Tremurand
Sa ma lasi
Mai curand.

Ea-si neteaza a ei temple
Si de lacrimi i se imple
Ochii dulci de mangaiere.
Ea suspina fara vrere,
Nestiind inca ce-i cere
Inima cu-a ei durere,
Iar gandirea ei cea dulce
N-o mai lasa sa se culce.
Peste varfuri trece luna,
Tanguios un corn rasuna,
Petrecand cu-atata drag
Toata raristea de fag.
Mai incepe, mai se pierde,
De-i raspunde codrul verde,
Fermecat si indragit
De-acel sunet ratacit.
Iara inima ii zice:
"Ce stai, draga mea, aice,
Scoala-te, supune-te
Valului de sunete,
Ce te trage, plin de jale,
Colo,-n raristea din vale."
Si un glas aude, pare,
Ce-o chema in departare:
"Margarita, Margarita,
Cu coroana aurita,
Ah, din valea cea adanca,
Ca pe-o stea te zaresc inca,
Ca pe-o stea luminatoare
Si deasupra-mi plutitoare;

Glasul cornului strabate
Dulcea ta singuratate;
O, te pleaca plangerilor,
Tu, craiasa ingerilor,
Lasa zidurile tale,
Vino-n vale, vino-n vale!

O, auzi sunand
Pe carare corn,
Caci spre tine bland
Il intorn.

Margarita, Margarita,
Cu coroana aurita,
Glasul cornului strabate
Neagra ta singuratate,
Valului de sunete,
Draga mea, supune-te,
Lasa zidurile tale,
Vino-n vale, vino-n vale!"

MII DE STELE... DULCE SARA...

Mii de stele... dulce sara
Peste codri se coboara,
Peste varfuri trece luna
Iar izvoarele rasuna.
Cine mi trece luncile
Domnita cu pruncile;
Cine mi trece mandra lunca,
Domnita mea cu o prunca;
Cine mi trece lunca mare,
Fata lui Dragos calare
Pe un cal alb ca de ninsoare.
Cu rafturile de argint
Si presun pan in pamant.
Ea isi cauta de cale,
Merge n vale, merge n vale.
Indaratu i din padure
Se nalta cu ziduri sure
Si cu nalte porti, cetatea
Stapanind singuratatea,
Iar ea si cauta de cale,
Vine n vale, vine n vale.
Iar cand ochii si i ridica
Se trezeste singurica,
La mijloc de codru des
Unde crengile se tes
Si prin mrejele de frunze
Cearca luna sa patrunza,
Iar un tei cu umbra roata
Si cu frunza scuturata
Pleaca ramuri pe un izvor

Care suna ncetisor
Si prin sunet bland de ape
Parca vine mai aproape
Glas de corn din departare
Tot mai tare si mai tare.
O, auzi sunand
Din carare corn,
Inspre tine bland
Eu sa ma intorn.
Si cand ochii a ridicat
Ea zareste un baiat
Ce s apropie de ea
Pe un cal negru alaturea.
Flori de tei el are n plete,
Negri ochi ca s o sagete
Si la sold un corn de argint
Si pe haine margarint.
? Ai venit sa ma privesti
Dulce zana din povesti,
O, te pleaca inspre mine
Cu maini albe, lungi si fine,
Iara degetele trase
Subtirele de craiasa,
Lasa le in a mea mana,
Mladioasa mea stapana.
Dar ea mana si trage ndata
Dintr a lui... si sperziata
Se uita in jos smerita,
Rusinoasa si uimita.
S o ajunga el voieste,

Ea sa vina se fereste,
O ruga cu vorba dulce
Pe a lui brat ca sa se culce,
Mai nu vrea si mai se lasa,
Ca de un farmec e atrasa,
Pan? ce cade n a lui brat
De o priveste cu nesat.
Paru i galben abia cret
Peste temple i sta razlet,
Dandu i multe frumuseti
Si trecand pe dupa temple
Umerii cu aur imple,
Umerele si spinarea
Si intreaga aratarea.
? O, copila, chipul tau
De mi l bunul Dumnezeu,
Chipul tau cel izmenit
Ce pare ca i zugravit;
Draga mea, nu te ndura
De la mine a zbura,
Ori de i merge de la mine
la mi si sufletul cu tine,
Ce mai trebuie sa fie
Daca n am tovarasie
Si la ce sa mai traiesc
Singurel sa patimesc?
Ea roseste la obraz
I se prinde de grumaz
Si ii zice abia abia:
? Vino la urechea mea

Si spune mi orice vei vrea;
Si eu ti oi spune ceva,
Dar da mi pace... nu ma strange,
Te iubesc de mi vine a plange,
Dac ai sti cat te iubesc,
Ca din ochi te prapadesc.
? Dar de i merge cui ma lasi
Singur sa fiu patimas?
? Nu te las, nu... Spune mi bine
Ca cu cine si prin cine
Sa ma inteleg cu tine
Ca sa vii sara la mine.

Peste varfuri trece luna
Iar izvorul dulce suna
Merg alaturea calare,
Pier in umbra de carare,
Iara cornul lui duios
Suna dulce dureros,
Mai incet in codrul verde
Se tot pierde, se tot pierde.

INTRE NOURI SI-NTRE MARE

Intre noui si-ntre mare
Zboara paseri calatoare -
Cum nu pot si eu sa zbor
Sa ma iau pe urma lor!
Si departe de la maluri
Trec corabii peste valuri,

Trec cu panze lucitoare
Si se pierd in departare.
Cum nu am aripi sa zbor,
Sa ma iau pe urma lor!
Ca m-as duce, tot m-as duce,
Dor sa nu ma mai apuce,
Peste undele cu spume,
Peste mare, peste lume;
S-as vedea cum trec cu toate,
Randuri-randuri aratate,
In marginea malurilor,
Stralucirea valurilor,
Stolul randurelelor.
Tremurarea stelelor -
Poate ca mi-ar fi mai bine,
Poate te-as uita pe tine.
Alei puica, alei draga,
Cum-i frunza cea pribeaga
E viata mea intreaga,
Caci dragostea ta ma strica
De nu m-aleg cu nimica;
Viata trece, frunza pica,
Trece fara mangaiere,
Ca izvorul de durere,
Trece si se prapadeste,
Arde si se mistuieste
Fara noima, fara rost,
Bine-ar fi, sa nu fi fost.
Vai de-acela ce iubeste
Si nu se invredniceste

Sa castige ce-a dorit,
Sa fie-a lui ce-a iubit.
Puica cea desmierdacioasa,
Din ochi negri mangaioasa,
Puica ademenitoare,
Din ochi negri visatoare,
Dragostea de puiculita
Cu gura de porumbita,
Cu gurita mitutea,
Cu gropite langa ea,
Cu zambirea ei cu haz,
Cu gropite in obraz,
Si cu dragostea in ochi
De ma tem sa n-o deochi.
Noaptea cand te-nchipuiesc
Imi vine sa-nnebunesc,
Iara ziua as lua
Lumea-n cap de jelea ta.
Norilor, o, norilor,
Unde-i tara florilor?
Unde ea acum traieste,
Iara campul inverzeste
Si codrul vazand-o creste;
Si cand trece prin gradina
Toti copacii i se-nchina
Si incep sa infloreasca,
Pe ea s-o impodobeasca -
Caci, vazand-o, toata tara
Crede ca e primavara.

ORICAT DE MULT AM SUFERIT

Oricat de mult am suferit
In lunga-nstrainare,
Pururi in visu-mi te-am zarit
Cu luna, pe valuri de mare.

Pe marea trista te-am catat
Cu departate maluri
Si numai tu te-ai aratat
Pe mare, cu luna, din valuri.

Tu numai dulce imi rasai
Si blanda-ntotdeauna,
Cu al tau dulce chip balai
Din valuri de mare, cu luna.

STEFAN CEL MARE

Schite de imn
I
Carpatii arate
Seninele frunti
Si focuri pe-orisice
Culme de munti.
Sa arza tulpine
Intrege de brazii
Caci astazi ne vine
Eroul viteaz,
Ne vine Stefan cel Mare.

Cum oare, o, tara,
Tu n-o sa-l cunosti,
Cand suna fanfara
Chemarea de osti,
Cand buciume suna
In vai si pe plai
Si oastea s-aduna
Calare pe cai -
Pe steaguri cu semne de bouri?

II

Pe crestete nalte a muntilor suri
Claditi de asupra de negre paduri
Trupine de brazii laolalta;
Claditi-le falnic; dati-le foc
Si lumea priveasca un semn de noroc
Pe orisice culme inalta.

Manat de credinta, manat de profet,
Din negre pustiuri porni Mohamet
Starnind mulgatorii de iepe;
Ineaca o lume in flacari si fum
Si moartea-i neteaza al gloriei drum:
E moartea stapana pe stepe.

Ce zgomot de buciuri si arme, ce val!
Cand Stefan se suie calare pe cal
Raspunde Suceava din urma;
Si nimeni nu stie cum tu ai ajuns
Sa stii de ce muntii sageata-ai patruns
Si-a codrului cale se curma.

Rasuna pamantul de tropotul des,
De-atatea ostire de munte, de ses,
Raspunde sunare din nourii;
Cu sunet de bucium la munte si plai,
C-o oaste intreaga calare pe cai,
Cu steaguri cu semne de bouri.

TRADUCERI SI PRELUCRARI

RESIGNATIUNE
(din Schiller)

Si eu nascui in sanul Arcadiei si mie
Natura mi-a jurat
La leaganu-mi de aur sa-mi deie bucurie;
Si eu nascui in sanul Arcadiei, dar mie
O scurta primavara dureri numai mi-a dat.

O data numai Maiul vietei infloreste -
La mine-a desflorit;
Si zeul lin al pazei - o, lume, ma jaleste! -
Facia mi-o apleaca, lumina-i asfinteste
Si iasma-i a fugit.

Acuma stau pe podu-ti, vecie-nfricosata -
Pe podul tau pustiu:
Primeste-mputerirea-mi fortunei adresata,
Ti-o napoiez neatinsa si nedisigilata -
De fericire-n lume nimica eu nu stiu.

Si Tronului in preajma ridic a mea-acuzare,
O, jude voalat!
Pe steaua-aceea merse senina zicatoare
Ca cumpana dreptatii o porti rasplatitoare,
De secoli intronat.

Aci - se zice - asteapta pe cei rai spaimantare,
Cei buni sunt fericiti.
A inimei adancuri vei da la-nfatisare,
Enigmei Providentei vei da o dezlegare,
Vei tine socoteala de cei nenorociti.

Aici espatriatul o patrie gaseste,
A suferintei cale spinoasa s-a finit.
Divina fiica care-Adevarul se numeste,
Care putini o-adoara, multimea-o-ocoleste,
A vietei mele repezi frau iute a oprit.

- Iti rasplatesc, imi zise, in viata viitoare.
O, da-mi junetea ta!
Nu-ti dau nimic acum far? d-asta indreptare.
Luai avizu-acesta pe viata viitoare
Si ii jertfii placerea din tineretea mea.

- Da-mi mie-aceea femeie scumpa inimei tale -
Da-mi mie Laura ta!
De gropi dincolo-amaru-ti luce cu-ncamatare.
Si sangerand, rumpand-o din inima-arzatoare,
Plangeam cu hohot, insa am dat-o si pe ea.

- Aceasta-obligatiune la morti e indreptata
- Razand lumea zicea -

Caci, nu vezi, mincinoasa de t?rani cumparata
Umbre ti-a dat in loc de ferice-adevarata,
La terminu-astui cambiu tu n-ei mai esista.

Istet glumea o oaste de serpi derazatoare:
- Naintea unui caos de ani zeificat
Tu tremuri. Ce sunt oare zeitatile tale?
Slabului plan al lumii scorniri mantuitoare
Ce-ngeniul umanei nevoi a-mprumutat.

Ce e viitorimea de gropi invaluita?
Vecia ce-i cu care desert ni te falesti?
Mareata pentru ca e cu coji acoperita,
A spaimelor-ne proprii umbra-nuriesita,
Pe-oglanda cea pustiea constiintei omenesti.

Icoana mincinoasa de fiinti vietuitoare
- Mumia timpului -
De balsamul sperantei tinute in racoarea
A groapei locuinta; nu acest?a oare
li zici tu nemurire-n febre delirului?

Si pe speranti, pe cari le dezmente putrezirea,
Bunuri sigure-ai dat.
De sase mii ani moartea nu-si tine ea tacerea?
Vazut-a de atuncea vrun mort reinvierea
Sa-ti spuna ca dincolo vei fi recompensat?

Vazui ca zboara timpul spre tarmurile tale;
Natura in florind,
Ca ramanea in urma-i cadavru demn de jale,

Ca nici un mort nu iese din umbra groapei sale
Si totusi credeam tare divinul juramant.

Orice placere-n lume ti-am junghiat-o tie -
Acum m-arunc la tronu-ti acel judecator,
Caci surd despretuit-am a lumii flecarie,
Numa-n a tale bunuri credeam cu frenezie,
Acum cer recompensa-mi, divin rasplatitor!

- Eu imi iubesc copiii cu egala iubire!
Din sfere nevazute zise-un geniu divin.
Sunt doua flori - el zise - asculta, Omenire,
Sunt doua flori espuse l-a omului gasire:
Speranta-i una, pe-alta Placerea o numim.

Si cine-ati frant in lume numai una din ele,
Cealalta n-o aveti.
Cine nu poate crede, sa guste. E-o parere
Eterna ca si lumea. Renunte cel ce spera.
A lumii istorie a lumii e judet.

Tu ai sperat - rasplata ti-a fost dar acordata -
Speranta-i bunul care norocu-ti destina.
Putusi sa-ntrebi pe-ai vostri filosofi vre odata:
Ce se refuza unei minute-ntraripata
Nici insusi vecinicia nu mai poate reda.

ECTOR SI ANDROMACHE
(de Schiller)

ANDROMACHE

Vrea Ector in vecie sa mearga de la mine,
Unde Ahil cu-a sale neapropiali mane
Aduce lui Patroclu jertfiri pe orice zi?
Cine-o-nvata copilu-ti in vremea viitoare
S-arunce lanci si zeii Olympului s-adoare,
Cand Orcul de-ntuneric in sanu-i te-o-nghiti?

ECTOR

Femeie scumpa mie, tu lacrimile seaca!
Dupa bataia crunta dorinta mea ea pleaca,
Acesta brate apar Pergamu-amenintat.
Si-n lupta pentru sante a zeilor camine,
Eu cad, mantuitorul al patriei - si-n fine
Cobor la raul stygic de glorie urmat.

ANDROMACHE

O, n-o sa mai aud eu a armelor vuire
Si fieru-ti in portale va zace-n lenevire,
Marea lui Priam vita d-eroi s-o nimici.
Voi merge unde ziua etern nu mai lumina,
Cocytul unde-n lungul pustiilor suspina,
Colo unde amoru-ti in Lethe va muri.

ECTOR

Orice dorinta-n mine, in mine-orice gandire,
Le-oi cufunda in Lethe, in raul de-amutare,
Dar nu si-al meu amor.
Auzi-l! cel salbatec cum langa muri turbeaza,
Incinge-mi a mea spada si doliul iti lasa!
Caci nu moare in Lethe amorul lui Hector.

ORIUNDE VOM PRIVI

(de Hieronymus Lorm)

Oriunde vom privi,
Durere si vina.
Tot timpul ce-o veni,
Desparte, dezgina.

Iar visul de noroc
Si de iubire
Mai are - atata loc
Ca sa aspire.

FRAGMENT DIN CANTECUL SFERELOR

(de Hieronymus Lorm)

Din sfere ajunse
De-al stelelor mers,
Un cantec ptrunse
Intregu-univers.
?Din chaos ferice
Din somnul etern,
Veniram si-aice
Carari se astern
Si nime nu-ntreaba
De ce-am apar?,
Miscandu-ne-n graba.
La ce? La ce?"

MEDICUL SARACILOR

(anonim)

Prin murii ulicioare-ntunecate
Calci pospăind cu piciorusul tau.
Cu fruntea ?n cozi de aur adunate,
De jur în jur - cu grija te-uiti mereu
În toate partile - a tale buze
Murmura lin ce tu socoti a vrea
Si-apoi dispari în portile ursuze -
În vechea casa hrentuită - rea.

Sa te urmăresc pe scări mai putrezite
Pocnind sub pașii tăi atât de-usori.
Tu le urci iute și batai pripite
Îți înflă pieptii - stai adeseori - ;
Acum deschisă-i ușa - tata-n jetu-i
Ochii și-ndreapt? sub verde cojoroc
Si micu-ti frate calărește batu-i,
Iar mama ta carpește la un roc.

Tu i-ai adus lui Ciulei o căciulă,
Tatei o gumă, mamei bumbacel.
De-a ta privire casa nu-i satulă,
Odor al casei vechi, copil frumos.
Nu vezi cum ochii toți tînesc la tine?
Tu scoti timidă cu mână-ti parale
Din sacul tau - pui bani marunți, gramada
Pe masă - pretul săptămânei tale.

Si roză ești ca mărul, de mandrie.
Ca mama-ti netezeste fruntea albă.
Ești dragă tatei și numiri o mie
Îți da Ciulei în cisme fără talpă.

Fii binecuvantata-n vecinicie,
Tu, inger blond in aratare alba.

Dar colo sus in colt de strada,
Aduc doi oameni parc-o lada.
O lada nu-i - este o racla.
N-urmeaza nime - nici o facla
Si nici un preot - langa templu.
Ei trec cu graba far? exemplu.

Cine-a murit? - nu stie nime.
E-un sinucid? - s-a stins in lume
Neplans, necunoscut si far sa stii
Nici c-a trait si nici cine-i.

A fost un medic de sarmani.
Sarman el singur, plin de ani.
In chilioara lui retras
Da sfatul lui cu dulce glas.
Traia din scris si din tradus,
Nimicuri ce erau in us. -
Cand a murit, desi om n-a fost
Carui amic sa nu-i fi fost
Si totusi nime n-a-ntrebat
Cine la groapa fu carat
Si nu se mir? cum de nu-l vad
Mergand pe ulite incet.
Li-a disparut din ochi o zi
Din minte vecinic le pieri.
Dar in palat cu cariatide
Sta in fereasta nalta, rade

Un medic gras si pantecos
Cu o tigara-n botul gros.
Vazand sicriul de stejar
Mustata si-o suceste iar,
Fluiera-ncet pin dintii sai:
Desigur nu-i bolnav de-ai mei.

Dar totusi de departe vazand acest sicriu
L-urmeaza de departe un om cu ochiul viu,
La groapa lui ce-afara-i de cimitir si porti -
Caci ateist fu mortul. - E furul cel de morti,

Campia incolora de sara-i apasata.
Curand l-acoperira c-o mana de pamant.
Nici umbra-i nu-i in lume. Si sufletul lui vant
Si ca si cand pe lume n-ar fi fost niciodata.

Ba chiar expus ca locul unde fu ingropat
Cu - acel al unui lotru sa fie-nconjurat,
Afar? de cimitirul facut pentru acei
Ce-au murit in credinta, ce-o aveau popii lor.

Expus ca corpu-acela sa fie chiar furat,
Lipsit de orice paza, de zid neaparat...
Si-ntr-adevar o umbra se desemna pe zid:
Cel ce urma sicriu-i - e cersitorul had.

E fur de morti... S-arunca el carja de o parte,
Ochii din fund si-ntoarce, el ce trecea de orb,
Priveste la mormantul cel galben, mana-i arde,
Parca trecu fiorul prin inima-i de corb.

Biet om care se tine cu mana besicata
Si neagra, aspra, groasa, plina de bataturi,
Care-n lumina lunei fantastic se arata
In trentele-i curgande si rezimat de muri.

Ast om urat ce are atata bucurie
Cand ar ved? ca arde o casa, pierе-un om,
Ce mila il patrunse, de sta-n nedumerire
Si clatina in vanturi cumplitul lui fantom.

Nu-i mila. De ce oare ii vine aminte-acuma
Ce-a fost? A-nceput cariera fiind negustor de sclavi
Si saracind cazuse din treapta-n treapta - numa
Un om ii scapa gatul de nodul unui lat.

Galerian pe fuga si osandit la moarte
Calca-ntr-o noapte-orasul cel mare si cazu
Pe strade d-osteneala, de foame - si pe soarte
El blestema. - De ziduri s-apropie, sezu.

Intinse mana neagra la trecatori, dar nime
Nu se uita la dansul; cum lumea se trecu
Nepasatoare... atuncea pierdut de-amaraciune
A vrut sa se denunte, sa strige cine fu.

Pe strada pustiita un om trecu atuncea,
Un om batran si dulce, cu straiul vechi si ros.
Vazu chipul de jale mai mort de oboseala,
Il ridica in bratu-i, ducandu-l asa rufos,

Cum el era la sine in casa fara grija
Si far? sa se rusine de un asa amic.

In mica-i zahastrie de toate-i purta grija
Si in schimb el nu-i cere nici numele, nimic.

.....

Dar inima isi face, de groapa s-apropia,
Cu manile raneste mereu galbenul hlei,
Putin adanca-i groapa, curand ajunge dansul
Si scandura rasuna sub pumnii lui cei grei -

Aha!... cu bucurie el trase la lumina
De luna tot sicriul... ridic-a lui capac
Si... si in loc s-atinga cu mana lui impie
Cadavrul... fata-i cade pe pieptul lui...

El plange ... Hiena asta plange
Si manile saruta... plangea ca un copil.
Apoi pune capacul la loc, la loc l-mpinge
In groapa-i destinata, in pacinicu-i azil.

Si cine-a vazut asta, acela-nvidiaza
Mormantul fara glorie a sarmanului batran.
Nici un mormant de rege acest efect nu are,
Acesta este sensul virtutii pe pamant.

Care mormant de rege, ce mausoleu de piatra,
Ce laur, ce avere pot s-aiba asa onori?
Asta-i sensul virtutii in asta lume atra,
Asta-i lumina, gloria si mangaierea ei.

Si cu tot palatu-i, cel cu cariatide,
Cu toata avutia si tronul cel lemnos,

O lacrima de-aceasta n-a stoarce-n veci in lume
Colegu-i pantecos.

CANTEC DE NUNTA (de Goethe)

Povestim si cantam de-acel conte cu drag
Ce-odat? locuit-a castelul,
Azi cand un nepot al fericelui mosneag
Il face pe insuratelul.
Fusesse acela in sfantul razboi,
C-onoare luptase pin multe nevoi;
De pe cal cand se dete intors inapoi
Gasi cetatuia lui susa -
Dar slugile, averile dusa.

Acum, contisorule, acasa ca-mi esti...
Dar afli mai rau cele toate,
Caci vanturile trec neoprit prin feresti
Si vin prin odaile toate.
In noaptea de toamna ce-ar fi de facut?
Ah! multe de-aceste mai rau le-am trecut.
Vedea-se-va mane ce-ar mai fi de facut.
Deci iute, in luna balaie,
In vechiul crevat si in paie.

Si cum el de voie-i asa atipea,
Sub pat se misca ceva pare.
Guzanul fosneasca oricat si va vr?...
De-ar av? vo farmioara, cum n-are!
Dar uite!-un pitic se arata deodat?.

C-a lampei lumina el e spitelat.
Cu mutra lui grava de-orator incercat
La picioarele contelui vine,
Ce nu doarme, sa doarma voire-ar!

Permisu-ne-am noi sarbatori aici sus
De cand parasisi aste sale.
Si, cand te credeam indeparte-nca dus,
Gandeam sa petrecem incale
Si, daca dai voie si nu te infrici,
Petrece-or in gura-ndemana, pitici,
?N-onoarea miresei bogate si mici.
Iar contele-n visu-i raspunde:
Serviti-va numai orunde.

Si ies trei calari ce se misca usor,
Ei statuse sub pat pan-aice.
Le-urmeaza un cor cantator-sunator
De chipuri posace si mice.
Si car dupa car ce-s cu toate de rand
De-ti trece vederea s-auzul vazand,
Cum este-n castelele regilor rand.
In caruta aurita in fine
Mireasa cu oaspetii vine.

S-alearga cu totii acum-a-n galop
Sa-si aleaga in sala locsorul.
La-nvartit si la valt si la veselul hop
Isi alege oricare odorul.
S-acum tiuie, scripcaie, sun zuraind,
Se rotesc si fosnesc, susaiesc sfaraind.

Tistaiesc, pospaiesc, sopotesc, zbaraind.
Contisorul priveste si sigur
El crede ca zace in friguri.

S-acum clappai si dappai si rappai, asa
De laiti, scaune, mese.
La masa cea mare oricare ar vre
Sa stea langa puicele-alese.
S-aduc carnaciorii, jamboanele mici
Si pasari si pesti si fripture pitici
Si vinul inconjura mesele mici,
Si vuiesc, galagesc pan? dispere
Intreag-aratare-n cantare.

Vreti ce s-a-ntamplat mai departe sa zic?
Sa taca-atunci zvon si cantare:
Ce-atat de gentil el vazuse in mic
I s-a dat s-a gustat el in mare.
Si trambite, sunet, cantari, taraboi
Si caruti, calareti, de mireasa convoi,
Ei vin si s-arat si se pleaca la noi:
Oameni multi si in voia lor buna -
Asa fu si va fi totdeuna.

A FOST ODAT-UN CANTARET (Poveste indica)

A fost odat-un cantaret,
Frumos si simtitor.
Cantat-a-ntr-un castel maret
La masa regelui.

Frumoasa fata el avea
Cum nu s-a pomenit,
Cu ochi albastri razatori,
Cu parul aurit.

Si cantaretul o iubi
Si sara prin gradini
Cand luna tainic straluci
I-o spuse tremurand.

Ea-l asculta si-i zise-atunci
Cu glasul apasat:
- In veci nu pot sa fiu a ta,
De n-ai fi imparat.

Si el s-a dus s-a rascolit
Popoare, tari intregi,
Sfarmat-a antice cetati,
Zdrobit-au mandri regi

Si i-au supus si i-au silit
Sa-l aiba imparat.
Unii d-iubire-l ascultau,
Altii de frica iar.

Atunci s-a dus colo, colo,
La cel castel maret,
Unde ca luna-i straluci
Amoru-adanc si drag.

Dar vai! cand intra-n salele
Marete, nalte, reci,

Pe-un sarcofag intins vazu
Copila ce-a iubit.

Ca ceara palida era
Si, moale, parul blond
Sta rasfirat, amestecat
Cu aurul vergin.

Si preoti tainic murmurau
Adance rugaciuni
Si clopote se auzeau
Vuind incet si lin.

"Atat de mult am suferit
Dureri, marirea gr?
Si astfel toate s-a sfarsit
Si-ntreb: de ce? de ce?"

Ea auzise cum ca el
Murise-n batalii
Si de durere ea s-a stins
Ca floarea-n vijelii.

FABULE
(Pfeffel)

IMITATORII
Si prefacut in lebada la Leda Zeus porneste;
Ar vrea sa fac-asemenea un tanar, ce iubeste.
Amicul nostru cel posac
Se duce - ca gansac.

AUTOR SI EDITOR

E. De ce asa de trist, obscur?

A. Ah! un nemernic mi-a furat

Poemul meu neimprimat!

E. Sarmanul fur!

LEOAICA SI SCROAFA

- Ca mine-n toata lumea nu-i

O mama care s-aib-atati copii -

Scroafa se lauda unei leoaice.

- Ai multi - raspunde asta - unul eu,
Dar este leu.

DE-A NASCOCI NOI IPOTEZE...

(anonim)

De-a nascoci noi ipoteze doi filosofi s-au dus
Ca sa gaseasca ce catau in aer gol - in sus.
Ast-o facuse ei ades si fara de balon,
Acuma insa, departati de-a lumii mare zvon
Pamantu-ntreg li se parea un plan pestrit departe.
Si fericit, unul din ei exclama: - Frate, frate,
Ma simt acuma desfacut; deasupra noastra nime.
Celalt se uita suparat la goala adancime:
- Eu, zau ca nu - zise apoi -
Nu vad pe nime nici sub noi.

EPIGRAMA

(Ausonius)

Pallas - in Lacedemon - vazu pe Venera armata:

- Aide acum sa luptam, judice Paride-acum.

Venera insa raspunse: - Armata ma-nfrunti temerara?
Eu, pe cand te-am invins, stii cum ca goala eram.

EPIGRAMATICE

(anonimi)

Dulce cu corp de omat inecat in paru-i de aur,
Venera zace murind - cine o va mosteni?
Ah, in doua parti dopotriva-mparti bogatia-i -
Tie: frumsete s-amor; mie: durere si dor.

* * *

Ce cumplit este amorul, desi dulce aparent.
Un tiran, care nu varsa decat sange inocent.

* * *

- Cum poti s-omori un colibri, diamant frumos de aer?
Nu e frumos si stralucit, n-ai mila de-a lui vaier?
- De ce mai flutura si el sclipind o aripa luxoasa?
Natura mea, amicul meu, e terna, serioasa.

* * *

Anii fug - cu ei viata - cu ea totul.
Azi suntem, iara maine cinis et umbra;
Sa-ncununam a placerilor dulci trecatoare
Cupa de aur.

* * *

In somn nici Cr?sus nu-i bogat cu tot tronul-i regal.
Si jumat? din viata lui cu Lazar e egal.

* * *

Lungesti pranzu-ti pana-n noapte, tot mananci, mananci
de-a randul,
Cin? te vede poate zice ca cu dintii-ti sapi mormantul.

* * *

Vrei sa fii Pallas Athena!

O, fetita, fii cuminte...
Tu ai pierde din frumsete,
Dar n-ai castiga la minte.

* * *

E vinul de-azi mai rau ca cel de ieri, amicii mei -
Mai bun ca orice vin baut e cel pe care-l bei.

* * *

Cine-a facut din trestii mai intai si-ntai un fluier
Si a sapat intaiul verset intr-o coaja de copac,
De pe umbra pe parete zugravi intaia oara
O icoana. Nu; amorul nu mai e atat de grabnic.
Iara mintea e inceata.

LA UN NOU-NASCUT (Proverb arab)

Plangand tu ai venit pe-acest pamant;
Amici, ce te-asteptau, te-au salutat zambind;
Dar sa traiesti astfel, incat cand te vei stinge
Sa parasesti zambind amicii, ce te-or plange.

PENTRU PAZIREA AUZULUI (dupa Nicodim Monahul)

Daca auzi in aer cantare dulce, veche,
O taie chiar cu sila de la a ta ureche -
Caci cantecele-acestea te-nchina desmierdarii
Si-ti leagana simtirea pe undele uitarii;
Se varsa inlauntru-ti a aerului miere
Slabanogindu-ti mintea si mandra ei putere

Si acea socoteala mareata-mbarbatata,
A sufletului mandru o-ntuneca indata.
Prea dulce adormire in aer curge miere
Si inima-ti barbata devine de muiere,
Iar mintea ta cu partea ei cea nalucitoare
Nu inceteaza-n forme a plamadi, usoare,
Acele chipuri mandre in cantec intelese:
Cu chipuri patimase se umple ea adese.
Cand cantaretii nu-i vezi s-a fi muieri se-ntampla,
Atunci se bate-n tremur sangele tau sub tampla
Si-n primitorii creieri indata el incheaga
Poftite chipuri albe - femei cu fire draga.

Nu fluierati de-aceea urechea-n versul iambic:
Picioru-usor se misca in saltul ditirambic,
Fara de randuiala, si dulce si molatec,
Ca ceara ea iti face sufletul muieratec.
De vrei sa scapi de ele, de-urmarea lor amara,
Astup-a ta ureche tu singur chiar - cu ceara.
Nu spune-un basmu numai poetul cel vorb?ret
De eroul Odissev cel mult mestesugaret:
Si-au astupat cu ceara urechea, sa se culce,
La glasul de Sirena adormitor de dulce,
S-astfel putut-a numai corabia-i s-o poarte
Pe langa a lor ostrov aducator de moarte;
Dori paza si sie, urechei, inteleptul,
Cu gandul sa-si fereasca si inima si pieptul.
Caci far? de randuiala e al femeiei vers,
Ca de pe-o tabla gandul din minte ti l-a sters:
Te farmeca, urechei neavand invalitoare,
Sirena desmierdarii de moarte purtatoare.

Cu drept cuvânt de-aceia se prihanesc de carte
Asirienii antici din Asia departe,
Ce nu se-mbata însă nicicând cu dulce vin,
Ci cu cântări molateci, cu-al glasului suspin.
Ei schilozesc băieții ca glasul sa-l subție,
Ca gura lor ca gura femeilor să fie.
Păreau că lor ființe sunt cu femeia gemeni,
Cântau cu glasul dulce și rugător asemeni.
La cântări desfrânate ei ascultau cu haz,
Se îmbătau de patimi, se îmbrăcau cu-atlaz
Și numai în odihnă și-n desfătări de rând,
Culcați pe sub umbrare, trăiau ei putrezind
În dulce lenevire și nu erau destoinici
S-asculte glasul aspru al trambitei războinici:
Hrănindu-și năluca cu gânduri moi, băieții,
Să pară cântărete - că li sunt cântăreții.

Cu cele-ndulcitoare a oamenilor glasuri,
Cu zicături s-asămăn? și glasul cel de pasări.
Ba-mpatimit se poate să fie omul oare
Pentru jivine-adeșea și necuvântătoare.
Onorie-mparatul mai mult iubea acuma
Decât cetatea Roma - pe Roma cătelusa
Mai mult decât pe oameni, inimă împatimite
Iubesc flori, iubesc pasări cu penele-mpistrite.
Sunt oameni cari vecinic cu oameni nu se-mpac.
Și Xerxes se-ndragește mai iute de-un copac:
Platanu-mpodobeste el că pre o mireasă
Și spanzura în crengă gherdamuri mult frumoasă;
De ramuri el atârna cercei și cu inele
Și rădăcina vezi-o înfrumusețând bratele

Si varfu-ncununeaza surguci imparatesti
[Sa semene cu-o mandra craiasa din povesti;]
S-astfel impodobindu-l, el radacina-adapa
Cu o mult pretioasa, mirositoare apa.
Spre a-si pazi mireasa de orice ochi obraznic,
Strajeri el pune-n poarta, epitrop pune paznic,
Iar despre-un alt se spune, ca mult au indragit
P-un chip pe care singur cu mana-i l-a cioplit:
Saruta,-mbratisaza el propria faptura Si l-ale ei genunche-si
da sufletul pe gura.
El singur se jertfeste.

FRAGMENTE

(din Goethe)

Spun popoara, sclavii, regii
Ca din cate-n lume-avem,
Numai personalitatea
Este binele suprem.

* * *

Nu faci efect; nesimtitori
Raman cu totii? Fii pe pace:
Cand piatra cade-n mlastina,
Ea nici un cerc nu face.

* * *

Ca-n ziua care lumii te dete, in tarii
Sta soarele in crugu-i spre-a saluta planetii;
Crescusi dup-acea lege, de ea si azi te tii
Cum o urmasi pe-atuncea, pasind in drumul vietii.
Nu scapi de tine insuti, cum esti trebui sa fii:

Din vechi ne-o spun aceasta sibile si profetii,
Si nici un timp cu nici o putere laolalta
Nu frang tiparul formei, ce vie se dezvoalta.

FRAGMENT DIN DIE BEIDEN HUNDE
(de Gellert)

Cele mai bune daruri sunt
Cu-admiratori putini de tot.
Caci cei mai multi de pre pamant
Ce-i rau, drept bine il socot.

Aceasta orisicand se vede
Si ca o ciuma pare-a fi.
Dar eu ma indoiesc a crede
De ea ca ne vom mantui.

Un singur mijloc am in minte,
Dar greu, si nu cred sa se poata:
Natangii toti sa prinza minte,
Dar vai! n-or prinde niciodata.

Ei vad cu ochii, nu cu mintea,
Nu stiu al lucrurilor pret:
Admira vecinic cele proaste,
Nიცand nu stiu ce este bun.

Ei vad cu ochii, nu cu gandul,
Al lucrurilor pret nu-l stiu:
Ce-i rau ci vecinic admirandu-l,
Ce este bun nicicand nu stiu.

FRAGMENTE DIN POEMUL NATURII (de Lucretiu)

Vezi prin oras frecandu-se cela si iar la palatu-i
Vine degrab, desi de urat fugise de dansul.
Mai indemana de loc nu se simte aici ori aiurea.
Vezi-l manand telegarii; la tara alearga c-o graba,
Parca goneste cu zor sa stinga vro casa aprinsa,
Dar abia da de pragul vilei de tara si casca.
Greu se intinde pe somn, ori cauta alte petreceri,
Ori, dorit de oras, se-ntoarce sa-l treiere iarasi.

FRAGMENTE (din Horatiu)

Mi-am zidit monument decat acel de fier
Mult mai trainic si nalt ca piramizi ceresti;
Ploaia nu-l va manca, nici aquilonul slab,
Nici al anilor sir, vremile cari fug.
Nu de tot voi muri, partea mai buna a mea
Va scapa de mormant...

* * *

Pietre scumpe, marmura, fildes, icoane si statui,
Bani, vesminte vapsite-n getulica purpura - multi sunt
Ce nu le au? Iar unii nici grija nu duc sa le aiba.

DIN ILIADA (Homer)

Canta-ne, zana, a lui Ahil Peleidul manie,
Carea cumplita facu aheilor jale nespusa,

Suflete mii viteze de fii de eroi in Aii
Au trimis, pe ei insii de prada la cani lasandu-i
Si la paseri. Astfel se-implini a lui Zeus vointa
Din acea zi cand cearta facu dezbinare amara
Intre mult divinul Achil si fiul lui Atreu,
Agamemnon, al neamului tot si al regilor rege.
Care din zei atata al dezbinului foc intre dansii?
Fiul Latonei si al lui Zeus, manios pe rege,
El a trimis pierzatoare boli si moarte prin gloate,
Pentru ca Atreidul mustrase pe preotul Chrise
Cand acesta veni la Achaici mandre corabii
Ca sa-si rascumpere fiic-aducand pretioasele daruri
Si cu laurul nemuritorului Phoibos Apolon
Incunjura toiagul de aur. Tare ruga el
Si pre achei, dar mai cu seama pe cei doi
Fratii Atreizi, ce erau capetenii ai limbilor toate.

DIN ODISSEIA

(Homer)

Spune-ne, muza divina, de mult iscusitul barbat, ce
Lung rataci dupa ce-au daramat Troada cea sfanta.
Multe cetati de oameni vazu si datini deprinse,
Multe-n inima lui suparari pe mare avut-au,
Chibzuind pentru sufletul lui, alor sai inturnare.
Dar pe tovarasi el nu mantui cu toat-a lui grija.
Singuri ei gatira peirea prin faradelege,
Caci, nebuni, ei boii-au taet luminosului fiu al
Lui Hyperion, incat le lua a-ntoarcerii ziua -
De-aste vorbește-ne asemeni putin, a Cronidului fiica.

Toti ceilalti precat de peire-au scapat, pre acasa
Ei erau, mantuiti de razboaie si de apele marii.
Numai pre el, doritul de patrie si de sotie
Nimfa mareata-l oprea, minunata zana Calipso-n
Pestera cea boltita, ravnind de barbat ca sa-l aiba.
In rotitoarea plinire de vremuri trecut-au un an azi,
De cand zeii-ntoarcerea-n tara ii randuise
In Itaka si tot de nevoie el mantuit nu-i
La iubirii lui. Toti zeii-l plang. Poseidaon
Singur tine manie intr-una el lui Odisseus,
Celui de-o sama cu zeii, nainte de-a-ajunge in tara-i.

GERMANU-I FOARTE TACTICOS (Hoffmann von Fallersleben)

Neamtul cerceteaza lucrul tacticos, pe dos, pe fata.
La surtuc de are pata el chemia o invata.
Ani intregi mereu citeste spre a sti cum se cuvine,
Cu ce chip, din cit si lana iese petele mai bine.
Dar cand stie toate celea - cu ce scop le stie toate? -
Cand surtucul cu pricina e o zdreanta fara coate!

FOAIA VESTEDA (dupa N. Lenau)

Vantu-o foaie vestejita
Mi-au adus miscand fereasta -
Este moartea ce-mi trimite
Fara plic scisoarea-aceasta.

Voi pastra-o, voi intinde-o
Intre foile acele,
Ce le am din alte timpuri
De la mana dragei mele.

Cum copacu-si uita foaia
Ce pe vant mi-a fost trimisa,
Astfel ea uitat-au poate
Aste foi de dansa scrise.

Vorbele iubirii moarte
Vinovate-mi stau de fata,
Dovedite de minciuna
Cer sa sting a lor viata.

Dulcea lor zadarnicie
Nu ma-ndur s-o pun pe foc,
Desi-mi stau atat de triste
Ca nu pot muri pe loc.

Voi pastra intreg amarul
Si norocul astor foi,
In durerea vechii peirderi
Recitindu-ma-napoi;

Numai vestea bland-a mortii,
Foaia trista le-am adaos:
Moartea vindec-orice rana,
Dand la patime repaos.

STAI DEASUPRA-MI
(N. Lenau)

Stai deasupra-mi, ochi de intuneric,
Cu putere ma patrunde-acu -
Serioasa, blanda, visatoare,
Neadancit de dulce, noapte, tu!

Cu-al intunecimii tale farmec
Risipeste ceata lumii reci,
Sa te simt plutind deasupra vietii-mi,
Singuratic, tu, in veci de veci.

UN OM DE STAT (Wernicke)

Un om de stat, ce multe iti promite,
Sa nu-i arati ca tu nu-i dai credinta,
Ci-i multameste cu-nchinari smerite.

Ca sa nu-si dea prea mult silinta,
Te fa ca crezi orice el o sa-ti zica.
Ajuta-l insuti tu, ca sa te minta:

Destul folos, daca macar nu-ti strica.

SATUL DE LUCRU... (dupa Shakespeare, Sonete, XXVII)

Satul de lucru caut noaptea patul,
Dar al meu suflet un drumet se face
Si pe cand trupul doarme-ntins in pace,
Pe-a tale urme l-au impins pacatul.

E noapte neagra-n ochii-mi, totul tace,
Dar mintea-mi vede - genele holbate;
Ca si un orb ma simt in intuneric
Si totusi inaintea-mi zi se face.

E chipul tau, lumina necrezuta
De frumuseti, de taina, curatie,
Ce noptii reci lucire-i imprumuta.

Din cauza ta, balaia mea sotie,
Cat ziulica trupu-odihna n-are,
Iar noaptea sufletul in cale pleaca.

VIATA

(Thomas Hood)

Cand aud vreodata un rotund egumen,
Cu foalele-ncinse si obrazul rumen,
Povestind ca viata e calea durerii
Si ca pocainta urmeaza placerii -
Ma intreb: "Acesta poate ca sa stie
Cum este viata, cum cata sa fie?"

Noaptea scanteiaza cu-a ei mii de stele,
Varsa raze slabe pasurilor mele,
Ulicioara-i stramta si din ziduri vechi,
Vorbe, ras si planset suna in urechi;
Glasuri ratacite trec prin geamuri sparte
Si prin usi inchise, prin zidiri desarte.

Colo, langa lampa, intr-un mic ietac,
Vezi o fata care pune ata-n ac;
Fata ei e slaba de-o paloare cruda,
Ochii ei sunt turburi, pleoapele asuda,
Degetele repezi poarta acul fin;
Ea isi coase ochii intr-un tort de in;
Vanata-i e buza, lipsita de sange,
Ochiul ei cel turbur nu mai poate plange.

La ce oare dansa s-a nascut pe lume,
O sarmana frunza pe oceanu-n spume,
O sarmana umbra, orfana si slaba,
De care-n multime nimenea nu-ntreaba?
Din zori pana-n noaptea neagra si tarzie
O vezi printr-o alba perdea stravezie
Cum mereu lucreaza... s-abia pane goala,
Frig si insomnie, lacrimi si boala.
Tot ce-n asta lume mai poate pricepe
E ca de-nceteaza lucrul, foamea-ncepe.

Negustoru-si pune panzele nainte,
Lucrul scump si harnic unor ceasuri sfinte.
El are briliante pe degete groase
Din noptile celor care panza-i coase;
Desface ducesei, c-o galanta graba,
In cusut in lacrimi de o mana slaba:
Panze moi in care se tesura zile,
Vederea si somnul sarmanei copile,
Albe ca zapada ce cade in fulgi;
Dar, cum sunt cusute, sunt bune de giulgi.

Cand iti trec prin minte acestea, copila,
Te uiti in oglinda si iti plangi de mila;
Vrei s-o vezi chiar bine, s-o tii bine minte
Pe nefericita, dulce si cuminte,
Fara nici un reazem, care nu asteapta
Decat moartea care singura e dreapta...

In aceasta viata de mizerii plina,
Singura-i amica este o albina,
Ratacita - ce stii cum - in strada veche.
Glasul ii patrunse la a ei ureche;
Deschizand fereasta, sa intre o lasa
Intre flori sa doarma si sa-i stea in casa.
Se iubira cele doua proletare:
O insecta-umana, una zburatoare.
Fata stand pe ganduri, vesela albina
Cu galanterie de buze-i s-anina,
Ca si cand i-ar zice: "Au nu stii tu oare
Cum ca a ta gura-i cea mai dulce floare?
Caci tu esti frumoasa, chiar ca si o sfanta,
Ochiul tau cel dulce si umbrit ma-ncanta".

* * *

Int-o zi, copila moare: se-ntelege,
Moartea numai stie manile sa lege.
In sicriu au pus-o. Fata ei cea trasa
Era adancita, insa tot frumoasa.
I-au pus flori pe frunte... Corpul ei cel fin
Ce nobil transpare din giulgiul de in!

Fereasta-i deschisa: primavara plina
Patrunde printr-insa; dar biata albina

In camp nu mai fuge, ci-mprejur se poarta,
Incunjura capul si gurita moarta;
Ea zboara aproape si tot mai aproape,
Si vrea cu amica-i deodata s-o-ngroape...

Deci cand se intampla s-aud vreun egumen
Cu foalele-ncinse si obrazul rumen,
Povestind ca viata e calea durerii
Si ca pocainta urmeaza placerii,
Ma intreb: "Acesta poate ca sa stie
Cum este viata, cum cata sa fie?"

CALUL TROIAN (dupa Vergiliu, Eneida)

Si ascultand asa fel de-al unora indemn,
Bagara in cetate pe calul cel de lemn
S-apoi pe veselie, pe chef se asternura
Pan? ce in miezul noptii pe totii somnu-i fura...
Din calul acel mare elinii se coboara,
Cu paza ei prin uliti in panda se strecoara;
Cum vad ca mic si mare cazuse-n somn ca morti,
Ei gatuie strajerii, ce stau lungiti la porti
S-aprind faclii in noapte pe-a zidurilor creste.
Din Tenedos vazura luminile aceste
Si-mplatosati cum fura, armati cu lanci si sabii,
S-apropie de tarmuri pe negrele corabii.
Cand peste lumea toata domnea a noptii slava
Ei prea cu molcomisul si fara de galceava
Intrara in cetate... oricare repezi
Si incepur-in totii a da si a snopi.

Taiau batrani si tineri, din mic pana la mare,
Ostasi in floarea varstei si tinere fecioare...
Si[-s] chiote, blesteme din inima, rarunchi.
Prin portile cetatii curgeau pan-in genunchi
Siroaiele de sange... pe pruncii cei de tata
li aruncau in flacari, sa nu ramaie vita
Si urma de Troada... Si dand in visterie
Gramezile de aur rapeau cu lacomie.
Trei zile pustiira cetatea si olatul
Impland cu jale tara lui Priam imparatul.
Cand oamenii[-s] gramada ucisi in orice loc,
Elinii atunci dederă cetatii mandre foc
De rasarea din ziduri o mare de jeratec
Rosind bolta intreaga si crugul singuratec.
Ard turnurile-n vanturi - de vaietele mumii
Nu se vedea de flacari nici marginile lumii.

DONEC ERIS FELIX...

(Ovidiu, Tristia, I, 9, 5-6)

Pana vei fi fericit numara-vei amici o multime,
Cum se vor intuneca vremile - singur ramai!

CATRE SCLAV

(Horatiu, Ode, I, 38)

Lux persan urai, baiete, si nu voi
Cu fasii de tei ca sa legi cununa-mi,
Nu cata-n zadar sa descoperi unde-i
Ultima roza!
Simplul mirt cu flori sa nu-l mai adaogi...

Nu te-ar prinde rau pe tine, paharnic,
Si nici mie rau nu-mi sade cand beau la
 Umbra de vita.

CATRE MERCUR

(Horatiu, Ode, III, 11)

O, Mercur, a carui poveti deprins-au
Amphion, urnind dupa cantecu-i pietre,
Si tu lira, care-n cald avant din sapte
 Coarde suna-vei,

Templelor, ospetelor mari amica -
Nu c-altadata, fara de grai - o, spune-mi
Cantul carui nenduplecata Lyde-i
 Plece urechea.

Ea ca manza tretina-n camp se joaca,
S-o atingi chiar nengaduind. Nu stie
Rostul nuntii; cruda ramane pentru-a
 Sotului patemi.

Tigri dupa tine se iau si codri,
Raul care fuge spumand opri-l-ai,
Alintandu-l, fere-ndarat portarul
 Orcului groaznic,

Cerber ce cu sute de serpi in crestet,
Ca s-al furiilor, esaleaza ciuma
Pe cand spume fac si venin tustrele
 Limbile gurii.

Chiar Ixion, Tytios chiar in sila
Au zambit, desarta ramas-au urna,
A lui Danau fiici auzind cantarea-ti
Fermecatoare.

Lyde-asculta crimele-acelor fiice,
Caci pedeapsa lor e sa umple vasul,
Ce de-a pururi fara de fund se scurge -
Soarta-ndelunga

Urmareste crimele mari in iad chiar;
Caci pacat mai nelegiuit putea-s-ar
Decat moarte sotilor lor cu aspru
Fier sa le deie?

Una numai, demna de-a nuntii facla,
Viclen? frumos pe cumplitu-i tata,
Stralucind vestita de-atunci prin secolii,
Nobila fiica!

- Scoli - ea zise, tanarul sot trezindu-si -
Scoli sa nu-ti dea somnul de veci de unde
N-astepti. Fugi de socru-tau, de surori ce,
Fara de lege,

Ca leoaice cari surprind juncanii,
Mirii lor ucid... numai eu mai blanda
Nici in tine dau, nici voi a te tine-n
Negrele ziduri...

M-o-ncarca parintele meu cu lanturi
Pentru ca-ndurare avui de un biet om

Sau pe un vas trimite-ma-va departe-n
Campii numidici.

Fugi oriunde ochii te duc ori vantul
Pana-i noapte, pana vegheaza Venus,
Mergi cu bine. Tine-ma minte... sapa-un
Vers pe mormantu-mi.

CATRE BULLATIUS

(Horatiu, Epistole, I, 11)

Cum ti se pare, Bullatiu, Chio, falnicul Lesbos,
Samosul cel elegant, Sardes, cetatea lui Croesus,
Smyrna ori Colophon? Mai mari, mai mici decat faima?
Ori sunt nimic alaturi cu campul lui Mart si cu Tibrul?
Au preferi vrun oras din cele-nchinate prin Attal?
Ori de uratul marii si-a drumului Lebedu-l lauzi?

"Lebedul? Stii tu ce e",-mi raspunzi? Mai pustiu decat
Gabii,
Mai stramt decat Fidenii; si totusi aicea viata-mi
Voi s-o petrec, uitat de ai mei, uitandu-i pre dansii,
Dintr-un mal departat privind la Neptun turburatul.

Oare acel ce la Roma din Capua pleaca pe ploaie,
Plin de noroi, pentru-asta viata-i in han va petrece-o?
Oare cel degerat lauda-va cuptorul si baia
Ca pe lucruri ce singure dau fericire vietii?

Pentru ca austrul puternic te bantuie, vinde-vei oare
Vasul in care-ai plecat, dincolo de valul Egeic?
Pentru-un om asezat Rhodos, Mitilene frumoasa

Par ca panura grea in arsita, par ca si haina
Cea de camp in timp vicolos, ori ca baia in Tibru
larna, ori ca un foc pe vatra-n luna lui august.
Deci din Roma se cade, soarta fiind cu priinta,
Sa fericesti departatele Samos, Chio si Rhodos.
Ia dar multumitor in mani fericitele ore
Cari un zeu ti le da: n-amana cele bune pe alt an
Si te vei sti traind fericit oriunde in lume.
Grijile noastre fug de cuvinte si-ntelepciune,
Nu de un loc ce rasare domnind peste apele marii.
Cerul deasupra schimbi, nu sufletul, marea trecand-o.
Otiul fara de-astampar ne zbuciuma. Dusi de corabii
Si de trasuri, cautand bun trai. Ce cauti aici e;
E-n Ulubrae chiar, de pastrezi in inima cumpat.

DIN HALIMA

Harun-al-Rasid prin Bagdad adese
Tiptil pe uliti cu vizirul iese,
Pe cand prin frunza verde de platane
Seninul noptii luminos se tese.

Prin umbra neagra-n sramte ulicioare
Ei pe feresti se uita, prin pridvoare,
Colo aud razand cu veselie,
Dincolo suspinand vreun om ce moare.

Si-astfel sultanul singur cerceteaza
Orasul lui, pe cand in somn viseaza.
Durerea toat?, adancu-ntreg al vietii
Va s-o patruncz-a mintii sale raza.

Giafer vizirul l-asfintitul serii
l-arata ale vietii vii mizerii.
Nu de razboaie, chin si cruda moarte -
De-adancul gol al inimei te sperii.

Deci intr-o sara-ajung mergand departe
Pe uliti stramte si prin pieti desarte,
Sub zidul unei case vechi si negre,
Cu trepte scunde si cu use sparte.

Aud din intru tipat si suspine,
Aud cum unul bate pe-oarecine,
Iar cel batut tipa strigand mai tare:
- Te rog, batrane, da, mai da in mine.

Ei stau uimiti. Giafer pe scari se suie
Incet cu mana usa o descuie,
Se uita-nlauntru si-o minune vede
Cum ca sa vada n-a fost dat altuie.

Privi-ntr-o sala-ngusta insa nalta
Si carti in rafturi, una peste alta,
Masini si sticle, topitori, metaluri,
Ici pergamente, colo o unealta.

Iar un batran cu o franghie uda
Lovea-ntr-un tanar, ce-n durere cruda
Se zvarcolea: - Mai da, te rog, in mine,
Ca Domnul a ta ruga s-o auda.

Batranul insusi ii plangea de mila.
Vedeai ca spre a-l bate-si face sila,

Stergandu-si ochii sai cei plini de lacrimi
Dadea mereu in el [ca intr-o grila].

Uimit Giafer se-ntoarce si ii spune
Sultanului vazuta-acea minune;
Si-au hotarat la curte a-i aduce,
Pe amandoi la cercetare a-i pune.

A doua zi Harun in tron de fala,
Inconjurat de suita lui regala,
Ordonă ca pe-acel batran de-aseara
Si pe-acel tanar sa-i aduca-n sala.

Si-atunci apar l-a tronului sau treapta
Batranul alb cu fata inteleapta,
Tinand de mana pe un mandru tanar
Ce ochii lui sfiosi in sus i-ndreapta.

Ei dupa chip pareau de vita-araba,
Dar fata celui tanar este slaba
Si palida de multe suferinte -
Deci cu manie imparatu-ntreaba:

- Ce ti-a facut, mosneag fara de mila,
Acest baiat de-l chinuiesti in sila,
Cand el te roaga chiar sa dai intr-insul
Si pare-atat de bland ca o copila?

Batranul zise vorbele aceste:
- Stapanule, lucrul nu il stii cum este -
Ciudata e istoria astui tanar,
Deci voie da-mi sa-ti spun a lui poveste.

Tu vei fi auzit de un anume
Ali-ben-Maimun, unu-a fost in lume,
Un invatat si cititor de zodii,
Un vraci prea intelept cu mare nume.

Cutreierat-au dansul lumea toata,
Orase, tari din sfera departata,
Pustiile Saharei, raul Gange,
Si la izvorul Nilului o data.

Acesta dar trecand odinioara
Pe-a lui camila arida Sahara,
Sub arsita cumplita de amiazazi
Ce saca rauri, lacuri si izvoare,

Vuind aude imprejuru-i vantul
Samum, ce-n gura-ntuneca cuvantul,
Si volburi de nisip rotind in aer
Cu ceru-ntunecat uneau pamantul.

Prin volburi repezi si prin vant fierbinte
Zbura pe-un cal arab mereu nainte,
Ca o fantasma alba a pustiei:
Era femeie ce-si iese din minte.

Caci volburi de nisip o-mpresurara
Si calul ei in loc l-impiedicara,
Iar ea tipa cu un copil in brate
Chemand pe-Ali in ajutor sa-i sara.

Cum volbura-mprejuru-i se roteste,
Cum arde vantul viata-i si cum creste,

Prin aer ea îi arunca copilul
Strigand: "O, mantuie-l, Ali, grabeste!"

MANUSA
(dupa Fr. Schiller)

Lang-a leilor gradina regele Francisc asteapta,
Ca sa vaza cum s-o-ncinge intre fiare lupta dreapta.
Imprejur cei mari ai tarii si ai sfatului s-aduna.
Pe balconul nalt se-nsira dame-n vesela cununa.

Regele da semn cu mana, sare-o poarta din tatane
Si un leu iese in fata, cumpatat, cu pasuri line,
Mut se uita imprejuru-i, casca lung, si a lui coama
Scuturand-o, isi intinde muschii si s-aseaza jos.

Regele un semn mai face, se deschide-o alta poarta
Si dintr-insa se repede
C-un salbatic salt un tigrul, care cand pe leu il vede
Muge tare,
Coadă roata o-nvarteste,
Scoate limba,
Sperios in sa pe leu intr-un cerc il ocoleste,
Sforaie inversunat,
Apoi mormaind se-ntinde
Langa el.

Regele mai face-un semn,
Si pe doua porti deschise
Se azvarl doi leoparzi,
Ce cu pofta inimoasa de-a lupta se si arunca

Peste tigru.

Dar acesta ii apuca in cumplitele lui gheare -

Leul muge,

Se ridica in picioare,

Fiarele se-nfioreaza,

Si-mprejur, arzand de dorul de-a se sfasia-ntre ele,

Se aseaza.

O frumoasa mana scapa de pe margine de-altan

O manusa, drept la mijloc, intre tigru si-ntre leu;

Iara dama, Cunigunda, zise-atunci, batandu-si joc,

Cavalerului Delorges:

"Dac-amorul ti-e fierbinte cum te juri in orice oara,

Sa te vaz,

Mergi, manusa de-mi ridica!"

Cavaleru-alearga, iute se coboara

In grozava prejmuire, calca sigur, fara frica,

Din mijlocu-acelor monstri

Cu-a lui degete-ndraznete el manusa i-o ridica.

Cu mirare si cu groaza

Damele si cavalerii l-au privit,

Insa foarte linistit

El manusa o aduce inapoi.

De-a lui lauda rasuna orice gura,

Cunigunda il priveste cu o gingasa caldura,

Ce-i promite ca norocu-i e aproape. -

Dar manusa el in fata i-o arunca:

"Doamna mea, o multamire ca aceasta n-o mai voi!"

Si-o lasa numaidecat.

SERENADA
(Victor Hugo)

Cand tu dormi lina, pura
Sub ochiul meu umbros,
Suflarea ta murmura
Cuvant armonios,
Pe corp neacoperita
Lipsindu-ti valul tau;
O, dormi, o, dormi iubita,
O, dormi, o, dormi mereu.

Cand razi, pe a ta gura
Amorul a descins,
Orice preputura
Deodata s-a si stins;
Zambirea ta-i ferita
De orice cuget rau;
O, razi, o, razi iubita,
O, razi, o, razi mereu.

Cand tu canti, alintata,
Pe bratele-mi, la san,
Auzi cum cateodata
Gandu-mi raspunde lin;
Cantul tau resuscita
O zi din traiul meu;
O, cant-a mea iubita,
O, canta dar mereu.

NOTE

La redactarea notelor de fata am folosit notele si comentariile lui Perpessicius din primele patru volume ale Editiei Academice (Mihai Eminescu, Opere I, 1939; II, 1943; III, 1944; IV, 1952), pe care le-am colationat cu cele din editia Murarasu (I-III, 1970) si editia Academiei Romane din 1999-2000, ingrijita de D. Vatamaniuc.

LA MORMANTUL LUI ARON PUMNUL. Tiparita in Lacrimioarele invatacelor gimnasiasti din Cernauti la mormantul preaiubitului lor profesoriu Arune Pumnul, repausat intr-a 12/24 ianuarie 1866, Cernauti, 1866, p. 4; Poezii, Bucuresti, Editura Librariei "Leon Alcalay", [1900], p. 202-203; Opere I. Poezii, p. 1, 239-244. Ms. 2259, 33v.

DE-AS AVEA... Publicata intai in "Familia", II, nr. 6, 25 faur/9 martie, 1866, p. 68. Tiparita in volum in M. Eminescu, Proza si versuri. Editor V. G. Mortun, Iasi, 1890, p. 196 (in continuare: Proza si versuri, 1890); Opere I. Poezii, p. 2, 244-245. Ms. 2259, 30.

O CALARIRE IN ZORI. Publicata in "Familia", II, nr. 14, 17/27 mai 1866, p. 158-159. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 198; Opere I. Poezii, p. 6-8, 252-253. Ms. 2259, 35v-37r.

DIN STRAINATATE. Publicata in "Familia", II, nr. 21, 17/29 iulie 1866, p. 248. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 198-203; Opere I. Poezii, p. 6-8, 252-253. Ms. 2259, 37-38.

LA BUCOVINA. Publicata in "Familia", II, nr. 25, 14/26 august 1866, p. 292. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 207-209; Opere I. Poezii, p. 11-12, 253-254. Nu se pastreaza in manuscrise.

SPERANTA. Publicata in "Familia", II, nr. 29, 11/23 septembrie 1866, p. 337. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 210-212; Opere I. Poezii, p. 11-12, 254. Nu se pastreaza in manuscrise.

ASTA VREU, DRAGUL MEU. Publicata in "Umoristul" din 29 septembrie/11 octombrie 1866, p. 133. Tiparita in volum in Eminescu. Opere I, Bucuresti, "Univers enciclopedic",

Bucuresti, 1999, p. 67-69. Nu se pastreaza in manuscrise.

MISTERELE NOPTII. Publicata in "Familia", II, nr. 34, 16/28 octombrie 1866, p. 397. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 213-215; Opere I. Poezii, p. 13-14, 255. Nu se pastreaza in manuscrise.

CE-TI DORESC EU TIE, DULCE ROMANIE. Publicata in "Familia", III, nr. 14, 2/14 aprilie 1867, p. 168. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 216-217; Opere I. Poezii, p. 15-16, 255-256. Nu se pastreaza in manuscrise.

LA HELIADE. Publicata in "Familia", III, nr. 25, 18/30 iunie 1867, p. 294. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 218-219; Opere I. Poezii, p. 17, 256-264. Ms. 2259.

LA O ARTISTA. Publicata in "Familia", IV, nr. 29, 18/30 august 1868, p. 337. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 220-222; Opere I. Poezii, p. 18-19, 265-268. Ms. 2259, 3-3. Datata: 1866 oct.

AMORUL UNEI MARMURE. Publicata in "Familia", IV, nr. 33, 19 septembrie/1 octombrie 1868, p. 383. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 220-222. Opere I. Poezii, p. 20-22, 265-268. Mss. 2254, 2258, 2259, 2262.

JUNII CORUPTI. Publicata in "Familia", V, nr. 4, 31 ianuarie/11 februarie 1869, p. 39. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 226-230; Opere I. Poezii, p. 13-25, 274-278. Ms. 2259. Datata: [18]66, Decembr[ie].

AMICULUI F. I. Publicata in "Familia", V, nr. 13, 30 martie/11 aprilie 1869, p. 147-148. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 231-233; Opere I. Poezii, p. 26-27, 278-283. Ms. 2259.

LA MOARTEA PRINCIPELUI STIRBEY. Publicata intr-o foaie volanta de doliu din aprilie 1869. Tiparita in volum in M.

Eminescu, Lumina de luna. Editie ingrijita de Ion Scurtu, Bucuresti, "Minerva", Institutul de Arte Grafice si Editura, 1908, p. 42-43; Opere I. Poezii, p. 28, 283-286. Ms. 2259.

VENERE SI MADONA. Publicata in "Convorbiri literare", IV, nr. 4, 15 aprilie 1870, p. 66. Tiparita in volum in Mihail Eminescu, Poesii, Bucuresti, Editura Librariei Socec & Comp., 1883, p. 47-50; pe coperta 1884; Opere I. Poezii, p. 29-30, 286-290. In continuare: Poesii, 1883 si Poesii, 1888, Poesii, 1890, Poesii, 1892. Mss. 2255, 2259.

EPIGONII. Publicata in "Convorbiri literare", IV, nr. 12, 15 august 1870. p. 185-186. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 195-201; Opere I. Poezii, p. 31-36, 291-298. Ms. 2257, cu titlul Skepsis. Poetul precizeaza intr-o scrisoare catre Iacob Negruzzi din 17 iunie 1870: "Ideea fundamentala e comparatiunea dintre lucrarea increzuta si naiva a predecesorilor nostri si lucrarea noastra trezita, dar rece".

MORTUA EST! Publicata in "Convorbiri literare", V, nr. I, I martie 1871. p. 15-16. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 65-69; Opere Poezii, p. 37-38, 40, 299-311. Ms. 2259, cu titlul Elena (meditatiune) Datata: 1866, Octom?brie. O alta versiune avand titlul Mortua est!, sta la baza variantei finale.

INGER DE PAZA. Publicata in "Convorbiri literare", V, nr. 8, 15 iunie 1871, p. 136. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 103-104; Opere I. Poezii, p. 41, 311-315. Ms. 2259, cu titlul Cand sufletu-mi noaptea...

NOAPTEA... Publicata in "Convorbiri literare", V, nr. 8, 15 iunie 1871. p. 136. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 71-72; Opere I. Poezii, p. 42, 315-318. Ms. 2259. Datata: 1870.

EGIPETUL. Publicata in "Convorbiri literare", VI, nr. 7, I

octombrie 1872. p. 261-262. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 73-78; Opere I. Poezii, p. 43-45, 319-329. Mss. 2257, 90-95, 2259, 87v, 88v, 89r (integrata in poemul Panorama desertaciunilor).

CUGETARILE SARMANULUI DIONIS. Publicata in "Convorbiri literare", VI, nr. 9, I decembrie 1872, p. 333-334. Tiparita in volum in Poesii. Iasi, Editura Librariei "Fratii Saraga", [1893], p. 47-49; Opere I. Poezii, p. 46-49, 329-333. Mss: 2290, 62-64 si 2284, 17v, 18v, 19v, cu titlul Sarmanul poet. Forma definitiva este integrata in nuvela Sarmanul Dionis.

INGER SI DEMON. Publicata in "Convorbiri literare", VII, nr. I, I aprilie 1873, p. 16-18. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 89-96; Opere I. Poezii, p. 50-53, 333-339. Ms. 2259, 27-28, cu titlul: E ingerul tau ori umbra ta?. Datata: 1869 dec.

FLOARE ALBASTRA. Publicata in "Convorbiri literare", VII, nr. I, I aprilie 1873, p. 18. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 97-100; Opere I. Poezii, p. 54-56, 339-342. Ms: 2259, 204-205 (forma incompleta).

IMPARAT SI PROLETAR. Publicata in "Convorbiri literare", VIII, nr. 9, I decembrie, 1874, p. 363. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 127-137; Opere I. Poezii, p. 56-64, 342-360. Mss. 2259, 170v-172v (Proletarul sau Ideile proletarului); 2285, 100-104 (Umbre pe panza vremii), 2262, 58, 43 (cuprinde finalul in doua versiuni si in forma definitiva). Textul publicat nu se pastreaza in manuscrise.

FAT-FRUMOS DIN TEL. Publicata in "Convorbiri literare", VIII, nr. 11, I februarie 1875, p. 443-444. Tiparita in volum in M. Eminescu, Poezii, p. 56-61; Opere I. Poezii, p. 65-68, 360-368. Ms. 2284, 30v-31v. Are ca model poezia lui Emanuel Geibel Romanze vom Elfenbrunnen (Romanta. Izvorul

elfilor).

MELANCOLIE. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 6, 1 septembrie, 1876, p. 238. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 17-19; Opere I. Poezii, p. 69-71, 368-381. Mss. 2259, 244 (cu titlul Tristeta), 2290, 81-89; 2276 B, 21, 21v-22; 2254, 65v-69, cu diferite ciorne din 1871-1872.

CRAIASA DIN POVESTI. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 6, 1 septembrie 1876, p. 288-289. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 39-40; Opere I. Poezii, p. 72-73, 381-386. Mss. 2285, 137v-138, cu titlul Tesaturi, 2262, 141 si 145. Conceputa in primavara anului 1873.

LACUL. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 6, 1 septembrie 1876, p. 289. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 87-88; Opere I. Poezii, p. 74, 387-388. Ms: 2262, 108, cu prime elemente din 1873.

DORINTA. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 6, 1 septembrie 1876, p. 289-290. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 63-64; Opere I. Poezii, p. 77, 388-397. Elaborata intre 1875-1876 (Iasi); figureaza in mai multe forme in mss: 2262, 2255, 2283.

CALIN - File din poveste. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 8, 1 noiembrie 1876, p. 309-313. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 203-213; Opere I. Poezii, p. 76-80, 82-85, 87, 387-430. Se pastreaza in trei versiuni cu forme de gazeluri si glose in mss. 2262, 2283.

STRIGOII. Publicata in "Convorbiri literare", X, nr. 9, 1 decembrie 1876, p. 339-343. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 217-223; Opere I. Poezii, p. 88-99, 430-448. Scrisa dupa moartea mamei poetului, figureaza in forme incomplete in ms. 2262, 164-178v.

POVESTEA CODRULUI. Publicata in "Convorbiri literare", XI, nr. 12, 1 martie 1878, p. 453-454. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 123-126; Opere I. Poezii, p. 100-101; Opere II. Poezii; p. 1-15. Ms. 2283, 71v-67v.

POVESTEA TEIULUI. Publicata in "Convorbiri literare", XI, nr.12, 1 martie 1878, p. 454-455. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 111-116, sub titlul Fat-Frumos din tei; Opere I. Poezii, p. 102-104; Opere II. Poezii, p. 16-39. Eminescu reia poezia Fat-Frumos din tei din 1876. Poezia se pastreaza in diferite mss: 2283, 81-84v, 2262, 92v, 2268, 13, 2306, 75-8, 63, 74.

SINGURATATE. Publicata in "Convorbiri literare", XI, nr. 12, 1 martie 1878, p. 455-456. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 1-3; Opere I. Poezii, p. 105-106; Opere II. Poezii, p. 40-43. Singuratate este elaborata la Iasi in 1876-1877 si cunoaste doua versiuni. Mss. 2280, 17-18 si 2260, 158-159.

DEPARTE SUNT DE TINE... Publicata fara titlu in "Convorbiri literare", XI, nr. 12, 1 martie 1878, p. 456. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 153-154; Opere I. Poezii, p. 107; Opere II. Poezii, p. 43-49. Mss. 2253, 3-3v, 2306, 2262, 2283.

PAJUL CUPIDON... Publicata in "Convorbiri literare", XII, nr. 11, 1 februarie 1879, p. 418-419. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 11-13; Opere I. Poezii, p. 108-109; Opere II. Poezii, p. 49-57. Ms. 2262, 89v + 63, versiune [Amor, copilas hain]. Elaborata in perioada 1874-1876.

O, RAMAI. Publicata in "Convorbiri literare", XII, nr. 11, 1 februarie 1879, p. 419-420. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 31-33; Opere I. Poezii, p. 110-111; Opere II. Poezii, p. 57-61. Mss. 2289, 53, 2259, 345-346 si 2261, 144v (doua forme: Iasi, 1878-1879).

PE ACEEASI ULICIOARA. Publicata in "Convorbiri literare", XII, nr. 11, 1 februarie 1879, p. 420-421. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 25-27; Opere I. Poezii, p. 112-113; Opere II. Poezii, p. 62-63. Ms. 2289, in doua versiuni, cu titlul Primblari noaptea (perioada Iasi).

DE CATE ORI, IUBITO... Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 6, 1 septembrie 1879, p. 241. Tiparita in volum in Poezii, 1883, p. 20-30; Opere I. Poesii, p. 114; Opere II. Poezii, p. 64-69. Mss. 2280, 2259, 2261, 2308, 60-61 (cu titlul Cantecul unui mort).

RUGACIUNEA UNUI DAC. Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 6, 1 septembrie 1879, p. 241-242. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 21-24; Opere I. Poezii, p. 115-116; Opere II. Poezii, p. 69-83. Ms. 2260, 229-231, cu titlul Nirvana. Este legata genetic de Gemenii. Datata: 1875, an indicat de poet.

ATAT DE FRAGEDA... Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 6, 1 septembrie 1879, p. 242-243. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 105-107; Opere I. Poezii, p. 116-117; Opere II. Poezii, p. 83-112. Poezia este inceputa la Iasi si cunoaste un lung proces de elaborare legat de poemul Gemenii (Sarmis) si piesa Bogdan-Dragos. Se pastreaza in mai multe mss.

AFARA-I TOAMNA... (din SONETE). Publicat in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 280-281. Tiparit in volum in Poesii, 1883, p. 53-54; Opere I. Poezii, p. 119; Opere II. Poezii, p. 112-118. Face parte din ciclul de sonete (cca 1872-1879), aflat in mai multe mss. 2259, 2260, 2261 s.a.

SUNT ANI LA MIJLOC... (din SONETE). Publicat in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 281. Tiparit in

volum in Poesii, 1883, p. 55-56; Opere I. Poezii, p. 120; Opere II. Poezii, p. 118-124.

CAND INSUSI GLASUL... (din SONETE). Publicat in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 281. Tiparit in volum in Poesii, 1883, p. 57-58; Opere I. Poezii, p. 120; Opere II. Poezii, p. 124-130.

FREAMAT DE CODRU. Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 281-282. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 155-158; Opere I. Poezii, p. 121-122; Opere II. Poezii, p. 131-137. Mss. 2283, 49-50 (Caietul din Iasi, cca 1877-1878) si 2279, 66-69 (Caietul din Bucuresti, cca 1879). REVEDERE. Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 282-283. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 169-171; Opere I. Poezii, p. 123-124; Opere II. Poezii, p. 137-140. Ms. 2283, 86v (fragmente). De inspiratie folclorica, este elaborata in 1875 si continuata cca 1876-1879.

DESPARTIRE. Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 283-284. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 35-37; Opere I. Poezii, p. 127-128; Opere II. Poezii, p. 146-168. Poezia este elaborata la Iasi in 1877 si la Bucuresti in 1878 si 1879, cunoscand vreo 13 variante risipite in opt manuscrise.

O, MAMA... Publicata in "Convorbiri literare", XIV, nr. 1, 1 aprilie 1880, p. 38. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 109-110; Opere I. Poezii, p. 129; Opere II. Poezii, p. 169-172. Se pastreaza in doua manuscrise: 2276, 46, o improvizatie, si 2262, 211r, versiune apropiata de textul definitiv.

SCRISOAREA I. Publicata in "Convorbiri literare", XIV, nr. 11, 1 februarie 1881, p. 405-407. Deschide numarul. Tiparita in

volum in Poezii, 1883, p. 235-243; Opere I. Poezii, p. 130-136; Opere II. Poezii, p. 172-213. Ciclul de Scrisori (Satire) este elaborat in perioada berlineza, cu o prima forma din cea vieneza. Cunoaste numeroase forme fragmentare si autonome. Mss. 2259, 266v-267v (Intr-a haosului lume..., Ce-i etern?... cca 1872); 2290, 47-49 (Moarte, cca 1872-1873); 2259, 161-163 (Si ce capat o sa aiba, cca 1873-1874); 2276, 18v (Cosmogonie der Inder; Imnul creatiunii - Rigveda, cca 1873-1874); 2262, 116-116v (Imnul creatiunii - versuri albe, cca 1876); 2306, 66-67 (Imnul creatiunii - strofe rimate, cca 1877); 2258, 171-172 (O vreme, ce trecand ai dus cu tine, cca 1874); 2278, 36v-45 (Ciudat izvod e omul..., cca 1876); 2276, 48 (+47v) - 51+53-55v. (Cu gene ostenite..., cca 1879); 2282, 59-68 (Scrisoarea III-a. Cand cu gene ostenite..., cca 1880). Toate se pastreaza in manuscrisul 2282, cu versiuni preliminare si in alte caiete.

SCRISOAREA II. Publicata in "Convorbiri literare", XV, nr. 1, 1 aprilie 1881, p. 39-40. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 245-250; Opere I. Poezii, p. 140-141; Opere II. Poezii, p. 214-270. Este elaborata, ca si Scrisoarea I, in stransa legatura cu publicistica poetului din "Timpul", in perioada 1875-1880, cunoscand mai multe versiuni fragmentare si autonome. Mss. 2268, 20-22, 2268, 24-25 (Chibici), 2268, 34-35 (Pan? acum avui norocul) si 2268, 16-19 (Anti-Petrino), toate cca 1875-1876; 2262, 87, 87v, 89 (Versuri cu unghii) 2262, 86+86v (Epistola deschisa catre homunculul Bonifacius), 2262, 103v. + 111 (Epigrame), 2280, 20-23 (Urechida), toate dupa mai 1876; 2254, 90 (Tu ma ?ntrebi de ce?n calamari, cca 1877); 2256, 56v-54v + 51v-51, cca 1877; 2260, 167-172 + 256 + 53 si 2260, 150v + 167v + 172v;

2261, 102-109 si 2282, 18-24 (cca 1880).

SCRISOAREA III. Publicata in "Convorbiri literare", XV, nr. 2, 1 mai 1881, p. 56-60. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 251-266; Opere I. Poezii, p. 142-151; Opere II. Poezii, 271-323. Perioada de elaborare: intre 1872 si 1881. Mss. (versiuni initiale): 2259, 46v-48v si 2259, 222-222v (cca 1872-1873); 2276, 66v-68 (Costacopol, Zevsecopol, cca1873-1874); 2268, 30v-31 (cca1878); 2261, 157-168 si 2260, 103 (De patrie, virtute...); 2259, 184-185 (Ce-ti spun ei tie, mama); 2261, 86-89 (Un felegos de belfer...) si 2260, 1-5 (Sa cante pe eroi..., cca 1878-1879). Versiuni autonome: mss. 2276, 103-107 (cca 1878-1879), 2260, 83-96 + 263 (cca1880), 2282, 38-55 (Scrisoarea a IV-a. Patria si patriotii, cca 1880-1881), versiunea "Timpul" (10 mai 1881).

SCRISOAREA IV. Publicata in "Convorbiri literare", XV, nr. 6, 1 septembrie 1881, p. 206-208. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 267-275; Opere I. Poezii, p. 152-158; Opere II. Poezii, p. 324-346. Elaborata in perioada 1874-1881, se afla in manuscrisele initiale: 2262, 160v (Cum cantam odinioara, cca 1874), 2283, 42-42v si 2283, 43-46 (Desgust, cca 1876), 2278, 27 (+26v)-28 (Iubita vorbeste, cca 1876) si in versiunile autonome: mss. 2276, 83 + 85 (cca 1880) si 2276, 82v, 83, 84v, 85-96 (cca 1880) si 2282, 25-36 cu titlul Scrisoarea II (cca 1881).

SCRISOAREA V. Publicata fragmentar, intai, in "Epoca ilustrata" din 1 ianuarie 1886 si in "Fantana Blanduziei" din 3-10 decembrie 1889 si integral in Convorbiri literare, XXIII, nr. 11, din 1 februarie 1890; Proza si versuri, 1890 (fragmentar); Opere I. Poezii, p.159-164; Opere II. Poezii, p. 346-366. Elaborata in perioada 1879-1881; se pastreaza in

mss. 2277, 53 + 52v-58, cu titlul Dalila, (cca 1879-1880 si 2282, 84-90, cu titlul Scrisoarea a V-a (cca 1881).

LUCEAFARUL. Publicat in "Almanahul Societatii Academice Social-Literare ?Romania juna?" [aprilie, Viena] 1883, p. 39-58. Tiparit in volum in Poesii, 1883, p. 277-300; Opere I. Poezii, p. 167-168, 170-179, 181; Opere II. Poezii, p. 370-454. Marele poem al lui Eminescu are la baza basmul cules de Richard Kunisch, Das Madchen im goldenen Garten, in calatoria sa in Romania in 1861 si tiparit in volumul sau Bukarest und Stambul. Skizzen aus Ungarn, Rum?nien und der T?rkei, la Berlin in 1861, retiparit in 1865 si 1869. Eminescu incepe versificarea basmului cu titlul Fata in gradina de aur in epoca studiilor universitare la Berlin in 1873-1874. Versiuni ale poemului se pastreaza in mai multe manuscrise, cea din ms. 2261, 198-212 poarta titlul Legenda Luceafarului.

DOINA. Publicata in "Convorbiri literare", XVII, nr. 4, 1 iulie 1883, p. 159-160. Tiparita in volum in Poesii, 1883, 175-178; Opere I. Poezii, p. 182-183; Opere III. Poezii, p. 1-24. Poezia se pastreaza in mai multe manuscrise in versiuni independente si cateva texte colaterale.

S-A DUS AMORUL... Publicata in "Familia", XIX, nr. 17, 24 aprilie/6 mai 1883, p. 197. Deschide numarul. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 149-152; Opere I. Poezii, p. 184-185; Opere III. Poezii, p. 24-47. S-a dus amorul... deschide seria celor sapte poezii, din care mai fac parte Cand amintirile, Adio, Ce e amorul?, Pe langa plopii fara sot, Si daca..., Din noaptea, pe care Eminescu le inmaneaza lui Iosif Vulcan la una din sedintele "Junimii" bucurestene din primavara anului 1883. Procesul de elaborare a poeziei

incepe din epoca ieseana si continua pana la data publicarii.
CAND AMINTIRILE... Publicata in "Familia", XIX, nr. 20, 15/27 mai 1883, p. 235, cu titlul Cand amintirea. Tipatita in volum in Poesii, 1883 p. 173-174; Opere I. Poezii, p. 186; Opere III. Poezii, p. 48-58. Poezia se pastreaza in doua versiuni asemanatoare. Mss. 2277 (Cand amintirea si Putut-ai tu a-ti bate joc, cca 1881-1882) si 2261, (Cand amintirile si Cum ai putut, cca 1882-1883).

ADIO. Publicata in "Familia", XIX, nr. 23, 5/17 iunie 1883, p. 269. Deschide numarul. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 79-81; Opere I. Poezii, p. 187-188; Opere III. Poezii, p. 59-66. Poezia se pastreaza in doua manuscrise: 2277, cu 17 strofe, si 2261, cu 16 strofe (cca 1882-1883).

CE E AMORUL? Publicata in "Familia", XIX, nr. 29, 17/29 iulie 1883, p. 345. Deschide numarul. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 83-85; Opere I. Poezii, p. 189-190; Opere III Poezii, p. 66-72. Mss. 2261, 2277 (cca 1881-1882); 2260 (cca 1882); 2277 si 2261 (cca 1882-1883).

PE LANGA PLOPII FARA SOT... Publicata in "Familia", XIX, nr. 35, 28 august/9 sep?tembrie 1883, p. 417. Deschide numarul. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 139-142; Opere I. Poezii, p. 191-192; Opere III. Poezii, p. 72-78. Inspirata de sentimentele pentru Cleopatra Poenaru, figureaza in mss. 2261 (cca 1880-1881); 2277 (cca 1881-1882); 2261 (cca 1882-1883) (1883).

SI DACA... Publicata in "Familia", XIX, nr. 46, 13/25 noiembrie 1883, p. 549. Deschide numarul. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 9-10; Opere I. Poezii, p. 193; Opere III. Poezii, p. 79-82. Poezia se pastreaza in doua mss: 2277, 123 si 2261, 322. Versiunea din manuscrisul din urma pare

sa fi circulat si in copii in forma definitiva. Versiunea din manuscrisul 2277 poarta titlul volumului de poezii pe care-l proiecta poetul: "Lumina de luna. Poesii. Versuri lirice". Insemnarea dateaza din perioada 1880-1883.

GLOSSA. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 143-147; Opere I. Poezii, p. 194-198; Opere III. Poezii, p. 83-112. Poezia este elaborata in forma definitiva in perioada gazetariei bucurestene. Se pastreaza in mss. 2258 (1874), 2262 (En spectateur, 1876) s.a.

ODA - in metru antic. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 43-44; Opere I. Poezii, p. 199; Opere III. Poezii, p. 113-135. Poezia este elaborata in doua etape: Berlin si Iasi in 1873 si 1876 si in forma definitiva in epoca gazetariei bucurestene, intre 1879 si 1882. Se pastreaza in mai multe mss.: 2262 (Oda pentru Napoleon) s.a.

IUBIND IN TAINA... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 51-52, cu titlul Sonet; Opere I. Poezii, p. 200; Opere III. Poezii, p. 136-140. Mss. 2288, 2261, 2306, 2281. Elaborata intre (1875-1878).

TRECUT-AU ANII... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 59-60, cu titlul: Sonet; Opere I. Poezii, p. 201; Opere III. Poezii, p. 141-146. Sonetul se pastreaza in sapte versiuni: mss. 2277, 2276, 2261, 2260 (1878-1879).

VENETIA. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 61-62, cu titlul: Sonet; Opere I. Poezii, p. 202; Opere III. Poezii, p. 146-163. Se pastreaza in mai multe manuscrise: 2287, 2262 s.a. Inspirata de sonetul poetului italo-german Gaetano Cerri, este elaborata intre 1871-1880.

SE BATE MIEZUL NOPTII... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 101-102; Opere I. Poezii, p. 203; Opere III. Poezii, p. 164-

166. Eminescu integreaza textul, mai intai, in poemul dramatic Andrei Muresanu, inceput in 1869 si continuat in alte redactari in 1870 si 1871. Este detasat in manuscrisul 2260, 117 in 1876.

CU MANE ZILELE-TI ADAOGI... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 117-119; Opere I. Poezii, p. 204-205; Opere III. Poezii, p. 166-174. Este elaborata (cca 1877-1879) la Iasi si la Bucuresti si se pastreaza in cinci versiuni: mss. 2262, 2259, 2260, 2261.

PESTE VARFURI. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 165-166; Opere I. Poezii, p. 206; Opere III. Poezii, p. 170-179. Se pastreaza in sapte versiuni, toate din epoca ioseana. Cea din manuscrisul 2275, 61-63 este integrata in piesa de teatru Bogdan-Drăgos: mss. 2262, 2283, 2275 (cca 1876-1877).

SOMNOROASE PASARELE... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 167-168; Opere I. Poezii, p. 207; Opere III. Poezii, p. 180-182. Se pastreaza in trei manuscrise, toate din epoca gazetariei bucurestene: mss. 2277, 2261 si colateral 2277, cu titlul Vantul scutura toti merii.

DE-OR TRECE ANII... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 159-160; Opere I. Poezii, p. 208; Opere III. Poezii, p. 183-185. Poezia este elaborata in epoca gazetariei bucurestene: mss. 2277, 2261, 2260 (cca 1881-1883).

LASA-TI LUMEA... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 5-8; Opere I. Poezii, p. 209-210; Opere III. Poezii, p. 186-202. Este elaborata la Bucuresti si se pastreaza in 8 manuscrise si in vreo 18 versiuni: mss. 2260, 2261, 2276 s.a. (cca 1876-1883).

TE DUCI... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 161-164;

Opere I. Poezii, p. 211-212; Opere III. Poezii, p. 202-215. Este a treia, dupa Cu mane zilele-ti adaogi... si Atat de frageda... Se pastreaza in patru manuscrise, in mai multe variante, 2306, 2261, 2279, 2308 si colateral 2306, 81, cu titlul De nu s-ar afla in lume. Elaborata intre 1876-1879.

DIN VALURILE VREMII... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 121-122; Opere I. Poezii, p. 213; Opere III. Poezii, p. 215-222. Este elaborata in epoca gazetariei bucurestene, intre 1878 si 1880. Versiunile principale se pastreaza in mss. 2261, 2276, 2269, 2282, 2260.

CE TE LEGENI... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 14-15; Opere I. Poezii, p. 314; Opere III. Poezii, p. 223-225. Este elaborata in perioada gazetariei bucurestene, intre 1878 si 1882. Versiunile principale se pastreaza in mss. 2276, 2261.

LA MIJLOC DE CODRU... Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 45-46; Opere I. Poezii, p. 315; Opere III. Poezii, p. 226-228. Este elaborata in epoca gazetariei bucurestene in 1878-1882. Se pastreaza in doua manuscrise in patru versiuni 2276 si 2261.

MAI AM UN SINGUR DOR. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 179-181; Opere I. Poezii, p. 216-218; Opere III. Poezii, p. 255-279. Eminescu incepe elaborarea poeziei, cu varianta De-oi adormi curand, in epoca ioseana, in 1876, si o continua in epoca gazetariei bucurestene pana in 1883, cand ii alatura o noua varianta, Iar cand voi fi pamant, din 1880-1881. Versiunea principala Mai am un singur dor apartine epocii gazetariei bucurestene din 1880-1882, la care alatura o ultima varianta, Nu voi mormant bogat, din 1882-1883, ca o incheiere a acestei elegii. Mss. 2279 (Prin negre crengi de brad, De voi muri curand; Si vei muri

curand, Cand vei muri curand), 2276 (Dorinta unui dac, Cand voi muri curand, Cand voi muri s-aud, De voi muri curand, Spre tine ochi-ntorn).

DE-OI ADORMI... (varianta). Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 183-185; Opere I. Poezii, p. 219-220; Opere III. Poezii, p. 235-249.

NU VOI MORMANT BOGAT (varianta). Tiparita in Poesii, 1883, p. 187-189; Opere I. Poezii, p. 221-222; Opere III. Poezii, p. 279-282.

IAR CAND VOI FI PAMANT (varianta). Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 191-193; Opere I. Poezii, p. 223-225; Opere III. Poezii, p. 249-255.

CRITICILOR MEI. Tiparita in volum in Poesii, 1883, p. 301-303; Opere I. Poezii, p. 226-227; Opere III. Poezii, p. 282-288. Este elaborata in epoca ieseana in 1876. Poezia se pastreaza in doua manuscrise in trei versiuni: 2262 si 2283.

DIANA. Publicata in "Convorbiri literare", XVII, nr. 11, 1 februarie 1884, p. 422. Tiparita in volum in Poesii, 1890, p. 237-239; Proza si versuri, 1890, p. 180-181; Opere I. Poezii, p. 228-229; Opere III. Poezii, p. 289-292. Eminescu incepe elaborarea poeziei in epoca studiilor universitare in 1874 si o continua la Bucuresti in 1881-1882. Se pastreaza in trei manuscrise in trei versiuni: 2258, 2289, 2261.

DIN NOAPTEA... Publicata in "Familia", XX, nr. 7, 12/24 februarie 1884, p. 73. Deschide numarul. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 234-235; Opere I. Poezii, p. 230; Opere III. Poezii, p. 293-296. Poezia este elaborata la Bucuresti in 1881-1883 si se pastreaza in trei manuscrise: 2277, 2270, 2260.

SARA PE DEAL. Publicata in "Convorbiri literare", XIX, nr. 4, 1

iulie 1885, p. 350-351. Tiparita in volum in Poesii, 1890, p. 317-318; Proza si versuri, 1890, p. 188-189; Opere I. Poezii, p. 231; Opere III. Poezii, p. 296-300. Data elaborarii ei se situeaza in epoca studiilor la Viena in 1871-1872. Se pastreaza in doua manuscrise in trei versiuni: 2290, 2259. Este un fragment din poemul Ec?.

NU MA INTELEGI. Publicata in "Album literar", 15 martie 1886, p. 9-10. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 186-187; Opere I. Poezii, p. 232; Opere III. Poezii, p. 301-309. Elaborarea poeziei este inceputa la Iasi in 1876 si continuata la Bucuresti, in 1878-1880. Se pastreaza in patru versiuni in cinci manuscrise, la care se alatura si o versiune colaterala cu titlul Urat si saracie. Mss. 2254, 2281, 2261, 2282, 2279.

LA STEAUA. Publicata in "Convorbiri literare", XX, nr. 9, 1 de? cembrie 1886, p. 798. Tiparita in volum in Poesii, 1888, p. 305-306; Opere I. Poezii, p. 234; Opere III. Poezii, p. 310-326. Este elaborata in epoca gazetariei bucurestene si se pastreaza in trei manuscrise in opt versiuni. Se alatura alte cateva colaterale. Are ca model poezia lui Gotfried Keller, Der Stern. Mss. 2279, 2275, 2270. Poarta si titlurile: Oastea in reci nemarginiri, Si cata vreme au trecut, Prin mii de stele ce lucesc.

DE CE NU-MI VII. Publicata in "Convorbiri literare", XX, nr. 11, 1 fe?bruarie 1887, p. 977-978. Tiparita in volum in Poesii, 1888, p. 305-306; Opere I. Poezii, p. 235; Opere III. Poezii, p. 327-333. Tema poeziei este schitata inca in epoca studiilor universitare la Viena in 1871, fiind elaborata in forma definitiva in epoca bucuresteană in 1882-1883. Se pastreaza in patru manuscrise in cinci versiuni: 2277, 2257, 2260,

2261.

KAMADEVA. Publicata in "Convorbiri literare", XXI, nr. 4, 1 iulie 1887, p. 347. Tiparita in volum in Poesii, 1888, p. 309-310; Opere I. Poezii, p. 236; Opere III. Poezii, p. 333-358. Este ultima care se tipareste in timpul vietii lui Eminescu. Este elaborata in perioada ieseana in 1876 si se pastreaza in doua manuscrise in trei versiuni: 2262 si 2278.

FRUMOASA-I... Tiparita in volum in M. Eminescu, Poezii postume, Edi?tie noua [cu o prefata de Il. Chendi], Bucuresti, "Minerva", Institutul de Arte Grafice si Editura, 1905, p. 10-11 (in continuare: Poezii postume, 1905); Opere IV. Poezii, p. 3-5; Opere V. Poezii, p. 11. Poezia se pastreaza in manuscrisul 2259, 34v-35, cu poarta titlul Ziua de azi si este elaborata, probabil, in 1866.

LIDA. Tiparita in volum in Mihail Eminescu, Opere complete. Poezii. Nuvele. Roman. Teatru. Cugetari. Scrieri: Literare, economice, politice si filozofice. Critica ratiunii pure de Kant, cu o prefata si un studiu introductiv de A. C. Cuza, Iasi, Editat de Libraria Romaneasca [si] Institutul de Arte Grafice N. V. Stefaniu & Co, 1914, p. 72 (in continuare: Opere complete, 1914); Opere IV. Poezii, p. 6; Opere V. Poezii, p. 11. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 35-35v si este elaborata, probabil, in 1866.

ONDINA (Fantasie). Publicata in "Vointa nationala", XXI, nr. 5906, 25 de?cembrie 1904/7 ianuarie 1905, p. 1-2. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 12-13; Operei Poezii, p. 454-461; Opere IV. Poezii, p. 27-29, 31-34; Opere V. Poezii, p. 26-45. Poemul se pastreaza intr-o prima versiune cu titlul: Serata in manuscrisul 2259, 3v-7v. Datata: oct. [1866].

HORIA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 33-34;

Opere IV. Poezii, p. 7; Opere V. Poezii, p. 12-15. Apartine epocii Blajului. Prima versiune din manuscrisul 2262, 4 este insotita de mai multe titluri: Rasunet, Horiadele, Iancu, Razbunarea romana, Ariel, Faust, Un Don Juan roman, A timpului varteje. Este elaborata, probabil, in 1867.

NU E STELUTA. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 82; Opere, IV. Poezii, p. 8; Opere V. Poezii, p. 15. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 32 si este datata: 1867.

DIN LYRA SPARTA... Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 82; Opere IV. Poezii, p. 9; Opere V. Poezii, p. 15. Se pastreaza in manuscrisul: 2259, 32-32v si este datata: 1867.

CARE-O FI IN LUME... Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 82; Opere IV. Poezii, p. 10-11; Opere V. Poezii, p. 15-16. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 32v-33. Titlul este insotit de o insemnare cu creion rosu: Gh[azel]. Nu este datata, dar apartine, probabil, anului 1867.

PHYLOSOPHIA COPILEI. Tiparita, partial, de G. Calinescu, in Opera lui Mihai Eminescu. III. Descrierea operei, Bucuresti, Fundatia pentru Literatura si Arta, "Regele Carol II", 1935, p. 32-33; Opere IV. Poezii, p. 12-13; Opere V. Poezii, p. 16-17. Se pastreaza in manuscrisul 2254, 18v si este elaborata, probabil, in 1867.

NUMAI POETUL... Tiparita in volum in Opere IV Poezii, p. 459; Opere V. Poezii, p. 566. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 8. Elaborata in 1867-1868.

CINE-? (din drama Steaua marii). Publicata in "Revista idealista", IV, nr. 10, octombrie 1910, p. 63-64. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 72; Opere I. Poezii, p. 486-487; Opere IV. Poezii, p. 22-23; Opere V. Poezii, p. 24-25. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 30v-31 si este

elaborata, probabil, in 1867-1868.

VIATA MEA FU ZIUA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 28-29; Opere I. Poezii, p. 480; Opere IV. Poezii, p. 26; Opere V. Poezii, p. 26. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 25v-26, nedatata; apartine, probabil, anilor 1867-1869.

CAND... Tiparita in volum in Opere postume, 1905, p. 21-22, Opere I. Poezii, p. 470; Opere IV. Poezii, p. 18; Opere V. Poezii, p. 23. Se pastreaza in manuscrisul 2259 si este datata: iul. [1]869.

CAND MAREA... Tiparita in volum in Opere postume, 1905, p. 24-25. Opere I. Poezii, p. 470-471; Opere IV. Poezii, p. 19; Opere V. Poezii, p. 23. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 21 si este elaborata, probabil, in 1869.

CAND PRIVESTI OGLINDA MAREI. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 82; Opere I. Poezii, p. 468; Opere IV. Poezii, p. 20-21; Opere V. Poezii, p. 23-24. O versiune din manuscrisul 2262, 6 poarta titlul "Din: Stele si flori". Se pastreaza in manuscrisul 2259, 18-18v. Este datata: iul. [1]869.

UNDA SPUMA. Publicata in "Samanatorul", II, nr. 15, 13 aprilie 1903, p. 226. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 18-19; Opere I. Poezii, p. 467; Opere IV. Poezii, p. 211; Opere V. Poezii, p. 25. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 17v si este elaborata, probabil, in 1869.

PRIN NOPTI TACUTE. Publicata in "Revista idealista", IV, nr. 10, octombrie 1906, p. 65. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 73; Opere I. Poezii, p. 467; Opere IV. Poezii, p. 25; Opere V. Poezii, p. 25-26. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 17v-18. Datata: iul. [1]869.

REPLICI. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", II, nr.

10, 9 martie 1903, p. 147. Tiparita in Poezii postume, 1905, p. 26-27; Opere IV. Poezii, p. 49-50; Opere V. Poezii, p. 53. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 25-25v si este datata: iul. [1]869.

LA O ARTISTA. Tiparita in Poezii postume, 1905, p. 30. Fragmentar; Opere I. Poezii, p. 480-481; Opere IV. Poezii, p. 35-36; Opere V. Poezii, 45-47. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 26-26v. In manuscrisul 2262, 52-52v figureaza ciornele pentru un Sonnet la Carlotta Patti (1869).

DE CE SA MORI TU? Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", II, nr. 10, 9 martie 1903, p. 146. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 14-15; Opere I. Poezii, p. 464-465; Opere IV. Poezii, p. 37-38; Opere V. Poezii, p. 48. Alte variante cu titlul Blonda sunt, probabil, din 1870. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 16-16v, cu titlul Marta si datata: [1]869, dec.

DE-AS MURI ORI DE-AI MURI. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", II, nr.15, 13 aprilie 1903, p. 225. Tiparita in volum in Opere postume, 1905. p. 16-17; Opere IV. Poezii, p. 39-40; Opere V. Poezii, p. 48-49. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 16v-17 si este datata: [1]869 april. O prima versiune a poeziei din epoca Blajului poarta titlul: De-as muri sau de-ai muri.

LOCUL ARIPELOR. Publicata in "Revista idealista", IV, nr. 10, octombrie 1906, p. 61-62. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 73; Opere I. Poezii, p. 488; Opere IV. Poezii, p. 41-42; Opere V. Poezii, p. 40-50. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 42v si este datata: [18]69.

LEBADA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 52; Opere IV. Poezii, p. 459; Opere V. Poezii, p. 566-569. Se

pastreaza in manuscrisul 2254, 86v; apartine epocii bucurestene (1869).

INTUNERICUL SI POETUL. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 462-463; Opere V. Poezii, p. 569-570. Se pastreaza in manuscrisul 2254, 85-85v; apartine epocii bucurestene (1869).

LA MOARTEA LUI NEAMTU. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 43-44; Opere I. Poezii, p. 495-496; Opere IV. Poezii, p. 45-46; Opere V. Poezii, p. 51. Poezia se pastreaza in manuscrisul 2259; este scrisa la incetarea din viata a lui Ioan Neamtu, in 12/24 aprilie 1870, colegul lui Eminescu, student la Politehnica din Viena. Figureaza si in manuscrisul 2259, 31v-32 si este datata: 1869.

INGERE PALID... Tiparita in volum in Opere I. Poezii, p. 485-486; Opere IV. Poezii, p. 47; Opere V. Poezii, p. 51. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 30v, fara data; apartine epocii vieneze (1870).

SUS IN CURTEA CEA DOMNEASCA. Tiparita in volum de G. Calinescu, Opera lui Mihai Eminescu, II, 1935, p. 246, partial; Opere IV. Poezii, p. 476; Opere V. Poezii, p. 573; apartine epocii vieneze (1870).

SALA-I MARE, STRALUCITA. Tiparita in volum de G. Calinescu, Opera lui Mihai Eminescu, II, 1935, p. 246, partial; Opere IV. Poezii, p. 477; Opere V. Poezii, p. 573. Se pastreaza in manuscrisul 2257, 58, 56; apartine epocii vieneze (1870).

LA QUADRAT. Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 293, partial; Opere IV. Poezii, p. 478; Opere V. Poezii, p. 574. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 139; apartine epocii vieneze (1869-1870).

STEAUA VIETII. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 73; Opere I. Poezii, p. 494-495; Opere IV. Poezii, p. 48; Opere V. Poezii, p. 52. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 26v, nedatata. Este reluata in acelasi manuscris cu titlul Fragment (1871).

BASMUL CE I L-AS SPUNE EI. Publicata de Perpessicius in "Revista Fundatiilor Regale", VI, nr. 7, iulie 1939, p. 3-6. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 51-53; Opere V. Poezii, p. 53-54. Se pastreaza intr-o singura versiune in manuscrisul 2262, 7-7v; apartine epocii vieneze (1871).

FRUMOASA SI JUNA. Tiparita in volum in Poezii postume [Prefata de Nerva Hodos]. Bucuresti, Editura Institutului de Arte Grafice "Minerva", 1902, p. 29 (in continuare: Poezii postume, 1902); Opere IV. Poezii, p. 66; Opere V. Poezii, p. 57-58. Se pastreaza in manuscrisul 2290, 17-17v, carnetul din Viena. Este elaborata, probabil, in 1871.

MANDRO, MANDRO? Tiparita in volum in M. Eminescu, Opere VI. Literatura populara, p. 127, 546. Se pastreaza in manuscrisul 2290, 18. Datare aproximativa: 1871.

IUBITA DULCE, O, MA LASA... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 67-68; Opere V. Poezii, p. 58. Se pastreaza in manuscrisul 2290, 10-12v; este elaborata, probabil, in 1871.

IUBITEI. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 69-71; Opere V. Poezii, p. 58. Se pastreaza in manuscrisul 2290, 3-5; este elaborata, ca si poeziile precedente, probabil, in 1871.

CANTECUL LAUTARULUI. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 72-73; Opere IV. Poezii, p. 72-73; Opere V. Poezii, p. 59-60. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 24 cu titlul Cantul unei Cassandre, versiune din 1870-1871, si in manuscrisul 2259, 39v-40, cu titlul Cantecul lautarului,

elaborata, probabil, in 1871.

COPII ERAM NOI AMANDOI.... Publicata de C. Bogdan-Duica in "Cele trei Crisuri", VII, nr. 6-7, iunie-iulie 1926, p. 91. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 74-76; Opere V. Poezii, p. 60. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 279-279v si este elaborata, probabil, in 1871.

AVEAM O MUZA. Tiparita in volum in Poezii postume. Editie ingrijita de Alexandru Colorian si Al. Iacobescu, Bucuresti "Cugetarea", Georgescu Delafras, [1940], p. 141-143 (in continuare: Poezii postume, 1940); Opere IV. Poezii, p. 77-79; Opere V. Poezii, p. 60-61. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 142-143; apartine epocii vieneze (1871).

DOI ASTRI. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 20; Opere IV. Poezii, p. 80; Opere V. Poezii, p. 61-62. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 17; este datata: 1869, iul; ultima versiune din manuscrisul 2255, 302 este din decembrie 1872.

CAND CRIVATUL CU IARNA... Tiparita in Poezii postume, 1940, p. 136-138; Opere IV. Poezii, p. 81-84; Opere V. Poezii, p. 62-64. Se pastreaza in 3 versiuni, toate in manuscrisul 2259, 41, 235-236 si 166-167, prima din 1870 si ultimele doua din 1872. Se intituleaza, succesiv, dupa primul vers: Cand criva?tul vine..., Cand crivatul cu iarna..., Dar toate-acele basme...

O, TE-NSENINA, INTUNERIC RECE... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 85-86; Opere V. Poezii, p. 64-65. Se pastreaza in manuscrisul 2291, 53v-54r, elaborata, probabil, in 1872. Este scrisa, ca si Demonism, Miradoniz si Odin si Poetul, in versuri albe.

DEMONISM. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", II,

nr. 9, 2 martie 1903, p. 134-137. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 228-233; Opere IV. Poezii, p. 87-91; Opere V. Poezii, p. 65-67. O prima versiune se pastreaza in manuscrisul 2291, 60-61, poarta titlul Lumina cerurilor si este elaborata, probabil, in 1870-1871. Versiunea definitiva din manuscrisul 2290, 19-27 este din 1871-1872.

MIRADONIZ. Tiparita in Poezii postume, 1905, p. 234-237; Opere IV. Poezii, p. 92-95; Opere V. Poezii, p. 67-68. Se pastreaza in manuscrisul 2291, 49v-52; este elaborata, probabil, in 1872. Face parte dintr-un proiect mai amplu, dupa cum reiese din insemnarile poetului: "Din Demonul. Miradoniz, metresa lui Dumnezeu (Lucifer)" si de la finele poeziei: "Plan Miradoniz intretesuta cu ideea Demonului (Weltgeist, Geist) si cu Povestea ce i-am povestit ei".

ECO. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 96-102; Opere V. Poezii, p. 37-41. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 21v-25, 210-215, 207, 216-218, 82-85, in trei versiuni ce apartin epocii vieneze (1871-1872). Reprezinta al treilea stadiu al poemei Ondina.

ODIN SI POETUL. Publicata de G. Calinescu in "Adevarul literar si artistic", XIV, seria a II-a, nr. 736, 13 ianuarie 1935, p. 2. Tiparita in volum de G. Calinescu, Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 270-279; Opere IV. Poezii, p. 103-109; Opere V. Poezii, p. 68-69. Se pastreaza in manuscrisul 2290, 31-36, 38-45; elaborata, probabil, in 1872.

MEMENTO MORI (Panorama desertaciunilor). Tiparita de Ilarie Chendi in Preludii, Bucuresti, "Minerva", Institut de Arte Grafice si Editura, 1903, p. 23-36. Partial; Opere IV. Poezii, p. 110-116, 118-123, 125-149, 151; Opere V. Poezii, p. 69-146. G. Calinescu retipareste poemul in "Romania

literara", nr. 13, 14 mai 1932, p. 1-2; nr. 15, 28 mai 1932, p. 3; nr. 19, 25 iunie 1932, p. 2; nr. 21, 9 iulie 1932, p. 2. si il analizeaza amanuntit in Opera lui Mihai Eminescu, III, p. 176 200, 203, 216. Poemul se pastreaza in doua versiuni in doua manu?scrise: 2257, 73v-83 si 2259, 246-246v, cu titlul Panorama desertaciunei din 1870, si in 2259, 86-104 cu titlul Memento mori din 1871-1872. Eminescu foloseste mai multe titluri pe care le paraseste: Panorama desertaciunei, Panorama deser-taciunilor, Tempora mutantur, Vanitas vanitatum vanitas, Skepsis, Cugetari. Panorama desertaciunilor insumeaza 336 de versuri, ne?terminata, iar versiunea a doua Memento mori numara 1302 versuri.

POVESTEA MAGULUI CALATOR IN STELE. Publicata de G. Calinescu in "Viata romaneasca", XXIV, nr. 9-12, septembrie-decembrie, 1932, p. 128-148. Tiparita in volum fragmentar si cu comentarii de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 159-174; Opere IV. Poezii, p. 152-176; Opere V. Poezii, p. 146-156. Se pastreaza intr-un caiet confectionat de Eminescu si integrat in manuscrisul 2259, 52-81. Elaborata in 1872, este o transcriere, cu intentia, probabil, sa fie publicata. Titlul poeziei apartine lui G. Calinescu. Poezia figureaza in manuscrisul 2285, 114-122 si sub forma de dialog intre Mag si Print, in 260 de versuri.

O, DE AI STI CUM SOAPTA TA DIVINA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 482-483; Opere V. Poezii, p. 578-579. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 45-46, apartine epocii vieneze sau berlineze (1872).

PALIDA MADONA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 483-484; Opere V. Poezii, p. 579. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 239; apartine epocii berlineze (1872).

CUM UNIVERSU-N STELE... Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 236-238; Opere IV. Poezii, p. 484; Opere V. Poezii, p. 579. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 274-274v; apartine epocii berlineze (1873).

AM PUS SOFA LA FEREASTA. Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 236-238; Opere IV. Poezii, p. 484-485; Opere V. Poezii, p. 579. Se pastreaza in manuscrisul 2284, 66v; apartine epocii berlineze (1873).

CERETI CANTURI DE IUBIRE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 486-487; Opere V. Poezii, p. 580. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 265; apartine epocii berlineze (1872-1873).

DACA TRECI RAUL SELENEI... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 179-180; Opere V. Poezii, p. 157. Se pastreaza in manuscrisul 2286, 91-90v, intr-o singura versiune. Este elaborata in epoca berlineza (1873).

ADANCA MARE... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 59; Opere IV. Poezii, p. 181; Opere V. Poezii, p. 157-158. Se pastreaza in manuscrisele 2285, 136v si 2287, 59, in doua versiuni; amandoua din 1873. Este al doilea sonet din grupul celor patru: I. Cum oceanu; II. Adanca mare...; III. Deasupra marii luna-n nouri joaca si IV. Maria Tudor.

CUM OCE?NU-NTARATAT. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 58; Opere IV. Poezii, p. 182; Opere V. Poezii, p. 158-159. Se pastreaza in manuscrisul 2287, 58v-59 (1873).

AH, MIEREA BUZEI TALE. Tiparita in Opere IV. Poezii, p. 183-185; Opere V. Poezii, p. 159. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 220-220 v; im?provizatie a epocii berlineze (1873).

GHAZEL. Publicata, fragmentar, de Ilarie Chendi in "Tribuna poporului", Arad, 1902. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 186-187; Opere V. Poezii, p. 159-160. Se pastreaza in manuscrisul 2286, 6v-8, brouillon din 1873 si in manuscrisul 2285, 122 v-123. Datata: 20. XII. 1873, textul definitiv. Compunere de la Berlin, cu multe variante.

O ARFA PE-UN MORMANT. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 140-141; Opere IV. Poezii, p. 188; Opere V. Poezii, p. 161-162. Se pastreaza in doua manuscrise: 2259, 266 si 2285, 97, versiuni din 1872-1873. Titlul apartine lui Eminescu, subliniat si prin refrene la strofele poeziei.

CARE-I AMORUL MEU IN ASTA LUME. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 79-80, cu titlul: Tertine; Opere IV. Poezii, p. 189-190; Opere V. Poezii, p. 162. Elaborare in tertine, in epoca berlineza, a poeziei Care-o fi in lume... (1873).

DUMNEZEU SI OM. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 191-192; Opere V. Poezii, p. 162-165. Se pastreaza in doua manuscrise: 2259, 29-29v, versiune cu titlul Christ, datata 1869 Dec. si 2285, 99-100, versiune finala (1873).

STAM IN FEREASTA SUSA. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 74; Opere IV. Poezii, p. 193; Opere V. Poezii, p. 166, 264. Se pastreaza in manuscrisul 2286, 65; apartine epocii berlineze (1873).

PRIVESC ORASUL - FURNICAR. Publicata de Perpessicius in "Revista Fundatiilor Regale", VI, nr.7, iulie 1939, p. 7-8. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 194-195; Opere V. Poezii, p. 166. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 152 si apartine, probabil, epocii berlineze (1873).

MURMURA GLASUL MARII. Tiparita in volum in Poezii postume, 1940, p. 40-41; Opere IV. Poezii, p. 196; Opere V. Poezii, p. 166-167. Se pastreaza in manuscrisul 2258, 164v o transcriere, probabil, dupa texte anterioare, facuta in epoca berlineza (1873).

MITOLOGICALE. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", I, nr. 32, 3 noiembrie 1902, p. 82-83. Tiparita in volum de Ilarie Chendi in Preludii, p. 44-46; Opere IV. Poezii, p. 197-199; Opere V. Poezii, p. 167-170. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 283v-285, cu titlul: Niste hexametri, draga Doamne, si in manuscrisul 2285, 97v-98v, cu titlul Mitologice, amandoua versiunile din epoca berlineza (1873).

INTR-O LUME DE NEGURI. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 488; Opere V. Poezii, p. 580. Ms. 2286, 91v. apartine epocii berlineze (1873).

DIN BERLIN LA POTSDAM. Tiparita in volum de G. Calinescu in Viata lui Mihai Eminescu, Bucuresti, 1932, p. 247-248; Opere IV. Poezii, p. 488-489; Opere V. Poezii, p. 580. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 169-169v; apartine epocii berlineze (1873).

IMBATRANIT E SUFLETUL DIN MINE... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 489-491; Opere V. Poezii, p. 581. Se pastreaza in manuscrisul 2286, 85-86v; apartine epocii berlineze (1873).

DE CE N-AFLAM IN IMPLINIREA... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 491; Opere V. Poezii, p. 581. Se pastreaza in manuscrisul 2285, 130; apartine epocii berlineze (1873).

BISMARQUEURI DE FALSA MARCA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 495-496; Opere V. Poezii, p. 586-587. Se

pastreaza in manuscrisul 2276 B, 66-67; apartine epocii berlineze (1873-1874).

PUSTNICUL. Publicata de G. Calinescu in "Viata romaneasca", XXV, nr. 3 martie 1933. Tiparita in volum de G. Calinescu, Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 69-74; Opere IV. Poezii, p. 202-204; Opere V. Poezii, p. 173-179. Se pastreaza in manuscrisul 2255, 305, cu titlul [In sala mare cu covoare moale] si in manuscrisul 2286, 28-30, versiunea finala (1874).

CUM NEGUSTORII DIN CONSTANTINOPOL. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 205; Opere V. Poezii, p. 180. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 38v; apartine epocii berlineze (1874). Reprezinta un preambul la tertinele poemei In cautarea Seherazadei.

IN CAUTAREA SEHERAZADEI. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 206-211; Opere V. Poezii, p. 180-185. Se pastreaza in manuscrisul 2284, 9v, 13v, 14v, 10, 15v, cu titlul dupa primul vers [In mari de Nord, in hale lungi si sure], si in manuscrisul 2259, 173-173v, cu titlul dupa primul vers [Intr-un sarai cu cupola rotunda], amandoua versiunile din 1874.

PREOT SI FILOSOOF. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 128; Opere IV. Poezii, p. 218-219; Opere V. Poezii, p. 187-188. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 43v-44, versiune din epoca berlineza (1874) si in manuscrisul 2260, 241-242, 195, versiune din epoca bucuresteana.

O, ADEVAR SUBLIME... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 220-221; Opere V. Poezii, p. 188. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 75-76; apartine epocii berlineze (1874).

ADUCAND CANTARI MULTIME. Tiparita in volum in Opere IV.

Poezii, p. 500-501; Opere V. Poezii, p. 588. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 132v; apartine epocii berlineze (1874).

CONFESIUNE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 501-502; Opere V. Poezii, p. 588. Se pastreaza in manuscrisul 2276 B, 62-63; apartine epocii berlineze (1874).

PATRIA VIETII E NUMAI PREZENTUL. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 503; Opere V. Poezii, p. 589. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 82; apartine epocii berlineze (1874).

CAND SE JUCA ELISA M?LLER... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 503-505; Opere V. Poezii, p. 590. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 132-133; epoca elaborarii ramane de stabilit (1874).

SCRISORI DIN CORDUN. Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 290-292; Opere IV. Poezii, p. 505-506; Opere V. Poezii, p. 591. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 224-224v, 237; apartine epocii berlineze (1874).

LUNA IESE DINTRE CODRI. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 506 507; Opere V. Poezii, p. 591-592. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 23 v-237; apartine epocii berlineze sau iesene (1874).

ANTROPOMORFISM. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", I, nr. 32, 3 noiembrie 1902, p. 86-87. Fragmentar. Tiparita in volum de Ilarie Chendi in Preludii, 1903, p. 52-53. Fragmentar; Opere IV. Poezii, p. 222-230; Opere V. Poezii, p. 189-191. Se pastreaza in manuscrisul 2281, 51v-65v; apartine epocii iesene (1875).

CALIN NEBUNUL. Tiparit in volum de Ilarie Chendi in Opere complete I. Literatura populara. Scrieri inedite. Editura

Institutului de Arte Grafice "Minerva", Bucuresti, 1902, p. 124-141 (in continuare: Literatura populara, 1902); Opere VI. Literatura populara, p. 23-46, 475-490. Poemul se pastreaza in cinci manuscrise: 2262, 157-157v + 160 (1874, Berlin), 2254, 72 bis, 3284, 47v-48v, 2276, 42, 2268, 1-14v (integral, cu titlul Calin, 1875).

FATA-N GRADINA DE AUR. Publicat de Ilarie Chendi in M. Eminescu. Literatura populara, 1902, p. 156-168; Opere VII. Literatura populara, p. 47-62, 491-502. Se pastreaza in mai multe manuscrise, elaborate la Berlin (1873-1874) si Iasi (1875).

MIRON SI FRUMOASA FARA CORP. Publicat de Ilarie Chendi in M. Eminescu. Literatura populara, 1902, p. 142-155; Opere VI. Literatura populara, p. 65-83, 502-511. Se pastreaza in mai multe manuscrise, elaborate la Berlin (1873-1874) si Iasi (1875).

RIME ALEGORICE. Tiparita de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 229-235; Opere IV. Poezii, p. 212-221; Opere V. Poezii, p. 186-187. Se pastreaza in doua manuscrise: 2259, 175-177 si 2262, 75v-75, versiuni din 1875-1876. Intitulata, initial, Rime simbolice.

EU NUMAR, AH, PLANGAND. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 233; Opere V. Poezii, p. 192. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 103. Este o improvizatie din epoca ieseana (1876).

CANTEC VECHI. Tiparita in volum in M. Eminescu, Opere IV, Poezii, p. 234; Opere V. Poezii, p. 192-193. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 117; apartine epocii iesene (1876).

CODRULE, MARIA-TA. Tiparita in volum de Ilarie Chendi in Literatura populara, 1902, p. 103, cu titlul Doina; Opere VI,

Literatura populara, p. 124, 540-541. Se pastreaza in doua manuscrise, 2283, 87v si 2280, 24, apartinand epocii iesene (1876).

DOINA, DOINA, GREU IMI CAZI. Tiparita in volum in M. Eminescu, Opere VI, Literatura populara, p. 125, 541. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 88v; apartine epocii iesene (1876).

EA-SI URMA CARAREA-N CODRU. Publicata de Nerva Hodos si Ilarie Chendi in "Samanatorul", I, nr. 13, 24 februarie 1902, p. 193-194. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 43-44; Opere IV. Poezii, p. 235-236; Opere V. Poezii, p. 193-194. Se pastreaza in doua manuscrise: 2289, 31-32 si 2261, 276-277, prima versiune cu caracter de improvizatie apartine epocii iesene; versiunea finala figureaza intr-un caiet dictando din epoca bucuresteană (1876).

DE CE MA-NDREPT S-ACUM... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 188-189; Opere IV. Poezii, p. 237; Opere V. Poezii, p. 194-198. Se pastreaza in manuscrisele 2254, 187, 2262, 179 si 2283, 112v-112 (1876).

GANDIND LA TINE. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 24, 12 mai 1902, p. 376. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 185; Opere IV. Poezii, p. 238; Opere V. Poezii, p. 198-199. Se pastreaza in manuscrisele 2254, 138 si 2281, 73 (1876).

CARTILE. Publicata in "Cuget clar" ("Noul ?Samanator?"), III, nr. 21, 1 decembrie 1938, p. 323, cu titlul: Eminescu catre Shakespeare. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 239-240; Opere V. Poezii, p. 199. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 67; apartine epocii iesene (1876).

PE GANDURI ZIUA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 57; Opere IV. Poezii, p. 241; Opere V. Poezii, p. 199-

201. Se pastreaza in manuscrisele 2306, 8v, 9, 2262, 142 si 2283, 40, versiuni din epoca ieseana (1875-1876). Textul din manuscrisul 2306, 8v, cu care se deschide prezentarea versiunilor, este un irmos ce figureaza in colectia lui Eminescu de literatura populara.

TU CEI O CURTENIRE... Tiparita de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 238; Opere IV. Poezii, p. 242; Opere V. Poezii, p. 201-202. Se pastreaza in manuscrisul 2306, 11. Este o improvizatie din epoca ieseana (1876).

DORMI! Publicata in "Samanatorul", I, nr. 24, 12 mai 1902, p. 369-370, cu titlul Liniste. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 58-59; Opere IV. Poezii, p. 243-245; Opere V. Poezii, p. 202-204. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 148v, cu titlul: Cand s-a trezit draguta, in manuscrisul 2262, 61, cu titlul Liniste, si in manuscrisul 2260, 145-146, cu titlul Dormi! Toate versiunile apartin epocii iesene (1876).

IN FEREASTA DESPRE MARE. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 6; Opere IV. Poezii, p. 246; Opere V. Poezii, p. 204-207. Se pastreaza in mai multe manuscrise. Face parte probabil din piesa de teatru Mira. Ms.: 2254 (Cantecul lui Maio din "Mira", cca 1869); 2283, 139v (In castel din stanci, se-nalta, 1876); 2283, 139v (In fereasta de pe mare, cca 1876); 2262 (La fereasta despre mare, cca 1876); 2279, 76 (Din castel privind apusul, cca 1879).

COBORAREA APELOR. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 12, 17 februarie 1902, p. 178-179, cu titlul: Din munti batrani. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 61; Opere IV. Poezii, p. 247; Opere V. Poezii, p. 207-208. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 193, cu titlul: Izvor si rau si tot in manuscrisul 2262, 194, cu titlul Coborarea apelor. Este

ultima versiune a sonetului Maria Tudor; apartine epocii iesene (1876).

DE VORBITI MA FAC CA N-AUD.... Publicata in "Samanatorul", II, nr. 7, 16 februarie 1903, p. 97, cu titlul: Vers razlet. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 145; Opere IV. Poezii, p. 201; Opere V. Poezii, p. 170-171. Se pastreaza in manuscrisul 2276 B, 66v cu titlul: Menire si in manuscrisul 2289, 30v, versiunea finala. Prima versiune este, probabil, din 1873, a doua din epoca iesena (1876).

E IMPARTITA OMENIREA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 25-26; Opere IV. Poezii, p. 249-250; Opere V. Poezii, p. 209. Se pastreaza in manuscrisul 2268, 1-2; apartine perioadei iesene (1876).

SONET SATIRIC. Tiparit in volum in Poezii postume, 1905, p. 192; Opere IV. Poezii, p.251; Opere V. Poezii, p. 210-213. Se pastreaza in manuscrisele 2260, 26, cu titlul: Ureche, 2278, 69, cu titlul Asupra operelor noue a unui autor cunoscut. Sonet si 2281, 74, versiunea definitiva; apartine epocii iesene (1876).

AI NOSTRI TINERI.... Publicata in "Vointa nationala", XXII, nr. 5996, 17/30 aprilie 1905, p. 1. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 193; Opere IV. Poezii, p. 252; Opere V. Poezii, p. 213-214. Se pastreaza in manuscrisele 2262, 178, cu titlul [Ai nostri tineri stiu ca merg departe], 2262, 178, cu titlul [Coboratori ai ostilor romane], 2262, 179, cu titlul [Ai nostri tineri in Pariz invata], 2278, 52, versiunea finala; toate versiunile apartin epocii iesene (1876).

IN LIRA-MI GEME SI SUSPIN-UN CANT. Publicata de Ilarie Chendi in "Vointa nationala", XXII, nr. 5996, 17/[30] aprilie 1905, p. 1. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, cu

titlul Spre mormant; Opere IV. Poezii, p. 253; Opere V. Poezii, p. 215-216. Se pastreaza in manuscrisele 2262, 106 si 2260, 41-42, toate versiunile fiind din epoca ieseana (1876).

AH, CERUT-AM DE IA ZODII. Publicata in Poezii postume, 1905, p. 97; Opere IV. Poezii, p. 254; Opere V. Poezii, p. 216-221. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 93, 113, 112, 146 in patru versiuni, toate din epoca ieseana (1876).

AZI E ZI INTAI DE MAI. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 33-34; Opere IV. Poezii, p. 255; Opere V. Poezii, p. 222. Se pastreaza in manuscrisul 2269, 57; apartine epocii iesene (1876).

CE SOPTESTI ATAT DE TAINIC... Tiparit in volum in Poezii postume, 1902, p. 9-10; Opere IV. Poezii, p. 256; Opere V. Poezii, p. 222. Se pastreaza in manuscrisul 2268, 59; apartine epocii iesene (1876).

FEMEIA?... MAR DE CEARTA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 257-259; Opere V. Poezii, p. 222. Se pastreaza in manuscrisul 2269, 57v-59; apartine epocii iesene (1876).

CAND TE-AM VAZUT, VERENA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 165-166, cu titlul: Cand te-am vazut, Verena; Opere IV. Poezii, p. 260-261; Opere V. Poezii, p. 223-226. Se pastreaza in manuscrisele: 2260, 45-47, cu titlul [Cand te-am vazut Verena], 2272, 32v-33, cu titlul [Cand te-am vazut pe tine, am zis rastit in sine-mi] si 2277, 38-37, 39-38, 40 cu titlul Gelozie, tiparita si separat; apartine epocii iesene (1876).

PIERDUT IN SUFERINTA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 131; Opere IV. Poezii, p. 262; Opere V. Poezii, p. 226-227. Se pastreaza in manuscrisul 2255, 5v-6, versiune din perioada berlineza (1874) si in manuscrisul

2278, 28v, versiune din epoca ieseana (1876).

M-AI CHINUIT ATATA CU VORBE DE IUBIRE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 263-264; Opere V. Poezii, p. 227-228. Se pastreaza in manuscrisul 2276B, 34v-36v; apartine epocii iesene (1876).

PIERDUTA PENTRU MINE, ZAMBIND PRIN LUME TRECI! Publicata de Perpessicius impreuna cu grupul de inedite in "Revista Fundatiilor Regale", VI, nr. 7, iulie 1939, p. 11-15. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 269-272; Opere V. Poezii, p. 229-230. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 21-24, 27; apartine epocii iesene (1876).

O, DULCE INGER BLAND... Publicata de LA. Radulescu-Pogoneanu in "Convorbiri literare", XXXVI, nr. 5, 1 mai 1902, p. 392-393. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 273; Opere V. Poezii, p. 230-236. Se pastreaza in manuscrisele 2254, 139v, 2280, 29-31 si 2262, 33 in trei versiuni, toate din epoca ieseana (1876), purtand titlurile Inalta rasarina, Inalte ingeri bland, O inger trist si bland si O dulce inger blond.

IAR FATA TA E STRAVEZIE. Publicata in "Samanatorul", II, nr. 18, 4 mai 1903, p. 280. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 142-143; Opere IV. Poezii, p. 275; Opere V. Poezii, p. 230-237. Se pastreaza in manuscrisul 2285, 80-81; apartine epocii iesene (cca 1876).

ZADARNIC STERGE VREMEA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1940, p. 108-109; Opere IV. Poezii, p. 276; Opere V. Poezii, p. 237. Se pastreaza in manuscrisul 2269, 66-67; improvizatie din epoca ieseana (1876).

O DATA TE VAZUSEM. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 88; Opere IV. Poezii, p. 277; Opere V. Poezii, p. 237-

238. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 104v; reluata in manuscrisul 2288, 5, in alta forma; poezia este o improvizatie din epoca ieseana (1876).

SA TIN INCA O DATA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 8; Opere IV. Poezii, p. 278; Opere V. Poezii, p. 238. Se pastreaza in manuscrisele: 2306, 6v-7, 2306, 5v, 2288, 2, 2283, 105v. Toate versiunile apartin epocii iesene (1875-1876). Textul din manuscrisul 2306, 6v-7, cu care se deschid versiunile, este un cantec de lume preluat din colectia sa de literatura.

VENIN SI FARMEC... Publicata in "Samanatorul", I, nr. 21, 21 aprilie 1902, p. 332-333. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902; p. 45; Opere IV. Poezii, p. 279; Opere V. Poezii, p. 240-241. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 103v; apartine epocii iesene (1876).

CU PENETUL CA SIDEFUL. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 65; Opere IV. Poezii, p. 280; Opere V. Poezii, p. 241. Se pastreaza in manuscrisul 2268, 39v; improvizatie din epoca ieseana (1876).

O STRADA PREA INGUSTA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 91-92; Opere IV. Poezii, p. 281-282; Opere V. Poezii, p. 241. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 63v; apartine epocii iesene (1876).

TERTINE. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 17-18; Opere IV. Poezii, p. 285; Opere V. Poezii, p. 242-244. Se pastreaza in manuscrisele: 2262, 156v, cu titlul [Sopteste numai, ah, in dulci cuvinte]; 2278, 48-50, cu titlul [Tu ma privesti cu marii ochi]; 2260, 32v, cu titlul [Soptitu-mi-ai, Sirena, dulci cuvinte] si 2283, 113-112v, cu titlul [Tertine. Tinzandu-mi mana, o privesc cuminte]. Toate versiunile sunt

din epoca ieseana (1876).

TU MA PRIVESTI CU MARI OCHI... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 272-273; Opere IV. Poezii, p. 283-284; Opere V. Poezii, p. 244. Face parte din Tertine. Se pastreaza in manuscrisul 2278, 48-50; apartine epocii iesene (1876).

ICOANA SI PRIVAZ. Publicata de G. Calinescu in "Viata romaneasca", XXV, nr. 4, aprilie 1933, p. 108-112. Tiparita in volum de G. Calinescu sub titlul parasit de poet Tablou si cadru ("fragment eminescian") in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 244-250; Opere IV. Poezii, p. 286-291; Opere V. Poezii, p. 245-248. Se pastreaza in manuscrisele 2306, 12, 2285, 5v si 2278, 29-36; apartine epocii iesene (1876).

CU GANDIRI SI CU IMAGINI. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 21, 21 aprilie 1902, p. 323-324. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 109-110; Opere IV. Poezii, p. 292-300; Opere V. Poezii, p. 248-250. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 140v; improvizatie din epoca ieseana (1876).

VIS. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 20, 14 aprilie 1902, p. 305-306. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 3-5 opere IV. Poezii, p. 294-295; Opere V. Poezii, p. 250. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 154v si 91v-89v in doua redactii elaborate in perioada ieseana (1876).

EU NU CRED NICI IN IEHOVA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 56-59; Opere IV. Poezii, p. 296; Opere V. Poezii, p. 250-251. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 106; apartine epocii iesene (1876).

FELICITARE LUI SAMSON BODNARESCU. Tiparita in volumul Asociatia fostilor elevi ai Liceului "A. Basota" din Pomarla - Clipe de amintire inchinate lui Samson Bodnarescu cu ocazia comemorarii a 25 de ani de la moartea sa, [Iasi],

1927; Opere IV. Poezii, p. 508; Opere V. Poezii, p. 593; apartine epocii iesene (1876).

UN LUCEAFAR... Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 74, cu titlul: Fragment; Opere IV. Poezii, p. 509; Opere V. Poezii, p. 593. Se pastreaza in manuscrisele: 2259, 334-335 si 2256, 45v; apartine, probabil, epocii iesene (1876).

POET. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 509; Opere V. Poezii, p. 593-594. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 80; apartine epocii iesene (1876).

DE CE IN AL MEU SUFLET. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 510; Opere V. Poezii, p. 594. Se pastreaza in manuscrisul 2283, 152v; apartine epocii iesene (1876).

CU-AMANDOUA MANILE... Tiparita in Opere IV. Poezii, p. 510; Opere V. Poezii, p. 594. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 93; apartine epocii iesene (1876).

SI DACA DE CU ZIUA... Tiparita in volum de Octav Minar in Veronica Micle. Dragoste si poezie, Bucuresti [fara an], p. 43-44; Opere IV. Poezii, p. 512; Opere V. Poezii, p. 595. Nu se pastreaza in manuscrise; apartine epocii iesene (cca 1876).

E CEASUL CEL DE TAINA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 512; Opere V. Poezii, p. 595-596. Se pastreaza in manuscrisul 2306, 57; apartine epocii iesene (cca 1876).

LUMEA IMI PAREA O CIFRA... Tiparita de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 241; Opere IV. Poezii, p. 512-513; Opere V. Poezii, p. 596. Se pastreaza in manuscrisul 2278, 62; apartine epocii iesene (cca 1876).

O, CHILIA MEA SARMANA... Publicata de G. Bogdan-Duica in "Mihai Eminescu", buletin, I, nr.3, 1930, p. 69. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 514; Opere V. Poezii, p. 597. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 183; apartine epocii iesene

(cca 1876).

CATRENE. Publicata in "Sanziana", I, nr. 2, decembrie 1912, p. 41. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 81; Opere IV. Poezii, p. 514; Opere V. Poezii, p. 597. Nu se pastreaza in manuscrise; apartine epocii iesene (cca 1876).

LECTURA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 317; Opere V. Poezii, p. 264-267. Se intrudeste cu poeziile: Si munti pierduti in nouri si Stam in fereasta susa. Se afla in mai multe manuscrise, ultima versiune aflandu-se in ms. 2256, 58v (cca 1877).

CODRU SI SALON. Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", II, nr. 3, 19 ianuarie 1903, p. 33-37. Cu titlul: Un roman. Tiparita in volum in Poezii postume?, 1905, p. 35-42; Opere IV. Poezii, p. 318-323; Opere V. Poezii, p. 267-287. Se pastreaza in manuscrisele 2285, 108-112v cu titlul Un roman. Padure si salon (cca 1873-1874, Berlin) si 2259, 310-320, cu titlul Codru si salon (1877, Iasi).

DIAMANTUL NORDULUI (Capriccio). Publicata de Nerva Hodos in "Samanatorul", I, nr. 26, 27 mai 1902, p. 404-407, cu titlul: Visiunea lui Don Quixotte. Tiparita in Poezii postume, 1905, cu titlul Diamantul Nordului; Opere IV. Poezii, p. 324-331; Opere V. Poezii, p. 287-319. Se pastreaza in manuscrisul 2285, 92-96v, cu titlul Diamantul Nordului, in 2262, 76-84, cu titlul Diamant din Nord si in 2256, 1 11, cu titlul Diamantul Nordului. Capriccio. Prima versiune apartine epocii berlineze (1873-1874), iar celelalte doua epocii iesene (1876-1877).

AUZI PRIN FRUNZI USCATE. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 154-156; Opere IV. Poezii, p. 342-343; Opere V. Poezii, p. 347-348. Se pastreaza in manuscrisele:

2278, 56-57, 54, in doua versiuni, cu titlul [Pana nu te vazusem] si cu titlul [Pan? nu te vazusem]; si 2256, 57v, cu titlul: [Auzi prin frunzi uscate]. Versiunile din manuscrisul 2278 sunt tiparite de Nerva Hodos in Poezii postume, 1902, p. 46 si 47-48; apartine epocii bucurestene (1877).

ALBUMUL. Tiparita in volum de T. Maiorescu in Poesii, 1892, 296-297; Opere IV. Poezii, p. 333; Opere V. Poezii, p. 320-322. Poezia evoca salonul Veronicai Micle in perioada ieseana. Se pastreaza in mai multe manuscrise: 2265, 2260 si 2289 (Iasi, 1876); 2303 (Sauve que peut, Iasi, 1877).

SAUVE QUI PEUT (varianta). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 334; Opere V. Poezii, p. 322. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 141; apartine epocii bucurestene (1878).

PETRI-NOTAE. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 187; Opere IV. Poezii, p. 339; Opere V. Poezii, p. 330-341. Se pastreaza in mai multe manuscrise: 2268 (Din Cernauti, smintite, satul de-a prinde musti, 1876, Iasi), 2289 (Petri-Notae, cca 1877, Iasi), 2265 (catrene: Un puiu de grec, cunchipuita minte, cca 1878, Bucuresti) si 2261 (Petri-Notae, 1878, Bucuresti).

ORICARE CAP INGUST. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 55; Opere IV. Poezii, p. 335; Opere V. Poezii, p. 325. Se pastreaza in manuscrisul 2306, 61, 62 in trei variante din epoca ieseana (1877) si in 2261, 140, varianta din epoca bucuresteana (1878).

PAREA C-ASTEAPTA... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 184; Opere IV. Poezii, p. 336; Opere V. Poezii, p. 325-327. Se pastreaza in manuscrisele: 2278, 47, 50v-51, versiune din epoca ieseana (1876) si 2278, 51-52, 2259, 324 si 2261, 137, versiuni din epoca bucuresteana (1878).

USOARE SUNT VIETELE MULT?RA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 186-187; Opere IV. Poezii, p. 337; Opere V. Poezii, p. 327-328. Se pastreaza in doua manuscrise: 2261, 101v si 2279, 17; versiuni din epoca bucuresteană (1878).

ORICATE STELE... Publicata in "Convorbiri literare", XXIV, nr. 11, 1 februarie 1890, p. 913-914. Tiparita in volum de Maiorescu in Poesii, 1890, p. 319-320; Opere IV. Poezii, p. 338; Opere V. Poezii, p. 328-330. Se pastreaza manuscrisele 2282, 78, 2276, 82, 81v si 2261, 283, 25, versiuni din epoca bucuresteană (1878).

CE S-ALEGEA DE NOI, A MEA NEBUNA... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 344; Opere V. Poezii, p. 348. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 70-71.

CE S-ALEGEA DE DOI NEBUNI, IUBITO... (variante). Publicata in "Samanatorul", I, nr. 17, 24 martie 1902, p. 258-259. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 101-102, cu titlul: Tertine; Opere IV. Poezii, p. 345-346; Opere V. Poezii, p. 354. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 18-20; apartine, ca si versiunea precedenta, epocii bucurestene (1878).

ATAT DE DULCE... Publicata in "Samanatorul", II, nr. 7, 16 februarie 1903, p. 97. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 144; Opere IV. Poezii, p. 347; Opere V. Poezii, p. 354-355. Se pastreaza in manuscrisele 2261, 169-172, 179-180 si 2308, 59v; improvizatii din epoca bucuresteană din carnetul de reporter parlamentar (1878).

UMBRA LUI ISTRATE DABIJA-VOIEVOD. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 18, 31 martie 1902, p. 287, partial, cu titlul In noapte. Tiparita in volum in Opere complete, 1914, p. 27; Opere IV. Poezii, p. 349-353; Opere V. Poezii, p. 356-

365. Se pastreaza in manuscrisele 2277, 43-42, 2256, 26-33, 2261, 94v-97, 98 si 2260, 54-188, 157-156; apartine epocii bucurestene (1878).

FIIND BAIET PADURI CUTREIERAM. Publicata in "Convorbiri literare", XXXVI, nr. 4, 1 aprilie 1902, p. 299-300. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 354-355; Opere V. Poezii, p. 365. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 331-333; apartine epocii bucurestene (1878).

IAMBUL. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 356; Opere V. Poezii, p. 365-366. Se pastreaza in manuscrisele 2268, 33 si 2259, 330. Sonet din epoca bucuresteana (1878).

COLINDE, COLINDE. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 28; Opere IV. Poezii, p. 357; Opere V. Poezii, p. 366. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 203; apartine epocii bucurestene (1878).

INVIEREA. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 20, 14 aprilie 1902, p. 305-306. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 78; Opere IV. Poezii, p. 358-359; Opere V. Poezii, p. 367-371. Se pastreaza in manuscrisele 2254, 99, 2259, 321-322 si 2261, 77-79; apartine epocii bucurestene (1878).

RUGACIUNE. Tiparita in volum in Poesii, 1892, p. 302; Opere IV. Poezii, p. 360; Opere V. Poezii, p. 371. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 76-80; apartine epocii bucurestene (1878). Incorporata ulterior in poezia Ta twam asi.

VRE O ZGATIE DE FATA. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 106; Opere IV. Poezii, p. 520; Opere V. Poezii, p. 603-604. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 85; apartine epocii bucurestene (1878).

ALEI MICA, ALEI DRAGA? Publicata de I. A. Radulescu-Pogoneanu in "Convorbiri literare", 4 aprilie, 1902. Tiparita

in volum in M. Eminescu, Opere VI. Literatura populara, p. 122, 538. Varianta definitiva se pastreaza in manuscrisul 2276, 45; apartine epocii bucurestene (1878).

DRAGOSTE ADEVARATA. Tiparita in volum in M. Eminescu, Opere VI, Literatura populara, p. 116-119, 537. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 134; apartine epocii bucurestene (1878).

MA-NTREBAI, DRAGA,-NTR-O ZI. Publicata in "Semanatorul", I, nr. 24, 12 mai, p. 382, cu titlul Poezii populare. Tiparita in volum in M. Eminescu, Literatura populara, 1902, p. 10; Opere VI. Literatura populara, p. 121, 537-538. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 149; apartine epocii bucurestene (1878).

LUMINEZE STELELE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 520; Opere V. Poezii, 604; Opere VI. Literatura populara, p. 123, 540. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 150; apartine epocii bucuress-tene (1878).

IN OCHII TAI CITISEM... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 521; Opere V. Poezii, p. 604. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 179v; apartine epocii bucurestene (1878).

MINTE SI INIMA. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 524-536; Opere V. Poezii, p. 605-612; Opere VIII. Teatrul original, p. 335-351, 1119-1121. Se pastreaza in mai multe manuscrise cu diferite titluri: Ce privesti in jos smerita, li zic ma lase n pace, Minte si inima. Ana spune lectie. Povesteste chiar din capat, Copil vioi e Mimi; apartine epocii bucurestene (1878-1879).

STRIGATURI. Tiparite in volum in Opere IV. Poezii, p. 521-524; Se pastreaza in manuscrisele 2269, 14-15, 2261, 118, 2261, 275; apartin, in majoritatea lor, epocii iesene (1876),

epocii bucurestene (1878).

RASAI ASUPRA MEA... Publicata in "Samanatorul", I, nr. 19, 15 aprilie 1902, p. 289. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 62; Opere IV. Poezii, p. 361; Opere V. Poezii, p. 371-372. Se pastreaza in manuscrisele 2276, 81, cu titlul [Revars-asupra mea lumina] si 2260, 202, cu titlul: [Rasai asupra mea lumina lina]; apartine epocii bucurestene (1879).

TA TWAM ASI. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 173-175; Opere IV. Poezii, p. 362-363; Opere V. Poezii, p. 373-387. Se pastreaza in mai multe manuscrise 2257, 215 (O femeie inspre tine, fragment in proza, 1871); 2285, 105-107 (Surori, cca 1873); 2254, 103v-104 (Rugaciune, 1879); 2276, 196-200 (Ta twan asi, 1879).

INTRE PASARI. Tiparita in volum in Poesii, 1892, p. 298-299, cu titlul: Fragment; Opere IV. Poezii, p. 369; Opere V. Poezii, p. 390-391. Se pastreaza in manuscrisele 2239, 54 si 2261, 280; prima versiune apartine epocii iesene (1876-1877), a doua - epocii bucurestene (1879).

DUPA CE ATATA VREME. Tiparita in volum de Maiorescu, in Poesii, 1892, p. 262. Cu titlu impropriu: Fragment; Opere IV. Poezii, p. 370; Opere V. Poezii, p. 391-392. Se pastreaza in manuscrisele 2239, 54 si 2261, 280; prima versiune din epoca ieseana (1876-1877), a doua din epoca bucuresteană (1879).

IN VAN CATA-VETI... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 95-96; Opere IV. Poezii, p. 371-372; Opere V. Poezii, p. 392. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 114-114v; apartine epocii bucurestene (1879).

NOI AMANDOI AVEM ACELASI DASCAL. Tiparita in volum in

Poezii postume, 1905, p. 122-123; Opere IV. Poezii, p. 373-374; Opere V. Poezii, p. 392, 395. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 74-75; apartine epocii bucurestene (1879).

O,-NTELEPCIUNE, AI ARIPI DE CEARA! Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 375-377; Opere V. Poezii, p. 395-397. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 284-287, 283; apartine epocii bucurestene (1879).

STELELE-N CER. Publicata in "Fantana Blanduziei", I, nr. 28, 1 august 1889, p. 1. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 240-241; Opere IV. Poezii, p. 378-379; Opere V. Poezii, p. 397-406. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 142; apartine epocii bucurestene (1879).

STAU IN CERDACUL TAU... Publicata in "Samanatorul", I, nr. 18, 31 martie 1902, p. 272. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 54; Opere IV. Poezii, p. 380; Opere V. Poezii, p. 406-407. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 45-44v; apartine epocii bucurestene (1879).

DE PE OCHI RIDICI... Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 112; Opere IV. Poezii, p. 383; Opere V. Poezii, p. 408. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 38; apartine epocii bucurestene (1879).

ZBOAR-AL NOPTII NEGRU FLUTUR. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 17, 24 martie 1902, p. 257. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 99-100; Opere IV. Poezii, p. 384; Opere V. Poezii, p. 409. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 36-37; apartine epocii bucurestene (1879).

CA O FACLIE... Tiparita in volum in Poezii, editie ingrijita de Constantin Botez, Bucuresti, Editura "Cultura Nationala", 1933, p. 373; Opere IV. Poezii, p. 385-387; Opere V. Poezii,

p.409-410. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 46-51 cu titlul: [Ca o faclie stinsa] si in manuscrisul 2276, 159-164, cu titlul: [Prin tomuri prafuite]; apartine epocii bucurestene (1879).

O, STINGA-SE A VIETII... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 83-85; Opere IV. Poezii, p. 388-389; Opere V. Poezii, p. 412-416. Se pastreaza in manuscrisele: 2276B, 38v-40, cu titlul [Curand s-a stinge-a vietii fumegatoare facla], 2306, 70-72, cu titlul [O, stinga-se a vietii-mi fumegatoare facla] si 2261, 73-76, cu titlul [O, stinga-se a vietii fumegatoare facla]. Prima versiune apartine epocii berlineze (1874), a doua epocii iesene (1877) si a treia epocii bucurestene (1879).

URAT SI SARACIE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 390-392; Opere V. Poezii, p. 416-417. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 38-42; apartine epocii bucurestene (1879).

CRISTALOGRAFIE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 536; Opere V. Poezii, p. 612. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 99; apartine epocii bucurestene (1879).

POVESTEA DOCHIEI SI URSITORILE. Tiparita in volum de D. Murarasu in M. Eminescu, Literatuta populara, Craiova "Scrisul romanesc" [1936], p. 378-386 (in continuare M. Eminescu, Literatura populara [1936]; Opere VI. Literatura populara, p. 84-92, 511-519. Se pastreaza intr-un singur manuscris: 2276 (1879-1880).

URSITORILE. Publicata de Ilarie Chendi in "Semanatorul", I, nr. 22, 28 aprilie 1902, p. 341-344, cu titlul Ursitorile. Tiparita in volum in M. Eminescu, Literatura populara, 1902, p. 110-114; Opere VI. Literatura populara, p. 93-97, 519-

522. Se pastreaza in manuscrisele 2260, 274-284 si 2276, 120, 122-121, apartinand epocii bucurestene (1879-1880).

MUSATIN SI CODRUL. Tiparita in volum de Ilarie Chendi in M. Eminescu, Literatura populara, 1902, p. 117-123; Opere VI. Literatura populara, p. 98-106, 522-530. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 285-301; apartine epocii bucurestene (1879-1880).

DRAGOS-VODA CEL BATRAN. Publicata in "Semanatorul", II, nr. 1, 5 ianuarie 1903, p. 5-6, cu titlul Dragos si sfetnicii sai. Tiparita in volum in Opere VI. Literatura populara, p. 107-109, 530-533. Se pastreaza in doua manuscrise: 2256, 20, 31-32 si 2276, 171-174; apartine epocii bucurestene (1880). IN ZADAR IN COLBUL SCOLII... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 541; Opere V. Poezii, p. 616. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 182; apartine epocii bucurestene (cca 1880).

CE SUFLET TRIST... Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 86; Opere IV. Poezii, p. 395; Opere V. Poezii, p. 418. Se pastreaza in manuscrisul 2277, 97 si in manuscrisul 2260, 206; apartine epocii gazetariei bucurestene (1880).

DINTRE SUTE DE CATARGE. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 15, 10 martie 1902, p. 225. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 1-2; Opere IV. Poezii, p. 396; Opere V. Poezii, p. 418-420. Se pastreaza in manuscrisul 2277, 86-86v, cu titlul: [Vad corabii parasite...], in 2277, 98, cu titlul: [Peste viata-mi sfaramata] si 2260, 273-273v, cu titlul: [Dintre sute de catarge]. Toate versiunile apartin epocii bucurestene (1880).

CU PANZELE-ATARNATE. Publicata in "Convorbiri literare", XXXVI, nr. 4, 1 aprilie 1902, p. 204, partial. Tiparita in

volum in Opere IV, Poezii, p. 397; Opere V. Poezii, p. 420-423. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 113; apartine epocii bucurestene (1880).

DIN CERURILE-ALBASTRE. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 12, 17 februarie 1902, p. 177-178. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 103-105; Opere IV. Poezii, p. 398-399; Opere V. Poezii, p. 423-424. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 261; apartine epocii bucurestene (1880).

DE-ATATEA ORI... Publicata de I. A. Radulescu-Pogoneanu in "Convorbiri literare", XXXVI, nr. 4, 1 aprilie 1902, p. 293. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 541; Opere V. Poezii, p. 615-616. Se pastreaza in manuscrisul 2277, 201; apartine epocii bucurestene (1880).

DOINA (Ce sta vantul sa tot bata). Tiparita in volum de D. Murarasu in M. Eminescu. Literatura populara, [1936], p. 104, cu titlul Varianta; Opere VI, Literatura populara, p. 125, 541. Se pastreaza in manuscrisele 2262, 69 si 2260, 147, 194; prima varianta apartine epocii iesene (1876), fiind continuata la Bucuresti (1878).

DE-AR FI MIJLOACE. Tiparita in volum de Enea Hodos in Poezii postume, 1902, p. 19-20; Opere IV. Poezii, p. 429; Opere V. Poezii, p. 488. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 202; apartine perioadei bucurestene (1878).

SARMIS. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 67-75); Opere IV. Poezii, p. 408-411; Opere V. Poezii, p. 434-483. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 224-228 (cca 1878-1879).

GEMENII. Tiparit in volum in Opere IV. Poezii, p. 412-421; Opere V. Poezii, p. 434-483. Se pastreaza in mai multe manuscrise: 2283, 152v-141v, 22556, 12-13 + 11v, 2262,

14-17, 2261, 17 s.a. Eminescu incepe elaborarea poemului in 1876 si il continua pana in 1881.

GELOZIE. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 422-423; Opere V. Poezii, p. 483. Se pastreaza in manuscrisul 2277, 38-37, 39-38, 40; apartine epocii bucurestene (1881).

DIN CAND IN CAND... Tiparita in Poezii postume, 1905, p. 113, partial; Opere IV. Poezii, p. 424; Opere V. Poezii, p. 483. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 128-129; apartine epocii bucurestene (1881).

CA SI STOA CE PRETINDE... Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 425-426; Opere V. Poezii, p. 484. Se pastreaza in manuscrisul 2281, 77-78; apartine epocii bucurestene (1881).

DO?A SOL. Tiparita in Poezii postume, 1902, p. 38-39, partial; Opere IV. Poezii, p. 427-428; Opere V. Poezii, p. 484-488. Se pastreaza in trei manuscrise: 2262, 197, 2261, 115-115 v si 277, 108-111, toate din epoca bucuresteană, purtand si titlul Te rog ramai o clipa... (1881).

APARI SA DAI LUMINA. Publicata in "Convorbiri literare", XXIX, nr. 6, 1 iunie 1895, p. 527-529. Tiparita in volum de Constantin Botez in Poezii, 1933, p. 246; Opere IV. Poezii, p. 430-433; Opere V. Poezii, p. 488-510. Se pastreaza in trei manuscrise cu versiuni si variante in diferite stadii de elaborare: 2276, 155v-159v, 164-170; 2260, 243-246, 97, 55, 98-99; 2282, 70-71, 72-73, cu diferite titluri: [Cine esti], [Nici luna luminoasa], [Apari sa dai lumina Pygmalion]; apartine epocii bucurestene (1882).

RENUNTARE. Publicata in "Samanatorul", I, nr. 23, 5 mai 1902, p. 364-365, fragment. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 107-108, fragmentar; Opere IV. Poezii, p.

434-35; Opere V. Poezii, p. 510-515. Se pastreaza in manuscrisele: 2279, 101-103, cu titlul: [Privirea ta cea calda de lacrimi e grea], 2261, 32-37, cu titlul: ["Ce voiu? mantrebi...], 2261, 232-235, cu titlul: Renuntare si 2282, 10-12, cu titlul Renuntare; apartine epocii bucurestene (1882).

NU MA-NTELEGI. Publicata partial in "Album literar" din 1886 si in editia lui Maiorescu din 1892. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 91-93; Opere IV. Poezii, p. 436-437; Opere V. Poezii, p. 515-516. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 29-30, 36-37, 228-231 si in manuscrisul 2282, 6-9, in trei versiuni; apartine epocii bucurestene (1882)

OCHIUL TAU IUBIT. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 40-42; Opere IV. Poezii, p. 438-439; Opere V. Poezii, p. 531. Sunt cunoscute 12 versiuni, apartinand epocii bucurestene si purtand diferite titluri: Se pastreaza in manuscrisul 2261, 297 (1882).

OCHIUL TAU IUBIT (varianta). Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 80-82; Opere IV. Poezii, p. 440-441; Opere V. Poezii, p. 519. Reprezinta versiunea din manuscrisul 2277, 88v-89v (1882).

DACA IUBESTI FARA SA SPERI. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 442-443, 448, 449-450; Opere V. Poezii, p. 531-545. Mss. 2261, 325-326, 2277, 115-116; apartine epocii bucurestene (1882).

SI OARE TOT NA-TI INTELES. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 444-445, Opere V. Poezii, p. 531-545. Ms. 2262, 203-203v; apartine epocii bucurestene (1882).

SI OARE TOT N-ATI INTELES... (varianta). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 446-447; Opere V. Poezii, p. 531-545. Ms. 2262, 202; apartine epocii bucurestene (1882).

SA FIE SARA-N ASFINTIT. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 448; Opere V. Poezii, p. 531-545. Ms. 2261, 311-312; apartine epocii bucurestene (1882).

UN FARMEC TRIST SI NENTELES. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 449-450; Opere V. Poezii, p. 531-545. Ms: 2262, 201; apartine epocii bucurestene (1882).

MUSAT SI URSITORILE. Tiparit in volum in Opere IV. Poezii, p. 451-454; Opere V. Poezii, p. 545-559. Se pastreaza in manuscrisele 2279, 30 si 2270, 78v-78-79-80, 76v-77v; apartine epocii bucurestene (1882).

PESTE CODRI STA CETATEA? Tiparita in volum in Opere VI. Literatura populara, p. 110-115, 530-533. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 183-186 (1882).

MII DE STELE? DULCE SARA. Tiparita in volum in Opere VI. Literatura populara, p. 127-129, 549. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 187-191 (1882).

INTRE NOURI SI-NTRE MARE. Tiparita in volum in Opere VI. Literatura populara, p. 116-119, 537. Se pastreaza in manuscrisul 2276, 134 (1882).

ORICAT DE MULT AM SUFERIT. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 543; Opere V. Poezii, p. 617. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 331; apartine epocii bucurestene (cca 1882).

STEFAN CEL MARE (Schite de imn). Tiparit in volum in Opere IV. Poezii, p. 545-547; Opere V. Poezii, p. 624-630. Se pastreaza in manuscrisul 2270, 66v-68, 76-76v, 72v-73v. Se pastreaza in manuscrisul 2270, 65, 68 si doua fragmente de dialog pe aceeasi tema. Textele sunt pregatite pentru festivitatea dezvelirii statuii lui Stefan cel Mare la Iasi in iunie 1883; apartine epocii bucurestene (1883).

RESIGNATIUNE (din Schiller). Tiparita in volum in Opere I. Poezii, p. 461-463; Opere IV. Poezii, p. 14-16; Opere V. Poezii, p. 17-19. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 12-14v. Este datata: 1867.

ECTOR SI ANDROMACHE (de Schiller). Publicata de Ilarie Chendi in "Samanatorul", IV, nr. 6, 6 februarie 1905, p. 95-96. Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 12-13; Opere I. Poezii, p. 487; Opere IV. Poezii, p. 17; Opere V. Poezii, p. 19-20. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 31-31v si este datata: 1868.

ORIUNDE VOM PRIVI (de Hieronymus Lorm). Tiparita de Teodor V. Stefanelli in Amintiri despre Eminescu, Bucuresti, 1914, p. 161; Opere IV. Poezii, p. 480; Opere V. Poezii, p. 576-577. O versiune a acestei traduceri se afla in manuscrisul 2260, 250-251v (cca 1870).

FRAGMENT DIN CANTECUL SFERELOR (de Hieronymus Lorm). Publicata de Filimon Taniac in "Almanach literar pe anul 1905", Cernauti, 1905, p. 61-63; reprodusa de Leca Morariu in "Buletinul Mihai Eminescu, nr. 4, 1931; Opere V. Poezii, p. 577. Traducerea, ca si precedenta, apartine epocii vieneze (cca 1870).

MEDICUL SARACILOR. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 497, 597-500. Perpessicius presupune ca este o traducere dupa un text francez, poate de Hugo, poate de B?ranger. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 152-153v (1873).

CANTEC DE NUNTA (Hochzeitlied de Goethe). Publicata de G. Bogdan-Duica in "Mihai Eminescu", buletin, I, nr. 2, 1930, p. 50-51. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 491-493; Opere V. Poezii, p. 581-582. Se pastreaza in manuscrisul 2257, 9v-10v; apartine epocii berlineze (1873).

A FOST ODAT-UN CANTARET (Poveste indica). Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 223-225; Opere IV. Poezii, p. 493-494; Opere V. Poezii, p. 585. Transpunere in versuri a textului in proza Poveste indica. Se pastreaza in manuscrisul 2284, 66; apartine epocii berlineze (1873).

FABULE (de Pfeffel). Tiparite in volum in Opere complete, 1914, p. 144; Opere IV. Poezii, p. 200; Opere V. Poezii, p. 170. Se pastreaza in manuscrisul 2287, 60; apartin epocii berlineze (1874).

DE-A NASCOCI NOI IPOTEZE. Tiparita de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 294, cu titlul: Doi filosofi in balon; Opere IV. Poezii, p. 505; Opere V. Poezii, p. 591. Se pastreaza in manuscrisul 2258, 20v; apartine epocii berlineze (1874).

EPIGRAMA (Ausonius). Publicata de N. Laslo in Din Eminescu inedit. Traduceri din clasici, in "Buletinul Mihai Eminescu", II, 6, 131; Opere IV. Poezii, p. 507; Opere V. Poezii, p. 592. Se pastreaza in manuscrisul 2258, 165; apartine epocii berlineze (1874).

EPIGRAMATICE. Publicate de G. Bogdan-Duica in "Mihai Eminescu", buletin, I, nr.3, 1930, p. 71, partial. Tiparite in volum in Opere IV. Poezii, p. 503; Opere V. Poezii, p. 589. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 82-82v; apartin epocii berlineze (1874).

LA UN NOU-NASCUT (proverb arab). Epigrama La un nou-nascut a fost publicata de Nerva Hodos in "Samanatorul", I, nr. 15, 10 martie 1902, p. 225. Tiparita in volum in Poezii postume, 1902, p. 96. Se pastreaza in manuscrisul 2287, 60; apartine epocii berlineze (1874).

PENTRU PAZIREA AUZULUI (dupa Nicodim Monahul). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 206-268; Opere V. Poezii, p. 228-229. Este o prelucrare a traducerii romanesti a unei lucrari grecesti, intitulata Carticica sfatuitoare pentru pazirea celor cinci simtiri si a nalucirii si a mintii si a inimii, traducator fiind monahul Nicodim de la Muntele Atos. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 137-138; apartine epocii iesene (1876).

FRAGMENTE (din Goethe). Reproduse de Ilarie Chendi in studiul introductiv la Eminescu, Literatura populara, Bucuresti, 1902; Opere IV. Poezii, p. 340; Opere V. Poezii, p. 7, 342. Ms: 2306, 101+104+106; apartine epocii iesene (1877).

FRAGMENT DIN DIE BEIDEN HUNDE (de Gellert). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 341; Opere V. Poezii, p. 346. Ms. 2306, 106; apartine epocii iesene (1877).

FRAGMENTE DIN POEMUL NATURII (de Lucretiu). Publicate de D. Murarasu in notele la Lucretiu, Poemul Naturii, 1933; tiparite in volum in Opere IV. Poezii, p. 340; Opere V. Poezii, p. 342-346. Primul fragment este citat de Eminescu in articolul din "Timpul" din 31 octombrie 1878, al doilea se afla in manuscrisul 2306, 106; apartine epocii iesene (1877).

FRAGMENTE (din Horatiu). Tiparite in volum in Opere IV. Poezii, p. 341, 518; Opere V. Poezii, p. 342-346, 601. Se pastreaza in manuscrisele. 2306, 99 si 2306, 105; apartin epocii iesene (1877).

DIN ILIADA (Homer). Publicata de D. Murarasu in "Fat-Frumos", VII, nr. 3-4, mai-august 1932, p. 117-118. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 515; Opere V. Poezii, p. 597-

598. Se pastreaza in manuscrisele 2306, 96 si 2308, 1; apartine epocii iesene (1877).

DIN ODISSEIA (Homer). Publicata de D. Murarasu in "Fat-Frumos", VII, nr. 3-4, mai-august 1932, p. 118. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 515; Opere V. Poezii, p. 598-600. Se pastreaza in manuscrisele 2306, 96-97 si 2281, 76-77; apartine epocii iesene (1877).

GERMANU-I FOARTE TACTICOS (de Hoffmann von Fallersleben). Publicata de G. Bogdan-Duica in "Mihai Eminescu", buletin, I, 3, 1930, p. 71, partial. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 519; Opere V. Poezii, p. 667. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 50 si in manuscrisul 2260, 184, in trei versiuni; apartine epocii bucurestene (1878).

FOAIA VESTEDA (dupa Lenau). Publicata in "Convorbiri literare", XIII, nr. 7, 1 octombrie 1879, p. 283. Tiparita in volum in M. Eminescu Poezii [Prefata de A. D. Xenopol], Iasi, Editura Librariei "Fratii Saraga", [1893], p. 129-130; Opere I. Poezii, p. 125-126; Opere II. Poezii, p. 141-142. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 55-56, cu titlul Foaia uscata.

STAI DEASUPRA-MI (de N. Lenau). Tiparita in volum de T.V. Stefanelli, Amintiri despre Eminescu, Bucuresti, 1914, p. 161-162; Opere IV. Poezii, p. 537; Opere V. Poezii, p. 613. Se pastreaza in manuscrisele 2260, 104 si 2279, 70; versiuni din epoca bucuresteana (1879).

UN OM DE STAT (de Wernicke). Publicata de G. Bogdan-Duica in "Cele trei Crisuri", VII, nr. 6-7, iunie-iulie, 1926, p. 91. Tiparita in volum de Augustin Z. N. Pop, Din Eminescu necunoscut (O traducere dupa Wernicke), Cernauti, 1942, p. 3-4; Opere IV. Poezii, p. 382; Opere V. Poezii, p. 408. Se pastreaza in manuscrisul 2259, 325; apartine epocii

bucurestene (1879).

SATUL DE LUCRU... (dupa Shakespeare, Sonete, XXVII). Tiparita in volum in Poezii postume, 1905, p. 190; Opere IV. Poezii, p. 332; Opere V. Poezii, p. 320. Se pastreaza in manuscrisul 2260, 272; text improvizat in epoca bucaresteana (1879).

VIATA (de Thomas Hood). Publicata in "Fantana Blanduziei", I, nr. 27, 23 iulie 1889. Tiparita in volum in Proza si versuri, 1890, p. 236; Opere IV. Poezii, p. 364-366; Opere V. Poezii, p. 387-389. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 287v-292; apartine epocii bucarestene (1879).

CALUL TROIAN (Vergiliu, Eneida). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 367-368; Opere V. Poezii, p. 389-390. Se pastreaza in manuscrisul 2262, 205; apartine epocii bucarestene (1879).

DONEC ERIS FELIX... (Ovidiu, Tristia, I, 9, 5-6). Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 382; Opere V. Poezii, p. 408. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 3; apartine epocii bucarestene (1879).

CATRE SCLAV (Horatiu, Ode, I, 38). Publicata de D. Murarasu in "Fat-Frumos", VII, nr. 3-4, mai-august 1932, p. 121. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 404; Opere V. Poezii, p. 432-433. Se pastreaza in manuscrisul 2279, 2; apartine epocii bucarestene (1880).

CATRE MERCUR (Horatiu, Ode, III, 11). Publicata in "Mihai Eminescu", II, nr. 6, 1931, p. 90-91. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 400-401; Opere V. Poezii, p. 424-428. Se pastreaza in manuscrisul 2282, 96-99; apartine epocii bucarestene (1880).

CATRE BULLATIUS (Horatiu, Epistole, 1,11). Publicata de D.

Murarasu in "Fat-Frumos", VII, nr. 3-4, mai-august 1932, p. 124-126. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 402-403; Opere V. Poezii, p. 428-432. Se pastreaza in manuscrisul 2282, 76-77; apartine epocii bucurestene (1880).

DIN HALIMA. Tiparita in volum de G. Calinescu in Opera lui Mihai Eminescu, III, 1935, p. 225-229; Opere IV. Poezii, p. 405-407; Opere V. Poezii, p. 433-434. Se pastreaza in manuscrisul 2261, 258-264; apartine epocii bucurestene (1880).

MANUSA (dupa Fr. Schiller). Publicata in "Schalk-Bibliothek", Heft 5, 1881. Re?produsa in "Amicul familiei", V, nr. 17-18, 1/13-15/27 noiembrie 1881. Tiparita in volum in Poezii. Editie ingrijita dupa manuscrise de Ion Scurtu, Bucuresti, 1908, p. 338; Opere II. Poezii, p. 155-156; Opere II. Poezii, p. 366-370. Traducerea se pastreaza in manuscrisul 2281, 38v-42.

SERENADA (dupa Victor Hugo). Publicata de Iacob Negruzzi in "Convorbiri literare", XXV, nr. 11-12, 1 martie 1892, p. 910-911. Tiparita in volum in Opere IV. Poezii, p. 547-548; Opere V. Poezii, p. 630-631. Apartine, probabil, epocii bucurestene (1887).

END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK POEZII

***** This file should be named 35323-8.txt or 35323-8.zip *****

This and all associated files of various formats will be found in: <http://www.gutenberg.org/dirs/3/5/3/2/35323>

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

***** START: FULL LICENSE *****

**THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE PLEASE READ THIS
BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK**

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://www.gutenberg.org/license>).

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing
Project Gutenberg-tm electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic

work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work.

Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a

work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or

distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary

Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.

- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research

on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if

any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project

Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the

Foundation web page at
<http://www.gutenberg.org/fundraising/pglaf>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://www.gutenberg.org/about/contact>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://www.gutenberg.org/fundraising/donate>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://www.gutenberg.org/fundraising/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.